Žiuljeta Benconi

Katrina

Romanas

1

Vilnius 1994

UDK 840-3
Ba 173

ISBN 9986-444-22-5 (1 tomas)
9986-444-23-3 (2 tomai)

Romano herojai mylėjo ir kankinosi beveik prieš penkis šimtus metų. Visa, kas anuomet vyko, dengia laiko šydas.

Prologas

DIES IRAE*

1413 m.

Pirmas skyrius

Belaisvis

Dvidešimt stiprių vyrų užsivertė ant pečių taraną - didžiulį ąžuolinį rąstą, kurį paėmė iš gretimo malkų sandėlio. Jie atsitraukė keletą žingsnių ir puldami priekin visu smarkumu smogė juo į geležinius vartus, kurie sugaudė nelyginant milžiniškas būgnas. Minios įniršio kurstomi, jie įtempė jėgas, ir vartai, neatlaikę svorio, sutratėjo ir sugergždė. Vienas plyšys, nepaisant sunkių geležinių apkaustų sutvirtinti durims, jau gerai matėsi. Tai buvo aukšti dviveriai vartai iš vientiso ąžuolo, užsibaigiantys akmeniniu smailu skliautu, saugojamu dviejų atsiklaupusių angelų, susidėjusių maldai rankas, abipus Prancūzijos karališkojo herbo, kurio auksinės lelijos žydrame fone švelniai švytėjo birželio saulės spinduliuose. Dar aukščiau, už dantytų sienų, kur karališkosios gvardijos lankininkai taikėsi į minią, Sen Polio rūmų bokštai ir aukšti stogai brėžė danguje savo liepsnojantį fantastišką kontūrą. Medžių viršūnėse plaikstėsi šilku siuvinėtos vėliavos.

---

* "Dies Irae" (*lot.*) - "Rūstybės diena" - pirmieji viduramžių bažnytinio himno žodžiai, antrosios gedulingųjų mišių dalies. (*Čia ir toliau paaiškinimai autoriaus.*)

Visa tai gaubė vasaros dienos tyla, saulės šviesa mirgėjo ant ištapytų, ryškių, nelyginant iliustruoti apeigyno puslapiai, sienų, danguje nardė kregždės... o ten, apačioje, liejosi kraujas, putojo įniršis, ir daugybės kojų sukeltos dulkės kilo viršun slogiais debesimis.

Prašvilpė strėlė. Šalia Landri ir Katrinos sunkiai nugriuvo žmogus - jam buvo prakirsta gerklė; baisus riksmas staiga virto keistu švokštimu. Mergaitė užsidengė rankomis veidą ir prigludo prie Landri, kuris ramindamas apglėbė ją per pečius.

- Nežiūrėk ten, - patarė Landri. - Vargšė mažytė, nereikėjo tavęs imtis kartu. Tai ne paskutinė mirtis, kurią šiandien išvysi.

Jie užsilipo ant akmeninio stulpelio, kuris stovėjo kaip tik prie tamsaus, dulkėto ir skersvėjų varstomo praėjimo tarp siuvėjo namo ir vaistininko krautuvėlės, šiandien rūpestingai užrakintos sunkia pakabinama spyna. Nuo šito stulpelio jie galėjo viską matyti ir susidomėję sekė kiekvieną tarano smūgį. Netikėtai lankininkai pradėjo šaudyti su kažkokiu įtūžiu. Mirtį nešanti strėlių ir sunkesnių arbaleto iečių kruša pasipylė ant minios, pramušdama jos gretose didžiulius plyšius, kurie tučtuojau vėl užsipildydavo. Gana apdairiai Landri privertė Katriną nulipti nuo stulpelio, ir jie įsimaišė į minią ieškodami vietos, kur jų nepasiektų strėlės.

Pradėjo imti nuovargis. Visą tą avantiūrą jie sumanė, kol jų tėvai, pagauti to karštligiško pakilimo, kuris pastarąsias dvidešimt keturias valandas buvo apėmęs visą Paryžių, nuėjo į skirtingas puses: vienas į rotušę, kita - padėti kaimynei gimdyti, o dar vienas - budėti į miesto miliciją. Nesant tėvų, jie išspruko iš namų ant Maininінkų tilto anksti rytą. Nei Landri, nei Katrina neatpažino Paryžiaus tame pavojingame mieste, kur neapgalvotas žodis ar atsitiktinė dainelė galėjo sukelti kruvinas pjautynes prie bet kurio kampo.

Jų įprasta vieta buvo Maininінkų tiltas - siauras ir neramus. Tiltas - gatvė su eilėn išsirikiavusiais senoviniais namais siaurasmailiais stogais - jungė senuosius karaliaus rūmus su Gran Šatlė pilimi. Gošė Legua, Katrinos tėvas, buvo auksakalys, kurio dirbtuvę galėjai surasti pagal iškabą ant durų; ant jos buvo pavaizduota monstrancija. Deni Pigasas, Landri tėvas, taipogi turėjo reikalų su metalu, ir jų krautuvėlės glaudėsi greta, durys

prie durų, priešais palūkininkų Normano ir Lombardo užeigas, kurios užėmė kitą tilto pusę.

Iki šiol Katrina vaikščiodama su Landri niekada neišeidavo iš Notr Damo rajono su jo dvokiančiais užkaboriais aplink didžiules skerdyklas. Ji niekada neišdrįsdavo nueiti už pakeliamojo tilto, kuris vedė į Luvrą.* O penkiolikmetis Landri apie abejotinos reputacijos miesto kvartalus nutuokė kur kas daugiau ir kiekvieną Paryžiaus kampelį jau buvo ištyrinėjęs kaip savo penkis pirštus.

Tai buvo jo idėja pasiimti kartu savo mažąją draugę tūkstantis keturi šimtai tryliktų metų balandžio dvidešimt septintą dieną prie Sen Polio rūmų.

- Eime su manim, - įkalbinėjo jis. - Kabošas prisiekinėjo paimti šiandien rūmus ir areštuoti piktuosius dofino** patarėjus. Mes eisime su juo ir galėsime neskubėdami apžiūrėti rūmus.

Simonas Odininkas, pravarde Kabošas Mėsininkas, dirbo skerdykloje. Žarnokų pardavėjo Notr Damo turguje sūnus, jis vienas sugebėjo sukurstyti Paryžiaus liaudį sukilti prieš iliuzorinę pamišėlio karaliaus Karolio VI*** valdžią ir prieš piktą Bavarijos Izabelės**** galią.

Prancūzijos karalystė iš tiesų buvo apgailėtinoje padėtyje. Karalius buvo pamišęs, karalienė neišmintinga ir ištvirkusi, nuo to laiko, kai Burgundijos hercogas nužudė Orleano hercogą, šalyje siautėjo laukinė anarchija. Nepaisydami vis dar realios grėsmės iš Anglijos pusės, tų dviejų princų šalininkai- armanjakai iš vienos pusės ir burginjonai***** iš kitos, - negailestingai žudė vienas kitą visoje Prancūzijoje, plėšė ir niokojo šalį.

---

* XV amžiuje Luvras buvo miesto vakarinių sienų apsaugos pilis. Jame buvo arsenalas, karaliaus iždo saugykla, biblioteka. Rūmų ansamblis pastatytas XVI-XVII a.

** Dofinas - Prancūzijos karaliaus sosto įpėdinių titulas iki Prancūzijos didžiosios revoliucijos ir 1815-1830 m. Dofinas Liudvikas, vyriausiasis Karolio VI sūnus numirs, ir sosto paveldėjimo teisė pereis jaunesniajam sūnui Karoliui, būsimajam Prancūzijos karaliui Karoliui VII.

*** Karolis VI Pamišėlis (1368-1422) - Prancūzijos karalius nuo 1380 m.

**** Bavarijos Izabelė (1371-1435) - Etjeno II, Bavarijos hercogo, duktė, Karolio VI žmona, faktiškai valdžiusi šalį.

***** Armanjakai ir burginjonai - dvi tarpusavyje besivaržančios karaliaus rūmų grupuotės. Armanjakams (pavadinimas kilo nuo grafo d'Armanjako vardo) vadovavo karaliaus brolis Liudvikas, Orleano hercogas; burginjonams vadovavo karaliaus dėdė Žanas, Burgundijos hercogas.

Dabar armanjakai apsupo Paryžių. Apsuptame mieste gyventojai šūkaliojo apie savo amžiną ištikimybę pavojingam demagogui Žanui, Burgundijos hercogui. Būtent jis, palaikomas mėsininkų gildijos, dabar kurstė maištą ir kėlė neramumus. Formaliai valdžią turėjo šešiolikmetis dofinas Liudvikas, Gienės hercogas, bet įvykiai, be abejonės, buvo išsprūdę iš jo kontrolės. Iš tiesų Paryžiaus karaliumi buvo Kabošas Mėsininkas, remiamas sukilimo universiteto rektoriaus Pjero Košono.

Abu, Kabošas ir Košonas, buvo pirmosiose atakuojančiųjų gretose. Kabošas sukiojosi ten, kur keletas augalotų mėsininko pameistrių, dar nenusijuosę savo kruvinų prijuosčių, saugojo rūmų gvardiečius, kuriuos jie sučiupo ir surišo kaip ant iešmo mauti paruoštus paukščius. Iš čia jis davinėjo komandas, reguliuodamas galingus tarano smūgius.

Kai Landri tempė Katriną ieškodamas vietos, iš kur jie būtų galėję saugiai stebėti visa, kas vyksta, mergaitė matė įspūdingą Kabošo figūrą, švytuojančią virš daugybės siūbuojančių galvų. Žalias apsiaustas su užsiūta Burgundijos emblema - baltas Andrejaus kryžius - dengė jo galingus pečius. Jo suprakaitavęs įtūžęs veidas buvo raudonas ir iškreiptas. Jis grėsmingai mosavo balta vėliava - Paryžiaus simboliu.

- Smarkiau! - griaudėjo jis. - Smarkiau siūbuokite taraną! Sudaužykit tą prakeiktą lizdą, mirtis jiems!.. Dar smarkiau! Jie jau braška!

Kol jis šūkavo, baisus traškesys, sklindantis nuo vartų, skelbė, kad jie tuoj pasiduos. Puolantieji sukaupė jėgas ir atsitraukė atgal į minią, kad smarkiau įsibėgėtų. Vos Landri suspėjo nustumti Katriną už koplyčios kolonos, kad jos nesumindytų minia, žmonės vėl užgriuvo vartus. Katrina paklusniai pasislėpė, nepamesdama iš akių Kabošo, kurio komandos dėl didėjančio įtūžio tapo nesuprantamos. Ji pamatė, kaip jis staigiai atsisagstė palaidinę, apnuogindamas galingus raumenis, apžėlusius rudais plaukais, atsiraitojo rankoves, įbedė vėliavos kotą į žemę ir puolė priekin, sugriebs už tarano šono.

- Pirmyn! - suriaumojo. - Pirmyn, ir telaimina mus šventasis Jokūbas!

- Valio šventajam Jokūbui! Valio mėsininkų gildijai! - pakiliai suriko Landri. Katrina įniršusi dėbtelėjo į jį.

- Jeigu šauksi valio Kabošui, aš eisiu namo ir paliksiu tave!

- Kodėl? - nustebęs paklausė Landri. - Jis didis žmogus.

- Ne, jis chamas. Mano tėvas jo nekenčia kaip ir mano sesuo Loiza, kurią jis ketina vesti. Jis mirtinai mane išgąsdino! Jis toks bjaurus!

- Bjaurus? - Landri išsprogino akis. - Na tai kas? Kad taptum didžiu žmogumi, nebūtina būti gražuoliu. Aš manau, kad Kabošas - didvyris.

Mergaitė rūsčiai treptelėjo koja.

- Gerai! Bet jei būtum jį matęs praėjusią naktį mūsų namuose, rėkiantį ant mano tėvo ir jam grasinantį, taip nesielgtum.

- Bet kodėl jis grasino metrui Legua?

Nors aplink tvyrojo baisus triukšmas ir į juos niekas nekreipė dėmesio, Landri instinktyviai pritildė balsą. Taip pat pasielgė ir Katrina. Pašnibždomis ji papasakojo, kaip užvakar Kabošas atėjo pas juos lydimas Pjero Košono ir jų pusbrolio Gijomo Legua, turtingo mėsininko iš Pragaro gatvės.

Trys maištininkų vadeivos peržengė Gošė namų slenkstį turėdami vieną mintį: užsitikrinti jo paramą. Būdamas Paryžiaus pilietinės milicijos karininkas ir vadovaudamas penkiasdešimčiai žmonių, Gošė buvo vienas labiausiai gerbiamų miestelėnų ir jo nuomonės visada būdavo paisoma. Galbūt dėl to, kad jis buvo geraširdis, nepakenčiantis jokios prievartos ir, nors ne bailys, pamatęs kraują galėjo apalpti.

Ta fizinė kraujo baimė paaiškina, kodėl mėsininko sūnus paliko gildiją ir savo šeimos namus ir stojo mokiniu pas metrą Andrė d'Eperoną, garsų juvelyrą. Tuo pačiu jis vienu kirčiu nutraukė ryšius su visa Legua šeima, kuri nebūtų pakentusi tokio jautrumo.

Slenkant metams, Gošė nagingumas į namus ant Maininininkų tilto atnešė ramybę ir džiaugsmą. Meistriškai padirbtų ir išgraviruotų Biblijų įdėklų, ornamentuotų plokščių, makštų kalavijams ir durklams, masyvių druskinių bei stalo reikmenų jo kuklioje dirbtuvėje buvo pagaminama vis daugiau ir vis kilmingesniems žmonėms. Gošė Legua išgarsėjo visame Paryžiuje, tad trys lankytojai tikėjosi jo paramos.

Tačiau jiems buvo kategoriškai atsakyta. Ramiai, bet tvirtai Gošė pasakė norįs likti ištikimas karaliui ir Paryžiaus prefektui, savo buvusiam ponui Andrė d'Eperonui.

- Man įsakinėti gali tik karalius ir prefektas, ir aš nevesiu žmonių prie karaliaus rūmų.

- Tavo karalius išsikraustė iš proto, jį supa išdavikai, - suriaumojo Gijomas Legua, pusbrolis mėsininkas. - Tikrasis karalius - Burgundijos monsinjoras.* Jis - vienintelė mūsų viltis.

Gošė abejingas žiūrėjo į buką vyriausiojo mėsininko veidą, paraudusį iš pykčio.

- Kai Burgundijos hercogą pateps ir karūnuos, aš prieš jį atsiklaupsiu ir pavadinsiu karaliumi. O iki tol vienintelis karalius, kurį aš pažįstu, - Karolis VI, ir tegu Dievas duoda jam sveikatos ir išminties.

Tų ramių žodžių užteko sukelti laukinį trijų lankytojų įniršį. Jie pradėjo rėkauti it išprotėję ir išgąsdino Katriną, kuri laukė pasibaigiant ginčo kartu su kitomis moterimis, susispietusiomis prie didžiulio židinio. Kokie baisūs atrodė tie trys vyrai, grėsmingai palinkę virš smulkios jos tėvo figūros! Ir visgi, nepaisant savo mažo ūgio, Gošė Legua liko padėties šeimininkas: veidas giedras, balsas ramus.

Netikėtai Kabošas prikišo savo kampuotą kumštį prie Legua veido.

- Galutinai apsispręsti, metre Legua, leidžiu tau iki rytdienos. Privalai suprasti, kad jei tu ne su mumis, vadinasi, esi prieš mus su visomis iš to sekančiomis pasekmėmis. Žinai, kas atsitinka žmonėms, kurie nueina armanjakų pusėn?

- Jei nori pasakyti, kad padegsi mano namą, ką gi, tavęs nesustabdysi! Bet nepriversi prieš savo sąžinę paimti ginklą. Aš ne už armanjakus ir ne už burginjonus. Aš tiesiog Prancūzijos patriotas, kuris bijosi Dievo ir tarnauja savo karaliui. Prieš jį niekuomet nepakelsiu ginklo.

Palikęs savo draugužius ginčytis su Legua, Kabošas priėjo prie sėdinčios Loizos. Katrina pajuto, kaip jos sesuo apmirė, kai mėsininkas sustojo priešais ją. Didelėse šeimose buvo priimta

* Monsinjoras - titulas, kurį duodavo artimiausiam karaliaus giminaičiui pagal vyriškąją liniją.

už vyro išleisti jaunas dukras, todėl Katrina suprato įvykusios scenos gilią prasmę.

Teisybė, Simonas Odininkas neslėpė savo aistros Loizai. Kai jie retkarčiais susitikdavo, jis niekada nepraleisdavo progos parodyti jai savo dėmesį. Retkarčiais, nes Loiza beveik neišeidavo iš namų, nebent į pamaldas Sen Lefrua bažnyčioje, esančioje priešingame tilto gale, arba aplankyti atsiskyrėlę Sen Oportjune. Ji buvo tyli, užsidariusi mergina ir septyniolikos metų tokia pat rimta, kaip ir dvigubai už ją vyresnės moterys. Nuleidusi mėlynas akis, standžiai aprišusi šviesias kasas linine skarele, ji tyliai kaip pelytė vaikštinėjo po namus. Net šeimoje ji elgėsi nelyginant vienuolė, apie ką svajojo nuo pat mažumės.

Nors Katrina žavėjosi savo seserimi, bet truputį ir prisibijojo. Ji nesuprato, kokia Loiza galėjo būti graži ir patraukli, jei ne nuolatinis nusižeminimas ir nesišypsantis veidas. Lieknutė, lanksčios ir dailios figūrėlės, ji betgi nebuvo liesa. Jos veido bruožai buvo smulkūs, nosis bent kiek ilgoka, bet turėjo gražią burną ir baltą, vos ne perregimą odą. Katrina, kuri visuomet buvo kupina gyvenimo džiaugsmo, mėgo triukšmą, maišatį, linksmybę, niekaip negalėjo suprasti, kas patraukė Kabošą - dramblotą, triukšmingą ir nevalyvą prasčioką, visada trokštantį šiurkščių žemiškų malonumų, - prie tos vienuolės. O Loiza Kabošui jautė pasibjaurėjimą. Jis jai atrodė šėtono įsikūnijimas. Kai jis priėjo prie jos, ji greitai persižegnojo. Kabošas nusiviepė.

- Aš ne šėtonas, mano gražuole, kad taip mane pasitiktum. Geriau prikalbėtum savo tėvą prisidėti prie mūsų.

Nepakeldama akių nuo batelių, Loiza sumurmėjo:

- Aš negaliu to padaryti, dukteriai netinka davinėti patarimus savo tėvui. Viskas, ką jis daro, teisinga.

Jos pirštai suspaudė prijuostės kišenėje rožančių. Ji nusisuko pamaišyti žarstekliu žarijas židinyje, tuo leisdama suprasti, kad pokalbis baigtas.

Blausiose Kabošo akyse žybtelėjo įniršis.

- Ryt vakare, kai mano žmonės ištrauks tave iš lovos ir pasismagins, kitaip užgiedosi. Bet nebijok, aš tai padarysiu pirmas.

Staiga jis atšoko. Gošė Legua, sugriebęs jį už pakarpos, norėjo išsveisti į gatvę. Legua pabalo iš įniršio ir įsiūtis suteikė jam jėgų. Tose silpnose rankose Kabošas kažkaip sugniužo.

- Nešdinkis iš čia! - suriko Gošė drebančiu iš įtūžio ir pasipiktinimo balsu. - Nešdinkis, purvina kiaule! Ir žiūrėk, kad nepamatyčiau tavęs šalia mano dukters!

- Tavo dukters, - iškošė Kabošas. - Kai aš ir mano draugužiai su ja pabaigs, pasigailėsi, kad turėjai dukterį, jei iki tol neateisi į protą.

Katrina pasibaisėjusi žiūrėjo, kaip įsiutęs Gošė puolė ant Kabošo. Jis būtų jam sudavęs, jei ne Košonas. Jis atsistojo tarp vyrų ir išskyrė juos savo ilgomis prakauliomis rankomis.

- Gana, - tarė jis šaltai. - Dabar ne laikas tokiems ginčams. Kabošo liežuvis per ilgas, o Legua užsispyręs ir karštakošis. Manau, mums reikia išeiti. Rytas už vakarą protingesnis. Tikiuosi, kad tu, Gošė Legua, paklausysi proto balso.

Landri sėdėjo ant kampinio akmens ir klausėsi Katrinos nepertraukdamas. Jos istorija jam teikė peno apmąstymams. Jis žavėjosi Kabošu, bet lygiai taip pat vertino ir Gošė. Be to, grasinimai Legua šeimai jį glumino...

Sausas, plyštantis, skylantis garsas ir po jo nugriaudėjęs griausmas nutraukė jo mintis. Rūmų vartai pagaliau atsivėrė, ir džiaugsmingai rėkaliojanti minia, nelyginant upė, išsiliejusi iš krantų, plūstelėjo pro angą. Landri ir Katrina liko vieni vidury didžiulės tuščios aikštės. Tuščios, jei nekreipsime dėmesio į mirusiuosius ir sužeistuosius bei šunis, kurie uostinėjo ir laižė krauju permirkusią žemę. Balta vėliava vis dar plaikstėsi ten, kur ją įbedė Kabošas, - prie vartų. Žmonės pasklido rūmų soduose. Landri sugriebė išsigandusią Katriną už rankos.

- Einam ten, jie jau įėjo...

Mergaitė per žingsnį atsitraukė. Jos akys, patamsėjusios iš nuojautos, kad turi įvykti kažkas negero, pasibaisėjusi žvelgė į sulaužytus vartus.

- Man atrodo, kad aš ten nebenoriu, - tarė ji nusiminusi.

-Nebūk kvaila. Ko bijaisi? Daugiau tokios progos nebepasitaikys. Einam!

Landri visas spirgėjo iš susijaudinimo, nekantriai trokšdamas sekti paskui minią ir dalyvauti plėšikavimuose. Nesutramdomas Paryžiaus berniūkščio smalsumas kartu su įgimtu žavėjimusi prievarta buvo jam per didelis išmėginimas. Katrina suprato, kad

jeigu atsisakys eiti su juo, jis gali palikti ją čia, gatvėje, tad ryžosi eiti kartu.

Švento Antano gatvė visai nebuvo tuščia. Šiek tiek atokiau nuo rūmų kita minia, susibūrusi tarp Turnelių namų, švento Antano vartų ir dantytos didžiulės Bastilijos, buvo pasirengusi apsupti neseniai pastatytą tvirtovę, kurios baltos sienos stūksojo virš jų galvų.

Jie sužinojo, kad Pjeras Dezesaras, ankstesnis Paryžiaus prevas, kurį liaudis kaltino išdavyste, su penkiais šimtais sunkiai apsiginklavusių raitelių pasislėpė čia, norėdami sulaikyti miestelėnus. Vis didėjanti minia, apsiginklavusi įvairiausiais ginklais, nusprendė ją užimti, net jeigu tektų išardyti Bastiliją po akmenį. Žmonės plūdo iš kito gatvės galo nuo Grevės aikštės. Vieni lėkė į rūmus, kiti bėgo padėti puolantiems tvirtovę.

Pro atsivėrusį rūmų langą išlėkė skrynia, prigrūsta puodelių ir puodų, ir džergždama nukrito. Tas epizodas padėjo Katrinai atsipeikėti. Smalsumas nugalėjo baimę. Įsikibusi Landri į ranką, ji nubėgo pro vartus, kurių sulaužyti vyriai vis dar cypė, siūbuodami ant masyvių kilpų. Jos akys suapvalėjo iš susijaudinimo vien nuo minties, ką ten pamatys.

Nuostabūs sodai, nusidriekę iškart už vartų, buvo juodai ištrypti. Tai, kas anksčiau buvo taisyklingos rožių ir našlaičių klombos, apsodintos apkarpytu bordiūru, pavirto suplūkta žeme, nuklota augalų stiebais ir sumaigytais purvinais lapais. Lelijos ir rožės gulėjo įmintos į purvą.

Katrina pirmą kartą išvydo Sen Polio rūmus, tą miestą mieste. Čia buvo daugybė pastatų: bažnyčių, tvartų gyvuliams, arklidžių ir nedidelių pastatų, skirtų daugybei tarnų. Aplink driekėsi sodai, vynuogynai ir mažos giraitės, kurie jungė dengtas arkadas, galerijas, kiemus. Ten pat stovėjo narvai su liūtais, leopardais, meškomis ir kitais retais gyvūnais, taipogi voljerai, pilni egzotiškų paukščių. Karaliaus rezidenciją sudarė trys atskiri pastatai: karaliaus rūmai, žvelgiantys į sodus palei Seną, karalienės rūmai, išeinantys į Sen Polio gatvę, ir dofino rūmai, labiau žinomi kaip de Gienės rūmai, atsiremiantys į švento Antano gatvę.

Būtent į šitą pastatą minia ir nukreipė savo įniršį. Rūmų sargybiniai apsupo karaliaus ir karalienės apartamentus, kad

sulaikytų prasčiokus, bet jiems niekas negrėsė. Žmonių įniršis buvo nukreiptas kitur.

De Gienės rūmų kiemai ir laiptai knibždėte knibždėjo žmonių. Siaubingas triukšmas, atmušamas akmeninių skliautų ir didžiulių salių, apkurtino Katriną. Ji netgi užsidengė ausis. Rūmų tarnų lavonai violetinėmis šilko livrėjomis voliojosi ant grindų. Brangūs langų stiklai barbariškai išdaužyti, gobelenai dryko nuo baltų akmeninių pagrindinių laiptų turėklų, o sienų freskose žiojėjo skylės, išmuštos kirviais ir sunkiais kūjais, kuriais skerdykloje užmušinėja gyvulius. Didžiuliame valgomajame su pokyliui padengtu stalu šmirinėjo plėšikautojai. Jie slydinėjo vyno, kraujo ir riebių padažų balose, pjovėsi kaip šunys dėl saldumynų ir kepsnių, kliuvinėjo už išmėtytų ginklų ir metalinių lėkščių bei indų, kurie nedomino plėšikautojų, nes nebuvo nei auksiniai, nei sidabriniai. Buvo taip ankšta, kad nė nekvėptelsi, bet lengvakojai ir vikrūs Landri ir Katrina be vargo užlipo laiptais. Katrinai tesubraižė skruostą ir išrovė kuokštą plaukų, o Landri netgi pasisekė pačiupti nuo stalo keletą marcipanų, kuriais pasidalijo su savo mažąja bičiule. Ji dėkinga paėmė, nes jau visai buvo nusilpusi iš alkio.

Kol jie godžiai kimšo netikėtai nukritusias vaišes, minia nunešė juos į miegamuosius apartamentus, iš kur sklido pikti šūksmai ir riksmas. Katriną pribloškė kambario grožybės. Ji niekada nebuvo regėjusi ant sienų tokių gobelenų, išaustų šilkiniais ir auksiniais siūlais. Juose buvo pavaizduoti lankose lakstantys balti šunys arba po baldakimais sėdinčios nuostabios, prabangiai apsirengusios damos. Tolimąjį apartamentų galą užėmė didžiulis židinys, papuoštas nuostabiais nėrinius primenančiais drožiniais, ir neaprėpiama lova, kuri, uždengta rausvu juodai apkraštuotu aksomu. stovėjo ant paaukštinimo.

Katrina pažino du prie židinio stovinčius vyrus: Burgundijos hercogą ir jo sūnų Pilypą de Šarolė. Ji dažnai matydavo jį praeinantį pro savo tėvų namą per tiltą, bet iki šiol niekada nebuvo mačiusi rūstaus Jono Bebaimio. Stamantri hercogo figūra ant trumpų stiprių kojų, išsprogusios skvarbios akys, atrodo, valdė kambarį. Tame žmoguje buvo kažkas nepermaldaujamo - tai stebino kiekvieną, kas tik jį pamatydavo. Grafas Pilypas de Šarolė skyrėsi nuo savo tėvo. Kaip septyniolikmetis jis buvo

gana aukštas, lieknas, šviesiaplaukis, išdidus. Veido bruožai švelnūs ir besišypsanti burna. Jis vilkėjo žaliais sidabru papuoštais drabužiais ir atsainia poza stovėjo šiek tiek už tėvo. Katrinos žvilgsnis apsistojo ties juo - jis jai pasirodė gražus ir puošnus. Greta stovėjo storas jaunuolis apie septyniolika metų, puošniu ir brangiu raudonai baltai juodu apdaru su auksiniu špagos raiščiu. Jis šnekėjosi su hercogu drebančiu iš įniršio balsu, ir jo gana neišraiškingame veide matėsi neviltis. Landri šnipštelėjo Katrinai, kad tai pats dofinas Gienės Liudvikas.

Aplink šituos pagrindinius dramos veikėjus vyko įnirtinga kova tarp būrelio maištininkų ir kelių bajorų, kurių dauguma buvo sužeisti, bet vis dar atkakliai priešinosi. Vieno jų kūnas, pervertas špagos, susmuko ant grindų. Gyvybė tekėjo iš jo kartu su srūvančiu krauju. Kontrastas tarp šaltakraujų burgundų, šėlstančių maištininkų ir verksnio dofino, maldaujamai sudėjusio rankas, buvo pritrenkiantis ir komiškas. Kupetos vidury Katrina vėl išvydo Kabošą - jo baltas gobtuvas ir prakaitu persisunkusi palaidinė ryškiai skyrėsi tamsių drabužių ir nuosaikios šaltos Pjero Košono ramybės fone. Nesujaudinamas Košonas jai pasirodė baisus.

Triukšmas ir sąmyšis pasiekė apogėjų. Maištininkai pagriebė keletą dvariškių, - jaunuolių ir senių, - stipriai juos surišo ir nutempė į gatvę. Du iš jų vis negalėjo įveikti jaunuolio, ne vyresnio kaip šešiolikos metų. Jauna dama, nors jis ir stūmė ją šalin, mėgino pridengti jį savo kūnu. Tai buvo subtilaus grožio tamsiaplaukė, kuri atrodė dar visai mergaitė, nors vilkėjo elegantiška sunkaus brokato suknia ir buvo užsidėjusi dvigubą galvos apdangalą iš balto muslino. Ji raudodama tvarstėsi už jaunuolio, maldaudama maištininkų jį paleisti. Kai šie jau norėjo damą nustumti, ant jų įniršęs puolė dofinas. Išsitraukęs špagą, jis šoko prie dviejų maištininkų, kurie išdrįso paliesti jo žmoną, ir nukovė juos dviem greitais smūgiais. Paskui, nukreipęs kruviną špagą į Joną Bebaimį, su širdgėla sušuko:

- Kokiu bailiu reikia būti, kad abejingai stovėtum ir žiūrėtum, kaip tie niekšai čiupinėja Margaritą, jūsų tikrą dukterį? Tas maištas - jūsų rankų darbas, sire. Nemėginkite neigti. Matau minioje jūsų žmones. Būkite tikras, šios dienos neužmiršiu... Likimas amžinai jums nepataikaus.

Pilypas de Šarolė, norėdamas apginti seserį, mašinaliai išsitraukė špagą ir jos smaigaliu ramiai nustūmė durklą, kuris buvo nukreiptas į jo tėvo širdį. Pats hercogas nė nesujudėjo. Gūžtelėjęs pečiais, šaltai ištarė:

- Dabar aš nieko nebegaliu padaryti, Luji. Įvykiai tapo nebekontroliuojami. Aš nebegaliu valdyti šitų padugnių. Jei būtų įmanoma, pamėginčiau išgelbėti savo dukters tarnus...

Katrina bejėgiškai stebėjo, kaip jaunuolį, kuriam bandė padėti dofinas, pagaliau sučiupo. Dofinas pasiuntęs į aną pasaulį du maištininkus, puolė prie lango ir norėjo šokti į sodą, tačiau jį sugriebė ir nutempė atgal mėsininkai ir dvi šaižiai cypiančios harpijos. Jaunoji hercogienė bejėgiškai susmuko ant lovos ir graudžiai pravirko.

- Išgelbėkit jį, tėve, maldauju. Neleisk jiems jo išsivesti... Mišeli... Jis mano draugas!

Hercogas nekantriai mostelėjo, kas sukėlė Katrinos pasipiktinimą. Jai patiko dofino žmona, trośko jai padėti, jei tik būtų galėjusi. O hercogas, nekreipiantis dėmesio į dukters ašaras, turėjo būti piktas žmogus. Grafas de Šarolė stovėjo nubalusiomis lūpomis. Jis buvo vedęs dofino seserį, princesę Mišelę, ir Margaritos neviltis žeidė jį. Bet dabar jis nieko negalėjo padaryti. Pats Kabošas ir jo pagalbininkas Denizas de Šomonas tvirtai laikė jaunąjį belaisvį. Netikėtai jaunuolis ištrūko. Tai pamačiusi, Katrina suriko. Mišelis de Monsalvi buvo ne pagal metus vikrus ir stiprus. Nubloškęs mėsininkus, jis pribėgo prie Burgundijos hercogo ir sunkiai alsuodamas sustojo priešais jį. Jo rūstus balsas perrėkė apartamentuose tvyrojusį triukšmą:

- Aš laikau tave niekingu bailiu ir karaliaus išdaviku. Tu leidai išniekinti jo namus. Pareiškiu, kad esi nevertas nešioti riterio pentinų...

Atsitokėję iš nustebimo, Kabošas ir Denizas vėl sugriebė belaisvį, mėgindami parklupdyti jį priešais žmogų, kurį jis įžeidė, bet jis taip įnirtingai priešinosi, kad ištrūko dar sykį, nors ir surištomis rankomis, ir vėl puolė prie Jono Bebaimio. Jis norėjo dar kažką pridurti. Hercogo veidas nubalo iš įsiūčio. Jis išsižiojo, ketindamas kažką pasakyti, bet tučtuojau susiėmė ranka skruostą - Mišelis de Monsalvi spjovė jam į veidą...

Katrina suprato, kad jaunuolis ką tik pasirašė sau mirties nuosprendį.

- Išveskit jį! - kimiai suurzgė hercogas. - Darykite su juo, ką norite. Kitus nuveskite į mano namus, kur jie galės pabūti iki ryto, kaip mano svečiai. Duodu jums žodį, mano žente!

Dofinas nieko neatsakė, atsuko nugarą hercogui ir nulenkė galvą ant židinio. Mažoji hercogienė, atsisakiusi brolio, norėjusio ją nuraminti, pagalbos, vis dar raudojo.

- Niekada tau neatleisiu, niekada, - kūkčiojo ji. O tuo tarpu Kabošas ir Denizas, stipriai sugriebę belaisvį, nuvilko prie laiptų.

Katrina ištiesė drebančią ranką Landri ir sušnibždėjo:

- Ką jie jam padarys?

-Tikiuosi, pakars. Ir viskas! Jis nieko kito nenusipelnė, bjaurus Armanjako valkata! Matei, ką padarė? Spjovė į veidą hercogui...

Landri entuziastingai įsijungė į balsų chorą, kraugeriškai klykiantį:

- Mirtis jam! Į kartuves!

Katrina ištraukė ranką. Ji paraudo iki plaukų šaknų.

- O Landri Pigasai! Tu man bjaurus!

Kol Landri atsipeikėjo iš nustebimo, ji apsisuko ir dingo minioje, kuri prasiskyrė duodama kelią belaisviui ir jo sargybiniams. Kaip išprotėjusi Katrina pasileido iš paskos.

Katrina nebūtų galėjusi paaiškinti, kas įvyko jos vaikiškoje širdyje. Iki šiol niekada nebuvo mačiusi Mišelio de Monsalvi. Prieš valandą nė vardo jo nebuvo girdėjusi. O dabar jis tapo jai toks pat artimas ir brangus, kaip tėvas ar sesuo. Atrodė, kad jau seniai jį pažįsta. Neregimi saitai staiga nusidriekė tarp jauno bajoro ir juvelyro dukters. Saitai, įsmigę pačion širdin ir privertę ją skaudžiai kentėti.

Vienintelė Katrinos mintis buvo sekti paskui belaisvį ir bet kokia kaina sužinoti, kas jam nutiks. Du kartus matė jį visai iš arti: pirmą kartą, kai mėsininkai surišo jį, antrą - kai jis įžeidė hercogą. Abu kartus šviesa iš lango krito jam ant veido, ir jo nuostabus grožis svaiginte svaigino, raudoni ratilai švysčiojo akyse, tokie pat, kai kažkada juoko dėlei bandė žiūrėti į saulę. Buvo neįtikėtina, kad jaunuolis toks gražuolis.

Be abejonės, jis buvo gražus, švelnių bruožų, kurie galėjo pasirodyti moteriški, jei ne aštri pasmakrė ir burna, taipogi

įsidėmėtinos mėlynos akys. Jo blizgantys šviesūs plaukai, pakirpti ant pakaušio ir už ausų, pagal tuometinę madą, atrodė it lygus šalmas. Tokios šukuosenos buvo patogios nešioti karo šalmą. Iš po rausvo šilkinio surduto, išsiuvinėto aukso lapais, matėsi atleto pečiai, o pilku sidabru puoštos kelnės glaudžiai aptempė raumeningas raitelio blauzdas ir šlaunis. Stovėdamas tarp dviejų mėsininkų už nugaros surištomis rankomis ir išdidžiai pakelta galva, šaltomis įniršiu žaižaruojančiomis akimis, su paniekinama šypsena lūpose, jis atrodė tarsi arkangelas, pakliuvęs šėtonui į rankas. Staiga Katrina atsiminė jai patikusį paveikslėlį gražiai iliustruotoje Evangelijoje, kuriai jos tėvas darė auksu graviruotą viršelį. Jame buvo pavaizduotas auksaplaukis jaunas riteris sidabro ginkluote, stovintis ant ietimi pervertos drakono nugaros. Gošė jai paaiškino, kad tai arkangelas Mykolas, nugalėjęs blogį. Jaunuolis panėšėjo į jį, o jo vardas taipogi Mykolas-Mišelis.

Ta mintis Katrinai suteikė ryžto trūks plyš padėti jam arba nors būti šalia, kiek tai bus įmanoma.

Minia susigrūdo apie belaisvį, visi reikalavo bausmės - mirties. Katrina vos įstengė neatsilikti. Pagaliau jai dingtelėjo drąsi mintis: nežmoniškomis pastangomis prasiskverbė pro minią prie Kabošo Mėsininko ir įsitvėrė jam už diržo. Apsvaigęs nuo ką tik patirtos pergalės, šis to nė nepastebėjo, kaip ir Katrina nejautė smūgių ir kumščių, kurie krito ant jos iš visų pusių. Ji jau seniai pametė kepuraitę, ir protarpiais kas nors vis timpteldavo už išsidraikiusių plaukų. Viena, kas palaikė ir vedė tuo neįmanomu keliu, buvo auksaplaukis jaunuolis.

Be Mišelio de Monsalvi, buvo ir daugiau belaisvių: hercogas de Baras, dofino pusbrolis, Žanas de Vaji, Gienės kancleris, dofino kamerheris, Žanas de la Rivjeras, du broliai Žiresmė ir dar apie dvidešimt žmonių. Juos tempė per smūgių ir prakeiksmų krušą kaip kokius nusikaltėlius, surakintus grandinėmis. Prasispraudusi pro sunkias raižyto ąžuolo duris laiptų viršuje, Katrina probėgšmais pastebėjo ilgą niūrią metro Pjero Košono fizionomiją. Jis stovėjo su juoda mantija, prisispaudęs nugara prie sienos, baimindamasis, kad nenuneštų slenkanti minia. Katriną pritrenkė jo žvilgsnis, mestas į belaisvį, kai šis ėjo pro šalį. Jo blausios, negyvos akys staiga sužibo, sakytum jauno į kartuves tempiamo bajoro vaizdas būtų teikęs jam didelį malonumą ir tenkinęs

giliai paslėptą keršto poreikį... Katrina pajuto, kad ją ima pykinti. Ji niekada nemylėjo Košono, o dabar jis tiesiog kėlė pasibjaurėjimą.

Kai minia prisiartino prie rūmų durų, spūstis ir stumdymasis dar labiau pasmarkėjo. Katriną atplėšė nuo Kabošo ir nubloškė atgal. Jos riksmas pradingo minios šurmulyje. Kiek vėliau ant savo veido ji pajuto saulės šilumą ir suprato vėl atsidūrusi lauke. Veržlus žmonių srautas akimirksniui iškriko, užplūsdamas smėliu pabarstytas alėjas, bet paskui vėl susiliejo ir ėmė skverbtis pro į šipulius sudaužytus vartus. Katrina giliai atsikvėpė nelyginant narsus mažas kareivis prieš ataką. Tačiau pamačiusi, kad belaisvis ir jo sargyba jau eina pro arką, truputį nusiminė. Dabar ji vos įžiūrėjo auksinę Mišelio galvą, apsuptą blizguliuojančių šalmų ir alebardų. Po akimirkos jis dingo iš akių. Katrina suriko iš siaubo ir jau norėjo pulti paskui, bet tvirta ranka sugriebė ją už peties ir nutempė atgal.

Landri, matyt, sunkiai brovėsi pro spūstį de Gienės rūmuose: po akimi puikavosi mėlynė, kraujavo nubrozdintas kelis, beveik visai nuplėšta plaikstėsi viena rankovė. Daili žalia palaidinė su Burgundijos emblema, kuria jis išdidžiai puikavosi dar šį rytą, dabar atrodė liūdnai. Kepuraitė pamesta - juodi plaukai styrojo į visas puses. Bet Katrina nieko nematė. Šluostydamasi akis suplėšytos suknelės kampu, ji pakėlė liūdną veidelį į savo draugą.

- Landri, padėk man, padėk man jį išgelbėti. Prašau!

Landri nustebęs pažvelgė į mergaitę.

- Ką išgelbėti? Tą armanjaką, kurį Kabošas nori pakarti? Turbūt išsikraustei iš proto. Be to, gal tau ne vis tiek, pakars jį ar ne? Net nepažįsti jo.

- Žinoma, žinoma. Bet nenoriu, kad jis mirtų. Juk žinai, kas vyksta, kai jie ką nors karia... Jie karia ant tų baisių surūdijusių grandinių tarp stulpų...

- Na, o kodėl gi ne? Juk jis mums niekas.

Katrina krestelėjo galvą, atmesdama atgal ilgas kasas taip gracingai, kad berniuko širdis neišlaikė. Jos akys ir plaukai po metų kitų taps nuostabūs, bet ir dabar jau buvo puikūs. Plaukai - reta mergina tokius turėjo - buvo panašūs į aukso vilną. Kai ant jų krisdavo saulės spinduliai, atrodė tarsi prisigėrę šviesos.

Jie gaubė ją beveik iki kelių - tarsi švytinti švelnaus gyvo šilko mantija.

O dėl Katrinos akių - šeima nesutarė, kokios jos spalvos. Kai buvo rami, jos atrodė tamsiai mėlynos su aksominiu violetiniu atspalviu tarytum pavasario našlaitės. Kai džiūgavo - spindėjo auksiniais spinduliais nelyginant bičių korys saulėje. O kai apimdavo vienas iš tų retų, nenuspėjamų įniršio priepuolių, vyzdžiai tapdavo juodi ir namiškiai žinodavo, kad laukti reikia paties blogiausio.

Šiaip jau ji buvo mergaitė kaip ir visos paauglės, kaip jos bendraamžės, - vaikas, kuris taip greitai auga: rankos liesos, berniokiški keliai, kampuoti, visuomet nubrozdinti ir su mėlynėmis. Judesiai it jauno elniuko, nežinančio ką daryti su savo ne itin gracingomis kojomis. Jos juodbruvas šiek tiek aštrokos formos veidelis su trumpa nosele ir didele burna turėjo kažką katiško. Švelniai auksinė su strazdanų kruopelėmis nubarstyta oda buvo nepaprastai skaisti ir teikė Katrinai ypatingo žavesio, kuriam Landri toli gražu nebuvo abejingas, nors geriau numirtų, negu tai prisipažintų. Jos užgaidos ir kaprizai kasdien darėsi vis keistesni. Bet šitoji idėja toli lenkė visas ankstesniąsias, netgi labiausiai nevykusias.

- Kodėl jo gyvybė tau taip daug reiškia? - sušnibždėjo jis įtariai.

- Nežinau, - švelniai atsakė Katrina. - Bet jaučiu, jeigu jis numirs, būsiu labai nelaiminga ir verksiu... labai ilgai.

Ji ištarė tai tyliai ir ramiai, bet taip tvirtai, kad Landri nepajėgė ką nors suprasti. Jis žinojo padarysiąs viską, kad tik jai padėtų. Kartėlį, kaip ir piliulę, reikia nuryti. Lengva pasakyti: “išgelbėk belaisvį”, - bet visgi jis jau ėmė sukti galvą, kaip tuos žodžius paversti tikrove. Pirmiausia - tai reiškė atmušti belaisvį nuo lankininkų prieš pat minios nosį ir faktiškai nuo Kabošo ir Denizo, kurių kiekvienas galėjo patiesti jį vienu smūgiu. Net jeigu tai pavyktų, kas buvo neįtikėtina, tai kur galėtų jį paslėpti, kai prasidės gaudynės. Po to pro užtvaras, dantytas sienas, uždarytus vartus jį reikės išvesti už miesto. Ir visą laiką jiems reikės saugotis šnipų, išdavysčių, apgaulių. Landri manė, kad tai per sunku netgi tokiam nepaprastai sumaniam penkiolikmečiui, kaip jis.

- Jie ves jį į Monfokoną, - svarstė jis garsiai. - Tai gana ilgas kelias, bet ne toks, kad turėtume daug laiko. Kaip manai išvaduoti jį, nespėjus nueiti iki kartuvių? Aplink tokia minia, o mes tik dviese.

- Laikysimės netoli jo, - atkakliai aiškino Katrina, - ir ką nors sugalvosim.

- Gerai, - atsiduso berniukas. - Bet tikrai paskutinį kartą veduosi tave kartu. Kitą kartą užsinorėsi, kad plikomis rankomis paimčiau Bastiliją.

Kol Landri ir Katrina pasiekė Sen Deni gatvę, labai pavargo ir uždusо, bet džiaugėsi, kad vėl buvo šalia Monsalvi ir jo sargybinių. Laimė, pastarieji dažnai turėdavo stabčioti kelyje dėl rėkaliojančių ir dainuojančių miestiečių būrelių. Kai kurie jų ėjo padėti atakuoti Bastiliją, o kiti traukė link d'Artua rūmų - Burgundijos hercogo rezidencijos.

Sargyba vėl sustojo, kai Landri ir Katrina juos prisivijo. Kapeliušas, budelis, sustojo, kad pro šalį ėjęs vienuolis augustinas atleistų nuteistajam nuodėmes ir prieš mirtį sutaikytų jį su Dievu. Veikiau baimė, o ne pamaldumas privertė vienuolį tai padaryti, bet, procesijai pajudėjus, jis ėmė žingsniuoti šalia belaisvio narstydamas rožančių ir murmėdamas maldas.

- Gerai, kad jie eina ten pėsti, - sušnibždėjo Landri. - Jei būtų nutarę vežti jį vežime, neturėtume jokių šansų.

- Ar jau ką nors sumanei?

- Nesu tikras. Tačiau jau temsta, ir jeigu rasiu vieną reikalingą daiktą, tą reikalą sutvarkysim. Tik mes dar nesugalvojome, kur jį paslėpti.

Tuo metu prie jų prisigretino minia studentų ir besilinksminančių moterų, atbėgusių palydėti procesiją į kartuves. Landri nutilo, bet atsargumas buvo nereikalingas. Ir studentai, ir prostitutės, išplėšę taverną, buvo visiškai girti ir svirduliuodami iš vienos gatvės pusės į kitą rėkaliojo visa gerkle.

- Geriausia, ką galima padaryti, - sušnibždėjo Katrina, - tai paslėpti jį mūsų namo rūsyje. Ten yra nedidelis langas į upės pusę. Ilgai negalės ten pasilikti, bet...

Katrinos pasiūlymas Landri patiko, nes visa kita padaryti nebuvo sunku.

- Naktį atplukdysiu valtį prie tavo namo. Jam tereikės nusileisti virve į valtį ir, kur nors mane išlaipinus, plaukti viršun upe iki pat Korbeilio, kur įsikūrusi grafo Bernaro d'Armanjako stovykla. Žinoma, jam teks prasmukti pro grandines, permestas skersai upės tarp La Turnelio ir Vilko salos, bet tai padaryti nebus sunku: nėra mėnulio. Šiaip ar taip, padarysime viską, ką galim, o visa kita priklausys nuo jo paties ir Apvaizdos. Jei sugebėsim tai padaryti, laimėsim.

Mergaitė be žodžių suspaudė jo ranką. Sušvitusi viltis privertė ją suvirpėti iš susijaudinimo. Greitai sutemo. Žmonės uždegė fakelus; nuo jų liepsnos krito virpantys atšvaitai ant gretimų namų su kabančiais karnizais, paauksuotomis ir išpaišytomis iškabomis bei mažais langais su švininėmis grotelėmis, slydo ir mirguliavo ant įsikarščiavusios minios veidų.

Triukšmas tiesiog kurtino ir atrodė nederamas paskutiniųjų į kartuves vedamo žmogaus gyvenimo akimirkų akompanimentas. Landri staiga išvydo ko ieškojęs ir patenkintas šyptelėjo.

- O štai ir mes! - sušuko jis. - Tikiuosi, kad visoje toje maišalynėje jų čia gali būti ne viena.

Tai, kas jį taip pradžiugino, pasirodė besanti nupenėta, stora kiaulė, kuri kaip tik išniro iš už Dominikonų gatvės kampo, ieškodama traškių kopūsto lapų.Štai tokios dvi nupenėtos kiaulės vienuolio prižiūrimos visą dieną vaikštinėdavo Paryžiaus gatvėmis ieškodamos maisto atliekų arba naršydamos paplavose.

Kaip visos vienuolynų kiaulės, ši ant sprando turėjo mėlyną emalės kryžių - švento Antano emblemą. Kiaulė sustojo, norėdama suėsti kopūsto lapą didelio raižyto Ješua Medžio* stulpo papėdėje, stovinčio prie vieno namo kampo. Landri stumtelėjo Katriną.

- Antroji kiaulė kažkur greta. Toliau eik be manęs, susitiksime prie vienuolyno. Nuteistieji mirti visuomet ten sustoja, kad seserys suteiktų jiems palaiminimą. Vienuolės laukia ant bažnyčios laiptų: pasiūlo pasmerktiesiems taurę vyno, tris gabalėlius duonos ir duoda pabučiuoti Nukryžiuotąjį. Sargyba tuo metu ne tokia budri. Tuo ir pasinaudosiu. Būk pasirengusi bėgti, kai tik duosiu ženklą.

---

* Ješua Medis - genealoginis Jėzaus Kristaus medis, vaizduojantis jo kilmę per šv. Juozapą nuo Izaijo, karaliaus Dovydo tėvo (Mato Evangelija, 1, 6.)

Kalbėdamas jis visą laiką stebėjo kiaulę, kuri, pabaigusi ėsti, pasuko į Dominikonų gatvę, kur, matyt, slankiojo antroji kiaulė ir ganantis vienuolis. Katrina sekė akimis Landri, kuris pradėjo medžioklę. Jaunuolis ir kiaulė greitai dingo iš akių gatvės tamsoje. Ji vėl liko viena. Pirmą kartą šiandien pasijuto pavargusi. Galbūt dėl to, kad šalia nebuvo Landri. Maudė pėdas ir kojų raumenis. Bet štai fakelų šviesoje pasirodė auksaplaukė Mišelio galva, ji pajuto, kad grįžta jėgos, ir įsimaišė į procesijos vidurį.

Skverbtis pro susijaudinusių, besistumdančių, agresyviai nusiteikusių žmonių minią buvo ne tik sunku, bet ir pavojinga, - smūgiai krito ant jos iš visų pusių, bet jausmas, kuris stūmė Katriną pirmyn, viską užgožė. Jai pavyko prasmukti beveik prie pat sargybos. Ji matė aukštą belaisvio figūrą tarp dviejų sargybinių per kelis žingsnius nuo savęs. Jis ėjo tiesus, aukštai iškeltą galva, ritmingu žingsniu, neskubėdamas ir taip išdidžiai, kad Katrina apmirė iš susižavėjimo. Klupinėdama ir stengdamasi neatsilikti, ji murmėjo visas maldas, kokias tik mokėjo, apgailestaudama, kad moka jų ne tiek daug kaip jos sesuo Loiza, kuri rasdavo maldą kiekvienam gyvenimo atvejui ir kiekvienam šventajam danguje.

Greitai procesija priėjo vienuolyną. Seserys jau laukė ateinant nuteistąjį. Nuleidusios akis jos stovėjo ant bažnyčios laiptelių aplink motinėlę, kuri rankose laikė Nukryžiuotąjį, ir buvo panašios į juodai baltas statulas. Viena jų laikė ant padėklo duoną, kita - ąsotį ir taurę. Sargyba sustojo, Katrinos širdis apmirė. Tai buvo tinkamiausias momentas, bet Landri niekur nesimatė.

Budelis sučiupo galą virvės, kuria buvo surištos Mišelio rankos, ir apvyniojo ją apie savo juosmenį, norėdamas nutempti belaisvį prie bažnyčios laiptelių. Tuo momentu, kai minia prasiskyrė, leisdama jiems praeiti, nuskardėjo laukinis, baisus žviegimas. Dvi kiaulės, šaižiai žviegdamos, iššoko iš gretimos gatvės ir puolė ant kareivių taip smarkiai, kad keletą išvertė iš kojų. Prie nelaimingų gyvulių uodegų buvo pririšti degančių pakulų kuokštai, kas įvarė jas į pasiutimą. Keletas degančių fakelų nukrito į minią, apdegindami žmones. Sumaištį dar labiau kėlė kiaulės, iš skausmo puolusios ant sargybinių. Kurį laiką tvyrojo toks sambrūzdis, kad niekas nepastebėjo, kaip Landri, pasirodęs įkandin kiaulių, perpjovė virvę, jungusią Mišelį su budeliu, ir nustūmė

jį į siaurą, tamsią gatvę, esančią priešais vienuolyną. Čiupinėdamiesi savo žaizdas ir guzus, niekas nepastebėjo pabėgimo. Kai kurie iš šauniųjų kareivių mėgino pagauti kiaules. Katrina vienintelė įvertino šaunią operaciją, kuri darė garbę Landri, jo ryžtui ir išradingumui. Ji puolė paskui berniuką į siaurą gatvelę, kliuvinėdama tamsoje už akmenų, šiukšlių ir slydinėdama purve.

Staiga išgirdo prislopintą Landri šnabždesį:

- Tai tu, Katrina? Greičiau! Negalime gaišti nė minutės!

- Bėgu.

Tamsa buvo tokia tiršta, kad ji nematė, o greičiau nujautė du siluetus - vieną aukštą, kitą šiek tiek žemesnį. Gatvė raitėsi ir vingiavo, tarytum norėdama pranykti miesto labirinte. Vaiduokliški tušti namai abipus gatvės rodėsi nelyginant piktosios dvasios, pasirengusios pulti ant jos tamsoje. Niekur tame niūrių, tuščių gatvelių labirinte nebuvo nė žiburėlio. Visos pusiau supuvusios durys buvo uždarytos, o langai atviromis langinėmis tušti. Katrinos širdis vos neplyšo iš susijaudinimo. Tačiau iš toli vis dar sklido minios gaudesys, ir baimė skraidino bėglius kaip ant sparnų.

Tamsoje Katrina užkliuvo už akmens ir dejuodama pargriuvo. Landri padedama atsistojo ir jie vėl pratęsė savo beprotišką bėgimą.

Skersgatviai ir gatvelės šakojosi į visas puses, kertamos tamsių laiptų, neriančių, regis, į pačias žemės gelmes. Atrodė, kad atsidūrė labirinte, iš kurio nėra išėjimo. Vos spėdama paskui Landri, uždususi ir išsigandusi, Katrina užlėkė trimis laiptų pakopomis ir pasuko į gatvę, kuri staigiai baigėsi kažkuo panašiu į aikštę, iš visų pusių apsuptą sutrešusiais beformiais namais, regis, tuoj tuoj sugriūsiančiais. Viskas dvokė. Dangaus fone plyšiai tarp aštriabriaunių stogų atrodė panašūs į žandikaulį su iškritusiais dantimis. Netašyto akmens sienos, nedailiai apdrėbtos moliu, kyšojo nelyginant votys, slegiamos nuo vandens išbrinkusių rąstų. Paptelėjo keli lietaus lašai.

- Lietus mums tik padės,- sustojęs tarė Landri ir davė ženklą kitiems pasekti jo pavyzdžiu.

Gaudydami kvapą, jie prigludo prie sienos - plaučiai nuo ilgo bėgimo, atrodė, tuoj pat sprogs.

Spengianti tyla, tvyrojusi šitoje vietoje, juos nustebino. Katrina, apimta baimės, sušnibždėjo:

- Aš nieko negirdžiu. Kažin, ar jie mus tebesiveja?

- Žinoma, bet dabar tamsu, ir mūsų čia neras. Kurį laiką esame saugūs.

- Kodėl? Ir kur mes?

Katrinos akys apsiprato su tamsa - jau galėjo įžvelgti senų palaikių pastatų kontūrus aplinkui. Priešingoje aikštės pusėje geležinėje būdelėje vėjo blaškoma vos ruseno ugnis. Tamsūs debesys, slenkantys rašalo juodumo dangumi, panėšėjo į baldakimą, užgaubtą virš šitos tylos salos kunkuliuojančiame mieste. Landri plačiai mostelėjo ranka.

- Tai, - tarė, - Didysis Stebuklų Kiemas, vieta, kur vyksta stebuklai. Jų, didelių ir mažų, Paryžiuje yra keletas. Pavyzdžiui, vienas yra tarp švento Antano vartų ir Turnelių rūmų. Bet šitas pagrindinis. Tai Elgetų karaliaus valdos.

- Bet čia nieko nėra, - sunerimusi tarė Katrina.

- Dar per anksti. Elgetos į savo landynes negrįžta, kol miestelėnai nesuminga, o kartais ir vėliau.

Kalbėdamas Landri atrišinėjo Mišelio pančius. Jaunuolis stovėjo vos atgaudamas kvapą, atsirėmęs į sieną. Bėgti, kad ir gelbstint savo gyvybę, už nugaros surištomis rankomis ne taip jau lengva. Jis labai pavargo. Kai Landri peilis išlaisvino jo rankas, jaunuolis giliai atsiduso ir patrynė sustingusius riešus.

- Kodėl tai padarėte? - paklausė pavargusiu balsu. - Kodėl mane gelbstite? Kodėl dėl manęs rizikuojate gyvybe? Nejaugi nesuprantate, kad už tai jus gali pakarti?

- O, mesire, mums atrodo, kad jūs per jaunas susižadėti su kartuvėmis. Aš - Landri Pigasas. Čia - Katrina Legua. Mes gyvename ant Maininінkų tilto, kur mūsų tėvai turi juvelyrines krautuvėles.

Mišelis ištiesė ranką ir švelniai palietė mergaitės galvą.

- Auksaplaukė mergaitė! Pastebėjau tave dar tada, kai jie mane surišo. Niekuomet nesu regėjęs tokių plaukų, kaip tavo, vaike, - sumurmėjo jis.

Jo balsas Katriną sujaudino kur kas labiau negu rankos prisilietimas, kai glostė šilkines jos plaukų garbanas. Ji karštai sušuko:

- Mes norime jus išgelbėti! Slapta išvesim jus iš Paryžiaus. Kaip sakė Landri, mes gyvename ant tilto, ir jūs galite pasislėpti mažame rūsyje po mano tėvo namu. Ten yra langas, ir kai prieš vidurnaktį Landri atplukdys valtį, jums tereiks nusileisti į ją virve ir plaukti upe aukštyn, iki monsinjoro d'Armanjako stovyklos!

Kad jaunuolį įtikintų ir įkvėptų jam vilties, Katrina savo kalbą išpylė vienu atsikvėpimu. Ją nugąsdino negyvas Mišelio balsas, nors ji miglotai ir suvokė, kad juodas mirties angelo sparnas vos vos nepalietė jaunuolio, ir tas pojūtis jį dar tebeslegia. Išvadavimas taipogi atrodė neįtikėtinas. Tamsoje sublizgo jaunojo bajoro dantys - jis šypsojosi.

- Drąsus ir sumanus planas! Bet pagalvokite, į kokį pavojų statote savo šeimas, jeigu nepasiseks?

- Jei ilgai svarstysi, tai iš viso nieko nenuveiksi, - suniurnėjo Landri. - Mes padarėme, ką norėjome, ir įvykdysime savo planą iki galo.

- Išmintingi žodžiai! - ištarė balsas, sklidęs, regis, iš paties dangaus. - Bet neblogai būtų pirma įsitikinti, kad viskas gerai, tiktai tuomet, kai jums palankios aplinkybės ir likimas. Nebijokite! Aš jūsų neišduosiu!

Veidas, kuris pasirodė voratinkliais aptrauktame lange, nieko gero nežadėjo. Mirkčiojanti lajinės žvakės šviesa nušvietė raukšlių išvagotą niūrų veidą, kurio svarbiausia puošmena buvo didžiulė nosis su karpa ir mažos žybsinčios akutės po nukarusiais antakiais. Ilgi juodi gaurai, kyšantys iš po purvino gobtuvo užbaigė portretą ir darė jį panašų į vieną iš Notr Damo chimerų. Bet šiurpų įspūdį švelnino plati, nuo ausies iki ausies, šypsena, kuri apnuogino eilę akinamai baltų plėšrių dantų. Landri nustebęs sušuko:

- Tai tu, Barnabi? Jau sugrįžai?

- Kaip matai, mano sūnau. Šiandien mano balsas nekoks, esu bent kiek prikimęs. Todėl ir likau namie. Luktelk minutėlę, tuoj nulipsiu.

Žvakė, kuria jis draugiškai mosavo, po tų žodžių dingo iš akių ir pasigirdo girgždesys, lyg kas būtų traukęs surūdijusį skląstį.

- Tu jį pažįsti? - nustebusi paklausė Katrina.

- Žinoma, kaip ir tu. Tai Barnabis Kriauklininkas. Tai jis dėvi seną apsiaustą, apsiūtą kriauklėmis, ir prašo išmaldos prie Sen Oportjun bažnyčios. Sakosi esąs maldininkas iš Santjago de Kompostelos, ir jam kartais pasiseka parduoti šventų relikvijų.

Katrina suprato, apie ką jis kalba. Ji buvo mačiusi tą žmogų. Jis visada jai nusišypsodavo, kai ji su Loiza eidavo į Mišparus arba į Pakylėjimą, taipogi kai nešdavo pavalgyti Agnei Atsiskyrėlei, su kuria Kriauklininkas dažnai praleisdavo dieną.

Tuo tarpu Barnabi, išeidamas iš namų, taip stropiai užrakino duris, kaip kiekvienas padorus pilietis. Jis pasirodė esąs toks plonas ir aukštas, kad greta jų turėjo truputį susikūprinti. Ilgas kojas ir plonas rankas dengė smarkiai panešiotas tankaus vilnonio audinio apsiaustas, ant kurio buvo užsiūta apie dvidešimt kriauklių*. Pabaigęs krapštytis prie spynos, jis palinkėjo Landri ir Katrinai labo vakaro ir pakėlęs žvakę prie Mišelio veido, kurį laiką susimąstęs jį tyrinėjo.

- Šitaip atrodydamas, toli nuo čia nenueisit, jaunuoli, - sausai pareiškė jis. - Po galais, sidabriniai lapai ir dofino spalvos! Vienas žingsnis už Elgetų karalystės ribos, ir jie akimoju jus sučiups! Puiku - išvengti kartuvių, o paskui atsiprašyti budelio Kapeliušo. Spręskit patys, ar ne tuščiai gaištate laiką? Tų mažylių planas gana sumanus, jei pavyktų įgyvendinti, bet statau dešimt prieš vieną, kad bet kuris seržantas sulaikys jus nepasiekus Maininінkų tilto.

Ilgais, lanksčiais, plonais pirštais Barnabi atsainiai pakėlė madingos, rausvos paauksuotos liemenės skverną.

- Aš jį nusivilksiu, - tarė Mišelis ir pradėjo nusirenginėti. Barnabi gūžtelėjo pečiais.

- Geriau jūs ir galvą kartu nusiimkit. Jie per penkiolika žingsnių užuos bajorą. Prisipažinsiu, vis mąstau, ar judu nekvaištelėjote truputį, ėmęsi tokio reikalo.

- Kvaištelėjome ar ne, - sušuko verkdama Katrina, - bet jį išgelbėsim!

---

* Piligrimai turėjo paprotį kaip maldininko ženklą ant kepurės arba apsiausto užsisiūti kriauklę.

- Šiaip ar taip, - piktai tarė Landri, - tos šnekos nieko vertos. Turime pasiekti namus. Dabar tamsu. Tu privalai padėti mums iš čia išsikrapštyti, Barnabi!

Landri puikiai nujautė, kokia pyla laukia jo ir Katrinos, sugrįžus namo. Be to, jiems reikėjo sugalvoti, kaip nuvesti Mišelį į Legua rūsį. Užuot atsakęs, Barnabi išvyniojo ryšulį, kurį turėjo po pažasčia. Tai buvo toks pat, kaip jo, pilkas apsiaustas, bet truputį švaresnis. Jis užmetė jį Mišeliui ant pečių.

- Tai mano geriausias šventinis apsiaustas. Aš jums jį paskolinu, - sukikeno Barnabi. - Labai nustebsiu, jeigu jie dabar jus atpažins. O dėl batų, tai jie tokie purvini, kad nematyti spalvos.

Neslėpdamas pasibjaurėjimo, jaunuolis įkišo rankas į apsiausto rankoves ir skimbčiodamas kriauklelėmis užsitraukė ant akių gobtuvą.

- Nuostabus piligrimas iš Santjago! - tarė Barnabi ir pasikeitusiu balsu pridūrė: - Reikia greičiau eiti. Laikykitės arčiau manęs. Aš jums pašviesiu.

Paėmęs Katrinos rankutę į savo didelę leteną, jis nužingsniavo per purviną aikštę. Tai vienur, tai kitur spingsėjo šviesa - ženklas, kad į šitą nelabą vietą sugrįžta gyvenimas. Tamsūs šešėliai slydo šlapiomis sienomis. Plačiai žengdamas, Barnabi pasuko į gatvę, iš pažiūros visiškai tokią pat, kaip ir kitos. Visi skersgatviai ir gatvelės Elgetų karalystėje atrodė vienodai. Galbūt taip buvo padaryta tyčia, kad bet koks persekiotojas pamestų pėdsakus. Vietomis jų kelias ėjo šlapiais tuneliais arba dvokiančiais atvirais kanalais. Neaiškios tamsios figūros, blausioje šviesoje fantastiškos, vis dažniau šmėkšteldavo pro šalį. Kartais Barnabi su kuria nors jų persimesdavo keletu nesuprantamų žodžių, matyt, šios nakties slaptažodžiu. Atėjo valanda, kai apsimetėliai luošiai ir piligrimai kartu su tikrais elgetomis bei vagimis grįžo į savo nejaukias landynes. Griūvanti Pilypo Augusto tvirtovė, kai kur vis dar tebesipuikuojanti apirusiais sargybos bokštais, sušmėžavo nakties danguje. Barnabi sustojo.

- Priėjome Karalystės ribą, - sušnibždėjo jis, - turime būti budrūs. Ar galite eiti greičiau?

Landri ir Mišelis linktelėjo. Bet Katrina jautėsi visai išsekusi. Jos akys merkėsi, o kūnas atrodė tarsi pripiltas švino. Ranka virpėjo Barnabi delnuose.

- Ji pavargo, - užjausdamas tarė Mišelis. - Aš ją panešiu. Ji nesunki.

- Apsikabink mane už kaklo ir stipriai laikykis, - tarė jis šypsodamasis ir paėmė ant rankų.

Patenkinta Katrina apsivijo rankomis jaunuolio kaklą ir padėjo galvą ant peties. Nuovargis užleido vietą palaimingai ramybei. Apėmė saldus bejėgiškumas. Ji matė Mišelio profilį arti, visai arti ir jutó šiltą maloniai kvepiantį jo odos aromatą, malonų kvapą jauno vyriškio, dažnai naudojančio vandenį ir muilą. Netgi nešvarus ir purvinas apsiaustas nepajėgė jo permušti. Katrina nepažinojo nieko, kas taip maloniai kvepėtų. Kabošas pradviso krauju ir prakaitu, Košonas - dulkėmis, storoji Mariona - Legua tarnaitė - dūmais ir virtuve, o nuo Loizos dvelkė šaltu vašku ir švęstu vandeniu. Niekas, netgi tėvas ir motina, nekvepėjo taip nuostabiai, kaip Mišelis. Bet juk jis atėjo iš kito, nepasiekiamo pasaulio. Ten viskas buvo dailu, lengva ir malonu. Katrina kartais susimąstydavo, į ką panašus tas pasaulis, žvelgdama į rūmų damas, tviskančias brangiais šilkais ir brangenybėmis, praplaukiančias gatvėmis neštuvuose, uždengtuose šilko užuolaidomis.

Jie greitai lėkė miesto gatvėmis ir aikštėmis, neatkreipdami niekieno dėmesio. Miestas dar tebebuvo apimtas euforijos. Bastilija, sėkminga Sen Polio rūmų ataka, dofino patarėjų areštas - visa tai Paryžiaus gyventojams kėlė džiaugsmą ir susižavėjimą ir išsiliejo audringomis vaikštynėmis, dainomis ir šokiais apie fontanus ir gatvių kampuose. Tad nenuostabu, kad niekas neatkreipė dėmesio į jų grupelę, skubančią ir susijaudinusią kaip ir visi kiti. Bet viskas pasikeitė, kai jie, aplenkę Gran Šatlė, atsidūrė ant Maininінkų tilto. Fakelai degė palei sieną prie griovio su vandeniu, ir jų mirguliuojančioje šviesoje matėsi dviejų ginkluotų žmonių, stovinčių poste tilto gale, siluetai. Vienas jų rengėsi ištempti masyvią grandinę skersai tilto, atkertant Sitė* nuo kitos miesto dalies. Bėgliams ir į galvą neatėjo, kad naktį tiltas saugomas. Sargybiniai nevilkėjo prefekto uniforma, o tai reiškė, kad jie maištininkų pusėje.

* Sitė (miestas) - seniausioji Prancūzijos sostinės dalis Senos saloje. Ten yra daug senovinių Paryžiaus pastatų: Notr Damas - Paryžiaus Dievo Motinos katedra; senieji karaliaus rūmai, Sen Šapel koplyčia.

Mišelis pastatė Katriną ant žemės ir įdėmiai pažvelgė į savo palydovus. Barnabi susiraukė.

- Bijau, kad daugiau niekuo negalėsiu jums padėti, mano jaunieji bičiuliai. Man būtų per daug pavojinga susitikti su tokiais tipais, kaip šie. Geriau suksiu atgal. Išsiversit ir be manęs. O jūs tausokite mano apsiaustą! - pridūrė jis, pašaipiai pažvelgęs į Mišelį.

Visi keturi perėjo Šatlė griovį ir stovėjo Sen Lefrua bažnyčios, stovinčios prie namo ant tilto, kolonų šešėlyje. Apsiniaukęs dangus tai šen, tai ten, kur siautėjo ugnis, blaškoma stipraus vėjo, nusidažė raudonai. Tamsūs švininiai debesys užtraukė dangų. Ėmė lyti. Barnabi pasipurtė kaip perkaręs palaikšunis.

- Berods, šį kartą teks plaukte plaukti. Aš grįžtu. Gero jums vakaro, mielieji bičiuliai, laimingai!

Niekas nespėjo ištarti nė žodžio, o jis it nebylus ir tylus vaiduoklis jau išnyko tamsoje.

Katrina, laukdama vyresniųjų sprendimo, bejėgiškai susmuko ant šalto akmens. Mišelis prabilo pirmas:

- Jūs jau gana dėl manęs rizikavote. Eikite namo. Dabar, kai pasiekėme Seną, pasistengsiu eiti žemyn, prie vandens, ir pavogti valtį. Būsiu atsargus, nesirūpinkite...

Bet Landri jį nutraukė:

- Ne, jums tai nepavyks. Viena, dar per anksti, antra - nežinote, kur nerizikuojant galima nukniaukti valtį.

- Tu, atrodo, žinai viską, - nusišypsojo Mišelis.

- Žinoma, pažįstu upę ir jos krantus kaip savo penkis pirštus. Esu daug klaidžiojęs tomis vietomis. Nenueisite nė iki pakrantės, aplink dar per daug žmonių.

Tarsi patvirtindami jo žodžius, pasigirdo riksmai nuo Šatlė pusės, ir būrelis vyrų nubėgo ten upės krantu su degančiais fakelais.

Po sekundės naktį perskrodė skardus balsas, nustelbiantis triukšmą ir klyksmą. Stojo nerami tyla.

- Girdi, - tarė Katrina, - Kabošas šnekasi su žmonėmis! Jeigu jis ateis čia ir mus pamatys, būsime prapuolę!

Mišelis de Monsalvi dvejojo. Tačiau kitos išeities nebuvo. Žmonės būriavosi palei krantą priešais pilį. Nors Mišelis ir ne viską suprato, ką rėkaliojo maištininkai, aiškiai suvokė, kad jie

nusiteikę agresyviai, tad tiltas, saugomas tik dviejų sargybinių, nebeatrodė toks pavojingas.

Namuose ant tilto spinksėjo pavieniai žiburėliai: gyventojai arba buvo išėję į gatvę, arba iš baimės sulindę į lovas.

Landri paėmė jaunuolį už rankos.

- Eime, nebegalime gaišti. Teks rizikuoti - tai vienintelis mūsų šansas. Tiktai tu tylėk. Aš žinau, kaip elgtis su tais kareiviais. Įsidėmėk - nė žodžio! Jie pažins tave per mylią, jeigu išsižiosi.

Gailiai pažvelgęs į upę, Mišelis sutiko. Bėgliai persižegnojo. Mišelis paėmė Katriną už rankos, užsismaukė gobtuvą ant galvos ir nusekė įkandin Landri, kuris drąsiai nužingsniavo sargybinių link.

- Aš karštai melsiuos mūsų globėjai, kai Landris pradės su juo šnekėtis, - sušnibždėjo Katrina. - Žinau, ji mane išgirs.

Joje kažkas įvyko. Dabar, kai grėsė pavojus, ji suprato, kad galvoje tik viena mintis - išgelbėti Mišelį.

Kai jie priėjo prie grandinės, permestos skersai tilto, dangus tiesiog prakiuro ir lietaus srovės pliūptelėjo žemyn. Dulkės po kojomis kaipmat pavirto žlagsančiu purvu. Sargybiniai nubėgo į priedangą po artimiausio namo portiku.

- Ei, jūs! - suriaumojo Landri. - Mes norime praeiti.

Vienas jų nepatikliai priėjo artyn, nepatenkintas, kad turėjo vėl išlįsti į lietų.

- Kas jūs? Ko norite?

- Norime pereiti tiltą, mes čia gyvename. Aš - Landri Pigasas, o čia mano draugužė, metro Legua, auksakalio, duktė. Greičiau! Esame kiaurai peršlapę, ir gausime pylos, jei susivėlinsim į namus!

- O kas čia? Kas toks? - paklausė sargybinis, rodydamas į Mišelį, kuris stovėjo nejudėdamas, paslėpęs rankas plačiose rankovėse ir kukliai nuleidęs galvą po gobtuvu. Landri nesutriko. Nė minutės nedvejodamas, atsakė:

- Tai mano pusbrolis, Perinė Pigasas. Jis ką tik sugrįžo iš į Galicijos Ispanijoje, kur švento Jokūbo prašė nuodėmių atleidimo. Jis eina pas mane.

- O kodėl jis pats negali atsakyti? Gal jis nebylys?

- Beveik. Matai, jis yra davęs įžadus; keliaudamas pro Navarą, pakliuvo banditams į rankas ir prisiekė, jei grįš namo gyvas, tai visus metus neištars nė žodžio.

Toks įžadas buvo gana dažnas, ir kareivis nieko neatsakė.

Be to, jam nusibodo plepėti pliaupiant lietui, kuris kas minutė vis stiprėjo, ir pakėlė sunkią grandinę.

- Gerai, praeikite.

Nors lietaus čiurkšlės varvėjo už apykaklės, Landri ir Katrina vos susilaikė nešokinėję iš džiaugsmo, kai po kojomis pajuto grublėtą, bet įprastą tilto grindinį. Mišelį nuvedė prie Legua namo.

Virtuvėje, kuri atstojo ir bendrą kambarį ir vedė į Gošė Legua dirbtuvę, Loiza krapštėsi prie židinio, maišydama gardžiai kvepiančią troškintą mėsą virš ugnies pakabintame špižiniame puode. Prakaito lašai blizgėjo jai ant kaktos. Ji atsisuko ir įsistebeilijo į Katriną, lyg toji būtų vaiduoklis. Kiaurai peršlapusi, suplėšyta suknele, apsitaškiusi purvu, Katrina atrodė lyg ištraukta iš kanalizacijos griovio. Ji nudžiugo pamačiusi seserį vieną ir meiliai nusišypsojo, tarytum netikėtas jos atsiradimas būtų buvęs įprastas dalykas.

- Kur mama ir tėtis? Tu viena?

- Gal teiksies pasakyti, iš kur šitokia parsiradai? - paklausė Loiza, atsikvošėjusi iš nuostabos. - Aš tavęs ieškojau keletą valandų.

Katrina nesumojo, ką čia sumelavus, kad išvengtų bausmės, kuri, be abejonės, jos laukė. Be to, jai reikėjo tęsti pokalbį, kad nesigirdėtų dangčio girgždėjimo, kai Landri ves Mišelį į rūsį. Tad nusprendė pati kuo garsiau klausinėti.

- Kas manęs ieškojo? Mama ar tėtis?

- Nei vienas, nei kitas. Mariona. Nusiunčiau ją sužinoti, ar tavęs kas nematė. Tėtis vis dar rotušėje ir šiandien negrįš. Mama nuėjo pasėdėti su ponia Pigas, kuri blogai jaučiasi. Mariona, nenorėdama jos jaudinti, pasakė, kad išėjai aplankyti krikštatėvio.

Pamačiusi, kad reikalai namuose geresni, negu ji tikėjosi, Katrina su palengvėjimu atsiduso. Ji priėjo prie ugnies ir ištiesė rankas - krėtė drebulys. Loiza sukruto.

- Nustok drebėti! Nusivilk suknelę. Tik pasižiūrėk, kaip atrodai! Suknelė suplėšyta, atrodo, lyg būtum išlandžiojusi visus miesto griovius.

- Aš tikrai įkritau į vieną jų. Be to, lietus permerkė mane iki kaulų. Na ir kas? Tarytum negalėčiau išeiti pasivaikščioti ir pažiūrėti, kas vyksta aplinkui...

Katrina nei iš šio, nei iš to staiga prapliupo juoktis. Žinodama gerą Loizos būdą, nebijojo, kad ši papasakos jos nuotykius. O tas juokas buvo įtemptų nervų iškrova, nes jautėsi taip, tarytum metų metus nebūtų juokusis. Ji šiandien matė tiek baisybių...

Katrina ėmė segiotis suknelę, nes Loiza, vis dar burbėdama, atidarė skrynią, stovėjusią šalia židinio, paėmė švarius marškinius, žalią lininę suknelę ir padavė seseriai.

- Žinai, kad niekam nepasakysiu, kiek turėjau jaudintis dėl tavęs, bet nedrįsk daugiau taip padaryti. Aš taip dėl tavęs nerimavau! Dabar mieste dedasi baisūs dalykai.

Sesers širdgėla buvo nuoširdi. Katrina staiga susigėdo. Tą vakarą Loiza buvo labiau išblyškusi negu paprastai, apie jos mėlynas akis atsirado dideli tamsūs ratilai. Skausmo raukšlelė įsirėžė burnos kamputyje. Ji turbūt kankinosi visą dieną prisimindama Kabošo žodžius, ištartus jai praėjusią naktį. Katrina impulsyviai ją apsikabino ir pabučiavo.

- Atleisk man! Daugiau taip nedarysiu...

Loiza nusišypsojo, paėmė storą skarą ir užsigobė ant pečių.

- Noriu nueiti ir sužinoti, kaip jaučiasi ponia Pigas. Iki šiol jai buvo blogai. Beje, pasakysiu mamai, kad parėjai... iš krikštatėvio! Užkąsk ko nors ir gulkis.

Katrinai norėjosi, kad Loiza užtruktų bent kiek ilgiau, bet jos jautrios ausys nepagavo nė vieno įtartino garso dirbtuvėje. Landri laiko turėjo daugiau, negu reikia paslėpti Mišelį rūsyje, uždaryti angos duris ir sugrįžti namo. Dabar, kai išeis Loiza, ji liks viena su Mišeliu.

Vos tik sesuo išėjo, Katrina nubėgo prie spintos, kur buvo laikoma duona, ir atpjovė didelę riekę. Pripylė dubenėlį karšto avienos ragu, pagardinto šafranu. Po to suieškojo puodynėlę su medumi ir įpylė į ąsotį šviežio vandens. Reikėjo pasinaudoti ta netikėta vienatve ir pamaitinti Mišelį. Naktį jam prireiks ištvermės.

Mintis, kad jis taip arti, tik per kelis colius nuo jos, Katrinai kėlė neapsakomą laimę. Atrodė, kad namai virto saugančia dvasia, po kurios plačiais sparnais ji su Mišeliu surado priebėgą. Negalėjo atsitikti nieko bloga, kol jį globos šventoji monstrancija.

Sustojusi priešais ant virtuvės sienos kabėjusį veidrodį, įdėmiai pažvelgė į savo atvaizdą. Šiandien pirmą kartą gyvenime ji norėjo atrodyti išties graži, tokia kaip merginos, kurioms įkandin švilpčiodavo studentai, o po to sekdavo įkandin. Atsidūsėjusi Katrina pasitampė savo beveik plokščią korsažą. Jos šansai sužavėti Mišelį jai atrodė visai menki. Paėmė valgį ir įžengė į dirbtuvę.

Gošė dirbtuvėje buvo tylu ir tuščia. Taburetės ir stalai rikiavosi palei vieną sieną, instrumentai tvarkingai kabėjo ant vinių. Didžiulės, geležimi kaustytos spintos, dieną atidarytos, kad pirkėjai galėtų matyti aukso ir sidabro dirbinius, dabar buvo uždarytos ir užrakintos. Vienintelis neįdėtas spinton daiktas buvo mažytės svarstyklėlės, kuriomis Gošė sverdavo brangakmenius. Tvirtos ąžuolinės langinės buvo vietoje, bet durys, pro kurias turėjo įeiti Loiza, šiek tiek praviros.

Durys į rūsį su sunkiu geležiniu žiedu buvo nuleistos. Katrina žarija uždegė žvakę, sudėjo valgį į didelį dubenį ir sunkiai atkėlė dangtį. Stengdamasi nesuklupti ant laiptų, ėmė lipti žemyn.

Iš pradžių ji neįžvelgė Mišelio, nes mažas kambarėlis, iškirstas tilto atramoje, buvo prigrūstas įvairiausių daiktų iki pat lubų.Čia Legua šeima laikė malkas, vandens ir daržovių atsargas, sūdymo presą, kuriame galėjo tilpti visa kiaulė, namų rakandus. Kambarys buvo ilgas, siauras ir žemas, šviesa skverbėsi pro mažą langelį, pro kurį vos būtų galėjęs pralįsti liesutis berniokas.

- Tai aš, Katrina, - sušnibždėjo ji, kad jo neišgąsdintų. Tolimajame kampe kažkas sukrutėjo.

- Aš čia, po malkomis.

Tuo momentu tvykstelėjo liepsna ir ji pamatė, kad Mišelis sėdėjo prisišliejęs prie pliauskos, pasiklojęs pseudopiligrimo apsiaustą. Sidabro siuvinėjimai ant jo liemenės švelniai blizguliavo prieblandoje ir ten, kur krito žvakės šviesa, spindėjo kaip auksas. Jis pamėgino atsistoti, bet Katrina ženklu sulaikė. Atsiklaupusi ant grindų padėjo sunkų dubenį su apetitą žadinančiu maistu.

- Jūs tikriausiai alkanas, - švelniai tarė ji, - o šiandien jums prireiks daug stiprybės. Aš pasinaudojau tuo, kad sesuo išėjo, ir atnešiau jums pavalgyti. Dabar namai tušti. Tėvas išėjęs į "Namą su Kolonomis" - rotušę. Mama pas Landri, nes Landri mamai prasidėjo gimdymas, ir vienas dangus težino, kur pradingo Mariona, tarnaitė. Jei viskas ir toliau taip klostysis, jūs šiandien galėsite iškeliauti iš Paryžiaus be jokio vargo. Landri sugrįš vidurnaktį. Dabar dešimta.

- Skaniai kvepia, - tarė Mišelis šypsodamasis, nuo ko Katrina ištirpo. - Aš tikrai smarkiai išalkau.

Godžiai valgydamas kalbėjo:

- Vis dar negaliu patikėti, kad man taip pasisekė, Katrina. Kai šį vakarą mane vedė į kartuves, buvau tikras, kad išmušė mano paskutinė valanda, ir susitaikiau su tuo. Atsisveikinau su visais, kuriuos mylėjau. O paskui, kur buvus, kur nebuvus, atsiradai tu ir sugrąžinai man gyvenimą! Keistas pojūtis!

Dabar jis atrodė paskendęs savo mintyse. Iš nuovargio ir nerimo jo veido bruožai paaštrėjo. Mirguliuojančioje žvakės šviesoje auksiniai plaukai švytinčia aureole gaubė gražų veidą. Jaunuolis prisivertė nusišypsoti. Tačiau Katrina jo akyse išvydo neviltį ir nusigando.

- Bet... nejaugi nesidžiaugi išsigelbėjęs?

Mišelis pažvelgė į Katriną ir pamatė jos veide liūdesį. Ji stovėjo tokia gležnutė, apgaubta puriais plaukais, kurie jau išdžiūvo ir, kaip visada, blizgėjo. Žalia suknele, ji nuostabiai panėšėjo į mažą miško nimfą. O didžiulės gilios akys buvo it jaunos stirnos, kurias jis medžiodavo vaikystėje.

- Išties būčiau nedėkingas, jeigu nesidžiaugčiau,- švelniai tarė jis.

- Ką gi, tuomet... Suvalgykit truputį medaus. O paskui pasakykite, apie ką pagalvojate - jūsų akys tokios liūdnos.

- Prisimenu savo gimtąsias vietas. Apie jas galvojau ir eidamas į Monfokoną. Supratau, kad jų niekuomet nebepamatysiu, ir tai mane labiausiai liūdina.

- Bet dabar vėl pamatysite jas... Dabar, kai esate laisvas.

Mišelis nusišypsojo, paėmė duonos riekę, pamirkė ją į medų ir ėmė kramtyti.

- Žinau. Bet vis tiek tas jausmas stipresnis už mane. Kažkas man šnibžda, kad niekuomet nebegrįšiu į Monsalvi.

- Negalima taip galvoti! - griežtai tarė Katrina. Ji panoro kuo daugiau sužinoti apie šį jaunuolį, kuris ją apkerėjo. Prisislinko arčiau ir ėmė stebėti, kaip godžiai jis geria vandenį iš ąsočio.

- Kaip atrodo tos vietos, iš kur esat kilęs? Papasakosit man?

- Žinoma.

Mišelis trumpam užsimerkė, gal kad geriau prisimintų vaikystės metus. Jam taip gyvai iškilo visa tai vaizduotėje einant ilgą kelią į kartuves, kad dabar, tamsiame nuleistų vokų fone, buvo lengva visa prisiminti.

Jis nupasakojo Katrinai aukštą vėjuotą plynaukštę, kur gimė. Tai buvo granito uolų, išraižytų nedideliais slėniais, apaugusiais žaliais kaštonais, kraštas. Visa Overnės žemė buvo nubarstyta užgesusių ugnikalnių krateriais, ir aukštai užkopę Monsalvi kaimelio namai, žiedu supantys abatiją, buvo pastatyti iš vulkaninio akmens, taip pat kaip ir šeimos pilis bei jos maža šventojo Šaltinio koplyčia, stovinti kalno viršūnės papėdėje.

Pasakojimas buvo toks vaizdingas, kad Katrina, atrodo, matė kviečių laukus, violetinį brėkštantį dangų, kai kalnų viršūnės nepastebimai blanksta ir tampa panašios į melsvų vaiduoklių grandinę, krištolo tyrumo šaltinių vandenį, sruvenantį tarp nugludintų akmenų ir patamsėjusį įtekant į didelius ežerus, apsuptus apsamanojusiais rieduliais tarsi votimis. Regis, girdėjo, kaip vidudienio vėjas kaukia tarp skardžių ir kaip žiemos audros vaitoja pilies bokšte. Mišelis pasakojo apie pievose besiganančias avių bandas, apie miškus, knibždančius vilkų ir šernų, apie veržlią tėkmę, kur žaidžia ir šokinėja rausvos ir sidabrinės lašišos. Katrina klausėsi jaunuolio plačiai išsižiojusi ir viską užmiršusi.

- O jūsų tėvai? - paklausė, kai Mišelis nutilo. - Ar jie gyvi?

- Tėvas mirė prieš dešimt metų, ir menkai jį teprisimenu. Jis buvo senas karys, gana niūrus, užsidaręs. Visą savo jaunystę praleido Didžiojo Prancūzijos konetablio armijos gretose erzindamas britus. Po mūšio prie Šatonef de Randon, kur žuvo Bertranas de Heklenas*, jis pakabino savo kardą ant sienos ir

* Bertranas de Heklenas (1314-1380) - karvedys, konetablis, vienas labiausiai gerbiamų karo vadų viduramžių Prancūzijoje.

pareiškė, kad nuo šiol jam niekas nebeįsakinės. Mano motina rūpinosi ūkiu ir mane užaugino tikrą vyrą. Ji išvežė mane į monsinjoro de Berio, Overnės šeimininko, namus, kur ištarnavau metus, kol perėjau pas princą Gienės Liudviką. Mano motina dvarą valdo ne prasčiau už vyrą ir auklėja mano jaunesnįjį brolį.

Tie prieš jos akis slenkantys vaizdai, buvo tokie prakilnūs, taip skyrėsi nuo jos gyvenimo, kad kėlė pagarbą, nors ir žadino pavydą.

- Jūs turite brolį?

- Taip. Jis dviem metais jaunesnis už mane ir nekantrauja parodyti, kaip puikiai valdo ginklą turnyruose! Be abejo, - tarė Mišelis šypsodamasis, - jis taps nuostabiu kariu. Gana pamatyti, kaip šuoliuoja valstiečių sunkiasvoriais ir veda atakon kaimo berniokus. Jis stiprus kaip turkas ir svajoja tik apie garbingas žaizdas. Aš labai myliu Arno. Jis greitai pradės karinę karjerą, ir tuomet motina liks visiškai viena. Tai liūdna, bet ji nesiskųs - yra per gera ir išdidi.

Kai Mišelis kalbėjo apie savo šeimą, jo veidas taip švytėjo, kad Katrina neištūrėjusi paklausė:

- Ar jis toks pat gražus, kaip ir jūs?

Mišelis nusijuokė ir paglostė jos galvą.

- Daug gražesnis! Nėra ko nė lyginti. Be to, po jo šiurkščiomis manieromis glūdi mylinti širdis. Jis išdidus, kilnus ir karštas. Manau, jis mane labai myli.

Katrina, nedrįsdama pajudėti, suvirpėjo palytėta jo švelnios rankos. Staiga Mišelis pasilenkė ir lūpomis glustelėjo prie jos kaktos.

- Deja, - tarė jis, - neturiu mažos sesers, kurią galėčiau mylėti.

- Jeigu turėtumėt, ji jus dievintų! - karštai tarė Katrina ir nustėrusi nutilo: virš jų galvų pasigirdo žingsniai. Matyt, sugrįžo Loiza. Mišelis irgi išgirdo tuos garsus ir suklusęs pakėlė galvą. Katrina, kad kaip nors pateisintų apsilankymą rūsyje, skubiai pasičiupo keletą pliauskų ir ėmė lipti laiptais, pridėjusi prie lūpų pirštą, duodama Mišeliui suprasti, jog šis tylėtų. Kai dangtis užsidarė, jis vėl atsidūrė visiškoje tamsoje. Katrina su ant malkų

glėbio siūbuojančia žvake atėjo į virtuvę. Bet išvydo ne Loizą, o Marioną. Šioji pažvelgė į ją nustebusi ir pikta.

- Iš kur atsiradai?

- Kaip matai, iš rūsio. Buvau malkų.

Storulė Mariona atrodė juokingai. Jos raudonomis gyslelėmis išraižytas veidas blizgėjo it nulakuotas. Kykas nusmukęs ant šono. Aiškiai matėsi, kad jai sunku ištarti žodžius. Jos akys be tikslo klaidžiojo, tarytum neįstengdamos į ką nors sutelkti žvilgsnį. Tačiau tai nesutrukdė jai sugriebti Katriną už rankos ir gerokai supurtyti.

- Tau pasisekė, maža kvailute, kad tėvų nėra namuose visą mielą dieną! O tai, garantuoju, būtum sėdėjusi namuose, o ne basčiusis gatvėmis su vaikinu.

Ji pasilenkė virš Katrinos gana arti, kad pasijustų vyno tvaikas. Nekantriu judesiu Katrina išsilaisvino, pastatė žvakę ant taburetės ir pakėlė porą nukritusių pliauskų.

- O kaip tos, kurios visą dieną praleidžia tavernoje gerdamos su kitomis liežuvautojomis? Manai, tai geriau? Gal man ir pasisekė, bet ir tau, Mariona, taip pat. Tavim dėta, eičiau miegoti, kol negrįžo mama.

Mariona žinojo esanti neteisi. Šiaip ji buvo nebloga moteris, bet gimė vyndarių krašte ir be galo mėgo vyną. Ji nedažnai leido sau išgerti, nes Katrinos motina, Žaketė Legua, Marionos pieno sesuo, griežtai ją sekė nuo to laiko, kai atsivežė į Paryžių. Mariona du ar tris kartus prisigėrė, ir Žaketė galiausiai pagrasino išsiųsianti ją atgal į Burgundiją, jei tai pasikartos dar kartą. Mariona verkė, maldavo ir prie šventosios Dievo Motinos statulėlės prisiekė, kad daugiau vyno neparagaus. O šį apsvaigimą, be abejo, sukėlė mieste tvyrojusi visuotinė isterija.

Pro vyno miglą Mariona šiaip taip suprato Katrinos žodžius ir nebandė prieštarauti. Burbėdama nusvirduliavo prie laiptų, ir netrukus laipteliai sugirgždėjo nuo jos svorio. Katrina išgirdo, kaip užsitrenkė rūsio durys, ir su palengvėjimu atsiduso. Loiza dar negrįžo, ir Katrina minutę dvejojo nežinodama, ko imtis. Ji nenorėjo nei valgyti, nei miegoti. Labiausiai troško vieno - dar kartą nulipti ten, žemyn, pas Mišelį. Kai klausėsi jo pasakojimų klūpėdama ant apdulkėjusių grindų, tai buvo laimingiausios jos gyvenimo akimirkos. O tas švelnus bučinys vis

dar vertė tankiau plakti širdį. Katrina neaiškiai jautė, kad tokios minutės nedažnai pasitaiko. Protas šnibždėjo, kad po kelių valandų Mišelis išsivaduos ir sugrįš į savo pasaulį. Nuvargęs bėglys vėl taps jaunu aristokratu ir nutols nuo kuklaus amatininko dukters. Puikus šių neramių minučių draugas vėl taps tolimas ir svetimas, kuris greitai pamirš mažą juo susižavėjusią mergaitę. Kol kas Mišelis dar priklausė jai. Bet greitai jis išeis...

Pasijutusi visiškai viena, Katrina pribėgo prie laukujų durų ir atvėrė viršutinę pusę. Lietus buvo nustojęs, tik blizguliavo balos. Nuo stogų gurgėdamas vamzdžiais tekėjo vanduo. Ant tilto, kuris lyjant buvo tuščias, vėl užvirė gyvenimas. Grandinę nuėmė, ir du sargybiniai pradingo. Būreliai žmonių, kurių daugelis smarkiai svirduliavo, traukė per tiltą, visa gerkle plėšdami dainas. Mariona buvo aiškiai ne vienintelė, šventusi liaudies pergalę. Katrina išgirdo dainuojant ir šūkaujant tavernos "Trys plaktukai" pusėje, esančioje kitapus tilto. Vakariniai Notr Damo varpai dar neskambino. Neatrodė, kad šiandien jie būtų privertę ką nors eiti namo.

Katrina nerimastingai mąstė apie tai, ką dabar veikia Landri, ar prisimins apie virvę Mišeliui. Priešais, pas Pigasus, languose, uždengtuose taukuotu popieriumi, mirguliavo šviesa. Ji žvilgtelėjo į keletą kareivių, kurie prisilaikydami vienas kito, svyrinėdami ėjo per tiltą ir dainavo:

Teduoda Dievas tau sveikatos ir stiprybės, o Burgundijos hercoge!..

Katrina skubiai uždarė duris ir grįžo į dirbtuvę. Eidama pro rūsį, stabtelėjo. Reiktų patikrinti, ar neužmiršo Landri atnešti virvę. Pakėlė dangtį, nulipo žemyn ir tylutėliai šūktelėjo:

- Mesire, tai aš, Katrina! Norėjau sužinoti, ar neužmiršo Landri virvės.

Mišelis tyliai sušnibždėjo:

- Nesirūpink, turiu ją. Landri sakė, kad grįš tarp dvyliktos ir pirmos. Jis triskart sušvilps, duodamas ženklą, kad laukia su valtimi po tiltu. Viskas klostosi sklandžiai.

- Tai pamėginkite truputį numigti. Aš irgi eisiu prigulti, o sugrįšiu, kai Landri sušvilps. Mano kambarys yra upės pusėje.

Silpnas grindų girgždesys viršuje privertė ją skubiai uždaryti dangtį, širdis smarkiai plakė. Kaip tik tuo metu rūmų laikrodis

išmušė dešimt. Dar dvi laukimo valandos. Katrina sugrįžo virtuvėn ir užbėrė ugnį storu pelenų sluoksniu. Po to pastatė ant laiptų uždegtą žvakę Loizai ir nuėjo prie laiptų. Vos tik atsistojo ant apatinio laiptelio, įėjo Loiza. Mergina buvo susirūpinusi.

- Landri motinai visai blogai, - tarė ji. - Ji labai nusilpo. Norėjau pasilikti, bet mama liepė grįžti namo ir prižiūrėti tave. Eini miegoti?

- Taip, bet jei nori valgyti...

- Viskas gerai. Aš nealkana. Eime miegoti. Turbūt pavargai, visą dieną praleidusi nutekamuosiuose kanaluose.

Seserys užlipo į savo mažą kambarėlį ir tylėdamos nusirengė. Loiza mieguistai ištarė "labanakt" ir užmigo, vos tik galva palietė pagalvę. O Katrina tvirtai nusprendė nesumerkti akių. Pasirodė, kad tai labai sunku. Vos tik atsigulė į lovą, nuovargis, susitvenkęs per visą tą neužmirštamą dieną, staiga griūte užgriuvo. Sunkios antklodės taip saldžiai kvepėjo lauro lapais. Noras išsimiegoti pripylė vokus švino. Bet ji nenorėjo pasiduoti. Privalėjo neužmigti, kad galėtų padėti Landri, jei kas atsitiktų.

Kad išblaškytų miegus, ėmė pasakoti sau istorijas. Prisiminė viską, ką pasakojo Mišelis. O dar tas bučinys! Suvirpėjo jį prisiminusi. Lygus Loizos kvėpavimas ėmė ją migdyti, ir ji vos neužsnūdo, kai netikėtas triukšmas privertė pašokti.

Viršuje tylutėliai girgžtelėjo durys, tarsi kas būtų atidaręs jas slapta. Virš galvos koridoriumi atsargiai nušnarėjo žingsniai, girgžtelėjo laipteliai. Pakėlusi galvą, suklususi Katrina mintyse sekė paskui einančiąją. Tai galėjo būti tik Mariona. Ką ji sumanė?

Žingsniai artėjo. Nutilo prie jų kambario durų, o plyšyje pasirodė žvakės šviesa. Mariona aiškiai klausėsi, kad įsitikintų, jog merginos giliai miega. Po minutės vėl pasigirdo sėlinančios Marionos žingsniai. Katrina neįstengė sutramdyti šypsenos. Po tokių Marionos siautėjimų, žinoma, reikėjo gaivaus vandens, kad prablaivėtų galva nuo vyno. Gal ir išalko. Radusi virtuvėje ko jai reikia, vėl atsiguls.

Katrina nusiramino, bet naujas garsas privertė ją suklusti, o širdis ėmė taip trankytis, kad, rodės, tuoj tuoj plyš. To girgždesio nebuvo galima supainioti su niekuo kitu. Mariona ieškojo ne vandens. Turbūt ji lipo prisipilti vyno iš statinės rūsyje.

Pastėrusi iš siaubo, mergaitė užsivilko marškinius ir, įsitikinusi, kad Loiza kietai miega, nusėlino prie laiptų. Skubėdama ji vos nenusisuko sprando nusirisdama, o ne nulipdama laiptais. Rūsio dangtis buvo atkeltas, ir iš ten sklido šviesa. Po sekundės namas sudrebėjo nuo išgąstingo riksmo:

- Padėkite! Padėkite! - klykė Mariona. Katrinai jos balsas aidėjo kaip trimitas, skelbiantis pasaulio pabaigą. - Armanjakas! Padėkite!

Leisgyvė iš baimės, Katrina nušliaužė laiptais ir pamatė storulę Marioną su apatiniu sijonu įsikibusią į Mišelio mundurą. Ji spiegė it pamišusi. Mišelis, pelenų spalvos veidu, nesėkmingai mėgino ištrūkti. Baimė ir vynas padvigubino Marionos jėgas. Katrina puolė ant jos kaip laukinė katė, mušdamasi ir draskydamasi. Galų gale toji truputį atleido grobį.

- Nusiramink, sena kvaile! - piktai sušuko Katrina. - Nagi nusiramink! Priverskite ją, mesire, nutilti! Suduokite jai! Ji sukvies visus kaimynus!

Mariona rėkė dar smarkiau. Staigiu judesiu Mišelis išsilaisvino, o Katrina, užgulusi Marioną, mostelėjo galva į langą.

- Langas, greitai! Turėsi šokti pro jį! Tai vienintelis šansas. Ar moki plaukti?

Jaunuolis jau buvo beveik prie lango, kai Mariona nesusivaldžiusi piktai įkando Katrinai į ranką ir, vis tebespiegdama kiek gali, sugriebė jį už kojos. Pasigirdo sunkūs smūgiai iš lauko į namo langines. Apsvaigusi nuo skausmo, Katrina nulėkė prie malkų rietuvės, bet tučtuojau atsistojo ir karštligiškai galvojo, kaip padėti Mišeliu, kuris įstrigo lango angoje. Mariona laikė jį už kojos, o šis atsimušinėjo nuo jos kita. Ant grindų sublizgo kirvis, Katrina sugriebė jį ir puolė ant storulės. Deja, kaip tik tuo momentu išorinės durys su trenksmu išgriuvo, ir minia plūstelėjo žemyn laiptais į rūsį. Įraudę veidai blizgėjo žvakės šviesoje. Katrinai jie atrodė kaip iš pragaro išsiveržusių demonų orda. Vienas vyrų išplėšė iš jos rankų kirvį.

- Jis iš armanjakų! - sušvogždė Mariona.

To užteko. Mišelis, nors ir įnirtingai priešinosi, bemat buvo sučiuptas. Tuo metu Mariona, kuriai pro suplyšusius marškinius matėsi storos šlaunys su mėlynomis, panašiomis į virves, varikozinėmis venomis, su pasitenkinimo atodūsiu plastelėjo į

kampą. Prišliaužusi prie vyno statinės, išsitiesė po kranu, kad atsigertų iki soties.

Pasibaisėjusi Katrina atsišliejo į malkų rietuvę ir vos laikėsi neapalpusi. Rūsys buvo pilnas žmonių, ir kiekvienas stengėsi suduoti Mišeliui. Kiekvienas smūgis skaudžiai atsiliepė mergaitės širdyje. Toje žemoje, skliautuotoje kamaraitėje, padūmavusioje nuo kažkieno atneštų lajinių lempų, nuo vyno apsvaigę žmonės, žvėriškai mušantys savo belaisvį, atrodė nepaprastai žiauriai. Sidabru siuvinėta purpurinė Mišelio liemenė buvo beveik nuplėšta nuo jo pečių. Kažkas šūktelėjo:

- Ei, juk tai tas nusmurgęs vaikinas, kuris šiandien nuo mūsų paspruko pakeliui į Monfokoną! Tas, kuris spjovė į veidą hercogui...

Frazės pabaiga pradingo laukiniuose riksmuose:

- Užmušti jį! Užmušti! Atiduokite jį mums!

Surištą Mišelį ištempė laiptais į lauką, kur jo pasirodymas sukėlė pasipiktinimo protrūkį. Girti balsai buvo pilni neapykantos ir laukinio įsiaudrinimo. Katrina aklai puolė paskui jį. Užsiropštė laiptais ir norėjo išbėgti, bet išbalusi kaip kreida Loiza užstojo kelią. Dirbtuvėje knibždėjo žmonių, kurie rausėsi spintose ir pešėsi vienas su kitu dėl vertingų taurių ir ąsočių. Išsprūdusi iš sukrėstos Loizos rankų, Katrina išpuolė į lauką.

Ji pamatė Mišelį, bejėgiškai atsimušinėjantį nuo vapaliojančių pabaisų. Minia užtvėrė kelią prie Legua namo ir prie paties tilto. Šviesos užsidegė visuose languose ir siauroje gatvelėje buvo šviesu kaip dieną. Katrina su siaubu žvelgė į iškreiptus neapykantos sudarkytus veidus, į kylančius kumščius ir blyksinčius ginklus, piktai žibančius ašmenis. Visos tos beprotybės ir prievartos centre buvo belaisvis. Jo kojos buvo surištos. Mišelis nuleido galvą, norėdamas išvengti žiaurių smūgių. Kraujas tekėjo iš prakirstų skruostų ir lūpų. Įsiutusios moterys, mosuojančios verpstais, stengėsi išdurti jam akis.

Ištrūkusi iš Loizos, kuri vis dar stengėsi sulaikyti ją savo glėbyje, Katrina nėrė į patį grūsties tankumyną. Ją galėjo sudraskyti į gabalus, bet dabar jokia jėga nebūtų įstengusi jos sutūrėti.

Katrina rėkė, maldavo, draskėsi ir kandžiojosi, stengdamasi prasiskverbti pro minią prie savo draugo. Kažkas šilto nutekėjo

jai skruostu, vėliau pajuto ir skausmą. Tai buvo kraujas, bet mergina jo nepaisė. Trapi vaikiška figūrėlė, numesta laukiniams žvėrims, buvo atsidūrusi tikrame pragare.

- Mišeli! - šaukė ji. - Mišeli, palauk, aš einu!

Jai iš tiesų atrodė, kad ji colis po colio juda prie tikslo. Tai buvo beviltiška nelygi kova, paukštelio giedorėlio kova su maitvanagių būriu. Bet ji vis dėlto ėjo, palaikoma stebuklo, ryžto ir meilės. Jei tie pabaisos užmuš Mišelį, turės užmušti ir ją, tuomet jie galės kartu keliauti pas Švenčiausiąją Mergelę ir Viešpatį.

Staiga Mišelis sukniubo nuo negailestingų smūgių krušos. Svirduliuodamas žengė dar keletą žingsnių įtempęs paskutines jėgas. Paskui, apkurtęs nuo klegesio, kruvinu veidu, suklupo. Visas jo kūnas buvo viena kraujuojanti žaizda. Katrina išgirdo, kaip jis sušnibždėjo:

- Dieve, pasigailėk manęs!

Šiurkštūs šūkaliojimai buvo vienintelis atsakas. Nebepajėgdamas priešintis, Mišelis pargriuvo ant žemės. Artinosi pabaiga. Katrina pajuto tai iš to, kaip minia susiglaudė aplink, tarytum ketindama sutrypti jo kūną. Tačiau netikėtai pasigirdo balsas:

- Kelią... Kelią... Eina Kabošas!

Katrina užsidengė savo kraujuojantį veidą rankomis, kad nieko nematytų, bet dabar pakėlė galvą. Tai iš tikro buvo Kabošas Mėsininkas, kuris tarsi didžiulis laivas audringoje jūroje skrodė minią savo galingais pečiais.

Ji pamatė savo pusbrolį Legua, o už jo ilgą išblyškusį Pjero Košono veidą. Minia prasiskyrė priešais Kabošą, atverdama sukruvintą gulintį kūną, kuriame sunku buvo atpažinti Mišelį. Pro atsiradusį praėjimą Katrina puolė prie jo ir parklupusi atsargiai pakėlė kruviną šviesiaplaukę galvą. Jo veidą, paverstą kruvina mase, sunkiai begalėjai atpažinti: nosis pramušta, burna perkreipta, viena akis išdurta. Leisgyvis jis silpnai dejavo.

- Taigi jūs jį suradote? - kažkur iš viršaus nuskambėjo Kabošo balsas.- Kur jis buvo?

- Gošė Legua rūsyje. Atrodo, naudojosi jo svetingumu. Už tai mes sudeginsime jo namą!

- Ir tiltą kartu su juo? - šaltai ištarė Kabošas. - Čia aš sprendžiu.

Nors ir sukrėsta, Katrina pajuto, kaip sulaužytu kūnu, kurį ji laikė švelniai apkabinusi, perbėgo drebulys. Mišelis skausmingai sumurmėjo:

- Pats pasislėpiau jų name, jie nežinojo, kad buvau ten...

- Netiesa! - sušuko Katrina. - Tai aš...

Galinga ranka užspaudė jai burną, ir ji pasijuto kylanti nuo žemės. Kabošas viena ranka pakėlė ją ir prispaudė prie krūtinės.

- Prilaikyk liežuvį! - sušnibždėjo jis. - Antraip sunku bus ką nors iš jūsų išgelbėti... jei išvis pavyks.

Pridususi Katrina nustojo šaukti, bet pro ašaras, plūste plūstančias ant jo plaukuotos rankos, tebemaldavo:

- Išgelbėkite jį! Išgelbėkite, prašau! Aš už tai jus taip mylėsiu!

-Negaliu. Per vėlu. Mirtis dabar bus tik gailestingas išsivadavimas...

Katrina pasibaisėjusi pamatė, kaip jis paspyrė kruviną kūną.

- Mes vėl jį suradome! Tai svarbiausia! - sušuko jis. - O dabar pribaikime jį. Eik šen, Gijomai Legua, pažiūrėkim, kaip tu valdai didįjį peilį dabar, kai esi turtingas ir gerai įsikūrei. Pribaik tą maitą!

Pusbrolis Gijomas išėjo priekin. Jo veidas irgi buvo labai raudonas, o ant aksominio durtinio raudonavo kraujo lašai. Nors ir prabangiai apsirengęs, jis vėl buvo savimi, vėl pavirto mėsininku, tokiais pat instinktais, kaip ir kitų. Tai matėsi iš to, kokį malonumą jam teikia kraujo vaizdas, iš jo drėgnų mėsingų lūpų šypsenos. Jis rankose laikė didelį mėsininko peilį, kuris tą dieną jau buvo gerai pasidarbavęs. Kabošas pajuto, kaip jo rankose įsitempė Katrinos kūnas, ir suprato, kad dabar ji suriks. Užspaudęs jai burną laisvąja ranka, pašnibždom įsakė Gijomui:

- Judinkis. Pribaik jį greičiau, dėl vaiko.

Gijomas linktelėjo ir pasilenkė prie Mišelio. Gailėdamasis Katrinos, Kabošas greitai atitraukė ranką nuo jos burnos ir stipriai uždengė akis. Ji nieko nematė, bet viską girdėjo: mirtiną švogždimą, o po to bjaurų gargaliavimą. Minia sustaugė iš susižavėjimo. Katrina kaip ungurys išsprūdo iš Kabošo rankų ir suklupo - jos akys iš siaubo išsiplėtė, o rankos nesąmoningai užėmė burną. Priešais ją tamsiai raudonoje baloje gulėjo Mišelio kūnas nupjauta galva. Iš kaklo, beveik iki pat jos kelių, dar

plūdo kraujas. Greta lankininkas žaliu Burgundijos hercogo munduru ramiai movė galvą ant ieties.

Atrodė, gyvybė iš lėto sroveno iš sudaužyto, nuvargusio Katrinos kūno. Ji suakmenėjo nuo kojų iki galvos. Ir staiga iš jos gerklės išsiveržė riksmas. Tai buvo spigus, šiurpus garsas, kuris vis stiprėjo ir stiprėjo iki neįmanomos begalybės, ir kraujas stingo visiems, kas jį girdėjo.

- Užčiaupk jai gerklę! - suriko Kabošui Legua. - Staugia kaip šuva, pajutęs lavoną.

Kabošas pasilenkė ir pamėgino pakelti Katriną. Bet ji lyg paralyžiuota taip ir liko sutraukta mėšlungio, netgi tuomet, kai jis pakėlė ją ant rankų. Iš siaubo jos akys sustingo, dantys kaleno ir nežmogiškas gargaliavimas vis veržėsi iš gerklės. Drebančia ranka Kabošas mėgino užčiaupti jai burną. Ji žvelgė nematančiu blausiu žvilgsniu. Staiga riksmas virto švogždimu; taip švogždžia sugauti gyvūnai. Vaikiškas kenčiantis veidelis papilkėjo kaip akmuo, kūnas Kabošo rankose mėšlungiškai trūkčiojo. Žiaurus skausmas, tarsi kas badytų tūkstančiu peilių, varstė ją. Akyse tvyrojo raudonas rūkas, o ausyse taip gaudė, kad, atrodė, skils galva. Stiprus skausmas pakaušyje ją vėl privertė surikti, bet jau kur kas silpniau. Staiga ji suglebo ir dar išgirdo, kaip kažkas pašaukė:

- Loiza! Loiza! - Tačiau balsas sklido iš taip toli, tarsi iš žemės gelmių.

Po to - vien juoda skylė, į kurią Katrina smigo kaip akmuo.

Antras skyrius

Barnabi Kriauklininkas

Praėjo daug dienų, ilgų dienų, kai aušros ir saulėlydžiai, naktys ir dienos Katrinai buvo susiliejusios išvien. Ji buvo tarp gyvenimo ir mirties, ją degino karštinė, kuri grasino nusinešti ją iš gyvųjų karalystės. Ji nejautė skausmo, bet siela, regis, apleido kūną, kovodama alinančią kovą su baimės ir nevilties vaiduokliais. Iš bedugnės, kurion buvo prasmegusi, ji vis iš naujo regėjo baisias Mišelio mirties scenas ir iškreiptus žudikų veidus, besisukančius fantastiškame šokyje aplink jos kūną. Retsykiais,

rodės, proto šviesa ir ramybė sugrįždavo, bet tuoj pat vėl pasirodydavo nepažįstami, dažniausiai šlykštūs, veidai, kuriuos mergaitė kiek išgalėdama stengėsi nuvyti nuo savęs.

Kartais jai rodydavosi, kad labai toli ilgame tamsiame tunelyje, kurio gale švietė vos įžiūrimas šviesos žiburėlis, kažkas verkia. Katrina klaidžiojo po tą neaprėpiamą tunelį, ieškodama to žiburėlio, bet kuo toliau ji klupčiodama ėjo, tuo tunelis ilgėjo.

Sykį vakare rūkas išsisklaidė, daiktai aplink ją pagaliau sustojo į savo vietas ir įgavo aiškius kontūrus. Visa, kas ją supo, buvo taip keista, kad iš pradžių ji visa tai palaikė savo košmaro tęsiniu. Katrina gulėjo tamsiame kambaryje žemomis lubomis; jo stogas buvo akmeninė arka, prilaikoma masyvių kolonų. Kambarį apšvietė tik ugnis, aukštai kylanti iš negrabiai sumūryto ugniakuro. Suodimis apsinešęs katiliukas, ant kablio pakabintas virš liepsnos, kunkuliavo ir skleidė viliojantį virtų daržovių kvapą. Liesas apskuręs žmogus sėdėjo ant trikojo prie ugnies ir maišė katiliuką ilgu šaukštu. Tas žmogus buvo Barnabi Kriauklininkas.

Išgirdęs Katrinos atodūsį, jis pašoko ir pribėgo tebelaikydamas rankoje šaukštą. Sunerimęs pasilenkė prie jos, bet jo žvilgsnis sušvelnėjo, o dvi gilios raukšlės abipus burnos išsitempė į šypseną, kai suprato, kad vaiko akys ne tik plačiai atmerktos, bet pagaliau ir mato.

- Ar gerai jautiesi, a? - sušnibždėjo jis baimindamasis, kad garsus balsas gali mergaitei pakenkti. Nusišypsojusi ji tarė:

- Kur aš? Kur mama?

- Tu mano namuose. Tavo mama netoli. Ji greitai ateis.O kaip čia pakliuvai - gana ilga ir paini istorija, kurią sužinosi vėliau, kai visai pasitaisysi. Dabar svarbu pailsėti ir sustiprėti. Po minutės sriuba bus išvirusi.

Barnabi sugrįžo prie ugniakuro ir palinko virš katiliuko. Ant padūmavusios sienos iškilo fantastiškas šešėlis, bet Katrina nebebijojo. Ji stengėsi prisiminti, kaip atsidūrė tame rūsyje ir kodėl Barnabi pavirto jos slauge, bet mintys painiojosi galvoje. Susirietusi į kamuoliuką, ji užsimerkė ir netrukus giliai miegojo.

Vos Barnabi nugraibė nuo sriubos putas, ant laiptų, vedančių prie siaurų mažų durelių, pasirodė moteris.

Ji buvo jauna ir galėjo būti graži, jei oda nebūtų buvusi tokia tamsi, o apdaras - toks keistas. Jos lankstų, grakštų kūną

gaubė kažkas panašaus į suknelę iš šiurkščios drobės. Per juosmenį ryšėjo raudonai ir geltonai juostuoto vilnonio audinio atraižą, apsuktą apie klubus. Kažkas panašaus į skraistę ant pečių gynė ją nuo šalčio, o tamsiaplaukę galvą dengė daiktas, primenantis tiurbaną iš susuktų medžiagos juostelių; vienas galas karojo po smakru. Dvi sunkios, vaiko rankos storumo, tamsios kaip naktis, kasos sviro iš po tiurbano žemyn.

Atsibudusi Katrina nustebusi žvelgė į tą keistą būtybę. Moters veidas buvo toks juodbruvas, kad šypsantis dantys akinamai švytėjo. Katrina pastebėjo subtilius veido bruožus ir nuostabias juodas akis. Barnabi kartu su ja priėjo prie Katrinos lovos.

- Tai Juodoji Sara, - tarė jis. - Ji žino daugiau paslapčių nei bet kuri kita burtininkė. Tai ji slaugė tave, ir gana sėkmingai! Ką galvoji, Sara?

- Ji pasitaisė, atgavo sielą, - tarė moteris. - Dabar jai reikia tik ramybės ir gero maisto.

Jos plonos rudos rankos palietė Katrinos skruostus, kaktą ir pakaušį, judėdamos greitai ir lengvai kaip skrendantys paukščiai. Sara atsisėdo ant grindų šalia lovos, apglėbusi rankomis kelius, susimąsčiusi žvelgdama į Katriną. Barnabi tuo tarpu užsivilko savo kriauklelėmis apkabinetą apsiaustą ir pasiėmė lazdą.

- Pabūk čia truputį, - tarė jis moteriai. - Dabar mišios Sen Oportjune, nenoriu jų praleisti. Ten susirenka visi apylinkės skardininkai, o jie tikriausiai dosniai dalins išmaldą.

Barnabi išėjo, pasiūlęs Sarai paragauti sriubos ir pamaitinti ligonę.

Kitą dieną po gilaus ir ramaus miego Katrina išgirdo iš savo motinos istoriją apie tai, kas atsitiko ant Maininінkų tilto po Mišelio mirties. Baimė, kad ugnis persimes tolyn, sutrukdė miniai padegti Legua namus. Užtat jie visiškai juos apiplėšė. Tai sužinojęs, Gošė Legua skubiai sugrįžo iš rotušės. Jo įkalbinėjimai ir priekaištai dar labiau įerzino minią, kuri, išėjus Kabošui, tapo nebevaldoma ir savivaliavo dar smarkiau. Nepasitenkinimas dėl atsainaus Gošė požiūrio į mėsininkų gildiją išvirto į kerštą. Nepaisydami jo žmonos ašarų ir maldavimų, prie kurių prisidėjo Landri su savo tėvu, jie pakorė Gošė Legua ant jo paties iškabos, o kūną įmetė į upę. Tuomet Žaketė kartu su sąmonės netekusia Katrina, kurią surado ir išgelbėjo

Landri, pasislėpė Pigasų šeimoje. Bet ir čia įširdusi minia ėmė grasinti Žaketei ir jos dukterims. Tuomet, padedamos Barnabi, kurį, laimė, pakvietė Landri, jie leidosi bėgti. Iš pradžių palei upę, o paskui siauromis gatvelėmis vargšė moteris su keistu savo palydovu pasiekė saugų Barnabi namą šalia Didžiojo Stebuklų Kiemo. Nuo tada ji ten ir pasiliko, slaugydama dukterį ir stengdamasi atsigauti po patirto baisaus smūgioo. Gošė mirtis buvo žiauri netektis, bet kritiška Katrinos būklė neleido sielvartauti. Jos kūdikiui grėsė pavojus. Be to, netrukus ištiko nauja nelaimė - dingo Loiza.

Kaip vėliau prisiminė kai kurie žmonės, paskutinį kartą Loizą matė, kai Katrina neteko sąmonės, priepuolio metu, - sesuo laikė ją ant rankų. Paskui į priekį išsiveržusi minia jas išskyrė. Landri atsirado kaip sykis laiku, kad išgelbėtų draugę. Bet Loiza pasimetė įniršusioje minioje, kuri apipuolė šventos monstrancijos iškabą ir sudraskė ją į gabalus. Daugiau niekas nieko nežinojo, kas nutiko Luizai.

- Ji galėjo įkristi į upę, - tarė Žaketė, šluostydamasi akis, kurios atrodė amžinai užtinusios nuo ašarų, - bet tuomet Sena būtų išmetusi kūną. Barnabis kasdien vaikšto į Gran Šatlė lavoninę, bet jos ten nematė. Jis įsitikinęs, kad Loiza gyva, ir tebeieško jos. Viskas, ką mes galime, - laukti ir melstis...

- Ką darysim? - paklausė Katrina. - Liksime su Barnabi?

- Ne. Kai tik surasim Loizą, išvyksime iš Paryžiaus ir patrauksime į Dižoną. Juk žinai, kad tavo dėdė Matjė prekiauja ten audiniais. Manau, neatsisakys priglausti savo vienintelius likusius gyvus giminaičius.

Pokalbis apie brolio namus, regis, ramino nelaimingąją moterį. Namas priklausė jos tėvams, ir ji ten praleido savo vaikystę. Ten prieš daugelį metų ištekėjo už Gošė Legua. Tai buvo ramus uostas, į kurį grįžti, tikintis rasti prieglobstį ir paguodą, jai atrodė natūralu. Nors ir dėkinga Kriauklininkui už kilniaširdišką pagalbą, geroji moteris neįstengė be įtarumo ir pasibjaurėjimo žiūrėti į baisų elgetų pasaulį, į kurį buvo taip netikėtai nublokšta.

Sara tebeslaugė Katriną. Girdė gydomosiomis arbatomis ir keistais vaistais, kuriuos laikė panacėja nuo visų ligų ir vertė mergaitę vartoti juos, kad sustiprėtų. Ji atkakliai nenorėjo pasakoti, kaip ir iš ko jie pagaminti, nors ir paaiškino, kad verbenų

antpilas, kurį taipogi liepė Katrinai reguliariai gerti, yra geriausias vaistas nuo visų ligų.

Pamažu Katrina ir netgi Žaketė priprato prie tamsiaodės moters. Barnabi joms papasakojo jos istoriją. Sara gimė vienoje čigonų genčių, gyvenusių Kipro saloje. Kai buvo dar maža, ją pagrobė turkai ir turguje pardavė Venecijos pirkliui. Venecijoje Sara pragyveno dešimt metų, ten ir išmoko gydyti žolelėmis. Šeimininkui mirus, ją nupirko lupikautojas iš Lombardijos, kuris kaip tik tuo metu nusipirko namą Paryžiuje. Jis buvo žiaurus, piktas žmogus ir nuolat tyčiojosi iš Saros. Pagaliau vieną žiemos naktį ji pabėgo. Ją surado bažnyčioje, drebančią iš šalčio ir alkio, Majė Vilkas, apsimetinėjęs neregiu. Jis parsivedė ją į savo lūšną Stebuklų Kieme, kur Sara nuo to laiko ir apsigyveno. Be gydymo, Juodoji Sara mokėjo burti iš rankos, iš gyvulių vidurių, kortomis. Dėl to ją dažnai slapčia kviesdavosi į aristokratų rūmus. Klaidžiodama po miestą ir patekdama į tokias vietas, kur nedaugelis galėdavo pakliūti, Sara daug sužinodavo ir apie miestą, ir apie dvaro gyvenimą. Ji žinojo daugybę istorijų ir prisėdusi prie ugniakuro tarp Katrinos ir jos motinos valandų valandas galėjo pasakoti savo melodingu balsu, o moterys gurkšnojo jos sutaisytą vyną su žolelėmis. Tolimų genčių legendos, naujausias rūmų skandalas - viskas teikė peno jos vaizdingiems pasakojimams. Beveik kas vakarą Barnabi, sugrįžęs namo, rasdavo tris moteris įprastose vietose. Jis irgi prisėsdavo prie tos keistos šeimos, kurią atsitiktinumas ar likimas jam padovanojo, ir, savo ruožtu, pasakodavo išorinio pasaulio naujienas bei gandus.

Kai nusileisdavo tamsa, ir Elgetų karalystė nubusdavo audringam nakties gyvenimui, tik Barnabi galėjo nuginti jo viešnių baimes. Mat Didysis Stebuklų Kiemas, kai ten sugrįždavo jo gyventojai, tapdavo baisia vieta.

Ir netgi užkampis, kur gyveno Barnabi, toli gražu nebuvo ramus. Nuo ankstyvųjų mišių iki to momento, kol trimitininkas nuo vieno iš Šatlė bokštų praneš atėjus aušrą, ir sargyba pasitrauks nuo vartų, šiurpiai atrodantys valkatos, išlindę iš savo lūšnų ir užtvindę visas gatves, susirinkdavo aikštėje. Ta laukinė, knibždanti minia likusią nakties dalį praleisdavo šūkaliodama, dainuodama ir linksmindamasi. Tuo metu Paryžiuje buvo apie aštuoniasdešimt tūkstančių tikrų ir apsimetėlių elgetų.

Pagal Elgetų karalystės taisykles, viską, kas būdavo per dieną rasta, išprašyta arba pavogta, reikėdavo praūžti ir pragerti tą pačią naktį. Kai visas dienos laimikis būdavo padėtas prie Elgetų Karaliaus kojų, duodavo signalą pradėti puotą. Nesupjaustyta skerdiena buvo kepama virš traškančių laužų, atidarinėjamos vyno statinaitės, visur kunkuliavo prikaistuviai su valgiu, kuriuos prižiūrėjo tokios pat baisios, kaip legendų raganos, senės. Visa aikštė mirguliavo liepsnojančiais laužais ir fakelais, o baisūs šešėliai šokinėjo ant sienų griuvėsių.Tai buvo langas į gyvenimą, apie kurį Katrina žinojo iš nuogirdų ir visada manė, kad tai jos fantazijos.

Prieš patį didžiausią laužą, apsigobęs audeklo gabalu, ant akmens krūvos kaip soste sėdėjo žmogus. Buliaus sprandas, užsodintas ant masyvių pečių, trikampis kūnas ant trumpų tvirtų kojų, kvadratinė galva su tankia šiurkščių plaukų ševeliūra, padabinta išblukusia raudona kepure, platus girtuoklio veidas, kuriame spindėjo nuostabiai balti dantys, - taip atrodė Mašferas - Elgetų Karalius, šešiolikos Paryžiaus Stebuklų Kiemų suverenas ir visų Prancūzijos elgetų Didydis magistras. Juodas raištis, dengiantis jo kairiąją budelio išdurtą akį, buvo paskutinis šios košmariškos figūros akcentas. Žvelgdamas į savo pavaldinių linksmybes, jis stūksojo ant akmenų krūvos, rankomis pasirėmęs į kelius, šalia savo vėliavos, - gabalo žalios mėsos, pasmeigtos ant iešmo, - ir nuolat kilnojo alaus ąsočius, pripilamus pusnuogės bakchantės.

Pakankamai sustiprėjusi, Katrina kas naktį išsmukdavo iš lovos ir prislinkdavo prie klausymosi langelio. Jis kartu su siauru plyšiu prie durų buvo vienintelis Barnabi buveinės šviesos šaltinis. Pasistiebusi ji žvelgė pro langelį įsidėmėdama kiekvieną bakchanalijų detalę. Katrina sužinojo labai daug, nes tos puotos būtinai pasibaigdavo orgijomis. Ji matė, kaip porelės bučiuodamosi raičiojosi ant žemės nieko nesigėdydamos, visai nesirūpindamos susirasti kur tamsų ar nuošalų kampą. Tas reginys keldavo keistą jaudulį, kuris, regis, ėjo iš pačių slapčiausių jos jauno kūno gelmių.

Jeigu Žaketė būtų ją užklupusi bežiūrinčią, Katrina būtų numirusi iš gėdos, bet kol kas, viena savo tamsiame kamputyje,

ji susikaupusi stebėjo, kas ten vyksta. Taip susipažino su kai kuriais keistesniųjų Karalystės papročių.

Plačiai išplėstomis akimis ji stebėjo naujų moterų įšventinimą į Tamsos žmonių gretas. Kai jauna mergina tapdavo Elgetų karalystės nare, ją išrengdavo nuogą ir versdavo šokti grojant tamburinams prieš Karalių. Jei Mašferas nenorėdavo jos pasiimti į savo ir taip jau įspūdingą haremą, tai norintys galėjo dėl jos grumtis. Nugalėtojas savo prizą paimdavo čia pat, visų akyse...

Pirmą kartą, kai tai atsitiko, Katrina užsidengė akis ranka ir paslėpė galvą po užtiesalu. Antrą kartą ji pasiliko vietoje, žvilgčiodama pro sunertus pirštus. Trečią kartą ceremoniją ji jau stebėjo nuo pradžios iki pabaigos.

Sykį naktį Katrina pamatė, kaip pas Mašferą atvedė jauną merginą. Ji buvo, matyt, kokiais metais vyresnė už ją pačią. Kai ją išrengė, pasirodė nesusiformavusios, vos žymios krūtys, liaunutis kaip ievos vytelė kūnas. Sunkios kaštoninės kasos gulė ant pečių. Kai mergaitė pradėjo šokti, Katriną apėmė keistas jausmas. Kaip tamsus siluetas liepsnos fone grakšti juoda figūrėlė lingavo ir siūbavo tarsi atgijusi liepsna, bet taip džiaugsmingai ir užsimiršusi, kad ją stebinti mergaitė pajuto pavydą. Katrina pamanė, kad turbūt labai malonu štai taip, nuogai, šokti prieš degantį laužą. Jaunoji šokėja buvo panaši į elfą arba klaidžiojantį žiburėlį. Visa tai atrodė tarsi keistas vaidinimas.

Kai šokis pasibaigė, mergina sunkiai alsuodama sustojo, ir Mašferas davė ženklą, kurį Katrina jau pažinojo. Jis reiškė, kad Mašferas merginos atsisako. Sena ragana, kuri atsivedė mergaitę, piktai gūžtelėjo pečiais ir jau ketino išsivesti savo protežė. Kaip tik tuo momentu iš minios išlindo baisi figūra - neūžauga tokiais plačiais pečiais, kad atrodė kvadratinis. Jo randuotam veidui nereikėjo įprasto grimo ir įvairių triukų, kurių griebdavosi elgetų brolija. Ištinusi raudona nosis skaisčiai blizgėjo, išsižiojusi burna be garso juokėsi ir rodė dantis, panašius į pajuodusius kelmus. Kai jis pasuko prie merginos, Katrina nenorom krūptelėjo iš pasibjaurėjimo. Tai, kas sekė po to, buvo dar blogiau. Šį kartą Katrina stipriai užsimerkė, kai ta bjauri būtybė bloškė merginą ant žemės ir tuoj pat ją paėmė. Bet vis tiek negalėjo negirdėti nežmoniško elgetėlės aimanavimo, ir tuomet suprato, kodėl Barnabi uždraudė jai net nosį iškišti iš namų. Kai atsimerkė,

mergaitę be sąmonės miniai juokiantis ir linksmai šūkaliojant išnešė ant rankų. Jos kojomis tekėjo kraujas...

Katrina ėmė nerimauti, kad taip ilgai sėdi uždaryta. Sutvirtėjusi pajuto neįveikiamą norą laisvai pabėgioti, pakvėpuoti tyru oru prie upės ir pajusti šiltą saulės glamonę. Bet Barnabi palingavo galvą.

- Ne anksčiau, kai apleisi Paryžių, mano gražuole. Tau pavojinga vaikščioti dieną, o juo labiau - naktį.

Kartą Landri, kuris beveik kasdien ateidavo aplankyti Katrinos, įlėkė uždusęs.

- Aš žinau, kur Loiza! - sušuko jis, įpuolęs pro duris.

Dieną, kaip paprastai klaidžiodamas po miestą, Landri užsuko į Notr Damo turgų nusipirkti žarnokų, kuriuos jo motina norėjo išvirti vakarienei. Gerbdamas Kabošą, berniokas nuėjo tiesiai prie krautuvėlės, kurioje prekiavo motušė Kaboš ir kur galėjai nusipirkti įvairių gyvulių žarnokų. Toji gyveno siaurame purviname name viename labiausiai neišvaizdžių skersgatvių. Visas pirmas aukštas buvo tiesiog pradvisęs žarnokais. Dieną prekę metaliniuose dubenyse pastatydavo prieš namą, už jų, greta svarstyklių, su metaline šakute rankoje sėdėjo pati motušė Kaboš - liulantis geltonų taukų kalnas. Ji garsėjo savo nepakenčiamu charakteriu, kurį paveldėjo visiems pažįstamas sūnus, taipogi ir meile buteliui.

Priėjęs prie krautuvėlės, Landri nustebo, radęs ją užrakintą ir uždarytomis langinėmis. Jei ne praviros durys, būtų pamanęs, kad namas negyvenamas. Atsitiko taip, kad elgetaujantis minoritų* ordino vienuolis pilka sutana, sujuosta virve su trimis mazgais, sustojo tarpduryje šnekučiuodamasis su motuše Kaboš, kurios suniuręs veidas vos buvo matyti.

- Tik truputį duonos broliams, geroji moteriške, - prašė vienuolis, bilsčiodamas savo krepšeliu. - Šiandien švento Jono šventė. Neatsakyk.

- Krautuvė uždaryta, tėve, - atkirto motušė Kaboš. - Aš sergu ir maisto turiu tik sau. Eik, tėve, ir melskis už mano sveikatą...

- Ir visgi...

* "Jaunesnieji broliai", arba minoritai, - vienuolių ordinas, kurio nariai duodavo įžadus vaikščioti elgetaudami.

Vienuolis neatstojo. Keletas pro šalį ėjusių šeimininkių sustojo įdėti išmaldą į jo krepšelį.

- Namas uždarytas jau du mėnesiai, tėve, - tarė jos. - Niekas nieko nesupranta. O dėl jos ligos, tai paklausytumėt, kokias psalmes ji gieda vakarais. Persidirbo!..

- Galiu daryti ką noriu, - susiraukė motušė Kaboš, veltui mėgindama uždaryti duris, nes sandalu apauta vienuolio koja buvo įkišta į tarpdurį.

- O kaip dėl vyno? - paklausė vienuolis, paakintas moterų pastabų. Nuo tų žodžių motušės Kaboš veidas po geltonu kyku paraudonavo kaip burokas, ir ji suriaumojo:

- Neturiu vyno! Eik velniop!

- Mano vaike! - pasipiktino vienuolis, greitai žegnodamasis.

Tačiau kojos vis tiek nepatraukė. Prie žarnokų pardavėjos namo ėmė būriuotis žmonės. Elgetaujantis vienuolis, brolis Jevsiejus, vienuolyne buvo žinomas kaip vienas atkakliausių išmaldos prašytojų. Pastaruoju metu jis ilgai sirgo ir negalėjo vaikščioti po miestą. Buvo aišku, kad pasiryžęs atsigriebti už praleistą laiką.

Ta scena linksmino Landri, ir jis kartu su minia priėjo arčiau, degdamas smalsumu sužinoti, kas šiandien nugalės: garsusis motušės Kaboš šykštumas ar ne mažiau garsus brolio Jevsiejaus atkaklumas. Dauguma žioplių tiesiog linksminosi, bet buvo ir tokių, kurie ėmė aptarinėti teigiamas ir neigiamas šio įvykio puses, nelygu kieno pusę palaikė - bažnyčios ar Simono Odininko. Dar didesnį triukšmą sukėlė vyriškis, vežantis karučius, kurie įstrigo tarp namų mažoje siauroje gatvelėje.

Būtent tada Landri, pasilypėjęs ant akmens, atsitiktinai žvilgtelėjo viršun ir pastebėjo vieninteliame motušės Kaboš namo viršutiniame lange išblyškusį veidą. Viename iš taukuoto popieriaus gabalų, įstatytų į langą, buvo skylė, pro kurią vaikinas pamatė, kad tai buvo Loiza. Ji išlindo sužinoti, kas per sumaištis čia kilo. Jis pamosavo ranka ir iš trumpo atsakomojo ženklo suprato, kad Loiza irgi jį pažino. Paskui ji pradingo. Nulipęs nuo akmens ir visiškai užmiršęs žarnokus, kuriuos nupirkti pažadėjo mamai, Landri veržliai prasiskverbė pro minią ir nesustodamas nubėgo iki namo, kur slėpėsi Katrina.

Mergaitė susižavėjusi išklausė Landri istoriją. Barnabis atrodė sunerimęs.

- Turėjau susiprotėti, - tarė jis. - Ji visada patiko Kabošui. Turbūt jis pasinaudojo namo užpuolimu ir ją pagrobė. Dabar senė ją saugo. Nelengva bus iš jų atimti...

Žaketė Legua susmuko ant ugniakuro akmenų ir karčiai užraudojo, įkniaubusi veidą į sijonus. Sara palinko prie jos ir ramindama glostė jos tankius, vos pradėjusius žilti šviesius plaukus. Bet viskas veltui...

- Mano vaikas, mano švelnioji avelė, kuri norėjo išsaugoti save skaisčią Viešpačiui. Jis atėmė ją iš manęs... Gyvulys! Pabaisa! Deja, deja!

Žaketės širdis tiesiog plyšo iš skausmo. Nei Katrina, netekusi amo nuo tos naujienos, nei kiti, irgi priblokšti, nieko negalėjo sugalvoti, kaip ją paguosti. Galiausiai Barnabi įkalbėjo ją pakelti galvą - pasimatė nelaimingas, raudonas, nuo ašarų ištinęs veidas, kuriuo sruvo ašaros. Prislėgta motinos širdgėlos, nesitverdama iš įniršio ant išgamos Kabošo, Katrina apsivijo rankomis jos kaklą.

- Lengva ar sunku, - tarė Barnabi, - bet Loizą išvaduoti privalome. Vienas Dievas žino, kokius pažeminimus turi kęsti vargšė mergina jo rankose.

- Bet kaip manote išplėšti ją iš ten? - paklausė Sara.

- Ne vienas, žinoma! Vos tik motušė Kaboš išsižios, jai pagalbon atlėks visa minia - tie, kurie nori užsitarnauti jos sūnaus palankumą, taip pat ir tie, kurie tiesiog bijo užsitraukti jo nemalonę. Vienintelė mūsų išeitis - Mašferas. Tik jis gali mums padėti.

Sara pasitraukė nuo Žaketės ir priėjo prie Barnabi, kuris stovėjo atsirėmęs viena koja, nervingai kramtydamas nagus, ir kažką jam tyliai sušnibždėjo. Tačiau Katrina, turinti puikią klausą, visgi suprato, ką pasakė Sara.

- O ar nerizikuojame, juk Mašferas gali panorėti užmokesčio už savo paslaugą, gana konkretaus užmokesčio? Ypač jei mergina dailutė.

- Tai rizika, kuriai turėsime ryžtis. Tikiuosi, kad galėsim jam sutrukdyti. Šiaip ar taip, jei norim ką nors padaryti, privalome veikti. Jei dabar ir reikia ko bijotis, tai ne Mašfero, o Kabošo. Tikriausiai Elgetų karalius turi tiek pat pavaldinių, kiek ir

Odininkas. Dabar jis turėtų būti savo įprastoje vietoje. šalia Sicilijos karaliaus rūmų. Ten jis paprastai elgetauja.Tu pažįsti jį iš veido, Landri?

Vaikinukas susiraukė ir išsiviepė.

- Tai tas, kuris save vadina Kolenu Šilkiniu Gražuoliu, žmogus, visas išpiltas votimis?

- Tas pats. Eik ir surask jį. Pasakyk, kad jis reikalingas Barnabi Kriauklininkui, o jeigu užsiožiuos, paaiškink, kad man skubiai reikalinga jo pagalba "mesti kauliukus". Atsiminsi?

- Žinoma.

Landri užsismaukė kepurę ant ausų ir apkabino Katriną, kuri prigludo prie jo rankos.

- Aš noriu eiti su tavim, - tarė ji, - čia taip nuobodu.

- Nereikia, mažyte, - įsiterpė Barnabi, - tave labai lengva atpažinti. Paryžiuje nėra kitos galvelės su tokiais plaukais, kaip tavo! Vos tik pakelsi kepuraitę, viskas bus baigta. Be to, nenorėčiau, kad Mašferas pamatytų tave saulės šviesoje.

Kai Landri užbėgo laipteliais ir išėjo pro siauras duris, Katrina pajuto aštrų ilgesį, žvelgdama, kaip saulės spindulys akimirksnį sušvito ant drėgnų laiptelių. Ten, viršuje, turbūt taip puiku šią saulėtą dieną! Barnabi žadėjo, kad jie iškeliaus iš Paryžiaus, kai tik suras Loizą. Bet, atrodo, ta diena ateis negreit. Pirmiausia, ar pasiseks susigrąžinti Loizą?

Galvodama apie Kabošą ir apie savo seserį, ji kunkuliavo iš įsiūčio. Tik miglotai įsivaizdavo, kas galėjo atsitikti Loizai, bet buvo įsitikinusi, kad neapkenčia Kabošo visa širdimi. Jis visada atsirasdavo, kai jos gyvenime atsitikdavo kas nors baisaus.

Ilgai laukti neteko. Po valandos Katrina pamatė grįžtantį Landri. Jį lydėjo vyriškis tokios atstumiančios išvaizdos, kad ji neturėjo nė menkiausio noro apleisti savo vietą kampe šalia motinos, kur Barnabi liepė jai pasilikti. Ji dažnai Mašferą matydavo naktį, kai jis vadovaudavo savo pavaldinių linksmybėms, bet tuomet visada vykdavo pusiau juokdariškos, grubokos apeigos, kurios tiko Elgetų karaliui. O dabar ji išvydo menkystą. Žmogus su ramentais, kurį regėjo dabar, buvo galva žemesnis už Barnabi, ir apkarstyta šlykščiais skudurais aukščiau galvos kyšojo didžiulė kupra. Viena koja, apmūturiuota pūliais ištepliotais skarmalais, buvo sulenkta, o tai, kas matėsi, buvo panašu į pūliuojančią

žaizdą. Jo žibantys balti dantys, primenantys vilko iltis, buvo tyčia nujuodinti, ir atrodė tarsi burnoje nebebūtų likę nieko, be pūvančių nuolaužų. Blyksėjo tik viena akis, tuščią kitos akiduobę - vienintelė natūrali Mašfero kliauda - slėpė nešvarus raištis. Ant viršutinio laiptelio Mašferas nusviedė ramentus, ištiesino suriestąją koją ir vikriai tarsi jaunuolis nušoko nuo laiptų. Katrina vos sutramdė nuostabos žvilgsnį.

- Koks reikalas? Vaikinas sakė, kad nori mane matyti.

- Teisingai. Paklausyk, Mašferai, mūsų pažiūros ne visuomet sutapo, bet tu čia viršiausias ir tave pažįsta kaip žmogų, kuris niekuomet neišduoda savo draugų. Galbūt tave pralinksmins tai, ko noriu tavęs paprašyti; tai geras darbas!

- Kas tai, pokštas?

- Ne, paklausyk...

Barnabi greitai paaiškino Mašferui situaciją ir patikslino, ko būtent nori iš jo. Tas klausėsi tylėdamas, mąsliai krapštinėdamas savo netikras žaizdas. Kai Barnabi baigė, paklausė tik tiek:

- Mergina dailutė?

Barnabi nepastebimai suspaudė Žaketės ranką, pajutęs, kad ji arti isterikos. Bet atsakė visai ramiai:

- Nieko ypatingo. Blondinė, bet pernelyg išblyškusi. Ne tavo skonio, be to, jos nedomina vyrai, tik Dievas. Nori tapti vienuole, o ją pagrobė Kabošas.

- Kai kurios jų labai gražutės, - susimąstęs tarė Mašferas. - O Kabošas dabar galingas. Eiti prieš jį rizikinga.

- Tik ne tau. Ko tau bijoti Kabošo? Jo galia neamžina, juk žinai.

- Galbūt ir taip. Bet ką už tai gausiu, be smūgių?

- Nieko, - trumpai atsakė Barnabi, - tiktai šlovę. Niekuomet neprašyčiau tavęs padaryti ką nors už užmokestį, Mašferai. Geriau kreipčiausi į savo Kriauklių karalių. Tau turbūt nepatiks, jeigu papasakosiu Žako de la Merui, kad vienakiui Mašferui rūpi tik nauda ir kad jis nepagelbėjo draugui?

Tas žodžiavimasis ėmė erzinti Katriną, kuri norėjo, kad jie greičiau eitų prie reikalo. Ko vertos visos tos šnekos, jei viena, ką reikia padaryti, - tai nueiti į motušės Kaboš namus ir jėga išsivesti Loizą. Pagaliau Mašferas baigė galvoti. Sėdėdamas ant

apatinio laiptelio, jis sušiaušė plaukus, patampė ausį, paskui atsikosėjo ir nusispjovė. Atsistojęs tarė:

- Gerai, aš tavo paslaugoms. Reikia viską aptarti ir nuspręsti, ką galima padaryti.

- Žinojau, kad tavimi galime pasikliauti. Eime išgerti ąsotėlį elio. Galime nueiti pas Izabo Žadinė ir iki sutemstant viską ten aptarsime.

- Šiandien Joninės ir prie laužų galėsime prisirinkti daugiau pinigų negu dieną.

Vyrai nuėjo į taverną aikštėje; ją laikė šiurkštus, nevalyvas tipas, mokantis privilioti klientus. Žaketė žvelgė jiems įkandin išsiplėtusiomis iš siaubo akimis, tramdydama beprotišką norą pravirkti.

- Kaip galiu patikėti savo dukterį tokiam žmogui?

- Svarbiausia - ją išvaduoti, - tvirtai tarė Katrina.

Sara vėl priminė apie save. Ji prisitraukė Katriną ir ėmė glostyti nuostabias ilgas garbanas, kuriomis jai sergant rūpinosi. Atrodė, patiria beveik juslinį pasitenkinimą, liesdama sunkias rausvo aukso kasas, šukuodama ir švelniai jas glostydama.

- Vaikas teisus,- tarė Sara. - Ji visada bus teisi, ypač dėl vyrų. Ji bus pakankamai graži, kad priverstų vyrus mirti iš meilės!

Katrina niūriai įsistebeilijo į ją ir nieko neatsakė. Jai buvo keista girdėti, kad gali tapti graži, nes niekas niekada jai to nebuvo sakęs. Žinoma, žmonės žavėjosi jos plaukais, kartais ir akimis, bet tai ir viskas. Netgi berniūkščiai niekada neužsimindavo apie jos grožį. Nei Landri, nei Mišelis. Mintis apie jaunuolio mirtį užtemdė tą džiugią nuostabą, kurią jai sukėlė Saros žodžiai. Galų gale koks skirtumas, graži ji ar ne, kai nėra Mišelio, kuris žiūrėtų į ją. Jis buvo vienintelis, kuriam ji būtų norėjusi atrodyti tikrai graži. Bet dabar jau buvo per vėlu. Ji stengėsi įveikti norą pravirkti - prisiminimai apie jaunuolį vis dar teikė skausmą. Tai buvo žaizda, įrėžusi jos sieloje ženklų randą.

- Man vis tiek, graži aš ar ne, - pagaliau tarė ji. - Vyrai vaikosi gražias moteris ir skriaudžia jas... taip skaudžiai!

Nepaisydama nebylaus klausimo Saros akyse, Katrina nieko daugiau nepaaiškino. Ji staiga nuraudo, prisiminusi nakties scenas, kurias matė pro stoglangį, - šiurkštų gražių merginų prievartavimą.

Saros akys ją sekė, tarsi ta tolimų genčių dukra mokėjo skaityti savo mažosios bičiulės sielą. Ji daugiau nieko nebepaklausė, o tiesiog nusišypsojo ir lėtai pasakė:

- Nori ar ne, bet tapsi nuostabiai graži, Katrina. Prisimink mano žodžius. Galbūt netgi per graži, kad galėtum ramiai gyventi. Tu mylėsi tik vieną žmogų, bet mylėsi aistringai. Dėl jo badausi ir kęsi troškulį, paliksi savo namus. Ieškosi jo plačiuose keliuose ir kaimuose net nežinodama, ar jį ten rasi. Bet visgi sutiksi jį. Mylėsi labiau už save, labiau už bet ką žemėje, už patį gyvenimą.

- Ne! Aš niekuomet taip nemylėsiu vyro! - paprieštaravo Katrina, piktai treptelėjusi koja. - Vienintelis vyras, kurį aš mylėjau, mirė.

Katrina nutilo nusigandusi, kad išsidavė, ir baimingai pažvelgė į motiną. Bet Žaketė nieko negirdėjo.

Ji sugrįžo į savo vietą ir varstydama rožančių atsisėdo melstis. Sara sugriebė Katrinos rankas, suspaudė jos kojas keliais ir minkštu, atkakliu, raminančiu balsu sušnibždėjo:

- Ir visgi. Keisti dalykai parašyti ant mažų rankelių. Aš matau didelę meilę, kuri suteiks tau daug kančių, tačiau atneš tokią laimę, kurią yra patyrę nedaugelis žmonių. Daug vyrų mylės tave ir ypač vienas... O! - Ji atsuko mergaitės rankas delnais į viršų ir įdėmiai juos apžiūrėjo, suraukusi kaktą. - Matau princą, tikrą princą! Jis pamils tave ir daug tau padės. Bet tu pamilsi kitą. Aš regiu jį! Jis jaunas, gražus, kilmingos giminės... bet žiaurus, labai žiaurus! Tu dažnai susižeisi į jo širdies dyglius, bet kraujas ir ašaros - tai tos plytelės ir skiedinys, iš kurių ir atsiranda meilė. Tu ieškosi to žmogaus, kaip šuo kad ieško savo šeimininko. Eisi paskui jį, kaip pėdsekys šuo seka paskui elnio kvapą. Tu turėsi garbę, turtų, meilę - viską... Bet brangiai už tai užmokėsi. O paskui... Kaip keista! Sutiksi angelą!

- Angelą? - pakartojo Katrina išsižiojusi.

Sara paleido mergaitės rankas. Ji atrodė labai pavargusi ir sena, bet jos akys, kurios, regis, matė toli už niūrių sienų, švytėjo, tarsi jose sužibo daugybė žvakių.

- Angelą! - pakartojo ji, apimta ekstazės.- Angelą kovotoją, nešantį liepsnojantį kalaviją!..

Jausdama, kad Sara nuklydo kažkur toli, kur jai nebuvo vietos, Katrina švelniai papurtė jos ranką, norėdama sugrąžinti atgal, į žemę.

- O tu, Sara? Ar sugrįši į savo salą tolimoje žydroje jūroje?

- Aš negaliu skaityti lemties knygoje sau, mano gražute. Dvasia draudžia tai. Bet kažkada viena senė man sakė, kad nors savo šalį palikau visiems laikams, vėl surasiu savo tautą. Sakė, kad gimtosios gentys ateis parsivesti manęs.

Barnabi sugrįžo gerai nusiteikęs.

- Na, - tarė jis, - planas paruoštas ir viskas nuspręsta. Kai tik pasitaikys palanki proga, mes išplėšim Loizą iš Kabošo.

- Ko gi dar laukti? Kodėl ne šiąnakt? - sušuko Žaketė. - Argi ji dar negana ilgai laukė? Argi aš nelaukiu?

- Nusiramink, moterie, - tarė Barnabi bent kiek grubokai. - Privalome viską padaryti taip, kad patys sveiki liktume. Šiąnakt švento Jono garbei bus deginami laužai. Didžiausi sukrauti prieš rūmus ir krantinėje. Mieste nieko nebus galima padaryti, tik už keleto jardų nuo artimiausio laužo. Be to, ir žmonių, atėjusių pasižiūrėti laužų, bus daug. O Kabošas - Šaratono tilto kapitonas. Jo žinioje žmonės ir ginklai. Jis dabar galingesnis nei kada nors anksčiau. Šiaip ar taip, reikia pasiruošti geriau. Kai įvykdysim savo planą, miestas mums taps pavojingas. Kabošas visur mūsų ieškos. Netgi Stebuklų Kieme, kur turi šnipų. Vos tik išlaisvinsim Loizą, turėsim sprukti iš Paryžiaus.

- Mums? - džiugiai suriko Katrina. - Tu irgi eisi su mumis?

- Taip, mažyle. Mano dienos čia baigiasi. Metas sugrįžti pas savo vadovą. Kriauklių karalius kviečia mane į Dižoną. Mes patrauksime ten kartu.

Jis nupasakojo planą, kurį sudarė su Mašferu.

Reikia išlaukti momento, kol vienoje iš atokesnių miesto dalių prasidės sumaištis, priviliosianti ten daugumą vietinių gyventojų. Tuomet suras kokį nors pretekstą išvilioti motušę Kaboš į gatvę arba bent jau privers ją atidaryti duris. Tada pagrobti Loizą padedant ištikimiems draugams, bebus vaikų žaidimas. Prie sandėlio šalia upės jie paims valtį ir Senos bei Jenos upėmis pasieks Burgundiją.

- Man reikės tavo pagalbos, Sara, - pridūrė Barnabi, - bet paskui galėsi grįžti.

Čigonė gūžtelėjo pečiais.

- Jeigu esu reikalinga šiai šeimai, pasiliksiu su jais. Tai ne auka. Man įgriso Majė Vilkas. Jis įsikalė į galvą, kad nori su manim miegoti, ir aš turiu slapstytis nuo jo kiekvieną naktį. Jis vis piktesnis ir piktesnis ir jau pradėjo man grasinti, kad privers mane šokti Mašferui. Jūs žinote, ką tai reiškia...

Barnabi linktelėjo, ir Katrina vos nepadarė to paties. Ji juto,kaip joje kaupiasi teisėtas įniršis. Ji labai prisirišo prie tos keistos savo slaugės ir suprato, kad, nepaisant juodbruvos odos, Sara pakankamai graži papildyti Mašfero haremą. Įdėjusi ranką į savo draugės delnus, ji pažvelgė į ją šiltu, skaisčiu kaip vasaros diena žvilgsniu.

- Tu nepaliksi mūsų, Sara? Važiuosi su mumis pas dėdę Matjė? Tiesa, mama?

Žaketė liūdnai nusišypsojo. Atrodė, dar visai neseniai ji buvo linksma ir guvi. Kažkada apkūni burgundė kasdien vis menko. Jos skruostai neteko rausvumo ir gaivumo, gilios raukšlės išvagojo veidą, kuris iki ištikusios tragedijos buvo lygus ir skaistus. Suvarstytas korsažas karojo ant suvytusios krūtinės.

- Sara žino, jai visada atsiras vietos pas mus, kad ir kur mes būtume. Argi nesame jai skolingi už tavo gyvybę?

Apimtos to paties jausmo, dvi moterys, tokios visa kuo skirtingos, puolė viena kitai į glėbį ir kiekviena apraudojo kitos širdgėlą. Nelaimė jas suartino. Garbinga miestelėnė jautėsi tokia pat be vietos, kaip ir ta vėjų ir neaprėpiamų platybių dukra, didžiųjų prekybos kelių klajūnė, kurios senoliai traukė paskui Čingischano ordas. Moterišką solidarumą, galintį tapti galinga jėga, kai nėra vietos rungtyniavimui, jaudinančiai pademonstravo dvi moterys. Žaketė su džiaugsmu būtų laikiusi Sarą savo seserimi.

- Gana ašarų ir gražių šnekų! Aš alkanas. Kadangi mes dabar viena didelė šeima, suruoškim šeimyninę vakarienę. Nudžioviau keletą sausainių nuo Izabo Smaližės. Jie tau, mano žavioji, - pridūrė Barnabi, traukdamas iš kišenės keletą gardžių auksinių riestainių. Jau seniai Katrina, mėgusi pavalgyti ne menkiau už pagarsėjusią Izabo, buvo mačiusi ką nors panašaus. Ji godžiai atsikando gabalėlį skanumyno ir prigludo medumi kvepiančiomis lūpomis prie neskusto Barnabi skruosto.

- Ačiū, Barnabi...

Senį taip nustebino šis jausmų protrūkis, kad vos neišmetė Katrinos. Jis pastatė ją ant grindų ir nuskubėjo į tamsų kampą, kur laikė netikras relikvijas. Kurį laiką girdėjosi tik jo šnirpščiojimas...

- Rytoj jie ves buvusį Paryžiaus prevą Pjerą Dezesarą į kartuves. Visas miestas susirinks į Monfokoną. Tai bus tinkamas momentas...

Gauruota Mašfero galva be dirbtinių vočių kyštelėjo pro Barnabi duris. Kriauklininkas vyniojo kaulų nuolaužas ir dėliojo skiauteles popieriaus su keliomis gotikinėmis raidėmis ant jų į mažutes varines dėžutes.

- Įeik, - tarė jis.

Katrina stovėjo jam už nugaros, kaip užkerėta įsistebeilijusi į tai, kai jis darė. Buvo per vėlu ją paslėpti. Mašferas pamatė mergaitę.

- Kas tai? - paklausė jis rodydamas į ją dideliu purvinu pirštu.

- Loizos sesuo. Patrauk rankas, Mašferai! Gali ją laikyti mano įdukra!

Elgetų karalius pažvelgė į mergaitę, prisiglaudusią prie Barnabi peties, nustebęs, bet ir įniršęs. Sara ką tik buvo baigusi šukuoti Katrinos plaukus, ir ugniakuro šviesoje jie švytėjo nelyginant gryno aukso nimbas. Katrinos akys blizgėjo, ji stovėjo išdidi kaip gaidžiukas, atmetusi galvą atgal, nenorėdama pasirodyti išsigandusi. Jis dvejodamas ištiesė ranką, palietė vieną kasą ir suniurzgė:

- Sena lapė! Įtariau, kad mane apgaudinėji. Jeigu vyresnioji sesuo panaši į jaunesniąją, tai ji, matyt, nepaprastai graži.

Kampuota Barnabi ranka nustūmė Mašfero ranką.

- Jos nepanašios, - trumpai nukirto jis. - O ta per jauna. Palikim tai, Mašferai. Ar turi man naujienų? Gal nori išgerti?

- Neatsisakysiu, - tarė pašnekovas, sunkiai sudribdamas ant suolelio. - Tau pasisekė, kad esi Žako de la Mero gaujos narys. Antraip nesusimąstydamas perrėžčiau tau gerklę, kad gaučiau tuos du viščiukus. Mėgstu jaunutes, jos tokios švelnios...

Jo rankos žaidė su durklu, kabančiu prie juosmens. Ugniakuro šviesoje, atsispindėjusioje jo krauju pasruvusiose akyse, jis atrodė

nelyginant demonas žmogaus pavidalu. Katrina nusigandusi atsitraukė ir persižegnojo. Barnabi gūžtelėjęs pečiais dirbo toliau.

- Tai atėjai viščiukų pagąsdinti? Nusiramink, Mašferai. Mums prieš akis kur kas svarbesni reikalai ir žinai, kad nesi toks blogas, kokiu nori pasirodyti. Duok jam vyno, mažyle.

Nė akimirksnio neatitraukdama žvilgsnio nuo baisios figūros, Katrina pripylė taurę vyno iš statinaitės kampe. Tai buvo puikus Burgundijos vynas, viena iš tų statinaičių, kurias Jonas Bebaimis, apimtas demagoginio azarto, išdalijo savo draugams mėsininkams ir kitiems sąjungininkams. Ši statinaitė buvo skirta vyriausiajam švento Jono parapijos mėsininkui, bet pakliuvo į rankas gudriojo Barnabi, kuris ją tausojo ypatingoms progoms. Mašferas iškart išmaukė porą taurių ir sukudakavo:

- Nuostabu... Neturiu nieko panašaus!

- Rytoj gausi, kas liko, jei iki to laiko išsikapstysim iš Paryžiaus. Netgi neprireiks vogti - aš jį tau padovanosiu, taipogi ir savo namą už sandėrį. Dabar dėstyk savo naujieną.

Perspektyva artimiau susipažinti su vyno statinaite pakėlė Mašfero nuotaiką, ir jis noriai ėmė pasakoti. Nusiraminusi Katrina atsisėdo ant žemės tarp vyrų.

Tą dieną, kai prasčiokai atakavo de Gienės rūmus ir sučiupo dofino šalininkus, buvo apsupta ir Bastilija, kur Pjeras Dezesaras, buvęs Paryžiaus prevas, slėpėsi kartu su penkiais šimtais gerai apsiginklavusių raitelių, tarnavusių jam Šerburge. Nors tvirtovė buvo stipri ir gerai ginama, ją įnirtingai atakavo. Galiausiai Burgundijos hercogas įsakė atidaryti vartus ir atiduoti Dezesarą. Su sustiprinta apsauga jį nugabeno į Gran Šatlė, kur nuo to laiko laukė nuosprendžio. Kabošas įvedė Paryžiuje baimės valdžią. Jo apsilankymą kokiuose nors namuose visada lydėjo areštai, plėšikavimai ir prievarta. Jis bijojo armanjakų partijos (jų kariai buvo užėmę pozicijas aplink Paryžių) ir ta baimė skatino vis naujus kraujo praliejimus. Vienas žmonių, pagrobtų balandžio dvidešimt aštuntą, buvo nužudytas birželio dešimtą kalėjime, Pagrindinėje turgaus aikštėje jam nukirsta galva, o kūnas pakabintas Monfokone. Tą pačią dieną jaunasis Simonas de Menili, princo Liudviko taurininkas, su sargyba buvo nugabentas į Centrinę turgavietę, kur jam nukirto galvą, o kūną pakabino už pažastų. Birželio penkioliktą dieną atėjo eilė Tomlinui de

Bri, kuris mėgino ginti Šaratono tiltą. Dabar eilė atėjo pačiam prevui. Rytoj, liepos pirmąją, jis bus atvestas į turgaus aikštę ir jam nukirs galvą.

- Visas Paryžius bus ten, - užbaigė Mašferas. - Išskyrus motušę Kaboš, kurią sūnus privertė likti namuose saugoti merginos. Jos krautuvėlė uždaryta, ir ji nesustodama girtuokliauja. Mums tinkamas laikas - apie ketvirtą valandą popiet. Iš mano pusės viskas sutvarkyta. O tu stebėk ir paruošk savo žmones. Eisime pro Krua diu Trua ir Kiaulių turgų, po to palei upę. Sen Deni gatvėje bus mūsų žmonės. Ar turi valtį?

- Rengiuosi eiti paieškoti...

Barnabi pakilo ir susirinko savo relikvijas: kaulų gabalėlius susidėjo į vieną maišelį, o mažas dėžutes - į kitą. Mašferas nustebęs spoksojo į jį.

- Kurį iš didžiųjų šventųjų dabar sudėliojai į dėžutes? - paklausė.

- Šventą Jokūbą. Viešpatie, atleisk man! Juk žinai, kad aš - piligrimas iš Kompostelos...

Mašferas prapliupo griausmingai juoktis plodamas sau per šonus.

- Jau taip seniai pardavinėji švento Jokūbo gabalėlius, kad jis turėtų būti toks didelis, kaip Karolio Didžiojo* dramblys! Kodėl neišsirenki naujo šventojo?

Kompaniono linksmumas Barnabi neužkrėtė. Jis pažvelgė į Mašferą su nuoširdžiu pirklio kartėliu, nemėgstančiu, kad peikia jo prekę.

- Šventą Jokūbą labai gerai perka, - tarė jis niūriai. - Nėra reikalo keisti.

Jis užsivilko apsiaustą, šūktelėjo Sarai, kuri kartu su Žakete lopė drabužius getimame kambaryje, ir paplekšnojo per skruostą Katrinai.

- Eik, mažyte, padėk moterims. Aš neilgam.

Katrina norėjo padėti ieškoti valties, bet Barnabi neleido.

Rytojaus dieną ore tvyrojo nerimas. Jis buvo justi netgi tyliuose ir niūriuose skersgatviuose, vedančiuose į Stebuklų Kiemą.

---

* Karolis Didysis (742-814) - frankų karalius nuo 768 m., imperatorius nuo 800 m. Pagal jo vardą pavadinta Karolingų dinastija. Pasak legendos, Indijos pasiuntiniai jam padovanoję dramblį.

Visi suplūdo į gatves, būriavosi apie Gran Šatlė lūkuriuodami, kada išves nuteistąjį. Gausmas tūkstančių balsų, svaidžiusių prakeiksmus, priminė tolimos perkūnijos papliūpas ir stelbė bažnyčios varpus, nuo pat ryto skambinusius amžinąjį atilsį. Nuo pat aušros Barnabi namai kunkuliuote kunkuliavo. Prieš apleidžiant namus, Barnabi susidėjo vertingesnius daiktus į keletą ryšulių, kartu su juo keliaujančių moterų daiktais. Landri patikėjo nunešti juos į Vyskupų krantinę, kur galinga upeivių gildija turėjo keletą sandėlių. Barnabi buvo iš anksto susitaręs dėl vietų baržoje, plaukiančioje aukštyn upe į Monterą su molio dirbinių kroviniu. Toks krovinys nepatrauks grafo Armanjako kareivių, kontroliavusių upę prie Korbeilio, dėmesio. Viena, ko reikėjo, leidimo... Landri turėjo nuvesti Žaketę prie sandėlio ir ten laukti ateinant kitų. Labai nenoromis jis leido Katrinai dalyvauti užpuolant žarnokų pardavėjos namą, ir tai vien todėl, kad ją vienintelę Loiza pažinojo tarp savo išvaduotojų. Katrina pareiškė pabėgsianti, jeigu ją pamėgins sulaikyti. Įtempti Žaketės nervai neleido jai pačiai ten dalyvauti. Ji lengvai puldavo į paniką ir galėjo viską sugadinti.

- Mergaitei nieko neatsitiks, - pažadėjo Barnabi. - Tačiau jokiu būdu nepasitraukite nuo sandėlio. Jei viskas klosis gerai, būsim ten apie šeštą. Laivas išplauks, kai varpai pradės skambinti vakarinėms pamaldoms.

- Nesirūpink, - tarė Landri. - Aš ją prižiūrėsiu.

Vaikinas buvo prastai nusiteikęs. Neišvengiamas Katrinos išvykimas galėjo būti ilgo išsiskyrimo pradžia, ir jo širdis plūdo krauju, pagalvojus apie išsiskyrimą su savo mažąja bičiule, kurią jis mylėjo stipriau, negu drįso sau prisipažinti. Tačiau jis būtų verčiau nusikandęs liežuvį, užuot pasakęs tai Katrinai. Ateitis jam rodėsi tamsi, ir Landri jautė, kad kažkaip keistai dilgsi akyse, kai žiūri į Katriną.

Ji atrodė rami. Barnabi aprengė ją berniuku: storomis pilkomis kojinėmis, tvirtos odos batais ir žaliu palaidiniu iš storo multinio. Nepaisant karščio, jos veidą dengė gobtuvas, kuris krito ant pečių tarsi pelerina, papuošta festonais. Tas apdangalas visiškai slėpė jos plaukus, Saros supintus į nedideles standžias kaseles, kad jie užimtų kuo mažiau vietos: visas apdaras jai labai tiko. Bet savo išvaizdą pakeitė ne tik ji. Pats Barnabi buvo

neatpažįstams. Apsiaustas su kriauklėmis buvo įdėtas į vieną iš ryšulių. Vietoj jo Barnabi vilkėjo dukslų kaptoną iš rudo audinio, per liemenį suimtą stipriu odiniu diržu, ant kurio kabėjo didelis kapšas. Ant kaklo ant grandinės kabojo švento Jokūbo atvaizdas. To paties audinio gobtuvas taip vykusiai krito ant pečių, kad niekas nebūtų susiprotėjęs, jog po juo paslėpta didelė dalis jo santaupų, kai tuo tarpu išsipūtusiame kapše tebuvo tik smulkmė. Tuo apdaru, kuri užbaigė smailanosiai batai, kyšantys iš po apsiausto apie šešetą colių, jis buvo panašus į solidų, turtingą pirklį. Katrina turėjo apsimesti esanti jo anūkė. Viena Sara pasiliko su savo keistais drabužiais, nes jos suknelei buvo numatytas ypatingas vaidmuo.

Visi kartu jie išėjo iš Stebuklų Kiemo, bet, pasiekę Elgetų karalystės ribą, išsiskyrė į dvi grupes ir toliau nukeliavo skirtingais keliais: Sara ir Barnabi Karaliaus monetų kiemo gatve, o Žaketė ir Landri link d'Alansono rūmų ir Luvro pilių. Mašferas su savo žmonėmis jau buvo įsitvirtinęs Notr Damo turgaus apylinkėse. Nepaisydama jai ir jos draugams gresiančio pavojaus, Katrina jautėsi laimingesnė negu kada nors po Mišelio mirties. Buvo nuostabu vėl laisvai vaikščioti ir mėgautis šilta saule. Ją apėmė pakilumas laukiant nuotykio - medžioklės, kur medžiojamu žvėrimi buvo žmogus. Jie išplėš Loizą iš to šiurkštaus gyvulio Kabošo.

Sen Žermeno varpinėje išmušė tris, kai Žaketė ir Landri ėjo pro šalį. Išvarginti dienos karščio, nuėję prie upės pamatė, kad jos pakrantė beveik tuščia. Be abejonės, visi miestelėnai susibūrė palei kelią į bausmės vykdymo vietą. Ten susirinko klounai, žonglieriai, gyvulių dresiruotojai, menestreliai ir pasakoriai, nes niekas taip netraukia minios, kaip mirtis. Tai buvo iškilmės su visais tikros šventės atributais. Pati mirtis reiškė tiek mažai.

Tuo metu Barnabi ir Katrina su Sara, ėjusia per keletą žingsnių iš paskos, irgi traukė upės link, bet šiek tiek aukščiau palei tėkmę. Einant per Maininink tiltą, Katrinai sukilo skausmingi prisiminimai. Jos senasis namas tebestovėjo, bet apgriuvusios sienos suskilinėjo, pro žiojėjančius langus matėsi tuščias vidus, graži iškaba nuplėšta. Dabar tai tebuvo tuščias bedvasis karkasas. Katrina jautė, kaip gerkle kyla kamuolys. Ji kiek galėdama trynė akis ir troško būti daugelį mylių nuo čia.

Barnabis paspartino žingsnį, dar tvirčiau spausdamas mergaitės ranką.

- Būk narsi, - sušnibždėjo. - Būna momentų, kai prireikia visos stiprybės. Greitai turėsi kitus namus...

- Bet neturėsiu kito tėvo, - sušnibždėjo ji, vos sutūrėdama ašaras.

- Man tebuvo septyneri, kai netekau tėvo. O kai prisimenu, kaip jis mirė, tai, manau, viską atiduočiau, kad jis būtų buvęs tiesiog pakartas.

- Ką jam padarė?

- Tai, ką visuomet daro monetų klastotojams: išvirė gyvą ant Morimonto* Dižone.

Katrina suriko iš siaubo, bet verkti nustojo ir toliau ėjo tylėdama. Ji narsiai stengėsi atsikratyti baisių prisiminimų, draskiusių jai širdį kaip tik tuo momentu, kai labiausiai troško būti stipri. Priėjusi Notr Damo turgavietę, atpažino, nors ir užsimaskavusius, Mašfero žmones. Kai kurie jų persirengė kareiviais, kiti - pirkliais ar netgi vienuoliais. Jie išsisklaidė, kaip ir buvo numatyta, apie turgavietę. Tik Mašferas vilkėjo savo nuolatinį elgetos apdarą. Barnabi atsargiai parodė į Kabošo namą, kurio langinės kaip ir anksčiau buvo aklinai uždarytos.

- Tavo eilė, Sara!

Barnabi linktelėjus, čigonė lėtai nuėjo gatve aukštyn, siūbuodama klubais ir tyliai niūniuodama. Viena ranka ji laikė tamburiną ir stukseno jį dainos taktu. Tarsi nejučia pradėjo niūniuoti pati sau. Pamažu daina vis garsėjo, ėmė ryškėti melodija. Melodija buvo keista, su pauzėmis ir aštriais kaukiančiais garsais. Bent kiek prikimęs Saros balsas teikė dainai paslaptingo gilumo, kerėjo ir priminė užkeikimą. Daina užbūrė Katriną. Languose šmėkštelėjo vienas kitas veidas, sustodavo pasiklausyti reti praeiviai. Iš viso susirinko ne daugiau dešimties žmonių. Mašferas priėjo prie Barnabi lyg prašydamas išmaldos:

- Jeigu senė neatidarys, teks išlaužti duris. Ką pasakysi?

Barnabi pasirausė kapše ir įmetė sū į nešvarią elgetos ranką.

- Žinoma, bet nenorėčiau, kad to prireiktų. Laužiant duris, kils didelis triukšmas, net jei aplink ir nieko nėra.

---

* Kalva Dižone, ant kurios buvo vykdomos mirties bausmės (kaip Monfokonas Paryžiuje).

Žarnokų pardavėjos lange niekas nepasirodė. Namas būtų atrodęs visai tuščias, jei ne vos girdimi garsai viduje. Katrina staiga išblyško ir prisiglaudė prie Barnabi.

- Dieve mano!.. Mariona!.. - sušuko ji, rodydama į apkūnią moterį, ką tik išnirusią gatvės gale. Barnabi kilstelėjo antakius.

- Kas?.. Ta tarnaitė, kuri...

- Taip, tarnaitė, kuri pašaukė žmones į mūsų namus ir tapo tėtės ir Mišelio mirties kaltininke. O, aš negaliu jos matyti!

Apimta pasibjaurėjimo, Katrina norėjo pabėgti. Bet Barnabi tvirtai laikė ją už rankos.

- Na, na!.. Geras karys nepalieka mūšio lauko, mano gėlele! Suprantu tavo nenorą vėl matyti tą moterį... Kertu lažybų, ji ir geresniais laikais neatrodė puikiai. Bet privalai likti čia.

- O jeigu ji mane pažins?

- Šitaip apsirengusią? Labai nustebsiu, jeigu ji tave pažins. Bet kokiu atveju, man atrodo, dabar ji neįstengtų nieko pažinti.

Ir iš tikrųjų apkūnioji moteriškė, kad ir kaip stengėsi žengti tiesiai, svirduliavo nuo namo prie namo. Katrina pamanė, ką pasakytų jos motina, pamačiusi tokią savo pieno seserį. Per pastaruosius du mėnesius Mariona smarkiai pasikeitė. Ji pastorėjo ir tapo dar nevalyvesnė. Prikyštė, kažkada balta ir standžiai iškrakmolyta, buvo susiglamžiusi ir dėmėta. Ji vos dengė suknelę, kuri buvo prairusi per siūles ir apdriskusiais padurkais. Žili plaukų kuokštai išsipašioję iš po taukuoto kyko. Ji ėjo klupčiodama, viskam abejinga, išsižiojusi burna be garso kažką vapaliojo, akys apsiblaususios, rankos kadaravo kaip virvės. Ji nesustojo pasiklausyti Saros ir nuėjo tolyn. Atrodė, kad nė nepastebėjo jos.

Saros šokiai ir dainos, užpildę visą siaurą erdvę tarp namų, kurie, regis, grėsmingai palinko virš žmonių galvų, pasiekė neįmanomo krešendo. Motušės Kaboš namo durys prasivėrė, ir pro atsiradusį siaurą plyšį išlindo susidomėjęs raudonas veidas...

- Sara, - įsakmiai sušnibždėjo Barnabi, - dabar tavo šansas...

Nustojusi dainuoti ir šokti, čigonė prišoko prie slenksčio, prakišo koją pro duris ir suriko:

- Aš galiu nuspėti ateitį iš rankos, iš tyro vandens ir iš pelenų. Tik du sū!.. Duok savo ranką, puikioji ponia!

Netikėtai užklupta, motušė Kaboš pamėgino uždaryti duris. Kai nepavyko, ėmė plūstis kaip kareivis. Bet kuo labiau plūdosi ir keikėsi, tuo karščiau Sara žadėjo jai auksinę ateitį, papuoštą rožių vainikais; motušė Kaboš laidė įvairias nepadorias užuominas Saros tėvų ir jos pačios adresu. Tačiau ši trumpa žodžių dvikova davė laiko Mašfero žmonėms susirinkti į krūvą.

- Na, vyručiai, - sušuko Elgetų karalius, - pirmyn!

Barnabi užtempė Katriną ant kepėjo krautuvėlės slenksčio. Pats kepėjas turbūt buvo išėjęs stebėti mirties nuosprendžio, nes langinės buvo nuleistos. Pora tuzinų ietimis apsiginklavusių Mašfero žmonių įsiveržė į namą. Motušė Kaboš buvo nustumta į savo krautuvėlės gilumą, o tuo metu Sara, netekusi pusiausvyros, išgriuvo į gatvę, kur Barnabi padėjo jai atsistoti. Ji kvatojo iš visos širdies.

- Neužsigavai? - paklausė Barnabi.

- Ne. Tik smūgis, Mašfero skirtas motušei Kaboš, pataikė man į akį. Rytoj turėsiu neblogą mėlynę. Jo kumštis kaip taranas. Maniau, nuneš man galvą.

Kairioji Saros akis jau ėmė mėlynuoti, bet tai nuotaikos jai nepagadino. Tuo tarpu elgetos siaubė motušės Kaboš ūkį, ir aukos aimanos vos tesigirdėjo jų sukeltame triukšme. Buvo aišku, kad nekviesti svečiai nepasitenkino vien Loizos paieškomis.

Po kelių minučių pasirodė Mašferas, ant rankų nešdamas jauną moterį. Ji vilkėjo vien baltais marškiniais, šviesūs plaukai pasklidę ant pečių.

- Ar jos ieškojote? - paklausė jis.

- Loiza! Loiza! - suriko Katrina, nutvėrusi už rankos kalinei. - O dangau, ji negyva! - Ašaros upeliu paplūdo jai iš akių. Barnabi nusijuokė.

- Ne, ji gyva, mažyle. Tiesiog be sąmonės. Bet turime skubėti. Mes ją atgaivinsime, kai pasieksime sandėlį.

Loiza vis dar nejudėjo, jos akys buvo užmerktos. Violetiniai šešėliai išryškėjo apie akis mirtinai baltame veide. Beveik nekvėpavo. Sara susiraukė.

- Geriau paskubėkime... Ji labai išblyškusi... Man tai nepatinka.

Mašfero skubinti nereikėjo. Jis tučtuojau nukūrė miesto gatvėmis, palikęs savo žmones plėšti žarnokų prekiautojos namus. Kiti trys nusekė paskui jį. Katrina, taip seniai svajojusi palakstyti

gatvėmis, džiūgavo. Be to, Loiza buvo išgelbėta ir jie visi rengėsi išplaukti pamatyti naujų kraštų ir naujų žmonių.

Viliojo nauji nuotykiai. Taipogi ir kai kurios nesenų tragedijų žaizdos ėmė pamažėl užsitraukti. Greitos kojos nešė ją pro namus ir skersgatvius, kurių kiekviename stovėjo fontanas ir kryžius. Vienu ypu jie perkirto Seną. Nepaisant Loizos svorio, Mašferas, rodos, skriste perskrido tiltą. Kiti vos spėjo paskui. Pagaliau pasiekė krantą, auksinio, įkaitinto smėlio seklumas. Sandėlio durys tučtuojau užsitrenkė, ir pagrobėjai pasislėpė jo saugioje tamsoje. Žaketė, nekantriai jų laukusi, raudodama sukniubo ant dar neatsigavusios Loizos kūno. Tačiau Sara šiurkščiai ją nustūmė.

- Jai reikalinga pagalba, o ne ašaros. Leiskite tai man...

Uždususi, bet patenkinta, Katrina, norėdama atgauti kvapą, nugriuvo ant smėlio.

Po valandos, sėdėdama šalia Barnabi valties gale, ji grožėjosi Paryžiumi, nusidriekusiu abipus upės krantų. Ašaros, plūstelėjusios atsisveikinant su Landri, vis tebetekėjo jos skruostais. Atsisveikinimas nuliūdino labiau, negu ji tikėjosi. Tik dabar pirmą kartą suvokė, kiek daug jis jai reiškė. O Landri buvo toks nusiminęs, kad didelė ašara paptelėjo ant Katrinos skruosto, kai jie pirmą ir paskutinį kartą apsikabino. Katrina pajuto, kaip jai užėmė žadą. Landri pažadėjo:

- Kada nors aš tave surasiu. Noriu tapti kareiviu ir tarnauti Burgundijos hercogui. Mes susitiksim. Žinau, kad susitiksim.

Jis šypsojosi ir stengėsi atrodyti nesuvaržytas, bet aiškiai matėsi jo apsimestinis abejingumas. Lūpų kampučiai, kuriuos jis labai stengėsi pakelti, vis nusileisdavo. Barnabi nutarė sutrumpinti atsisveikinimą ir, pasikišęs ją po pažastimi, nusitempė į laivą. Graudžiai verkiančią, vis kartojančią “iki pasimatymo”, jis nusinešė Katriną kaip ryšulį. Jūrininkai pradėjo stumtis nuo kranto ilgomis kartimis, kurios nuplukdė juos nuo dumblino dugno, ir barža iš lėto atsiplėšė nuo kranto, slysdama geltonu, nuo smėlio ir sunešto purvo putojančiu vandeniu. Tausodama jėgas, kurių reikėjo stumti baržą prieš srovę, komanda stengėsi laikytis arčiau upės krantų, o ne plaukti viduriu, kur srovė buvo stipresnė.

Katriną liūdino ir keistas Loizos elgesys. Atsipeikėjusi Loiza apžvelgė pažįstamus ir nepažįstamus ties ja palinkusius veidus.

Ji matė verkiančią motiną, besišypsančią seserį, bet, užuot džiaugusis susitikimu ir apkabinusi savo mielus žmones, ištrūko iš Žaketės glėbio ir įsispraudė į sandėlio kampą tarp statinių, odos ryšulių, molio dirbinių, medžio ir grūdų krūvų.

- Nelieskite manęs! - šaukė ji. Riksmas buvo toks veriantis, kad smigo į Katriną iki kaulų smegenų. Žaketė, apimta nevilties, tiesė į ją rankas.

- Mano mieloji... Mano Loiza! Tai aš, tavo motina... Argi nepažįsti savo motinos? Argi nemyli manęs?

Užspeista kampan, Loiza atrodė kaip persekiojamas žvėrelis. Jos veide, regis, beliko tik didžiulės užgesusios išsigandusios akys, o rankos taip stipriai prispaustos prie krūtinės, kad net pabalo sąnariai. Ją draskė rauda.

- Nelieskite manęs. Aš nešvari, bjauri... Vien purvas ir ištvirkimas, visos padorios moterys turi bjaurėtis manimi. Aš nebe duktė tau, mama, aš kekšė, puolusi moteris, Kabošo Mėsininko meilužė! Eikite, palikite mane!

Žaketė pamėgino prieiti arčiau, bet Loiza atšoko, tarsi jos motinos ranka būtų įkaitinta geležis, ir parpuolė ant purvinų grindų. Įsikišo Sara. Ji šoko ant Loizos kaip katė ir suspaudė ją savo ilgomis lanksčiomis rankomis. Negalima buvo gaišti.

- Aš galiu liesti tave, vaike. Jau seniai esu pažįstama su tuo purvu, apie kurį kalbi. Tu neturi kankinti motinos. Tai palietė tik tavo kūną, bet siela dar skaisti, nes nenorėjai to, kas įvyko.

- Ne, - sudejavo Loiza. - Aš to nenorėjau, bet kartais jo glamonės man buvo malonios. Kai jo rankos glostė mano kūną, kai jis ėmė mane, aš apimta ekstazės šaukiau ir taip pat norėjau jo. Aš, mergina, kuri gyveno Dievui ir troško tik Dievo...

- Kaip gali būti įsitikinusi, kad trokšti tik Dievo, jei nepažinsi žemiškos meilės, mano vaike? - tarė Barnabi, gūžtelėjęs pečiais. - Dabar mes išgelbėjome tave nuo viso to ir rengiamės išsivežti. Laivas pasiruošęs išplaukti. Ar nori, kad parvestume tave atgal pas Kabošą?

Loiza išsigandusi atšoko:

- Ne, ne, geriau mirsiu!

- Nusižudyti - Dievo akimis didesnė nuodėmė, negu atsiduoti vyrui, netgi jei išties patirdavai malonumą.

- Aš noriu sunaikinti tą nuodėmingą, bjaurų, nešvarų kūną!

- Bet dabar darai viską, kad pavėluotume išplaukti...

Visiškai ramiai Barnabis sugniaužė kumštį ir sudavė Loizai į pasmakrę, ne per stipriausiai, bet pakankamai, kad kuriam laikui ji netektų sąmonės. Pasipiktinęs Žaketės šūksnis jo nesujaudino.

- Mes ir taip jau praradome daug laiko. Greitai ją aprenkite ir neškite į laivą. Kelionėje turėsime užtektinai laiko atvesti ją į protą. Bet mums reikia ją prižiūrėti, nes gali iššokti į upę.

Jo įsakymai buvo neprieštaraujant įvykdyti. Bent kiek tinkamiau aprengę, Loizą nunešė ant denio ir paguldė į kajutę. Sara ir Žaketė triūsė apie ją. Buvo galima leistis kelionėn.

Įsitaisęs ant susukto lyno ir ištiesęs savo ilgas kojas, Barnabi žiūrėjo į Katriną. Ji sėdėjo žvelgdama tiesiai prieš save, rankomis apglėbusi savo liesus kelius, ašaros riedėjo skruostais. Ją labai nuliūdino tai, ką išgirdo, ir priminė, ką buvo mačiusi Stebuklų Kieme. Bet Barnabi pavartojo žodį "meilė". Nejaugi tai, ką ji matė Stebuklų Kieme, ir tai, apie ką su tokiu pasibjaurėjimu kalbėjo Loiza, galėjo būti meilė? Meilė - tai, ką ji jautė Mišeliui. Saldus širdies virpulys, troškimas būti miela ir švelnia, sakyti švelnius žodžius. Bet Loiza šaukė tarsi kankinama ir, atrodė, buvo netekusi nuovokos.

Barnabi apglėbė ją per pečius.

- Loiza pasitaisys, mažyle. Nuo tada, kai Viešpats sukūrė pasaulį, ne ji pirmoji tai patyrė. Bet prireiks daug laiko, nes yra pernelyg fanatiška ir užsispyrusi. Visiems reikės daug kantrybės, bet, laikui bėgant, ji vėl pajus gyvenimo skonį. O su Landri, neabejoju, jūs vėl susitiksite. Jis žino, ko nori, ir yra iš tų, kurie skinasi kelią nepaisydami aplinkybių ir sunkumų. Jeigu jis nori tapti Burgundijos armijos kareiviu, juo ir taps, patikėk manimi.

Katrina dėkinga pažvelgė į jį. Barnabi jai buvo toks artimas, kad intuityviai suprato ją ir atsakė į klausimus, kurių ji negalėjo ištarti balsu. Ir ji pasijuto rami ir saugi. Barnabi, rodydamas į priekį, pasilenkė prie jos.

- Dabar pažvelk, koks nuostabus Paryžius. Didžiausias ir puikiausias miestas pasaulyje. Bet Dižonas, pamatysi, irgi neprastas...

Barža praplaukė Malūnų tiltą ir slydo prie kito - Maininiinkų tilto arkų. Jie praplaukė pro namą, kur kažkada gyveno Legua

šeima, ir Katrina paskutinį sykį žvilgtelėjo į rūsio langą, pro kurį mėgino ištrūkti Mišelis, ir nusisuko. Truputį aukščiau palei tėkmę virš vandens kyšojo smailių stulpų miškas. Jie ženklino naujo Notr Damo tilto statybos vietą. Prieš keletą savaičių, vieną retų prašviesėjusio proto akimirkų, karalius savo ranka mediniu plaktuku įkalė pirmąjį polių; tą patį po jo padarė ir jo sūnus. Keli gėlių vainikai tebekybojo ant tų polių.

Visur aplink juos aukštyn stiebėsi Paryžiaus bokštai ir varpinės. Išsišovę smailūs bažnyčių špiliai ryškiai matėsi varpinių nėrinių, didžiulio "Namo su Kolonomis" stogo ir prabangių aukštuomenės namų, kurių sodai driekėsi iki pat upės, fone. Priešais krantinę, kur atsitiktinai tušti stovėjo kartuvės ir ratas, auksinio dangaus fone stūksojo kvadratinės Notr Damo pilys. Toliau buvo švento Povilo prieplauka, - ten iš plokščiadugnių laivų krovė grūdus, - o už jos karaliaus rūmai ir sodai, grakštūs Senos arkivyskupui priklausančių namų bokšteliai. Kitoje pusėje matėsi Karvių ir Notr Damo salos.

Katrinos žvilgsnis užkliuvo už artėjančių masyvių Celestinos vienuolyno sienų, atskirto siauru kanalu nuo smėlingos salos, vadinamos Vilkų sala. Tai buvo išorinė Paryžiaus siena, pažymėta žemu Barbo pilies korpusu. Drėgna ir niūri, smailastogė, ji buvo pastatyta senais laikais Pilypo II Augusto*. Kitame upės krante stovėjo Bastilija. Naktimis prie jos sienų pritvirtinta didžiulė grandinė tysojo per Seną... Bet saulėta birželio diena ir medžių žaluma švelnino tą rūstų vaizdą. Netgi akmenys atrodė švelnūs ir šilti. Barnabi pradėjo tylutėliai deklamuoti:

Visų pasaulio miestų tu valdove,
Tu Mokslo ir Tikėjimo šaltini,
Kursai ant Senos nuostabių krantų štai stovi
Tarp vynuogynų, sodų ir ganyklų, girių.
Nė viens pasaulio miestas juk neturi
Tiek lobių daug ir turtų begalinių;
Apstulbina jisai bet kokį būrį
Atvykėlių iš tolimiausiųjų platybių.
Nėra lygių jam miestų šiam pasauly

---

* Pilypas II Augustas, arba Pilypas Užkariautojas (1165-1223) - Prancūzijos karalius nuo 1180 m.

** Iš Estašo Dešano (1346-1406) poemos.

Grožiu ir puošnumu, linksmybe;
Tarp sostinių kitų jisai kaip Saulė -
*Nėra tokios, kur drįstų su Paryžiumi varžytis...***

- Kaip gražu! - mieguistai sumurmėjo Katrina, padėjusi galvą Barnabiui ant peties. Jūrininkai dainos taktu ritmingai atsistūminėjo kartimis. Reikėjo atsiduoti likimui ir plaukti pasitikti naujo gyvenimo, užmiršus senus prisiminimus ir nuoskaudas. Viena, ką Katrina norėjo pasiimti iš praeities, - tai Mišelio de Monsalvi paveikslas, visiems laikams įsispaudęs jos širdyje, paveikslas, kurio niekuomet neištrins laikas.

Žali Senos krantai plaukė pro šalį. Katrina jautė, kad minga.

I dalis

KELIAS IŠ FLANDRIJOS

1422 m.

Trečias skyrius

Brangiojo kraujo procesija

Viešbutis "Žydintis šilkmedis" buvo vienas populiariausių ir judriausių Briuge. Jis stovėjo Vilnos gatvėje, tarp Didžiųjų rūmų ir Rožančiaus krantinės ir daugiausia aptarnavo gelumbės ir vilnos pirklius, taip pat kitus daugelio šalių pirklius. Kad jis klesti, rodė aukštas frontonas su lipdiniais ir ambrazūromis, langų spindesys pro lęšiškus stiklus su švino grotelėmis, viliojantys kvapai, sklindantys iš neaprėpiamos virtuvės, spindinčios variu, alavu, keramika, švarutėlės tarnaičių suknelės ir sparnuoti kykai ir, be viso to, apvalus laimingo šeimininko metro Gasparo Kornelijaus pilvukas.

“Žydinčio šilkmedžio” prabanga Katrinai buvo įprasta dar nuo ankstesnių išvykų laikų. O dabar jos dėmesys buvo sutelktas į gatvės sumaištį apačioje. Ten nuo pat ankstyvo ryto puikavosi visas miestas geriausiais sekmadieniniais apdarais. Pusnuogė, netvarkingai ant nugaros išsidraikiusiais plaukais, mergina persisvėrė per langą, rankoje laikydama šukas ir nekreipdama dėmesio į dėdulės Matjė priekaištus, kuris nuo pat aušros burbėjo sau po nosimi gretimame kambaryje. Gelumbininkas, pabaigęs reikalus mieste, rengėsi sulig aušra išvykti į Dižoną, bet Katrina po ilgų ginčų įtikino jį pasilikti iki vakaro ir dalyvauti garsiojoje Brangiojo kraujo procesijoje. Tai buvo reikšmingiausia miesto šventė.

Jai nebuvo sunku įtikinti dėdulę Matjė. Jis ilgai bumbėjo tvirtindamas, jog švenčių dienos egzistuoja vien tam, kad priverstų gerus žmones saujomis švaistyti savo prakaitu uždirbtą auksą, priminė jai, kad Burgundijoje turi neatidėliotinų reikalų, ir pagaliau leidosi įtikinamas, kaip, beje, visada ir pasielgdavo, nepajėgdamas nieko atsakyti nuostabiajai dukterėčiai. Geraširdis dėdulė galantiškai prisipažino pralaimėjęs, padovanodamas pavergėjai dailų galvos apdangalą iš baltų nėrinių, prie kurio pridėjo keletą auksinių segtukų.

Pavargęs šaukti per sieną ir barti pro langą savo darbininkus, kraunančius ant mulų paskutinius pirkinius, Matjė Gotrenas užėjo į savo dukterėčios kambarį. Radęs ją pusnuogę ir dar persisvėrusią per langą, neiškentė:

- Kaip? Dar neapsirengusi? Procesija tuoj tuoj išeis iš bazilikos, o tu netgi nesusišukavai!

Katrina atsisuko į dėdulę. Pamačiusi jį stovintį tarpduryje plačiai išsižergusį, sukryžiuotomis rankomis, su kepure ant šalies, pasipiktinusiu raudonu pilnu veidu, ji pribėgo, apkabino jo kaklą rankomis ir ėmė bučiuoti skruostus - procedūra, kurią dėdė Matjė dievino, nors veikiau būtų paaukojęs ranką, negu tai prisipažinęs.

- Viena minutė, ir būsiu pasiruošusi. Viskas taip nuostabu šįryt.

- Cha! Galima pamanyti, kad niekada iki šiol nesi mačiusi eisenos.

- Tokios eisenos dar niekada nemačiau. Ir niekada nesu mačiusi tiek daug gražių apdarų. Nėra nė vienos moters, kuri nevilkėtų aksomo, atlaso ar brokato drabužiais. Jų visų kykai nėriniuoti, o brangenybių turi netgi tos, kurios vakar prekiavo žuvimi Vandens turguje.

Taip kalbėdama, Katrina paskubomis baigė rengtis. Ji užsivilko žydros taftos suknelę, priekyje su iškirpte, pro kurią matėsi baltas sijonas su siauromis sidabrinėmis juostelėmis iš tos pačios medžiagos, kaip ir liemenėlė, dengianti jos krūtinę. Paskui ji greitai supynė ir susegė kasas, po to pritvirtino prie jų pjautuvo formos nėrinių kyką, kurio vienas galas krito po smakru, pabrėždamas jos veidelio ovalą. Ji atsisuko į dėdulę:

- Kaip atrodau?

Klausti nebuvo reikalo. Išraiškingame dėdulės Matjė žvilgsnyje jos grožis atsispindėjo kaip veidrodyje. Saros pranašavimas išties išsipildė. Dvidešimt vienerių metų mergina buvo tokia žavi, kokią tik įmanoma įsivaizduoti. Jos didžiulės besikaitaliojančių spalvų akys nušvietė veidą: be pėdsakų išnyko strazdanos nuostabioje aksominėje odoje, primenančioje arbatinės rožės žiedlapius. Jos ilgos auksinės kasos kaip anksčiau kėlė visuotinį susižavėjimą. Katrina nebuvo labai aukšta, bet turėjo nepriekaištingą figūrą. Jos proporcijos, dailumas ir minkštas linijų apvalumas būtų privertęs imtis teptuko patį išrankiausią dailininką. Bet, dideliam Matjė Gotreno, jo sesers Žaketės ir visų kitų šeimos narių nusivylimui, Katrina, nuo šešiolikos metų apsupta visos armijos gerbėjų, atkakliai atsisakinėjo tekėti. Jos galia vyrams, regis, ją linksmino, netgi šiek tiek erzino.

- Tu - pavasario ir jaunystės įsikūnijimas, - nuoširdžiai tarė Matjė. - Ir man gaila, kad nė vienas rimtas jaunuolis negali svajoti apie dieną, kai visa tai priklausys jam...

- Nežinau, ką aš laimėsiu iš to sandėrio. Kai moteris išteka, jos grožis nuvysta ir nublanksta.

Matjė pakėlė rankas į viršų.

- Kas per šnekos! Bet, mano vaike...

- Dėdule, - švelniai nutraukė Katrina, - mes pavėluosime.

Iš kambario jie išėjo kartu. Vidiniame viešbučio kieme, kur su plazdančiais kykais pirmyn atgal lakstė indais ir papjautais paukščiais nešinos tarnaitės, Matjė davė dar vieną kitą nurodymą

savo žmonėms. Jis prisakė jiems nenuleisti akių nuo krovinio, nė už ką nenueiti gerti į kokią nors taverną ir pagrasino pačiomis žiauriausiomis bausmėmis už neklausymą. Po to metras Kornelijus jiems pagarbiai nusilenkė, ir Katrina su dėdule išskubėjo į gatvę.

Pati didžiausia minia susirinko į aikštę prieš Brangiojo kraujo baziliką. Arčiau turgaus aikštės Matjė su dukterėčia buvo sunku brautis pro minią. Nekreipdama dėmesio į susižavėjimo šūksnius, Katrina ėjo iškėlusi galvą ir ištiesusi kaklą, kad matytų visa, kas vyksta.

Aikštę supantys išdažyti ir išpuošti kaip paveikslėliai maldaknygėje aukšti namai vos matėsi iš po šilko ir brangių sidabro siūlais ir auksu ataustų gobelenų; visa tai, ištraukta iš tamsių skrynių, žibėjo ir švytėjo saulėtoje gatvėje. Gėlių girliandos dryko tarp namų ir visas procesijos kelias, einantis per nelygų krantinės grindinį, buvo nuklotas storu šviežios žolės, raudonų rožių ir baltų našlaičių kilimu. Priešais namus didžiuliuose dresuaruose*, drapiruotuose įvairiaspalviu brokatu ir aksomu, buvo išstatytos šeimos brangenybės. Raumeningų tarnų saugomos taurės ir vazos, auksinės ir sidabrinės lėkštės, gausiai iškalinėtos, papuoštos emale ir brangakmeniais, demonstravo šeimos turtingumą ir kėlė praeivių susižavėjimą.

Kad ir kaip Katrina stengėsi, jai nepavyko nė akies krašteliu žvilgtelti į senovinę romėnišką baziliką, kur buvo laikoma garsioji relikvija. Daugybė siuvinėto šilko vėliavų, panašių į liepsnos liežuvius, įvairiaspalvės vėliavėlės, besiplaikstančios ant flamandų aukštuomenės iečių, - visa tai priminė žydinčią pievą, siūbuojančią vėjyje, bet slėpė bažnyčią. Pro plačiai atvertas bažnyčios duris sklido galingi muzikos srautai - psalmės, giedamos išverstagerklių flamandų, pritariant vargonams nelyginant griaustiniui. Katrinai teko su tuo susitaikyti.

Didvyriškomis pastangomis dėdulei ir dukterėčiai pasisekė susirasti vietą turgaus aikštės kampe. Tas kampas buvo priešais hercogo rūmus, ir iš jo atsivėrė platus vaizdas į didelę turgaus ir į centrinę miesto aikštes. Lankininkai jėga išskyrė dvi moteris, pernelyg energingai sprendusias kažkokią seną nuoskaudą dėl

---

* Tam tikras atviras bufetas arba etažerė, skirta sudėti šventiniams indams.

paskolinto ir negrąžinto kyko. Ta minioje atsiradusia tuštuma Matjė nedelsdamas pasinaudojo. Taigi jis atsidūrė prie turgaus aikštės išsikišimo, leidusio jiems, kai ateis laikas, pakilti šiek tiek virš galvų jūros ir pamatyti pro šalį nešamą Brangųjį kraują. Greta stovėjęs ilgšis, apsirengęs šafrano spalvos aksomu, ištysusia melancholiška fizionomija, paslaugiai pasitraukė užleisdamas vietą gražiai merginai. Jis netgi susuko lūpas taip, kad norėdamas galėjai palaikyti šypsena.

Jo drabužiai, apkraštuoti sabalų kailiu ir papuošti sidabrinias siūlais, buvo savotiškai elegantiški, bet nemaloniai trenkė prakaitu, ir Katrina panoro atsitraukti nuo paslaugaus miestelėno. Matjė nebuvo toks išrankus, tad greitai užsimezgė gyvas pokalbis. Paaiškėjo, kad jaunuolis - kailių pirklys, atvykęs iš Gento užpirkti Rusijos ir Bulgarijos kailių vokiečių faktorijoje. Tačiau jaunuolis atrodė išsiblaškęs, regis, gražioji mergina jį smarkiai trikdė. Jis visą laiką spoksojo į ją. Katrinai tas žvilgsnis pasirodė nemalonus, ir ji nutarė nekreipti dėmesio į kaimyną.

Margoje turgaus aikštės minioje buvo į ką pažiūrėti. Septyniolikos tautų atstovai, laikę mieste prekybos namus, susimaišė tame didžiuliame mieste. Rusai taukuotais kaptonais, apkraštuotais neįkainojamais kailiais, lietėsi su bizantiečiais, vilkinčiais drabužius, kurie raukšlėjosi nuo gausybės aukso siuvinėjimų. Turtingai, bet santūriai, apsirengę anglai stovėjo petys petin su Venecijos ir Florencijos pirkliais, vilkinčias aksomines ir persiliejančių spalvų brokatines simaras*, kurių į akis krintanti prabanga kaip medus muses viliojo kišenvagius. Didžiulis geltono atlaso tiurbanas, apvalus it moliūgas, papuoštas baltomis plunksnomis, kyšojo minioje virš galvų, rodydamas, kad čia esama turko. Galiausiai turgaus aikštės gale liesutis vaikinukas gludžiu raudonu kostiumu, rankoje laikydamas balansinę kartelę, nerūpestingai vaikštinėjo pirmyn ir atgal lynu, ištemptu aukštai virš žmonių galvų.

Vos tik Katrina pagalvojo, kad jam geriausiai matyti viskas, kas vyksta aplink, nuskardeno sidabrinės triūbos, skelbiančios eitynių pradžią. Tą pat akimirksnį suskambėjo visi Briugo varpai,

* Simara - ilgas platus gausiai klostuotas plačiarankovis viršutinis drabužis, per liemenį sujuostas diržu, buvo madingas Italijoje XV a.

ir Katrina juokdamasi užsidengė ausis rankomis, kad prislopintų trenksmą, sklindantį iš varpinės, kuri, regis, buvo jai virš pat galvos.

- Vis sunkiau ir sunkiau gauti angliškos vilnos už prieinamą kainą, - skundėsi Matjė Gotrenas. - Florentiečiai superka ją visą, išpūsdami kainas, o paskui parduoda čia savo gelumbę juokingomis kainomis. Turiu pripažinti, kad jų gelumbė gera ir spalvos ryškios, bet vis tiek taip nedera! Ypač dabar, kai atsirado alūno iš Tolfų kasyklų ir išdirbimas jiems nieko nekainuoja...

- Cha! - sutiko jo naujasis draugas. - Mums, kailių pirkliams, tos pačios bėdos. Tie novgorodiečiai dabar reikalauja, kad mokėtume venecijietiškais dukatais. Tarytum mūsų geras Gento auksas mažiau vertas!

- Šššš! - tarė Katrina, kuriai nusibodo pirkliškas pokalbis. - Štai eina procesija.

Abu tuoj pat nutilo, ir Gento biurgeris, pasinaudojęs tuo, kad merginos dėmesį buvo visiškai patraukęs reginys, pasistengė prisislinkti prie jos arčiau. Dėl to jam teko palenkti galvą į šoną, kad neišsidurtų akies aštriu jos aukšto, nėriniuoto kyko ragu. Katrina, plačiai išsižiojusi, užmiršo jį. Procesija artinosi.

Reginys išties buvo nuostabus. Čia dalyvavo magistratai ir visos miesto gildijos, kiekviena su savo vėliava. Relikvijos buvo papuoštos rožių, našlaičių ir raudonėlio vainikais, kurie žaismingai kontrastavo su gerai įmitusiais veidais.

Keletas vienuolių ir jaunučių merginų baltomis suknelėmis išsitempę stovėjo priešais patį Brangųjį kraują. Už jų, išdidžiai sėdėdamas ant balto mulo su auksiniu pavadėliu ir pakinktais, lėtai jojo vyskupas.

Didžiulis spindintis baldakimas, kurį keturi šventikai nešė virš vyskupo galvos, buvo iš raižyto paauksuoto medžio. Katrinai atrodė, kad pati saulė nusileido iš dangaus. Prelato mantijos ir arnotai iš auksu atausto altabaso* buvo išsiuvinėti auksiniais siūlais ir nusagstyti deimantais. Rankose, apmautose purpurinėmis pirštinėmis, krūtinės aukštyje jie laikė dėžutę, ant kurios stogelio buvo pavaizduoti du klūpantys angelai: jų emaliniai sparnai žibėjo

* Altabasas - brangus venecijietiškas audinys, ant auksinio dugno audžiamas auksinis raštas.

perlais ir safyrais. Pro permatomas sieneles buvo galima pamatyti viduje įstatytą mažutį stiklinį indą su tamsiai raudonu skysčiu - Brangiuoju Kristaus krauju, kurio keletą lašų surinko ant Golgotos Juozapas Arimatėjietis. O Flandrijos Tjeri, Elzaso ir flamandų grafas, kuriam Jeruzalės patriarchas perdavė jį 1149 metais, neįkainojamą indą atgabeno iš Šventosios žemės į Briugą.

Tokia didinga procesija visus įkvėpė parklupti į kelio dulkes.

Nepraėjus nė minutei, kai mergina atsistojo, teko padaryti gilų reveransą.

- Tai hercogienė, - tarė kažkas minioje.

Grupė jaunų moterų prabangiais drabužiais ėjo paskui vyskupo baldakimą. Jos visos vilkėjo švelniai melsvo brokato suknelėmis, siuvinėtomis sidabru ir perlais, ir su aukštais smailais galvos apdangalais iš sidabrinio audinio, drapiruoto žydra juostele.

Šiame būrelyje išsiskyrė jauna šviesiaplaukė moteris, grakšti ir daili, smulkaus liūdno veido. Auksinėmis gėlėmis papuoštos jos žydro brokato suknelės ilgas šermuonėlio kailiu apsiūtas šleifas, šlavė gėles ir lapus po jos kojomis. Galvos apdangalas, nusagstytas safyrais, atrodė tarsi strėlės smaigalys iš gryno aukso. Ant jos krūtinės visomis vaivorykštės spalvomis švytėjo brangakmeniai, jie taipogi puošė riešus, o diržas iš masyvių auksinių plokštelių atrodė beveik nedailus dėl neįtikėtino dydžio smaragdų, kuriais buvo papuoštas.

Katrina Burgundijos hercogienę matė pirmą kartą. Ji į Dižoną atvykdavo retai, kiaurus metus praleisdama tik moterų draugijoje, šaltuose ir prabangiuose Flandrijos grafų rūmuose Gente. Jos vyras negalėjo jos pakęsti.

Prancūzijos Mišelė buvo nelaimingojo išprotėjusio karaliaus Karolio VI duktė ir, kas dar svarbiau, sesuo dofino Karolio, kuris, kaip tvirtino gandai, buvo atsakingas už šventvagišką Burgundijos hercogo, Jono Bebaimio, nužudymą, įvykdytą prieš trejus metus. Burgundijos Pilypas labai mylėjo savo tėvą ir nuo tos dienos, kai sužinojo apie jo mirtį, išrovė iš širdies meilę žmonai vien dėl to, kad ji buvo jo priešo sesuo. Nuo tada Mišelė pasišventė vien Dievui ir geriems darbams. Gento piliečiai ją dievino ir piktinosi savo pono elgesiu su tokia smulkute ir geraširde moterimi. Jų manymu, ji to nenusipelnė.

Žvelgdama į liūdną Mišelės veidą, Katrina iškart stojo Gento gyventojų pusėn, tarusi sau, kad hercogas Pilypas, iš visa ko sprendžiant, idiotas.

Kailių pirklys iš Gento, stovėjęs jai už nugaros, sušnibždėjo dėdulei Matjė:

- Mūsų vargšės hercogienės gyvenimas - viena kančia. Pernai hercogas įsakė surengti prašmatnią šventę savo nesantuokinio sūnaus su ponia de Prel gimimo proga. Mūsų geroji ponia, bevaikė ne dėl savo kaltės, praverkė daug dienų, kai išgirdo šią naujieną. Bet hercogas nekreipė dėmesio į jos ašaras ir tuoj pat naujagimį paskelbė Didžiuoju Burgundijos Bastardu - būta kuo didžiuotis!

Jautri Katrinos širdis degė pasipiktinimu. Ji būtų norėjusi nedelsdama pulti pagalbon mažajai hercogienei, taip neteisingai atstumtai vyro.

Pats hercogas sekė iš paskos. Jis jojo ant arklio, lydimas būrio riterių pilna ginkluote. Jie vaizdavo Flandrijos grafo Tjeri kortedžo dalyvius, kuriam Burgundija turėjo būti dėkinga už Brangųjį kraują. Dėl tos priežasties hercogas dėvėjo praėjusio amžiaus ginkluotę. Nuo pečių iki kelių jį gaubė šarviniai marškiniai, o ant galvos po smailu šalmu matėsi šarvų gobtuvas, atvirą palikęs tik griežtą veido ovalą. Prie šono kabėjo ilgas, platus ir plokščias kalavijas. Dešinėje rankoje, apmautoje plienine pirštine, jis laikė ietį, ant kurios plaikstėsi vėliavėlė su Flandrijos spalvomis. Ant dešinės alkūnės kabėjo pailgas migdolų formos skydas. Jį supantys riteriai, apsirengę tokiu pat stiliumi, atrodė kaip didingas niūrių ir sustingusių juodinto plieno statulų miškas. Pilypo akys žvelgė virš žmonių galvų ir, atrodė, nieko nematė. Koks išdidus, tolimas ir visus niekinantis jis atrodė! Katrina, vėl padariusi reveransą, nusprendė, kad jis, be abejonės, nemalonus tipas.

Stodamasi Katrina staiga pajuto, kaip dvi virpančios rankos apglėbė jos taliją. Katrina pasipurtė manydama, kad kas nors kluptelėjęs netyčia nusitvėrė už jos, norėdams išlaikyti pusiausvyrą. Bet rankos iš lėto pradėjo slinkti prie jos krūtinės. Įniršusi ji suriko. Staigiai atsisukusi, kad net galvos apdangalas nusmuko ant šono, ji susidūrė veidas į veidą su kailių pirkliu iš Gento, kuris buvo tiesiog pritrenktas jos reakcijos.

- O! - sušuko ji. - Pašvinkusi kiaulė!

Nesitverdama iš įniršio, ji tvojo jam tris įspūdingus antausius. Blyškūs pirklio skruostai beregint nusidažė raudonai it gegužės aguonos, ir jis žingtelėjo atatupstas, užsidengęs rankomis veidą.

Katrina buvo įsiutusi. Užmiršusi savo puikųjį nėrinių kyką, besivoliojantį dulkėse po kojomis, švytinčiais į visas puses išsidraikiusiais plaukais, ji vėl puolė ant savo priešininko, nepaisydama dėdulės mėginimų ją sutūrėti.

- Dukterėčia, dukterėčia, ar proto netekai? - sušuko dėdulė.

- Proto? Paklausk šito pasigailėtino sutvėrimo, šito odų pirklio, ką jis čia veikė? Paklausk jo, jei išdrįs tau pasakyti!

Kailių pirklys ieškojo prieglobsčio dengtos turgavietės tamsoje, iš kur, matyt, tikėjosi pasprukti, bet minia užkirto jam kelią. Nustebę liudininkai dabar įsitraukė į ginčą: vieni stojo kailių pirklio pusėn, kiti - merginos.

- Ba! - nustebęs suklikο bakalėjininkas, tiek paritus, tiek pastačius. - Kas bus toliau, jei jau nebegalima minioje merginos sučiupti už talijos, nesukėlus skandalo?

Jauna moteris su išdidžia mina apvaliame veide ir pasipiktinusiu žvilgsniu palinko į priekį, kad geriau jį pamatytų.

- Norėčiau pažiūrėti į tą, kuris pabandys paliesti mane! - sušuko ji. - Mergina visiškai teisi... Iškabinčiau akis kiekvienam, kuris pamėgintų pažaisti su manimi.

Iškabinti akis kailių pirkliui - atrodo, būtent tai Katrina, ištrūkusi iš ją laikančio dėdulės, mėgino padaryti. Netrukus turgaus aikštės kampe kilo nemaža sumaištis; niekas iš kovojančių pusių nepastebėjo, kad sustojo visa procesija. Staiga visuotinį triukšmą nustelbė ledinis balsas:

- Sargyba... Suimti žmones, kurie trukdo Kryžiaus eisenai!

Tai buvo hercogas. Jis laukė, sustojęs turgaus aikštės kampe, - sustingusi figūra plieniniais šarvais. Akimoju keturi raiteliai iš jo asmeninės apsaugos prasiskverbė pro minią. Du raiteliai atplėšė Katriną nuo jos priešo, kuris gynėsi kiek išgalėdamas, ir, nepaisydami Matjė maldavimų, nutempė prie Burgundiečio Pilypo arklio.

Įniršusi ji daužėsi kaip mažas velniūkštis: plaukai pasklido ant pečių, žydrosios suknelės apykaklė nuplėšta, apnuogintas petys. Katrinos akys svaidė žaibus, ir jos žvilgsnis susikryžiavo su Pilypo žvilgsniu kaip du kardo ašmenys. Kurį laiką jie žvelgė vienas

į kitą nelyginant kariai, vertinantys varžovą: vienas - aukštas ir pasipūtęs, ant arklio, antra - pasišiaušusi it gaidys, nenorintis nuleisti akių. Aplink juos įsivyravo nerami tyla, trikdoma tik nelaimingojo Matjė aimanavimų.

- Kas atsitiko? - trūkčiojančiu balsu paklausė hercogas.

Vienas lankininkų, laikiusių persigandusį kailių pirklį, atsakė:

- Tas tipas spūstyje truputį pačiupinėjo merginą, sire. Ji trenkė jam antausį.

Pilkas Pilypo žvilgsnis su stingdančia panieka nuslydo papilkėjusiu kaip pelenai kailių pirklio veidu ir vėl sustojo ties Katrina, kuri, kaip ir anksčiau, stovėjo išdidi ir atkakliai neištarė nė žodžio. Įsitikinusi, kad teisybė jos pusėje, ji buvo pernelyg išdidi, kad prie visų atsiprašytų dėl savo elgesio, ir juo labiau - prašytų atleidimo. Ji stovėjo ir laukė. Pasigirdo šaltas Pilypo balsas:

- Trukdyti procesijai - rimtas prasižengimas. Nuveskite juos. Tą reikalą išspręsim vėliau.

Jis pasilenkė prie sargybos vado Žako de Rusė ir tyliai tarė jam keletą žodžių; tuomet apsuko arklį ir vėl stojo savo vieton procesijoje. Kortedžas, paskendęs smilkaluose, nuėjo tolyn.

Kapitonaas de Rusė negalėjo nuvesti suimtųjų, iki pasibaigs procesija, vaizduojanti Senąjį ir Naująjį Testamentą. Jis gavo įsakymą pristatyti juos į rūmus, o norint tai padaryti, pirmiausia reikėjo pereiti turgaus aikštę. Tuo metu Matjė Gotrenas rovėsi sau plaukus ir nesidrovėdamas raudojo. Jauna moteris, ginčo metu palaikiusi Katriną, kiek įmanydama stengėsi jį nuraminti. Jis pamėgino pasišnekėti su dukterėčia, bet buvo šaulių nuvarytas. Matjė gyvai įsivaizdavo siaubingus ją užgriūsiančių negandų paveikslus. Jie tikriausiai uždarys įžūlią merginą į vieną iš rūmų belangių. Paskui teis ir, visiškai įmanoma, pakars arba gyvą sudegins už šventvagystę. Jie tikriausiai su žeme sulygins jo namus, išvys iš gimtojo miesto, privers su šeima klajoti ir prašinėti išmaldos, kol Viešpats pasigailės jų ir pasikvies pas save...

Katrina, savo ruožtu, pagaliau atvėso ir visiškai nusiramino. Lankininkai surišo jai rankas. Taip ji ir stovėjo, išdidžiai išsitiesusi, suplėšyta suknele, apnuogintu petimi, apgaubta plaukų debesies, nekreipdama dėmesio į žiūrovų replikas - malonias ir įžūlias, o

kartais nepadorias - apie jos grožį. Ji jautė visų tų žmonių žvilgsnius, ir jai netgi šiek tiek buvo malonu stebėti, kaip apsaugos vadas rausta ir suka akis į šalį, kai jai pavyksta pagauti jo žvilgsnį, įbestą į ją. Rusė buvo jaunas, ir belaisvės grožis aiškiai išvedė jį iš dvasinės pusiausvyros.

Kai praėjo paskutinis paveikslas, vaizdavęs gana pilvotą pranašą Danielių, apsuptą kažkokių nepaprastai fantastiškų žvėrių, kapitonas įsakė miniai prasiskirti ir skubiai nuvedė savo belaisvius. Per aikštę jie beveik bėgte prabėgo. Vargšas Matjė, kaip ir anksčiau paplūdęs ašaromis, kiek galėdamas stengėsi neatsilikti. Jo gobtuvas nuslinko ant šono, o tuklus veidas, išpurtęs nuo ašarų, buvo labai panašus į nuskriausto vaiko.

Tačiau kai Matjė nusigavo iki įėjimo į rūmus, sargybinių ietys užkirto kelią ir jis turėjo atsisakyti savo sumanymo lydėti dukterėčią. Sudaužyta širdimi, jis atsistojo ant artimiausio akmens ir pradėjo, nelyginant fontanas, lieti ašaras, dabar beveik neabejodamas, kad Katrinos daugiau neberegės, kol ateis laikas lipti jai ant ešafoto.

Atsidūrusi rūmų viduje, Katrina bent kiek nustebusi pamatė, kad ją atskyrė nuo pirklio. Sargyba kailių pirklį nuvedė į vidinio kiemo kairiąją pusę, o ją - pagrindinių laiptų link pats Rusė.

- Argi mane vedate ne į kalėjimą? - paklausė ji.

Kapitonas neatsakė. Jis žengė pirmyn, įsmeigęs žvilgsnį tiesiai priešais save, neįžvelgiamu veidu po pakeltu šalmo antveidžiu. Katrina nesuprato, kad jis nežiūri į ją ir nešneka tik todėl, nes nebepajėgia tramdyti savo jausmų nuo to momento, kai jo žvilgsnis pirmą kartą išvydo tą žavų veidelį. Pirmą kartą Žakas de Rusė neapkentė savo tarnybinių pareigų.

Laiptų viršuje prasidėjo ilga galerija, kurios gale buvo durys, vedančios į prabangiai apstatytą kambarį; toliau buvo dar vienas mažesnis kambarys, visas nukabinėtas puikiais gobelenais. Jie slėpė duris, atsidariusias tarsi stebuklingai lazdelei paliepus, vos tik kapitonas jas palietė.

- Čionai, - trumpai tarė jis.

Tik dabar nustebusi Katrina pamatė, kad visa jos sargyba - vienas kapitonas, o kareiviai kažkur paslaptingai išnyko. Ant kambario slenksčio Rusė durklu perpjovė virvę, kuria buvo surištos belaisvės rankos, ir stumtelėjo ją vidun. Durys be garso

užsitrenkė ir, kai Katrina atsisuko pažiūrėti, kur jos sargybinis, tai nepatikėjo savo akimis: durys pradingo, susiliejusios su sienos ornamentu.

Nuolankiai atsidususi, mergina apsidairė. Jos kalėjimas buvo kambarys, kurio mažumą kompensavo nepaprasta prabanga. Sienos, išmuštos paauksuotu audeklu, įspūdingai akcentavo niūrų puošnumą didžiulės lovos, užtiestos juodu aksomu. Herbo galvūgalyje nebuvo, užuolaidas prilaikė auksiniai raiščiai, pritvirtinti prie iš aukso nuliedintų grifų galvų su rubinų akimis. Greta didelio balto židinio stovėjo juodmedžio dresuaras, kuriame puikavosi keletas auksinių ir sidabrinių daiktų, sudarančių tarsi garbės svitą didelei tviskančio krištolo taurei, kurios dugnas ir dangtelis buvo auksiniai ir inkrustuoti dideliais apvaliais perlais. Ant juodmedžio skrynios, stovinčios tarp siaurų gotiškų langų, puikavosi didelė auksinė taurė, pagražinta emale, o joje - didžiulė puokštė raudonų kaip kraujas rožių.

Katrina atsargiai žengė storu raštuotu kilimu, kuris buvo ką tik parvežtas iš tolimojo Samarkando didžiule Genujos karavele, dar tebestovinčia Damo uoste. Probėgšmais pamatė savo atvaizdą dideliame veidrodyje: merginą žibančiomis akimis ir išsidraikiusiais plaukais, tviskančiais ryškiau už paauksuotas sienas. Tačiau jos suplėšyta suknelė atidengė daugiau nuogo kūno, negu buvo leidžiama. Staiga susidrovėjusi nuo minties, kad visi tie žmonės matė ją netinkamai apsirengusią, puolė ieškoti gabalo medžiagos ar dar ko nors užsigobti krūtinę ir pečius, bet nieko nerado, tad susitaikė su neišvengiamybe pridengti savo pusnuogę krūtinę rankomis.

Staiga ji pasijuto nuvargusi ir smarkiai išalkusi. Katrina buvo iš tų sveikų žmonių, kurių apetito nepaveikia nė pačios baisiausios negandos. Bet šiame meistriškai užmūrytame kambaryje su nematomomis durimis nebuvo nieko valgomo. Giliai atsidususi, ji įsitaisė vienoje iš kėdžių aukštu atlošu iš raižyto juodmedžio, stovinčių viena priešais kitą abipus židinio. Jos buvo gana jaukios dėka storų pūkinių juodo aksomo su auksiniais spurgais pagalvėlių. Katrina jaukiai susirangė kėdėje kaip kačiukas ir, nerasdama geresnio užsiėmimo, greitai užsnūdo. Ateitis ją jaudino kur kas mažiau negu baisios negandos, užgriuvusios nelaimingąjį dėdulę

Matjė. Juk negalėjo jos uždaryti tokiame puikiame kambaryje vien tam, kad paskui nusiųstų ant ešafoto!

Po ilgo miego ji nubudo staiga, tarsi kas būtų pašnibždėjęs, kad kambaryje kažkas yra. Priešais ją, susidėjęs rankas už nugaros ir prasižergęs, stovėjo aukštas prakaulus jaunuolis. Išsigandusi ir nustebusi, ji suriko, pašoko ant kojų ir apmirė, nerimastingai žvelgdama į įėjusįjį. Tai buvo ne nepažįstamasis, o pats hercogas Pilypas.

Jis pakeitė savo senamadišką ginkluotę trumpu juodu aksominiu dubletu ir tokios pat spalvos kojinėmis, pabrėžiančiomis jo ilgas, plonas, bet raumeningas kojas. Galva buvo be jokio apdangalo, o šviesūs plaukai virš ausų pakirpti labai trumpai. Griežtas kostiumas dar labiau pabrėžė jo jauną veidą. Be abejonės, jam negalėjo būti daugiau dvidešimt šešerių. Hercogas Pilypas šypsojosi.

Jo šypsena dar labiau praplatėjo, kai Katrina, dar apsnūdusi, padarė nevikrų reveransą ir sušuko:

- O sire!.. Prašau atleisti...

- Taip kietai miegojai, kad nesiryžau žadinti. Ir nereikia atsiprašinėti - tai buvo žavingas reginys.

Paraudusi iš gėdos, Katrina pastebėjo, kaip šviesios Pilypo akys neskubėdamos ją apžiūrinėja, ir atsiminusi, kaip atrodo, skubiai prisidengė krūtinę rankomis. Hercogas žingtelėjo keletą žingsnių atgal ir nežymiai gūžtelėjo pečiais.

- Ką gi, žavioji ramybės drumstėja. Pirmiausia, kas tu?

- Jūsų belaisvė, sire.

- O dar?

- Daugiau niekas... jeigu taip familiariai kreipiatės į mane “tu”. Aš nekilminga, bet ir ne žemo luomo. Ne tarnaitė. Ir tai, kad esu suimta, dar nereiškia, kad su manimi galima taip elgtis.

Truputį nustebęs, truputį susidomėjęs, blyškiaveidis Pilypas šyptelėjo. Nepaprastas merginos grožis nustebino jį iš pat pradžių, bet dabar, kai susipažino su ja arčiau, įspūdį padarė kažkas didesnio, įgimtas orumas, kurio jis nesitikėjo. Tačiau jis toli gražu neketino to parodyti ir su šypsena, labiau panašia į pašaipą, tarė:

- Tokiu atveju turiu prašyti jūsų atleidimo, panele. Bet ar nebūtumėt tokia gera ir prisistatymėt? Manau pažįstąs visas gražutes miesto merginas, o jūsų niekada nesu matęs.

- Nereikia manęs vadinti panele, sire. Juk sakiau, kad nesu panelė. O šiame mieste aš negyvenu, atvykau su savo dėde pirkti audinių...

- Tai iš kur jūs?

- Gimiau Paryžiuje, bet gyvenu Dižone nuo to laiko, kai jūsų draugai ir Kabošas pakorė mano tėvą, auksakalį.

Šypsena pranyko Pilypo veide, lūpos kietai susičiaupė. Užkėlęs koją ant skrynios kampo, ėmė skainioti pamerktų rožių žiedlapius.

- Iš armanjakų, taip? Štai kodėl keliate netvarką procesijos metu? Tokie žmonės, kaip jūs, turi suprasti, kad čie jie rizikuoja savo galva, mano žavioji. Iš tikro, žinant, kad priklausote partijai, kuri pražudė mano mylimąjį tėvą, tai atrodo labai neišmintinga.

- Aš - ne iš armanjakų! - suriko užsiplieskusi Katrina. Pašaipus ir grėsmingas hercogo tonas ėmė ją pykinti. Ji nejuto jam nė menkiausios simpatijos... Užkimusiu iš pykčio balsu ji kalbėjo toliau: - Aš nepriklausau jokiai partijai. Jūsų draugai pakorė mano tėvą už tai, kad mėginau išgelbėti jauną riterį iš jūsų sesers svitos, nes ji bergždžiai įkalbinėjo jus ir jūsų numylėtąjį tėvą padėti jam. Neatsimenate? Tai atsitiko Gienės rūmuose. Madam Margarita ant kelių, su ašaromis maldavo pagailėti Mišelio de Monsalvi gyvybės.

- Gana! Nepriminkite! Tai buvo vienas baisiausių mano jaunystės epizodų. Aš negalėjau išgelbėti Mišelio, nes būčiau užsitraukęs įtarimą.

- Negalėjote jo išgelbėti? - purkštelėjo Katrina, - užtat aš mėginau tą padaryti, o juk buvau tik maža Paryžiaus mergiūkštė. Dėl to buvo pakartas mano tėvas, o mums su motina teko bėgti. Turėjome išvykti iš Paryžiaus ir persikelti į Dižoną pas mano dėdę Matjė, audinių pirklį. Ten nuo tada ir gyvenu...

Įsivyravo tyla. Katrina, kurią vėl apniko tų nelemtų dienų prisiminimai, pajuto, kaip smarkiai daužosi jos širdis. Niūrus Pilypo veidas atrodė žiaurus. Jis, be abejonės, nubaus ją už įžūlumą, įmesdamas į giliausią iš savo požemių, taipogi ir dėdulę Matjė, ir visą jos šeimą. Tačiau net jeigu ešafaotas būtų stovėjęs vidury šio prabangaus kambario, ji vis tiek būtų pakartojusi

kiekvieną žodį, kurį taip iššaukiančiai sviedė į veidą galingajam Burgundijos valdovui. Ji netgi jautė kažkokį ramų pasitenkinimą savo poelgiu. Tai buvo kažkas panašaus į revanšą už tai, kas įvyko praeityje...

Katrina giliai atsiduso, atmetė atgal plaukų sruogą ir paklausė:

- Ką rengiatės su manimi daryti, sire? Mano dėdulė turbūt miršta iš nerimo dėl mano likimo. Aš įsitikinusi, kad jis norėtų žinoti, kad ir kaip baisu tai būtų!

Pilypas piktai trūktelėjo pečiais ir išmetė pro langą tai, kas buvo likę iš rožės, kurią jis maigė rankose. Priėjo prie Katrinos arčiau.

- Ką rengiuosi daryti su jumis? Už procesijos sutrikdymą, be abejonės, priklauso kažkokia bausmė, bet jūs ir taip pykstate ant manęs, tad nedrįstu suteikti jums dar daugiau nemalonumų. Matote, norėčiau, kad taptume draugais. Ir, be viso kito, jauna mergina turi teisę gintis, jei kas nors ją puola. Na, o tas žmogus, kuris išdrįso...

- Ar tai reiškia, kad tas nelaimingasis nukentės vietoj manęs? Tokiu atveju prašau jam atleisti, kaip atleidau aš. Tam neverta teikti tiek daug reikšmės.

Norėdama išvengti nejaukaus, kiaurai veriančio tų pilkų akių žvilgsnio, ji pasisuko į veidrodį ir žvilgtelėjo į savo atvaizdą. Šalia jos auksiniuose rėmuose pasirodė hercogo atvaizdas, visa galva aukštesnis už ją. Staiga ji krūptelėjo: karštos rankos apglėbė jos pečius.

Du išblyškę veidai atsispindėjo veidrodyje. Jaunojo hercogo akys užsidegė keista ugnimi, ir jo rankos suvirpėjo vos palietusios jos šilkinę odą. Jis pasilenkė prie jos taip arti, kad ji pajuto šiltą alsavimą ant savo kaklo. Visą tą laiką jis neatplėšdamas akių žiūrėjo į jos mėlynas akis.

- Tas bernas šimtą kartų nusipelnė mirties. Jis išdrįso padaryti tai, ko negaliu sau leisti aš, kad ir kaip šito trokštu. Tu per daug puiki! Bijau, kad dabar man bus sunku ramiai gyventi be tavęs... Kada ruošiatės išvykti iš miesto?

- Kai tik pasibaigs šventė. Mūsų bagažas sukrautas ir mulai pakinkyti.

- Tai ir keliaukite nedelsdami. Išvykite šį pat vakarą, ir tegu rytoj rytą kuo daugiau lygų bus tarp jūsų ir Briugo. Apsaugos

raštas atvers jums miesto vartus ir užtikrins saugią kelionę. Susitiksime Dižone, kur aš greitai atvyksiu.

Sutrikusi ir susijaudinusi nuo jo rankų, kurios vis dar ją laikė, prisilietimo, Katrina pajuto, kaip keistas jaudulys užplūdo jos krūtinę. Pilypo balsas buvo aštrus ir sykiu švelnus, įsakmus ir šiltas. Ji pamėgino pasipriešinti tam magiškam hercogo poveikiui.

- Susitiksime Dižone? Sire! Ką aukštas ir galingas Burgundijos hercogas gali veikti Dižone su gelumbininko dukterėčia, nebent suteršti jos reputaciją? - paklausė ji su iššūkio gaidele, kuri privertė užkaisti Pilypo kraują. Jis atitraukė rankas nuo jos pečių ir panardino jas į šilkines jos plaukų sruogas, po to pasilenkė ir paniro į juos veidu.

- Nevaizduok koketės, - sušnibždėjo jis prikimusiu balsu. - Puikiai supranti, ką tau jaučiu, ir negailestingai tuo piktnaudžiauji. Princo meilė negali užtraukti nešlovės. Žinai, kad esu pasiryžęs viskam, kad tik gaučiau tave. Nebūtum Ievos dukra, jei nemokėtum įžvelgti geismo vyro akyse.

- Sire, - paprieštaravo ji.

Ji pamėgino Pilypą atstumti, bet jis laikė ją per daug stipriai. Traukiamas nenugalimos aistros, jis pasilenkė ir pabučiavo ją į sprandą, į tą minkštą įdubimą, kur ant kaklo raitosi trumpos plaukų garbanėlės. Suvirpėjusi Katrina protestuodama sušuko:

- Sire, dėl Dievo! Neverskite manęs trenkti antausį dar ir jums! Šiandien man jau gana.

Hercogas tučtuojau ją paleido ir pasitraukė keletą žingsnių. Jo veidas paraudo, pilkos akys apsiblausė, o rankos tebedrebėjo. Staiga pratrūko kvatoti.

- Atleisk man! Turbūt tai likimo užgaida, kad šiandien visi vyrai taip karštai reaguoja į tavo grožį. Regis, kad netekau galvos. Imu suprasti tą berną kailių pirklį. Tu irgi kalta...

Kalbėdamas priėjo prie juodmedžio skrynios, išėmė iš jos ilgą platų rudo aksomo apsiaustą su gobtuvu, pamuštą brangiais sabalų kailiais, ir vikriai užmetė jį merginai ant pečių. Prabangaus drabužio klostės paslėpė gundančiai apnuogintą krūtinę, kas buvo nepaprastas monsinjoro Pilypo ištvermės išbandymas. Matėsi tik žavinga galvutė su auksinių plaukų karūna. Hercogas dar sekundę su kažkokia neviltimi žvelgė į ją.

- Tokia tu dar gražesnė! Tau geriau išeiti. Tučtuojau, kol šėtonas vėl nepradėjo manęs gundyti. Bet neužmiršk, aš tave surasiu...

Jis stumtelėjo ją prie slaptų durelių, Katrina nė nepastebėjo, kaip jos atsidarė. Pro pusiau praviras duris ji pamatė spindinčią ginkluotę.

- Palauk, - pratarė Pilypas.

Jis išėjo iš kambario ir po kelių minučių sugrįžo su antspaudu patvirtintu pergamentu.

- Apsaugos raštas. Greitai eik, ir jeigu galvosi apie mane nors pusę tiek, kiek aš apie tave, būsiu laimingas.

- Aš galvosiu apie jus, sire, - šypsodamasi atsakė Katrina. - Bet ar pastebite, jūsų šviesybe, kad ir vėl kreipiatės į mane "tu"?

Pilypas nerūpestingai nusikvatojo.

- Nieko negaliu padaryti! Kažkas viduje verčia mane sakyti tau "tu". Galbūt todėl, kad kada nors tikiuosi turėsiąs teisę.

Viena ranka laikydamasis už durų, jis sulaikė merginą dar sekundę. Laisvąja ranka stipriai, bet švelniai pritraukė ją prie savęs ir, merginai nespėjus pasipriešinti, pasilenkė ir pabučiavo į praviras lūpas.

- Aš taip troškau šito bučinio! - tarsi atsiprašė jis. - Dabar eik...

Jo ranka nuslydo tamsiu aksomu tarsi apgailestaudama, kad reikia ją paleisti. Katrina jau buvo pusiaukelėje tarp durų ir sargybinio, turėjusio ją palydėti pas dėdę, kai Pilypas ją dar sykį sustabdė.

- Dar minutėlę! - tarė jis kaltai šypsodamasis. - Aš netgi nežinau tavo vardo.

- Katrina, sire, Katrina Legua, - tarė ji taip žemai nusilenkdama, kad jos veidas atsidūrė ties Pilypo keliais. Jis pasilenkė, norėdamas ją pakelti, bet mergina šypsodamasi vikriai išsisuko ir nusekė paskui sargybinį, kurio metaliniai batai skardžiai aidėjo ant marmurinių grindų. Ji nė karto neatsisuko žvilgtelti į hercogą, kuris dūsaudamas žvelgė jai įkandin. Pirmą kartą Pilypas Burgundietis leido moteriai, kurios troško, išeiti nepaliestai. Tačiau Katrina šito nesuvokė. Jai svaigo galva ir, nepaisant ką tik suvaidintos nedidelės scenos, jautėsi pavargusi. Norėjo atsigulti

lovon ir išsitiesti ant vėsių paklodžių. Pilypui ji nepajuto nė kiek daugiau šilumos nėgu pirma, kai sargybiniai lydėjo ją į rūmus, bet tas trumpas laikas, kurį ji praleido su juo, padarė didelį įspūdį. Pilypo bučinys, gundančios rankos sudrumstė jos esybės paslaptingas gelmes, pažadino slapčiausius troškimus. Po visko juto silpnumą ir kažkokį drovumą, tarytum būtų padariusi kažką blogo.

Paradinių laiptų gale pamatė jos lūkuriuojantį Žaką de Rusė. Jo tyrinėjantis žvilgsnis ją dar labiau sutrikdė. Atrodė, tarsi Pilypo rankos ir lūpos būtų palikusios ant jos odos neregimus pėdsakus. Ji mašinaliai stipriau susisupo į savo prabangų apsiaustą ir užleido ant kaktos gobtuvą. Kapitono žvilgsnis įsisiurbė į jos sučiauptas lūpas. Iššaukiamai atmetusi galvą, Katrina ėmė lipti laiptais žemyn. Jis nusekė paskui, neištaręs nė žodžio.

Tik pasiekus arką, kapitonas ryžosi prašnekti.

- Man įsakyta palydėti jus iki "Žydinčio šilkmedžio", - tarė jis abejingai, - ir pasirūpinti, kad be trukdymų išvyktumėt iš Briugo.

Katrina iš po gobtuvo padovanojo jam tokią akinančią šypseną, kad jaunuolis nuraudo iki plaukų šaknų.

- Kokia garbė! Manau, jums neįsakyta lydėti mus iki pat Dižono?

- Deja, ne... - pradėjo jis ir visai kitu tonu sušuko: - Tai jūs vykstate į Dižoną? Jūs ten gyvenate?

- Taip, žinoma.

- O, tokiu atveju aš jus dar pamatysiu, juk esu iš Burgundijos, iš pačios Burgundijos širdies, - pridūrė jis su tokiu nuoširdžiu pasididžiavimu, kad Katrina nusišypsojo. Iš visa ko sprendžiant, tas jaunikIis irgi norėjo susipažinti arčiau. Mergina pagalvojo, kad kol iškeliaus iš Flandrijos, pasimatymą jai paskirs visa hercogo armija. Ta mintis ją taip pralinksmino, kad į viešbutį įžengė dainuodama. Matjė Gotrenas kaip susmuko fotelyje prie židinio, taip ir tebesėdėjo ten raudodamas ir, stebint išsigandusiam šeimininkui, vieną po kito tuštino alaus ąsočius . Katrinos pasirodymas tokiu spindulingu pavidalu jam buvo tikra staigmena. Tikėjosi išvysti lankininkus, teisėjus juodomis mantijomis, galbūt netgi patį budelį, o priešais stovėjo linksmai besijuokianti dukterėčia, apsirengusi kaip princesė, su apsiaustu, kurį bemat

įkainojo prityręs pirklio žvilgsnis. Vienas hercogo karininkų heroldo drabužiais lydėjo menamą belaisvę išdidus it sarginis šuo.

Burgundijoje visi žinojo apie hercogo silpnybę moteriško grožio apžavams. Triumfuojantis Katrinos pasirodymas Matjė Gotrenui suteikė daug peno apmąstymams. Panašu, kad jo dukterėčia ir hercogas pasirašė taikos sutartį. Beliko išsiaiškinti, kaip toli yra pažengusi ta taikos sutartis. Niukindamas snaudžiančius tarnus ir skubindamas juos greičiau pakinkyti mulus, jis prisiekė būsiąs budrus. Matjė buvo iš tų respektabilių miestelėnų, kuriems nesantuokinis kūdikis, nesvarbu karaliaus ar ne, toli gražu neatrodė dangaus dovana.

Nepaisydama dėdulės patarimo, Katrina nepanoro padėti nuostabiojo apsiausto į vieną iš kelionės skrynių. Vietoj suplėšytos suknelės apsivilko paprastą baltą suknelę iš plonos lengvutės gelumbės, kurią audžia Valensijos audėjos. Rūpestingai supinti plaukai buvo sukišti po tiurbanu iš plono audeklo; jo laisvasis galas permestas po pasmakre ir prisegtas kitoje tiurbano pusėje. Virš viso to ji vėl užsivilko savo puikųjį aksominį apsiaustą.

- Jei sutiksime plėšikus, - burbėjo Matjė, dar neatsipeikėjęs nuo patirto sukrėtimo, - jie palaikys tave bajore ir pareikalaus išpirkos...

Bet Katrina buvo taip sužavėta savo nuostabiuoju apsiaustu, kad nenorėjo nieko girdėti.

- Jis skrynioje susiglamžys. Be to, Dižone jo vilkėti negalėsiu. Mama nė už ką neleis, kad ir dėl to, jog tai įžeistų ponią Šansi arba našlę de Šatovilen, kurios tokio neturi. Tad kol galiu, panešiosiu jį...

Išdidi kaip karalienė, apsigobusi sabalų apsiaustu, nors ir buvo šilta, Katrina atsisėdo ant mulo. Nedidelė gelumbininko gurguolė traukė paskui de Rusė arklį ligi pat miesto vartų. Prie šventos Kotrynos vartų, kuriuos de Rusė įsakė atidaryti hercogo vardu, jie išsiskyrė, tačiau nusilenkdamas merginai Žakas de Rusė sumurmėjo: “Iki pasimatymo”. Katrina nusišypsojo, bet nieko neatsakė. Nebuvo prasmės. Dabar, sužinojęs, jog ji iš Dižono, jis, regis, sapnavo atmerktomis akimis. Prieš jodama pro stipriai saugomus vartus, Katrina atsisuko, bet ne tam, kad pažvelgtų į Rusė, o tam, kad atmintyje vėl iškiltų aukštas, lieknas, tamsus

Pilypo siluetas, jo išblyškęs veidas, degančios akys, kai jis pasilenkė pabučiuoti jai į kaklą. Pirmą kartą Katrina turėjo prisipažinti, kad vyras ją gali pavergti. Meilė tokio žmogaus suteikia gyvenimui prasmę - gal dėl to netgi verta gyventi...

Kai jie prajojo pro šventos Kotrynos vartus, Katrina daugiau nebeatsisuko. Jodama ant savo mulo šalia Matjė, ji atsidavė besikaitaliojančio aliūro migdančiai monotonijai. Abipus horizonto driekėsi plokščios ganyklos, išraižytos kanalų ir šen bei ten apaugusios medžių guotais bei paįvairinamos vėjo malūnų siluetais. Kažkokie jūros paukščiai, privilioti ryškios mėnulio šviesos, tokios ryškios, kad buvo šviesu lyg dieną, skrodė žvaigždėtą dangų.

Katrina džiugiai traukė sūrų orą, atneštą jūros vėjo. Ji nubloškė gobtuvą ant nugaros ir atsisagstė apsiaustą. Tai buvo tas pats jai pažįstamas horizontas, į kurį rėmėsi giliomis provėžomis išvagotas kelias, bet dabar tarsi būtų įgijęs naujų spalvų. Auštant virš plyno kaimiško peizažo iškilo Kurtrė bokštai.

- Apsistosime "Auksinės puodynės" viešbutyje, - tarė Matjė, iki šiol nė karto nepravėręs burnos dėl tos svarbios priežasties, kad giliai miegojo. - Aš baisiai pavargau. Pabūsime čia iki rytojaus. Turiu reikalų su šio miesto pirkliais.

Katrina irgi norėjo miego, todėl neprieštaravo tokiam planui.

Išvykdamas iš Kurtrė, Matjė Gotrenas likusį kelią nusprendė įveikti kaip galima greičiau. Jautė, kad jau gana sugaišo, ir nekantravo vėl išvysti Dižono sienas su Sen Benino abatijos bokštais ir Marsanė slėnius, kur augo jo vynuogynas. Beje, nė kiek nebūgštavo dėl savo namų, kurių gėrybės buvo paliktos jo sesers Žaketės, Loizos ir tos pačios Saros, kurią atsivežė iš Paryžiaus ir prie kurios Matjė niekaip negalėjo priprasti netgi po tiekos metų, dukterėčios priežiūrai. Katrina, kurią nepaprastai linksmino toks dėdės požiūris į Sarą, tvirtino, kad Matjė jos ne tik prisibijo, bet yra slaptai ją įsimylėjęs, ir būtent šito negali jai atleisti.

Jis niūktelėjo savo mulą, užsismaukė gobtuvą kiek tik įmanoma ir pasileido pirmyn, tarytum pats velnias būtų vijęsis jo pėdomis. Katrina stengėsi neatsilikti. Iš paskos jojo trys tarnai: du iš šonų, o trečiasis saugojo gurguolę iš užpakalio. Prajojo Burgundijos hercogo valdas. Netrukus pasibaigs žemės, priklausančios Kambrijos vyskupui. Tuomet atsidurs krašte, kuris yra grafo Vermandua,

aršaus dofino Karolio šalininko, nuosavybė. Šiame ruože geriau neužtrukti, matyt, dėl to šaunusis gelumbininkas taip įnirtingai ragino mulus.

Dabar jie keliavo palei Esko upės aukštupį Sen Kventino link. Nuostabus kelias vingiavo palei pat upę, tarp žalių kalvų su baltomis besiganančių avių dėmėmis. Žvelgiant į tą paveikslą, sunku buvo net pagalvoti apie karą.

Visgi retkarčiais jie prajodavo pro nusiaubtą, sudegintą iki pamatų kaimą, kur stirksojo vien keletas aprūkusių rąstų, iškalbingai bylojančių, kad šitoje šalyje taikos nėra. Kartais Katrina turėdavo nusisukti, prie kelio pastebėjusi medį, tarp kurio švelnių jaunų lapų nelyginant baisus vaisius suposi lavonas.

Diena slinko vakarop, ir pradėjus brėkšti tamsūs didžiuliai debesys ėmė telktis virš žole apaugusių viršukalnių. Katrina pajuto vėsą. Ją krėtė šaltis.

- Bus audra, - tarė dėdulė Matjė, - žvilgtelėjęs į horizontą. - Geriausia būtų prisiglausti kokiame nors viešbutyje. Paskubėkime. Jei neklystu, čia yra vienas, ten, kur šis kelias kertasi su keliu į Peroną.

Energingai varomi, mulai pasileido šuoliais ir tuoj pat ant keliauninkų nukrito pirmieji lietaus lašai. Po minutės Katrina sustojo kaip įbesta, priversdama savo dėdulę pasekti jos pavyzdžiu.

- Kas atsitiko? - suburbėjo jis.

Mergina ramiai nulipo nuo mulo, nusivilko, rūpestingai sulankstė apsiaustą ir priėjo prie vieno iš nešulinių mulų, ant kurio buvo pritvirtinta jos kelioninė skrynelė.

- Nenoriu sugadinti savo apsiausto. Jis neatlaikys lietaus.

- Vadinasi, geriau tesušlampame mes! Jei būtum manęs paklausiusi... bet juk tu visada darai kaip nori. Naktis vis tamsyn, o lietus smarkėja... Prakeikimas! Tai pakenks mano reumatui!

Padedama seno tarno Pjero, visada jautusio jai silpnybę, ji užsispyrusi įkišo apsiaustą į skrynią ir išsitraukė kitą, iš šiurkštaus, storo juodo audinio, kuris galėjo apsaugoti nuo didžiausios liūties. Apsigobusi juo, Katrina nuėjo atgal prie savo mulo, tačiau staiga pastebėjo kažką nepaprasto. Toje vietoje meldai prie upės buvo labai tankūs ir kartu su trimis didelėmis išsikerojusiomis ievomis sudarė nelyginant užtvarą, kuri dengė pievelę, pakraščiais apžėlusią

gervuogių krūmais. Tos pievelės viduryje matėsi kažkas keista, kažkas juoda. Katrina nubėgo prie kranto.

- Na, kas dabar? - gailiai sumykė Matjė. - Lietus visai įsismarkavo. Nežinau, ar pastebėjai...

Bet Katrina nesiklausė. Praskleidusi meldus ir lapus, ji išvydo jokių gyvybės ženklų nerodantį žmogaus kūną, kniūpsčią gulintį gervuogyne. Tais neramiais laikais rasti kelkraštyje lavoną nebuvo kažkas stebėtino, bet šiuo atveju tai nebuvo koks nors paprastas valstietis, o, be abejonės, riteris. Jį išdavė juodinto plieno šarvai, kuriais plūdo kraujas, taip pat herbas su erelio atvaizdu ant šalmo. Tas žmogus, matyt, pats buvo iššliaužęs iš vandens.

Katrina nesiryžo jo paliesti ir stovėjo, suglumusi žvelgdama į didžiulį kūną, gulintį prie jos kojų. Kaip šis riteris rado savo mirtį? Nesimatė jokių kovos pėdsakų, nė arklio kanopų žymių. Jį visą dengė šarvai - matėsi tik žaizdoti rankų riešai, laibi ir tvirti, lygūs ir įdegę. Bet labiausiai Katriną neramino vis dar tekantis kraujas. Ji pamanė, kad riteris galbūt dar gyvas. Pasilenkusi prie jo, pamėgino apversti, bet neįstengė.

Ji jau norėjo šauktis pagalbos, kai Matjė, pavargęs tuščiai aušinti burną, burbėdamas nulipo nuo mulo ir priėjo pasižiūrėti, kas atsitiko.

- Švenčiausioji Mergele, kas čia dabar? - sušuko jis, sukrėstas reginio, atsivėrusio prieš jo akis.

- Šarvuotas riteris, kaip matai. Padėk man jį apversti. Manau, jis dar gyvas...

Tarytum patvirtindamas jos žodžius, sužeistasis silpnai sudejavo. Katrina džiugiai riktelėjo:

- Jis gyvas! Ei, jūs! Pjerai! Ptižanai, Amijeli! Čionai!

Trys tarnai skuoste atskuodė. Visi sukibę pakėlė sužeistąjį riterį, nors ir labai sunkus jis buvo su savo šarvais, ir paguldė ant minkštos žolės pakelėje. Pjeras nuėjo dėžutės, kurioje Katrina laikė tepalus ir vaistus, o Amijelis ėmė skelti ugnį iš titnago uždegti deglui. Jau beveik buvo naktis ir ką nors įžiūrėti buvo neįmanoma.

Lijo ne per smarkiausiai, bet vis tiek trukdė tarnui uždegti deglą. O čia dar pakilo vėjas; galiausiai deglas visgi įsidegė, mesdamas atšvaitus ant šlapių šarvų. Ant žolės tįsanti tamsi riterio figūra buvo panaši į bazalto gigantą. Dėdulė Matjė,

užmiršęs reumatą, atsisėdo ant žolės ir galvą su šalmu pasidėjęs sau ant kelių mėgino atverti antveidį. Tai padaryti buvo sunku, nes per šalmą, matyt, buvo ne kartą trenkta, ir antveidis užsikirto. Pasilenkusi prie riterio galvos, Katrina ėmė nekantrauti, ypač dėl to, kad sužeistasis pradėjo beveik be perstojo dejuoti.

- Paskubėk, - ragino ji. - Jis turbūt dūsta tame plieniniame narve.

- Darau ką galėdamas. Ne taip paprasta...

Atrodė, kad antveidis užsikirto nepataisomai. Matjė net suprakaitavo besistengdamas. Tai matydamas, senasis Pjeras išsitraukė savo peilį ir atsargiai įkišo jį į šarnyrą. Paskui spustelėjo peilio rankeną - šarnyras pasislinko ir antveidis atsidarė.

- Atnešk deglą, - paliepė Katrina.

Bet vos tik mirguliuojanti deglo šviesa apšvietė riterio veidą, Katrina, šaižiai surikusi, atšoko, išmesdama iš rankų dėžutę su tepalais.

- Kas tau? - nustebęs paklausė Matjė.

Katrina bejėgiškai pažvelgė į dėdę. Ją apėmęs jausmas buvo toks stiprus, kad neįstengė ištarti nė žodžio.

- Taip! Ne!.. Nežinau!

- Kas tau, gal pamišai? Kas per paslaptys? Geriau padėtum nuimti tą šalmą, užuot alpuliavusi. Žmogus kraujais plūsta...

- Aš negaliu... ne dabar! Pjerai, padėk dėdei!

Senasis tarnas, sunerimęs žvilgčiodamas tai į merginą, tai į sužeistąjį, nuskubėjo pagalbon. Katrina atsisėdo šalia, sunėrusi drebančias rankas. Išplėstomis akimis ji stebėjo, kaip Pjeras su jos dėde mėgina numauti šalmą nuo riterio galvos, kurio veidas taip tiksliai atkartojo Mišelio de Monsalvi bruožus.

Susisupusi į apsiaustą, jau gerokai permirkusį nuo lietaus, visa drebėdama, mergina pro laiko skraistę regėjo praeities vaizdus. Tie seni įvykiai, kurie tuomet, Paryžiuje, jos vos nepražudė, atmintyje iškilo nepaprastai ryškiai. Mišelis, besiginantis nuo mėsininkų prabangiuose Gienės rūmuose; Mišelis už nugaros surištomis rankomis, išdidžiai žengiantis savuoju via dolorosa* įžeidinėjamas staugiančios minios; Mišelis, gulintis tamsiame rūsyje ir tyliai pasakojantis apie savo gimtinę godžiai besiklausančiai

* Via dolorosa (*lot.*) - "Kančių kelias" - Kryžiaus kelias, kuriuo Kristus buvo vedamas į Golgotą.

mergaitei... Vieną akimirksnį jis užsimerkė kažką prisiminęs, ir riterio veidas su juodu šalmu tiesiog pritrenkė savo panašumu į Mišelį, koks jis buvo tuo momentu... Visomis išgalėmis Katrina vijo šalin ją užplūdusius vaizdus, ypač Mišelio veidą - sumuštą, ištinusį, kruviną ir dulkėtą. Panašumas su riteriu buvo nepaprastas. Mergina pasilenkė, norėdama geriau įsižiūrėti ir įsitikinti, ar tai ne sapnas. Ne, veidas buvo toks pat išblyškęs, bejausmis, tamsiais paakiais ir kietai užmerktomis nereginčiomis akimis. Siaura kraujo srovelė tekėjo nuo kaktos ant skruosto ir siekė sučiauptų lūpų kampą. Retkarčiais veidu prabėgdavo skausmo drebulys.

- Mišeli, - prieš savo valią ištarė Katrina. - Juk čia ne tu, negali būti tu?

Tai buvo ne jis. Bet panašumas buvo toks pribloškiantis, kad nepatikėjo tol, kol Matjė su Pjeru pagaliau numovė jo šalmą. Vietoj auksinių garbanų, kurias Katrina taip gerai prisiminė, pasirodę plaukai buvo juodi kaip naktis, tankūs, tiesūs ir nesušukuoti. Viskas atsistojo į savo vietas, nors plaukų spalva nė kiek nemenkino panašumo. Tačiau šitas veidas atrodė dar gražesnis negu Mišelio. Ir rūstesnis.

- Negalime čia jo palikti. Esame kiaurai permirkę, o jaunajai poniai, iš visa ko sprendžiant, taipogi ne viskas gerai, - tarė Pjeras, pamatęs, kaip Katrina kalena dantimis, pati, matyt, to nejausdama. - Keturiese pajėgsim nunešti jį iki viešbučio.

- Jis per sunkus su tais šarvais,- tarė Matjė.

Jie greitai nuėmė šarvus. Paskui jaunąjį riterį susupo į apsiaustą ir, iš lazdų ir virvės padarę kažką panašaus į neštuvus, paguldė jį ant jų. Katrina, kiek atsipeikėjusi nuo patirto šoko, sustabdė kraują, besiveržiantį iš žaizdos galvoje, ir uždėjo tvarstį, pritvirtindama jį šaliku.

Visą tą laiką sužeistasis nė karto neatsimerkė, nors dejavo nuiminėjant šarvus ir guldant ant neštuvų.

- Jam turbūt sulaužyta koja, - tarė Pjeras, apčiuopdamas sutinusią galūnę savo vikriais raukšlėtais pirštais.

Kai jie vėl pajudėjo į kelią, Katrina atsisakė sėstis ant mulo ir žingsniavo šalia neštuvų. Viena riterio ranka gulėjo ant krūtinės, virš apsiausto. Ta ranka traukė Katriną kaip magnetas, ir ji neilgai priešinosi pagundai paimti tą ranką. Ji buvo šalta ir drėgna; kraujo lašai vis dar sunkėsi iš gilių žaizdų. Katrina

atsargiai nušluostė juos nosinaite. Švelnūs merginos delnai greitai sušildė didelę vyrišką ranką.

Jie skubėjo užbaigti kelionę, bet naktis buvo tamsi, nors akin durk, ir kai prieš juos sušvito žibintas, kabantis virš "Karolio Didžiojo" viešbučio durų, mažasis būrys buvo kiaurai permirkęs.

Po valandos visi patogiai įsikūrė. Sužeistąjį riterį paguldė į didelę lovą. Viešbutis, stovintis pagrindinių kelių kryžkelėje, laimė, buvo vienas geriausių apskrityje.

Sužeistojo riterio atsiradimas viešbutyje sukėlė sąmyšį, nes vos ne vos pavyko surasti jam vietos. Pirklių, vykstančių į Briugą, karavanas užėmė beveik visus kambarius. Pagaliau kambarį riteriui surado. Katrinai lovą paklojo gretimame mažame kambarėlyje. Matjė šį sykį turėjo pasitenkinti arklide ir miegoti ant šiaudų kartu su tarnais.

- Ne pirmas ir ne paskutinis kartas, - tarė jis filosofiškai. Kur kas didesnį susirūpinimą kėlė sužeistojo būsena. Jis vis dar tebebuvo be sąmonės. Žaizda galvoje, be abejonės, padaryta tuo pačiu ginklu, kuris sulamdė šalmą, vis dar kraujavo.

Jų įsiveržimas į viešbutį neliko nepastebėtas keliauninkų, vakarieniavusių prie stalo pagrindiniame kambaryje. Vos spėjus Katrinai ir Matjė įsikurti, juos aplankė keistas svečias. Ir Briuge, ir kituose miestuose, kur vykdavo mugės, gelumbininkui pasitaikydavo sutikti musulmonų, tad tiurbanu nustebinti jį buvo sunku. Betgi žmogus, pasirodęs kambaryje, kur gulėjo sužeistas riteris, buvo keistas visais atžvilgiais.

Jis buvo liesas, lankstus ir toks mažas, kad atrodė tarsi jo veidas yra pusiaukelėje tarp didžiulio tiurbano ir kojų, apautų raudonais batais ir dailiomis mėlynomis kojinėmis.

Platus, prašmatnus indigo spalvos damasto* chalatas siekė kelius. Apie taliją juosėjo plačiu plonos medžiagos kušaku. Jo klostėse matėsi gausiai išraižyta durklo rankena. Tačiau šie puikūs drabužiai, kad ir kaip stebino, negalėjo prilygti įspūdžiui, kurį kėlė pats asmuo. Jo liesą jaunatvišką veidą puošė su išore nesiderinanti ilga balta barzda, virš kurios kyšojo maža smaila nosis. Svečias žengė keletą žingsnių pirmyn ir, sukryžiavęs ant krūtinės plonas rankas, žemai nusilenkė pirkliui ir jo dukterėčiai.

* Damastas - tankus žakardinis audinys, kurio fonas ir raštas audžiami dviem kontrastiškais pynimais.

- Tesaugo jus Alachas! - pasisveikino jis puikia, bent kiek švepluojančia, prancūzų kalba. - Sužinojau, kad turite sužeistą žmogų, todėl aš čia! Mano vardas Abu al Chairas, kilęs iš Kordobos ir esu geriausias gydytojas visame Islamo pasaulyje.

Žodis "gydytojas" privertė Katriną sutramdyti nesuvaldomo juoko protrūkį. Neapsakomas mažojo žmogaus su tiurbanu orumas turėjo kažką komiško - jis, matyt, į tai nekreipė dėmesio.

- Taip, su mumis išties yra sužeistasis... - prabilo ji. Bet mažasis gydytojas, rankos mostu privertė ją nutilti. Abu al Chairas griežtai tarė:

- Aš kreipiuosi į šitą pagyvenusį garbingą poną. Mūsų šalyje moterims neleidžiama kalbėti.

Katrina iš apmaudo paraudo iki plaukų šaknų, o Matjė, savo ruožtu, vos laikėsi nesijuokęs. Bet atsisakyti pagalbos nebuvo galima.

- Išties turime sužeistąjį, - atsakė jis, taip pat nusilenkdamas. - Jaunas riteris, kurį mes radome ant upės kranto, regis, yra gana apgailėtinoje būsenoje.

- Aš jį apžiūrėsiu.

Lydimas dviejų juodaodžių tarnų, kurių vienas nešė didelę ryškiai ornamentuotą kedro medžio skrynelę, o kitas - kalinėto sidabro ąsotį, Abu al Chairas įėjo į kambarį, kur gulėjo riteris. Raudona užuolaida uždengtoje lovoje, kuri kartu su židiniu užėmė vos ne visą patalpą, sužeistasis atrodė dar labiau išblyškęs negu pirma. Greta jo stovėjo Pjeras, tamponu vis sausindamas tebekraujuojančią žaizdą.

- Šis ponas - gydytojas, - paaiškino Matjė Pjerui, išsproginusiam iš nuostabos akis.

- Garbė Viešpačiui! Jis atėjo pačiu laiku! Žaizda vis kraujuoja.

- Aš bemat tai sutvarkysiu, - tarė arabas ir vergams davė ženklą pastatyti savo nešulius ant stalo šalia lovos. Pakėlęs abi rankas, atsismaukė plačias rankoves ir greitai apčiupinėjo sužeistojo galvą.

- Lūžio nėra, - pagaliau tarė. - Tiesiog perkirsta kraujagyslė. Atneškite dubenį su žarijomis.

Pjeras išlėkė iš kambario, o Katrina užėmė jo vietą galvūgalyje. Mažasis daktaras nepalankiai žvilgtelėjo į merginą.

- Jūs - šio žmogaus žmona?

- Ne, net nepažįstu. Bet vis tiek liksiu čia, - ryžtingai pareiškė mergina. Mažajam arabui, matyt, ne itin mėgusiam moteris, vargu ar būtų pavykę ją išprašyti.

Abu al Chairas paniekinamai purkštelėjo, bet nutylėjo. Jis rausėsi savo skrynelėje, kurioje matėsi tviskančių plieninių instrumentų eilės, įvairiausi buteliukai, taipogi daugybė įvairiaspalvių alborelių*: juodų, žalių, raudonų ir baltų. Jis išsiėmė mažo antspaudo formos įrankį su bronzine rankenėle, kuri vaizdavo paukštį ant lapų. Kruopščiai nuvalęs tą instrumentą maža vilnone pagalvėle, suvilgyta keletu kažkokio aitriai kvepiančio skysčio lašų, Abu al Chairas įkišo jį į dubenį su raudonai įkaitintomis žarijomis, kurį ką tik buvo atnešęs Pjeras. Katrina iš siaubo išplėtė akis.

- Ką ketinate daryti?

Mažasis daktaras aiškiai nebuvo linkęs su ja kalbėtis, bet negalėjo ištverti neatsakęs, jei būdavo prašomas paaiškinti kokį nors savo poelgį.

- O neišmintinga moterie, argi neaišku? Ketinu prideginti žaizdą. Jūsų kvaili daktarai, ir tie naudoja šį būdą...

Tvirta ranka suėmęs bronzinę instrumento rankenėlę, prispaudė įkaitintą metalą prie žaizdos, prieš tai išvalęs iš jos šalmo nuolaužas. Katrina užsimerkė ir sugniaužė delnus. Tačiau vis vien girdėjo sužeistojo aimanas ir užuodė svylančios mėsos bei degančių plaukų kvapą.

- Bet ir jautrus jaunuolis! - tarė daktaras. - Vos tepaliečiau žaizdą, kad neliktų didelio rando.

- Kažin ką jūs darytumėt, jeigu jums kas nors pridėtų prie smilkinio įkaitinto metalo gabalą? - suriko Katrina, su siaubu žvelgdama į iškreiptą jaunuolio veidą.

- Pasakyčiau, kad puiki idėja, jeigu tai išgelbės mano gyvybę. Kaip matote, kraujas nebeteka. Patepsiu žaizdą stebuklingu tepalu, ir po kelių dienų liks tik nedidelis randas, nes žaizda šiaip nėra didelė...

Išėmęs iš savo skrynelės žalią buteliuką, išpieštą linksmomis fantastiškomis gėlėmis, jis auksinės adatos smaigaliu pakabino truputį tepalo ir patepė juo žaizdą. Po to prispaudė balzamą

* Nedidelis cilindro formos majolikos indas su dangteliu. Vaistininkai juose laikydavo tepalus, kitus vaistus.

prie žaizdos nedidele kelis kartus sulenkto plono audeklo skiautele ir mikliai pribintavo šį kompresą - ant jaunuolio galvos atsirado nuostabus šalmas. Tas šalmas uždengė sužeistojo plaukus ir apėmė smakrą - kaip moteriškas kykas. Katrina susidomėjusi stebėjo, kaip daktaras dirba. Ant žaizdos uždėjus balzamą, jaunuolis nustojo dejavęs. Aštrus, bet ir malonus, kvapas pasklido kambaryje.

- Kas čia per balzamas? - paklausė ji.

- Mes jį vadiname Matarėjo balzamu, - paaiškino daktaras. - Jis gaminamas Egipte. Ar jaunuolis dar kur nors sužeistas?

- Manau, jam sulaužyta koja, - tarė Matjė, iki tol tylėjęs.

- Pažiūrėsime!

Nekreipdamas dėmesio į merginą, daktaras nuklojo antklodę, apnuogindamas jaunuolį, kurį Matjė su Pjeru buvo nurengę prieš guldydami į lovą. Pamatęs jį nuogą, Matjė nuraudo iki ausų.

- Išeik iš kambario, Katrina! - paliepė jis, paėmęs dukterėčią už rankos ir vesdamas ją prie durų. Mažasis daktaras sustabdė jį piktu žvilgsniu.

- Kas čia per juokingas krikščioniškas drovumas? Žmogaus kūnas, kaip ir arklio, - nuostabiausias Alacho kūrinys. Kada nors ši moteris duos gyvybę tokiam pat žmogui. Kaipgi jo vaizdas gali ją įžeisti? Senovės graikai kaldino nuogų vyrų ir moterų statulas, puošdavo jomis savo šventyklas.

- Mano dukterėčia - skaisti, - atsakė Matjė, tebelaikydamas Katriną už riešo.

- Neilgai tokia bus. Tam ji per daug graži! Aš nemėgstu moterų. Mano manymu, jos kvailos, triukšmingos ir vaikiškos. Bet aš pripažįstu grožį, susidūręs su juo. Ši jauna moteris - šedevras... Kaip ir šis jaunuolis. Ar regėjote kada nors ką tobulesnio už šitą karį?

Estetinis Abu al Chairo susižavėjimas, kuriam, atrodo, Matjė nebuvo linkęs pritarti, netrukdė jam dirbti, ir nenustodamas kalbėti jis nepaprastai atsargiai ir švelniai čiupinėjo sulaužytąją riterio koją. Matjė nenoriai paleido Katriną ir žiūrėjo į tamsų kūną, kuris kerinčiai blizgėjo žvakės liepsnos apšviestas. Katrina vėl atsistojo lovos galvūgalyje. Nenustodamas dirbti, daktaras be perstojo giedojo ditirambus vyriškam grožiui. Beje, šiuo atveju jis kalbėjo tikrą teisybę. Sužeistasis riteris buvo nuostabiai sudėtas.

Ilgi, stangrūs raumenys po bronzine oda buvo anatomiškai tobuli; baltos paklodės fone jo galingi pečiai, tvirti siauri klubai ir plokščias pilvas, taipogi ranka su pūpsančiais raumenimis atrodė nepaprastai reljefiškai. Sujaudinta to vaizdo, Katrina pajuto, kaip jai šąla rankos, o skruostus pila raudonis.

Padedamas vergų, Abu al Chairas suėmė riterio koją - ją reikėjo ištempti ir atstatyti sulaužytus kaulus. Staiga Katrina išgirdo:

- Jeigu tas erodas elgtųsi bent kiek švelniau, pamanyčiau esąs rojuje, nes jūs, be abejo, angelas. O gal jūs - pati Roza, nužengusi tiesiai iš Lori* romano puslapių?

Ji išvydo dvi juodas karštligiškai spindinčias akis. Dabar, kai jaunuolis atgavo sąmonę ir atsimerkė, panašumas į Mišelį buvo tiesiog fantastiškas - mergina negalėjo susilaikyti nepaklaususi jo drebančiu balsu:

- Vardan visko, kas šventa, sire... Pasakykite savo vardą!

Skausmo iškreiptame, prakaito išpiltame veide pasirodė kažkas panašaus į šypseną.

- Labiau norėčiau sužinoti, kas esate jūs, bet būtų negarbinga tokią nuostabią damą versti pakartoti savo klausimą. Manc vardas - Arno de Monsalvi, tarnauju kapitonu pas dofiną Karolį.

Norėdamas geriau matyti merginą, sužeistasis pamėgino pasiremti alkūne ir supykdė mažąjį daktarą.

- Jei negulėsite ramiai, mano pone, liksite šlubas!

Juodos Arno akys, įsmeigtos į Katriną, dabar nustebusios pažvelgė į gydytojo čalmą ir į du keistus jo pagalbininkus. Jis greitai persižegnojo ir pamėgino ištraukti koją iš ją laikiusių rankų.

- Kas čia? - įniršęs sušuko jaunuolis. - Kitatikis mauras? Kaip jis drįso paliesti krikščionį riterį, nebijodamas, kad jam gyvam nudirs kailį?

Abu al Chairas atsiduso, tuo parodydamas apmaudą dėl tokio elgesio. Susikišo rankas ir savo apdaro rankoves ir mandagiai nusilenkė.

* Gijomas de Lori - trubadūras, alegorinės poemos apie meilę "Romanas apie Rozą" (apie 1230 m.) autorius.

- Kilnusis riteris, žinoma, geriau norėtų netekti kojos? Nemanau, kad čia esama kito gydytojo. Tad labai apgailestauju, kad sustabdžiau jo kilmingą kraują. Toks niekingas šuva, kaip aš! Turėjau leisti ištekėti jam iki paskutinio lašo!

Šis pusiau piktas, pusiau ironiškas daktaro tonas nuramino jaunuolį, ir jis pratrūko juoktis.

- Girdėjau, kad tavo tėvynainiai - išmintingi žmonės! Be to, esi visiškai teisus. Neturiu pasirinkimo. Dirbk toliau. Aš pasirūpinsiu, kad tau būtų karališkai atlyginta.

- Kuo? - sumurmėjo Abu, vėl atsiraitojęs rankoves. - Kai šis garbusis gelumbininkas jus surado, neturėjote nieko, vien savo šarvus.

Matjė, savo ruožtu, nusprendė, kad sužeistasis pernelyg įžūliai spokso į jo dukterėčią. Jis nepastebimai atsistojo tarp jų ir pradėjo riteriui pasakoti, kaip jie rado jį Esko pakrantėje, nuėmė šarvus ir atgabeno į "Karolio Didžiojo" viešbutį. Tuomet jaunuolis staiga surimtėjęs papasakojo savo istoriją. Jis kaip dofino pasiuntinys keliavo pas Burgundijos hercogą. Jojant kaimo keliu kartu su vieninteliu palydovu ginklanešiu, staiga kitoje upės pusėje juos apsupo ir užpuolė plėšikų gauja - burgundai ir anglai. Užpuolikai nutempė jį nuo arklio, viską atėmė ir trenkė per galvą prieš įmesdami į upę, kur, jų manymu, jis tikrai turėjo nuskęsti. Tikras stebuklas, kad, nepaisant sunkių šarvų, jis išsikapstė į kitą upės krantą - padėjo atsitiktinai pasitaikiusi smėlinga sekluma. Sukaupęs paskutines jėgas, jis išsiropštė į krantą ir neteko sąmonės. Kas nutiko jo ginklanešiui, nežino ir mano, kad banditai tikriausiai jį nužudė.

- Gaila, jei tikrai taip atsitiko, - liūdnai tarė jis. - Tai buvo šaunus vaikinas.

Kol jaunuolis pasakojo, Abu al Chairas toliau dirbo savo darbą, retsykiais pertraukiamas savo paciento skausmo ir įniršio šauksmų. Kantrybė tikrai nebuvo viena tų dorybių, kurių nemažai turėjo Arno de Monsalvi.

O Katrina visą laiką ryte rijo jį akimis. Atrodė, kad dangus atsiuntė tą stebuklą, prikeldamas iš kapo žmogų, kurio ji niekad nenustojo mylėjusi. Tarp jos ir Arno ėmė driektis nematomas ryšys; kas akimirksnį, sulig kiekvienu žvilgsniu tas ryšys tvirtėjo ir gilėjo. Kas kartą, pajutusi sužeistojo žvilgsnį, beje, gana dažną,

joje tarsi kažkas apsiversdavo. Merginos skruostai liepsnojo. Riteris, be abejo, troško vieno: nors akimirksnį pasilikti dviese su mergina, kurios grožis, jis nė neslėpė, jį pribloškė. Todėl Arno įnirtingai pasipriešino, kai daktaras priglaudė prie jo lūpų mažą auksinę taurelę su paslaptingu gėrimu. Jaunuolis pamėgino ją nustumti.

- Mano mielas jaunasis riteri, - griežtai tarė mauras, - jei norite greitai atgauti jėgas, jums reikia užmigti. Tai padės.

- Jėgas? Bet rytoj privalau išvykti! Turiu dofino laišką... Turiu keliauti į Briugą.

- Jūsų koja sulaužyta. Privalote gulėti lovoje! - sušuko Abu al Chairas.

- Be to, - švelniai įsiterpė Katrina, - gali būti, kad Briuge hercogo neberasite. Jis dabar vyksta į Dižoną, kur turi daug reikalų. O Dižonas... kaip tik ten mes ir keliaujame.

Paniuręs Arno žvilgsnis pragiedrėjo.

Katrinai nutilus, jaunuolis ištiesė delną, norėdamas paimti jos ranką, bet vietoj jos palietė Matjė durtinį ir vėl paniuro. Paskui, vėl atgavęs gerą nuotaiką, nusišypsojo ir pareiškė, kad jam labai malonu keliauti kartu su jais.

- Tikiuosi, - pridūrė jis, - kad rasime kokius nors neštuvus.

- Apie tai pagalvosime rytoj, - nutraukė Abu. - Dabar išgerkite šią mikstūrą!

Po kelių minučių stiprūs migdomieji užmerkė riterio akis ir jis giliai užmigo. Kambaryje pasiliko vien juodaodis tarnas, kurį daktaras paliko prie ligonio. Abu vergai buvo nebyliai, todėl pacientas neturėjo galimybės su jais ginčytis. Daktaras įtikinamai pareiškė Matjė, kad sužeistasis, iš visa ko sprendžiant, toks pat užsispyręs, kaip "skorpionas, įsiutintas savo urve".

Katrina, paskutinioji išeidama iš kambario, apmaudžiai atsiduso.

Abu al Chairo kompanija pasirodė kur kas įdomesnė, negu Katrina tikėjosi, nepaisant netgi atkaklaus jo nenoro susitaikyti su jos buvimu. Šiaip jau tai buvo jaunas žmogus, nors ir turėjo ilgą baltą barzdą, kuri, kaip jis paaiškino Matjė, yra skiriamasis gydytojų, taipogi kitų profesionalų ir apskritai žymių žmonių, musulmonų pasaulyje ženklas. Vidurinės klasės žmonės Islamo kraštuose turėjo teisę nešioti mėlynos arba žalios spalvos barzdą, bet trumpesnę. To baltumo užlaikymas ir apskritai barzdos

priežiūra buvo nuolatinis daktaro iš Kordobos užsiėmimas. Abu al Chairas barzdai skyrė daug dėmesio kaip, beje, ir visai savo personai, kuri tiesiog tviskėjo švara. Jis karčiai skundėsi komforto stygiumi pas krikščionis ir jų abejingumu švarai.

- Tos jūsų pirtys, - piktinosi jis, - Kordoboje tiktų tik vergams.

Bet, nepaisant šito trūkumo, buvo linkęs pripažinti, kad krikščioniškajame pasaulyje yra ir gerų dalykų, kad jis nepaprastai įdomus ir teikia daktarui daug galimybių tyrinėjimams, nes žmonės čia kapoja vienas kitą į gabalus kur kas dažniau negu Islamo šalyse. Ypač palyginus su Kordobos kalifatu, kur viskas buvo taip ramu, kad vargu ar įmanoma buvo tikėtis medicinos pažangos.

- Čia kiekvienoje kryžkelėje gali rasti lavoną, - užbaigė jis su didžiausiu pasitenkinimu. Nors buvo dar palyginti jaunas, bet jau daug keliavęs, - nuo Bagdado iki Kairo, nuo Nilo ištakų iki Aleksandrijos, - visuomet vedamas tik vieno tikslo - žinių. Dabar kūrė planus pakliūti į dvarą galingojo Burgundijos hercogo, kurio šlovė jau pasklido už jūrų ir kalnų.

- Mūsų susitikimas reiškia, kad man nereikės toliau keliauti vandeniu, - tarė arabas Matjė. - Aš lydėsiu sužeistąjį ir galėsiu rūpintis juo, kol atvyksime į Burgundiją. Tačiau iškeliausime ne anksčiau kaip po kokių dviejų trijų dienų. Šis viešbutis, regis, ne toks jau prastas.

Kaip paaiškėjo, mažasis daktaras turėjo silpnybę gardžiai pavalgyti. Dabar jis tvirtai suleido dantis į keptą viščiuką su padažu, užgerdamas dideliais vietinio vyno gurkšniais, pamindamas Korano įsakymus vardan garsiųjų Sansero vynuogių.

- Tad susitiksime Dižone, - atsakė Matjė, taipogi pilna burna, - nes mes su dukterėčia ir tarnais išvykstame rytoj. Ir taip jau vėluojame.

Katrina nevalgė. Išgėrusi puodelį pieno, ji išsiblaškiusi kramtė meduolį. Tačiau pastarieji žodžiai pažadino ją iš susimąstymo.

- Manau, būtų smagiau keliauti visiems kartu, - tarė ji.

Matjė be jokios priežasties įsiuto.

- Ne! - riktelėjo jis, trenkęs kumščiu į stalą. - Mes išvykstame rytoj! Jei nori žinoti, man visai nepatiko, kaip tas riteris spoksojo į tave. O tu jam taip šypsojaisi, tarytum flirtavai, garbės žodis! Ir jau seniai turėjai man papasakoti, kur matei jį anksčiau.

- Nesitikėkite išgirsti ką nors įdomaus, - šaltai tarė Katrina. - Galiu pasakyti vien tai, kad niekuomet nesu to riterio mačiusi. Jis labai panašus į žmogų, kurį kadaise pažinojau, štai ir viskas! O dabar labos nakties, dėdule Matjė!

Skubiai nusilenkusi gelumbininkui ir jo naujajam bičiuliui, mergina išėjo iš kambario ir, Matjė nespėjus jos sulaikyti, užlipo mediniais laiptais, o paskui nužingsniavo siaura galerija, vedančia į miegamuosius, kurių visos durys išėjo į lauko balkoną. Ji stabtelėjo prie Arno kambario durų, pro kurių apačią skverbėsi blausi šviesa. Katrina aistringai troško įeiti ir pažvelgti į miegantįjį. Jos kambarėlis buvo tolimajame balkono gale, greta to, kuriame gulėjo gražusis sužeistas riteris.

Akimirksnį pastovėjo pučiama šalto vėjo. Audra įsismarkavo kaip reikiant, ir lietaus sūkuriai buvo panašūs į debesis, nusileidusius ant žemės. Vėjo gūsiai į visas puses lankstė medžius. Katriną ėmė krėsti šaltis, nors ir buvo užsigobusi ant pečių apsiaustą.

Šiandien jai patiko šis laukinis oras. Stichijos šėlsmas sutapo su ta audra, kuri siautė jos širdyje. Merginą truputį išgąsdino staiga prabudusios aistros. Dar niekada taip netroško būti greta, liesti, apkabinti būtybę iš kūno ir kraujo. Per keletą sekundžių ankstesnioji Katrina, aistringus Dižono jaunuolių prisipažinimus priimdavusi šaltai, abejingai ir pašaipiai, pavirto aistringa moterimi, kuriai vyro meilė tapo egzistencijos prasme. Išnyko netgi toji Katrina, kuri alpo iš saldaus maudulio, kai ją bučiavo Pilypas Burgundietis...

Ką pasakys Matjė, radęs ją Arno kambaryje? Katrina nuvarė šalin tą kvailą mintį, prisiminusi, kad jis miegos arklidėje, vadinasi, vargu ar lips į viršų. Kam? Nebegalėdama susivaldyti, atidarė duris ir įėjo į kambarį.

Ketvirtas skyrius

Meilės žaizdos

Arno ir juodaodis vergas miegojo. Didžiulis tarnas iš Nubijos, susirietęs kaip šuo, tįsojo priešais židinį. Sužeistasis ramiai gulėjo lovoje. Subintuota galva atrodė tarsi su baltu šalmu. Keista

medinių lentelių įtaisymai ir drobinis tvarstis, kuriuo Kordobos gydytojas apvyniojo sulaužytąją koją, vertė jį gulėti ant nugaros, dėl to jis atrodė panašus į numirėlį. Truputį padvejojusi, Katrina pasilenkė, norėdama iš arčiau pažiūrėti į miegantį jaunuolį. Palei sieną stovėjo medinis suolas, ant kurio buvo pamestos kelios raudonos pagalvėlės. Ji pamėgino pristumti suolą arčiau prie lovos, bet neįstengė, tad atsisėdo ant jo, nuleidusi rankas ant kelių.

Sunkus sužeistojo kvėpavimas girdėjosi kambaryje. Matyt, skausmo jis nejautė. Žiūrėdama į jį, Katrina nutarė, kad jis visgi gražesnis už Mišelį. Greičiausiai dėl to, kad tai buvo vyras pačiame jėgų žydėjime, o Mišelis - berniukas. Iš pažiūros riteris atrodė kokių dvidešimt ketverių metų. Iš po keisto tiurbano griežti, bet labai taisyklingi veido bruožai matėsi aiškiai, tarytum būtų iškalti. Tiesi nosis ir keturkampis valingas smakras, dabar šiurkštus dėl neskustos barzdos, veidui teikė rūstumo ir nebuvo nė užuominos į jokį švelnumą, išskyrus tankias ir nepaprastai ilgas blakstienas. Tačiau jis buvo be galo žavus. Katrina niekaip negalėjo atsipeikėti iš sukrėtimo, kurį sukėlė jaunuolio grožis. Patekusi jo valion, Katrina buvo apimta keisto jaudulio, kylančio kažkur iš jos esybės gelmių. Tas jaudulys pavergė jos kūną ir nudažė skruostus raudoniu.

Deganti pliauska su žiežirbų spiečiumi iškrito iš židinio ir nusirito grindimis. Pašokusi Katrina žnyplėmis įmetė ją atgal. Juodasis vergas sukrutėjo, kažką per miegus sumurmėjo, o Arno nė nesujudėjo. Mergina atsidususi atsilošė suole. Audra praėjo, bet lietus vis dar barbeno į stogą, o mažame kambarėlyje buvo šilta ir jauku.

Pamažu, užliūliuota monotoniško lietaus šnaresio, Katrina pradėjo knapsėti nosimi ir netrukus, išsitiesusi ant suolo, kietai užmigo. Ji nematė, kaip atsidarė durys ir pasirodė didžiulis mažojo daktaro tiurbanas. Jo skvarbios akys greitai nužvelgė kambarį, kiek ilgiau sustojo ties sužeistuoju; įsitikinęs, kad šis miega, mauras nusisuko ir jo veide pasirodė keista išraiška, išvydus Katriną, miegančią ant suolo. Iškart norėjo prieiti ir pažadinti ją, bet vidury kambario sustojo ir gūžtelėjo pečiais. Jo lūpas iškreipė ironiška šypsena; išėjo iš kambario taip pat tyliai, kaip ir įėjęs, atsargiai uždarydamas duris.

Katrina nežinojo, kad mažasis daktaras, susitikęs galerijoje su Matjė, uždraudė jam eiti į riterio kambarį, paaiškinęs, kad jis karščiuojąs ir miegąs labai jautriai. Gelumbininkas nuėjo į savo šiaudų guolį arklidėje nė neįtardamas, kad dukterėčia miega riterio kambaryje.

Apie pusę penkių ryto Katrina pramerkė sunkius vokus. Aušo, ir viešbučio ūkiniame kieme balsingas gaidys mėgino įtikinti, kad savo giedojimu priverčiąs patekėti saulę. Arno vis tebegulėjo toje pačioje padėtyje, o vergas kaip ir anksčiau knarkė šalia išblėsusio židinio. Katrina pašoko susiraukusi iš skausmo - visas kūnas buvo sustingęs. Tyliai priėjusi prie lango, atvėrė jį ir pažvelgė į lauką.

Po lietaus ant žemės telkšojo didžiulės blizgančios balos, kuriose atsispindėjo raustantis ryto dangus. Medžių kamienai ir lapai švytėjo it nulakuoti. Kvepėjo šilta arklide ir drėgna žeme - mielas kaimo kvapas, kurį mergina pasimėgaudama traukė į save. Ji gracingai, nelyginant katė, pasiraivė, nusižiovavo ir ramiai išsipynė kasas, norėdama atgaivinti plaukus vėsiame ryto ore. Katrina šukavo juos pirštais, kedeno, mėgaudamasi švelniu kaip šilkas jų prisilietimu prie odos. Paskui uždariusi langą sugrįžo prie lovos.

Sužeistasis tebemiegojo... Kietai sučiauptų lūpų kraštai truputį nusileido ir nuo nosies šnervių žemyn nubėgo smulkios raukšlelės. Jis atrodė toks jaunas ir švelnus, toks bejėgis, kad Katrina prieš savo valią pasidavė jausmų protrūkiui. Suklupusi prie lovos, skruostu prisiglaudė prie rankos, gulėjusios ant antklodės delnu į viršų. Ranka buvo šilta, bet oda šiurkšti nuo kasdien laikomo ginklo. Katrina prispaudė prie jos lūpas su netikėtai užplūdusia aistra. Jai norėjosi ir verkti, ir juoktis. Bet labiausiai troško, kad ši palaimos akimirka tęstųsi amžinai. Regis, visas pasaulis kažkur dingo, liko tik ji ir Arno uždarame, užburtame rate, į kurį atsitrenkusi į šipulius byrėjo blanki tikrovė. Šią akimirką jis priklausė jai, jai vienai...

Užburta Katrina nepastebėjo, kaip ranka prie jos lūpų sukrutėjo, o kita ėmė glostyti plaukus, plačiai pasklidusius ant lovos. Tačiau rankos staiga susijungė ir apglėbė jos veidą, kilstelėjo jį, ir Katrina suprato, kad sužeistasis riteris prabudo. Jis gulėjo ant šono pasirėmęs alkūne ir žiūrėjo į ją nenuleisdamas

akių. Paskui iš lėto ėmė traukti ją prie savęs. Silpnai riktelėjusi, ji pamėgino išsilaisvinti.

- Mesire... paleiskite mane... prašau...

- Ššš! - sušnibždėjo jis. - Tyliau.

Valdingos gaidelės jo balse privertė merginą nutilti, ir ji daugiau nebesipriešino. Neįstengė ir nenorėjo priešintis. Širdis krūtinėje taip trankėsi, kad trūko oro. Tos aistringos juodos akys, artėjančios prie jos, užbūrė. Staiga riteris tvirtai ją apglėbė ir įsitraukė į lovą...

Kai jis prispaudė Katriną prie savęs, jos kūną nukrėtė drebulys. Tamsi Arno oda buvo drėgna nuo prakaito. Jis kvepėjo šilta lova, vaistais ir dar kažkuo, galbūt balzamu, kuriuo buvo sutepta jo žaizda. Jaunuolis sunkiai alsavo, - tas garsas užtrenkė jo savanorės belaisvės ausis. Ji išgirdo pro sukąstus dantis išsprūdusį prakeiksmą, kai pasislinko jo koja įtvare. Katrina nė nemėgino priešintis. Nesąmoningai ji visą gyvenimą laukė šito momento.

Ji sudejavo, kai jo įsakmi burna įsisiurbė į jos lūpas - galvoje aidėjo varpų garsai, sklindantys iš amžių glūdumos, seni, kaip pati žemė. Nesusimąstydama, beatodairiškai atsidavė rankoms, kurios lytėjo, norėdamos pažinti jos jauną mergišką kūną. Kaip žmogus, praėjusią naktį buvęs taip arti mirties, Arno de Monsalvi buvo labai energingas. Jis negaišo laiko mandagybėms ar meilioms kalboms. Greiti, pasitikintys judesiai buvo tarsi kario, kuriam brangi kiekviena minutė. Ir visgi tame atkaklume, kuris paralyžiavo Katrinos valią priešintis, jautėsi nepaprastas švelnumas. Ji atsidavė jam užlieta aistros ir užmiršusi viską pasaulyje. Bučinys, rodėsi, tęsėsi amžinybę. Arno bučiavo vis švelniau ir vedė merginą iš proto. Ji jau nebesuvokė, ką daro Arno. Jis atsagstė jos korsažą ir atraišiojo suknelės raištelius. Tik tuomet, kai jo lūpos atsiplėšė nuo josios lūpų ir godžiai įsisiurbė į krūtinę, Katrina pamatė esanti pusnuogė. Bet prieblandoje boluojantis nuogas kūnas, kurio baltumą dar labiau ryškino juodi Arno plaukai, išsidraikę iš po tvarsčio, nė kiek jos nesutrikdė. Atrodė, kad ji sukurta vieninteliam tikslui - atsiduoti šitam vyriškiui, skirta jam vienam, jo džiaugsmui ir laimei.

Dar švelniau jis viena ranka nurenginėjo ją, o kita glostė. Jo pirštai delsė prieš atrasdami kažką vis naujo. Paskui, nudžiugę ir nustebę, jie aistringai glostė kiekvieną atrastą kūno lopelį.

Jis trūkčiojančiu balsu murmėjo nerišlius žodžius, kurių ji nesuprato. Akimirksniu Arno veidas priartėjo prie jos. Ji pamatė, kaip iš geismo paaštrėjo jo veido bruožai, kaip liepsnojančios juodos akys ieško jos žvilgsnio.

- Kokia tu nuostabi! - suaimanavo jis. - Kokia švelni tavo oda.

Jis vėl godžiai pripuolė prie jos lūpų ir apglėbęs per liemenį pastūmė jos paklusnų kūną po savimi. Katrina sudejavo. Švelni dejonė suskambėjo beveik kaip kvietimas.

Staiga vidiniame viešbučio kieme pasigirdo šaižus riksmas:

- Katrina! Katrina! Kur tu?

- O Dieve! Mano dėdė!

Garsūs šauksmai privertė atsipeikėti ir, atstūmusi jaunuolį, Katrina atsisėdo. Tik dabar suvokė esanti nuoga, suprato, kad durys kiekvienu momentu gali atsidaryti, pamatė negrą, kuris prabusdamas sukrutėjo. Užsiplieskusi iš gėdos, pamėgino apsirengti ir išsivaduoti iš Arno glėbio. Iš nustebimo jis paleido ją, bet paskui vėl prisitraukė šnibždėdamas:

- Pasilik čia... su manim!.. Aš noriu tavęs! Užmušiu, kas tik įeis!

- Negaliu! O, leiskite mane, dėl Dievo!

Vingri kaip ungurys, ji išslydo iš lovos. Nevikriomis, drebančiomis rankomis vilkdamasi suknelę, tebežiūrėjo į Arno. Jis buvo toks išblyškęs! Veidas įkritęs kaip alkano vilko, nesąmoningai maldaudamas, riteris tiesė į ją rankas. Tai buvo tiesiog žmogus, iš kurio atėmė malonumą, nes nepajėgė jo išlaikyti savo pernelyg silpnomis rankomis. Staiga visiškai netikėtai jaunuolis linksmai nusijuokė.

- Aš ne visada būsiu prirakintas prie lovos, gražuole! Surasiu tave! Prisiekiu šventu Mykolu, tu mane tiesiog užbūrei!

- Prašau, užmirškite, kas įvyko, mesire. Prašau jūsų, - maldavo Katrina, baigdama užvarstyti suknelę.- Aš tiesiog netekau galvos.

Arno vėl nusikvatojo. Skambiu, linksmu, jaunu juoku, net atvirsdamas ant pagalvių. Staiga, taip pat netikėtai, juokas nutilo, ir surimtėjęs aistringai pažvelgė į Katriną.

- Užmiršti, kaip keičiasi tavo akių spalva, kaip virpi mano rankose! Užmiršti tavo nuostabų kūną ir saldžias lūpas? Net jei šimtą metų gyvenčiau, negalėčiau išpildyti tavo prašymo.

Katrina... tavo vardas skamba kaip muzika, o tu - nuostabiausia iš visų kada nors gyvenusių moterų. Vienintelė moteris, kurios aš trokštu...

Plėšoma noro likti su Arno ir baimės supykdyti dėdę, Katrina delsė išeiti. Paskui ryžtingai žengė durų link. Arno ėmė maldauti:

- Ką gi, eik, jeigu privalai... Bet pabučiuok mane dar kartą, tik vieną kartą!

Ji norėjo pulti prie jaunuolio, bet staiga atsibudo juodasis vergas ir atsistojęs ėmė žarstyti anglis, norėdamas įžiebti ugnį. Tarnas nekreipė į juos dėmesio, nė nežvilgtelėjo jų pusėn, ir Katrina priėjo prie Arno, pasilenkė, norėdama pabučiuoti, bet lauke pasigirdęs žirgo kanopų kaukšėjimas vėl ją sulaikė. Jie išgirdo skimbčiojant šarvus. Suklusęs Arno nusigręžė nuo Katrinos.

- Kas ten? Ginkluoti žmonės...

Pribėgusi prie lango, ji pažvelgė į vidinį kiemą. Ten išvydo būrelį kareivių, matyt, ką tik atvykusių. Jų buvo apie dešimt. Katrina pažino jų juodai pilkus auksu siuvinėtus tabarus*,kuriuos dėvėjo asmeninė Pilypo Burgundiečio sargyba. Ant krūtinės buvo išsiuvinėtas hercogo herbas ir šūkis: “Kito neturėsiu”.

- Asmeninė Burgundijos hercogo sargyba, - tarė ji. - Su jais karininkas...

Aukštas karininkas su baltomis plunksnomis ant šalmo keteros priėjo prie Matjė Gotreno, nervingai žingsniuojančio po kiemą kartu su Abu al Chairu. Mergina atpažino impulsyvias jo manieras ir skardų balsą.

- O, regis, tai mesiras de Rusė, - pridūrė ji.

Arno susiraukė.

- Tegu juos galas, mano brangioji! Tu taip gerai pažįstama su tais prakeiktais burgundais. Garbės žodis, atrodo, juos visus pažįsti.

- Pamiršote, kad gyvenu Dižone ir esu hercogo pavaldinė.

Tuo metu apačioje, kieme, Žakas de Rusė priėjo prie pirklio, ir jo skardus balsas nuaidėjo ankstyvo ryto tyloje.

---

* Tabaras - skeltais šonais berankovės arba trumpomis plačiomis rankovėmis tunikos rūšis, kurią vilkėdavo ant šarvų. Tabaras dažnai būdavo išilgai padalytas į dvi skirtingas spalvas, pavyzdžiui, kairioji pusė balta, dešinioji - raudona. Paprastai tai būdavo herbo spalvos.

- Džiaugiuosi jus sutikęs, metre Gotrenai. Tiesą sakant, jūsų ir ieškojau.

Matjė nusilenkė taip žemai, kad vos neapsivertė kūlvirsčias, bemat pamiršęs dukterėčią, kurios ką tik ieškojo.

- Manęs! Tai tikrai didelė garbė!

- Taip. Jūsų ir jūsų žaviosios dukterėčios. Monsinjoras Pilypas susirūpino, kad kelyje galite susidurti su nepageidautinais žmonėmis, ypač jodami per tas vietas, kur pilna anglų ir kurios nepavaldžios Burgundijai. Todėl pasiuntė mane palydėti jus ir madmuazelę Legua iki pat Dižono.

Daugiau Katrina nebeišgirdo nieko, nes už jos sugrūmėjo nelyginant griaustinis:

- Legua... Kas čia Legua?

Atsisukusi pamatė lovoje sėdintį Arno: veidas baltesnis už paklodę, akys žaibavo. Drebančia ranka jis mėgino nusikloti antklodę, pasirengęs šokti iš lovos. Tai pamatęs, juodaodis vergas pribėgo ir apglėbė Arno galingomis rankomis, bet jaunuolis ištrūko iš jo kaip pamišėlis.

- Kam priklauso tas prakeiktas vardas? - suriko jis įsiutęs. - Kieno vardas yra Legua?

- Ką gi... man, mesire. Tai mano vardas. Aš esu Katrina Legua.

- Tu!

Per kelias sekundes riterio veide pasirodė nuostaba, įniršis ir galiausiai nesuvaldoma neapykanta, iškreipusi jo veido bruožus. Jis prasižiojo, nelyginant šuoliui pasirengęs žvėris. Žiūrėjo į ją tarytum matytų pirmą kartą; juodose akyse neliko nė žymės tos aistros, kurią dar taip neseniai Katrina regėjo jose.

- Tavo vardas - Legua, - tarė jis vos ne vos tvardydamas įniršį. - Tuomet pasakyk man... ar turi ką bendro su tais Paryžiaus mėsininkais, kurie prieš keletą metų buvo sukilę?

- Taip, jie - mano pusbroliai, bet...

- Nutilk! Daugiau nė žodžio. Nešdinkis!

- Ką?

- Nešdinkis, sakau tau! Nešdinkis, kol pats tavęs neišmečiau! Paties juodžiausio sielvarto dieną aš prisiekiau užmušti kiekvieną, kas vadinasi tuo vardu. Tavęs neužmušiu, nes esi moteris... bet nebenoriu matyti, niekada!

Katrina stovėjo priblokšta, nesuprasdama, kodėl jis taip įsiuto. Prieš keletą minučių šnibždėjo švelnius žodžius ir laikė glėbyje, aistringai žvelgdamas, dabar - nežinia kodėl tapo jos priešu, varė šalin... Pro sukąstus dantis jis iškošė:

- Atidžiai manęs klausykis. Turėjau brolį... Nuostabų brolį, kurį dievinau. Jis tarnavo pas Gienės Liudviką. Kabošo maišto metu mėsininkai sučupo jį ir nužudė. Nukirto jam galvą kaip gyvuliui skerdykloje. Jis buvo jaunas, gražus ir kilmingas, niekam nebuvo padaręs nieko blogo, bet jie perpjovė jam gerklę kaip kiaulei. Žmogus, kuris jį nužudė, buvo mėsininkas, vardu Gijomas Legua. Dabar žinai... Tad eik iš čia ir melsk Dievo, kad mudu niekuomet nebesusitiktume.

Jaunojo riterio balse buvo tiek įniršio ir tiek kančios, kad Katrinos akys paplūdo ašaromis. Nusivylimas buvo per daug žiaurus, kad pakeltum jį. Atrasti svajonę, kuri, regis, buvo palaidota amžiams, ir matyti, kaip apmaudžiai ji vėl pradingsta! Kaip galėjo taip negailestingai apkaltinti ją dėl Mišelio mirties - juk kaip tik ji dėl to nepažįstamo jaunuolio viskuo rizikavo ir visko neteko?

Katrina pamėgino gintis:

- Pasigailėkite, mesire, nesmerkite neišklausęs. Ar žinote, kas iš tiesų atsitiko tą košmarišką dieną, kai žuvo jūsų brolis? Ar žinote...

Arno šiurkščiai nutraukė ją ir parodė į duris:

- Per daug gerai žinau. Nešdinkis... tu man bjauri, šleikštu vien nuo tavo vaizdo. Be to, tavęs laukia apačioje. Argi negirdėjau, kaip ką tik atvykęs riteris pasakė, kad Burgundijos hercogas atsiuntė saugoti tavęs? Kokia garbė, koks paslaugumas! Nesunku suprasti, kas per moteris esi, mano gražuole! Hercogas Pilypas dievina tokias, kaip tu.

- Hercogui Pilypui aš esu niekas, - piktai atkirto Katrina; raudonis užliejo jos veidą. - Neseniai netgi buvau jo suimta. Ką čia prasimanote.

Arno juokas įžeidė labiau negu pikti žodžiai.

- Prasimanau? Iš savo patyrimo galiu pasakyti, kad jam nebūtų sunku pelnyti tavo palankumą. Esi tikra kekšė ir už savo grožybes neužsiprašai pernelyg brangiai...

Katrina suriko kaip sužeistas žvėris. Ašaros pasipylė skruostais. Ji ištiesė riteriui drebančias rankas.

- Dėl Dievo, mesire. Ką jums padariau, kad taip su manimi elgiatės? Nejaugi nesuprantate?..

- Ką padarei? - kandžiai paklausė Arno. - O tai, kad džiaugsmingai įsiropštei į mano lovą, tepraėjus vos kelioms valandoms, kai išlipai iš hercogo patalo! Kas žino, gal vykdei jo įsakymą? Galbūt ir pasala, ir tas teatrališkas išgelbėjimas praėjusią naktį - tik kruvino plano dalis. O tavo užduotis - apsvaiginus savo glėbyje, sužinoti mano kelionės tikslą. Sveikinu! Turiu prisipažinti, kad tau beveik pavyko. Prisiekiu, kad akimirkai buvau netekęs proto! Turbūt dėl to, kad ne taip dažnai pasitaikydavo sutikti tokias patrauklias kekšes, kaip tu. Dabar nešdinkis iš čia! Sakiau, kad nenoriu turėti su tavim nieko bendro...

Nežmoniškai įniršusi, užmiršusi savo aistrą, kurią pažadino joje riteris, Katrina, sugniaužusi kumščius, priėjo prie lovos.

- Neišeisiu, kol manęs neišklausysite... ir neatsiprašysite!

- Atsiprašyti? Kekšės? - tėškė jai veidan Arno.

Katrina atšoko tarsi nuo smūgio, užsidengusi rankomis veidą. Drąsa apleido ją. Švelnus romanas pavirto kvailu ir žeminančiu farsu. Ginčytis nebuvo prasmės, nes Arno iš įniršio apako ir apkurto. Ji apsisuko ir, bejėgiškai nuleidusi rankas, nuėjo prie durų. Pravėrė duris, bet staiga prabudęs išdidumas privertė ją atsigręžti. Išdidžiai atlošusi žavią galvutę, apsuptą nuostabių plaukų aureolės, ji įsmeigė paniekos kupiną žvilgsnį į jaunuolį. Šis gulėjo pasirėmęs alkūne ir nuleidęs galvą. Nepaisant kvailo balto tiurbano, nusmukusio į šoną ir švelninančio piktą veido išraišką, jis buvo panašus į šuoliui pasirengusį laukinį žvėrį.

- Kada nors, - šaltai tarė Katrina, - klūpėsite prieš mane ir prašysite atleidimo už savo žodžius, Arno de Monsalvi, sinjore de la Šatenjeri. Bet nesulauksite iš manęs nei atleidimo, nei gailesčio. Jūsų brolis buvo geras ir kuklus, aš mylėjau jį. Sudie...

Eidama pro duris, ji staiga susverdėjo nuo stipraus smūgio ir vos spėjo atsiremti į sieną, kad nepargriūtų. Didelis pagalvis, paleistas miklios rankos, pataikė į nugarą. Norint nuraminti įniršusį Arno, reikėjo kažko daugiau negu moteriška savigarba.

Apstulbusi Katrina atsisuko - jaunuolis sėdėjo ant lovos įsmeigęs į ją įniršusį žvilgsnį.

- Kitą kartą, kai tu, kale, išdrįsi prašnekti apie mano brolį, aš pats tave pasmaugsiu, - iškošė tiesdamas į ją dideles rankas. - Dėkok Dievui, kad negaliu atsikelti. Monsalvi vardas negali būti išniekintas tokių moterų, kaip tu, lūpomis...

Jis būtų dar kalbėjęs, jei ne Katrina, kuri, pribėgusi prie lovos, atsivėdėjusi trenkė jam per veidą. Nuo smūgio raištis nusmuko ir žaizda smilkinyje vėl atsivėrė. Plona kraujo srovelė nuvinguriavo neskustu skruostu. Netekusi savitvardos, Katrina, užmiršusi, kad jis sužeistas, trenkė iš visų jėgų. Kraujas ją nuramino, bet nesukėlė nei sąžinės priekaištų, nei gailesčio. Pajuto keistą pasitenkinimą, kad suteikė jam skausmo, netgi norėjo, kad skaudėtų dar labiau. Troško pulti, kandžiotis, draskytis nagais, iškabinti įžūlias akis, kuriose vietoj paniekos sužibo nuostaba. Arno instinktyviai prisidengė skruostą ranka. Iš visa ko sprendžiant, jam taip atsitiko pirmą kartą, ir jis nesumojo, kaip elgtis. Katrina patenkinta pažvelgė į riterį.

- Dabar, - meiliai tarė ji, - jūs mane geriau prisiminsite, mesire...

Padariusi reveransą, Katrina didingai, lyg įžeista karalienė, išėjo iš kambario, palikdama jaunuolį giliai susimąsčiusį. Tačiau jos jėgos buvo visai išsekusios. Vos užsidarė durys, ji atsišliejo į sieną, stengdamasi nusiraminti. Girdėjo, kaip kitapus storų medinių durų Arno prapliupo prakeiksmais, bet jos tai nejaudino. Kas jai dabar tas įniršis? Svarbu vien tai, kad buvo žiauriai sužeista, kad norėjosi rėkti iš skausmo. Tai, kas tarp jų įvyko, buvo nepataisoma. Meilė niekuomet nebesuves jų. Jiems buvo lemta neapkęsti vienas kito, ir viskas - per nesusipratimą, aiškintis Katrinai neleistų išdidumas. Jis atsisakė išklausyti, vadinasi, niekuomet nesužinos tiesos. Tačiau jei ir būtų išklausęs, vis tiek jo išdidumas verstų visa tai laikyti merginos prasimanymu.

Šniurkščiodama, mėšlungiškai gaudydama orą, ji stengėsi nusiraminti ir trumpam užsimerkė. Pašėlusiai besidaužanti širdis šiek tiek aprimo. Plūstelėjusi šilta susitaikymo su neišvengiamybe banga ramino sielą. Kai vėl atsimerkė, priešais stovėjo mažasis daktaras, rimtai žvelgiantis iš po didžiulio tiurbano, primenančio

milžinišką bijūną. Katriną pritrenkė jo ramus žvilgsnis, kupinas užuojautos ir supratimo.

- "Tikrosios meilės kelias grindžiamas kūnu ir krauju, - tyliai pacitavo jis. - Ir jeigu kas ryžosi juo eiti, turi būti viskam pasirengęs".

Mergina skubiai nusišluostė skruostais riedančias ašaras.

- Kas tai pasakė? - paklausė ji.

Abu al Chairas gūžtelėjo pečiais ir paėmė už durų rankenos. Jis, kartu su tiurbanu buvo puse galvos žemesnis už Katriną, bet laikėsi taip oriai, kad atrodė nepaprastai aukštas.

- Persijos poetas, miręs prieš daugelį metų, - atsakė jis. - Chafizas. Jis suprato, iš ko sutvertos vyrų širdys. Moterų širdis pažinojo kur kas menkiau ir dažnai dėl šito kentėjo. Tačiau šį kartą, regis, viskas apsikeitė vietomis, ir kankiniesi tu. Tu susidūrei su gražiu ir pavojingu vyru, kaip Toledo. Esi durklas, apsipylęs krauju... Nebūčiau tuo patikėjęs, prisiekiu Alachu, nes vos judu pamatęs pamaniau, kad jums lemta būti viena iš tų retų palaimintų porų, kurių taip reta šiame pasaulyje.

- Jūs suklydote, - tarė Katrina, - aš taip pat. Buvo akimirka, kai patikėjau, jog jis pamils mane. Tačiau jis neapkenčia ir niekina. Negaliu paaiškinti jums, kodėl. Pasakė, kad niekuomet nebenorės manęs pamatyti.

Mažasis daktaras nusikvatojo, nekreipdamas dėmesio į suglumusį Katrinos žvilgsnį, kuri pamanė, kad, tiesą sakant, dabar ne pats tinkamiausias laikas linksmybėms.

- Chafizas rašė taip: "O tie, kurie keikia girtuoklį už piktžodžiavimą, galbūt pagarbins Viešpatį kada nors tavernoje". Jis nekenčia tavęs ir trokšta. Ko daugiau reikia? Jeigu moteris įžiebė vyrui geismą, gali būti tikra, kad kada nors vėl jį susitiks. Suprask, įniršęs vyras savo žodžius paleidžia šuoliuoti kaip pasiutusią kumelę. Audros gūsiai jame riaumoja per daug garsiai, kad galėtų išgirsti tylų proto balsą. Eik pas dėdę, kuris jau pradeda nerimauti, ir leisk man pasirūpinti tuo žmogumi. Aš liksiu ir lydėsiu jį pas Burgundijos hercogą. Pamėginsiu išsiaiškinti, kas dedasi jo užsispyrusioje galvoje. Netaręs daugiau nė žodžio, Abu al Chairas nusilenkė Katrinai ir, davęs ženklą savo tarnui, stovėjusiam tolėliau nelyginant juodmedžio statula, įėjo į kambarį.

Bent kiek nusiraminusi, Katrina susimąsčiusi nuėjo į savo miegamąjį, kuriame tepraleido taip mažai laiko, ir ėmė tvarkytis. Apačioje, kieme, Matjė tebešaukė ją. Persisvėrusi per galerijos turėklus, ji šūktelėjo:

- Minutėlę, dėdule, einu!

Grįžo į kambarį ir po kelių minučių, apsivilkusi ruda plonos vilnos suknele ir užsigobusi prašmatniu hercogo apsiaustu, su kasomis, sukištomis po šilkiniu gobtuvu, kuris teikė jai panašumo į jauną vienuolį, Katrina didingai nulipo laiptais į vidinį kiemą, lydima įpykusio ir susižavėjusio dėdės žvilgsnio. - Jaunasis Rusė taipogi neslėpė savo pasigėrėjimo. Burgundijos kapitonas buvo laimingas galėdamas vėl pamatyti merginą. Jis prišoko paduoti jai rankos ir nuvedė pro balas, tebetelkšančias po lietaus.

Šypsodamasi Katrina padavė ranką ir priėjo prie Matjė, kuris stebėjo šią sceną. Jo gobtuvas, kaip visuomet, styrojo piestu.

- Labas rytas, dėdule. Ar gerai miegojote?

- Iš kur atsiradai? - suburbėjo Matjė, bučiuodamas dukterėčios kaktą. - Aš jau seniai tavęs ieškau.

- Buvau išėjusi pasivaikščioti, bet žolė šlapia, todėl turėjau persiauti.

- Gal skubi? O aš maniau, kad nerimauji dėl mūsų vakarykščio radinio, kad...

Katrina akinamai nusišypsojo, paskui garsiai, kad girdėtųsi pro langą, esantį virš jos galvos, atsakė:

- Mes radome jam daktarą ir daugiau niekuo negalime pagelbėti. Jam jau nebereikia mūsų globos. Keliaujam greičiau, nekantrauju vėl atsidurti namuose.

Tvirtu žingsniu mergina nuėjo prie jau pabalnotų ir kelionei paruoštų mulų. Leido Žakui de Rusė palaikyti jai balnakilpę vietoj Pjero, padėkodama šypsena ir meiliais žodžiais.

- Labai dėkoju, mesire. Esu dėkinga monsinjorui Pilypui, kad atsiuntė jus. Tai - didelė garbė, taipogi ir malonumas, nes keliausime kartu su jumis.

Įkaitęs iš džiaugsmo, jaunuolis įšoko į balną ir davė savo žmonėms ženklą išvykti. Meilūs Katrinos žodžiai staiga atvėrė duris, kurias iki šiol manė esant jam aklinai uždarytas. Hercogo paslaugumas pernelyg aiškiai rodė, ką jam reiškia gražuolė iš Dižono, ir Žakas neabejojo, kad neilgai trukus Katrinai bus

lemta pažinti jo šeimininko meilę. Bet juk moterys visuomet turi teisę pasirinkti, ir jaunajam kapitonui niekas netrukdė kelionės metu asistuoti merginai.

Jis sulėtino savo arklio žinginę, prisitaikydamas prie mulų gurguolės, ir pamėgino pratęsti taip puikiai prasidėjusį pokalbį. Tačiau Katrina, regis, staiga tapo nebylė. Bejausmiu veidu, nuleidusi akis, į visas jo viliones atsakydavo vienu žodžiu. Netrukus Žakas de Rusė buvo priverstas susitaikyti su būtinybe joti nesišnekant ir pasitenkinti vien jos kerinčio profilio žavesiu.

Pasijutęs saugus, Matjė Gotrenas taikiai snaudė balne, ritmingai sūpuojamas mulo. Tarnai ir kareiviai sekė iš paskos. Katrina tylėjo ir susimąsčiusi stengėsi prisiminti aistringą Arno veidą, kai jis kalbėjo apie meilę. Viskas įvyko taip staiga. Pajuto svaigstant galvą, tarytum būtų per daug išgėrusi stipraus vyno. Kad atgautų dvasinę pusiausvyrą, jai reikėjo namų ramybės, savo motinos, sesers ir Saros. Ypač Saros. Ji visada viską suprasdavo ir mokėdavo įžvelgti, kas dedasi Katrinos širdyje. Be to, Sara visuomet sugebėdavo viską paaiškinti, nes nebuvo kitos tokios moters, kuri būtų pažinojusi žmones taip gerai, kaip ji. Begalinis noras vėl pamatyti Sarą apėmė Katriną. Jai norėjosi paraginti mulą ir, atsiplėšus nuo gurguolės, nesustojant joti pirma visų, kol išvys Dižono sienas.

Tačiau prieš akis tebeplytėjo nesibaigiantis kelias po Flandriją...

II dalis

VALSTYBĖS IŽDININKAS

1422-1423 m.

Penktas skyrius

Mesiras Garenas

Ankstyvosios mišios Notr Damo bažnyčioje Dižone ėjo į pabaigą. Lauke karšta liepos saulė jau tviskėjo ant daugybės hercogo rūmų bokštų. Tačiau bažnyčios viduje buvo taip tamsu, kad neįmanoma buvo ką nors įžiūrėti. Beveik visuomet tamsi, didelė gotikinė bažnyčia dabar buvo dar tamsesnė dėl sunkių juodų užuolaidų, kurios dengė visas arkas. Jos buvo iškabinėtos visose bažnyčiose ir ant daugelio namų, nes Burgundija visą pastarąją savaitę gedėjo savo hercogienės. Prancūzijos Mišelė mirė savo rūmuose Gente birželio aštuntąją taip staiga, kad pasklido gandai, žinoma, atsargūs ir migloti, jog buvo nunuodyta. Žmonės kuždėjosi, kad jaunoji hercogienė kaip įmanydama stengėsi sutaikyti savo vyrą ir dofiną Karolį, ir kad karalienė Izabelė, jos baisioji motina, nepritarė savo žento ir neapkenčiamo sūnaus susitaikymui. Būtent ji į dukters svitą įvedė ponią de Vizvil, su kurios vardu pikti liežuviai siejo ankstyvą Mišelės pasitraukimą iš gyvenimo. Pilypas skubiai išvyko į Gentą, Dižoną palikęs savo motinos, našlaujančios hercogienės Bavarijos Margaritos, Izabelės pusseserės, priežiūrai. Pusseserės ir priešo.

Katrina mąstė apie visa tai, klūpėdama greta Loizos ir laukdama, kuomet toji pabaigs savo begalines maldas. Nuo to laiko, kai Loiza apsigyveno Dižone, savo maldų objektu ji pasirinko keistą Skaisčiausiosios Mergelės statulą Notr Damo bažnyčioje. Iškalta juodmedyje, statula buvo žinoma kaip Madona Išgelbėtoja, arba Gerosios Vilties Dievo Motina. Ji buvo tokia

sena, kad, atrodo, niekas nė nežinojo, kada ji čia atsirado. Loiza valandų valandas praklūpėdavo bažnyčios altoriaus pietinėje navoje, žvelgdama į tą mažą figūrėlę pailgu liūdnu veidu ir į mažą kūdikėlį Jėzų, kurie vos matėsi tarp žibančių auksinių papuošimų ir daugybės degančių žvakių liepsnų. Katrina irgi garbino šitą senovinę madoną, bet ją vargino toks ilgas klūpėjimas. Norėdama suteikti malonumą Loizai ir išvengti kandžių kaltinimų, ji kentė tą ilgą meldimąsi.

Loiza, pabėgus iš Paryžiaus, labai pasikeitė. Šioje nuvytusioje merginoje, kuri atrodė vyresnė negu dvidešimt šešerių metų, Katrina sunkiai bepažino tą kuklią jauną paryžietę iš Maininink tilto, kurią tėvas vadindavo "mažąja atsiskyrėle". Pirmosios dienos, išplėšus ją iš Kabošo nagų, buvo pačios baisiausios. Loiza visų vengė, slapstėsi pakampiais, neleido savęs paliesti. Neatsakydavo klausiama, plėšė drabužius, kuriais ją aprengdavo, ir saujomis žerdavo pelenus į maistą. Pasitaikydavo, kai misdavo vien sūriu vandeniu ir duona. Po skarmalais juosėjo arklio ašutų diržą, prismaigstytą mažų geležinių spyglių, kurie draskė švelnią odą. Žaketė Legua buvo apimta nevilties, numanydama, kad ateis diena, kai Loiza dėl fanatiško noro išpirkti savo kaltę pareikalaus, jog ją amžiams užmūrytų kaip atsiskyrėlę Agnesę de Rošer, kuriai ji kadaise dažnai atnešdavo duonos ir pieno. Vargšė moteris dienas naktis meldėsi ir raudojo. Vos tik neramiai užsnūsdavo, tuoj prabusdavo nuo baisių reginių. Visuomet matydavo vieną ir tą patį: parklupusią dukterį, vilkinčią šiurkščiu vilnoniu apdaru, apsupę mūrininkai, mūrijantys aplink ją sieną. Sieną, kuri atskirs ją nuo viso pasaulio. Iš Loizos liks vien kūnas, kenčiantis šaltį arba baisų vasaros karštį, celėje, kurioje vos išsitiesi visu ūgiu, kur oras patenka pro siaurą plyšį. Katrina iki šiol prisimena širdį draskančias motinos aimanas, kurios girdėdavosi dažniausiai naktį.

Ji iškart nubusdavo. Visi, kas būdavo namuose, taip pat ir kaimynai, žegnodavosi savo lovose. Loiza klausydavosi, bet veide nekrusteldavo nė vienas raumuo. Atrodė, lyg neturėtų širdies. Ji elgėsi kaip atsiskyrėlė, galiausiai ėmė nedrįsti nueiti į bažnyčią išpažinties, kad išsivaduotų iš nuodėmės, kurią nešiojo kaip akmenį ar grandinę. Tokia būsena truko apie metus...

1414 metų rudenį per miestą ėjo prekeivis. Jis atkeliavo iš šiaurės ir trumpam apsistojo Matjė namuose parduoti moterims segtukų. Atsisėdęs pailsėti, ėmė pasakoti, kaip Paryžiuje numalšinus maištą, Kabošas su savo žmonėmis priebėgą rado Bapome. Jų nelaimei, miestas greitai atsidūrė armanjakų rankose, ir Simonas Odininkas su savo bendrais buvo be ceremonijų pakarti.

Prekeivis taip ir nesuprato, kodėl pabaigus pasakoti, išblyškusi šviesiaplaukė mergina, atidžiai jo klausiusi, staiga ėmė kvatoti it laukinė.

Nuo tos dienos Loiza pasikeitė. Ji sutiko padoriai rengtis, bet kaip našlė, juodai, ir nors tebenešiojo aštrųjį diržą, apie norą tapti atsiskyrėle nebekalbėjo. Kitą penktadienį ji visą dieną pasninkavo, o paskui nuėjo į Notr Damą, kur ilgai meldėsi priešais Juodąją Madoną; po to paprašė kunigo išklausyti jos išpažinties. Po to vėl sugrįžo į normalų gyvenimą, jeigu taip galima vadinti amžinus įžadus.

- Ji greitai pasitrauks į vienuolyną, - kalbėjo Sara, mąsliai linguodama galvą. - Grįš prie savo senos svajonės.

Tačiau čigonė apsiriko. Loiza nenorėjo eiti į vienuolyną, nes netekusi nekaltybės, nebegalėjo tapti Kristaus sužadėtine. Ji sugrįžo į bažnyčios prieglobstį, bet manė esanti neverta gyventi tarp moterų, visiškai pasišventusių Dievui. Deja, bjaurėdamasi savimi, Loiza bjaurėjosi visais. Kaimynams jos niūrumas kėlė baimę, bet dievobaimingumas žavėjo.

Kol Loiza meldėsi, Katrina nežymiai nusižiovavo ir apžvelgė bažnyčią. Jos išsiblaškęs žvilgsnis sustojo ties aukštu vyru, kuris stovėjo netoli jos tame pačiame praėjime. Vyras meldėsi labai oriai. Stovėjo sukryžiavęs rankas ant krūtinės. Galva aukštai pakelta, o akys įdėmiai žvelgė į altorių. Atrodė, tarsi su Dievu šnekasi kaip lygus su lygiu. Nesimatė nė šešėlio nuolankumo, priešingai - manieros atrodė netgi iššaukiančios. Išvydusi jį čia šitą ankstyvą rytą, Katrina labai nusistebėjo. Mesiras Garenas de Brazi - Burgundijos iždininkas, hercogo karūnos saugotojas ir, be to, turintis garbingą monsinjoro Pilypo Ginklanešio titulą - garbingą titulą, teikusį šiam žymiam biurgeriui daug didybės, - buvo vienas turtingiausių Dižono žmonių. Dažniausiai į mišias

jis eidavo tik sekmadieniais ir per šventes, ir visuomet su prideramu iškilmingumu bei pompastiškumu.

Katrina jį pažino, nes buvo mačiusi keletą kartų gatvėje ir sykį sutikusi dėdės krautuvėlėje, kur jis užėjo nusipirkti audeklo. Tai buvo kokių keturiasdešimties metų vyras, aukštas ir lieknas, tvirtai sudėtas. Jo klasikinių bruožų veidas būtų buvęs gražus, jei ne sardoniška atstumianti grimasa, sustingusi plonų lūpų kampučiuose, kurios lygiame, švariai nuskustame veide atrodė lyg kardo kirčio randas. Ilgas juodo gobtuvo galas po pasmakre buvo susegtas gražia auksine sage su šventu Jurgiu. Šis apdangalas slėpė plaukus ir metė tamsų šešėlį ant blyškaus veido. Juodas raištis, dengęs kairiąją mesiro Gareno akį, turėjo kažką grėsminga. Ta akis neilgai tarnavo savo šeimininkui. Iždo valdytojas neteko jos šešiolikos metų mūšyje ties Nikopoliu, kaunantis su turkais. Tame žygyje jis lydėjo Joną Bebaimį, tuomet Nevero grafą. Jaunasis ginklanešys buvo paimtas nelaisvėn kartu su savo šeimininku, ir jo tuometinė ištikimybė atnešė jam turtus ir titulus.

Dižono moterys Gareną de Brazi laikė paslaptingu. Užkietėjęs viengungis, jis nė nepastebėdavo jų. Turtingas, savotiškai žavus, turintis gerą padėtį dvare ir laikomas vienu protingiausių žmonių, jis būtų sutiktas išskėstomis rankomis bet kurioje turtingo miestelėno šeimoje ar ne itin kilmingoje aristokratų giminėje. Tačiau, regis, jis nematė jam skirtų šypsenų ir gyveno vienas savo puikiame name, apsuptas tarnų ir vertingos meno dirbinių kolekcijos.

Kai Loiza pagaliau baigė melstis, Katrina nuskubėjo paskui ją, taip ir nepastebėjusi, kad vienintelė iždininko akis buvo įsmeigta į ją. Merginos atsidūrė bažnyčios tamsoje, kuri vis tirštėjo, tolstant nuo žvakių, degančių prie Juodosios Madonos. Jos atsargiai žengė viena paskui kitą, nes grindyse anuomet slypėjo daugybė pavojų: skylėse ir plyšiuose žmonės dažnai išsisukdavo koją.

Taip atsitiko ir Katrinai, kuri ėjo paskui Loizą. Norėdama prieiti prie indo su šventintu vandeniu, ji kluptelėjo ant plytos skeveldros ir sudejavusi pargriuvo.

- Kokia tu neatsargi, - nepatenkinta tarė Loiza. - Nematai, kur eini?

- Aš nieko toje tamsoje nematau, - supyko Katrina. Mėgino atsistoti, bet tyliai dejuodama vėl susmuko ant žemės...

- Negaliu atsistoti, turbūt išsisukau koją. Padėk man.

- Leiskite jums padėti, madmuazele, - iš kažkur aukštai atsklido duslus balsas.

Ji išvydo prie jos palinkusį tamsų šešėlį. Karšta ranka sugriebė ją ir mikliai pastatė, kita ranka prilaikė už liemens.

- Atsiremkite į mane, kad būtų patogiau. Lauke laukia tarnai. Jie palydės jus namo.

Loiza nubėgo priekin ir atidarė dideles bažnyčios duris - vidun plūstelėjo akinantys saulės spinduliai. Katrina dabar pamatė vyro, išvedusio ją į lauką, veidą.

- O, mesire, - sutriko ji, - nesirūpinkite... Man jau geriau, galėsiu eiti pati.

- Bet girdėjau, kaip sakėte, kad išsisukote koją.

- Iš pradžių labai skaudėjo, pamaniau, kad išsisukau. Bet dabar skausmas atlėgo. Labai dėkoju, mesire.

Portike ji išsilaisvino iš ją tebelaikiusios rankos ir truputį paraudusi nusilenkė Garenui.

- Prašau atleisti, kad sutrukdžiau jūsų maldą, - atsiprašė ji.

Kažkas panašaus į šypseną šmėkštelėjo de Brazi veide.

Ryškioje dienos šviesoje, su juodu raiščiu ant akies, de Brazi atrodė gana melancholiškai. Nuo galvos iki kojų vilkėjo juodai. Visa tai bent kiek gąsdino.

- Jūs nieko nesutrukdėte, - paprieštaravo jis. - Tačiau toks mielas veidelis sumišęs dar žavesnis.

Veikiausiai tai nebuvo komplimentas, o fakto patvirtinimas. Karūnos brangenybių saugotojas nusilenkęs nužingsniavo per aikštę į priešingą jos galą, kur stovėjo grumas su raudona sidabru puošta livrėja ir už žąslų laikė juodbėrį žirgą. Katrina matė, kaip lengvai de Brazi įšoko į balną ir nušuoliavo Kalvių gatvės link.

- Jei nustosi kvailai šypsotis nepažįstamiems vyrams, - sarkastiškai tarė Loiza, - tai gal ir pareisime namo. Juk žinai, kad mama laukia mūsų, be to, dėdei Matjė reikia padėti sutvarkyti sąskaitas.

Nepratarusi nė žodžio, Katrina nužingsniavo paskui seserį. Nuo bažnyčios iki Grifų gatvės, kur stovėjo dėdės Matjė namas

ir krautuvėlė, buvo netoli. Išėjusi iš bažnyčios, Katrina ištempė kaklą, norėdama geriau apžiūrėti keistą geležinę figūrą, pastatytą aukštai virš bažnyčios fasado. Ja mušdavo valandas į didelį bronzinį varpą. Ta geležinė figūra, kurią kiekvienas žinojo kaip Žakmarą, buvo nukelta prieš daugelį metų nuo Kabrė bažnyčios bokšto. Ją nukėlė hercogas Pilypas Drąsusis, dabartinio hercogo senelis, norėdamas nubausti gyventojus už ketinimą sukelti maištą. Nuo to laiko Žakmaras tapo Dižono simboliu ir vienu žymiausių miesto gyventojų. Katrina niekada neužmiršdavo draugiškai žvilgtelti į jį, įkeltą į mažą bokštelį.

- Eini ar ne? - paklausė Loiza nekantriai.

- Einu, einu.

Dvi jaunos merginos ėjo viena paskui kitą palei hercogo rūmų tvorą. Išvydusi rūmų bažnyčios bokštą, apsuptą auksinių heraldinių lelijų karūna, Loiza pamaldžiai persižegnojo. Katrina padarė tą patį, po to abi pasuko į vingiuotą Stiklių gatvę. Loiza žengė dideliais žingsniais ir, atrodė, buvo dar prasčiau nusiteikusi negu visuomet. Matyt, nuotaiką sugadino susitikimas su siru de Brazi. Be dėdės Matjė, kurį menkai tedomino, ką ji jaučia, Loiza neapkentė ir niekino vyrus, visus kartu ir kiekvieną atskirai.

Katrina, nenorėdama jos erzinti dar labiau, skubėjo paskui, kiek tik leido nikstelėjusi koja, kurią dilgsėjo sulig kiekvienu žingsniu. Jos praėjo trumpą Baldžių gatvelę ir pasuko į Grifų gatvę. Netrukus Katrina su savo seserimi įžengė į dėdės Matjė krautuvėlę, įsikūrusią po švento Bonaventūro iškaba.

Nuo tada, kai grįžo iš Flandrijos, Katriną prislėgė keistas jausmas, tarsi būtų gyvenusi svetimame kailyje. Jai buvo labai sunku vėl grįžti prie ramaus šeimos gyvenimo tvarkos, kuri buvo rūpestingai kuriama metų metus. Jautėsi kažkaip nepatogiai tame tykiame, jaukiame viduriniojo sluoksnio, kuriam priklausė, egzistavime.

Ir koks, tiesą sakant, menkniekis įsuko likimo ratą, išmetė ją iš ramaus, vienodo šeimyniško pasaulėlio į ateitį, kurios tolimi horizontai skendėjo migloje. Antausis Gento kailių pirkliui buvo signalas lemčiai. Tas smūgis į veidą, viena vertus, sugaišino jų išvykimą iš Briugo, kita vertus, - vos nenusviedė į hercogo Pilypo glėbį. Kita tos gaišaties pasekmė - sužeisto riterio

išgelbėjimas. Akimirksnį Katrinai pasirodė, kad atsivėrė nenusakomai laiminga ateitis, bet paskui, nuskambėjus antrajam antausiui, durys į laimę aklinai užsitrenkė. Nuo vieno iki kito antausio ratas, atrodo, padarė pilną apsisukimą, bet Katrina žinojo - tai tik pradžia. Netrukus kažkas turėjo įvykti ir pakeisti visą jos gyvenimą.

Kad tuo įsitikintų, užteko pažvelgti į ryškiaplunksnę papūgą, snaudžiančią ant auksinės kartelės prie lango kambario kampe. Tai buvo nuostabus paukštis mėlynomis ir skaisčiai raudonomis plunksnomis. Pažas atnešė jį vieną rytą su pasveikinimu nuo hercogo. Dėdė Matjė norėjo tučtuojau grąžinti paukštį atgal. Katrina susijuokė, prisiminusi paukščio atsiradimo sceną ir pašėlusį dėdės apmaudą, kai atsidūrė priešais tą egzotišką padarą; apvalios papūgos akys įsistebeilijo į jį toli gražu ne geraširdišku žvilgsniu. Sužinojęs, kad paukštį Katrinai padovanojo pats hercogas, Matjė pamėlynavo iš įniršio.

- Monsinjoras Pilypas teikia mums didelę garbę,- tarė jis bejausmiam pažui, kuris laukė, kol kas nors paims iš jo nešulį, - bet mano dukterėčia dar mergina ir negali priimti tokios brangios dovanos.

Sunku buvo kaip nors kitaip atsisakyti, neįžeidžiant hercogo, bet pažas gerai suprato, ką jis norėjo pasakyti.

- Aš negaliu grąžinti Gedeono,- tarė jis, - tai būtų monsinjoro įžeidimas.

- O kaip aš? - paprieštaravo Matjė. - Monsinjoras įžeidžia mane, manydamas, kad mano dukterėčia gali priimti jo dėmesio ženklus. Jaunos moters reputacija - trapus daiktas.

Kaip tik tuo momentu Gedeonas, kuriam ėmė įgristi šis pokalbis, įsitraukė į diskusiją. Jis pražiojo didžiulį gražų snapą, - iš profilio tapo panašus į dėdulę Matjė, - ir šaižiai surėkė: "Tegyvuoja hercogas! Tegyvuoja hercogas!"

Matjė buvo taip priblokštas, išgirdęs paukštį kalbant, kad leido pažui išeiti, nebesistengdamas jo sulaikyti. Katrina, dusdama iš juoko, nusinešė papūgą į savo kambarį. Gedeonas vis teberėkaliojo visa gerkle. Nuo to laiko papūga tapo šeimos lepūnėle ir linksmino visus namiškius, taipogi ir dėdę Matjė. Jiedu ginčydavosi valandų valandas.

Katrina priešais veidrodį susišukavo ir jau ketino lipti žemyn, kai išgirdo arklio kanopų kaukšėjimą po langais. Pribėgusi prie lango, pažvelgė laukan. Dižono gatvės tuomet dar nebuvo išgrįstos, ir arklys sukėlė tirštą dulkių debesį. Netrukus ji pažino Gareną de Brazi, lėtai jojantį tarp namų, už kurių langų matėsi šen bei ten šmirinėjančios šeimininkės. Vos atsipeikėjo iš nuostabos, iždininkas pažvelgė į viršų ir sugavęs jos žvilgsnį lėtai nusilenkė. Nuraudusi ji jam atsakė ir puolė į kitą kambario galą, nežinodama, kaip vertinti šį antrąjį susitikimą, kuris įvyko taip greitai po pirmojo. Gal atjojo nusipirkti gelumbės? Bet ne, kanopų kaukšėjimas jau nutolo. Pasitaisiusi lininį sijoną, papuoštą balta juosta, nubėgo laiptais žemyn.

Matjė ji rado mažame kabinete, kur laikė savo sąskaitos knygas. Su plunksna už ausies, jis stovėjo susikūprinęs prie juodo ąžuolinio rašomojo pulto, rūpestingai rašydamas skaičius į pergamentu aptrauktą didžiąją knygą. Už kitų durų, pačioje krautuvėlėje, jo padėjėjai iškraustinėjo didelę prekių siuntą, atkeliavusią iš Italijos. Matydama, kad Matjė labai užsiėmęs ir neturi jai laiko, Katrina nuėjo padėti senajam Pjerui sukrauti naujų audinių rietimus. Čia buvo brokatas iš Milano ir Venecijos aksomas. Katrina labai mėgo kilnoti šias puikias medžiagas, skirtas aristokratams arba turtingiems miestelėnams. Vargu ar ji kada nors galės vilkėti tokius brangius drabužius. Tačiau labiausiai Katrinai patiko nuostabus blyškiai rausvas brokatas su išaustais sidabriniais fantastiškais paukščiais.

- Nuostabu, tiesa? - sušuko ji, pakėlusi atraižą priešais save. - Kaip norėčiau turėti tokią!

Pjero nuomone, Katrinai viskas buvo per prasta. Jis atlaidžiai nusišypsojo.

- Paprašyk metro Matjė. - Galbūt jis tau padovanos. Tavimi dėtas, paprašyčiau dar šitos. Su ja gražiai atrodytum.

Jis parodė į Venecijos aksomo atraižą su didelėmis juodomis gėlėmis auksiniame fone, ir Katrina jau norėjo paliesti ją, bet išgirdo niurzgant Matjė.

- Neliesk prekių! Jos labai švelnios ir brangios!

- O, žinau, - atsidususi tarė Katrina, - bet tik čia galiu lytėti tokius daiktus...

Ji mostelėjo ranka į spintą, pilną dailiai sukrautų šilko rietimų, ryškaus atlaso ir švelnaus aksomo atraižų. Kitose spintose kūpsojo nėrinių krūvos, skraistės iš Mosulo, persiški gėlėti šilkai, lengva šiugždanti tafta. Buvo ten vilnonės gelumbės iš Anglijos arba Šampanės, švelniavilnių baltų audinių, kuriuos išaudė Valanseno moterys, plonos Florencijos gelumbės, lygios ir blizgančios, beveik kaip atlasas.

Matjė atėmė rausvą brokatą iš dukterėčios ir juodąjį auksu ataustą aksomą iš Pjero ir padėjo juos ant išskleisto didelio balto audeklo gabalo, pridėjęs dar gerą šūsnį įvairiaspalvio atlaso, dryžuoto, siuvinėto ir vienspalvio. Visa tai paėmė iš naujosios prekių siuntos.

- Tai jau parduota, - paaiškino jis. - Tai mesiro Brazi užsakymas. O tu, mano mergyte, eik ir pabaik skaičiuoti savaitės pelną. Aš išeinu ir noriu, kad iki sugrįžtant viskas būtų padaryta. Galėtum sutvarkyti ir ponios de Šatovilen sąskaitą! Patikrink, kad atmatuotų pilko audeklo, kurio laukia siro Tulonžeono žmona.

Nusiminusi Katrina išėjo iš krautuvėlės ir įsitaisė dėdės kabinete. Tie sunkūs tomai, pilni romėniškų skaičių, privesdavo ją iki ašarų, nors kartais būdavo šiek tiek įdomu skaityti apie tuos tolimus kraštus, iš kur atkeliaudavo audiniai, jų romantiški, vaizduotę žadinantys pavadinimai. Bet sugrįžus iš Florencijos, įdegęs veidas taip dažnai iškildavo jai prieš akis ir užstodavo didžiulius pageltusius puslapius, kad nors verk. Tai galvodavo apie tai, kokia neišmatuojama bedugnė žioji tarp dofino ginklanešio ir Dižono gelumbininko dukterėčios, tai prisimindavo, kaip stipriai Arno neapkenčia ir niekina ją; galiausiai karas nusviedė juos į priešingas stovyklas. Tačiau šį rytą Katrina negalvojo apie Arno. Įmerkusi plunksną į rašalinę, ji susikaupusi darbo. Visas jos mintis šiuo metu buvo užvaldęs brokatas, kurio jai taip norėjosi, ir dar ramybės nedavė klausimas, kodėl karaliaus brangenybių saugotojas, kuris visuomet rengdavosi juodai, staiga nusprendė, jog dailiau atrodys rausvu apdaru?

Nors ir žadėjo greit grįžti, Matjė nebuvo visą dieną. Prieš pietus atsiuntė pasakyti negalėsiąs grįžti namo iki vakarienės. Tačiau atėjo ir vakarienė, o jo vis nebuvo. Kai pagaliau sugrįžo, pasišaukė savo seserį Žaketę. Jiedu nuėjo į didįjį kambarį

aukštomis lubomis ir prabuvo ten užsirakinę valandą, niekam nieko nepaaiškinę.

Kitą rytą pramerkusi akis, Katrina nustebusi išvydo šalia sėdinčią Sarą, kuri laukė, kol ji nubus. Paprastai ją žadindavo Loiza, be ceremonijų niukindama, kad nepavėluotų į rytines ankstyvąsias mišias. Dabar jos nesimatė, o saulė jau buvo aukštai.

- Šiandien ypatinga diena, mano ožkele, - tarė čigonė, paduodama jai marškinius. - Greit kelkis ir apsirenk. Dėdė ir motina nori su tavimi pasikalbėti.

- Apie ką? Ar žinai?

- Taip, žinau, bet pažadėjau nesakyti.

Katrinai sukilo smalsumas. Tačiau gerai žinojo, kokią galią turi savo senai draugei, ir pradėjo jai meilikauti, norėdama išpešti, ką ši žinojo.

- Apie ką nors malonaus? Bet vis tiek pasakyk, patiks man ar ne...

- Išties nežinau. Gali būti ir vienaip, ir antraip. Kodėl nesikeli ir nesužinai pati?

Sara šliukštelėjo vandens į praustuvą ir padėjo švarų rankšluostį. Katrina, nekreipdama dėmesio į marškinius, kuriuos jai padavė Sara, šoko iš lovos kaip motina pagimdė. Tais laikais žmonės miegodavo nuogi. Ji nesidrovėjo Saros, kuri jai buvo kaip antra motina.

Grakšti čigonė nė kiek nepasikeitė per praėjusius metus. Ji vis dar buvo graži. Nors jau turėjo apie keturiasdešimt, tankiose juodose kasose nesimatė nė vieno žilo plaukelio. Tik bent kiek papilnėjo - lengvas gyvenimas dėdės Matjė namuose uždėjo ant jos lanksčios dailios figūros ploną riebalų sluoksnį. Tačiau siela tebebuvo laisva ir nepriklausoma kaip visada. Kartais ji pradingdavo dviem trim dienoms, ir niekas, išskyrus, ko gero, Barnabi, nenumanydavo, kur ji išeidavo... Jis mokėjo saugoti paslaptį. Tame pavojingame ir audringame pasaulyje, kurį senis pasirinko nepaisydamas Katrinos prašymų, kiekvienas žinojo, kaip svarbu laikyti liežuvį už dantų.

Greitomis rengdamasi, Katrina, kuri šiaipjau mėgdavo pasitvarsyti lovoje ilgėliau, pastebėjo, kad Sara susimąsčiusi žvelgia į ją.

- Kas yra? Prastai atrodau?

- Prastai? Turbūt prašaisi komplimento! Puikiai žinai, kad negali prastai atrodyti. Gal tau ir geriau būtų, jei būtų kitaip. Merginai ne visuomet į gera būti tokiai gražiai, kaip tu. Manau, nedaugelis vyrų, kartą tave išvydusių, galėtų tau atsispirti. Taip. Ir visgi tas, kas yra sukurtas meilei, gali atnešti mirtį ir kančias...

- Ką turi galvoje?

Sara dažnai išsakydavo savo samprotavimus ir dažnokai nesivargindavo paaiškinti savo žodžių. Ji tiesiog negarsiai kalbėjosi pati su savimi. Taip buvo ir šį kartą.

- Nieko, - trumpai atsakė, paduodama merginai žalią suknelę, kuria ji vilkėjo vakar. - Apsivilk ir lipk žemyn.

Kai Sara išėjo iš kambario, Katrina greitai baigė praustis ir rengtis, susirišo plaukus kaspinu, priderintu prie suknelės, ir nulipo žemyn, į didįjį kambarį, kur, kaip sakė Sara, dėdė ir motina norėjo su ja pasikalbėti.

Matjė atrodė rimtas ir susirūpinęs. Žaketė, varstydama rožančių, sėdėjo ant suolelio priešais jį. Abu tylėjo.

- Štai ir aš, - tarė Katrina. - Kas atsitiko?

Abudu įdėmiai pažvelgė į ją, lyg pirmą kartą matytų.

Katrina pastebėjo motinos akyse ašaras ir puolė prie jos. Suklupusi priešais, apglėbė per liemenį ir skruostu prisiglaudė prie krūtinės.

- Mama... jūs verkiate? Kas atsitiko?

- Nieko, nieko, brangioji. Atsitiko tai, kas gali atnešti tau didelę laimę.

- Laimę?

- Taip... galbūt. Dėdė tau paaiškins.

Matjė atsistojo ir ėmė žingsniuoti pirmyn atgal po erdvų kambarį, kuris užėmė didžiąją namo dalį antrajame aukšte. Jo žingsniai, regis, buvo sunkesni nei visuomet, tarsi kažkas slėgtų. Pagaliau sustojo priešais ją ir tarė:

- Prisimeni tuos audinius, kurie vakar atkeliavo iš Italijos? Tuos, kurie tau taip patiko. Rausvas brokatas...

- Taip, - atsakė Katrina. - Tie, kuriuos užsakė mesiras de Brazi.

- Taip, taip. Na, jei dar jų tebenori, tai jie tavo.

- Mano?

Nejaugi dėdė Matjė staiga išsikraustė iš proto? Kodėl tokiam svarbiam žmogui, kaip de Brazi, šovė į galvą įteikti šią brangią dovaną savo tiekėjo dukterėčiai? Katrina vedžiojo akis nuo dėdės prie motinos ir apsidairė po kambarį tarsi norėdama įsitikinti, jog nesapnuoja. Motina ir dėdė įdėmiai žvelgė į ją.

- Bet... kodėl? - vėl paklausė Katrina. Matjė priėjo prie lango, pasižiūrėjo į lauką, nuskynė ant palangės augančio baziliko lapą ir vėl prisiartino prie dukterėčios.

- Todėl, kad mesiras Garenas suteikė mums garbę: jis prašo tavo rankos. Buvau pas jį vakar, ir jis tau pasipiršo. Turiu pasakyti, kad nematau jokių kliūčių. Kaip jau sakiau, tai didelė garbė, galbūt kiek netikėta, bet vis tiek didelė garbė.

- Na, na, - nutraukė jį Žaketė, - nepiršk vaikui savo nuomonės.

- Aš neperšu, - susierzinęs atsiliepė Matjė. - Ir pats nesu tikras, kad ši santuoka tokia jau reikalinga. Teisybę sakant, man truputį net nejauku. Aš tik pasakiau, kad tai didelė garbė. Ir čia tikra teisybė. Kaip manai, vaikeli?

Naujiena apstulbino merginą. Šiaip ar taip, tai buvo neįtikėtina. Taip staiga, per vieną dieną de Brazi nusprendė sujungti jos gyvenimą su savuoju. Katrina per daug mėgo aiškumą, kad neužduotų Matjė dar keleto klausimų.

- Kodėl mesiras Garenas nusprendė vesti mane?

- Tikriausiai pamilo tave, - paaiškino Matjė, gūžtelėdamas pečiais. - Nieko keisto. Sakėsi nematęs gražesnės merginos. Ir jis teisus. Daugelis vyriškių yra tokios pat nuomonės. Na, tai ką man jam atsakyti?

Žaketė vėl įsiterpė:

- Neskubėk, Matjė! Vargšas kūdikis tiesiog sukrėstas! Turi duoti laiko priprasti prie šitos minties.

Priprasti? O, žinoma, priprasti prie šito nebus lengva! Tartum veidrodyje Katrinos atmintyje iškilo Gareno de Brazi atvaizdas, jo šaltas veidas, vienintelė akis, griežtos manieros. Jis priminė staiga atgijusią gobeleno figūrą. Bet ištekėti už gobeleno figūros neįmanoma.

- Aš labai vertinu man suteiktą garbę, - greitai atsakė Katrina. - Tačiau norėčiau, kad mesiras de Brazi žinotų, - tekėti nenoriu. Aš jo nemyliu... bet jam to sakyti nereikia.

- Tu atstumi jį?

Matjė apstulbo. Jis tikėjosi, kad Katrina nustebs, nepatikės, galbūt susijaudins. Pasiūlymas ištekėti už tokio turtingo ir galingo žmogaus turėjo, be abejo, sugraudinti ir sužavėti drovią merginą. Tačiau toks ryžtingas ir energingas atsisakymas bet ką galėjo sugluminti. Katrina, kuri sėdėjo dabar šalia motinos ir laikė ją už rankos, neatrodė prislėgta ar bent kiek sunerimusi. Jos nuostabios nuoširdžios akys buvo ramios ir tyros, o balsas lygus, net kai ji švelniai paprieštaravo.

- Žinoma, atsisakau! Aš atsakydavau visiems, kurie prašė mano rankos, nes nemylėjau jų. O mesirą de Brazi myliu ne labiau už kitus ir, savaime suprantama, atsakau jam.

Ši naivi logika nepadarė Matjė jokio įspūdžio, jo veidas paniuro. Gili raukšlė tarpuakyje dar labiau įsirėžė. Truputį luktelėjęs, pridūrė:

- Ar tau neatėjo į galvą, kad taptum pačia turtingiausia dama visame Dižone? Gyventum puikiame name, vilkėtum nuostabiais drabužiais, apie kuriuos svajoji, puoštumeis karališkomis brangenybėmis, turėtum tarnų. Tave pristatytų karaliaus rūmuose.

- Ir, - nutraukė jį Katrina, - kiekvieną naktį miegočiau šalia žmogaus, kurio nemyliu, kuris kelia man pasibjaurėjimą. Ne, dėde, negaliu priimti šito pasiūlymo. Mano atsakymas - ne.

- Deja, - tarė Matjė, nežiūrėdamas į dukterėčią, - šitoj situacijoj pasirinkimo neturi. Tu privalai tekėti už mesiro de Brazi - tai įsakymas.

- Įsakymas? Ar galiu paklausti - kieno?

- Paties hercogo. Skaityk...

Iš skrynutės, stovinčios ant stalo, Matjė Gotrenas ištraukė pergamento ritinėlį su hercogo herbu ir ištiesė jį merginai.

- Garenas de Brazi davė jį man, kai formaliai prašė tavo rankos. Vasaros pabaigoje tapsi ponia de Brazi.

Visą dieną Katrina praleido užsirakinusi savo kambaryje. Niekas nedrumstė jos vienatvės. Kai ji, išgirdusi hercogo įsakymą, pratrūko pašėlusiu pykčiu, dėdė Matjė liepė visiems palikti ją ramybėje. Net Sara dingo toje paslaptingoje vietoje, į kurią kartkarčiais išeidavo, nieko neįspėdama ir neaiškindama. Katrina tik vieno Gedeono draugėje sėdėjo lovoje apsikabinusi kelius ir mąstė apie tai, kas atsitiko. Papūga, matyt, instinktyviai jausdama, kad

šeimininkė prastai nusiteikusi, tylėjo. Prisimerkusi, nuleidusi galvą ant krūtinės, ji snaudė ant savo kartelės ir atrodė kaip spindinti spalvinga dėmė plikos kambario sienos fone.

Įniršis, apėmęs ją prieš kelias valandas, atlėgo, bet Katrinos vis tiek neapleido maištingos mintys. Tikėjo, kad hercogas geros nuomonės apie ją ir linki gero, bet vis dėlto elgiasi siaubingai, nesuvokiamai, atiduodamas ją į žmonas Garenui de Brazi, kurio ji ne tik nemyli, bet vos pažįsta. Ypač piktino tai, kokiu būdu visa buvo sutvarkyta. Gal Pilypas mano, kad ji jo baudžiauninkė, su kuria gali daryti ką panorėjęs. Ji netgi ne jo valdinė - pareiškė Katrina Matjė.

- Monsinjoras Pilypas ne mano senjoras. Neprivalau paklusti jo įsakymams ir nemanau to daryti!

- Tai reikštų mūsų visų pragaištį ir kalėjimą... O gal ir dar blogiau... Pamiršai, kad aš hercogo valdinys. Tu - mano dukterėčia ir gyveni po mano stogu. Todėl norom nenorom esi jo vasalė.

Tai buvo teisybė. Nors ir įpykusi, Katrina suprato tai, bet negalėjo sutikti, kad taip lengvai būtų atiduota į iždininko rankas. Ji, Katrina, iki šiol sėkmingai išvengdavusi vyriškų žabangų ir prisiekusi, kad taip bus visuomet. Taip, buvo Arno, kupinas saldybės ir kartėlio susitikimas su juo. Bet matydama, kad laimė būti su juo atimta amžiams, Katrina, grįžusi iš Flandrijos, davė sau žodį nepriklausyti niekam, išskyrus tą aistringą ir švelnų vyriškį, taip greitai pavergusį jos širdį ir vos neužvaldžiusį jos kūno.

Prieš jos akis iškilo kiti vyriškiai: Garenas su juodu raiščiu ant akies, jaunasis kapitonas de Rusė, taip troškęs jos meilės, kad buvo pasiryžęs bet kokiai rizikai. Vienu metu Katrina net pagalvojo, ar nereiktų pabėgti su jaunuoju karininku. Ji buvo tikra, kad Žakas išnaudos šansą, nepaisydamas pavojaus užsitraukti hercogo rūstybę. Tai būtų puikus būdas išsigelbėti nuo de Brazi. Bet atsidūrusi de Rusė valioje, ji turėtų dovanoti jam trokštamą atlygį, apie kurį jis taip aistringai ir beviltiškai svajoja. Katrina nenorėjo priklausyti nei de Brazi, nei Rusė. Ir vienu, ir kitu atveju tai reikštų atsiduoti kitam, o ne Arnio.

Staiga prisiminė kitą' veidą - Barnabi! Tai protingiausias pasaulyje žmogus, mokantis rasti išeitį iš sunkiausios padėties! Argi ne jis ištraukė juos iš nugalėto Paryžiaus, išgelbėjo Loizą

nuo Kabošo ir sėkmingai vedė jas per visą šalį, nualintą karų ir knibždančią siaubingomis samdinių ir banditų gaujomis, kol pasiekė Dižoną? Tas žmogus mokėjo daryti stebuklus. Po ilgų svarstymų ryžosi eiti pas Barnabi. Nėra prasmės laukti, kol jis pats susirengs aplankyti savo respektabilius draugus. Negalima gaišti nė valandėlės.

Į namus Grifų gatvėje Barnabi atklysdavo gana retai todėl, kad čia buvo pernelyg ramu. Nepaisant garbingo amžiaus, senasis prekiautojas netikromis relikvijomis vis dar norėjo gyventi pavojų ir rizikos kupiną gyvenimą. Jis neketino atsisakyti savo keisto, neramaus, bet tokio jaudinančio ir spalvingo gyvenimo. Retkarčiais apsilankydavo - nerangus, nerūpestingas ir pašaipus, vilkintis savo purvinus skarmalus su karališku atsainumu. Pirmiausia ištiesdavo savo ilgas kojas prie liepsnojančios ugnies, o vėliau - po gausiai nukrautu stalu. Matjė, kuris mylėjo jį pats nesuprasdamas už ką, niekad nepamiršdavo pakviesti jį pavalgyti.

Dažniausiai Barnabi praleisdavo pas juos keletą valandų, draugiškai šnekučiuodamasis apie šį bei tą su Matjė. Jis visuomet žinodavo, kas kur hercogystėje atsitiko, ir dažnai galėdavo suteikti naudingos prekybinės informacijos, pavyzdžiui, papasakoti apie laivo iš Genujos ar Venecijos atplaukimą arba apie tai, kad Šalone pasirodė rusų prekiautojai kailiais. Jis žinojo visas dvaro paskalas, hercogo Pilypo meilužių vardus ir kiek kartų tą savaitę našlaujančią hercogienę apniko pykčio protrūkis. Paskui, žnybtelėjęs Katrinai į žanduką ir rimtai nusilenkęs Žaketei bei Loizai, vėl išeidavo į savo naktinį gyvenimą. Abu, Matjė ir Katrina, gerai žinojo, kad Barnabi yra grėsmingojo Žako de la Mero - Kriauklelių karaliaus dešinioji ranka, bet nė vienas iš jų garsiai apie tai neprasitardavo, ir kai sykį nuo aštraus Loizos liežuvėlio nusprūdo keletas užuominų apie netinkamą jų draugo profesiją, jai tučtuojau buvo liepta užsičiaupti.

Artėjant vakarui, Žaketė, susirūpinusi, kad Katrina taip ilgai sėdi viena savo kambaryje, nunešė jai lėkštę sriubos, keletą griežinėlių šaltos jautienos ir puodelį pieno. Mergina buvo nevalgiusi nuo pat ryto. Ji padėkojo motinai ir, nors visai neturėjo apetito, suvalgė šiek tiek sriubos, mažytį gabalėlį mėsos ir išgėrė gurkšnelį pieno. Užkandus palengvėjo. Bemat pajuto naujų jėgų antplūdį; sąmonė praskaidrėjo, kūnas atsipalaidavo.

- Nereikia taip krimstis, brangioji, - tarė Žaketė, šypsodamasi dukrai. - Gerai pagalvojus, ši santuoka ne tokia baisi. Daugelis merginų tau pavydėtų, taip pat ir kai kurios kilmingos damos. Visai galimas daiktas, kad mesiras Garenas tau patiks, kai pažinsi jį arčiau. Jis atrodo visai neblogai. Ką žinai, gal laikui bėgant tu pamilsi jį. Šiaip ar taip, jis tikrai lepins tave ir stengsis įsiteikti.

Gerosios moteriškės akys apsistojo ties ryšuliu su ryškiaspalviais audiniais, kurį Matjė liepė atnešti į dukterėčios kambarį lyg gundantį puikios ateities ženklą. Katrina abejingai numetė jį ant skrynios tamsiausiame kambario kampe. Žaketės balsas, nedrąsus ir maldaujantis, sugraudino merginą, pašokusi ji apkabino motiną.

- Nesirūpink dėl manęs, mama... Viskas bus gerai, ir, kaip tu sakai, galbūt viskas susitvarkys savaime.

Klaidingai supratusi Katrinos žodžius, Žaketė grįžo į virtuvę nusiraminusi ir pasakė broliui, kad kūdikis tapo sukalbamesnis ir jau nebesako "ne" taip atkakliai ir kategoriškai.

Tačiau Katrina nė nemanė pasiduoti. Ji tik norėjo išsklaidyti motinos nerimą ir gauti daugiau laisvės. Po lengvos vakarienės, laukdama tamsos, prigulė ant lovos. Girdėjo, kaip dėdė Matjė kaip ir kiekvieną vakarą išėjo perduoti švento Nikolajaus vartų raktus komendantui ar miesto merui - saugoti ir prižiūrėti vartus buvo jo pareiga.

Netrukus ji išgirdo, kaip jis grįžo, užstūmė durų sklendę, paskui nuskambėjo vakariniai varpai, skelbiantys, jog laikas gesinti šviesas. Nuo šio momento valdžia mieste pereidavo į prostitučių, vagių, plėšikų ir visokiausių sukčių rankas.

Katrina vis dar gulėjo lovoje nejudėdama. Klausėsi, kaip girgžda laiptai po dėdės, lipančio gulti, kojomis, paskui girdėjo, kaip Loiza bara tarnaitę, o senis Pjeras murma kažką panosėje repečkodamas į mansardą. Po truputį namai nugrimzdo į tylą. Saros vis dar nebuvo. Katrina žinojo, kad ji negrįš ligi aušros, o veikiausiai parsiras tik kitą dieną.

Kai pagaliau namų tylą bedrumstė vien dėdės Matjė knarkimas, Katrina išsmuko iš lovos, užsitempė rudą suknelę, kurią specialiai išsirinko, kietai susipynė kasas ir uždengė jas gobtuvu, paskui užsimetė dukslų apsiaustą ir nusėlino laiptais žemyn. Iš patirties žinojo, kaip žengti, kad laiptai negirgždėtų, ir kaip tyliai atitraukti

stūmą bei atrakinti duris, kurios nelabai ir girgždėjo, nes retkarčiais Sara jas patepdavo aliejumi. Po kelių minučių Katrina jau buvo gatvėje.

Šeštas skyrius

Žako de la Mero taverna

Katrina buvo ne iš bailiųjų, be to, ir naktis pasitaikė šviesi. Dangus atrodė nelyginant juodas aksomas, o žvaigždės spindėjo taip ryškiai, kaip briliantai ant Juodosios Madonos apdaro. Vis dėlto reikėjo turėti drąsos eiti į šią miesto dalį, kur nedrįsdavo rodytis net miesto sargybiniai.

- Jeigu kada nors tau prisireiks manęs, - kartą paslapčia pasakė jai Barnabis, - rasi mane viešuosiuose namuose. Jie priklauso tokiam Žako de la Merui, merijos seržantui. Be to, jis yra visų mūsų, elgetų ir valkatų, vadeiva. Sakau todėl, kad nesi pleputė ir galbūt ateis diena, kai reikės mano pagalbos. Jeigu manęs ten nerastum, pasiųsk ką nors į užvažiuojamuosius namus prie Sodo vartų, kur retkarčiais būnu, nors ir ne per dažniausiai.

Katrina supratimo neturėjo, kas yra viešieji namai, kol kartą neužsiminė apie juos Sarai. Čigonė manė, kad daiktus reikia vadinti tikraisiais vardais ir kad, auklėjant jaunas merginas, teisybė šimtą kartų geriau už veidmainiavimą.

- Viešieji namai, - paaiškino ji, - tai namai, kur kvailos merginos pardavinėja vyrams savo kūną.

Tada Katrinai atrodė, kad ji viską suprato, bet dabar, glusčiodama prie namų sienų, vėl prisiminė Saros žodžius. Katrina ėjo slėpdamasi tirštuose šešėliuose po karnizais, vengdama siauros gatvelės vidurio, kur buvo šviesiau.

Pasiekusi Sen Šapel aikštę, ji sukaupė visą ryžtą ir nubėgo iki aikštės vidury stovinčio kryžiaus, kur sustojo sunkiai alsuodama. Kryžius metė ilgą šešėlį, iš vienos jo pusės stovėjo švento Jono statula, iš kitos - Marijos Magdalietės. Jų akmeniniai veidai sustingo amžiams Dievo Kančios akivaizdoje. Atsikvėpusi Katrina užsuko už hercogo rūmų tvirtovės. Bokštų šešėliuose buvo saugiau, tačiau reikėjo saugotis stovinčių sargyboje lankininkų,

kuriuos ji nuspėdavo iš vos matomo šalmų spindėjimo. Ji bėgo Kalvių gatve - iš skurdžių lūšnų sklido degančių malkų, svylančios odos ir ginklų tepalo kvapai. Šita gatvė buvo nepaprastai siaura ir garsėjo savo gaisrais, dažnai įsiliepsnojančiais nuo žaizdrų.

Prie kiekvieno namo slenksčio stovėjo po didžiulį odos kibirą su vandeniu, jei kiltų gaisras. Katrina žinojo apie tuos kibirus, bet iš susijaudinimo užmiršo, užkliuvo už vieno ir, išsitiesusi ant žemės, susikeikė kaip vežikas. Šiaip ji nesikeikdavo, bet šį kartą pajuto, kad nuo to palengvėjo.

Ten, kur siaura gatvelė įsiliejo į Burgą, pačią didžiausią ir judriausią miesto gatvę, ji išplatėjo į nedidelę aikštę, kurioje stovėjo gėdos stulpas. Šiuo metu prie jo nieko nebuvo, tačiau vis tiek jo vaizdas kėlė nemalonius jausmus. Katrina pažvelgė į kitą pusę ir norėjo eiti toliau, bet pajuto, kad kažkas laiko už apsiausto krašto, ir suriko. Beformis šešėlis išlindo iš už kampo, sumykė, o paskui pratrūko juoktis; dvi rankos apkabino ją po apsiaustu už talijos.

Katrinos vos nesuparalyžiavo iš baimės, bet ji turėjo stiprų savisaugos jausmą. Rangydamasi kaip ungurys, ištsprūdo iš šiurkščių rankų, bandančių ją sulaikyti. Nusimetusi apsiaustą, ėmė bėgti akiplotu; stengėsi sutramdyti siaubą ir neprarasti galvos. Ji turi nusigauti į Kriauklelių karaliaus taverną!

Katrina jautė, kad kažkas ją vejasi. Visai netoli girdėjo basų kojų dunksėjimą ir sunkų persekiotojo alsavimą. Naktis ėjo vis juodyn, ir gatvių, kuriomis ji bėgo, labirintas nugrimzdo neįžvelgiamoje tamsoje. Ji duso nuo smarvės, kurią skleidė atviri nutekamieji grioviai, pūvančios šiukšlės, sušvinkusi mėsa - ėmė šleikštulys. Tais laikais niekas nė nemanė valyti gatvių, kol atmatų susikaupdavo tiek daug, kad nebūdavo galima praeiti. Tik tuomet tai, ko nebūdavo suėdę katės ir šunys, nustumdavo į Ošo ir Siuzon upes.

Durų angos tamsoje sukrutėjo skudurų krūva, ir Katrina pasibaisėjusi pamatė, kaip dar vienas šešėlis beprotiškai kikendamas puolė paskui ją. Ją apėmė nežmoniška baimė. Nedrįsdama atsisukti, stengėsi bėgti kuo greičiau, bet nematė kur bėga. Užkliuvusi už dvokiančios pūvančios žuvies krūvos, iškėlė rankas, kad nepargriūtų, ir atsirėmė į drėgnus sienos akmenis beveik

be sąmonės iš siaubo, uždususi, užverktom akim... Persekiotojai pasivijo.

Pajuto, kaip tos pačios rankos apglėbė taliją ir nekantriai ją čiupinėja. Matyt, vyriškis, dvokiantis raugu, buvo labai aukštas, nes užstojo dangų.

- Na, - kimiai sušvogždė jai į ausį, - kurgi mes skubame? Kur lekiame - į pasimatymą su meilužiu?

Kai tik vyriškis prabilo, liovėsi buvęs panašus į vaiduoklį, ir tai padėjo Katrinai susivaldyti.

- Taip, - mikčiodama tyliai atsakė ji. - Į pasimatymą!

- Pasimatymas palauks. O aš ne. Tu kvepi jaunyste ir tyrumu. Gardus kąsnelis! Mm, tokia švelni oda!

Jausdama šleikštulį, Katrina bejėgiškai stovėjo, kol vyriškio rankos, čiupinėdamos jos korsažą, sustojo kaip tik ties ta vieta, kur baigėsi apykaklė. Šlykštus jo kvapas atsidavė pigiu vynu ir sugedusiais dantimis, o oda šiurkšti lyg nudeginta. Rankos apčiuopė suknelės iškirptę ir jau buvo pasirengusios ją perplėšti, bet gergždžiantis lyg iš po žemių balsas sukiauksėjo:

- Neskubėk, bičiuli! Aš irgi ją pamačiau, atsimenu! Reikia garbingai!

Milžinas, laikąs Katriną, truputį atleido savo gniaužtus ir nustebęs pasisuko. Skarmalų krūva, kurią Katrina matė tarpduryje, stovėjo dabar už jo. Tai buvo neūžauga nuskurėlis, apsimuturiavęs daugybe draiskalų. Katrina pajuto, kaip ją laikančio vyriškio raumenys grėsmingai įsitempė. Pasirengė pulti, bet išgirdo:

- Ramiau, Dimanše Mėsininke, atvėsk! Žinai, kas tau bus, jei Žako de la Meras sužinos, kad primušei jo geriausią draugą. Geriau pasidalinkim mergiūkštę... Kertu lažybų, ji saldus kąsnelis! Juk žinai, kad matau tamsoje kaip katė!

Užpuolikas tik suurzgė ir dar stipriau suspaudė savo auką. Pagaliau iškošė:

- O, tai tu, Žeanai Storakapši? Eik šalin! Merginos ne tokiems, kaip tu!

Skudurų krūvai šis argumentas neatrodė įtikinamas. Vėl pasigirdo jo gergždžiantis grėsmingas juokas, primenantis merginai surūdijusios grandinės džeržgesį.

- Taip manai? Nors aš kuprotas ir pilnas skaudulių, bet lovoje ne prastesnis už kitus... Vesk mergiščią į namą su žirgeliu

ant stogo, ten, priebutyje, ir suknelę nurengsim. Žako de la Meras visuomet sako, kad nieko nepasakysi apie merginą, kol neišrengsi jos nuogai... Eime.

Jo balse pasigirdo valdingos gaidelės, kaip žmogaus, pratusio įsakinėti. Ir Dimanšas Mėsininkas dar ilgai būtų jam priešinęsis, bet, laimė, Žeanas Storakapšis du sykius pakartojo Kriauklelių karaliaus vardą, ir tai padėjo Katrinai atsipeikėti. Ji nusprendė surizikuoti. Negalėjo būti nieko blogiau už tuos du pabaisas.

- Jūs kalbate apie Žako de la Merą, - prabilo ji kuo tvirtesniu balsu, - tai štai, pas jį kaip tik ir einu, o jūs... gaišinate mane.

Giganto letenos bemat atsileido, o neūžauga priėjo arčiau, kad geriau įsižiūrėtų į Katriną. Neįtikėtinai smarkiai trūktelėjęs, jis išlaisvino ją iš Dimanšo rankų.

- Ko tau reikia iš Žako? Tu nepanaši į jo merginas. Jos visos dabar dirba.

- Man reikia jį pamatyti, - suriko Katrina, vos neraudodama. - Tai labai svarbu! Jeigu jūs jo žmonės, privalote nuvesti mane pas jį.

Minutėlę buvo tylu. Paskui Žeanas Storakapšis liūdnai atsiduso.

- Tada kas kita, - tarė jis. - Jeigu eini pas Žako, negalim tavęs sulaikyti. Gaila! Eime, Dimanšai, suimk save į rankas. Turim palydėti šią mažytę nekaltybę... tu juk nekalta? Visuomet atskirsi... jeigu būtų kitaip, argi keltum tokį triukšmą, kad du sveiki valkatos panoro truputį pasismaginti.

Per daug sukrėsta, kad įstengtų kalbėtis, Katrina žingsniavo tarp dviejų vyriškių, kurie jai kaip ir anksčiau tebuvo beveidžiai šešėliai. Miglotai jautė, kad jai niekas negresia, bent tol, kol pasieks taverną, o šie du plėšikai - tarsi jos asmens sargybiniai. Didžiulis milžino šešėlis lydėjo ją iš vienos pusės, o antrasis, klupčiodamas ant nelygių akmenų, sunkiai šlubčiojo iš kitos.

Gatvelė, kurią iš abiejų šonų spaudė dvi eilės namų, leidosi žemyn ir virto tarsi kokiu tuneliu tarp dviejų sodų su aukštomis sienomis. Tolumoje pasimatė kažkokie fantastiški statiniai, kurie iš arčiau pasirodė esą du apgriuvę namai. Pro langinių plyšius sklido šviesa, Katrinos ausis pasiekė moteriškas balsas, kuris rečitatyvu traukė keistą laidotuvių giesmę nesuprantama kalba.

Artėjant prie namo, daina girdėjosi vis aiškiau. Tarpais dainininkė užtraukdavo neįmanomai aukštą gaidą ir ilgai tęsdavo ją, o paskui vėl vinguriavo keistą šiurkščią melodiją. Katrina išgirdo, kaip Žeanas Storakapšis nusijuokė savo ypatingu gergždžiančiu juoku:

- Cha cha!.. Žako surengė vakarėlį... puiku!

Kai jie priėjo prie namo, nuo durų atsiskyrė figūra. Katrina pamatė blizgančius kirvio ašmenis.

- Slaptažodis? - paklausė šiurkštus balsas.

- Atkaklusis, - atsakė Žeanas Storakapšis.

- Užeikite...

Durys atsilapojo, leisdamos įeiti į garsiąją Žako de la Mero taverną - vietą, kur rinkdavosi Dižono nusikaltėlių pasaulis. Padorūs miestelėnai kalbėdavo apie šią vietą pašnibždom ir žegnodavosi iš prietaringos baimės. Sunku buvo suprasti, kodėl miesto tėvai leido klestėti šiam blogio lizdui.

Bet kuri garbinga Dižono dama apalptų sužinojusi, kad jos brangusis vyrelis kartais nusprūsta į uždraustąjį namą nusipirkti kokios nors gražios mergšės glamonių. Žako mokėjo parinkti merginas - jo įstaiga galėjo rungtis su pačiais garsiausiais viešaisiais namais. Kaip geras vertelga jis žinojo, jog klientas turi patirti malonumą...

Iš pradžių Katrina matė tik ryškių spalvų kaleidoskopą. Iš visų pusių sklido klegesys, juokas, muzika, bet visa nutilo, nes tavernos lankytojai išsižioję iš nustebimo įsistebeilijo į keistą paveikslą - jauną nuostabią merginą išblyškusiu veidu ir išdraikytais plaukais ir du šalia jos stovinčius grėsmingus palydovus. Tuo metu Katrina dairėsi po šitą didžiulę patalpą žemais skliautais, į kurią reikėjo nusileisti keliais laipteliais. Kambario kampe buvo didžiulis židinys, kuriame lėtai ant iešmų sukosi trys avinai. Visur stovėjo suolai ir didžiuliai mediniai stalai. Tolimajame patalpos kampe kilo mediniai įviji laiptai, vedantys ant stogo.

Taverna knibždėte knibždėjo žmonių. Čia buvo pilna girtuoklių: kareivių, studentų ir pameistrių, troškusių susipažinti su tamsiąja gyvenimo puse. Dvi senės rūpinosi maisto gaminimu. Klientams ant kelių ir net ant stalų - tarp telkšančių vyno balų ir aliuminio puodelių - sėdėjo jaunos nusidėjėlės - daugelis prasegtais korsažais, o kai kurios ir visai nuogos. Tamsoje ir dūmuose kūnai tarsi

blankiai švytėjo. Žvakių ir židinio ugnies atšvaitai mirguliavo ant atlasinės moterų odos ir raudonų apgirtusių vyrų veidų.

Trumpas nustebimas, kurį sukėlė trijulės pasirodymas, atslūgo. Nespėjo Katrina su savo eskortu atsistoti ant paskutinio laiptelio, kai bakchanalija vėl įsisiūbavo: prasidėjo šokiai, aidėjo riksmai. Tamsaus gymio mergšė milžinišku biustu užsilipo ant stalo ir leidosi šokti nepadoriai rangydamasi tarp godžiai ištiestų rankų. Katrina pamanė pakliuvusi į pragarą ir užsimerkė.

Vaizduotėje iškilo tokių pat scenų prisiminimai. Tokias orgijas ji matė Stebuklų Kieme, kai slapstėsi senoje Barnabi lūšnoje. Tuomet ji buvo vaikas ir tokių scenų prasmės nesuvokė. Dabar buvo sukrėsta ir bjaurėdamasi pajuto prabundant keistą geidulį.

Moteris, kuri anksčiau dainavo, užtraukė naują dainą - išgirdusi jos kimų žemą balsą, Katrina vėl išplėtė akis. Ta moteris, ryškiai raudona atlaso suknele, su auksiniais blizgučiais plaukuose, sėdėjo apsupta krūvos vyriškių tolimame kambario kampe. Akompanavo ties ja palinkęs liutnininkas. Ji dainavo užsimerkusi, apkabinusi rankomis kelius. Katrina krūptelėjo iš nustebimo, - šią naktį ji tikrai daug atrado, - moteris buvo Sara.

Ji nepastebėjo Katrinos, bet jei ir būtų pamačiusi, vargu ar kas būtų pasikeitę, nes buvo girta. Tačiau ne vynas ją svaigino, o visai kas kita. Gurkšnelis vyno tik padėdavo čigonei atsiplėšti nuo kasdieninio pasaulio ir grįžti širdimi į tolimą laukinį gyvenimą tabore. Katrina klausėsi susižavėjusi. Sara dažnai dainuodavo jai lopšines, ypač kai jie persikėlė į Burgundiją, bet niekad jos balsas nebuvo toks kimiai aistringas ir toks nepakeliamai liūdnas...

Katrina regėjo ne transo apimtą moterį, o jauną senųjų laikų laukinukę, vaiką, gimusį klajoklių karavane pakeliui iš tolimosios Azijos. Tik veido bruožai priminė, kad tai jos kompanionė ir draugė. Katrina nenustebo, atskleidusi paslaptį, kur retkarčiais dingsta Sara, nesukrėtė jos ir tai, kad rado čigonę šitoje nepadorioje vietoje, tramdančią savo stebuklingu dainavimu Žako žmones, šiuos gyvulius su žmonių veidais.

Vyriška figūra išdygo tarp jos ir dainininkės. Tai buvo aukštas išblyškęs žmogus, toks baltaveidis, tarsi oda būtų praradusi spalvą nuo ilgo buvimo po vandeniu. Kartą prieš daugelį metų Katrina matė skenduolį, ištrauktą iš Ošo. Nepažįstamasis, pasirodęs prieš ją, atrodė taip pat, šį įspūdį dar stiprino jo žalsvos drumstos

akys. Sunkūs nuleisti kaip vėžlio vokai dengė šias nerimą ir baimę keliančias akis. Pilki dukslūs drabužiai kabojo ant jo kaulėto kūno, o oda karojo apdribusi lyg šlapias skuduras. Lėti it lunatiko judesiai dar labiau darė jį panašų į šmėklą.

- Kas ji? - paklausė jis, baltu kaulėtu pirštu rodydamas į Katriną.

Dimanšas Mėsininkas šviesoje atrodė ne daug patrauklesnis nei anksčiau - žvakė apšvietė jo raupsuotą veidą ir skruostą su raudonu randu, kuris atsirado nuo budelio padaryto įdago.

- Laukinė ožkytė, kurią mes radome gatvėje. Sakosi norinti matyti tave, Žako, - atsakė jis.

Plonas bespalves Kriauklelių karaliaus lūpas iškreipė grimasa, kurią galima buvo pavadinti šypsena. Jis palietė Katrinos smakrą.

- Gražutė! - sušuko patenkintas. - Nejaugi mano širdžių ėdiko reputacija atviliojo tave čionai, meilute?

- Ne, - tvirtai atsakė Katrina, kuri pamažu atgavo savitvardą. - Aš čia todėl, kad turiu pamatyti Barnabi. Jis sakė, jog galėsiu jį rasti pas tave, jeigu kada nors prisireiks. O dabar mano jo reikia!

Nemalonus spindesys, akimirką žybtelėjęs Žako akyse, užgeso, vos tik jis nuleido sunkius vokus.

Bjaurus, susisukęs mažasis Žeanas Storakapšis, nusiėmęs suplyšusią fetrinę skrybėlę ir susiglostęs rudus susivėlusius plaukus, nuvėrė akimis Katriną.

- Dabar žinau, kas tu... šito asilo Matjė Gotreno dukterėčia, gražioji Katrina... tyriausia skaistuolė visoje Burgundijoje! Dabar nesigailiu, kad išsprūdai iš mano rankų, nes esi skirta svarbesniam už mane žmogui. Jeigu būčiau tave palietęs, neišvengčiau kilpos...

Išraiškingas gestas palydėjo paskutinius mažojo žmogučio žodžius. Katrina nustebusi įsitikino, kad, nepaisant nervinio tiko, jo veido bruožai subtilūs, o akys gražios.

- Neišvengtum kilpos? - paklausė ji nuoširdžiai nustebusi. - Kodėl?

- Todėl, kad hercogas nori pasilikti tave sau, ir tu priklausysi jam. Ir nors tai aišku kaip diena, reikėjo man vis dėlto patenkinti savo troškimus. Iš pradžių tu, o paskui kartuvės! Nuostabus būdas sutrumpinti gyvenimą! Bet tu tikrai verta šito!

Žako de la Meras nusprendė, kad pokalbis per ilgai užsitęsė. Jo ranka lėtai nusileido ant Katrinos peties.

- Jeigu nori pamatyti Barnabi, užlipk laiptais. Jis palėpėje, pačioje namo pastogėje. Tau bus nelengva su juo pasikalbėti, nes tikriausiai mirtinai girtas. Vynas - vieninteliai vaistai, kuriais jis tiki. O prieš tris dienas jis gerai pasipelnė ant Gento kelio.

Perėjusi kambarį namų šeimininko nurodyta kryptimi, Katrina ėmė lipti laiptais. Jai reikėjo praeiti ir pro Sarą, bet šios akys buvo užmerktos. Ji dainavo nugrimzdusi savin, į savo vidinį pasaulį, per tūkstančius mylių nutolusį nuo šios vagių lindynės. Katrina be vargo atidarė palėpės duris, bet jos buvo tokios žemos, jog turėjo susilenkti dvilinka, kad įlįstų vidun. Ji atsidūrė tamsioje belangėje pastogėje. Ant šiaudų čiužinio gulėjo Barnabi, o šalia stovėjo vyno ąsotis ir degė nemaloniai dvokianti taukinė žvakė. Barnabi veidas buvo įraudęs, tačiau jis girtas neatrodė. Nustebęs pažvelgė į Katriną.

- Tu? Ką čia veiki... mano balandėle? Ir tokiu metu?

Jis pasikėlė ir droviai užsitraukė marškinius ant krūtinės, apžėlusios žilais plaukais.

- Barnabi, man reikia tavo pagalbos, todėl ir susiradau tave, kaip esi sakęs, - tarė Katrina, sėsdamasi prie Barnabi kojų ant čiužinio, pro kurio skyles lindo šiaudai. - Tu sužeistas? - paklausė ji, pamačiusi ant jo kaktos purviną kruviną raištį, dėmėtą nuo balzamo.

Jis abejingai gūžtelėjo pečiais.

- Niekai. Vienas nepraustaburnis stuktelėjo kastuvu, kai norėjau patikrinti jo santaupas. Jau beveik užgijo.

- Tu niekad nepasikeisi! - atsiduso Katrina. Jos nenustebino ir nepapiktino Barnabi žodžiai. Galbūt linksmi žiburėliai jo akyse vertė manyti, kad tas nuotykis visai nekaltas ir netgi įdomus. Katrinai nerūpėjo, kad Barnabi vagis. Jis jos draugas - tai svarbiausia. Tegu daro ką nori. Tačiau, kad nuramintų savo sąžinę, pamėgino įspėti jį: - Jeigu nebūsi atsargesnis, tai vieną kartą su kilpa ant kaklo atsidursi Morimone pas metrą Blenji.

Nerūpestingai numojęs ranka, Barnabi nuvijo šį nemalonų vaizdą. Gurkštelėjo didelį gurkšnį vyno, pastatė ąsotį, nusibraukė lūpas rankove ir patogiau įsitaisė savo skuduruose.

- Na, o dabar klok... kas tave atvedė čionai? Nors, regis, numanau!

- Numanai? - nuoširdžiai nusistebėjo Katrina.

- Aš žinau štai ką: hercogas Pilypas įsakė tau ištekėti už Gareno de Brazi. Kad įkalbėtų šį turtingą poną vesti kažkokio Matjė Gotreno dukterėčią, davė tau didelį kraitį. Hercogas Pilypas visuomet žino, ko nori...

Išraiškingos Katrinos akys visai suapvalėjo ir pasidarė kaip lėkštutės. Barnabi buvo įpratęs dėstyti viską sausai, kaip savaime suprantamus dalykus, tarytum būtų visai natūralu, kad elgeta žino, kas vyksta karaliaus dvare.

- Iš kur žinai? - paklausė ji užsikirsdama.

- Žinau, ir viskas. Ir dar. Turi suprasti, kad hercogas nori išleisti tave už vyro tik todėl, kad tokiame miestelyje, kaip mūsų, kur buržua turi valdžią, geriau, kai meilužė yra ištekėjusi moteris, o ne mergina. Hercogas protingas žmogus ir išmano, kaip pakreipti įvykius savo naudai.

- Nesuprantu tik vieno, - tarė Katrina, - mesiras de Brazi nepanašus į žmogų, kuris savo noru taptų raguotu.

Tai buvo tikra teisybė, ir Barnabi sužavėjo jos logika. Jis pasikasė galvą.

- Suprantu, ką turi omeny, ir, teisybę sakant, neaišku, kodėl jis pasirinko iždininką, o ne ką nors kitą. Garenas de Brazi visais atžvilgiais tinkamas žmogus, bet jį sunku valdyti. Galbūt hercogas savo žmonių rate nieko kito nerado. Viena aišku - šita santuoka jis nori įvesti tave į dvariškių ratą. Manau, tu sutikai. Nuo tokių pasiūlymų neatsisakoma.

- Klysti... Aš atsisakiau.

Smulkiai ir ramiai Katrina atpasakojo senam draugui savo nuotykius Flandrijoje. Suprasdama, kad dabar negalima nieko slėpti, išklojo viską: kaip sutiko Arno de Monsalvi, kaip pamilo jį iš pirmo žvilgsnio ir kaip Matjė šauksmai išplėšė ją iš jo glėbio, kai jau buvo pasirengusi atsiduoti jam. Pasakojo ir pasakojo, visai nesidrovėdama, visiškai nuoširdžiai ir atvirai, nieko nepraleisdama. Sėdėdama ant čiužinio apkabinusi kelius, žvelgdama į palėpės tamsą ji, rodės, seka nuostabią meilės pasaką. Barnabi užgniaužęs žadą klausėsi, bijodamas ją sutrikdyti.

Kai mergina baigė, įsivyravo tyla. Katrina pažvelgė į senąjį draugą: jis mąstė, nuleidęs galvą ant krūtinės.

- Jeigu teisingai suprantu, - pagaliau tarė, - Garenui de Brazi atsakei todėl, kad nori likti skaisti ir nepaliesta tam jaunuoliui, kuris tavęs neapkenčia ir niekina ir neužmušė tik todėl, kad esi moteris... o veikiausiai todėl, kad buvo sužeistas ir nežinojo, kaip ištrūkti iš to viešbučio. Ar nemanai, kad tau protas aptemo?

- Aptemo ar ne, - nuolankiai atsakė Katrina, - bet viskas yra būtent taip! Aš nenoriu priklausyti kitam.

- Norėčiau išgirsti, kaip tai pasakysi hercogui, - nusijuokė Barnabi. - Įdomu, ką jis pamanys? Beje, kaip tu rengiesi atsikratyti Gareno? Jis per daug atsidavęs hercogui, o tu per daili, kad jis nuleistų rankas. Jeigu jam atsakysi, ne tik sau, bet ir giminaičiams užtrauksi hercogo rūstybę. O mūsų hercogo būdas ne per švelniausias. Kas tada bus?

- Štai dėl to ir atėjau pas tave...

Katrina atsistojusi pasirąžė, nes nuo ilgo sėdėjimo sustingo nugara. Jos grakšti figūra rausvoj šokinėjančioj žvakės šviesoj atrodė aukštesnė, negu buvo iš tiesų. Pasklidę plaukai spindėjo kaip aureolė, ir staiga senio širdis skausmingai susigniaužė.

Mergina buvo akinamai graži, ir Barnabi, sunerimęs dėl jos labiau, negu norėjo prisipažinti, pagalvojo, kad ji yra kaip tik iš tų retai pasitaikančių moterų, dėl kurių kildavo karai, o vyrai žudydavo vienas kitą. Jos retai atnešdavo laimę tiems, kurie jas mylėjo. Visi kraštutinumai pavojingi! Tobulumas niekad neatneša gero.

Jis ištuštino ąsotį vyno ir numetė jį ant grindų. Ąsotis sudužo, ir šukės išlakstė į šalis.

- Ką aš turiu padaryti? - tyliai paklausė jis.

- Noriu, kad išardytum šitą santuoką. Žinau, turi įvairių priemonių... ir reikalingų žmonių. Turi juk būti kažkoks būdas išvengti santuokos, tiesiai neatsakant ir neverčiant Gareno de Brazi eiti prieš savo pono valią.

- To jis nė už ką nepadarys, brangioji. Yra tik viena išeitis. Tau arba Garenui. Manau, nesi pasirengusi mirti, ar ne?

Katrina tylėdama linktelėjo, įbedusi akis į savo dulkinus batelius. Barnabi jos tylėjimą suprato teisingai.

- Tada jis! Ar ne? Kad išsaugotum ištikimybę kažkokio kvailo susižavėjimo objektui, šaltakraujiškai siunti žmogų į mirtį... Ir, galimas daiktas, ne vieną.

Barnabi žodžiai nelyginant chirurgo skalpelis negailestingai įsmigo į merginos širdį: ji aiškiai pamatė ir save, ir savo motyvus. Jai pasidarė gėda. Tai, ką išvydo slapčiausiuose savo sielos kampeliuose, sukrėtė ją. Bet vis tiek - jeigu Gareno mirtis vienintelis būdas išvengti santuokos, kuri kėlė jai siaubą, buvo pasirengusi nedvejodama pasmerkti jį mirčiai. Ji pasakė tai Barnabi ir jos ledinis ryžtas pribloškė senąjį draugą.

- Aš nenoriu priklausyti šitam žmogui. Daryk ką nori, bet išardyk šią santuoką.

Baugi tyla pakibo virš kupinos ryžto merginos ir valkatos, apstulbusio nuo to, ką išvydo jos širdyje. Bet iš tikro dabar Barnabi pasijuto kur kas jai artimesnis. Ši mergina buvo tarsi jo duktė, o ne sąžiningų darbo žmonių atžala. Nejaugi garbusis Gošė ir jo doroji žmona Žaketė davė gyvybę šiam žvėriūkščiui? Barnabi širdy nusijuokė įsivaizdavęs, koks siaubas juos suimtų, jeigu viską sužinotų. Pagaliau jis nusišypsojo.

- Aš pagalvosiu, ką galima padaryti, - tarė. - O dabar grįžk namo. Tau nieko neatsitiko čia einant?

Trumpai Katrina papasakojo apie savo susitikimą su Dimanšu Mėsininku ir Žeanu Storakapšiu ir apie tai, kaip galų gale privertė juos paleisti ją.

- Atrodo, kad jie puikūs asmens sargybiniai, - pareiškė Barnabi. - Liepsiu jiems palydėti tave namo. Nesirūpink. Dabar gali jais pasitikėti.

Po keleto minučių Katrina su tais pačiais galvažudžiais iš šonų paliko Žako taverną. Kelias namo buvo tiek pat ramus, kiek audringas iš namų. Kai tik pasirodydavo kokia grėsminga figūra, kuris nors iš Katrinos sargybinių sumurmėdavo keletą žodžių nesuprantamu žargonu, ir figūra tučtuojau ištirpdavo tamsoje.

Kilo vėjas ir bemat turėjo prasidėti audra, kai valkatos atsisveikino su savo protežė Grifų gatvės kampe. Iš čia jau matėsi Matjė namas, ir Katrina daugiau nebebijojo. Ji taip susidraugavo su savo nuožmiaisiais palydovais, kad atsisveikino su jais visai maloniai. Žeanas Storakapšis kalbėjo už du. Atrodė,

kad jis buvo šios keistos komandos smegenys, o Dimanšas - šiurkšti jėga.

- Paprastai aš renku išmaldą prie švento Benedikto bažnyčios, - pasakė jis. - Jeigu reiktų, rasi mane ten. Tu Barnabi draugė, ir, jei panorėsi, tapsi ir mano drauge.

Šios nedidelės prakalbos metu jo šiurkštus gergždžiantis balsas skambėjo keistai švelniai, ir tai galutinai išsklaidė nemalonius jų pirmojo susitikimo prisiminimus. Ji žinojo, kad savo draugystę valkata siūlo nuoširdžiai, niekieno neverčiamas. Beje, tokie pat nuoširdūs buvo ir ankstesni jo grasinimai.

Lauko durys girgžtelėjo, kai Katrina jas atidarė. Tylutėliai ji užbėgo į viršų ir atsigulė į lovą. Dėdė Matjė tebeknarkė.

Likusi nakties dalis pasirodė per trumpa, kad būtų galima išsimiegoti. Katrina negirdėjo varpų, paskelbusių, kad baigėsi komendanto valanda, ir visai nereagavo, kai Loiza ėmė šiurkščiai ją purtyti, norėdama prikelti mišioms. Galų gale įniršusi Loiza išėjo, baisiausiai nustebinta tokio gilaus sesers miego ir pranašaudama jai amžinas pragaro kančias. Katrina svajodama vien apie minkštą pagalvę vėl nugrimzdo į sapnus.

Apie devintą valandą ji pagaliau nulipo į virtuvę. Atmosfera ten tvyrojo grėsminga.

Žaketė ant stalo šalia židinio lygino baltinius, retkarčiais vis įberdama į lygintuvą karštų žarijų. Jos kakta buvo išpilta prakaito, o lūpos suspaustos. Katrina suprato, kad motina susikrimtusi ir nesitveria savo kailyje. Iš to, kaip stumdė lygintuvą, galėjai suprasti, jog vos vos laikosi. Loiza sėdėjo prie lango, nusisukusi nuo jos. Ji tylėdama verpė. Iš sesers veido išraiškos Katrina suprato, kad jos susipyko.

Labai nustebusi, ji pamatė, kad Sara jau namuose. Matyt, grįžo auštant. Apsivilkusi įprasta tamsiai mėlyna suknele, su balta prikyšte, ji valė sriubai didžiulį krepšį briuselio kopūstų. Kai Katrina įėjo į kambarį, ji atsisuko ir reikšmingai mirktelėjo. Loiza taipogi pastebėjo seserį ir piktai sušnypštė:

- Lenkitės, vergai, štai ir jos didenybė galingoji ponia de Brazi teikėsi palikti savo menes, kad pasigrožėtų niekingomis indų plovėjomis.

- Prikąsk liežuvį, Loiza, - šaltai pasakė Žaketė. - Palik seserį ramybėje.

Tačiau Loiza burnos neužčiaupė, jeigu jau buvo nusprendusi išsilieti. Metusi verpstę, ji pašoko ir, įsisprendusi rankomis į šonus, atsistojo prieš seserį. Jos lūpas iškreipė grimasa.

- Mes per daug išdidžios, kad keltumės su aušra. Namų ruoša, rytinės mišios - neturtėliams, tokiems kaip mes su motina. O tu vaidinsi princesę, įsivaizduodama, kad jau ištekėjai už savo vienakio iždininko.

Žaketė piktai trinktelėjo lygintuvą. Ji paraudo iki plaukų šaknų. Bet Katrina prabilo, dar nespėjus jai nieko pasakyti.

- Aš blogai miegojau, - pasakė ji, gūžtelėjusi pečiais. - Tiesiog ilgiau pamiegojau, štai ir viskas. Tai ne nusikaltimas. Padirbėsiu ilgiau šiandien vakare, kad viską suspėčiau.

Atgręžusi Loizai nugarą, Katrina apkabino motiną ir jau norėjo pradėti lyginti, bet Žaketė ją sulaikė.

- Ne, Katrina... tu daugiau nedirbsi juodo darbo. Taip nori tavo jaunikis. Tu turi mokytis, kaip reikia elgtis naujoje aplinkoje, o laiko liko nedaug.

Katrina iš karto plykstelėjo:

- Ką turi omeny? Mano sužadėtinį? Aš dar nepriėmiau jo pasiūlymo. Be to, jeigu jis taip nori mane vesti, tegul veda tokią, kokia esu.

- Tu neturi pasirinkimo, mano brangioji. Šiandien ryte buvo atėjęs našlaujančios hercogienės pažas. Dar prieš vestuves turėsi persikelti pas ponią de Šandiver, kurios vyras yra hercogo kamerheris. Ji parengs tave, kad galėtum užimti savo vietą rūmuose, išmokys gerų manierų ir rūmų papročių.

Motinai kalbant, Katrina vis labiau virė pykčiu. Paraudusios Žaketės akys išdavė jos sielvartą, o ryžtingas tonas tik įpylė aliejaus į ugnį.

- Nė žodžio daugiau, mama. Jeigu mesiras de Brazi nori vesti mane, aš negaliu jam sutrukdyti, nes tai monsinjoro Pilypo įsakymas. Bet niekas neprivers manęs palikti savo šeimą ir gyventi su svetimais žmonėmis svetimuose namuose, kur į mane bus žiūrima iš aukšto. Aš kategoriškai atsisakau.

Tulžinga Loizos pašaipa buvo paskutinis lašas, perpildęs Katrinos kantrybės taurę. Įniršusi ji pasisuko į seserį:

- Ko juokiesi lyg idiotė? Jeigu nori žinoti, vien mintis apie vedybas man šlykšti, ir vienintelė priežastis, dėl kurios priėmiau

pasiūlymą, - tai noras išvengti atsisakymo pasekmių. Jeigu rūpinčiaus tik savimi, jau seniai būčiau perkirtusi Burgundijos sieną ir iškeliavusi į Paryžių... į mūsų namus.

Loiza ir toliau šaipėsi, tad Katrina jau buvo pasirengusi susigrumti su ja, bet Sara išskyrė seseris. Ji apkabino Katriną ir nuvedė nuo sesers.

- Nusiramink! Paklausyk motinos, vaikeli. Ji visiškai teisi. Šitaip elgdamasi, tik dar labiau verti ją krimstis.

Žaketė, atsirėmusi į židinį, raudojo, užsidengusi veidą prijuoste. Katrina, neįstengdama žiūrėti į motinos ašaras, pribėgo prie jos.

- Prašau, mama, neverk. Aš padarysiu, kaip tu nori. Bet negali priversti manęs išeiti iš namų ir apsigyventi pas nepažįstamus žmones.

Paskutiniai žodžiai nuskambėjo kaip maldavimas ir klausimas. Stambios ašaros nusirito Katrinos skruostais, ir ji prisiglaudė veidu prie motinos kaklo. Žaketė nušluostė jai ašaras ir švelniai paglostė auksines jaunėlės dukters kasas.

- Tu persikelsi pas ponią Šandiver dėl manęs, Katrina. Matai, kai tik paskelbs užsakus, mesiras de Brazi panorės lankyti tave kiekvieną dieną, asistuoti tau, kaip ir dera, čia jis negalės ateiti. Šie namai jo neverti. Jam bus nesmagu.

- Tik pamanykit, - karčiai tarė Katrina. - Galėtų ir nevaikščioti pas mane.

- Na, na, liaukis!.. Jam būtų nesmagu, kaip jau sakiau, o man dar labiau! Ponia de Šandiver, girdėjau, pagyvenusi miela moteris, tau bus gera su ja. Išmoksi deramų manierų. O, be to, - liūdnai šypsodamasi pridūrė Žaketė, - vis tiek greitai paliksi namus ir persikelsi pas vyrą. Tai bus lyg pereinamasis etapas, ir nesutriksi, atsidūrusi Gareno de Brazi namuose. Šiaip ar taip, niekas negali tau uždrausti lankytis pas mus kada panorėsi.

Apimta nevilties, Katrina klausėsi, kaip motina kartoja visa tai lyg gerai išmoktą pamoką. Tikriausiai dėdulė Matjė ilgai įtikinėjo ją, kol privertė taip nuolankiai su viskuo sutikti. Ginčytis su taip išsikankinusia Žakete nebuvo jokios prasmės. Jeigu Barnabi padėtų jai, kaip ji tikisi, viskas greitai pasimirštų lyg slogus sapnas. Ji nusileido.

- Na gerai, aš eisiu pas ponią de Šandiver. Tik viena sąlyga...

- Kokia? - paklausė Žaketė, nežinodama džiaugtis ar liūdėti, kad duktė taip greitai pasidavė.

- Su manim eis Sara.

Kai pagaliau vakare Katrina liko viena su Sara, nusprendė iš karto pranešti apie reikalą. Laiko paslaptims ir užuominoms nebuvo, nes kitą dieną jos turėjo persikelti į puikius namus, kur gyveno jų būsimoji šeimininkė.

Negaišdama laiko, Katrina papasakojo Sarai apie savo naktinę kelionę. Sara, sužinojusi, kad atskleista jos paslaptis, nė kiek nesusijaudino. Netgi šyptelėjo, nes iš merginos balso suprato, jog ši ne tik nekaltina jos, o dargi užjaučia.

- Kodėl pasakoji man tai šiandien? - paklausė ji.

- Noriu, kad nueitum pas Žako ir nuneštum laišką Barnabi.

Sara buvo ne iš tų, kurios ginčijasi ar stebisi. Ji tiesiog išsitraukė iš skrynios tamsų apsiaustą ir užsigobė jį.

- Dame!* - šūktelėjo ji.

Katrina skubiai parašė keletą žodžių, įdėmiai juos perskaitė ir pabarstė smėliu.

"Paskubėk, - rašė ji Barnabi. - Tu vienintelis gali man padėti ir žinai, kaip neapkenčiu to, apie kurį kalbame..."

Patenkinta laiškeliu, ištiesė sulankstytą lapelį Sarai.

- Štai, - tarė ji. - Paskubėk.

- Barnabi gaus tavo laiškelį po ketvirčio valandos. Palik duris nerakintas.

Sara be garso lyg šešėlis išslydo iš kambario; Katrina nors ir kaip klausėsi, neišgirdo nei žingsnių, nei durų virstelėjimo. Čigonė tarsi ištirpo ore.

Gedeonas tupėjo ant kartelės nuleidęs ant krūtinės galvą ir snaudė užmerkęs vieną akį. Jis stebėjo šeimininkę, užsiėmusią darbais, neįprastais šiuo paros laiku. Ji traukė iš skrynių sukneles, dėjosi jas prie savęs, po to vienas numesdavo ant grindų, o kitas tiesė ant lovos.

Šitas neįprastas kuitimasis paakino paukštį pademonstruoti savo triukus, mat iš visko buvo matyti, kad miegoti dar ne laikas. Gedeonas pasipurtė, išskleidė savo ryškias plunksnas, ištiesė kaklą ir suriko:

---

* Duok (*it.*).

- Saugok, Dieve, hercogą!

Bet pakartoti savo riksmo nespėjo - viena iš suknelių, paleista Katrinos, užkrito jam ant galvos.

- Tegul hercogas eina po velnių, o tu drauge su juo! - piktai sušuko mergina.

Sara grįžo apie vidurnaktį. Katrina laukdama jos sėdėjo ant lovos, užgesinusi visas žvakes.

- Na? - tepaklausė ji.

- Barnabi sako, kad viskas gerai. Jis praneš tau, kai gyvensi pas ponią de Šandiver, kaip nusprendė pasielgti... ir ką tau reikės padaryti.

Septintas skyrius

Karaliaus favoritės motina

Melsvai raudonas saulės šviesos spindulys smelkėsi pro aukšto lango vitražą, vaizduojantį šventąją Ceciliją su arfa, ir krito ant vidury didelio kambario stovinčios Katrinos. Prie jos kojų su smeigtukais lūpose tupėjo siuvėja. Šviesa vos siekė pagyvenusią damą, apsivilkusią, nepaisant karščio, rudo aksomo suknia, apvedžiota švilpiko kailiu. Ji labai tiesiai sėdėjo ąžuolinėje kėdėje su aukštu atlošu, stebėdama primatavimą. Mari de Šandiver turėjo malonų subtilių bruožų veidą ir šviesiai žydras akis, kurias nuostabiai pabrėžė flamandiškų nėrinių galvos apdangalas. Stulbino gilus liūdesys, sklindantis iš jos, su kuriuo nesiderino švelni šypsena. Jautei, kad Mari de Šandiver kamuoja slaptas skausmas.

Geriausios miesto siuvėjos rankose rausvas sidabruotas brokatas, kurį išrinko Garenas de Brazi, virto karališku drabužiu. Juo pasipuošusios Katrinos grožis suspindėjo taip ryškiai, kad jos globėjos širdį užplūdo nerimas. Kaip ir Barnabi, pagyvenusi dama suvokė, kad tokioje tobulybėje glūdi daugiau griovimo negu žadamos laimės užuomazgų. Bet Katrina žvelgė į save veidrodyje su tokiu vaikišku susižavėjimu, kad ponia de Šandiver pasistengė neparodyti savo niūrių apmąstymų. Žiburiuojanti kaip ryto saulės nutvieksta upė, švelni medžiaga krito dailiomis klostėmis nuo jos grakščios talijos ir skleidėsi užpakaly kaip vėduoklė, sudarydama neilgą šleifą. Suknelė buvo labai paprasta. Katrina

atsisakė kokių nors papuošimų, pareiškusi, kad pati medžiaga yra puošni. Gili trikampė dekoltė siekė juosmenį, kuris ėjo tiesiai po krūtine. Iškirptė atidengė sidabrinę apatinės suknelės medžiagą, ant kurios švelniai švytėjo rausva gėlytė iš tobulai apvalių perlų. Ši segė buvo pirmoji brangi Gareno de Brazi dovana savo sužadėtinei. Perlai puošė ir kūgio formos galvos apdangalą, gaubiamą rausvo muslino, ir dailų merginos kaklą. Nugaroje suknelė taipogi buvo giliai iškirpta. Ilgos siauros rankovės siekė pirštus.

Mari de Šandiver ramiai dėstė:

- Šitą klostę kairėje reikia truputį pakelti... ten, po ranka. Taip daug geriau! Jūs tiesiog akinanti, vaikuti, vos žvilgtelėjusi į veidrodį turbūt tuo įsitikinsite!

- Ačiū, ponia, - padėkojo Katrina šypsodamasi ir prieš savo valią pasijuto patenkinta.

Per tą mėnesį, kurį ji gyveno pas Šandiver, jos baimė ir išankstinis priešiškumas išsisklaidė. Aristokratiška jos mokytoja elgėsi su ja be jokio pasipūtimo ar sarkazmo. Ji priėmė ją kaip aukštos kilmės merginą ir jokiu būdu neleido pasijusti žemesnio luomo. Katrinai ši gera moteris tapo tikra drauge ir nuoširdžia patarėja.

Kur kas menkiau jai patiko namų šeimininkas Gijomas de Šandiveras, hercogo Pilypo rūmų kamerheris ir slaptosios tarybos narys, sausas, šiurkštus senis. Jo žvilgsnis buvo nemalonus Katrinai; taip žiūri arklių pirkliai, vertindami geros kumelaitės eksterjerą. Šis santūrus, tylus senis, niekados nepakeliantis balso ir žengiantis taip tyliai, kad visuomet išdygdavo nelauktai, turėjo kažką, tokio, kas jam teikė panašumo į prekiautoją žmonių kūnais. Iš Saros Katrina sužinojo, kaip jis užgyveno savo didžiulį turtą ir kaip buvęs Jono Bebaimio arklininkas tapo kamerheriu bei valstybės patarėju. Prieš kokius penkiolika metų Gijomas de Šandiveras atidavė savo vienintelę žavią penkiolikmetę dukterį savo ponui hercogui Jonui. Ji, beje, buvo skirta ne pačiam hercogui, o tam, kad taptų meiluže, budria kompanione ir taip pat, reikia pripažinti, šnipe nelaimingojo karaliaus Karolio VI, kuris buvo silpnaprotis. Taigi gėdingu sandėriu tyra švelni mergina buvo atiduota nelaimingajam bepročiui, kurio kažkada graži išorė palaipsniui sunyko po purvo ir parazitų sluoksniu. Beprotybės

priepuolių metu, o jie trukdavo savaites ir net mėnesius, niekas negalėdavo priversti jo nusiprausti.

Bet paskuí, kai Jonas Bebaimis jau įsivaizdavo pajungęs silpnaprotį karalių savo valiai, netikėtai įsitikino padovanojęs karaliui vienintelį džiaugsmą, palengvinantį jo kančias, - moters švelnumą. Odeta pamilo savo nelaimingąjį valdovą ir tapo jo angelu sargu, švelnia, kantria, mylinčia fėja, kurios niekas nuo jo negalėjo atplėšti. Iš šios keistos meilės ryšio gimė maža mergytė. Karalius pripažino ją savo dukterim. Ji gavo de Valua vardą. Ir Paryžiaus gyventojai, neapkentę savo negarbingos valdovės, storulės Izabo, teisingai įvertino Odetą, vadovaudamiesi sveiku paprastų žmonių protu. Kaip susitarę, jie ėmė vadinti ją "mažąja karaliene".

Vis dėlto giliai Mari de Šandiver širdyje liko neužgyjanti žaizda dėl penkiolika metų trunkančio išsiskyrimo su savo kūdikiu, nors niekada to neparodydavo ir šypsodamasi slėpė savo pilnus kartėlio tikruosius jausmus vyrui.

Taigi sužinojus visa tai iš Saros, Katrinos širdyje atsirado vietos šiai pagyvenusiai damai, nors nė neįtarė, kokią nuoširdžią užuojautą pati jai kelia. Mari de Šandiver per daug gerai pažinojo dvaro gyvenimą ir apskritai vyrus, kad bemat, vos išvydusi Katriną, nebūtų supratusi, jog turi išauklėti ne tinkamą nuotaką Garenui de Brazi, o Pilypo Burgundiečio vertą meilužę.

Kai Sara įėjo į kambarį su padėklu vienoje rankoje, siuvėja atsistojo ir šiek tiek atsitraukė, kad galėtų pasigėrėti savo darbu.

- Jeigu metras Garenas nebus patenkintas, - tarė ji, plačiai šypsodamasi, - tai jam tikrai sunku įtikti. Šventoji Dievo Motina, ar kas nors matė gražesnę nuotaką? Kertu lažybų, kad mesiras Garenas, kuris kaip tik šįryt grįžo iš Gento, negaiš pamatyti savo būsimąją žmoną ir...

Mari de Šandiver rankos mostu nutraukė gerosios moteriškės tauškėjimą, puikiai žinodama, kaip sunku ją sustabdyti, kai įsilinguoja.

- Jūs viską padarėte labai gerai, mano mieloji Goberta, iš tikrųjų labai gerai. Paskui aš jums pranešiu, ar patenkintas mesiras Garenas. O dabar prašyčiau palikti mus.

Sekama senosios damos žvilgsnio, Sara palydėjo siuvėją iki laiptų. Katrina ir namų šeimininkė liko dviese. Katrina gracingai

atsisėdo ant aksominės pagalvėlės prie senosios damos kojų. Jos šypsena išblėso, o veide atsirado tokia niūri išraiška, kad Mari de Šandiver paglostė raukšleles ant jos kaktos tarsi norėdama jas išlyginti.

- Atrodo, kad žinia apie sužadėtinio sugrįžimą nesukėlė jums malonaus jaudulio, brangioji? Garenas jums nepatinka? Argi jo nemylite?

Katrina gūžtelėjo pečiais.

- Kaip galima tikėtis, kad aš jį mylėčiau? Vos jį tepažįstu. Be to ryto, kai jis padėjo man atsistoti Notr Dame, mačiau jį tik vieną kartą. Tai atsitiko čia, tą vakarą, kai pirmą kartą pasirodžiau šituose namuose. Nuo to laiko jis buvo Gente, kur lydėjo hercogą hercogienės laidotuvėse. Ir be to ... - Ji trumpam užsikirto, išsigandusi prisipažinimo, kuris jau sprūdo iš jos lūpų, o paskui pasiryžusi užbaigė: - ...be to, aš jo bijausi!

Mari de Šandiver atsiliepė ne iš karto. Jos ranka sustingo ant merginos kaktos, o žvilgsnis pasiklydo nuo vitražo krintančiuose spalvotuose saulės zuikučiuose, tarsi tikėdamasis rasti ten atsakymą į šį neišsakytą ir neturintį atsakymo klausimą.

- O... ką jūs manote apie hercogą? - paklausė ji po menkutės pauzės.

Katrina staigiai pakėlė liūdną veidą. Akyse blykstelėjo pykčio žiburėliai.

- Jis labai patrauklus jaunuolis, - atsakė šypsodamasi, - ir pats tai supranta. Puikus kavalierius, mokantis maloniai kalbėti, galantiškas, prityręs meilėje ir mokantis asistuoti... bent jau apie jį sklinda tokios kalbos. Žodžiu, nuostabus princas. Bet...

- Bet?

- Bet, - užbaigė linksmai juokdamasi Katrina, - jeigu, kaip kalbama, jis leidžia mane už vyro vien tam, kad aš greičiau atsidurčiau jo lovoje, tai klysta!

Nustebimas nuleido Mari de Šandiver iš tų niūrių sferų, kur klaidžiojo jos vaizduotė, į žemę. Ji apstulbusi pažvelgė į merginą. Vadinasi, Katrina žino, kas jos laukia? Negana to, net ketina atstumti hercogą kaip eilinį gerbėją, nepaisydama to, ką jis padarė, norėdamas ją laimėti?

- Tai jūs... Jūs tikrai ketinate atsakyti hercogui? - ištarė ji pagaliau.

- O kodėl gi ne? Ištekėjusi ketinu būti ištikima savo vyrui ir vedybinei priesaikai. Todėl aš netapsiu monsinjoro meiluže. Tegul ieško paguodos kur nors kitur.

Šį sykį Mari de Šandiver nusišypsojo, nors ir kiek liūdnokai. Jeigu jos Odeta būtų parodžiusi nors šiek tiek tokios pat ramios ir tvirtos drąsos, truputį ryžtingumo, kai ją atidavė Karoliui, viskas galėjo būti kitaip! Tačiau buvo tokia jauna. Ne daugiau kaip penkiolikos, o Katrinai per dvidešimt.

- Mesiras Garenas - laimingas žmogus, - atsidususi pasakė senoji dama. - Grožis, dora, ištikimybė... Jis turės viską, apie ką tik gali svajoti pats reikliausias žmogus.

Katrina nuleido galvą ir staiga surimtėjo.

- Aš neskubėčiau pavydėti jam. Kas žino, ką jam žada ateitis?

Ji laikė paslėpusi greitosiomis pakeverzotą raštelį, kurį Sara atnešė jai šį rytą drauge su pusryčiais. Raštelis buvo nuo Barnabi. Kriauklininkas rašė jai, kad grįžta Garenas ir kad viskas paruošta šiam vakarui: "Pasistenk užlaikyti pas save, pati žinai ką, kol paskambins mišparams. Tau nebus sunku".

Kai Garenas de Brazi peržengė de Šandiver namų slenkstį, diena jau geso. Pro savo miegamojo grotas Katrina suspausta širdim stebėjo, kaip jis nušoko nuo savo juodo žirgo. Kaip visuomet, vilkėjo juodai, beaistris, šaltas, bet, nepaisant griežto kostiumo, atrodė puošniai dėka storos aukso grandinės su rubinais, kabančiais ant krūtinės, ir didžiulio, raudono kaip kraujas, ant gobtuvo spindinčio granato. Iš paskos žengė tarnas su skrynute, uždengta purpurine auksu apkraštuota medžiaga.

Pamačiusi, kad aukšta juoda figūra dingo name, Katrina atsitraukė nuo lango ir prisėdo ant lovos, laukdama, kol pakvies. Nepaisant storų sienų, kurios traukė vėsą, buvo karšta, bet mergina drebėjo su savo suknele, išsiuvinėta sidabru. Ji pajuto, kaip siaubas suėmė ją vien pagalvojus, kad dabar susitiks su žmogum, kurį jau pasmerkė mirti. Rankos buvo ledinės, ir ji visa drebėjo nuo staiga užplūdusios paniškos baimės. Kalendama dantimis, krečiama vidinio šalčio, degančiais skruostais, ji karštligiškai dairėsi, mėgindama rasti kokį nors saugų kamputį ar galimybę pasislėpti, nes vien nuo minties, kad susitiks Gareną, gal net palies jo ranką, ėmė apleisti jėgos, ir ji beveik alpo.

Slopūs, tačiau grėsmingi garsai, pripildę visą namą, pasiekė jos ausis. Didžiausių pastangų dėka ji pasikėlė nuo lovos ir vos vilkdama kojas prisiartino prie durų, kur sustojo atsirėmusi į sieną, kad neparkristų. Ji jau neįstengė blaiviai mąstyti ir nejautė nieko, vien gyvulišką baimę. Jos ranka mėšlungiškai suspaudė dailiai išgraviruotą durų rankeną - net metalas įsirėžė į rodomąjį pirštą ir ištryško lašelis kraujo. Rankos taip drebėjo, kad nepajėgė atidaryti durų. Vis dėlto durys atsilapojo ir įėjo Sara. Sugavusi prie durų stovinčios Katrinos žvilgsnį, ji tyliai riktelėjo.

- Ką čia darai? Eime! Jie pasiuntė tavęs.

- Aš... aš negaliu, - sumurmėjo mergina. - Aš negaliu eiti tenai.

Sara apkabino ją per pečius ir supurtė lyg skudurinę lėlę. Jos tamsus veidas surūstėjo ir atrodė kaip ritualinė kaukė, išskaptuota iš reto egzotiško augalo.

- Jeigu užteko ryžto žengti tokį žingsnį, privalai ištverti iki galo, - griežtai tarė ji. - Mesiras Garenas laukia tavęs.

Pamačiusi didelėse žibuoklių spalvos akyse ašaras, Sara truputį sušvelnėjo. Paleidusi Katriną, priėjo prie tualetinio staliuko ir suvilgė drobinį skudurėlį ten stovinčiame sidabriniame ąsotyje. Paskui ryžtingai ištrynė merginos veidą. Greitai Katrinos skruostai atgavo savo natūralią spalvą. Katrina giliai atsiduso. Sara - taip pat.

- Na štai! Dabar einam, ir pasistenk apsimesti, jog nieko neatsitiko, - patarė ji ir, paėmusi Katriną už rankos, nuvedė laiptų link. Neturėdama jėgų priešintis, mergina nuolankiai leidosi vedama.

Stalas pietums buvo padengtas didelėje menėje antrame aukšte prie neužkurto židinio. Įeidama Katrina pamatė Mari de Šandiver, sėdinčią savo įprastinėje vietoje, o lango ambrazūroje - jos vyrą, tyliai šnekučiuojantį su Garenu de Brazi.

Štai jau antrą kartą ji susitinka su valstybės iždininku po de Šandiver stogu, bet dabar sutriko pamačiusi, kad jo vienintelė akis vertindama apžiūrinėja ją. Aplankęs namus Totpur gatvėje tą vakarą, kai į juos atvyko Katrina, jis atrodė per daug susirūpinęs, kad atkreiptų į ją dėmesį. Ištarė tik keletą nereikšmingų žodžių, tokių banalių, kad Katrina net neprisiminė jų, ir prasiginčijo beveik visą vakarą su Gijomu de Šandiveru,

palikęs savo būsimąją žmoną su savo mintimis ir gerąja Mari. Katrina buvo dėkinga už tokį abejingumą, nes tai išsklaidė kankinančias abejones, kurios ją vargino.

Tikėdamasi, kad ir šį vakarą viskas bus taip pat, ji žengė per kambarį palinkėti vyrams gero vakaro. Pamatę, kad ji artinasi, jie liovėsi šnekučiavęsi ir atsistojo. Nuleistos akys neleido Katrinai išvysti jų susižavėjimo, kurį Garenas išreiškė gana poetiškai:

- Jūs gražesnė už ryto aušrą. Jūs palaima akims, brangioji!

Tai sakydamas, pridėjęs ranką prie širdies jis žemai nusilenkė atsakydamas į merginos reveransą. Šandiveras irgi nusilenkė. Jo veide, primenančiame šešką, švietė patenkinta šypsena. Tokio nepaprasto grožio mergina ilgam pavergs nepastovią Pilypo Gerojo širdį, ir Šandiveras numatė daug naudos, kurią gaus už savo paslaugas. Iš pasitenkinimo jis vos nepasitrynė rankų.

Lengvu rankos mostu Garenas pakvietė tarną, kuris laukė kampe vis dar laikydamas nedidelę skrynutę. Iždininkas atidarė ją. Atrodė, kad visa šviesa, kurią skleidė aukšti kaltos geležies šviestuvai, susikoncentravo skrynelės viduje. Ilgais vikriais pirštais Garenas išėmė nuostabų auksinį vėrinį, masyvų ir ilgą lyg riterių ordino grandinė. Žiedų ir lapų formos grandys buvo nusagstytos violetiniais reto puikumo ametistais ir nepriekaištingais rytietiškais perlais. Po pirmojo susižavėjimo šūksnio sekė antrasis, kai pasirodė tokių pat auskarų pora.

- Aš dievinu šią violetinę spalvą - jūsų akių, Katrina, spalvą, - pasakė de Garenas savo lėtu, svariu balsu. - Ji dera prie jūsų auksinių plaukų ir baltos odos. Dėl to užsakiau šį vėrinį jums. Akmenys atvežti iš tolimų Uralo kalnų, kur eina Azijos siena. Kad atsirastų šis vėrinys, prireikė daugelio narsių žmonių nepaprastos drąsos ir pasiaukojimo. Norėčiau matyti, kad vėrinį nešiojate su malonumu... nes ametistas - tai doros ir... skaistumo simbolis.

Kai jis įdėjo vėrinį į drebančias Katrinos rankas, ji paraudo.

- Aš nešiosiu jį su malonumu, nes tai jūsų dovana, mesire, - pasakė ji taip tyliai, kad ne visi išgirdo. - Norite užsegti jį man ant kaklo?

Kažką komiško turėjo neigiamas išsigandusio iždininko gestas, bet tai išgelbėjo jau bealpstančią Katriną.

- Prie šios rausvos suknelės? Kas jums šovė į galvą, brangioji? Pasirūpinsiu, kad jums būtų pasiūta suknelė, prie kurios kuo geriau derėtų šie ametistai. O dabar duokite man savo ranką.

Iš skrynutės dugno Garenas išėmė auksinį žiedelį ir užmovė ant merginos piršto.

- Tai, - oriai pasakė jis, - mūsų sužadėtuvių proga. Monsinjoras įsakė, kad mes susituoktume per Kalėdas, kai tik dvare pasibaigs gedulas. Jis tikisi, kad pats galės dalyvauti ceremonijoje, ir tai mums didelė garbė. Gal jis net bus liudininku. O dabar štai mano ranka, ir eime prie stalo.

Katrina nuolankiai leidosi jo lydima. Ji vis dar jautėsi sutrikusi, bet silpnumas praėjo. Garenas mokėjo taip pasukti reikalus ir įvykius, kad jie prarasdavo savo bauginantį paslaptingumą. Jautei, kad šiam turtingam ir valdingam žmogui viskas buvo lengva. Viskas supaprastėdavo dar ir todėl, kad jo žodžiai ir poelgiai neturėjo nė menkiausio jausmo šešėlio. Ar dovanodavo brangenybes, kainuojančias milžiniškus pinigus, ar movė ant piršto žiedą, turintį surišti juos visam gyvenimui, jo balsas visuomet skambėjo vienodai. Ranka buvo tvirta, o akis šalta ir abejinga. Užimdama prie stalo vietą greta jo, kur jie turės naudotis viena sidabro lėkšte, Katrina nejučia paklausė savęs, koks gali būti tokio žmogaus gyvenimas.

Šitas žmogus galėjo įkvėpti baimę, bet jo būdas atrodė ramus ir lygus, o dosnumas begalinis. Merginai dingtelėjo, kad tokia santuoka galėtų turėti ir malonių pusių, jeigu, kaip ir kiekviena santuoka, nebūtų susijusi su erzinančia, slegiančia fizinio artumo problema, juo labiau kad širdyje vis dar ruseno kankinantys prisiminimai apie tai, kas atsitiko viešbučio "Karolis Didysis" kieme, - prisiminimus, kurie taip žeidė, jog kiekvieną kartą akys paplūsdavo ašaromis!

- Atrodo, jūs labai susikrimtusi, - išgirdo prie ausies Gareno balsą. - Suprantu, jauną moterį toks žingsnis šiek tiek baugina. Bet nereikia į viską žiūrėti taip rimtai. Vedybinis gyvenimas gali būti visai paprastas dalykas ir netgi malonus.

Buvo aišku, kad jis nori ją nuraminti, ir ji sumišusi dėkingai nusišypsojo. Paskui jos mintys nuklydo kitur. Ji galvojo apie Barnab. Ką reiškia žodžiai "viskas paruošta"? Ką jis sumanė? Kokią pasalą ketina surengti šiam žmogui, kurio mirtis turės jai

tokias svarbias pasekmes? Katrina įsivaizdavo, kaip jis nematomas tūno tamsoje, kaip aną naktį nematomi slankiojo Dimanšas Mėsininkas ir Žeanas Storakapšis. Savo vaizduotės magiškajame kristale ji aiškiai išvydo: štai jie išnyra iš tamsos, - rankoje blyksteli durklas, - puola raitelį, ištraukia jį iš balno ir vis bado jau nejudantį kūną...

Kad nusikratytų šio kraupaus reginio, Katrina stengėsi įsigilinti į vyriškių pokalbį: Jie šnekučiavo apie politiką, nekreipdami dėmesio į moteris ir neskatindami jų dalyvauti pokalbyje. Mari de Šandiver valgė, ar veikiau knebinėjo maistą tylėdama, nuleidusi akis.

- Burgundijos aukštuomenėje yra rimtų nesutarimų, - kalbėjo jos vyras, - kai kurios kilmingos šeimos atsisako pripažinti sutartį, sudarytą Trua, ir smerkia monsinjorą, kam ją pasirašė. O dėl kitų, tai Orano princas, siras de Sen Žoržas ir galingasis Šatovilenų klanas atsisako pripažinti angliškąjį įpėdinį ir kitus sutarties punktus, kurie kenkia Prancūzijai. Turiu pripažinti, kad ir aš jaučiu tam tikrą antipatiją.

- O kas nejaučia? - atsakė Garenas. - Atrodo, kad sielvartas dėl tėvo mirties privertė hercogą užmiršti, kad jis, nepaisant nieko, yra prancūzų kraujo princas. Jis žino mano požiūrį į visa tai, ir aš neslėpiau, ką manau apie šią sutartį: popiergalį, kuris atims iš dofino Karolio paveldėjimo teisę ir atiduos ją žentui, anglui Užkariautojui, niokojančiam šalį. Tik tokia į girtuoklystę ir pasileidimą nugrimzdusi moteris, kaip ši siaubingoji Izabo, galėjo taip žemai pulti, taip prarasti savigarbą, kad savo tikrą sūnų paskelbtų neteisėtai gimusiu*.

- Kartais, - linktelėjo atsiliepdamas Šandiveras, - aš irgi nesuprantu kai kurių monsinjoro poelgių. Kaip suderinti jo apgailestavimą, kad negalėjo kautis mūšyje prie Azenkūro kartu su Prancūzijos riterių žiedu, ir jo vėlesnius veiksmus, kai jis beveik pakvietė anglus įsiveržti į šalį. Nejaugi jo pažiūros galėjo taip pasikeisti dėl karaliaus Henriko V vedybų su Katrina de Valua, jo velionės žmonos seserim? Nemanau...

---

* 1420 m. Trua buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią Anglijos karalius Henrikas V, nugalėjęs mūšyje prie Azenkūro, buvo pripažintas Prancūzijos sosto įpėdiniu, ir jam arba jo sūnui turėjo pereiti Prancūzijos karūna po Karolio VI mirties.

Garenas nusisuko nusiplauti taukuotų pirštų kvepiančio vandens taurėje, kurią tarnas laikė prieš jį.

- Aš irgi taip nemanau! Hercogas neapkenčia anglų ir bijo Henriko V karinio talento. Jis per daug geras riteris, kad nuoširdžiai neapgailestautų dėl to, kad nebuvo Azenkūre ir nedalyvavo tame siaubingame, kruviname, bet herojiškame mūšyje. Nelaimei ar greičiau šios šalies dalies laimei, jam labiau rūpi Burgundija negu Prancūzija, ir karališkosios lelijos jį domina tik tuo, kad prancūziškoji karūna daug geriau tiktų jo galvai negu nelaimingojo Karolio VI. Šitame karo ir politikos žaidime jis tikisi galų gale laimėti, nes yra turtingas, o anglams nuolat trūksta pinigų. Tai jis panaudojo Henriką V savo tikslams, o ne priešingai. O dėl dofino Karolio, tai hercogas iš tiesų niekad neabejojo jo legitimiškumu, bet neapykanta jam ir savosios ambicijos neleidžia jo pripažinti.

Gijomas de Šandiveras išgėrė didelį gurkšnį vyno, su palengvėjimu atsiduso ir patogiai atsilošė ant pagalvėlių.

- Kalbama, kad dofinas viską daro, idant vėl patrauktų Burgundiją į savo pusę ir kad neseniai pasiuntė čia slaptą pasiuntinį. Gal jam kas nors atsitiko?

- Atrodo, taip. Netoli Turnė plėšikai, kuriuos galbūt pasamdė Žanas de Liuksemburgas, mūsų karo vadas, prijaučiantis anglams, surengė pasalą. Manydami, kad de Monsalvi negyvas, paliko jį. Bet šiam pavyko išsigelbėti. Pagalbą suteikė arabas gydytojas, kuris nežinia kaip atsidūrė ten ir, anot gandų, puikiai pritaikė savo žinias.

Paskutiniosios frazės patraukė Katrinos dėmesį. Ji godžiai klausėsi, ką kalba Garenas. Tačiau jis kaip tik nutilo, norėdamas išsirinkti keletą alyvų iš didelės lėkštės, stovinčios prieš jį. Ji nesusilaikė nepasiteiravusi:

- Ir... kas gi atsitiko šiam pasiuntiniui? Jis susitiks su hercogu?

Garenas de Brazi, iš dalies nustebęs, iš dalies nudžiugęs, pasisuko į ją.

- Jūsų susidomėjimas mano samprotavimais, kurie tikriausiai kiek nuobodūs damai, - malonus siurprizas man, Katrina. Ne, Arno de Monsalvi nepavyko susitikti su hercogu. Sutrukdė žaizdos, o kai jis vėl galėjo leistis kelionėn, hercogas jau buvo išvykęs iš Flandrijos. Negana to, monsinjoras pranešė neturįs

apie ką su juo kalbėtis. Iš paskutinių pranešimų aiškėja, kad kapitonas grįžo baigti gydytis į Megan siur Jevr pilį, kur susirinkęs dofino dvaras.

Buvo matyti, kad valstybės iždininkas gerai žino, kas dedasi dofino dvare, ir Katrina labai norėjo užduoti jam dar keletą klausimų, tačiau suprato, kad pernelyg domėtis kapitonu būtų neatsargu, todėl teištarė:

- Tikėsimės, kad kitą sykį jam pasiseks...

Laikas prie stalo ėmė slinkti be galo lėtai, vyrams pradėjus aptarinėti finansinius reikalus, apie kuriuos Katrina nieko neišmanė. Mari de Šandiver, vis tokia pat tiesi, snaudė krėsle. Katrina pasinėrė į savo mintis ir nusileido į žemę tik tada, kai Garenas pakilo iš už stalo ir pareiškė, kad rengiasi važiuoti namo.

Mergina žvilgtelėjo į langą. Buvo dar nelabai sutemę, per anksti, kad Katrina galėtų išleisti Gareną. Barnabi prašė užtęsti pokalbį iki mišparų. Katrina skubiai sušuko:

- Kaip, mesire, jūs jau paliekat mus?

Garenas nusijuokė ir susidomėjęs pažvelgė į ją.

- Šiandien netikėtumų vakaras, brangioji! Nemaniau, kad mano draugija jums tokia maloni.

Ar jis iš tiesų buvo patenkintas, ar jo pastaba skambėjo ironiškai? Katrina nusprendė, kad dabar neverta į tai kreipti dėmesio ir, kukliai nuleidusi akis, išsisukinėdama atsakė:

- Man patinka klausytis jūsų. Mes dar taip menkai pažįstame vienas kitą. Jeigu neturite jokių kitų reikalų ir jei šis vakaras nepasirodė jums ilgas ir nuobodus, kodėl negalėtumėt pabūti dar truputį? Norėčiau dar daug ko jūsų paklausti. Ir, be to, visiškai nieko neišmanau apie dvarą, jo žmones, kaip ten reikia elgtis...

Ji nuėjo per toli ir keikė save už negrabumą; jautė, kad visų nustebę žvilgsniai nukreipti į ją, ir nedrįso pasižiūrėti į šeimininkę, nusigandusi, kad jos veide išvys nepritarimą. Toks atkaklus noras likti vyriškoje draugijoje gerajai damai galėjo pasirodyti kaip nekuklumo viršūnė. Bet netikėtai į pagalbą atėjo namų šeimininkas, patenkintas, kad vedybos, kuriomis jis buvo suinteresuotas, prasideda taip gerai.

- Brangusis drauge, pasilikite dar valandėlę, juk taip mielai esat prašomas! Jūsų namai netoli. Nemanau, kad bijote plėšikų?

Šypsodamasis sužadėtinei, Garenas vėl atsisėdo. Katrina su palengvėjimu atsiduso, bet nedrįso pažvelgti į žmogų, kurį taip išduoda. Niekino save už tai, kad priversta vaidinti šį gėdingą vaidmenį, bet meilė buvo stipresnė už sąžinės priekaištus. Kad ir ką reiktų iškęsti, ji nepriklausys niekam, tik Arno!

Kai pagaliau po valandos Garenas atsisveikino su Katrina ir namų šeimininkais, buvo tamsu, nors į akį durk. Katrina akmeniniu veidu žiūrėjo, kaip jis nušuoliavo į naktį pasitikti netikėtos prievartinės mirties. Bet maištingoji sąžinė nedavė jai sumerkti akių iki ryto.

- Garenas de Brazi tik lengvai sužeistas, o Barnabi areštuotas.

Saros balsas pažadino Katriną iš snaudulio, į kurį nugrimzdo auštant. Ji pamatė čigonę, stovinčią prie lovos pelenų spalvos veidu, apsiblaususiomis akimis, drebančiomis rankomis. Iš pradžių Katrina net nesuvokė jos žodžių prasmės. Atrodė, ji pasakė kažką absurdiško ir neįtikėtino... Bet Sara pakartojo Katrinai siaubingąją naujieną. Garenas de Brazi gyvas? Kažkodėl dabar tai nebeatrodė labai svarbu, ir Katrina net pajuto palengvėjimą. Tačiau areštuotas Barnabi?

- Iš kur žinai? - paklausė ji silpnu balsu.

- Žeanas Storakapšis. Jis šiandien buvo užėjęs čia išmaldos. Negalėjo papasakoti nieko daugiau, nes kaip tik tuo metu pasirodė virėja, įsigeidusi pasiklausyti, apie ką mes kalbamės. Tai viskas, ką žinau.

- Padėk man apsirengti!

Katrina prisiminė valkatos žodžius, - jeigu prisireiktų, jį galima rasti rasti prie švento Benino bažnyčios durų. Dabar kaip tik jo ir prisireikė. Akimirksniu apsirengė ir susitvarkė plaukus. Išeiti į miestą nebuvo sunku. Naujiena, kad Garenas tapo užpuolimo auka, pasklido po miestą nepaprastai greitai, ir kiekvienas dar pridėdavo ką nors nuo savęs. Katrinai užteko pasakyti, kad eina į bažnyčią padėkoti Viešpačiui už sužadėtinio išsigelbėjimą, ir Mari de Šandiver išleido ją, lydimą Saros.

Eidamos per Burgą matė, kaip namų šeimininkės, susispietusios į būrelius, aptarinėja paskutines naujienas. Atrodo, Gareno de Brazi sužeidimas nieko nenustebino. Jis per daug greitai pasiekė

valdžią ir praturtėjo, o jo meilė prabangai buvo pernelyg akivaizdi, kad neįsigytų daugybės priešų. Bet Katrina ir Sara nesustojo pasiklausyti apkalbų. Jos skubėjo prie miesto tvirtovės pylimo ir puikių pastatų, priklausančių Sen Benino abatijai, kuri buvo viena didžiausių Prancūzijoje. Katrina negalėjo galvoti apie nieką, vien apie tai, ką norėjo sužinoti iš Žeano Storakapšio. Jai maudė širdį.

Aikštėje prieš bažnyčią ir prieš abatiją žmonių buvo nedaug. Keletas žmonių įėjo į bažnyčią. Aukštuose aštuonkampiuose bokštuose, sumūrytuose iš naujų tirštos grietinėlės spalvos akmenų, skambėjo varpai už mirusįjį. Abi moterys turėjo palaukti, kol laidotuvių procesija lėtai perkirs aikštę ir įeis į bažnyčią. Vienuoliai su juodais vilnos abitais nešė neštuvus, ant kurių gulėjo velionis neuždengtu veidu. Šeimos nariai ir raudotojai sekė iš paskos: žmonių visai nedaug, nes tai buvo eilinės laidotuvės.

- Nematau Žeano, - sušnibždėjo Katrina iš po šydo. - O štai ir jis! Prie durų... tas vienuolis, ruda sutana...

Valkata buvo persirengęs klajojančiu vienuoliu ir prašė išmaldos bjauriu monotonišku balsu. Iš įdėmaus žvilgsnio, kurį Žeanas metė iš po dulkino rudo gobtuvo, Katrina suprato, kad jis ją pažino. Prisiartinusi įdėjo monetą į ištiestą ranką ir greitai sumurmėjo:

- Aš turiu tučtuojau su jumis pasikalbėti!

- Kai tik šie rėksniai sueis į bažnyčią, - nepakeisdamas balso atsakė pseudovienuolis. - Iš širdies gelmių šaukiuosi tavęs, Viešpatie!

Kai laidotuvių procesija dingo už bažnyčios durų, jis pasivėdėjo moteris į didelio portiko šešėlį.

- Ką norite sužinoti? - paklausė jis.

- Kas atsitiko?

- Viskas gana paprasta! Barnabi norėjo vienas sutvarkyti reikalą... "Tai asmeninis reikalas, - pasakė jis, - ir per daug rizikinga įpainioti dar ką nors iš vyrukų". Dalykas ne tas, kad mums nevertėjo rizikuoti, juk žinoma, kiek brangenybių paprastai nešioja ant savęs iždininkas! Bet jūs juk pažįstate Barnabi? Viskas, ką jis leido man daryti, tai padėti jam iš tolo. Aš mėginau įkalbėti jį pasiimti dėl visa ko Mėsininką, suprantate? Brazi dar jaunas žmogus, o Barnabi jau sensta. Bet greičiau

jau perkalbėsi sieną negu jį. Jis užsispyręs kaip vyskupo asilas. Todėl mes padarėm taip, kaip norėjo jis. Aš stebėjau, ar neateina kas nors nuo Burgo pusės, o jis pasislėpė už fontano gatvės kampe. Pamačiau, jog kažkas atjoja, o iš paskos grumas. Švilptelėjau Barnabi ir pasislėpiau. Kai tik iždininkas prijojo prie fontano, Barnabi šoko ant jo taip smarkiai, kad nuvertė nuo arklio. Jie grūmėsi ant žemės, o aš dabojau tarną. Bet tas nebuvo iš drąsiųjų. Niekingas bailys, jis iš karto leidosi į kojas, maldaudamas pasigailėti! Paskui lyg ir pamačiau Barnabi, norėjau prieiti, kad padėčiau įmesti kūną į Ošą. Net prisirinkau didelių akmenų - staiga matau, kad tai ne Barnabi, o tas, kitas... Garenas... O Barnabi gulėjo ant žemės ir dejavo lyg gimdanti moteris.

- Jeigu ir buvo galima jam padėti, tai kaip tik tada, - šaltai pareiškė Katrina.

- Aš kaip tik ir ketinau, galite neabejoti! Bet vos išsitraukiau peilį pulti Gareną, iš Totpuro gatvės pasirodė sargybiniai. Brazi šūktelėjo, ir jie puolė mūsų pusėn. Vos spėjau paspukti. Jų buvo per daug, kad vargšas valkata... su jais susikibtų, - pabaigė jis sielvartingai šypsodamasis.

- Ką jie padarė Barnabiu?

- Mačiau, kaip du sargybiniai nusitempė jį be didelių ceremonijų. Jis buvo tylus ir ramus, kaip paskerstas meitėlis, bet gyvas... Girdėjau, kad kvėpuoja! Sargybos karininkas liepė uždaryti jį į kalėjimą. Ten jis dabar ir yra... pilyje, kur kavaleristų kareivinės. Jūs žinote, ką turiu omeny?

Katrina linktelėjo. Ji nervingai maigė maldaknygę, karštligiškai svarstydama, kaip išvaduoti draugą iš kalėjimo.

- Mes turime ištraukti jį iš ten! - pasakė ji. - Jį reikia kaip nors išlaisvinti.

Liūdna šypsena pasirodė valkatos kreivos burnos kampučiuose. Jis ištiesė medinį dubenėlį dviem šeimininkėms, einančioms pro šalį, - su kykais ir prijuostėmis jos buvo panašios į turgaus prekiautojas, atėjusias pasimelsti per savo darbo pertrauką.

- Žinoma, jis ištrūks iš ten, bet visai ne taip, kaip jūs manote! Jis bus pakviestas į Morimoną maloniai paplepėti su vyriausiuoju monsinjoro "mėsininku".

Gestas, kuriuo jis palydėjo šiuos žodžius, buvo nedviprasmiškas. Smiliumi Žeanas perbraukė sau per gerklę. Katrina išbalo.

- Tai tik mano kaltė, - pasakė ji ryžtingai. - Negaliu leisti, kad Barnabi numirtų tokia mirtimi per mane! Ar yra koks nors būdas padėti jam pabėgti... galbūt pinigai? Daug pinigų?

Ji pagalvojo apie brangenybes, padovanotas jai Gareno, kurias su džiaugsmu atiduotų. Žodis "pinigai" iš karto paveikė Žeaną. Jo akys sublizgėjo kaip du žiburėliai.

- Tas gali suveikti! Tik nemanau, kad Žako de la Meras padės jums, gražioji Katrina. Dabar jis nejaučia jums palankumo. Kalbama, kad tai jūs įstūmėt vieną geriausių jo draugų į bėdą, ir viskas dėl kvailų moteriškų įgeidžių! Kitaip tariant, patariu jums kurį laiką laikytis nuo jo kuo atokiau. Žako nepasižymi kilnumu, kai jį glosto prieš plauką.

- O jūs? - paklausė Katrina. - Ar padėsite man?

Žeanas patylėjo. Šiek tiek pagalvojęs, gūžtelėjo pečiais.

- Taip. Aš pasirengęs jums padėti. Todėl, kad esu iš tų kvailių, kurie niekad negali pasakyti "ne" gražiai merginai! Bet ką mudu galime padaryti?

Nesakydama nė žodžio, Katrina nuleido galvą, slėpdama akyse susitvenkusias ašaras. Sara truktelėjo ją už rankovės ir atsargiai parodė į moteris, išeinančias iš bažnyčios, kurios smalsiai įsispoksojo į keistą trijulę. Žeanas pakratė dubenėlį, prašydamas išmaldos savo bjauriuoju balsu. Kai tik moterys nuėjo, jis sušnibždėjo:

- Jums nedera čia stovėti... Aš viską apgalvosiu ir pažiūrėsiu, ar nerasiu ko nors. Galų gale Barnabi dar neįvykdyta mirties bausmė... ir šitas iždininkas dar gyvas...

Išgirdus Gareno vardą ašaros iš karto išdžiūvo Katrinos akyse. Jai šovė į galvą mintis. Galbūt beprotiška arba bent jau desperatiška. Ji pagriebė Sarą už rankos.

- Eime, - tarė ji tokiu ryžtingu balsu, kad čigonė išsigando.

- Kur, mieloji?

- Pas mesirą de Brazi. Aš turiu pasikalbėti su juo...

Nepalikdama Sarai laiko paprieštarauti, Katrina skubiai išėjo iš Sen Benino. Ką nors nusprendusi, ji tučtuojau imdavo veikti, per daug nesvarstydama, kuo tai baigsis. Uždususi Sara skubėjo iš paskos, stengdamasi įtikinti ją, kad toks jaunos netekėjusios

merginos vizitas yra nepadorus, kad ponia de Šandiver, be abejo, griežtai išbars ją ir kad Katrina rizikuoja savo reputacija eidama į namus pas vyriškį, net jeigu tas vyriškis - jos sužadėtinis. Nesiklausydama Saros, Katrina žingsniavo vis taip pat skubiai, nudelbusi akis.

Garenas de Brazi gyveno tolimame miesto kampe, dideliame įspūdingame name, apsuptame aukštų sienų. Jis stovėjo Vartų gatvėje, kur buvo susispietusios patrauklios auksakalių krautuvėlės.

Pasiekus turgaus aikštę, žarnokų pardavėjų katilai jau virė. Katrina užsiėmė nosį, kad nejaustų šleikštaus kraujo ir taukų kvapo. Turgus buvo pačiame įkarštyje, ir ji sunkiai yrėsi tarp mėsininkų prekystalių, kurie tęsėsi per pusę aikštės, bei valstiečių pintinių, kupinų vaisių ir daržovių. Aikštėje jautėsi šventiška nuotaika, kuri paprastai patikdavo Katrinai. Bet šį rytą triukšminga judri aikštė nepakenčiamai ją erzino. Katrina jau buvo besukanti į Pergamentininkų gatvę, kai staiga pamatė gana keistą žmogų.

Jis buvo didelis ir stipriai suręstas, ilgomis rankomis ir šlubčiojančios eisenos, dėl ko priminė didelę beždžionę. Trumpai pakirpti žili plaukai dryko iš po raudono gobtuvo. Jis dėvėjo rausvos odos drabužius. Lėtai skirdamasis kelią tarp prekystalių, jis ilga balta lazda baksnojo į norimas prekes, o pirkliai nervingai skubėdami krovė jas į krepšį, kurį iš paskos nešė tarnas. Šio žmogaus vaizdas privertė Katriną sudrebėti, o Sara, tarsi atspėdama jos nerimastingas mintis, pasilenkusi sušnibždėjo:

- Metras Žozefas Bleni.

Katrina, nieko neatsakiusi, nusisuko. Tai buvo miesto budelis, atėjęs pirkinių...

Drožinėto ąžuolo langinės pusiau dengė aukštus langus ir beveik visiškai nepraleido saulės šviesos. Katrina stabtelėjo, kad akys priprastų prie tamsos. Sužeistojo veidas atrodė kaip blyški dėmė tarp aukštų pagalvių. Tolimas balsas lėtai ištarė:

- Koks netikėtas džiaugsmas, mano brangioji!.. Nedrįsau tikėtis tokio rūpestingumo iš jūsų pusės...

Balse skambėjo ironija, nustebimas ir netgi panieka - viskas drauge, bet tai nesulaikė Katrinos. Jos nedomino, ką namų šeimininkas gali pamanyti apie jos vizitą. Dabar svarbiausia buvo atlikti tą keistą misiją, dėl kurios ji čia atėjo. Garenas gulėjo didžiulėje lovoje su purpurinio aksomo baldakimu. Virš galvūgalio

buvo pavaizduotas senjoro de Brazi herbas su mįslingu devizu "Niekada", pakartotu keletą kartų. "Devizas, kuriuo atstumiama", - pagalvojo Katrina.

Garenas tylėdamas stebėjo, kaip ji artinasi. Jis buvo su chalatu, ant kaklo - juodo kailio šalikas, galva sutvarstyta. Pirmą sykį Katrina matė jį be gobtuvo. Išblyškusio veido ir trumpų kaštoninių, kiek žilstelėjusių, plaukų fone juodas akies raištis labiau krito į akis negu tada, kai jį slėpdavo didžiulio gobtuvo šešėlis. Katrina jautė, kaip tirpsta jos ryžtas. Ji žengė dulksvų spalvų kilimais, kuriuose maloniai skendo kojos. Kambaryje buvo nedaug baldų, akmenines sienas, kaip ir lovą, dengė purpurinis aksomas. Iš baldų išsiskyrė stalelis, ant kurio stovėjo žavingų dramblio kaulo statulėlių kolekcija; stalas tarp dviejų X formos krėslų, ant kurio gulėjo šviesoje kibirkščiuojanti šachmatų lenta iš ametisto ir sidabro, o pats nuostabiausias daiktas - didelis puošnus krėslas, padirbdintas iš sidabro ir krištolo. Jis stovėjo ant paaukštinimo, kurio dvi pakopas dengė kilimas. Tikras sostas...

Į šį prabangų krėslą, kurio sėdynė buvo lovos lygyje, ir mostelėjo Garenas, kviesdamas merginą atsisėsti. Ji neryžtingai pakluso ir įsitvėrė rankomis į sidabrines atramas. Iš karto atgavo drąsą. Kostelėjo, norėdama susikaupti, ir paklausė:

- Jus stipriai sužeidė?

- Jau ėmiau manyti, kad netekote amo. Išties, Katrina, įėjusi į šį kambarį, atrodėte lyg nusikaltėlis teisiamųjų suole. Ne. Aš sužeistas nesmarkiai, dėkoju jums. Nedidelė peilio žaizda petyje ir guzas galvoje. Žodžiu, nieko rimta. Jūs patenkinta?

Katrina pajuto, kad nebeįstengia apsimętinėti, juk ant kortos pastatyta žmogaus gyvybė.

- Jūs dabar pasakėte, - tarė ji, atlošdama galvą ir žvelgdama jam tiesiai į akis, - kad aš panaši į nusikaltėlę teisiamųjų suole, ir tam tikra prasme esate teisus. Atėjau prašyti jūsų, kad padėtumėt nugalėti teisingumui.

Nustebimas šmėstelėjo iždininko veide, jo balsas sugriežtėjo.

- Teisingumui? Kokiam?

- Noriu, kad nenukentėtų žmogus, kuris jus užpuolė. Tai padarė mano įsakytas.

Kambary sustingo tyla. Katrina, abiem rankomis spausdama krištolo ekimeras, kuriomis baigėsi krėslo atrama, nenusuko akių.

Drebėdama laukė, ką ištars šios kietai sučiauptos lūpos akmeniniame veide. Staiga Katriną pagavo baimė, vaikiška nepaaiškinama baimė. Garenas žvelgė į ją, ir šios vienintelės akies žvilgsnis buvo galingesnis už tūkstantį kitų žvilgsnių. Ji įsitempė pasirengusi šokti iš krėslo ir pabėgti.

- Norėjote mane nužudyti? Taip smarkiai manęs neapkenčiate? - Balsas buvo bespalvis, beveik abejingas.

- Jums pačiam nejaučiu jokio priešiškumo. Aš neapkenčiu vedybų ir noriu jas išardyti. Tereikėjo jums numirti...

- Ir hercogas Pilypas iš karto būtų suradęs ką nors kitą. Nejaugi manote, kad būčiau sutikęs duoti jums savo vardą ir padaryti jus savo žmona, jeigu ne jo įsakymas? Aš vos tepažįstu jus, be to, esate gana žemos kilmės, bet...

Katrina paraudusi piktai nutraukė jį:

- Jūs neturite teisės 'manęs įžeidinėti! Aš to neleisiu. Beje, o kas jūs pats? Jūsų tėvas buvo auksakalys, kaip ir mano.

- Aš jūsų neįžeidinėju. Tiesiog dėstau faktus, ir būsiu dėkingas, jeigu leisite pabaigti. Tai labai menkas prašymas po to, kas atsitiko praėjusią naktį. Kaip sakiau, jūs žemos kilmės ir neturtinga, tačiau graži. Netgi, pasakyčiau, gražiausia iš visų, kurias teko matyti man, taip pat ir hercogui. Man įsakyta vesti jus vieninteliu tikslu: kad atsidurtumėte rūmuose ir lovoje to žmogaus, kuriam esate skirta!

Vienu šuoliu Katrina pašoko ant kojų ir palinko virš sužeisto žmogaus.

- Ne! Aš nesutinku, kad mane atiduotų hercogui kaip kokį daiktą ar vergę!

Garenas ženklu liepė jai nutilti ir atsisėsti. Jo griežtą burną iškreipė šykšti šypsena, kurią sukėlė šis vaikiškai išreikštas nepaklusnumas, o balsas šiek tiek sušvelnėjo:

- Visi mes daugiau ar mažiau esame monsinjoro vergai. Jūsų troškimai, kaip ir manieji, - pridūrė jis su kartėlio atspalviu, - visiškai nesvarbūs. Būkime atviri, Katrina, jeigu jūs, žinoma, neprieštaraujate. Tai vienintelis dalykas, kuris išgelbėtų mus nuo tarpusavio neapykantos ir varginančios kovos. Nei jūs, nei aš neturime tokios valdžios, kad galėtume priešintis hercogo įsakymams ir norams. Dabar jo norai, o tikriau, noras - jūs.

Turite žiūrėti teisybei į akis, net jeigu tai, ką taip tiesiai išdėsčiau, ir sukrėtė jus.

Jis truputį patylėjo, lyg norėdamas atsikvėpti, paėmė sidabrinę taurę, stovinčią ant stalelio prie lovos, ir vienu mauku ją ištuštino, o Katrinai ištiesė lėkštę su vaisiais. Mašinaliai ji paėmė persiką. Garenas tęsė:

- Jeigu vienas iš mūsų atsisakys šios mums primestos santuokos, tai aš pakliūsiu ant ešafoto, o jūs ir jūsų šeima - į kalėjimą, jei ne dar blogiau. Hercogas nemėgsta žmonių, kurie eina prieš jį. Jūs pamėginote nužudyti mane, ką jums mielai atleidžiu, nes nežinojote, ką darote. Jei net būtų pasisekę ir būčiau žuvęs nuo to žmogaus durklo, jūs vis tiek nebūtumėt įgijus laisvės. Pilypas rastų ką nors kitą, kas užmautų jums žiedą ant piršto. Jis visuomet padaro ką sumanęs, įsidėmėkite tai, ir nepakęs, kad kas nors trukdytų.

Katrina beviltiškai nuleido galvą. Ateitis atrodė juodesnė ir dar labiau bauginanti negu bet kada anksčiau. Lyg būtų įsipainiojusi į voratinklį, kurio jos neprityrusios ir silpnos rankos neįstengia sutraukyti, ar pakliuvusi į upės sūkurį, kuris nenumaldomai traukia į gelmę... Nedrįsdama žiūrėti į Gareną, ji tarė:

- Ar tai reiškia, riteri, kad jūs ramiai stovėsite šalia, kai moterį, turinčią jūsų pavardę, tvirkins hercogas? Ir nepamėginsite sutrukdyti?

Garenas de Brazi gūžtelėjo pečiais:

- Neturiu nei noro, nei galios. Kai kurie tai laikytų netgi garbe. Bet, turiu prisipažinti, ne aš! Ir, be abejo, jeigu mylėčiau jus, visa tai būtų kur kas skausmingiau.

Jis užsikirto, tartum ieškodamas žodžių. Jo žvilgsnis buvo įsmeigtas į Katrinos veidą, ir ji paraudo, vėl pasijutusi nejaukiai. Ji iššaukiamai pakėlė galvą.

- Bet?

- Bet aš myliu jus ne labiau negu jūs mane, mano brangusis kūdiki, - švelniai tarė jis. - Taigi matote, jums nereikia jausti sąžinės priekaištų. Aš net nepykstu ant jūsų, kad norėjote mane nužudyti.

Staiga prisiminusi savo vizito tikslą, Katrina nusprendė griebti jautį už ragų.

- Tai įrodykite!

- Įrodyti!

Gareno veide pasirodė nuostaba. Jis apsiniaukė, ir jo blyškūs skruostai plykstelėjo. Išsigandusi, kad jo neapimtų įniršis, Katrina paaiškino:

- Taip... maldauju! Jus užpuolė žmogus - senas mano draugas, beveik vienintelis draugas. Šis žmogus išgelbėjo mus po tėvo mirties, padėjo mums pabėgti iš Paryžiaus ir sėkmingai atlydėjo mus čionai. Aš dėkinga jam už gyvybę, kaip ir mano motina ir sesuo... Jis tai padarė tik iš meilės man. Jis šoktų į ugnį, jeigu tik paprašyčiau. Jis neturi mirti per mano kvailumą! Prašau, padėkite jam! Atleiskite, tegul jį paleidžia... Tai senas ligotas žmogus.

- Ne toks jau ir ligotas! - tarė Garenas, nemaloniai šypsodamasis. - Jis dar pakankamai stiprus... galiu patikinti!

- Užmirškite jį! Atleiskite jam... Jūs galingas. Galite išgelbėti vargšą žmogų nuo kartuvių. Aš būsiu jums tokia dėkinga!

Pagauta karšto troškimo išgelbėti Barnabį, Katrina pašoko iš krėslo ir puolė prie lovos. Ji parkrito ant kelių prieš gulintį Gareną, pakėlė ašarotą veidą ir ištiesė drebančias rankas. Brazi pasikėlė ir akimirkai palinko prie nuostabaus užverkto veido, kuriame didžiulės žibuoklių spalvos akys spindėjo lyg brangakmeniai. Jo veido bruožai sustingo, o nosis staiga pasmailėjo.

- Stokitės! - kimiai paliepė. - Tučtuojau stokitės ir nustokite verkti... Draudžiu jums verkti mano akivaizdoje!

Jo balsas drebėjo nuo tramdomo įniršio, ir Katrina taip išsigando, kad nejučia pakluso, atsistojo ir atsitraukė atatupsta, įsmeigusi žvilgsnį į piktą vyriškio veidą. Jis negrabiai pamėgino paaiškinti savo nesusivaldymo priežastį.

- Nepakenčiu ašarų! Nepakenčiu, kai moteris verkia! Dabar eikite! Padarysiu viską, ko prašėte!.. Pasirūpinsiu, kad šito bandito būtų pasigailėta!.. Na, eikite. Tučtuojau išeikite, girdit!

Jis atsisėdo lovoje ir mostelėjo į duris. Katriną nustebino ir išgąsdino netikėtas Gareno susierzinimas. Ji ėmė artintis durų link mažais nervingais žingsneliais ir, prieš išeidama, akimirką sudvejojo:

- Dėkoju, - paprastai pasakė ji.

Jausdama didžiulį palengvėjimą, nors ir sunerimusi dėl keisto Gareno elgesio, Katrina grįžo su Sara į Šandiverų namus, kur išklausė pamokslą apie kuklumą ir apdairumą, būtiną tikrai damai, o ypač jaunai, netekėjusiai merginai. Katrina išklausė jį neprieštaraudama, širdyje džiaugdamasi tuo, kaip pasisuko įvykiai. Ji nė neabejojo Gareno de Brazi žodžiu. Pasakė, kad išlaisvins Barnabi, vadinasi, taip ir bus. Tai tik laiko klausimas...

Bet, Barnabi nelaimei, iždininko prašymas pasigailėti jo atėjo per vėlai. Senąjį valkatą kankino, kad atskleistų savo poelgio motyvus. Jis mirė ant kuolo nieko neprisipažinęs. Žeanas Storakapšis atnešė šią žinią Sarai kitą rytą.

Priblokšta sielvarto, Katrina užsidarė savo kambaryje ir praraudojo visą dieną, apverkdama savo senąjį draugą ir priekaištaudama sau, kad pasiuntė jį į tokią kankinančią ir beprasmišką mirtį...

Tą vakarą Sara atnešė Katrinai nedidelį rūpestingai suvyniotą paketą nuo Gareno de Brazi. Atplėšusi jį, Katrina rado tik durklą, ant kurio raginės rankenos buvo išpjaustyta kriauklė. Ji iš karto pažino jį - tai buvo Barnabi durklas, tas pats, su kuriuo jis užpuolė Gareną... Raštelyje, pridėtame prie paketo, buvo tik vienas žodis: "Apgailestauju". Tai viskas, ką parašė Garenas.

Katrina susimąsčiusi ilgai laikė ginklą rankoje. Ašaros išdžiūvo. Barnabi mirtis reiškė vieno jos gyvenimo tarpsnio pabaigą ir kito pradžią. Raginė rankena jos delnuose sušilo, ir atrodė, kad ją ką tik spaudė Barnabi ranka. Katrina lėtai priėjo prie raižyto medžio skrynelės, kurią jai davė dėdulė Matjė, ir įdėjo į ją durklą. Paskui suklupo prieš mažytę Juodosios Madonos statulėlę, kuri stovėjo kambario kampe tarp dviejų žvakių. Užsidengusi veidą rankomis, ji ilgai meldėsi, stengdamasi nuslopinti savo nerimą.

Atsistojo jau apsisprendusi. Ateityje likimui nesipriešins. Jeigu nieko negalima pakeisti, jeigu viskas pasisuko prieš ją, - ji ištekės už Gareno de Brazi. Bet jokia jėga pasaulyje, netgi hercogas Pilypas, neįstengs užgniaužti meilės, kuri užvaldė jos širdį. Tai buvo beviltiška, bet nenugalima aistra. Katrina niekad nesiliaus mylėjusi Arno de Monsalvi.

Aštuntas skyrius

Ponia de Brazi

Nors virš sidabriškai žydro brokato suknios ji vilkėjo šermuonėlių siurko*, o ant pečių buvo apsigobusi apsiaustu, pamuštu tokiu pat kailiu, Katrina taip sužvarbo, kad turėjo kietai suspausti lūpas, idant nepradėtų kalenti dantimis. Gruodžio šaltis negailestingai žnaibė nedidelėje romantiškoje Brazi pilies koplyčioje, nepaisant visur išklotų storų kilimų ir visiems po kojų išmėtytų aksomo pagalvėlių. Šventikas su savo prabangiu apdaru atrodė sušalęs į ledą, o mažieji patarnautojai vis slapčiomis šluostėsi nosis rankomis. Jungtuvių ceremonija buvo trumpa. Kaip sapne Katrina ištarė savo "Taip". Jos balsas buvo virtęs šnabždesiu, ir senukui šventikui teko pasilenkti, kad išgirstų jos atsakymą. O Gareno balsas skambėjo aiškiai, ramiai ir abejingai.

Katrinos žvilgsnis nuolat stabtelėdavo ties šiuo žmogumi, kuris nuo šiol tapo jos vyru. Svilinantis šaltis, rodės, jaudino jį ne daugiau kaip ir supratimas, jog ką tik vedė!

Jis stovėjo šalia jos susidėjęs rankas; vienintelė akis įsispyrusi žvelgė į altorių tuo keistu iššaukiančiu žvilgsniu, kuris taip nustebino Katriną per jų pirmąjį susitikimą Notr Dame. Jo sabalu pamušti juodo aksomo drabužiai, atrodo, buvo ne šiltesni kaip paprastai, be to, nevilkėjo apsiausto. Brangenybių irgi nedėvėjo, išskyrus didelį lašo formos deimantą, kurį laikė letenose auksinis leopardas, prisegtas prie gobtuvo klosčių. Kai Garenas nusimovė pirštines, idant paimtų Katrinos ranką, ji nustebo, jog jo rankos šiltos. Per visą ceremoniją Garenas stovėjo toks sustingęs ir abejingas, kad lengvai galėjo būti palaikytas viena iš daugybės koplyčią puošiančių statulų.

Stodamasi po Švenčiausiojo Sakramento, Katrina pajuto, kad apsiaustas slysta nuo pečių, ir jau ketino sugriebti jį, bet pajuto, kad kažkas greitai vėl užmetė jį ant jos virpančių pečių. Truputį pakreipusi galvą, ji pamatė Odetą de Šandiver ir dėkingai jai nusišypsojo. Per tuos mėnesius, kurie prabėgo nuo Barnabi

* Siurko - viršutinė paradinė išvien kirpta berankovė suknelė, papuošta plačiomis kailio juostomis.

mirties, Katrina įsigijo naują draugę: ponios Šandiver duktė sugrįžo namo.

Prieš tris mėnesius pasibaigė erškėčiuotas Karolio VI gyvenimo kelias. Jis mirė savo mylimosios glėbyje Sen Polio rūmuose. Likusi viena ir kęsdama vis didesnę Izabelės priespaudą, "mažoji karalienė" sugrįžo į savo gimtąją Burgundiją. Tarp geraširdės jaunos moters - pamišusio karaliaus angelo sargo ir Katrinos, išdidžios ir nuostabios, užsimezgė draugystė. Odeta žinojo, kodėl Garenas veda Katriną; jai taip pat buvo žinoma, kas paskatino Pilypą paversti mažąją buržuazijos atstovę kilminga dama, ir ji nuoširdžiai gailėjo savo draugės. Žinojo, kaip baisu būti atiduotai nepažįstamam žmogui, bet Dangus bent jau parodė jai savo malonę, leisdamas pamilti tą vyriškį, nepaisant jo pamišimo.

Bet ar įstengs Katrina pamilti Pilypą, išpuikusį gašlūną, įpratusį tenkinti visus savo įgeidžius? Odeta, remdamasi savo trisdešimt trejų metų moters išmintimi, labai tuo abejojo.

Mišios baigėsi, ir Garenas padavė žmonai ranką. Senos ąžuolo durys girgždėdamos lėtai atsidarė atverdamos baltą žiemos peizažą. Koplyčion įsiveržė vėjas, nuo kurio pašiurpo saujelė žmonių, dalyvavusių šiose beveik slaptose jungtuvėse. Lauke vienas prie kito gūžėsi būrelis valstiečių pamėlynavusiomis nosimis ir raudonomis nuo šalčio suskirdusiomis rankomis. Dabar visi ėmė šaukti: "Laimingų Kalėdų!" - bet ne itin entuziastingai, nes jiems labai norėjosi kuo greičiau grįžti į savo namus. Garenas įkišo ranką į didelį kapšą, kurį nešiojo ant juostos, ištraukė saują auksinių monetų ir pažėrė jas ant sniego. Valstiečiai šūkaliodami puolė rinkti monetų, vos nesusimušę dėl jų.

Visa tai gaubė kažkokia nereali, bloga lemianti nuotaika. Prisimindama linksmas džiaugsmingas jungtuvių ceremonijas, kuriose ji dalyvavo, kai tuokdavosi dėdės Matjė kolegos, ir triukšmingas valstiečių vestuves vyndarių krašte, Katrina pasakė sau, kad jos sutuoktuvės, be abejo, pačios niūriausios iš visų, kurias ji buvo mačiusi. Net dangus, regis, atitiko bendrą nuotaiką. Jis buvo gelsvai pilkas, švininis, pripampęs sniego, kuris tuoj turėjo pasipilti iš jo. Aplinkui kranksėdamos skraidė varnos...

Ledinis oras nutvilkė veidą, ir buvo sunku kvėpuoti. Katrina prikando lūpą, kad sutūrėtų ašaras. Jeigu ne širdinga Mari de Šandiver ir Odetos draugystė, ji jaustųsi siaubingai vieniša šią

svarbiausią kiekvienos moters gyvenimo dieną. Nors Katrina su ašaromis maldavo, tačiau nei Žaketė, nei Loiza, nei gerasis dėdulė Matjė nebuvo pakviesti į jungtuves.

- Tai neįmanoma, - tvirtino Garenas. - Monsinjoras prieštarautų, nors pats ir negalės dalyvauti ceremonijoje. Privalote priversti visus pamiršti jūsų žemą kilmę ir iš pradžių pasirūpinkite tuo pati.

- Per daug nesitikėkite! - įniršusi sušuko Katrina. - Kaip galiu pamiršti savo motulę, seserį, dėdę ar kitus žmones, kuriuos myliu! Ir aš noriu, kad aiškiai suprastumėt dar štai ką. Jeigu pamėginsite trukdyti man kviestis saviškius į šituos vadinamuosius "mano" namus, aš pati eisiu pasimatyti su jais, ir niekas pasaulyje - nei jūs, nei kas nors kitas - manęs nesulaikys.

Garenas pavargęs gūžtelėjo pečiais.

- Galite elgtis kaip tinkama... jeigu tik vadovausitės sveiku protu.

Ji net nesiteikė atsakyti. Keletą dienų būsimasis jaunikis ir būsimoji nuotaka nepratarė vienas kitam nė žodžio. Katrina širdo. Bet jos prasta nuotaika nekėlė Garenui nė menkiausio rūpesčio, jis, rodės, neskubėjo susitaikyti. Tai, kad vestuvėse nedalyvavo motina ir dėdė, buvo žiaurus smūgis jaunajai. Jai nepadarė nė menkiausio įspūdžio, kad atvyko Pilypo, kuris užtruko Flandrijoje, pasiuntiniai. Tai buvo nerūpestingas elegantiškas Jugas de Lanua, artimas Pilypo draugas, kurio įdėmus begėdiškas žvilgsnis ne itin padėjo Katrinai jaustis laisvai, ir jaunas, tačiau tvirto būdo Nikolia Rolenas, prieš keletą dienų paskirtas Burgundijos kancleriu. Buvo akivaizdu, kad abu jie vestuvėse dalyvauja tik todėl, kad privalo atlikti nemalonią pareigą. O juk Rolenas buvo artimiausias Gareno draugas. Katrina žinojo, kad jis nepritaria šitai santuokai.

Pagrindinėje Brazi pilies menėje dvylikos svečių, atvykusių į jungtuves, laukė iškilmingi pietūs. Stalas, stovintis prieš liepsnojantį židinį, buvo aptiestas šilkine damasto staltiese ir nustatytas puikiu paauksuoto sidabro servizu. Valstybinis iždininkas mėgo puošnumą ir rafinuotumą. Menę puošė prabangūs arabiški gobelenai, kurie ne tik teikė jaukumo, bet ir saugojo nuo šalčio. Pati pilis buvo nedidelė. Pagrindinė pastato dalis glaudėsi prie masyvaus bokšto. Įėjusi vidun, Katrina patraukė per salę židinio link, norėdama

sušilti. Iš skausmo plyšo galva. Jautėsi sustirusi į ragą. Sara, pakelta į vyriausios kameristės rangą, padėjo jai nusivilkti apsiaustą. Katrina mielai būtų atidavusi ir savo aukštą sidabruotą galvos apdangalą, nusagstytą safyrais ir apgaubtą ploniausio šydo debesėliu, tačiau rūmų etiketas neleido to padaryti.

Pats Garenas po Barnabi pasikėsinimo nerodė jokio susidomėjimo Katrina, ir ji nedrįso pažvelgti į vyrą. Teisybę sakant, nuo to laiko Katrina apskritai nesimatė su juo, nes jis nuolat lydėdavo hercogą Pilypą kelionėse. Rugpjūčio pabaigoje mirė Anglijos karalius Henrikas V. Mūšio prie Azenkūro nugalėtojas mirė Vensene nuo fistulės, palikęs kelių mėnesių sūnų, kurį sugyveno su Prancūzijos Kotryna. Kaip visuomet atsargus, Pilypas Burgundietis atsisakė tapti Prancūzijos regentu ir grįžo į Flandriją nelaukdamas karaliaus laidotuvių*. Pilypas pasiliko Flandrijoje net tada, kai sužinojo, jog mirė karalius Karolis VI**. Garenas de Brazi buvo ten drauge su hercogu, tačiau kiekvieną savaitę atsiųsdavo Katrinai dovanų: brangenybių, meno kūrinių, Žakmaro de Eisdeno iliustruotą maldaknygę ir net keletą puikių medžioklinių šunų. Bet niekada nepridėdavo nė trumpučio laiškelio. Tuo tarpu Mari de Šandiver nuolat gaudavo laiškus su pamokymais, kaip ruošti nuotaką vestuvėms ir mokyti elgesio taisyklių. Garenas grįžo prieš aštuonias dienas iki vestuvių, kaip tik laiku, kad sutrukdytų Katrinai pakviesti savo šeimą.

Vestuvinę vakarienę gaubė niūri nuotaika, nors Jugas de Lanua stengėsi visus išjudinti. Katrina, kuri sėdėjo šalia Gareno, beveik neprisilietė prie maisto, kuris strigo jai gerklėje. Garenas ir Katrina persimetė vos keliais žodžiais per visą vakarą. Garenas žmonos visiškai nematė, kaip, beje, ir visų kitų damų, palikdamas jas šnekučiuotis tarp savęs. Jis kalbėjosi apie politiką su Nikolia Rolenu.

---

* Regentu tapo Bedfordo hercogas.

** Kai 1422 m. staiga mirė Henrikas V, Anglijos karalius, o paskui ir Karolis VI, Prancūzijos karaliumi buvo paskelbtas dešimties mėnesių Henriko V sūnus Henrikas VI. Iš tikrųjų Prancūziją valdė Jonas, Bedfordo hercogas, paskirtas regentu, - Henriko VI dėdė. Anglai okupavo visą Šiaurės Prancūziją. Pietvakariuose jiems priklausė Gienė. Centrinė ir pietinė šalies dalis buvo valdoma dofino Karolio, kuris pasiskelbė Prancūzijos karaliumi Karoliu VII.

Katrinos kančios vis stiprėjo. Kai tarnai atnešė desertą, jautėsi taip, lyg jos nervai turėtų tuoj tuoj trūkti kaip įtemptos stygos; ji paslėpė virpančias rankas po staltiese. Po keleto akimirkų, kai visi pakils iš už stalo, damos palydės ją į miegamąjį ir paliks vieną su žmogumi, turinčiu jai visišką valdžią. Vien nuo minties, kad reikės prie jo prisiliesti, kūnas nuėjo pagaugais. Iš visų jėgų, skausmingai įsitempusi, ji mėgino išbraukti iš atminties tuos užvažiuojamuosius namus Flandrijoj, veidą, balsą ir aistringą bučinį. Širdis alpte alpo prisiminus Arno ir tokias trumpas jų meilės akimirkas. Kad ir ką padarytų Garenas šią naktį, kad ir ką pasakytų, geriausiu atveju tai būtų tik apgailėtina tos pačios brangiausios jos gyvenimo akimirkos parodija. O juk galėtų būti kitaip, su kartėliu pagalvojo jinai, jeigu - tuo buvo visiškai tikra - Arno asmeny ji sutiko tikrąją meilę, vyriškį, kuriam ją sukūrė Dievas.

Uždainavo menestrelis, akomponuodamas arfa gracingoms šokėjoms:

O mano meile, tu toli,

Tu mano sielą kankini...

Klausydamasi liūdnos dainos, Katrina vos nepravirko. Pro ašaras pažvelgė į jaunuolį ir pamatė, kad jis labai jaunas, smulkus ir šviesiaplaukis, vaikiško veido... Staiga pašaipus Jugo de Lanua balsas išsklaidė poezijos kerus, ir ji už tai pajuto jam neapykantą:

- Kas per niūri dainuška! - sušuko jis. - Dėl Dievo meilės, nejaugi nemoki ko nors linksmesnio, kas pakeltų jaunųjų nuotaiką?

- Tai graži daina, - užsistojo Garenas. - Man ji girdėta. Iš kur ją išmokai, menestreli?

Jaunasis dainininkas išraudo kaip mergaitė, pagarbiai nusiėmė savo žalią kepuraitę su gervės plunksna ir tarė:

- Iš savo draugo, jūsų malonybe, kuris girdėjo ją anoje Lamanšo pusėje.

- Angliška daina? Netikiu, - su panieka tarė Garenas. - Šitie žmonės kuria tik užstalės dainas!

- Jūsų malonybei leidus, ši daina iš Londono, bet ji prancūziška. Jo didenybė Karlas Orleanietis kuria balades, dainas ir odes Anglijos kalėjime, kad sutrumpintų ilgas ir kankinančias nelaimės

valandas. Ši daina pasklido už kalėjimo sienų, ir man pasisekė ją išgirsti...

Jis dar būtų kalbėjęs, tačiau Jugas de Lanua, išsitraukęs savo durklą, šoko per stalą ir užsimojo ant nelaimingojo menestrelio.

- Kas drįsta minėti prakeiktą Orleano vardą Burgundijos žemėje? Kvaily, tu brangiai už tai sumokėsi!

Apakęs iš pykčio, karštakošis Pilypo draugas jau ketino nudurti menestrelį, bet nesusivaldžiusi atsistojo Katrina.

- Pakaks, pone riteri! Jūs mano namuose, ir tai mano vestuvinė vakarienė. Aš draudžiu jums pralieti čia nekaltą kraują! Apie dainą dera spręsti pagal grožį, o ne pagal kilmę.

Jos pasipiktinęs virpantis balsas nuaidėjo kaip fleita. Įsivyravo tyla. Apstulbusio Jugo de Lanua ranka nusviro. Jo, kaip ir visų svečių, akis prikaustė jaunoji moteris. Katrina stovėjo labai tiesi, aukštai pakėlusi smakrą, akys dar liepsnojo pykčiu, bet laikėsi ji taip oriai, kad niekas nedrįso parodyti nustebimo tokiu jos elgesiu. Dar niekad Katrinos grožis nespindėjo taip akinamai, kaip tą akimirką. Visi čia esantys vyriškiai buvo pritrenkti jos manierų didingumo. Gal ši mergina kažkada ir gyveno gelumbės pardavėjo krautuvėlėje, bet jos nuostabus grožis buvo vertas karalienės.

Jugas de Lanua, blyškiai žydromis keistai blizgančiomis akimis, lėtai įkišo durklą į makštį, paleido menestrelį ir priėjo prie stalo. Nusišypsojęs priklaupė ant vieno kelio:

- Atleiskite man, maloningoji ponia, kad nesusivaldžiau jūsų akivaizdoje. Maldauju atleisti ir nusišypsoti...

Katrina, pamačiusi į save įsmeigtus žvilgsnius, neteko pasitikėjimo. Kiek sutrikusi, nusišypsojo jaunuoliui ir droviai atsisuko į vyrą.

- Turbūt jums, mesire, derėtų priimti atsiprašymą. Atleiskite, kad kalbėjau už jus. Bet, tikiuosi, būsite...

- Kaip teisingai pasakėte, tai jūsų namai... ir jūs mano žmona. Aš laimingas, kad taip pasielgėte, nes esate visiškai teisi. Tikėsimės, kad mūsų draugai su tuo sutinka ir leis mums pasišalinti...

Raudonį Kristinos skruostuose pakeitė mirtinas blyškumas. Jos pirštai sudrebėjo Gareno rankoje. Nejaugi baisusis momentas čia

pat? Jos vyro veidas nežadėjo aistringų meilės žodžių, bet, šiaip ar taip, jis vedė ją į miegamąjį.

Svečiai nusekė iš paskos drauge su šešiais muzikantais, grojančiais fleitomis ir violomis. Katrina nerimastingai žvilgtelėjo į Odetą, kuri ėjo, lydima de Lanua. Jos veide spindėjo švelni užuojauta ir gailestis.

- Kūnas neturi reikšmės, - pasakė jai Odeta šį rytą padėdama apsirengti. - Fizinio suartėjimo momentas skausmingas beveik visoms moterims, net jei jos myli, tačiau toms, kurios nemyli, kartais lemta pamilti vėliau.

Tariant jai šiuos žodžius, Katrina nusisuko paimti iš tarnaitės rankų galvos apdangalą. Nepaisant trumpos, bet glaudžios draugystės su Odeta, ji kol kas nesiryžo patikėti jai paslapties apie savo aistrą Arno de Monsalvi. Jai kažkodėl atrodė, kad jeigu kam nors atskleis savo paslaptį, ir taip miglotas tolimas vaizdas taps dar nerealesnis ir išsisklaidys burtai, siejantys ją su tuo mylimu priešu.

... *net prisimint tave man laimė.*

Liūdnos dainos žodžiai aidu atsiliepė jos širdyje. Jie ypač žeidė dabar, kai Katrina priėjo prie miegamojo durų. Dar keletas akimirkų - ir šitos durys užsitrenks už jos nugaros.

Odeta išėjo paskutinė, palikusi Katriną laukti vyro. Seseriškas atsisveikinimo bučinys, trumpa šypsena, ir jaunoji moteris dingo. Katrina žinojo, kad Odeta turi grįžti į savo Sen Žan de Lonė pilį, kur jos laukė dukra. Nepaisant sniego ir speigo, svečiai išsivažinėjo. Nakvoti liko tik Gijomas ir Mari de Šandiver, ir tai truputį guodė Katriną. Bet ji nė kiek neapgailestavo, kad išvažiavo de Lanua ir Rolenas.

Sėdėdama didžiulėje lovoje, ant kurios užuolaidų buvo išaustos medžioklės scenos, ji klausėsi minganč ios pilies garsų. Pamažu įsivyravo tyla, ir erdviame niūriame kambaryje tesigirdėjo, kaip traška ugnis milžiniškame židinyje ir žiovauja vienas iš šunų, gulinčių prie lovos. Kitas šuo miegojo pasidėjęs galvą ant letenų.

Dar rytą akmenines jos gana asketiškai apstatyto miegamojo sienas papuošė naujomis drapiruotėmis, kurios paslėpė siaurus langus ir plynų lygumų po juodu dangumi vaizdą. Ant grindų patiesė keletą Gareno mėgstamų rudųjų lokių kailių, kurie ne tik gelbėjo nuo šalčio, bet apvaliam bokšto kambariui teikė

jaukumo. Skaisčios liepsnos metė atšvaitus, ir nuo židinio sklido toks karštis, kad Katrina jautė, kaip nugara teka prakaitas, tačiau sugniaužtos rankos, kaip ir anksčiau, buvo tarsi ledinės. Ji įtempė klausą, kad išgirstų žingsnius koridoriuje.

Tarnaitės, prižiūrimos Odetos, apvilko ją naktiniais balto šilko marškiniais, suimtais prie kaklo aukso juostele. Rankovės buvo tokios plačios ir laisvos, kad nusmukdavo iki pečių, kai pakeldavo rankas. Jos plaukus supynė į dvi storas kasas, kurios driekėsi ant raudono raštuoto užtiesalo.

Nors Katrina, rodės, įdėmiai stebėjo duris, nepamatė, kaip Garenas įėjo į kambarį. Jis netikėtai pasirodė iš už tamsaus kampo ir pasuko jos link, žengdamas kailiais be garso lyg šmėkla. Katrina sutramdė savyje riksmą ir nervingai užsitraukė antklodę iki smakro.

- Jūs išgąsdinote mane: nemačiau, kaip įėjote.

Nieko neatsakęs, Brazi priėjo dar arčiau ir palypėjo per dvi pakopas, vedančias prie lovos. Jo tamsi akis įdėmiai įsmigo į jaunąją merginą, o kietai suspaustos lūpos nusišypsojo. Jis atrodė blyškesnis negu paprastai. Nuo galvos iki kojų apsigaubęs juoda aksomo mantija, jis kėlė mintis apie laidotuves. Atrodė panašus į piktąją dvasią ar vaiduoklį, pasmerktą klaidžioti po šią vienišą pilį. Tyliai sudejavusi, Katrina užsimerkė ir laukė, ką jis darys toliau.

Pajuto, kaip jo rankos palietė jos galvą, ir suprato, kad Garenas išpina kasas. Jo rankos judėjo vikriai ir švelniai. Netrukus išleisti plaukai pasklido jos pečiais ir nugara. Atrodė, jis neskuba. Katrina sukaupė drąsą, atmerkė akis ir pamatė, kad jis apžiūrinėja auksinę sruogą, kurią laikė rankoje, siūbuodamas taip, kad ji blykčiojo ugnies šviesoje.

- Mesire, - sumurmėjo ji.

Jis ženklu liepė tylėti. Kaip ir anksčiau, nežiūrėdamas į ją, jis susimąstęs žvelgė į šilkinę plaukų sruogą. Paskui staiga tarė:

- Atsikelkite!

Ji pakluso ne iškart, nesuprasdama, ką jis turi omenyje. Todėl jis švelniai paėmė už rankos ir pakartojo: “Kelkitės”.

- Bet...

- Klausykite manęs! Nagi! Argi nesuprantate, kad nuo šiol turite man paklusti? Argi negirdėjote, ką pasakė šventikas?

Jo balsas buvo šaltas ir beaistris. Katrina nuolankiai išlipo iš lovos ir paėjėjo basa lokių kailiais, suėmusi viena ranka marškinius, kad nesusipainiotų klostėse. Garenas, vėl paėmęs ją už rankos, privedė prie ugnies. Jo veidas buvo neįžvelgiamas. Katrinos širdis daužėsi. Ko jis nori iš jos? Kodėl privertė atsikelti iš lovos? Klausti nedrįso.

Kai Garenas atrišo auksinę juostelę, jos skruostai plykstelėjo, ji užmerkė akis, kietai suspausdama blakstienas, lyg jos galėtų tapti uždanga. Jo rankų nejautė, bet suvokė, kad baltas šilkas slysta nuo pečių ir krenta po kojų. Židinio karštis negailestingai degino apnuogintą kūną.

Praėjo keletas minučių. Kietai sumerktose Katrinos akyse šokinėjo kibirkštys. Garenas nelietė jos. Jis tylėjo. Ji netgi nejautė, kad jis čia būtų. Tačiau jausdama savo nuogumą, pamėgino prisidengti rankomis. Ją sustabdė trumpas įsakymas, kurį išgirdusi ji atsimerkė.

- Ne!

Tada Katrina pažiūrėjo į jį. Jis sėdėjo aukštame ąžuolo krėsle, ranka pasirėmęs smakrą. Jo veide sustingo keista išraiška - įniršis ir neviltis. Jis žvelgė taip įdėmiai, kad Katrina nusisuko. Ji pastebėjo, kad jo didžiulis juodas šešėlis nutįso iki pat skliautuotų akmens lubų. Katriną suėmė baisi gėda: šitas žmogus įdėmiai apžiūrinėja jos kūną, tyrinėdamas ir vertindamas jį.

- Prašau jus... - gailiai ištarė ji, - ugnis degina mane.

- Pasitraukite toliau.

Katrina išlipo iš balto šilko krūvos ant grindų su nekaltu įžūlumu ketindama padaryti galą šitam piktam, bauginančiam žaidimui, kurį jis su ja pradėjo. Karšta ugnis ne tik šildė, bet ir jaudino. Ji jau buvo patyrusi šį paslaptingą virpulį, šį keistą svaigulį. Sveikas jaunas Katrinos kūnas troško bučinių ir glamonių, kurias patirti ji turėjo teisę. Bet Garenui de Brazi, sėdinčio krėsle, nesuvirpėjo nė vienas raumuo. Jis vis taip pat įdėmiai žvelgė į ją...

Staiga Katriną suėmė įniršis ir nepakeliama gėda. Jau ketino lėkti į lovą, kur galėtų įsirausti į antklodę ir pasislėpti nuo pažeminimo. Tačiau jis, galbūt pajutęs jos nuotaiką, geležine ranka suspaudė jai riešą, priversdamas likti šalia jo.

- Jūs priklausote man! Galiu daryti su jumis viską, ką noriu...

Jo balsas kiek prikimo, bet ranka, spaudžianti Katrinos riešą, neatsileido. Keista, bet jo nejaudino apnuoginto moters kūno grožis. Delnu perbraukė per veidą, degantį iš gėdos, o paskui iš lėto palietė vieną krūtį, nuslydo klubu ir koja. Tai buvo ne glamonė, o veikiau susižavėjusio žinovo gestas, tarsi būtų meiliai paglostęs nusvidintą marmuro paviršių ar kokios nors statulos formas. Katrina krūptelėjo, šiltiems pirštams prisilietus prie jos. Ir vėl pasigirdo jo kimtelėjęs balsas:

- Moters kūnas gali būti pačiu nuostabiausiu ir pačiu bjauriausiu kūriniu, - tarė Garenas. - Man malonu, kad jūsų kūnas toks nuostabus.

Paskui atsistojo ir paleido jos ranką. Katrina išplėtusi akis apstulbusi žvelgė, kaip jis perėjo kambarį ir atidarė duris.

- Miegokite ramiai, - pasakė jis tyliai ir dingo tamsoje taip pat be garso, kaip ir įėjo. Jo tamsus siluetas, tarsi burtininkui mostelėjus lazdele, susiliejo su nakties šešėliais. Ji liko stovėti didžiulio kambario viduryje, lėtai atsipeikėdama iš nustebimo. Nors ir sunku buvo prisipažinti, bet jautė gilų nusivylimą. Paskui, išvydusi savo šešėlį ant sienos ir prisiminusi, kad yra nuoga, greitai nėrė į lovą. Jos širdis pašėlusiai daužėsi. Atsidūrusi tarp šilkinių pagalvių ir minkštų antklodžių, pati nesuvokdama kodėl, pravirko.

Kai nurimo, ugnis židinyje jau buvo užgesusi. Gėlė galvą. Katrina lėtai išlipo iš lovos. Akys buvo raudonos ir patinusios. Suradusi naktinius marškinius, apsivilko. Paskui nusiprausė veidą sidabro praustuve, kuris stovėjo ant komodos greta ąsočio su vandeniu. Šaltas vanduo atgaivino. Buvo tylu, ir ją apėmė vienatvės jausmas. Ji atsigulė ir, patogiai įsitaisiusi ant pagalvių, pamėgino ramiai įvertinti situaciją.

Tai, kas atsitiko šią keistą pirmąją naktį, padėjo jai geriau pažinti save. Kai atsidavė Arno glamonėms, galėjo tai paaiškinti savo beprotiška meile jam. Na, o šį vakarą? Meilės Garenui nejautė, jis jos nė kiek netraukė... ir vis dėlto tik per plaukelį neatsidavė.

Ji nemėgino spėlioti, kodėl jos vyras taip elgėsi. Šitai suprasti tikrai neįmanoma.

Kitą dieną buvo Kūčios. Tylūs muzikos garsai pažadino Katriną iš miego. Užuolaidos buvo atitrauktos, ir pro langą matėsi niūrus

žiemos peizažas, bet židinyje linksmai pleškėjo ugnis. Ąžuolo krėsle sėdėjo Garenas, o prie kojų gulėjo šuo. Garenas, kaip ir vakar, vilkėjo juodą aksomo mantiją, tarsi būtų ką tik atsikėlęs. Kai Katrina atsisėdo lovoje, jis blankiai nusišypsojo.

- Tai Kalėdų obojai, mano brangioji. Pagal tradiciją jie gros visą dieną iki vidurnakčio. Turite paskubėti, nes reikės priimti muzikantus. Aš pakviesiu tarnaites.

Dar pusiau apsnūdusi, Katrina sumišusi stebėjo, kaip tarnaitės linksmai įbėgo į kambarį palinkėti jai labo ryto. Jos vikriai ėmė suktis aplink lovą: viena padavė Katrinai platų chalatą, pamuštą kailiu, kita - kambarines šlepetes, trečia - veidrodį. Bet jų šelmiški žvilgsniai vis krypo į kitą kambario galą, kur santūrus ir tiesus sėdėjo Garenas. Jis atlaidžiai žvelgė į šį linksmą šurmulį, tobulai atlikdamas jaunavedžio vaidmenį. Katrina nesumojo, ar jai pykti dėl šito apsimetinėjimo, ar juoktis.

Viena tik Sara buvo nesudrumsčiamai rami. Ji atėjo paskutinė ir atnešė suknelę, kurią Katrina turėjo apsivilkti šiandien, pirmąją dieną po vestuvių. Viršutinė suknelė buvo pasiūta iš medaus spalvos vilnos, išsiuvinėtos šilkiniais tos pačios spalvos kviečių pėdeliais, o piešinio kontūrą puošė aukso siūlas. Plačios suknelės rankovės, apykaklė ir sijono apačia buvo apvedžiota rudos sodrios spalvos sabalo kailiu. Apatinė suknelė - iš medaus geltonumo atlaso. Galvos apdangalas, visiškai dengiantis Katrinos plaukus, buvo kūgio formos, jį irgi puošė sabalo kailis bei šydas. Platus aukso diržas juosė suknelę tiesiai po krūtine. Pagaliau topazų karoliai pramaišiui su auksiniais kviečių pėdeliais papildė apdarą, kurį Sara padėjo apsivilkti savo šeimininkei taip iškilmingai, lyg atliktų kažkokias apeigas prie pagonių dievaitės altoriaus. Čigonės veidas vis dėlto buvo apsiniaukęs, ir kol Katrina rengėsi, ji neištarė nė žodžio. Garenas pasišalino, kad pasirūpintų savo tualetu, ir dvi moterys būtų galėjusios ramiai pasikalbėti, jeigu ne linksmas tarnaičių būrys, šmirinėjančių po kambarį. Kai Katrinos tualetas buvo baigtas, Sara rankos mostu atleido tarnaites, o tada pasisuko į jaunąją moterį.

- Na ką? - paklausė ji susirūpinusi. - Tu laiminga?

Ataka buvo netikėta ir užklupo Katriną nepasiruošusią. Atrodo, Sara buvo nusiteikusi karingai. Juodos akys įdėmiai žvelgė į

naujai iškeptos ponios de Brazi veidą, tarsi tikėtųsi ką nors jame išskaityti. Katrina apsiniaukė.

- O kodėl gi ne? Ar, tikriau, kodėl gi turėčiau būti laiminga? Aš tekėjau ne dėl laimės. O gal tu nežinojai?

- Žinojau. Tiesiog noriu, kad papasakotum man, kas atsitiko jūsų pirmąją naktį. Pirmas fizinės meilės išmėginimas yra labai svarbus, ypač moteriai.

- Viskas buvo gerai, - mįslingai atsakė Katrina, nusprendusi niekam, net Sarai, neprisipažinti, kokį žeminantį išmėginimą ji patyrė aną naktį. Išdidumas neleido prisipažinti, kad jos vyras, pasigėrėjęs akinamu jaunamartės nuogumu, išėjo į savo kambarį ir praleido naktį vienas, nesiteikęs jos net pabučiuoti. Sarą, beje, ne taip lengva buvo apgauti.

- Ar jau taip viskas gerai? Neatrodai išvargusi, kaip paprastai atrodo moterys rytą po pirmosios nakties. Net paakiai nepatamsėję.

Katrina įniršusi treptelėjo koja.

- Norėčiau žinoti, kuo čia dėta tu. Esu tokia, kokia esu! O dabar palik mane ramybėje. Turiu eiti pas vyrą.

Jaunosios moters susierzinimas sukėlė Sarai šypseną. Ji uždėjo savo rudą ranką ant Katrinos peties. Paskui, prispaudusi draugę prie savęs, greitai pabučiavo į kaktą.

- Duok Dieve, kad sakytum teisybę, mano angele, nes tada man nereiktų nerimauti dėl tavęs. Dieve, kaip norėčiau, kad turėtum sau tikrą vyrą! Bet aš tuo abejoju.

Staiga užbaigusi šią kalbą, Sara atidarė miegamojo duris, prieš tai apgobusi Katriną plačiu rudo aksomo apsiaustu, kurį jai davė hercogas Pilypas ir kurį ji rūpestingai išsaugojo. Sara palydėjo ją apačion šaltais skersvėjų perpučiamais akmeniniais laiptais pas Gareną, laukiantį prie namo. Pamatęs žmoną, jis paskubėjo paduoti ranką.

Būrelis jaunuolių, vilkinčių ryškiai mėlynos ir raudonos spalvos drabužiais, stovėjo prieš bokštą ir grojo obojais. Jų skruostai grojant išsipūsdavo lyg obuoliai. Pamatę pilies šeimininkę, ėmė groti dar energingiau. Blyški pavandenijusi saulė silpnai švietė pro debesų maršką.

Visą tą dieną Katrina sąžiningai vaidino naują pilies šeimininkės vaidmenį. Leidžiantis saulei, ji kartu su visais dvariokais ir kaimo gyventojais nuėjo į namų bažnyčią užsidegti fakelų nuo altoriaus

žvakės, kad parėję namo galėtų šia šventa ugnimi užkurti namų židinius. Katrina stovėjo greta Gareno ir žiūrėjo, kaip didžiosios salės židinyje buvo uždegta tradicinė šventoji pliauska - didžiulis medžio gabalas. Paskui padėjo vyrui išdalinti valstiečiams Kalėdų dovanas: po audeklo gabalą, po tris sidabro monetas ir po didelį duonos kepalą. Vidurnaktį išklausę trejas mišias, atlaikytas pagal tradiciją namų koplyčioj, toje pačioje, kur išvakarėse įvyko sutuoktuvės, jie grįžo namo, kur laukė vakarienė.

Ši ilga ir pilna įvykių diena nuvargino Katriną. Tačiau naktis vėl pažadino jos abejones ir baimes. Kas atsitiks šį kartą? Ar vėl Garenas elgsis kaip ir praėjusią naktį, ar pagaliau pareikalaus atlikti savo vedybinę pareigą? Visą dieną jis elgėsi labai paprastai, netgi geraširdiškai, dažnai šypsojosi jai, o kai pakilo iš už stalo po vidurnakčio vakarienės, padovanojo Kalėdų proga dvi perlų apyrankes. Bet kartkartėm Katrina pajusdavo tokį keistą jo žvilgsnį, kad visa sustingdavo. Tais momentais galėdavo prisiekti, kad jis grumiasi su kažkokia baisia paslaptim. Kas tai per paslaptis? Ir kas žadino šį jo niūrų įniršį? Ji elgėsi su juo taip švelniai ir paklusniai, kad ir priekabiausias vyras būtų buvęs patenkintas. Burgundijos vyriausiojo iždininko širdis atrodė Katrinai pačia didžiausia paslaptimi.

Katrinos būgštavimai pasirodė esą tušti. Garenas palydėjo ją iki miegamojo durų, palinkėjo labos nakties ir pasilenkęs pabučiavo žmoną į kaktą trumpu bučiniu. Nors bučinys buvo gana atsainus, Katrina negalėjo nepastebėti, kad jo lūpos dega. Ereliškas Saros žvilgsnis nepraleido nė vieno šių santuokinio artumo pasireiškimų, bet ji susilaikė nuo pastabų.

Kitą rytą abejingu veidu pranešė Katrinai, kad jos vyras staiga iškviestas į Beoną hercogo reikalais. Jis atsiprašo dėl tokio skubaus išvykimo ir prašo, kad žmona grįžtų į Dižoną ir apsigyventų jo name Pergamentininkų gatvėje. Ten ji turi laukti sugrįžtant vyro, ir tai gali užtrukti ilgokai, mat jis gavo nurodymą lydėti kanclerį Nikolia Roleną kelionėje pas Savojos hercogą. Garenas atsiųs ką nors iš Beono atvežti savo bagažo. Jis prašė, kad Katrina savarankiškai įsikurtų savo naujuosiuose namuose.

Katrina nedelsdama pakluso nurodymams, jausdama palengvėjimą taip pasisukus įvykiams ir džiaugdamasi tokia netikėta laisve. Vidudienį ji su Sara įsitaisė portšeze ir paliko nedidelę Brazi

pilį. Buvo ne taip šalta, kaip anksčiau, o saulė, regis, nusprendė kurį laiką palepinti žemę savo spinduliais. Katrina džiūgaudama pagalvojo, kad kitą dieną galės aplankyti savo motiną.

Devintas skyrius

Abu al chairo filosofija

Sausio dvidešimt antrąją, šventojo Vincento dieną, Katrina ir Odeta de Šandiver buvo pakviestos į tradicinius pietus su keptu paršeliu, kuriuos dėdė Matjė keldavo kiekvienais metais savo vynuogynuose Marsanė. Tokios puotos buvo rengiamos visoje Burgundijoje vyndarių garbei, kurių globėjas ir buvo šventasis Vincentas.

Ankstų rytą jaunosios moterys iškeliavo iš Brazi namų, kur Odeta keletą dienų svečiavosi. Kai pasiekė Marsanė, buvo jau naktis. Didelė tarnų svita lydėjo uždarus neštuvus, kuriuose jos sėdėjo, guviai plepėdamos kaip dvi mokinės per atostogas. Kad nesušaltų, jos liepė pastatyti du šildytuvus - metalinius indus, prikrautus degančių žarijų.

Katrina beveik užmiršo, kad ji dabar ištekėjusi moteris. Nuo Gareno išvykimo praėjo beveik mėnuo. Su vaikišku susižavėjimu ji pratinosi prie šeimininkės prabangiuose vyro namuose vaidmens. Kasdien atsiverdavo vis nauji ir nauji stebuklai. Ji buvo truputį sutrikusi taip staiga tapusi turtinga ir kilminga dama. Tačiau savo šeimos neužmiršo ir dažnai lankydavosi Grifų gatvėje pasimatyti su motina ir dėdule Matjė. Ją visuomet džiaugsmingai ten sutikdavo, ypač dabar, Loizai išėjus į vienuolyną. Grįždama į Brazi namus, Katrina užsukdavo minutėlę paplepėti pas Mari de Šandiver.

Sesers ištekėjimas keistai paveikė vyresniąją Gošė Legua dukterį. Pasaulis, kuris anksčiau atrodė jai bent kiek pakenčiamas, dabar staiga tapo atstumiantis. Sunkiausia buvo susitaikyti su mintimi, kad Katrina, priversta paklusti vyro valiai, atsidūrė tarp priešų - pasaulyje, pilname vyrų, kurių ji taip neapkentė. Praslinkus mėnesiui, kai Katrina apsigyveno Šandiverų namuose, Loiza pareiškė ketinanti stoti į bernardinių vienuolyną Tarte. Dėdulė Matjė ir jo sesuo net pajuto tam tikrą palengvėjimą.

Loizos charakteris diena dienon darėsi vis nepakenčiamesnis, o jos būdas, kuris niekad nebuvo labai nuolaidus, pasidarė itin nuožmus. Žaketei vis didesnį nerimą kėlė niūri ateitis, laukianti jos vyresniosios dukters. Vienuolynas, į kurį ji veržėsi nuo pat vaikystės, atrodė esanti vienintelė vieta, kur Loiza galėjo rasti ramybę. Todėl jie leido jai prisidėti prie būrio būsimųjų Kristaus sužadėtinių.

- Ko gero, labai gerai, - santūriai pasakė dėdė Matjė, - kad mūsų Viešpats be galo kantrus... juk jam reiks turėti reikalą su labai aikštinga nuotaka.

Ir savo taikingos sielos gilumoje šis šaunus žmogelis pajuto palengvėjimą, kai niūri, nerangi dukterėčios figūra liovėsi lankytis puikioje švento Bonaventūro bažnyčioje. Jis ir jo sesuo ėmė gyventi tyliai ir ramiai, o Matjė, mėgstantis, kad apie jį būtų tupinėjama, dabar vėl šituo mėgavosi.

Katrina ir Odeta Marsanė kaimo žmones rado nusiteikusius labai pakiliai. Jau kelias dienas jie ruošėsi vaišėms. Pagrindinėje ir vienintelėje gatvėje sniegas buvo švariai nušluotas. Ploniausi audeklai ir ryškiausi gelumbės gabalai, kokius tik galima buvo rasti kraičio skryniose, buvo iškabinti ant visų namų, net pačių neturtingiausių. Žiemos lapai ir uogos, sidabriniai amalai, šakelės, su didžiausia rizika nuskintos nuo pačių ąžuolų viršūnių, dygialapiai bugieniai puošė langus ir duris. Stiprus keptos kiaulienos kvapas sklido iš visų pusių, nes valstiečiai papjovė pačias riebiausias kiaules, mat šis garbingas gyvulys turėjo aprūpinti mėsa visą šią šventę.

Dėdulės Matjė, kuris drauge su Sen Benino vienuoliais buvo didžiausių Marsanė vynuogynų savininkas, ne mažiau kaip dešimt kiaulių sumokėjo savo gyvybe, kad pietų stalas stebintų gausumu. Į šventę atėjo visi vynuogių skynėjai, kurie nuims kitų metų derlių. Nemėgstantis mėtyti pinigų Matjė vis dėlto įsakė išridenti šešias statinaites vyno, padaryto Beon de Nuji ir Romanji.

Puota prasidėjo apie vidurdienį. Iškilmingos mišios baigėsi vėlai, ir visi jautėsi išalkę ir ištroškę. Katrina su Odeta užėmė savo vietas prie stalo, kurio gale sėdėjo Žaketė. Apsivilkusi dukters dovanota puikia tamsiai raudono atlaso suknia, pamušta pilkųjų voverių kailiukais, ji spinduliavo džiaugsmu. Už kito stalo Matjė, rudai raudono aksomo kostiumu, pamuštu lapės kailiu,

ir ant ausies nuslinkusiu gobtuvu, ragino išgerti, nors to visai nereikėjo. Nuo puikaus vyno suskambo linksmos kalbos, juokas, pokštai. Kartkartėm pasigirsdavo kokios nors senoviškos dainos kuplėtas. Viešpatavo nekalto geraširdiško linksmumo atmosfera. Katrina irgi linksminosi iš visos širdies. Ji buvo patenkinta savimi, savo jaunyste ir grožiu, apie kurį nedviprasmiškai liudijo jaunų vyrų žvilgsniai.

Staiga, kaip tik tuo metu, kai keturi virėjukai įnešė auksinius keptus paršelius blizgančia traškančia odele, prie durų pasigirdo baisiausias triukšmas. Keletas, matyt, pavėlavusių vyriškių visi kartu norėjo prasibrauti pro duris. Šūksnių ir keiksmų sraute girdėjosi aukštas, įnirtingai protestuojantis balsas.

- Kas čia dabar? - suriko Matjė, trenkdamas kumščiu į stalą.
- Ei ten! Liaukitės triukšmauti! Visiems užteks vietos.

Su kurtinančiu triukšmu, lyg šampano butelio kamštis, kompanija įsiveržė į kambarį. Katrina apstulbusi žiūrėjo, kaip jie tempiasi besispyriojantį žmogų, nepaprastai panašų į didžiulę ropę ant trumpų kojyčių. Ir šita ropė kažką šūkčiojo svetima kalba.

- Pažiūrėkite, ką mes radome ant kelio, metre Matjė! - šaukė vienas vynuogių skynėjas, nepaprasto ūgio šelmis raudonu kaip vyno nuosėdos veidu. Vyrukas be jokių pastangų pakėlė žmogelį ir pasodino jį ant stalo tiesiai prieš Matjė. Paskui pataisė tiurbaną, slepiantį žmogelio veidą, ir pasirodė balta barzdelė ir mažos kaip žiurkėno akutės. Tai buvo Abu al Chairas, daktaras iš Kordobos.

- Ar jūs kada nors matėte tokią bjaurią beždžionę? - sušuko kvatodamasis darbininkas. - Aš sutikau jį, eidamas keliu. Su juo buvo du įžūlūs tipai, juodi kaip velniai, ir visi trys kuo ramiausiai jojo ant mulų. Pamaniau, kad norėsite žvilgtelėti į šituos išsigimėlius, kol dar nesumetėme jų į upę. Ne dažnai pasitaiko iš širdies pasijuokti!

- Bet tai mano draugas iš "Karolio Didžiojo" viešbučio! - sušuko Matjė, iškart pažinęs gydytoją maurą. - Tai pats didysis Abu al Chairas. Kvaily! Kretine! Ketini įmesti mano draugą į upę? Nusprendei, kad darai tai visų šventųjų garbei! Ar apskritai galvoji, ką darai?

Jis paskubėjo padėti Abu al Chairui nulipti nuo stalo, surado jam kėdę ir stiklą vyno, kurį mažasis daktaras iš susijaudinimo vienu mauku ištuštino. Truputį atsigavęs, jis neslėpė pasitenkinimo ir palengvėjimo, kad susitiko Matjė.

- Maniau, kad jau išmušė paskutinioji, brangus drauge. Garbė Alachui, kad pakliuvau į jūsų rankas! Ir jeigu dar ne per vėlu išgelbėti mano draugus, reikia pasirūpinti, kad jų nesumestų upėn.

Matjė įsakymu įvykio kaltininką, truputį sumišusį dėl taip greitai pasikeitusios situacijos, išprašė už durų, o mažasis daktaras susitvarkė drabužius ir iš naujo apsivyniojo tiurbaną. Jam padėjo Žaketė, labai nustebinta dėl savo brolio pažinčių įvairovės. Staiga gyvos Abu al Chairo akys sustojo ties Katrina, kuri nedrįso prieiti arčiau. Netikėtas daktaro iš Kordobos pasirodymas privertė stipriau suplakti jos širdį. Garenas sakė, kad arabas yra artimas Arno de Monsalvi. Be abejonės, jis daug galėtų papasakoti apie žmogų, kuris užvaldęs jos širdį ir protą.

Užstalėje greitai visi nusiramino. Abu al Chairas irgi atgavo gerą nuotaiką. Jo žvilgsnis, iki tol beveik nepadoriai atkakliai įsmeigtas į Katriną, vėl grįžo prie stalo ir didžiulių dubenų, kuriuos Matjė paskubėjo pastatyti prieš jį.

Bet vos Matjė susirengė paragauti kepto paršiuko, Abu al Chairas rėkdamas kaip laukinis stryktelėjo ant kojų ir puolė bėgti.

- Liaukitės gi! - sušuko Matjė. - Kas jums šį sykį? Nepalikite mūsų, brangus drauge! Na, imkime ir sudorokim drauge šį paršiuką. Ko išsigandote?

- Kiauliena!.. - ištarė Abu virpančiu balsu. - Kiauliena!.. Nešvarus gyvulys! Prakeikta, uždrausta mėsa! Tikintysis negali net prisiartinti prie stalo, prie kurio valgomas nešvarus gyvulys!

Susirūpinęs, suapvalėjusiomis akimis, Matjė įsispoksojo iš pradžių į mažąjį daktarą, kuris vis dar drebėjo iš baimės, o paskui į sultingą paršiuką dubenyje.

- Ką jūs norite pasakyti, brangus drauge? Mano paršiukai švarūs! - piktai paprieštaravo jis.

Atmosferą atvėsino Odetė. Ji pakilo iš savo vietos ir priėjo prie Matjė. Katrina matė, kaip ji tramdosi, kad nesusijuoktų.

- Karaliaus Karolio rūmuose kartą mačiau pagonį burtininką tos pačios rasės, kaip ir šis žmogus. Orleano grafienė, nors ir būdama pamaldi krikščionė, tikėjosi, kad burtai padės išgydyti monsinjorą. Tas burtininkas visuomet atsisakydavo kiaulienos, kurią jo religija laiko nešvaria.

- Pranašas pasakė: "Nevalgykite nešvarių gyvulių mėsos!" - pasigirdo graudus Abu šūktelėjimas iš kampo. Matjė giliai atsiduso, numetė peilį su šakute ir atsistojo.

- Gerai, - pasakė jis seseriai, - tegul iškepa riebų kaplūną ir sutaiso keletą skanių žuvies patiekalų. Mudu išgersim po taurę vyno mano kabinete ir palauksim, kol pagamins maistą. Prašom tęsti puotą be mūsų.

Ir didžiausiam Katrinos nusivylimui, Abu ir Matjė išėjo. Vadinasi, naujienas sužinos jos dėdė, nors ji pati dega nekantrumu paklausinėti mažąjį daktarą. Ji pasižadėjo neišvažiuosianti iš Marsanė šį vakarą tol, kol nepasikalbės su Abu, nors tai ir nepatiktų dėdulei.

Bet pasirodė, kad bijoti dėdės nepasitenkinimo nebuvo ko. Pasibaigus pietums, stalai iš didžiosios salės buvo išnešti ir prasidėjo šokiai. Katrina, kuri žiūrėjo į šokančiuosius, staiga pajuto, kad kažkas timptelėjo ją už rankovės, ir pamatė šalia stovintį daktarą.

- Tai ieškodamas jūsų atsidūriau ant to prakeikto kelio, - tarė jis, pritildęs balsą.

- Aš grįžtu į savo namus Dižone rytoj ryte, - atsakė ji. - Važiuokim drauge, jeigu jūsų nebaido moteriškas svetingumas...

Abu al Chairas nusišypsojo, paskui žemai nusilenkė ir sumurmėjo:

- Būsiu laimingas sekti paskui jus, jeigu atsiras vietos dviem mano vergams, kuriems vis dėlto pavyko išsigelbėti.

Auštant Katrinos neštuvai iškeliavo į Dižoną, nešdami daktarą ir dvi jaunas moteris. Visa apylinkė, matyt, dar knarkė po šventės!

Kai jie pasiekė Dižoną, Odeta atsisveikino su savo drauge, nes norėjo aplankyti motiną prieš grįždama į savo pilį. Katrina nemėgino jos sulaikyti. Buvusioji karaliaus favoritė atrodė kažkuo susirūpinusi, be to, Katrina žinojo, kad Abu nesikalbės su ja girdint Odetai. Visą kelią jis nepratarė nė dviejų žodžių.

Sugrįžimas į namus su dviejų juodaodžių vergų palyda Pergamentininkų gatvėje sukėlė šiokį tokį sąmyšį. Katrinos tarnaitės pasikėlė sijonų pridurkus, ketindamos leistis į kojas, o vyrai atšlijo žegnodamiesi. Valdingas jaunosios šeimininkės žvilgsnis sulaikė juos. Per mėnesį ji sugebėjo įsigyti tokią pat tarnų pagarbą, kokią turėjo pats Garenas. Ji šaltai įsakė Tjerselinui, ūkvedžiui, paruošti kambarį garbingam svečiui ir patiesti ten du miegamuosius čiužinius jo tarnams. Tada ji su didžiausiomis ceremonijomis, idant parodytų, kaip gerbia svečią, palydėjo jį į jo kambarį. Du tarnai ėjo pirma jų su žibintais. Visą šį laiką Abu al Chairas tylėjo užsiėmęs daiktų ir žmonių aplink save tyrinėjimu.

Katrina paliko jį prie jam skirto kambario durų, pranešusi, kada bus padengtas stalas. Jis, giliai atsidusęs, paėmė ją už rankos.

- Jeigu teisingai suprantu, padėtis smarkiai pasikeitė, - tarė jis švelniai. - Jūs ištekėjote?

- Taip... prieš mėnesį.

Mažasis daktaras palingavo galvą.

Tik po vidurdienio jie susitiko vėl. Katrina pajuto, kad ilgiau laukti negali. Ji pusryčiavo viena, nes Abu al Chairas pasiteisinęs, kad nuvargo kelionėje, paprašė atnešti valgį į kambarį. Iš tikrųjų jis norėjo laimėti laiko, kad apgalvotų, kaip kalbėti su jaunąja moterimi. Kai pagaliau pažo pakviestas atėjo į jos apartamentus, Katrinos kantrybė buvo išsekusi.

- Kalbėkite, dėl Dievo meilės! Jūsų tylėjimas kankina mane. Prašau... papasakokite man apie jį, - maldaujančiu balsu paprašė ji.

Arabas liūdnai gūžtelėjo pečiais. Poelgiai, pagalvojo jis, sako daug daugiau negu žodžiai.

- Kam pasakoti dabar, kai jūs ištekėjusi? Argi jums rūpi, ką dabar veikia mano draugas? Kai pamačiau pirmą kartą jus drauge, man atrodė, kad esate susiję nesutraukomais ryšiais. Maniau, kad permatau žmonių širdis. O jūsų širdyse aš įžvelgiau meilę. Tačiau turėjau atsiminti, kad moterų širdys apgaulingos. Matyt, neteisingai supratau, kas jūsų sieloje, - tarė jis su kartėliu.

- Ne, jūs neapsirikote. Tai buvo tiesa. Aš mylėjau jį ir tebemyliu. Myliu labiau už save. Tačiau jis neapkenčia manęs ir niekina.

- Tai visai kas kita, - nusišypsojo Abu. - Galima prirašyti tomų tomus apie tai, kaip senjoras Monsalvi moka piktintis ir niekinti. Kai žaizda gili, kūnas išgyja, bet lieka randas, ir niekas pasaulyje jo neištrins. Man labai liūdna, kad jūs ištekėjote. Jūs, moterys, keistos būtybės. Prisiekinėjate amžiną meilę ir tuoj pat ramiai pasiūlote savo kūną kitam.

Katrina niršo. Kam gaišta laiką filosofavimams apie moters sielą, jei žino, kad trokšta klausytis tik apie Arno?

- Matyt, jūsų šalyje moterys gali rinktis, į kokio vyriškio lovą nori būti paguldytos? Čia, pas mus, kitaip. Ištekėjau, nes man buvo įsakyta.

Ji trumpai nupasakojo, kokiomis aplinkybėmis įvyko ši santuoka. Papasakojo apie oficialų Pilypo įsakymą ir motyvus, dėl kurių tas įsakymas atsirado. Tačiau jai neužteko drąsos papasakoti, kad vyras iki šiol jos nepalietė. Kam? Anksčiau ar vėliau Garenas pareikš savo teises.

- Vadinasi, - tarė daktaras, kai ji baigė pasakoti, - jūsų vyras tas pats Garenas de Brazi, kuris lydi Burgundijos kanclerį į Burgą? Tikrai keista, kad hercogas pasirinko būtent jį. Jis nepastebimas kaip naktis ir nelankstus tarsi geležis. Jo charakteris keistas. Neatrodo panašus į atlaidų vyrą.

Ši pastaba priminė Katrinai tai, ką sykį pasakė Barnabi, ir ji rankos mostu nutildė jį. Ji daktarą pasikvietė ne Gareno charakterio aptarinėti. Pagaliau Abu al Chairas sutiko papasakoti tai, ką ji nekantravo išgirsti.

Daktaras buvo su Arno nuo įvykio “Karolio Didžiojo” viešbutyje, ir jie ten gyveno, kol užgijo jo žaizdos.

- Kai jūs išvažiavote, jis susirgo karštine, ir net kliedėjo. Tai buvo pamokantis ir įdomus kliedesys, bet dabar apie tai nekalbėsiu. Tuo metu, kai mes pagaliau leidomės į kelią, Burgundijos hercogas išvyko iš Flandrijos į Paryžių. Sekti paskui jį buvo neįmanoma, būtume neišvengę pražūties.

Savo aukštu balsu, tarsi dainuodamas, mauras papasakojo, kaip lėtai sveiko Arno, kaip labai susierzinęs grįžo pas poną dofiną Karolį ir buvo šio labai šiltai priimtas. Jis papasakojo apie šiltus

jausmus ir ištikimybę, kurie sieja Arno de Monsalvį ir kitus kapitonus, susibūrusius į riterių broliją. Jis taip vaizdingai kalbėjo, kad Katrina kaip gyvus matė Arno draugus. Vienas iš jų buvo jaunasis Žanas Orleanietis, nesantuokinis Karolio VI sūnus, kitas - tvirto sudėjimo rūstus Etjenas de Vinjolis, pravardžiuojamas Lagviu, kas reiškia įtūžį. Bet pats artimiausias Arno draugas, jo antrasis aš, buvo linksmas ir ūmus Žanas de Ksantrajus, kilęs iš Overnės, - tvirtas kaip ąžuolas. Dar buvo Pjeras de Žiakas, gudrus peštukas, esą pardavęs velniui dešiniąją ranką, dėl to jam taip sekasi. Žodžiu, tai buvo visi tie, kurie liko ištikimi vienam karaliui ir vienam tikėjimui. Abu al Chairas labai smulkmeniškai aprašė daugybę žavingų moterų, kurių buvo pilna rūmuose ir kurios telaukė Arno ženklo, pasirengusios pulti jam ant kaklo. Labiausiai išsiskyrė akinančiai žavinga maršalo de Severako duktė, nuostabioji brunetė, kurios akys “puikios lyg meilės naktis”.

- Apie tai galite nepasakoti, - tarė Katrina, kurią suerzino Abu susižavėjimo šūksniai.

- Kodėl? - paklausė Abu, dėdamasis nustebęs. - Be abejo, normalu, kad jaunas, sveikas žmogus eikvoja savo jėgas, siekdamas malonumų.

- Jūsų nuomone, aš čia atėjau klausytis apie visas gražuoles, kurias pavergė mesiras de Monsalvi! Sakykite, kas atsitiko po to! - piktai sušuko Katrina.

Abu al Chairas pergalingai nusišypsojo ir pasiglostė savo sniego baltumo barzdą.

- Po to dofinas pasiskelbė karaliumi - tai buvo įsimintinas įvykis! Prasidėjo puotos ir riterių turnyrai, aš stebėjau jas pro savo būsto langus.

Katrina visai nebeteko kantrybės. Ji jautė, kad nevilties ašaros plūsta į akis.

- Pasigailėkite! - sušuko ji tokiu tragišku balsu, kad mažajam daktarui pagailo jos. Jis greitai papasakojo apie paskutinių savaičių įvykius, paskui užsiminė, kad Arno paskirtas lydėti kelionėje į Breso Burgą karaliaus Karolio emisarus. Tarp jų buvo Prancūzijos kancleris, Klermono vyskupas ir Martenas Kuž de Šardenas, Arno giminaitis. Pasakojimą baigė pasiuntinių išvykimo epizodu. Greitai jiems įkandin leidosi ir Abu.

Suprantama, jis negalėjo dalyvauti delikačiose ir sudėtingose derybose, kurioms vadovavo Savojos princas. Bet matė, kad Arno vakarais grįžta vis niūresnis ir niūresnis. Nikolia Rolenas diktavo tokias nepriimtinas taikos sąlygas, kad Arno pasipiktinimas nuolat didėjo. Jis vos laikėsi negriebęs už gerklės Burgundijos atstovo, kurio išsisukinėjimai ir slapukavimas tiesiog varė jį į pasiutimą. O dar turint omeny Arno neapykantą Pilypui.

- Jis neapkenčia Pilypo, - susimąstęs pasakė Abu. - Dar nesu matęs, kad vienas žmogus taip neapkęstų kito... ir nesu tikras, kad jūs čia niekuo dėta. Šiuo metu Savojos hercogas sugebėjo pasiekti paliaubas tarp priešininkų ir gavo pažadą, kad gegužės pirmąją derybos bus tęsiamos toliau. Tačiau pažįstu vieną žmogų, kuris mano, kad naujos derybos sugriaus jo planus.

- Ką jis ketina daryti?

- Iškviesti hercogą Pilypą į dvikovą... į mirtiną dvikovą.

Katrina išsigandusi riktelėjo. Jeigu Arno mes iššūkį hercogui, jam nepavyks palikti miesto gyvam! Kur girdėta, kad princas kautųsi dvikovoje su paprastu riteriu, ypač dvikovoje, kuri turi baigtis vieno iš dalyvių mirtimi? Ji karštai papriekaištavo daktarui, kam paliko savo draugą, apsėstą tokių baisių ketinimų. Jis turėjo atkalbėti Arno, įrodyti, kad jo planas pragaištingas, ar netgi sulaikyti jį jėga. Abu al Chairas palingavo galvą.

Sulaikyti mesirą Arno tas pat, kaip sustabdyti sraunų upelį, krintantį nuo kalno šlaito žemyn. Jis padarys taip, kaip pasakė. Atvykau čia tam, nes tik jūs viena galite jam padėti.

- Bet ką aš galiu padaryti? Esu visiškai bejėgė, neturiu jokios galios.

- Pilypas myli jus... bent jau Arno taip mano, ir ne be pagrindo, sprendžiant iš to, ką man papasakojote. Tik Arno įsivaizduoja, kad jūs jau esate jo priešo meilužė. Dabar, kai jis mes šį beprotišką iššūkį, tik jūs galėsite apsaugoti Arno nuo Pilypo Burgundiečio įniršio. Sunku atsakyti moteriai, kurią myli, ypač jeigu nori, kad ji tau visiškai priklausytų.

- Kur dabar Arno?

Ji pirmą kartą garsiai ištarė vardą, kurį dažnai švelniai šnibždėdavo vien norėdama pasimėgauti jo skambesiu.

- Jis kol kas Breso Burge... Pasiuntiniai pasirengę išvykti. Jūsų vyras greitai grįš, o Arno turi lydėti Klermono vyskupą į Buržą pas karalių. Paskui...

Nebuvo galima gaišti laiko. To reikalavo ūmus Arno charakteris. Jis buvo iš tų žmonių, kurie, ką nors nusprendę, negalvoja apie pasekmes. Katrina nudžiugo išgirdusi, kad grįžta Garenas, nes tai reiškė, jog greitai ji bus pristatyta rūmuose. Jai būtina galimybė daryti įtaką hercogui, ir kuo greičiau, tuo geriau.

Katrinos mintis nutraukė Sara. Čigonė atsinešė narvelį su Gedeonu. Abu al Chairas pašoko ir susijaudinęs puolė apžiūrinėti paukštį. Jis pakuteno jam po snapu, kažką švelniai kalbėdamas savo gimtąja kalba. Katrina jau norėjo įspėti daktarą, kad saugotųsi paukščio snapo, nes Gedeonas nepasižymėjo nei kantrybe, nei geromis manieromis, tačiau susilaikė. Baisiausiai nustebusi pamatė, kad paukštis staiposi prieš daktarą lyg koketė prieš kavalierių. Papūga kratė galvą, oriai žingsniavo ir ulbėjo kažką švelniai ir meiliai lyg balandėlė. Papūga ir mažasis arabas buvo nepaprastas meilės duetas. Nekantraudamas pademonstruoti savo talentus, Gedeonas staiga nutraukė švelnią ariją ir iš visos gerklės suriko: “Tegyvuoja... hercogas!”

Paskui, pakreipęs akis į šeimininkę, pergalingai sušuko: “Garenas!.. Bjaurus Garenas! Bjaurus! Bjaurus!”

- Dieve gailestingasai! - sudejavo Katrina. - Kas jį šito išmokė? Jeigu išgirs mano vyras, nusuks jam sprandą!

Abu al Chairas iš visos širdies nusikvatojo. Jis ištiesė ranką. Paukštis užšoko ant jos ir ramiai atsitūpė.

- Atiduokite jį man. Mes jau susidraugavome. Mano kambaryje niekas jo neišgirs. Aš išmokysiu jį plūstis arabiškai!

Papūga ne tik neprotestavo, kad ją išveža, bet netgi atrodė patenkinta. Su nauja energija Gedeonas ėmėsi kartoti savo repertuarą. Žiūrėdama į išeinančius iš kambario daktarą su papūga, Katrina pamanė, kad jie nepaprastai dera vienas prie kito. Abu tiurbanas ir Gedeono kuodelis buvo tokie pat ryškiai raudoni. Uždarant duris, ji paklausė:

- Iš kur ištraukėte, kad jūsų draugo jausmai hercogui Pilypui susiję su manim?

Mažojo daktaro veide raukšlelės subėgo į pašaipią šypseną. Su papūga ant rankos jis nusilenkė ir tarė:

- Išminčius rašė: "Akys kartais gali klysti". - Jis nepaminėjo ausų. Kai kurie žmonės kalba per miegus. Tai, ką jie pasako, neretai įdomu ir pamokoma, jei netyčia išgirsti jų žodžius. Tegul siunčia jums Alachas ramybę, puikiausioji iš rožių!

Garenas grįžo namo po dviejų dienų. Jis atrodė išvargęs, nervingas ir bjauriai nusiteikęs. Išsiblaškęs pasisveikino su Katrina, pabučiavo ją į kaktą ir lyg tarp kitko pareiškė, kad turi būti pasiruošusi netrukus stoti prieš našlaujančią hercogienę.

- Jūs priims į freilinas, užbaigs jūsų pasirengimą tapti aukštuomenės dama.

Gal ir nustebo, kad namuose svečiuojasi mauras daktaras, bet to neparodė. Katrina pristatė Abu al Chairą savo vyrui kaip seną dėdės draugą, ir Garenas, regis, buvo sužavėtas ta pažintimi. Jis priėmė jį taip mandagiai ir vaišingai, jog mažasis daktaras buvo tiesiog pakerėtas.

- Mūsų laikais, kai žmonės pasirengę sudraskyti vienas kitą į gabalus lyg laukiniai žvėrys, ir kai jiems niekas daugiau nerūpi, vien grobimai, vagystės ir griovimas, sutikti mokslo žmogų, kurio misija - palengvinti mūsų nelaimingo kūno kančias, yra tiesiog Dievo dovana, - pasakė Garenas, sveikindamas svečią, ir pasiūlė jam viešėti jo namuose kiek tik pageidaus. Pagyrė Katriną, kad paskyrė daktarui tinkamą kambarį. - Pirmame aukšte yra kambarys, kuriame nesunkiai būtų galima įrengti laboratoriją, jeigu norėtumėt pabūti čia kurį laiką, o gal net pasilikti visam, - pridūrė Garenas.

Katrinos nuostabai ir pasipiktinimui, kadangi laikė daktarą atsidavusiu Arno, Abu al Chairas kuo įmantriausiai padėkojo Garenui ir sutiko pasilikti. Į jos priekaištą arabas atsakė:

- Išminčius sako: "Savo draugui geriau pasitarnausi gyvendamas po savo priešo stogu, bet negalima leisti jam mokėti už duoną, kurią valgote".

Išėjus Garenui, daktaras pasišalino į savo kambarį vakarinei maldai.

Jaunąją moterį patenkino daktaro pasiaiškinimas. Be to, džiaugėsi turėdama Abu po savo stogu. Kol jis čia, galės kalbėtis apie Arno su žmogum, kuris gerai jį pažįsta. Jis papasakos jai apie kasdieninį Arno gyvenimą, apie tai, ką myli ir ko neapkenčia.

Brazi namuose tarsi apsigyveno Arno dalelė. Dabar jis nebus vien prisiminimas, saugomas slapčiausiuose jos sielos kampeliuose, kankinantis ir nepasiekiamas. Abu teikė šiam šešėliui realumo ir gyvenimiškumo, ir viltis pamatyti Arno suliepsnojo jos širdyje dar karščiau.

Tarnaitėms padedant pasirengti nakčiai, Katrina patyrė aštrų pasitenkinimą savo kūno grožiu. Kol Sara, stovėdama už nugaros, šukavo jos plaukus, iki jie suspindo taip pat skaisčiai, kaip auksinės šukos čigonės rankoje, kitos moterys prausė ją rožių vandeniu ir rūpestingai kvėpino kvepalais, skirtingais kiekvienai kūno daliai. Sara, kuri ilgus metus gyvendama Venecijos pirklio namuose pasidarė kvepalų ir jų savybių žinove, visuomet prižiūrėjo šią procedūrą ir parinkdavo kvepalus Katrinai.

Tarnaitė įtrynė keletą žibuoklių esencijos lašų į jos plaukus ir aplink akis, žibuoklių šaknų milteliais ištrynė veidą ir krūtinę, mairūnu už ausų, nardu - kojas, rožėmis - klubus ir pilvą, muskusu - kirkšnių raukšles. Viskas buvo daroma labai delikačiai, ir Katrina vien jautė, kaip ją gaubia žavaus, bet vos juntamo aromato debesis.

Didžiulis puikus veidrodis atspindėjo žavingą vaizdą: rausvą ir blyškiai auksinį kūną. Tai buvo toks nuostabus vaizdas, kad Katrinos akys išdidžiai sužėrėjo. Dabartinis jos gyvenimo būdas ir tai, kad tapo labai turtinga moterimi, leido pasirūpinti savo išvaizda ir prižiūrėti savo dailų kūną taip, kad jis taptų neatsispiriamai patraukliais spąstais mylimam vyriškiui. Ji troško Arno visu savo išdidžios širdies įkarščiu, visa žydinčios jaunystės aistra ir jėga. Ji padarys viską, kad jį susigrąžintų. Dėl palaimos vėl jį apkabinti, patirti jo aistrą, kaip per pirmą jų susitikimą, buvo pasiryžusi, jei reikės, net nusikaltimui.

Perina, jauna tarnaitė, kuriai buvo patikėta paruošti ir įtrinti kvepalus, baigusi savo darbą, truputį atsitraukė, pasigėrėti žaviu moteriškumo įsikūnijimu, atsispindinčiu daugybės žvakių ugnelių aureolėje.

- Tikrai šeimininkas pames galvą iš meilės, - sumurmėjo ji pati sau. Tačiau Katrina išgirdo. Gareno vardas privertė ją krūptelėti ir sugrįžti į realybę. Ji nekantriai sugriebė chalatą, numestą čia pat ant skrynios. Tai buvo ilga laisva plačiarankovė tunika su didele iškirpte. O medžiaga - aukso spalvos su

ryškiomis fantastiškų formų gėlėmis, buvo pirkta laive, atplaukusiame iš Konstantinopolio. Katrina greitai susisupo į ją ir įsispyrė į šlepetes iš tos pat medžiagos. Paskui atleido tarnaites.

- Dabar palikite mane, visos!

Jos paklusо, Sara - taip pat. Prieš uždarydama duris, ji atsisuko, mėgindama sugauti Katrinos žvilgsnį: gal įsakymas jos neliečia. Tačiau Katrina nejudėdama stovėjo kambario vidury ir žvelgė į šoną. Atsidususi Sara išėjo iš kambario.

Likusi viena, jaunoji moteris priėjo prie lango ir atvėrė sunkias paauksuotas langines. Žiūrėti žemyn į kiemą - tas pat kaip į šulinį. Nesimatė nė žiburėlio. Gareno langai buvo visiškai tamsūs. Ji staiga panoro susigrąžinti Sarą ir pasiųsti pažiūrėti, ką veikia vyras, bet išdidumas sulaikė. Dievas žino, ką pamanytų Garenas! Akimirką panoro, kad jis būtų čia, bet tučtuojau puolė maldauti Dievo, kad vyras neaplankytų jos šį vakarą. Ji ir bijojo, ir geidė jo. Bet veltui Katrina kamavosi, nes Garenas de Brazi nepasibeldė į jos duris nei tą vakarą, nei vėliau. O ji, nors tai prieštaravo sveikam protui, jautėsi įskaudinta ir įžeista.

Visą laiką nuo savo sugrįžimo Garenas de Brazi su neslepiamu malonumu pažindino savo jauną žmoną su visais slaptais namo lobiais ir stebuklais. Kai Gareno nebuvo, Katrina jautėsi šeimininkė tik savo asmeniniuose kambariuose. Su juo apžiūrėjo namo dalį, skirtą priėmimams bei aukštuomenės pramogoms. Salės ir kambariai buvo išmušti sodriai avietinės spalvos medžiaga, išpuošti auksu ir sidabru, visur pilna puikiausių meno dirbinių, neįkainojamų knygų, kurių viršelius puošė brangakmeniai. Buvo čia ir nuostabi muzikos instrumentų kolekcija. Grindis dengė stori kilimai, kuriuose kojos skendo iki gurnelių. Ji apžiūrėjo didžiulę virtuvę, sandėlius, sodą. Iki Gareno atvykimo Katrina niekad nebuvo užsukusi į vakarinę namo dalį. Ten vedė sunkios visada užrakintos ąžuolinės durys. Nebuvo mačiusi ji ir savo vyro apartamentų.

Kai Garenas paėmė skaisčiai liepsnojantį žibintą ir atidarė paslaptingąsias ąžuolo duris, Katrina pagaliau suprato, kodėl jos taip stropiai rakinamos. Visas vakarinis namo sparnas su nedideliais ambrazūrų formos langais buvo tarsi didžiulė saugykla, kur valstybės iždininkas laikė prekes, nuolat atvežamas iš tolimiausių pasaulio šalių, kurias paskui per savo daugybę agentų parduodavo

su nemaža nauda sau. Garenas, be savo tiesioginių pareigų, vadovavo dar ir didžiulei klestinčiai prekybos imperijai. Ši slapta ir nuolat karų trukdoma prekyba vis dėlto duodavo nemažą pelną.

- Matote, - tarė Garenas rimtai ir drauge ironiškai, lydėdamas Katriną į kambarius, prigrūstus prekių, - atskleidžiu jums visas savo paslaptis ir tikiuosi, kad laikysite turinti teisę pasiimti iš čia bet kuriuo metu, ko tik prisireiks ar patiks.

Ji dėkingai nusišypsojo ir iš nustabos ir susižavėjimo išplėstomis akimis nusekė paskui jį toliau. Vienas iš kambarių buvo iki lubų prikrautas susuktų kilimų. Jie buvo nuostabiausių spalvų bei raštų ir atgabenti iš visų kraštų, pagarsėjusių kilimais.

Kituose kambariuose gulėjo auksu ataustі brokatai iš Eufrato, brangūs sabalų, šermuonėlių, lapių, voverių kailiai iš Sibiro, balnai ir pakinktai iš Kermano, jaspis iš Kara Šaro, lazuritas iš Badachšano, dramblio kaulas iš Afrikos džiunglių, baltas sandalo medis iš Maisoro. Ten pat buvo laikomi prieskoniai, vertinami aukso svoriu, imbieras iš Mekos, gvazdikėliai iš Kinijos, cinamonas iš Tibeto, juodieji pipirai, muskatas iš Javos, baltieji pipirai iš Sipango*, pistacijos iš Sirijos - ir visa tai maišuose, sukrautuose didžiulėmis piramidėmis. Šių prieskonių aromatas buvo toks stiprus, kad Katrinai apsvaigo galva. Pajuto, kad ištiks migrenos priepuolis.

Ši vieta priminė stebuklingą olą, kurios tamsioj gilumoj staiga švystelėdavo pavieniai daiktai, gabalėlis ryškios medžiagos ar blizgančio metalo, pieno baltumo dramblio kaulas ar matinė nefrito žaluma. Paskutiniame kambaryje Garenas praskleidė paprastos žalios medžiagos užuolaidą, slepiančią žemas duris, kurias jis atrakino raktu, kabėjusiu jam prie juostos. Katrina antrą kartą atsidūrė tame pat kambaryje, kur stovėjo sidabro krėslas su krištolinėmis chimeromis ir kur ji patyrė tokias kankinančias akimirkas, kai buvo atėjusi prašyti pasigailėti Barnabi.

- Noriu parodyti dar keletą brangenybių, - tarė Garenas.

Truputį nervindamasi ji priėjo prie lovos. Garenas apėjo lovą iš kitos pusės ir parodė Katrinai duris, slepiamas aksomo užuolaidos. Durys vedė į nedidelį apvalų kambarį bokšte. Trys

* Sipango - taip viduramžių Europoje vadinta Japonija.

didžiulės geležies skrynios su masyviomis spynomis užėmė jį beveik visą. Garenas pastatė šviestuvą ir įtempęs jėgas atidarė vieną skrynią. Prieblandoje Katrina įžiūrėjo geltoną auksinių monetų spindesį.

- Jose karališkoji išpirka, jeigu kada prisireiks! - pasakė Garenas kreivai šypsodamasis. - Antroji skrynia irgi pilna aukso. O štai čia...

Jis pakėlė sunkų dangtį, ir prieš jų akis atsivėrė akinantys Aladino lobiai, tviskantys brangieji akmenys - įvairiausių formų, dydžių, spalvų, aukso aptaisuose ir be jų. Čia viena ant kitos sukrautos gulėjo dėžutės, aptrauktos purpuriniu aksomu.

Taipogi buvo turkių iš Kermano, apvalių perlų iš Kormandelio, indiškų deimantų, Kašmuro safyrų, smaragdų nuo Raudonosios jūros krantų. Gulėjo oranžiniai korundai, permatomi žydri akvamarinai, pieniški opalai, raudoni kaip kraujas rubinai ir aukso spalvos topazai. Bet nesimatė nė vieno ametisto.

- Visi ametistai dėžutėse, - paaiškino Garenas. - Visame pasaulyje nėra puikesnės kolekcijos. Net hercogas tokios neturi! Manau, jis man truputį pavydi...

Jis pažvelgė į brangakmenius įdėmiu žvilgsniu, ir jo akys suliepsnojo. Atrodė, staiga pamiršo, kad čia yra Katrina. Nuo brangakmenių atsispindinti šviesa išmargino jo veidą spalvotomis dėmėmis, ir jis truputį panėšėjo į demoną. Paskui staiga panėrė savo ilgas prakaulias rankas į brangakmenių krūvą ir ištraukė masyvų primityvų vėrinį iš didžiulių neapdirbtų tiurkių, pritvirtintų prie sunkaus auksinio tinklelio iš susipynusių gyvačių. Nespėjus Katrinai paprieštarauti, užmetė vėrinį jai ant pečių. Karštligiškai virpančiais pirštais stengėsi užsegti jį jai ant kaklo. Vėrinys buvo toks sunkus, kad Katrinai pasirodė, jog prie jos kaklo pririštas švino gabalas. Vėrinys buvo per ilgas kukliai jos rudos aksomo suknelės iškirptei. Gareno rankos vis dar drebėjo.

- Ne taip! Ne taip! - pro sukąstus dantis sumurmėjo jis.

Jis atrodė kaip paklaikęs. Juoda akis siaubingai blizgėjo, o raukšlės aplink lūpas dar labiau pagilėjo. Staiga truktelėjo Katrinos apykaklę ir perplėšė ją. Katrina suriko. Įkarštis, pagavęs Gareną, atslūgo taip pat netikėtai, kaip ir sukilo. Nusmaukęs suplėšytą suknelę nuo pečių ir apnuoginęs ją ligi pusės, nusiramino ir nusišypsojo savo mįslinga kreiva šypsena...

Dabar vėrinys buvo užsegtas deramai. Auksinis tinklas dengė Katrinos pečius ir leidosi ant jos apnuogintų krūtų, iki pusės užklodamas jas.

- Taip daug geriau! - pasakė Garenas patenkintas. - Deja, vargu ar jūs vaikščiosite iki pusės apsinuoginusi, kad pademonstruotumėt visą vėrinio grožį... nors ant jūsų odos jis atrodo tiesiog stebuklingai. Pasiimkite vėrinį... už suplėšytą suknelę. Turiu atsiprašyti jūsų, mano brangioji. Bet žinote, negaliu pakęsti, kai kokia smulkmena gadina bendrą vaizdą.

Ant suplėšytos suknelės Katrina užsimetė ilgą aksomo peleriną, kad grįždama į savo kambarį neatkreiptų tarnaičių dėmesio. Vėrinį nešėsi rankose. Kai pagaliau pasiekė savo kambarį, drebėjo kaip lapas. Laimė, Saros nebuvo. Katrina skubiai nusivilko suknelę ir numetė ją į kampą. Dar kartą įsitikino, kad bendraudama su Garenu negali žinoti, kas atsitiks.

Vakarieniaujant jis buvo šaltas ir atokus, o jo žodžiai banalūs - apie orus. Po vakarienės tuoj pat palydėjo žmoną iki jos kambario ir pabučiavęs nuėjo.

- Kodėl nepaprašote paaiškinti, ką jis mano, - paklausė Sara, padėdama savo šeimininkei nusirengti. - Man rodos, turite teisę žinoti. Visą laiką jaučiau, kad su šiom vedybom kažkas ne taip, bet nesitikėjau, jog viskas taip blogai! Jūs vis dar mergina, nors nuo vestuvių praėjo mėnuo! Žinau, jūsų vyras didžiąją laiko dalį buvo išvykęs, bet vis dėlto...

- Bet juk seniai susiprotėjai, kad kažkas negerai... Prisimeni, kaip klausinėjai mane apie pirmąją naktį?

- Aš žinojau, kad jūsų vyras tą naktį neužsibuvo. Bet maniau - dažnai lankė jus po to. Kam galėjo šauti į galvą, kad jis elgsis taip keistai? Tai neįtikėtina.

Po to atsitikimo su vėriniu ir niūrios vakarienės Katrina taip supyko, kad net nemėgino šito slėpti. Jausdamasi atstumta ir pažeminta visiško Gareno abejingumo, ji galų gale papasakojo Sarai teisybę apie jų vedybinius santykius. Sara klausėsi šelmiškai nustebusi, įsisprendusi į šonus.

- Kaip? Nieko? Visiškai nieko?

- Beveik nieko. Mūsų pirmąją naktį jis atėjo, privertė mane išlipti iš lovos ir nusirengti. Paskui ilgai žiūrėjo į mane, lyg būčiau buvus... viena šių dramblio kaulo statulėlių jo kambaryje.

Pasakė, kad aš labai graži... ir išėjo. Daugiau neatėjo nė karto. Galbūt aš jo netraukiu.

- Gal išprotėjai? - žybtelėjusi akimis sušuko Sara. - Tu jo netrauki? Kvailele, pažiūrėk į veidrodį! Pasaulyje nėra tokio vyriškio, kuris atsispirtų, jeigu iš tiesų nuspręstum jį suvilioti. Šitas tavo vyras nudrėbtas iš to paties molio, kaip ir kiti! Nori pasakyti, kad jis nuvilko tavo naktinius marškinius, pažiūrėjo į tave nuogut nuogutėlę... ir ramiai nuėjo miegoti į kitą namo dalį? Nieko absurdiškesnio nesu girdėjusi! Šito pakanka, kad jis taptų visos karalystės pajuokos objektu!

Kalbėdama Sara papurtė suknelę, kurią nusivilko Katrina, ir padėjo ją ant lovos, ketindama išvalyti šepečiu prieš išnešdama. Katrina žvelgė į ją kupina nusivylimo.

- Nesuprantu, kodėl? Galbūt jis tiesiog vykdo sandėrio su hercogu sąlygas. Tiesa, jis vedė mane, bet Pilypas galėjo priversti jį pasižadėti, kad niekada manęs nepalies.

- Tu iš tikrųjų tuo tiki? Tuomet, vargšele, paaiškink, koks tikras vyras nesijaus pažemintas, prisiimdamas tokį įsipareigojimą? Kad ir kaip ten būtų, toks kilnus princas, kaip hercogas Pilypas, niekada nepuls taip žemai, siūlydamas tokį sandėrį. Ne, galimi tik du paaiškinimai. Pirma - kas visai neįmanoma, mesirui Garenui jūs nesate pakankamai patraukli. O antra - jūsų sutuoktinis galbūt nėra tikras vyras. Iki vestuvių jis neturėjo jokių reikalų su moterimis. Niekas niekada nėra girdėjęs, kad būtų turėjęs kokią moteriškę ar meilės romaną. Reikėjo prieš vedant priversti jį ką nors panašaus padaryti. Galbūt...

- Galbūt?

- Galbūt jis turi kitų polinkių... Mano gimtinėje Italijoje ir Graikijoje dažnai pasitaiko tokių dalykų. Daugelis moterų ir į kapus nukeliauja nepaliestos, nes jų vyrai teikia pirmenybę jauniems berniukams...

Katrina žvelgė išplėstomis akimis:

- Nori pasakyti, kad ir Garenas toks?

- Kodėl ne? Jis daug keliavo, ypač po Levanto šalis. Ten ir galėjo pamėgti šitą gėdingą ydą. Kad ir kaip būtų, turėtumėte atskleisti tą paslaptį.

- Neįsivaizduoju, kaip tai padaryti, - gūžtelėjo pečiais Katrina.

Sara padėjo į šalį šepetėlį ir prisiartino, jos akys susiaurėjo:

- Aš juk sakiau, kad jeigu išties panorėtum, neatsirastų vyriškio, kad ir kas jis būtų, kuris pajėgtų atsispirti. Dabar privalai jam parodyti, kad iš tikrųjų jo geidi. Juk iki šiol nieko nepadarei, kad patrauktum savo vyrą.

- Bet aš nenoriu jo sužavėti! - paprieštaravo Katrina. - Prisipažinsiu, įdomu būtų sužinoti, kodėl jis taip keistai elgiasi, bet visai nenoriu jam atsiduoti...

Sara metė į ją tokį paniekos kupiną žvilgsnį, kad Katrina sustingo lyg stabo ištikta. Gūžtelėjusi pečiais, nusisuko. Katrina neprisiminė, kad Sara kada nors būtų į ją taip žiūrėjusi.

- Tu netikra moteris! - paniekinamai sviedė čigonė. - Tiesą pasakius, jūs labai panašūs vienas į kitą! Jokia moteris, tai yra jokia tikra moteris, nežinodama priežasties, neleis taip savęs žeminti. Tai išdidumo klausimas.

- Visai ne. Tiesiog myliu kitą. Štai ir viskas.

- O, taip, žinau. Trokšti išsaugoti savo skaistybę kažkokiam jaunuoliui, kuris nenori turėti su tavimi nieko bendro. Ar iš tikrųjų manai pasiekti savo tikslą? Kvailute! Kiek laiko, tavo manymu, galėsi priešintis hercogui? Gal lauksi, kol tavo vyras, kuriam, matyt, neteks suvaidinti šito vaidmens tiesiog surišęs tave lyg nupenėtą žąsį įteiks hercogui. Argi susitaikysi su tokiu vergės likimu? Štai ką pasakysiu: jeigu tavo gyslomis tekėtų nors lašelis išdidaus raudono mano kraujo, pultum vyrui į glėbį ir priverstum vykdyti savo pareigas... bent jau tam, kad atsilygintum šitam Pilypui Burgundiečiui, kaip jis ir nusipelnė! Bet tavo gyslomis teka ne kraujas, o vanduo! Tuomet lauk, kol atiduos Pilypui, ir tai viskas, ko esi verta.

Vargu ar griaustinio trenksmas būtų stipriau sukrėtęs Katriną, kaip šitas Saros pasipiktinimo protrūkis. Ji stovėjo neišmanydama, kaip į tai reaguoti. Sara sutramdė šypseną, o paskui su žudančiu romumu pridūrė:

- O baisiausia, kad iš tikrųjų tu slapčia svajoji nueiti pas vyrą ir padaryti tai, nes tu ir nekaltybė - nesuderinami dalykai. Juk iš apmaudo pasipūtei kaip kalakutė.

Antrasis palyginimas, kurį Sara pasiskolino iš paukštininkystės srities, išvedė Katriną iš kantrybės. Ji užsiplieskė ir piktai sunėrė rankas.

- Vadinasi, aš neverta nieko geresnio, tik būti patiekta lėkštėje kaip nupenėta žąsis? Ir pasipūtusi kaip kalakutas, taip? Na, dar pažiūrėsim! Eik ir sukviesk tarnaites!

- Ką ketini daryti?

- Pamatysi! Dėl vieno tu neapsirikai, aš labai pikta! Noriu tuoj pat išsimaudyti vonioje. Be to, paduok visus mano kvepalus ir kvapniuosius aliejus!.. Ir turėk galvoje - jeigu nepadarysi iš manęs nuostabios gražuolės, liepsiu įkrėsti tau rykščių ir nudirti kailį, kai grįšiu.

- O, jeigu tai nuo manęs priklausytų, - sušuko juokdamasi Sara ir puldama prie varpelio, - tavo vyras atsidurtų mirtiname pavojuje!

Netrukus neatgaudamos kvapo įlėkė Katrinos tarnaitės. Pripylė sidabrinę vonią šilto vandens, ir Katrina pasinėrė į jį. Ją išmasažavo nuo galvos iki kojų, išpudravo, o paskui Perina ją iškvėpino ir ištepė kvapniaisiais aliejais, viską budriai stebint Sarai. Pati Sara ėmė šukuoti Katrinos plaukus. Tuo metu, kai kiekviena tarnaitė dirbo savo darbą, Sara vis šukavo ir šukavo ilgus švelnius plaukus, kol jie ėmė žvilgėti kaip auksiniai ir traškėti, vos prisilietus. Paliko juos laisvai kristi ant Katrinos nugaros. Paskui Sara, pati ketindama užbaigti Katrinos tualetą, paleido tarnaites.

- Ką man apsirengti? - paklausė Katrina žvilgtelėjusi į ją, tarnaitėms išėjus.

- Aš išrinksiu, - atsakė Sara, segdama Katrinos plaukus auksiniu smeigtuku su turkiu į ilgą žvilgantį kuodą. Ji aiškiai jautė didžiulį pasitenkinimą savo darbu ir mįslingai šypsojosi.

Po keleto minučių, pasišviesdama sau kelią žvake, iš kambario išėjo Katrina. Perina pranešė, kad Garenas dar neatsigulė. Jis su Abu al Chairu šnekučiavosi apie mediciną... Katrina žengė koridoriais įsisupusi į šilko chalatą, apvedžiotą šviesiai pilku kailiuku, ir apsiavusi tokios pat spalvos batelius. Ji norėjo anksčiau už Gareną patekti į jo kambarį.

Priėjusi prie sunkių ąžuolinių vyro kambario durų, šviesos po jomis nepastebėjo. Pakėlė velkę ir pažvelgė į tamsų kambarį. Kilstelėjusi žvakę įėjo į vidų uždarydama duris paskui save. Viskas klostėsi puikiai...

Ji apėjo kambarį savo žvake uždegdama tarno paruoštus žibintus. Pagaliau didžiulį, prabangiai apstatytą kambarį užliejo šviesa. Kaip brangakmenis švytėjo sidabru ir krištolu aptaisytas krėslas, bet Katriną domino lova. Lėtai ir nedrąsiai ji palypėjo dviem aksomu užklotais laipteliais ir stabtelėjo apžiūrinėdama paprastą, bet ištaigingą guolį. Tarnas Žermenas klodamas lovą atvertė antklodės kraštelį, ir ji neryžtingai trypčiojo neapsispręsdama, ar nepalįsti po ja ant lelijų spalvos šilkinių paklodžių. Tačiau prisiminusi Saros patarimą, pasiliko stovėti prie lovos. Tą akimirką išgirdo greitus, galerija artėjančius žingsnius.

Atidaręs kambario duris, Garenas pirmiausia išvydo Katriną, kuri išdidžiai iškėlusi galvą stovėjo prie lovos ir žvelgė į jį. Ji vis dar vilkėjo šilkinį chalatą. Trumpam jis nukreipė žvilgsnį nuo žmonos ir nužvelgė degančius kambario kandeliabrus, o paskui neslėpdamas nuostabos vėl įsistebeilijo į ją.

- Ką jūs čia veikiate?

Netardama nė žodžio, ji nusimetė chalatą - liko tik vėrinys, padovanotas prieš keletą valandų. Ji iššaukiančiai nusišypsojo. Tamsus lovos drapiruotės fonas labai paryškino liekną jos figūrą, o plaukų auksas pabrėžė aukštą, lankstų atvirą kaklą. Ji buvo panaši į pagonių dievaitę.

Garenas žengtelėjo atgal, susvyravo lyg pervertas strėlės, ir užmerkęs akis atsišliejo į sieną.

- Išeikite, - kimiai pratarė. - Palikite mane... Tuoj pat.

- Ne!

Daugiau jis nebeįstengė slėpti, koks yra sukrėstas. Nebeįstengė tvardytis. Katrina triumfuodama stebėjo šito visuomet šaltakraujo žmogaus kančias. Ji atsikratė paskutinių kuklumo likučių. Netardama nė žodžio, basa, per kambarį priėjo prie jo - šypsodamasi ir tokia žavi.

- Aš neišeisiu, - tarė ji. - Pasiliksiu, nes čia mano, jūsų žmonos, vieta. Garenai, pažiūrėkite į mane! Nejaugi taip bijote.

Neatmerkdamas akių jis sumurmėjo:

- Taip, aš bijau jūsų... Nejaugi nesuprantate, kad negaliu paliesti jūsų, kad neturiu teisės? Kodėl kankinate mane, gundydama padaryti tai, kas man uždrausta? Katrina, palikite mane. Prašau!

Tačiau užuot jo paklausiusi, ji priėjo visai arti, nepaisydama jo priešinimosi, apsivijo kaklą rankomis ir prigludo visu kūnu, apgaubdama kvapnia šiluma. Lūpomis palytėjo baltą jo veidą. Užsimerkęs Garenas atrodė kaip kankinys, prirakintas prie kankinimų stulpo.

- Nepaliksiu jūsų tol, kol nepadarysite manęs savo žmona, nes turite tokią teisę. Manęs nejaudina Pilypo nurodymai. Jie nepadorūs ir nenormalūs, ir aš atmetu juos. Aš - jūsų žmona, o jeigu jam manęs reikia, tai tegauna tokią, kokią padarysite jūs. Garenai, pažiūrėkite į mane!

Jis tyliai sudejavo ir vėl pabandė švelniai atstumti ją. Tačiau šįkart pažvelgė į žmoną. Visai čia pat išvydo savo gundytojos, pusiau praviromis lūpomis ir daug žadančiomis akimis, veidą. Juto kiekvieną jauno, stangaus, prigludusio kūno išlinkimą. Auksinė dievaitė, kuri prieš sekundę atrodė esanti jo vaizduotės kūrinys, atėjo atsiduoti, ir ji buvo taip beprotiškai graži. Garenas pametė galvą...

Pakėlęs ant rankų Katriną, nunešė į lovą ir paguldė ant aksominio užtiesalo. Paskui puolė ant jos su tokiu įsiūčiu, kad Katrina vos laikėsi nesurikusi. Ji baikščiai krūpčiojo, parblokšta ir niokojama aistringų laukinių glamonių uragano. Gareno rankos veikiau kankino, negu glamonėjo, o lūpos godžiai bučiavo veidą. Jis urzgė lyg alkanas žvėris, o pirštai gniaužė švelnų moters kūną. Vis labiau svaigdama nuo įnirtingų jo glamonių, ji jautė, kaip užlieja kūną ekstazė ir pasitenkinimas. Iš pradžių ieškančiose, nekantriose Gareno rankose ji tyliai aimanavo, o paskui jos kūnas atsipalaidavo, viltingai laukdamas dar didesnės palaimos. Katrinos rankos užčiuopė ir atsegė Gareno liemenės sagas, švelniai lytėdamos sausą, plaukuotą ir tvirtą jo krūtinę. Rodėsi, kad lovos baldakimas sukasi aplinkui... Staiga iš skausmo ji suriko: Garenas, pašėlęs iš geismo, perkando švelnią jos odą po dešiniąja krūtimi...

Riksmas jį paveikė nelyginant ledinio vandens srovė; staiga ją paleido, šoko iš lovos ir pasitraukė tolyn laukiniu žvilgsniu žiūrėdamas į ją. Jis sunkiai alsavo, veidas iš susijaudinimo paraudo. Akys spinduliavo įniršiu.

- Jūs privertėte mane prarasti protą. Dabar išeikite! Privalote palikti mane.

Išsigandusi ir įpykusi, kad jis vis mėgina išsprūsti iš jos glėbio, Katrina, norėdama vėl priglausti jį prie savęs, ištiesė rankas.

- Ne, Garenai! Ateikite pas mane... prašau! Vardan viso to, kas šventa, užmirškite hercogą... Ateikite pas mane! Kartu mes būsime laimingi. Žinau, būsime!

Tačiau jis švelniai atstūmė jos rankas ir drebančiais pirštais ėmė sagstytis liemenę. Jis palingavo galvą. Veidas pamažu atgavo įprastą spalvą. Katrina ėmė raudoti. Iš jos akių sruvo pykčio ašaros.

- Bet kodėl? Pasakykite man, kodėl? Juk geidžiate manęs. Žinau... Ką tik įrodėte, kad geidžiate. Tai kodėl, kodėl?

Garenas iš lėto atsisėdo ant lovos krašto. Su begaliniu švelnumu paglostė gražų ašarotą jos veidą ir uždėjo ranką ant auksinės galvos. Katrina išgirdo jo atodūsį. Trūkčiojančiu balsu ji sušuko:

- Niekaip manęs neįtikinsite, kad jūs pats nesikankinate dėl šitos žiauraus, nežmoniško susilaikymo naštos, kurią užsikrovėte ant savo pečių. Aš vis tiek tuo nepatikėsiu! Žinau, kad esate nelaimingas. Bet ir toliau kvailai, atkakliai verčiate mudu taip absurdiškai, nenormaliai gyventi...

Garenas netikėtai atsigręžė. Palikęs ją guolyje, nuėjo į tamsų kambario kampą. Ji vėl išgirdo atodūsį. Balse atsirado keistas švelnumas, kuriame kančios gaida skambėjo dar aštriau, nors stengėsi ją prislopinti. Jis deklamavo eiles.

Katrina klausėsi tų posmų baisiai nustebusi. Nesuprato, apie ką jie.

- Kas tai? - paklausė ji.

Garenas palengva nusišypsojo.

- O, nieko... atleiskite! Keletas vokiečių poeto, dalyvavusio Kryžiaus žygiuose ir globojamo imperatoriaus Frydricho II, eilučių. Jo vardas Valteris fon der Fogelveidė. Matote, aš kaip mūsų bičiulis arabas Abu al Chairas taip pat mėgstu poeziją. O dabar, Katrina, turiu jus palikti. Jeigu norite, miegokite čia...

Nespėjus Katrinai jo sulaikyti, perėjo per kambarį ir pradingo ilgos galerijos tamsoje. Ji girdėjo tolstantį žingsnių aidą... Staiga Katrina pašėlo. Išlipusi iš lovos, čiupo chalatą ir batelius, apsirengė ir parlėkė į savo kambarį. Kai trinktelėjo durimis,

Sara, snaudusi ant taburetės prie ugnies, krūptelėjo ir, pamačiusi Katriną, klausiamai pažvelgė į ją.

- Na?

Katrina nuplėšė nuo kaklo vėrinį ir įniršusi sviedė kuo toliau. Paskui puolė trypti savo šilkinį chalatą. Akyse tvenkėsi pykčio ašaros.

- Nieko, - sukūkčiojo ji. - Visiškai nieko!

- Tai neįmanoma!

- Tačiau taip yra, sakau tau!

Galų gale Katrinos nervai neišlaikė. Ji pravirko įsikniaubusi į Saros petį, visai pamiršusi, kad yra nuogut nuogutėlė. Susirūpinusi ir suraukusi antakius Sara laukė, kol Katrina bent kiek aprims. Vos tik nustojo kūkčioti, ji švelniai palietė tą vietą, kur buvo įkandęs Garenas ir kur matėsi kraujo lašelis.

Visiškai išsekusi, Katrina kaip vaikas leidosi paguldoma į lovą. Paskui, kol Sara tepė įdrėskimą, papasakojo, kas įvyko tarp jos ir Gareno, baigdama nusivylimo kupinu šūksniu:

- Sara, jis kur kas stipresnis, negu mes manėme! Šitokia savitvarda. Niekas neprivers jo sulaužyti hercogui duoto pažado!

Tačiau Sara papurtė galvą.

- Ne tai. Aš įsitikinusi, kad jis būtų sulaužęs tą pažadą, ir šiandien tu beveik nugalėjai. Įtariu, kad čia dar kažkas slypi, bet kas tai galėtų būti?

- Kaip sužinoti? Ką man daryti?

- Nieko. Laukti. Galbūt laikas parodys...

- Kad ir kaip ten būtų, - tarė Katrina įsikniaubusi į pagalvę, - nesitikėk, kad aš dar kartą ką nors panašaus padarysiu!

Sara pasilenkusi pabučiavo ją. Paskui užtraukė lovos užuolaidas ir nusišypsojo:

- Atsinešti botagą? Ar nubausi mane, kaip žadėjai?

Dabar buvo Katrinos eilė nusijuokti, ir jai palengvėjo. Ji atsipalaidavusi lepiai raivėsi patogiame guolyje, ir tas pažeminimas, kurį išgyveno šią naktį, nebeatrodė toks kankinantis. Tai buvo įdomus išbandymas, ir galbūt ne taip jau blogai viskas susiklostė... turint galvoje, kad ji nemylėjo Gareno.

Šitie paguodžiantys apmąstymai nesukliudė jai šią naktį sapnuoti keisčiausius sapnus, kuriuose svarbiausią vietą užėmė Garenas ir jo erzinanti paslaptis.

Katrina nesegėjo turkių vėrinio, kurio ėmė nekęsti, kai ją su vyru už parankės nuvedė į hercogo rūmų kambarį, kur jų laukė našlė hercogienė. Garenas pernelyg gerai pažinojo Pilypo Gerojo motiną Margaritą Bavarietę, kad tokia proga leistų žmonai apsirengti ką nors ryškesnio negu paprastą pilką aksominę suknelę virš pasidabruotos apatinės suknios, kuri puikiai derėjo su aukštu galvos apdangalu. Jis buvo toks aukštas, kad eidama pro duris Katrina turėjo palenkti galvą. Katrina pasidabino tik vienu papuošalu, bet nepaprastai puikiu. Tai buvo nuostabus ametistas, kurį supo trys žvilgantys kriaušės pavidalo briliantai; jis kabėjo ant auksinės grandinėlės Katrinai ant kaklo.

Nedidukėje svetainėje, vienoje iš asmeninių hercogienės kambarių, stovėjo keletas drožinėtų skrynių, o palei langą rikiavosi kėdės. Pati hercogienė sėdėjo krėsle su aukštu atlošu, papuoštu jos asmeniniu herbu. Ant grindų stovėjo keletas freilinoms skirtų minkštų kėdučių, aptrauktų juodu aksomu.

Nors Margaritai Bavarietei jau buvo virš penkiasdešimt, ji vis dar puoselėjo grožio, kuriuo kažkada garsėjo, pėdsakus. Kaip ir anksčiau grakščiai iškėlusi laikė galvą, o nepaprastai ilgas kaklas panėšėjo į gulbės. Skruostai buvo netekę mergaitiško apvalumo, o žydros akys šiek tiek išblukusios, bet žvilgsnis liko tiesus ir valdingas. Putlokų lūpų linija bylojo atkaklų ir stiprų būdą. Šiek tiek per ilga nosis buvo puikios formos. Hercogienė turėjo nuostabias rankas ir aukštą, dailaus stoto figūrą.

Margarita Bavarietė gedėjo vyro. Ji nuolat dėvėjo tik juodus, bet prabangius drabužius. Juoda aksominė suknelė ir galvos apdangalas buvo apvedžioti sabalo kailiuku. Po juodu šydu, krintančiu nuo hercogienės galvos ir pridengiančiu kaklą, žibėjo puikus aukso vėrinys, imituojantis susipynusius lapus. Ši kilni ir išdidi moteris taip griežtai paisė gedulo ne todėl, kad labai gailėjosi mirusio vyro, o norėdama pabrėžti savo aukštą kilmę. Kur kas labiau už rūstųjį Joną Bebaimį Margaritai patiko linksmas ir žavus Orleano hercogas, ir prancūzų karaliaus rūmuose visą laiką kalbėjo, esą jis jos meilužis. Gerai informuotas žmonių ratas skleidė gandus, kad Jonas Bebaimis nužudė hercogą iš pavydo, o ne dėl garbės įžeidimo. Bet kaip ten buvę, kietai sučiauptos Margaritos lūpos niekada neišdavė paslapties. Pilypui ji buvo puiki motina ir ištikima bei nesavanaudė patarėja valstybės

reikaluose. Valdoma tvirtų ir išmanių jos rankų, Burgundija ramiai klestėjo, tad Pilypas, nejusdamas nė menkiausio nerimo, galėjo atsidėti šiaurinių provincijų reikalams.

Aplink motiną sėdėjo keturios iš šešių hercogienės dukterų. Jos susikaupusios siuvinėjo didžiulę raudono šilko karo vėliavą su baltu švento Andrejaus kryžiumi. Tarp jų Katrina išsyk pažino Margaritą, jauną Gienės hercogo našlę, ir jai buvo malonu, kad čia sėdi moteris, kuri riaušėse, vykusiose Sent Polio rūmuose, mėgino išgelbėti Mišelį de Monsalvi. Katrinai pasirodė, kad šitas jų susitikimas simboliškas. Jaunoji hercogienė, nors jau dvidešimt devynerių metų amžiaus (ji buvo vyriausioji iš vaikų ir trimis metais vyresnė už brolį Pilypą), nuo to laiko beveik nepasikeitė. Ji šiek tiek nutuko, bet balta oda galbūt dar labiau švytėjo negu anksčiau.

Greta žydinčios Margaritos jos sesuo Marija atrodė keistai bespalvė. Ji buvo labai plona, tarsi perregima, visada rengėsi labai kukliai lyg vienuolė, dėvėjo tamsius drabužius ir ryšėjo paprastas skaras, kurios atidengdavo tik siaurą jos veidą ir baikščias, neramias akis. Marija šeimoje buvo pati nelaimingiausia. Dešimties metų ji buvo susižadėjusi su grafu Pilypu de Vertju, ir tos sužadėtuvės po šešerių metų tragiškai nutrūko, kai prieš pat sutuoktuves ji sužinojo apie didvyrišką savo sužadėtinio mirtį purviname Azenkūro lauke. Buvo laukiama kitų sutuoktuvių, šį kartą su Anžu hercogu paveldėtoju, bet žiauri hercogo Jono Bebaimio mirtis išskyrė juos, ir jie atsidūrė priešingose stovyklose - tai išardė būsimas jungtuves. Nuo to karto Marija Burgundietė atsakydavo visiems pretendentams.

Kitos dvi princesės, Ana ir Agnesė, devyniolikos ir šešiolikos metų, buvo dar visai jaunutės mergaitės, ir nieko daugiau netroško, tik būti žavios, gaivios ir linksmos, nors Dižono skurdžiai jau giedojo Anai ditirambus ir pamaldžai vadino ją iš padangių nužengusiu angelu.

Jos abi plačiai nusišypsojusios atsakė į Katrinos reveransą, tuo sujaudindamos jaunąją moterį.

- Tai štai kokia jūsų žmona, mesire Garenai, - žemu balsu prabilo hercogienė. - Sveikiname jūsų pasirinkimą. Ji tiesiog nuostabi, kuklių manierų ir ne per daug išranki tualetams - tai labai pagirtina. Ateikite čia, brangioji...

Katrina besidaužančia širdimi priėjo prie hercogienės krėslo ir atsiklaupė šalia kukliai nulenkusi galvą. Margarita palankiai apžiūrėjo jaunosios moters tualeto detales, ypač vėrinį, ir nusišypsojo, po to pažvelgė į nuraudusį jos veidą. Ji žinojo, kad jos sūnus skiria šitai merginai ypatingą dėmesį, bet jos tai nejaudino. Visai normalu, kad princas turi meilužę, ir nors jos išdidumą žeidė, kad tokia garbė teks nekilmingai merginai, visgi sutiko, kad manieromis ir elegancija ji panaši į tikrą damą, o jos grožis neprilygstamas.

- Džiaugiamės, kad tapote mūsų freilina, - maloningai tarė ji. - Mūsų garderobo tvarkytoja, ponia de Šatovilen, su kuria jus šiandien supažindinsime, nurodys jūsų pareigas. O dabar padarykite reveransą dukterims ir sėskite ant šitos kėdutės prie mūsų kojų greta madmuazelės de Vogrinjez.

Ji mostelėjo į eilinės išvaizdos merginą, prabangiai apsirengusią žydros ir sidabro spalvos brokato drabužiais, kurie nemaloniai pabrėžė išgeltusį jos veidą. Mergina paniekinamai išsiviepė ir pasitraukė nuo kėdutės, skirtos Katrinai, - visa tai neprasprūdo nuo aštraus hercogienės žvilgsnio.

- Norėtume, kad nepamirštumėte, - pridūrė ji nekeldama balso, bet tokiu griežtu tonu, kad mergina plykstelėjo, - jog aukšta kilmė nėra vienintelis dalykas, šio to vertas mūsų nuodėmingame pasaulyje, ir kad ją lengvai gali atstoti mūsų palankumas. Princesės turi teisę išaukštinti kuklius žmones, taipogi ir teisę sulyginti su žeme aroganciją bei išdidumą.

Mari de Vogrinjez nurijo šią ištarmę ir netgi nusišypsojo atsakydama į drovią Katrinos šypseną.

Hercogienė, patenkinta išsprendusi šią nemalonią situaciją, kreipėsi į Gareną.

- Mesire, galite mus palikti. Norėtume su jūsų jauna žmona aptarti kai kuriuos namų bei moteriškus reikalus, apie kuriuos netinka klausytis vyrui.

Hercogienė gimė ir auklėjimą gavo Olandijoje, tad paveldėjo olandų šeimininkių dorybes, meilę tvarkai ir namams. Ji nemanė, kad jai nedera kištis į rūmų ūkio reikalus ir kontroliavo rūmų išlaikymo išlaidas, virtuvę ir net paukštyną. Beveik tiksliai žinojo, kiek turi paklodžių, kiek kalakučių, ir ar ne per daug išleidžia žvakėms. Ji didžiavosi savo retais gyvūnais. Rūmų parko baseine

užaugo jos mylimas delfinas, ir hercogienė švelniai rūpinosi dygiakiaule, kuriai Naujajame Bokšte po laiptine įrengė nedidelę buveinę. Dar turėjo didžiulę papūgą, nuostabią baltą kakadu su rožiniu kuodu, specialiai jai atgabentą iš Molukų salų. Kaip tik tą akimirką įėjo pažas, nešinas puikiu, bet blogai nusiteikusiu paukščiu ant paauksuotos kartelės - tai davė naują temą Katrinos ir hercogienės pokalbiui. Katrina nuoširdžiai susižavėjusi gėrėjosi paukščio kuodu ir atsakydama į smalsios hercogienės klausimą ėmė pasakoti apie Gedeoną, tuo užkariaudama Margaritos širdį. Hercogienė paukštį pavadino Kambrė, miestelio, kuriame susituokė su hercogu Žanua, atsiminimui. Ji nuoširdžiai juokėsi klausydamasi pasakojimo apie Gedeono išdaigas ir apie tai, kaip jis buvo išvarytas į maurų gydytojo kambarį.

- Jūs privalote čia atgabenti ir paukštį, ir jo šeimininką, - tarė Margarita. - Mums įdomu pamatyti ir vieną, ir kitą. Ir galbūt šitas pagonis gydytojas padės išgydyti mūsų ligas, kurių be galo daug.

Hercogienė buvo taip patenkinta savo naująja favorite, kad virėjams atnešus lengvą vakarienę, liepė pirmąją aptarnauti Katriną. Iš gėrimų buvo patiektas "galantas", karštas vynas su aromatiniais prieskoniais, kurį vartoti pradėjo velionė Flandrijos Margarita, labai mėgusi pati jį sutaisyti.

Apsupta tokio geranoriškumo ir simpatijos, Katrina greitai nustojo varžytis. Pajuto, kad čia gali būti laiminga, nors dvi ar trys jos naujosios draugės, kaip kad Mari de Vogrinjez, skersakiavo į ją. Ji mielai suvalgė porą pyragaičių su kremu ir išgėrė punšo taurę. Garenas buvo ją perspėjęs, kad hercogienė palankiai vertina gerą apetitą.

Jos baigė vakarieniauti, ir, tarnui nurenkant stalą, įėjo pažas. Jis pranešė hercogienei, kad hercogo asmens apsaugos raitelis, atšuoliavęs iš Araso, turi jai laišką.

- Atveskite jį! - įsakė Margarita.

Po kelių minučių jos išgirdo žmogaus, dėvinčio šarvus, žingsnius, aidinčius plytelėmis grįstame prieškambaryje. Netrukus į kambarį įėjo žmogus, apsirengęs žalią, plieninėmis plokštėmis išsiuvinėtą uniformą, kokią dėvėjo asmeninės hercogo apsaugos vyrai. Jis nebuvo labai aukšto ūgio, bet nepaprastai tvirto sudėjimo. Pažas privedė jį prie hercogienės, ir šis priklaupė prieš ją. Spausdamas

po pažastimi dulkėtą šalmą, iš liemenės ištraukė pergamento ritinėlį su hercogo antspaudu ir pagarbiai nulenkęs galvą padavė jį hercogienei. Ši galva tankiais, trumpai nukirptais plaukais Katrinai pasirodė keistai pažįstama. Geriau įsižiūrėjusi, džiaugsmingai nustebo. Nejaugi tai jis? Ar tai ne šviesos ir jos vaizduotės žaismas? Tačiau šis profilis su ereliška nosimi buvo tas pats, kurį išsaugojo atmintyje per daugelį metų.

- Jūs atvykote tiesiai iš Araso? - paklausė hercogienė.

- Taip, ponia, ir laukiu jūsų šviesybės nurodymų. Monsinjoras hercogas įsakė skubėti kiek tik įmanoma. Naujienos, kurias atgabenau, ypatingai svarbios, - nepažįstamasis kalbėjo nesivaržydamas, bet pagarbiai.

Išgirdus tą balsą, dabar šiek tiek žemesnį, negu ji prisiminė, paskutinės Katrinos abejonės išsisklaidė. Tai buvo ne kas kitas, o hercogo kavalerijos karininkas Landri Pigasas, jos vaikystės draugas.

Jis nepastebėjo jos. Tik vieną kartelį mestelėjo akį į besišnabždančias freilinas. Katrinai teko sukaupti visą išmoktą rūmų etiketo patirtį, kad susivaldytų ir visus šokiruodama nepultų glėbesčiuotis su senu draugu. Deja, tai, ką lengvabūdiškai galėjo iškrėsti Katrina Legua, buvo draudžiama poniai de Brazi, ypač hercogienės akivaizdoje.

Hercogienė paėmė pergamentą su didžiuliu raudonu antspaudu ir išvyniojo laikydama abiem rankomis. Suraukusi antakius įdėmiai perskaitė laišką, kuris pasirodė besąs gana trumpas.

Jos veidas pamažu apniuko, lūpos kietai susičiaupė. Greta esančių smalsumas pavirto išgąsčiu; naujienos veikiausiai buvo blogos.

Rankos mostu hercogienė paleido Landri. Jis atsistojo ir išėjo iš karališkųjų apartamentų. Katrina atsidususi pažvelgė jam pavymui, pasižadėjusi, kad pasitaikius progai tučtuojau jį susiras...

Margarita Bavarietė sėdėjo tylėdama, vieną ranką pasidėjusi ant krėslo ranktūrio, o kita parėmusi galvą. Ji rymojo giliai susimsąčiusi. Po minutės išsitiesė ir apsidairė, iš pradžių pažvelgė į freilinas, paskui - į dukras.

- Ponios, - tarė lėtai ir iškilmingai, - mūsų valdovas ir sūnus atsiuntė mums nepaprastai svarbių naujienų. Jaučiame, kad jos tarsi sunki našta prislėgs mūsų pečius. Monsinjoras liepia kuo

greičiau atvykti dviem seserims, ir kai kurioms iš jūsų teks jas lydėti.

Šias naujienas moterys sutiko susijaudinusios, šūkčiodamos iš smalsumo. Tuomet hercogienė pasisuko į vyriausiąją dukterį ir tiriamai pažiūrėjo į ją.

- Margarita, - tarė ji, - jūsų brolis pageidauja, kad jūs dar kartą priimtumėt šventą santuokos sakramentą. Jis pažadėjo jūsų ranką turtingam ir kilniam senjorui, šlovingo vardo ir senos giminės žmogui.

- Kas jis, mamyte? - paklausė išbalusi Margarita.

- Jums teks tapti Artūro Bretaniečio, grafo de Rišmono žmona. O jūs, Ana... - tęsė hercogienė lediniu veidu, atsigręždama į jauną savo dukterį.

- Taip, mamyte.

- Mano vaikeli, jūsų brolis ir jums išrinko vyrą. Jis ketina ištekinti jus kartu su seserimi už Prancūzijos regento... Bredfordo hercogo.

Tariant paskutinius žodžius, hercogienės balsas virptelėjo, bet ją nutraukė išgąstingas jaunosios merginos šūksnis:

- Aš privalau ištekėti už anglo?

- Jis - brolio sąjungininkas, - šiek tiek prisiversdama tarė hercogienė, - ir politika reikalauja, kad mūsų ir... karaliaus Henriko šeimos būtų susijusios glaudžiais ryšiais...

Iš kito kambario galo pasigirdo šiurkštus ir stiprus balsas.

- Prancūzijos karalius - monsinjoras Karolis, o anglas - nė kiek ne geresnis už vagį! Jeigu ta kekšė Izabo nebūtų paskelbusi savo sūnaus neteisėtai gimusiu Bastardu, dėl to niekas neabejotų!

Pro duris įžengė aukšta, tvirto sudėjimo moteris, įžengė taip, kaip žmonės, įpratę, kad durys pačios prieš juos atsidaro. Ji panėšėjo į pėstininką, dėvėjo ryškiai raudoną suknelę, kuri einant plazdėjo, o švelnus balto muslino kykas, gaubiantis veidą, tik dar labiau ryškino vyrišką jos išvaizdą. Hercogienė, visai nesupykusi, kad šitaip buvo nutraukta, šypsodamasi žvelgė į ją. Visi rūmai žinojo, kad garbingoji Ermengarda de Šatovilen, hercogienės garderobo tvarkytoja, turėjo privilegiją sakyti savo nuomonę, ir kad buvo nesutaikoma sąjungos su Anglija priešininkė ir galėjo tai pareikšti girdint visam Anglijos karaliaus dvarui, jeigu būtų maniusi, kad jos nuomonė verta dėmesio. Ji nekentė

anglų ir stengėsi, kad visi tai žinotų. Iš tikrųjų ne vienas šaunus karys turėjo išsigandęs sprukti, susidūręs su jos netramdomu įniršiu.

- Mano brangioji, - švelniai tarė hercogienė, - labai gaila, bet dėl Karolio gimimo esama šiokių tokių abejonių.

- Tik ne man, ir aš labai didžiuojuosi, kad esu prancūzaitė, taipogi ir tuo, kad kilusi iš Burgundijos! O šitą švelnią avelę nori atiduoti anglų mėsininkui, ar ne? - paklausė ji su nuostaba mostelėdama stebėtinai grakščia ranka princesės link. Išgirdusi šiuos žodžius, princesė visai nusiminė. Pamiršusi etiketą, ji tyliai pravirko.

- Brangioji Ermengarda, šito nori hercogas. Kaip ištikima burgundė, jūs žinote, kad jo norams reikia paklusti.

- Šitai labiausiai ir siutina mane! - tarė ponia Ermengarda, sunkiai susmukdama į krėslą, kurį ką tik paliko Ana Burgundietė, atsiklaupusi šalia motinos. Staiga ji pamatė Katriną, kuri susidomėjusi stebėjo ją, vos tik įžengusią į kambarį.

Rodydama į Katriną, Ermengarda paklausė:

- Tai naujoji jūsų freilina?

- Taip, tai ponia Katrina de Brazi, - atsakė hercogienė, o Katrina padarė žemą reveransą, kurio, jos nuomone, nusipelnė ši svarbi ponia. O šioji apžiūrinėjo ją, linktelėjimu atsakiusi į reveransą, paskui geraširdiškai pasišaipė:

- Jūs nuostabi! Tačiau, mano brangioji, jeigu būčiau jūsų vyras, pastatyčiau prie jūsų stiprią apsaugą! Čia nepažįstu nė vieno dvariškio, kuris artimiausiu metu nemėgins pasiguldyti jus į savo lovą.

- Ermengarda! - papriekaištavo hercogienė. - Jūs trikdote šitą kūdikį!

- Ba! - sušuko ponia Ermengarda ir plačiai nusišypsojo, parodydama eilę puikių lygių baltų dantų. - Komplimentas dar nė vieno nenužudė, ir drįstu manyti, kad ponia Katrina nemažai jų prisiklausė.

Geroji moteriškė, be abejonės, ir toliau būtų šnekėjusi šia tema, nes labai mėgo pasakojimus apie meilės intrigas ir nepadorius juokelius. Tačiau hercogienė Margarita greitai ją nutraukė ir liepė moterims pradėti krauti skrynias būsimai kelionei

į Flandriją. Ji įsakė palikti ją vieną su brangiąja drauge ponia de Šatovilen, su kuria ketino aptarti nemažai svarbių reikalų.

Katrina kartu su kitomis padarė žemą reveransą ir išėjo iš kambario, ketindama kuo greičiau susiieškoti Landri. Tačiau kai jos išėjo į galeriją, Mari de Vogrinjez peštelėjo ją už rankovės.

- Mane labai sudomino jūsų suknelės aksomas, brangioji. Ar pirkote jį savo dėdės krautuvėlėje?

- Ne, - saldžiai atsakė Katrina, prisiminusi, ką jai kalbėjo Garenas, - jį man atgabeno iš pačios Genujos jūsų senelio asiliukai.

Dešimtas skyrius

Arno de Monsalvi

Katrina nedelsdama patraukė ieškoti Landri, bet taip ir nerado jo. Hercogo kavalerijos kareivinės buvo netoli arklidžių, toje rūmų dalyje, kur freilina be hercogienės leidimo negalėjo patekti. Be to, ginklanešys, į kurį ji kreipėsi, pasakė, kad Landri Pigasas Dižone bus labai trumpai. Dabar jis ilsisi, o paskui vėl sės ant arklio šį vakarą, kad nugabentų į Beoną telegramas, kurias ką tik atnešė iš kanclerio Roleno. Jis tikriausiai išjos iš miesto dar prieš vakarines pamaldas.

Katrina nebedrįso daugiau klausinėti. Be to, einant namo, jai dingtelėjo, kad jeigu su rūmų damomis lydės princeses į Flandriją, ten, žinoma, pasitaikys proga susitikti vaikystės draugą. Ji prisiekė, kad tąsyk jau tikrai niekas jai nesukliudys. Katrina netvėrė kailyje iš džiaugsmo, kad vėl pasimatys su juo, nes, be viso kito, jis buvo viena iš nedaugelio grandžių, siejusių ją su praeitimi, su tomis dienomis, kai gyveno ant Maininінkų tilto, su Paryžiaus gatvėmis, kurios taip įsirėžė į atmintį, ir su siaubingu miestelėnų sukilimu.

Tačiau keletą savaičių ji beveik neturėjo laiko gyventi prisiminimais. Pirmiausia jos reikėjo našlei hercogienei, kuri ją pamilo ir vis dažniau pasigesdavo jos paslaugų, kviesdamasi į rūmus beveik kiekvieną dieną. Katrina sužinojo, kad ji ir Mari de Vogrinjez, hercogienės krikštadukte, privalo rūpintis hercogienės garderobu. Artimai bendraudamos, jos kartais išleisdavo

savo nagučius ir kandžiai viena kitai įgeldavo. Katrina būtų mielai apsiėjusi be šito nedidelio karo, nes tai merginai ji nejautė nieko, vien abejingą panieką. Tačiau ne jos būdui kantriai kęsti nuolat laidomus dygius žodelius, kuriais Mari įžeidinėjo jos išdidumą. Svarbiausias ginklas šioje kovoje buvo dėdulės Matjė audiniai ir Vogrinjez senelio asilai. Pastarasis iškilo į aukštuomenę visai neseniai. Savo turtus susikrovė ne visai legaliais, bet pelningais būdais, savo brangiaisiais asilais gabendamas kontrabandą.

Kitas rūpestis, užimantis didžiąją jaunosios moters laiko dalį, buvo kelionė į Flandriją ir pasiruošimas abiejų princesių vestuvėms. Katrina, būdama atsakinga už garderobą, rimtai rūpinosi abiejų princesių kraičiu. Ji padėjo joms pasirinkti audeklus ir suknelių modelius. Kartu su Ermengarda de Šatovilen jos neatstojo nuo ponios Hobertos, gerbiamos siuvėjos. Katrina labai apdairiai rūsčiąją garderobo tvarkytoją padarė savo sąjungininke. Tai buvo išmintingas ir kartu paperkantis mostas. Ji padovanojo skaisčiai raudono auksu ataustо Genujos aksomo atraižą, kurią surado dėdės krautuvėlėje. Dovana grafienę labai sužavėjo. Pasirodė, kad Ermengarda aistringai mėgo ryškias, o ypač ryškiai raudoną, spalvas, kurios, anot jos, pabrėžė iš prigimties didingą jos stotą. Aksomo atraiža ir kerinti Katrinos šypsena sykiu su subtiliu nusimanymu drabužiuose, be jokios abejonės, palenkė grafienę jaunos valstybės iždininko žmonos pusėn.

O asmeniniame rūmų damos gyvenime nebuvo jokių įvykių. Gyvenimas su Garenu plaukė ramiai ir vienodai, kiekviena nauja diena panėšėjo į praėjusią. Iždininkas retai kada priiminėjo svečius ir, gerai suprasdamas, kiek pavydo kitiems žmonėms kelia didelis turtas, ne per daug mėgo jį rodyti. Jeigu ir išryškėdavo polinkis išorinei prabangai intymioje namų aplinkoje, tai tik savo paties malonumui, savo akių džiaugsmui.

Labiau už didelius pokylius, triukšmingas šventes, jis mėgo prie židinio tyliai žaisti šachmatais, skaityti knygas, žiūrinėti savo brangenybes, o pastaruoju metu - bendrauti su Abu al Chairu, kurio išsilavinimas ir rytietiška išmintis teikė jam didelį malonumą.

Jiedu dažnai ilgai kalbėdavosi. Kartais pokalbiuose dalyvaudavo ir Katrina, bet tie pašnekesiai kėlė jai nuobodulį ir žiovulį, nes, skirtingai nuo Gareno, ji nesidomėjo medicinos paslaptimis ir

toksikologija - pavojingu bei subtiliu mokslu apie nuodus. Mažasis gydytojas mauras buvo ne tik labai sumanus savo laiko gydytojas praktikas. Jis buvo dar puikesnis toksikologas.

Pagaliau abi princesės, Margarita ir Ana, turėjo palikti Dižoną. Buvo jau kovo pabaiga, kai pro Vilhelmo vartus iškeliavo didžiulė arklių, vežimų, furgonų ir nešulinių mulų vilkstinė. Miesto įtvirtinimai netrukus nutolo, ir štai Dižonas, fantastiškas jo siluetas, prismaigstytas bokštų ir špilių, iš toli atrodančių kaip iečių miškas, pranyko iš akių.

Katrina nelabai nustebo, kad nebuvo taip linksma, kaip kad būna tokiose kelionėse. Hercogienės Margaritos sveikata pastaruoju metu gerokai pablogėjo, ir jai teko atsisakyti ankstesnio ketinimo lydėti savo dukteris. Grafienė Ermengarda vyko kaip jos atstovė ir turėjo abiem princesėms būti duenja.

Ermengarda de Šatovilen, patogiai įsitaisiusi balne, apsisiautusi didžiulę tamsiai raudoną, rudosios lapės kailiu papuoštą mantiją, su kuria ir taip įspūdinga jos figūra atrodė dvigubai stambesnė, jojo ant eidininko greta Katrinos. Jos nesikalbėjo, tylomis gėrėjosi jauna, ką tik išsiskleidusia medžių žaluma, traukė į plaučius žvarboką ankstyvo ryto orą ir gėrėjosi vaiskia saulės šviesa, kuri taip retai švystelėdavo siaurose, išsiraizgiusiose ir purvinose miesto gatvėse. Katrinai visuomet labai patiko keliauti, kad ir netoli, o ši kelionė priminė kupiną įvykių ir nuotykių kelią, su dėde Matjė nukeliautą prieš metus.

Grafienė Ermengarda taip pat mėgo keliauti, bet dėl kitų priežasčių. Juk malonu turėti galimybę patenkinti nepasotinamą smalsumą ir susitikti su naujais žmonėmis, išvysti naujas vietas. Taip pat jai patiko lėta ir rami arklių žinginė niekad nesibaigiančiais keliais, leidžianti pasnausti knapsint galva, be to, manė, kad grynas oras suteiks malonų geros sveikatos pojūtį ir sužadins apetitą.

Burgundijos hercogas savo sesers laukė Amjene, kur turėjo įvykti abiejų santuokų ceremonija. Šios vedybos buvo ilgus mėnesius trukusių derybų ir svarstymų su Anglijos regentu ir Bretanės hercogu rezultatas. Jis specialiai pasirinko vyskupų miestą, bent jau formaliai esantį niekieno žemėje, kad neįžeistų Savojos hercogo, su kuriuo ilgai užtrukusios taikos derybos dar nebuvo baigtos. Tačiau tikroji tokio pasirinkimo priežastis buvo

ta, kad Amjeno vyskupas buvo ištikimas hercogo tarnas, ir Amjene Pilypas jautėsi kaip namuose.

Kai po ilgos ir nuobodžios kelionės per nuniokotas Šampanės žemes princesės su palyda pasiekė Somą, beveik visi grafienės Ermengardos pokalbiai pamažu virto trumpais, bet išraiškingais šūksniais, visai nederančiais rūmų damai. Garbiosios damos pykčio priežastis buvo ta, kad, kur tik važiavo ištaigingas karališkasis kortežas, visur regėjo vien išsekusius, apdriskusius, iš padilbų žvelgiančius vyrus, moteris ir bado nukamuotus vaikus.

Kur tik pasirodydavo nedori anglų kareivos, visur pasėdavo skurdą, badą, baimę ir neapykantą. Jau besibaigianti žiema buvo siaubinga. Badas, kurį sukėlė laukuose sudegintas derlius, marino žmones ir šimto lygų spinduliu nesutikdavai nė gyvos dvasios. Nuniokoti kaimai nerodė jokių gyvybės ženklų. Kelionė, Katrinai buvusi tokia maloni, kol jojo per Burgundiją, dabar virto nesibaigiančiu košmaru.

Jaunoji moteris su skaudama širdimi užmerkdavo akis, regėdama, kaip kareivių eskortas mediniais iečių kotais varo šalin leisgyvius nuo bado žmones, išdrįsusius paprašyti išmaldos. Tačiau kiekvieną kartą, kai taip atsitikdavo, įsikišdavo pasipiktinusi princesė Ana, karčiai priekaištaudama kareiviams dėl jų žiaurumo. Dosni jos širdis negalėjo neužjausti kenčiančių žmonių, ir visur pakeliui princesė dalijo gausią išmaldą, palikdama švytintį švelnaus gerumo ir užuojautos pėdsaką, kol jos piniginė ir rankos visai ištuštėjo. Jeigu Garenas pagarbiai, bet tvirtai nebūtų pasipriešinęs princesės ketinimams, be jokios abejonės, pakeliui ji būtų išdalinusi visus trisdešimt aukso ekiu, kuriuos gabeno nešuliniai mulai. Šie pinigai buvo dalis šimto tūkstančių ekiu princesės kraičio, kurio pareikalavo anglų hercogas, ir tos sumos dydis vis labiau erzino ponią Ermengardą.

- Ko dar reikia tam godžiajam "godemui"?* - klausė ji Katrinos, kai pagaliau horizonte pasirodė Amjeno sienos. - Jis čia atėjo neteisėtai, neprašytas ir sunkia iš mūsų krašto paskutinį kraujo lašą. Ima į žmonas pačią mieliausią, žaviausią ir doriausią iš mūsų princesių ir dar reikalauja aukso, kuomet turėtų pulti

* "Godemas" - šitaip prancūzų valstiečiai pravardžiavo užkariautojus anglus; iš anglų kalbos "god damn" - "velniai griebtų".

ant kelių ir bučiuoti žemę prie jos kojų, dėkodamas už Dangaus suteiktą malonę! Aš nesitveriu iš pykčio, ponia Katrina, tiesiog siuntu matydama, kaip hercogas šitam senam mūsų šalies priešui tiesia ranką ir, negana to, atiduoda jam savo tikrą, nuostabią seserį...

- Manau, jis šitaip elgiasi tik norėdamas atkeršyti karaliui Karoliui. Jis baisiai nekenčia karaliaus.

- Atkeršyti - galbūt; bet taip pat tikėdamasis užgrobti jo sostą, - toliau samprotavo grafienė. - Šitaip elgiasi tik neištikimas vasalas. Netgi jeigu tas vasalas - valdantis princas ir bando užmiršti savo pareigas. Tai - nesąžininga, štai ir viskas!

Katrinos lūpose, sutrūkinėjusiose nuo įsismarkavusio ledinio vėjo, vaikančio debesis aukštai virš Amjeno bokštų ir špilių, šmėžtelėjo šypsena.

- Grafiene, tai pavojingi žodžiai, - tarė ji vylingai. - Jie gali būti pavojingi tiek jums, tiek ir man, jeigu hercogas išgirstų.

Tačiau į ją įsmeigtas garbiosios damos žvilgsnis buvo toks atviras, sąžiningas ir išdidus, kad Katrina pasijuto raustanti.

- Hercogas puikiausiai žino mano pažiūras, ponia Katrina. Kilminga moteris nemeluoja netgi hercogui Burgundiečiui! Tai, ką dabar jums kalbu, galiu pakartoti ir jam!

Katrina negalėjo ja nesižavėti. Storulė, skardžiabalsė ir truputį komiška Ermengarda priklausė garbingai ir kilmingai senai giminei, ir tos aukštos kilmės negalėjo paslėpti nei per didelis riebalų kiekis, nei ekscentriškas elgesys. Jos kilnumas ir išdidus savo vertės pajautimas buvo įgimti ir neleido pasireikšti jokioms niekingoms žmogiškoms silpnybėms. Ji buvo ištikima draugė, bet galėjo tapti grėsmingu priešu. Kur kas išmintingiau būti santarvėje su ja.

Vos tik įžengus į Amjeną, princesės tuoj pat nuskubėjo pas brolį, laukiantį jų vyskupo rūmuose. Tuo metu jų palyda įsikūrė jai skirtuose namuose. Ermengarda, aišku, lydėjo abi jaunąsias savo globotines, o Katrina ir jos vyras tvarkėsi name, esančiame vos keli žingsniai nuo didžiulės katedros, pastatytos iš balto akmens. Iš kitos pusės pro namų langus buvo matyti ramus kanalas. Šis namas, nors ir nedidelis, bet labai patogus ir jaukus, priklausė vienam iš garsiausių mieste audinių pirkliui, su kuriuo hercogo iždininkas palaikė glaudžius dalykinius ryšius. Garenas

jau iš anksto buvo nusiuntęs savo valdytoją, liokajų ir sekretorių Tjerseliną, taip pat Saros prižiūrimas Katrinos tarnaites. Jie, saugomi ginkluotos palydos, nugabeno didžiąją bagažo dalį, ir, kai Katrina įžengė į audinių pirklio namus, susižavėjusi rado visus daiktus savo vietose. Židinyje liepsnojo ugnis, jos miegamasis - patogiai įrengtas ir papuoštas išsiuvinėtais kilimais, lova paklota, o į spalvotą fajansinę vazą įmerkta didžiulė žibuoklių puokštė skleidė subtilų ir švelnų aromatą. Ant svetainėje padengto stalo buvo patiektas valgis.

Nors ir kukli, jų buveinė siaubingai perpildytame mieste, kur žmonės už menkiausią kampą mokėjo didžiulius pinigus, buvo reta prabanga ir privilegija. Gausios Bretanės ir Bedfordo hercogo, grafo de Rišmono palydos, taip pat anglų grafų Safolko ir Solsberio svitos plūste užplūdo miestą. Dažnas Amjeno miestelėnas buvo priverstas su šeima ir tarnais glaustis viename kambarėlyje, kad liktų daugiau vietos žymių ponų, kurie atvyko į derybas su hercogu Pilypu, svečiams - daugiausia įžūliems ir ne itin mandagiems.

Virš kiekvieno namo langų kabėjo skydai su herbais, gausybė vėliavų ir vėliavėlių plazdėjo dvelkiant vakariniam vėjeliui. Visus namus į rytus nuo vyskupo rūmų puošė Bretanės hercogo spalvos ir emblemos su juodomis šermuonėlių uodegomis sidabriniame fone, o vakarinėje miesto dalyje vyravo vertikalios kraujo spalvos grafo de Fua juostos. Pietinė dalis priklausė Bedfordo hercogui, kurio herbą puošė raudona Lankasterio rožė. Anglų hercogas ir jo bei grafų Safolko ir Solsberio palydovai buvo užėmę beveik pusę miesto. Burgundiečiai glaudėsi šiaurinėje dalyje, o Amjeno vyskupo tarnams teko ieškoti prieglobsčio kur kas išmanė.

Nors ir išvargusi, Katrina niekaip negalėjo užmigti. Kiaurą naktį mieste aidėjo dainos, šūksmai ir griaudėjo fanfaros, kad net drebėjo namų sienos. Ir tai buvo tik prabangių ir besaikių švenčių preliudija, kaip buvo pažadėjęs hercogas Pilypas. Prie įkyraus išorės triukšmo prisidėjo ir jos pačios nervinė būsena. Garenas, iškviestas savo valdovo, apsilankė vyskupo rūmuose. Grįžęs iš ten, užėjo pas žmoną, jau gulinčią lovoje. Ji plepėjo su Sara, kuri valė, lankstė ir tvarkė savo ponios sukneles.

- Rytoj vakare puotos, skirtos sužadėtinių garbei, metu jūs būsite pristatyta monsinjorui, - sausai tarė jis. - Linkiu labos nakties.

Kitą vakarą vyskupo rūmai skendėjo rausvoje šviesoje, lyg apimti gaisro liepsnos. Ant bokštų parapetų išdėliotos statinės su degančia derva, kartu su pro aukštus gotikinius langus srūvančia auksine ir rausva šviesa ant netoliese stūksančios katedros įmantriai išraižytų balto akmens sienų atsispindėjo nieko gero nelemiančiais atšvaitais, apgaubdamos skulptūras ir bareljefus kažkokiu nežemišku švytėjimu. Iš kiekvienos ambrazūros iki pat žemės nuleistos šilkinių audeklų kaskados plevėsavo vėjyje, o kiekvieno stulpo viršūnėje plaikstėsi vėliava.

Turgaus aikštėje, kur sargyba vos benulaikė žioplių ir smalsių praeivių minią, miestelėnai galėjo stebėti prieš akis atsiveriantį margumyną. Buvo ten baronų ir riterių su brangakmeniais tviskančiais dubletais, atsargiai žengiančių absurdiškai pailgintais ir nusmailintais batais, tarp kurių pasitaikydavo tokių ilgų, kad smailas jų nosis plonytėmis aukso grandinėlėmis tekdavo pritvirtinti prie juosmens. Kai kurie riteriai dėvėjo didžiulius, išsiuvinėtus, keistai ant galvos uždėtus gobtuvus, kiti puikavosi pernelyg ilgomis, žemę siekiančiomis rankovėmis, kurių kraštai buvo iškarpyti ir kurias stengėsi iššaukiančiai pademonstruoti. Damos buvo pasipuošusios pačiais įmantriausiais apdarais ir žibėjo brangenybėmis; ant galvų kūpsojo įvairiausių formų galvos apdangalai, apsiūti kailiu ir brokatu. Žengė jos oriai, paskui save vilkdamos sunkius atlasinius, aksominius, brokato arba auksu ataustus šventinių suknelių šleifus. Šitie akinantys pavidalai atsainiai traukė į rūmų iškilmes, atskirti nuo minios dvigubos ginkluotų gvardiečių grandinės, nelyginant neregėtų žvaigždžių spiečius, iš kurių kiekviena blykstels akimirką fakelų šviesoje, o paskui pradings tamsiuose rūmų durų nasruose.

Langai aplink visą turgaus aikštę buvo pilni žiūrovų, ir hercogo, nepašykštėjusio fakelams ir žvakėms, dėka viskas buvo užlieta šviesos.

Prie vieno iš rūmų langų stovėjo Katrina, stebėdama, regis, begalinį svečių srautą. Ji dar dieną atvyko į rūmus su savo tarnais ir skryniomis, kuriose buvo būsimam baliui skirti puošnūs apdarai ir papuošalai.

Garderobo tvarkytoja išsireikalavo, kad ji viena rūpintųsi Katrinos, kuri turėjo būti pristatyta hercogui, tualetu. Ermengarda užrakino ją savo kambaryje norėdama būti tikra, kad Katrina iš nuobodžio ar smalsumo nepasirodys svečiams anksčiau, negu dera, o pati nuėjo apžiūrėti princesių drabužių. Pačios Katrinos tualetas jau buvo seniai pabaigtas, ir dabar ji, tikėdamasi, kad taip greičiau pralėks laikas, žvelgė pro langą...

- Nežinau, ar princesės Ana ir Margarita atleis jums už jūsų grožį šį vakarą? Bijau, kad jų puikumas bus šiek tiek pritemdytas, kaip kad šviečiant saulei nublanksta žvaigždės. Negerai, mano brangioji, taip gražiai atrodyti! Tai nepadoru, beveik skandalinga!

Ermengarda atrodė rimtai sunerimusi, bet, nepaisant to, jos pagyrimas buvo nuoširdus. Tačiau šį kartą komplimentai nesuteikė ypatingo džiaugsmo Katrinai. Ji jautė neapsakomą liūdesį ir nuovargį ir būtų mielai nusirengusi stebuklingą savo apdarą, kad galėtų jaukiai įsitaisyti baltame minkštame guolyje virš žalių kanalo vandenų. Dar niekada nesijautė tokia vieniša.

Greitai jos pasiimti ateis Garenas. Paims jos ranką ir nusives į išdabintą salę, kur jau renkasi svečiai. Ten ji padarys reveransą hercogui Pilypui, jo seserims princesėms ir būsimiems jų vyrams. Ji vėl pažvelgs į tas pilkas akis, kurių neįžvelgiama ramybė kažkada jau buvo privertusi ją sutrikti. Ji žinojo, jog hercogas Pilypas nori su ja pasimatyti, kad šį vakarą galėtų patenkinti savo aistrą, bet ši mintis jos nė kiek nedžiugino. Jos nė trupučio nejaudino tai, kad šitas aukštos kilmės galingas hercogas siekė jos, netgi savotiškai mylėjo. Minioje, besiveržiančioje į rūmus, ji pastebėjo vieną porą. Jiedu atrodė labai jaunučiai, kavalierius - dar beveik berniukas, toks pat baltapūkis kaip Mišelis de Monsalvi, švariai nusiskutęs ir švytintis su savo tamsiai mėlyno atlaso kostiumu, vedė už rankos merginą - veikiau mergaitę - irgi šviesiaplaukę, su rausvų rožių vainikėliu susegtais plaukais, tokių gaivių rožių, kaip ir jos rausvo muaro suknelė. Jaunuolis vis palinkdavo prie savo mylimosios ir kažką šnibždėjo į ausytę. Ji juokėsi ir raudo. Katrina įsivaizdavo, kaip jie spaudžia vienas kito rankas, švelniai šnabždasi, aistringai ir godžiai bučiuojasi. Jiedu jautėsi, lyg pasaulyje būtų buvę vieni. Jis nė sykio nepažvelgė į akinančiai puošnias, dažnai nepaprastai nuostabias aplink besisukiojančias moteris. Išdykėliškos jos akutės nė karto

nenuklydo nuo jo veido. Jiedu mylėjo vienas kitą taip ugningai, kaip gali tik labai jaunos būtybės, ir jiems net nedingtelėjo slėpti savo aistrą. Jie buvo laimingi...

Tą dievišką laimę Katrina palygino su savo egzistavimo tuštuma. Liūdinti, bet vieniša širdis, vyras, kuris išpuošė ją puikiais drabužiais, kad sviestų į kito vyriškio glėbį, nepažįstamųjų gašlumas, nė kiek jos nesujaudinantis, nors daugybę naktų juto maudžiantį, nenumalšintą, nepasotintą geismą, o kraujas, rodės, virė gyslose. Ir pagaliau vienintelio, kurį mylėjo, vyriškio panieka... Taip, tai buvo liūdna išvada.

- Jūsų vyras jau čia, ponia Katrina, - pasigirdo už nugaros grafienės balsas.

Katrina negirdėjo, kaip įėjo garderobo tvarkytoja, tačiau tai buvo ji, iššaukiančiai neskoninga, bet įspūdinga povyza, raudono su auksiniu raštu aksomo suknele ir aukštu, nelyginant katedra, galvos apdangalu. Atrodo, ji užpildė visą tuščią erdvę ir beveik visai užstojo Gareną, kurio juodas siluetas blankiai šmėksojo durų fone.

Jis žengtelėjo į priekį, tyrinėjančiu žvilgsniu nužvelgė Katriną ir pareiškė:

- Puiku!

- Tiesiog nuostabu! - pataisė jį Ermengarda. - Kvapą gniaužia!

Pasakyta buvo taikliai. Tą vakarą Katrina atrodė nuostabi, nes apdaras buvo apgalvotai paprastas. Lygaus juodo aksomo suknelė, po krūtine sujuosta to paties audeklo plačia juosta, nebuvo išmarginta, tik labai ilgos rankovės švysčiojo juodo brokato pamušalu. Nepretenzingas audinys ir griežtas kirpimas kontrastavo su gilia iškirpte, dar labiau paryškinančia akinančią jos odos spalvą. Iš priekio dekoltė buvo trikampio formos, taip smarkiai apnuoginanti krūtinę, kiek tik leido padorumas, ir beveik visai atidengianti pečius. Nugaroje dekoltė baigėsi žemai po mentimis. O labai ilgos rankovės, priešingai, iki pat pirštų dengė rankas. Salėje daug moterų bus taip iššaukiančiai apsirengusios, tačiau nė viena neatrodys tokia apsinuoginusi, kaip Katrina, savo suknelės tiršto matinio juodumo dėka. Dar vienas drąsus grafienės de Šatovilen sugalvotas akcentas buvo tas, kad Katrina neturėjo galvos apdangalo. Puiki jos plaukų kupeta laisvai krito ant pečių, kaip jaunos mergaitės. Vienintelis brangakmenis, tačiau toks,

kurio švytėjimas prikaustydavo žvilgsnius, puošė jaunosios moters kaktą; jis buvo pritvirtintas ant auksinio lankelio, kurį dengė plaukai. Tai buvo juodas deimantas, kerintis kaip pikta lemianti žvaigždė. Šitas neprilygstamai švytintis akmuo buvo didžiausia Gareno kolekcijos brangenybė. Prieš kelerius metus jis nupirko deimantą Venecijoje iš karavelės kapitono, ką tik grįžusio iš Kalkutos. Užmokėjo už jį brangiai, bet ne tiek, kiek iš tikrųjų buvo vertas ypatingas akmens grožis. Atrodė, kad jūrininkas nori kuo greičiau atsikratyti juodosios brangenybės. Jis sunkiai sirgo, o laivas po paskutinės kelionės atrodė gerokai apdaužytas.

- Kai įsigijau šitą prakeiktą akmenuką, tarytum visos žemės audros būtų prieš mus susimokiusios, - tarė jis Garenui. - Labai džiaugsiuos, jeigu pavyks jo atsikratyti. Jis neša nelaimes! Vos tik pakėlėme bures, mus užpuolė visos negandos, kokios tik begali užpulti laivą, net ir maras, išpjovęs mus prie Malabario* kranto. Kaip doras krikščionis laikau savo pareiga jus įspėti, kad tai nelaimingas akmuo, toks pat nelaimingas, koks gražus! Galbūt ir pasilikčiau jį; tačiau aš tikriausiai greitai mirsiu, ir sėkmė ar nesėkmė man nieko nebereiškia, tačiau pinigai už akmenį bus puikus kraitis mano mergaitei ...

Garenas padavė pinigus ir pasiėmė deimantą. Jis visai nebuvo prietaringas ir netikėjo blogais ženklais, kas buvo labai retas dalykas tais laikais. Jį domino vien neprilygstamas akmens, pavogto, kaip prisipažino Venecijos jūrininkas, nuo stabo galvos iš kažkokios šventyklos Indijos džiunglėse, grožis.

Katrina žinojo brangakmenio istoriją, tačiau nebijojo jo nešioti. Priešingai, jis audrino jos vaizduotę, ir šį vakarą ji taipogi ėmė fantazuoti apie pagonių statulą, kurios kaktą kadaise puošė šis deimantas.

- Atėjo laikas žengti į iškilmių salę, - tarė garderobo tvarkytoja. - Ką tik atvyko monsinjoras, netrukus pasirodys ir princesės. Aš eisiu paskui jas. Nebijokite!

Tą pačią akimirką kažkur didžiulio pastato gilumoje suskambo fanfaros, pranešdamos apie hercogo Pilypo atvykimą.

- Eime, - trūkčiojančiu balsu tarė Garenas, ištiesdamas jai savo ranką.

---

* Šitaip viduramžiais keliautojai vadino vakarinę Indijos pusiasalio pakrantę.

Didžioji salė buvo tokia akinanti, kad vargu ar kas atkreipė dėmesį į nuostabius špalerius, pagamintus Arase ir vaizduojančius dvylika Heraklio žygdarbių, kuriuos atsigabeno Pilypas papuošti salės sienoms. Damos ir kavalieriai būriavosi ant juodai baltų marmuro grindų, kurios, atspindėdamos brangenybėmis žaižaruojančias figūras, blizgėjo it veidrodis.

Įėjusi į salę Katrina nematė nieko, tik hercogą, galbūt todėl, kad jis taip smarkiai išsiskyrė šioje margoje minioje. Kaip ir ji, Pilypas vilkėjo juodai, gedėdamas nužudyto tėvo. Nešioti gedulą prisiekė prie tėvo kūno, paguldyto paskutiniam atsisveikinimui Sanpolės vienuolyno koplyčioje. Jis stovėjo ant nedidelės pakylos, ant kurios buvo padėti trys krėslai valdantiems hercogams: centre - Burgundijos hercogui, dešinėje - anglui, o kairėje - Bretanės hercogui. Ant aukštų atlošų ryškiais šilkais buvo išsiuvinėti šių princų herbai, o pati pakyla apmušta aukso spalvos brokatu. Šiame fone tamsi liekna Pilypo povyza aiškiai išsiskyrė. Prabangi auksu aptaisytų rubinų grandinė, tviskanti ant krūtinės, šiek tiek švelnino tamsų ir griežtą kostiumą.

Pasirodžius Katrinai, šnekos nutilo ir staiga salėje įsiviešpatavo tyla, tokia spengianti, kad muzikantai, įsitaisę galerijoje virš durų, metė instrumentus ir persisvėrė per turėklus sužinoti, kas atsitiko. Katrina vieną akimirką baikščiai stabtelėjo, bet Gareno ranka ją prilaikė ir stumtelėjo į priekį. Ji žengė nuleidusi akis, kad išvengtų į save įsmeigtų žvilgsnių, - vyriškiai žvelgė apstulbę ir kupini geismo, o moterys - pavydžiai nustebusios; ji ir taip drovėjosi, girdėdama aplink šnibždantis.

Ermengarda buvo teisi. Tą vakarą Katrinai negalėjo prilygti jokia moteris... Jai rodėsi, kad eina tarp dviejų priešiškų sienų iš akių, kurios neatleis jai nė vieno neteisingo žingsnio. Vienintelė klaida, ir sunkios sienos susiglaus, parblokš ją ir sutrins į miltus. Ji užsimerkė, pajutusi, kad svaigsta galva. Tuomet pasigirdo ramus ir santūrus Gareno balsas:

- Jūsų šviesybe, leiskite pristatyti savo žmoną, ponią Katriną de Brazi, nusižeminusią ir klusniausią jūsų šviesybės tarnaitę...

Ji atsimerkė ir, žiūrėdama priešais save, pamatė tik ilgas ir juodas Pilypo kojas, apautas išsiuvinėtais aksominiais batais. Gareno ranka, atvedusi ją prie pakylos, spustelėjimu priminė jai, ką reikia toliau daryti. Ji sulenkė kairįjį kelį, nulenkė galvą, ir

jos suknelė plačiai išsiskleidė aplinkui. Reveransas buvo tikras lėtos ir didingos gracijos stebuklas. Atsitiesusi ji pakėlė akis ir pamatė, kad Pilypas žengia nuo sosto. Šypsodamasis jai, iš Gareno perėmė jos ranką.

- Ponia, tik Venera galėtų pasigirti tokiu žavesiu ir grožiu. Mūsų dvaras, kuriame ir taip gausu gražuolių, pagarsės dabar visame pasaulyje, nes jūs esate čia, - gana garsiai tarė Pilypas, kad išgirstų visi susirinkusieji. - Dėkojame įžymiajam jūsų vyrui už tai, kad pristatė jus. Mes žinome, kad mūsų motina labai jus vertina ir gerbia, ir mums malonu pastebėti, kaip neprilygstamas žavesys dera su išmintimi ir kuklumu.

Šie žodžiai minioje sukėlė prislopintą šnabždesį. Našlaujančios hercogienės paminėjimas sukėlė tokį efektą, kokio Pilypas ir tikėjosi. Jis pastatė apsauginę sieną tarp Katrinos ir to pavydo bei priešiškumo, su kuriais susiduria kiekviena kylanti žvaigždė. Jie būtų padarę viską, kad pražudytų trapią valdovo mylimąją, bet kadangi ją globojo rūsčioji Margarita, tai jau buvo kur kas sunkiau.

Nubalę Pilypo skruostai paraudo, o pilkos akys sužaižaravo kaip ledas saulėje, kai jis atvirai gėrėdamasis žvelgė į Katrinos veidą. Jo rankos, spaudžiančios jos iš susijaudinimo atšalusius pirštukus, nežymiai virpėjo. Be galo nustebusi, ji pastebėjo valdovo akyse sutviskusią ašarą. Mažai kas anuomet gyvenusių žmonių pravirkdavo taip lengvai ir gausiai, kaip jis. Nuo bet kokio estetinio, sentimentalaus ar dar kokio kito išgyvenimo akys paplūsdavo ašaromis, o jeigu jau širdį paliesdavo liūdesys, ašaros pliūptelėdavo kaip liūtis. Tačiau Katrina dar nežinojo šios jo silpnybės.

Tuo metu į salę įėjo dešimt heroldų, nešinų ilgais sidabriniais trimitais, ant kurių plazdėjo ryškios šilkinės vėliavėlės. Jie išsirikiavo į eilę ir pakėlė instrumentus prie lūpų. Nuaidėjo sidabrinė fanfara, atsimušdama aukštose skliautuotose lubose. Pilypas apgailestaudamas paleido Katrinos ranką. Atvyko aukšti svečiai.

Slenkstį peržengė trys vyriškiai. Pirmasis įėjo Bedfordo hercogas Džonas Lankasteris, jam iš paskos žengė Bretanės hercogas Žanas. Rudaplaukis ir liesas anglų hercogas, kuriam tuo metu buvo trisdešimt ketveri, paveldėjo jam skirtą garsiojo Lankasterių

grožio dalį, tačiau jo povyzoje buvo kažkas tokio, išduodančio nepaprastą išdidumą ir sukeliančio mintis apie jo prigimties žiaurumą, todėl jo veido bruožai buvo šiurkštūs ir nepatrauklūs. Jo nejudriame ir bereikšmiame žvilgsnyje slypėjo gilus intelektas ir vadovo talentas.

Šalia jo kvadratinė Bretanės hercogo Žano figūra, - apie kurią sakoma "tiek paritus, tiek pastačius", - nepaisant prabangaus, balto šermuonėlio kailiu pamušto kostiumo ir skvarbaus žvilgsnio, atrodė kiek mužikiškai. Tačiau pats įdomiausias iš jų, be abejonės, buvo trečiasis. Irgi kresnas, tačiau atletiško sudėjimo ir šiek tiek aukštesnio negu vidutinio ūgio, atrodo, tam ir sukurtas, kad nešiotų šarvus. Auksaspalvė trumpai kirptų plaukų kupeta gaubė baisiai suluošintą, šviežiais randais nusėtą veidą, į dvi dalis dalinamą siaubingos gilios žaizdos. Tačiau gyvos, gilios jo akys buvo vaikiškai giedros ir ryškiai žydros, o kai šį sudarkytą veidą nušviesdavo šypsena, jis tapdavo keistai patrauklus. Artūrui Bretaniečiui, grafui de Rišmonui, ką tik sukako trisdešimt. Siaubingą mūšio prie Azenkūro dieną priminė kiekvienas jo veido randas. Dar prieš mėnesį jis kalėjo kameroje viename iš Londono kalėjimų. Tačiau jis buvo ne tik narsus karys, bet ir geras, nuoširdus žmogus, kuriame instinktyviai galima buvo justi ištikimą ir tikrą draugą. De Rišmonas buvo Bretanės hercogo brolis ir sutiko tapti anglo žentu, nes buvo įsimylėjęs Gienės Margaritą, taipogi ir dėl to, kad ši santuoka turėjo jo broliui politinę reikšmę, nes pastarasis tuo metu buvo Burgundijos šalininkas.

Katrina susivokė labai įdėmiai apžiūrinėjanti Bretanės princą. Jis buvo vienas iš ištikimų ir tvirtai savo nuomonės besilaikančių žmonių, su kuriais norisi draugauti. Tuo tarpu į anglų hercogą ir gausią jo svitą ji beveik neatkreipė dėmesio. Po gausybės sveikinimų ir glėbesčiavimųsi trys hercogai susėdo į savo vietas ant pakylos, ir trupė šokėjų, apsirengusių keistais raudonos ir aukso spalvų kostiumais, panašiais į saracėnų dėvimus drabužius, išėjo į priekį ir, grėsmingai mojuodami durklais ir ietimis, sušoko karo šokį. Tuo metu tarnai išnešiojo vyno taures ir cukruotus vaisius, kurie iki pokylio turėjo apmalšinti svečių alkį.

Katriną ne itin domino spektaklis ir svečiai. Ji pavargo ir jautė buką skausmą kaktoje, toje vietoje, kur kabojo deimantas,

lyg jis būtų įsisiurbęs į jos kūną. Ji tikėjosi, kad vos pasirodžius princesėms, o tai turėjo netrukus įvykti, galės pasišalinti... Kalbėdamasis su Bedfordo hercogu, nuo savo sosto aukštumos hercogas vis žvilgčiojo į ją, tačiau rodomas dėmesys veikiau ją liūdino, negu glostė savimeilę. Ji drovėjosi ir gausybės kitų žvilgsnių, tai probėgšmais, tai nuolat įbestų į ją.

Fanfarų garsai paskelbė, kad atvyko princesės. Jos įėjo kartu, apsirengusios vienodomis sidabrinio brokato suknelėmis, kurių ilgus šleifus nešė nedidukai pažai, dėvintys žydro aksomo ir balto atlaso drabužėlius. Paskui juos, įraudusi ir spinduliuodama iš pasitenkinimo, žengė ponia Ermengarda. Garderobo tvarkytoja karališkai išdidžiu žvilgsniu nuvėrė visus susirinkusius. Paskui žvilgtelėjo į Katriną, ir jos lūpose šmėžtelėjo suokalbiška šypsena. Katrina irgi supratingai nusišypsojo. Tokiose iškilmėse iš visų programos dalių Ermengardą labiausiai domino paradiniai pietūs, ir Katrina numanė, kad ji kaip didžiulė katė mintyse jau laižėsi ir skanavo būsimus patiekalus.

Kai tik hercogas pristatė seseris būsimiesiems vyrams, mažordomas žengtelėjo į priekį, ketindamas vadovauti svečių eisenai į puotos salę. Tačiau tuo momentu tarpduryje pasirodė heroldas, skambiai sutrimitavo ir garsiai visai salei pranešė:

- Nežinomas riteris, nenorėjęs pasakyti savo vardo, reikalauja kuo skubiausios audiencijos pas jūsų šviesybę.

Šurmulys nutilo. Stojo tyla. Pasigirdo Pilypo Gerojo balsas:

- Ko tam riteriui reikia? Ir kodėl jis nori susitikti su manimi pačiame puotos įkarštyje?

- Nežinau, monsinjore. Jis tvirtina, kad jam būtinai reikia su jumis pasikalbėti ir būtent čia, šioje šventėje. Jis prisiekė garbės žodžiu, kad yra kilmingas ir vertas jūsų šviesybės dėmesio.

Prašymas buvo įžūlus, jeigu ne daugiau, ir netilpo į jokių taisyklių rėmus, tačiau hercogas buvo neabejingas naujovių žavesiui. Tas netikėtas programos pažeidimas... Tikriausiai pasirodys, kad tai juokingas pokštas, kurį sugalvojo koks nors aukštas vasalas kaip vakaro linksmybių priedą. Nenoras pasakyti savo vardo darė dar didesnį įspūdį. Pilypas pakėlė ranką ir šypsodamasis įsakė:

- Tegul šitas paslaptingasis riteris tuoj pat pasirodo mums... Mes kertame lažybų, kad tai - koks nors linksmas pokštas, kurį

sumanė kuris nors iš mums ištikimų žmonių, ir mes kartu su damomis galime laukti malonaus siurprizo...

Šiuos hercogo žodžius palydėjo pritarimo šūksniai. Nepažįstamojo riterio atvykimas sukėlė gausybę įvairiausių spėliojimų. Svečiai tikėjosi, kad pasirodys koks nors puikus personažas, pasipuošęs galbūt prabangiu praėjusių laikų paladino kostiumu, ir padeklamuos širdies damai skirtas eiles arba kreipsis į hercogą subtiliu komplimentu... Tačiau kai pagaliau paslaptingasis riteris pasirodė, džiugus pagyvėjimas salėje akimirksniu atslūgo.

Nuo galvos iki kojų jis buvo užsidėjęs gedulingai juodus šarvus ir, stovėdamas salės tarpduryje, panėšėjo į skulptūrą, vaizduojančią lemtį. Viskas, ką jis dėvėjo, buvo juodos spalvos, pradedant šalmo plunksnomis, kurios siūbavo nuo menkiausio judesio, ir baigiant, be abejonės, kovos ginklu, visai ne paradiniu, kurį paprastai riteriai nešiodavo tokių iškilmių metu. Nieko gero nežadanti figūra su nuleistu antveidžiu kurį laiką stovėjo ir tylėdama apžiūrinėjo šią puikią minią. Paskui vienam iš sargybinių jis padavė savo sunkų kalaviją ir, viešpataujant mirtinai tylai, lėtai pasuko pakylos, ant kurios stovėjo hercogo sostas, link. Geležiniais batais apautos kojos iškilmingu gedulingo maršo ritmu žengė marmuro grindimis. Pilypo veide dingo šypsena, visi užgniaužė kvapą. Juodasis riteris žingsnis po žingsnio artinosi prie sosto, ir jo sunkūs, ritmingi žingsniai bylojo apie nenumaldomą likimo apsireiškimą. Jis sustojo prie pat pasostės. Kitas jo judesys buvo netikėtas ir pribloškiantis. Nuplėšęs nuo dešiniosios rankos geležinę pirštinę, sviedė ją po Pilypo kojomis. Hercogas loštelėjo iš netikėtumo, veidas pasidarė pilkas kaip pelenai. Pasipiktinimo šuoras nubangavo per minią.

- Kaip jūs drįstate? Kas jūs toks? Sargyba! Nuimkite jo šalmą!

- Palaukite!

Iš lėto lengvu judesiu riteris pakėlė rankas prie šalmo, ir Katrinos širdis staiga ėmė pašėlusiai daužytis. Ją užliejo ledinė siaubo banga, ir riksmas išsiveržė iš lūpų pirmiau, negu spėjo užspausti jas delnais. Riteris nusimovė šalmą. Tai buvo Arno de Monsalvi.

Jis stovėjo prie pasostės, kairiojoje rankoje laikydamas plunksnomis papuoštą šalmą, išsitiesęs visu ūgiu, ir kiekvienas

jo figūros bruožas reiškė išdidžią panieką. Rūstus jo žvilgsnis narsiai sutiko Pilypo žvilgsnį ir pasiliko įsmeigtas į jį. Tuomet riteris pareiškė:

- Aš, Arno de Monsalvi, sinjoras de la Šatenjeri, tarnauju pas karalių Karolį VII, tesaugo jį Viešpats, kapitonu ir stoviu čia prieš jus, Burgundijos hercoge, norėdamas įteikti jums savo karinį užstatą. Kaip piktadarį ir išdaviką, šaukiu jus į dvikovą, kurios vietą ir laiką palieku pasirinkti jums, taip pat ir ginklą. Tačiau reikalauju, kad tai būtų žūtbūtinė kova...

Šiuos žodžius, kurie skambaus Arno balso dėka buvo gerai girdėti visoje didžiulėje salėje, pasitiko siaubo ir pasipiktinimo aimanos. Aplink jaunuolį susitelkė grėsmingas ratas. Daugelis išsitraukė plonus durklus ir grasindami mojavo jais, pamiršę, kad tie durklai nieko negali padaryti šarvams. Katrinos širdis sustingo iš siaubo. Tuomet rankos mostelėjimu Pilypas nutildė dvariškius. Įniršis dingo iš jo veido, vietoj jo atsirado begalinis smalsumas. Jis vėl atsisėdo į sostą ir šiek tiek pasilenkė į priekį.

- Jūsų narsa pavydėtina, sinjore de Monsalvi. Tačiau kodėl kreipiatės į mane kaip į išdaviką ir piktadarį? Ir ką reiškia šis iššūkis?

Arno, pasipūtęs kaip peštukas gaidys, gūžtelėjo pečiais.

- Atsakymas į šį klausimą, Pilypai de Valua, parašytas šioje šventėje dalyvaujančio jūsų garbingojo svečio veide. Kur tik pažvelgiu, visur matau raudonąją Lankasterių rožę. Jūs elgiatės su anglu kaip su broliu ir išleidžiate už jo savo seserį. Ir dar prašote paaiškinti, kodėl esate savo šalies išdavikas, jūs, prancūzų princas, kuris po savo stogu priimate Prancūzijos priešą!

- Aš čia esu ne tam, kad su pirmu pasitaikiusiu žmogumi svarstyčiau politinius klausimus.

- Politika čia niekuo dėta. Tai garbės klausimas. Kaip jums žinoma, jūs - Prancūzijos karaliaus vasalas. Aš mečiau jums pirštinę. Ar jūs pakelsite ją, ar turiu laikyti jus dar ir bailiu?

Jaunuolis pasilenkė pakelti pirštinės, tačiau staigiu judesiu hercogas jį sulaikė.

- Palikite... Pirštinė mesta, ir jūs jau neturite teisės pasiimti ją.

Balti Arno dantys piktai blykstelėjo. Hercogas kalbėjo toliau:

- Tačiau vis tiek valdovas negali kautis dvikovoje su paprastu riteriu. Pirštinę pakels kitas karys, mūsų garbės užtarėjas.

Jį nutraukė pasityčiojantis kvatojimas. Katrina matė, kaip Pilypo pirštai sugniaužė krėslo atramėles. Jis atsistojo.

- Ar jums neateina į galvą tokia mintis, kad vienas mano žodis - ir jūs atsidursite kalėjime?

- Jūs dar galite užsiundyti ant manęs visus riterius turnyrų lauke, ir tai taipogi nebus riteriškas poelgis. Kruvinajame Azenkūro lauke, kur visa aukštuomenė, išskyrus jus ir jūsų tėvą, laikė garbės reikalu kovoti iki paskutinio ietigalio, daugeliui iš princų teko sukryžiuoti kalavijus su dar menkesniais riteriais už mane.

Pilypo balsas iš įtūžio ėmė spiegte spiegti - iš to galėjai spręsti, kaip baisiai jis įsiutęs.

- Visi žino, kad mes labai apgailestaujame negalėję dalyvauti tame šlovingame ir nesėkmingame mūšyje!

- Lengva kalbėti, kai nuo to įvykio praėjo jau aštuoneri metai, - sarkastiškai atkirto Arno. - Mesire hercoge, aš ten buvau, ir galbūt dėl to turiu teisę šiandien čia taip drąsiai kalbėti su jumis. Tačiau tebūnie taip, kaip jūs norite! Jeigu jums mieliau su priešu gerti, šokti ir broliuotis, tai ir toliau taip darykite! O aš pasiimsiu savo pirštinę...

- Aš ją pakelsiu...

Iš minios į priekį žengtelėjo gigantiškas riteris, apsirengęs mėlynais ir raudonais langeliais išmargintą svetimšalio kostiumą, kuris buvo prigludęs prie masyvaus kaip lokio jo kūno. Nors ir labai stambus, tačiau neįtikėtinai vikriai pasilenkęs pakėlė pirštinę. Tuomet atsigręžė į juodąjį riterį.

- Sinjore de Šatenjeri, jūs norėjote pakelti ginklą prieš princą. Teks pasitenkinti Liudviko Šventojo* palikuonio krauju, nors mano herbą ir juosia juoda juosta**... Aš - Lionelis de Burbonas, Vandomo Bastardas, ir sakau jums, kad jūs meluojate!

Katrina vos neapalpo. Pajutusi, kad tuoj tuoj neteks sąmonės, ji instinktyviai ieškojo ranka, į ką galėtų atsiremti. Ir sutiko

---

* Liudvikas Šventasis - turimas galvoje Prancūzijos karalius Liudvikas IV (1226-1270), sujungęs atskiras provincijas į vieną valstybę ir teisėjavęs to meto tarpvalstybiniuose konfliktuose. Mirė Kryžiaus žygio metu.

** Juoda juosta ant herbo reiškė pavainikišką kilmę.

tvirtą ponios Ermengardos ranką; kilnioji ponia jau stovėjo šalia. Garderobo tvarkytoja, vartydama akis ir išpūsdama šnerves, prunkštė kaip kovos žirgas, išgirdęs trimito garsus. Visas jos dėmesys buvo sutelktas į šią sceną, kuri aiškiai teikė jai didžiulį malonumą. Švytinčiomis akimis ji žvelgė į galingą, juodą kapitono de Monsalvi povyzą, ir putni jos krūtinė kilnojosi iš susijaudinimo. Tuo metu riteris šaltakraujiškai žvelgė į gigantišką savo priešininką. Tai, ką pamatė, matyt, jį patenkino, nes gūžtelėjęs plačiais, plienu aptaisytais pečiais, atsakė:

- Atiduodu deramą pagarbą karaliaus Liudviko kraujui, nors man keista, kad dėl tokios smulkmenos juo rizikuojama! Taigi, mesire Bastardai, turėsiu malonumo vietoj jūsų šeimininko ausų nurėžti jūsiškes. Tačiau įsidėmėkite, aš iššaukiau jus į Dievo teismą! Jūs nutarėte ginti Pilypą Burgundietį, prieš kurį stoju savo valdovo vardu. Čia jums ne iečių sukryžiavimas puikių moterų garbei apginti! Mes kausimės žūtbūtinai, kol vienas iš mūsų žus arba paprašys pasigailėjimo!

Katrina tyliai sudejavo, ir tą jos dejonę išgirdo Garenas. Jis žvilgtelėjo į žmoną, tačiau nieko nepasakė. Ponia Ermengarda taip pat išgirdo ir gūžtelėjo pečiais.

- Brangute, labai neimkite viso šito į galvą. Dievo teismas - puikus dalykas. Esu įsitikinusi, kad Viešpats tinkamai įvertins šitą jauną riterį. Garbės žodis, jis puikus! Koks jo vardas? Monsalvi? Senas vardas, ir manau, jis vertas jo!

Šie jautrūs žodžiai Katriną šiek tiek nuramino. Toje neapykantos jūroje, kuri bangavo aplink Arno, tai buvo vienintelis draugiškas pasisakymas. Dar vienas balsas pritarė jaunuoliui, kai hercogas sausu balsu paklausė, ar jis turi sekundantą.

- Prisiekiu Viešpaties mirtimi! - sušuko Artūras de Rišmonas. - Jeigu jis neturi sekundanto, esu pasiruošęs pasiūlyti savo kalaviją, nes mesiras - narsus draugas, ir aš su juo koviausi prie Azenkūro. Broli Burgundieti, nemanykite, kad noriu jus įžeisti, bet tiesiog tai duoklė senai ir man labai brangiai kovinei bičiulystei.

- Betgi jūs turite mano palaiminimą, - virpančiu balsu tarė jo nuotaka Margarita. Šis riteris - jaunesnysis brolis mano buvusio ginklanešio, kuris tarnavo man Gienėje, to kilnaus riterio ir ištikimo draugo, kurį žmonės žiauriai apšmeižė tomis baisiomis

dienomis, kai Paryžių valdė Kabošas. Prašiau pasigailėti ir dovanoti jam gyvybę, tačiau tėvas atsisakė. Mano brangus sire, jeigu jūs pakelsite ginklą už Arno de Monsalvi, turėsite dvigubą teisę dėvėti mano spalvas. Nes aš nepritariu savo broliui.

Rišmonas, sujaudintas tų žodžių, paėmė savo baltaplaukės nuotakos ranką ir švelniai pabučiavo.

- Nuostabioji ponia, pasirinkdama jus, mano širdis pasielgė išmintingai, - tarė jis.

Tačiau Arno, nusilenkęs bretaniečiui, išdidžiai parodė į kitą riterį, taip pat ginkluotą nuo galvos iki kojų, kuris ką tik išdygo ant slenksčio.

- Siras de Ksantrajus bus mano sekundantas, jeigu iškils būtinybė.

Ką tik pasirodęs žmogus buvo be šalmo, todėl stebino jo morkų spalvos plaukai ir paniekinanti šypsena. Jis taip pat buvo aukšto ūgio ir tvirto sudėjimo. Išgirdęs savo vardą, išėjo į priekį ir nusilenkė. Vos tvardydamasis, Pilypas Burgundietis atsistojo viena ranka įsikibęs į krėslo atlošą.

- Mesirai, - tarė jis. - Viešpačiui leidus, šita dvikova, kurios baigtį tik Jis žino, įvyks mano mieste Arase, kad monsinjoro, Amjeno vyskupo žemėje nebūtų pralieta nė lašelio kraujo. Pažadu jums, kad ten būsite tinkamai priimti ir bus pasirūpinta jūsų saugumu. O dabar, kadangi susirinkome į šventę, pamirškime būsimą dvikovą. Prašau būti mano svečiais.

Pagaliau Pilypui pagelbėjo jo išdidumas. Jis visiškai susitvardė, ir niekas nė nenumanė, kokius laukinius, audringus jausmus sukėlė viešas Arno įžeidimas. Jis turėjo didžiulį savo vertės jausmą ir išskirtinės savo, kaip valdovo, padėties suvokimą. Be to, pasitikėdamas didžiule Vandomo Bastardo jėga, jis galėjo leisti sau tokią prabangą suvaidinti geraširdį ir mielą šeimininką.

Tačiau Arno de Monsalvi, lengvu piršto smūgiu pakėlęs antveidį, šaltakraujiškai užsidėjo šalmą. Jo juodos akys dar kartą susikryžiavo su pilkų Pilypo akių žvilgsniu.

- Dėkoju jums, mesire hercoge. Kai dėl manęs, tai mano priešai - yra priešai, ir pirmiausia aš jais laikau savo karaliaus priešus. O geriu tik su draugais. Susitiksime po trijų dienų... dvikovoje. Dabar mes grįžtame į Gizą. Duokite kelią!

Riteris linktelėjo, apsisuko ant kulnų ir lėtai nuėjo durų link. Tačiau prieš apsigręždamas išsiblaškiusiu žvilgsniu apžvelgė salę ir atsitiktinai pastebėjo Katriną. Vos neverkdama, jaunoji moteris iš sužaižaravusių juodų jo akių suprato, kad jis ją atpažino. Nesuvokdama, ką daranti, maldaujamai ištiesė rankas į jį . Tačiau Arno de Monsalvi jau buvo kitame menės gale ir po akimirkos didžiulės durys trinktelėjo dviem riteriams iš paskos. Kai juodojo riterio figūra išnyko, Katrinai pasirodė, kad šviesos apsiblausė ir didžiulė salės erdvė staiga tapo tamsi ir šalta.

Tuo metu nuskambėjo trimitai, iškilmingai skelbdami puotos pradžią.

Vienuoliktas skyrius

Grumtynės

Ta puota Katrinai atrodė it pernelyg užsitęsusi kankynė. Ji troško tik vieno - likti viena tyliame kambaryje, kur galėtų ramiai galvoti apie taip netikėtai į jos gyvenimą sugrįžusį žmogų. Šį vakarą, staiga išvydus Arno, jos širdis tarsi apmirė, paskui, jam išeinant, ėmė daužytis vis smarkiau ir smarkiau, o kai kario figūra juodais šarvais dingo už ąžuolinių durų, vos nepuolė iš paskos, ir teko sutelkti visas savitvardos bei blaivaus proto atsargas, kad atsilaikytų šitam beprotiškam troškimui. Ji nežinojo, kas būtų atsitikę paskui, bet už laimę kalbėtis su juo, liesti, visu kūnu jausti skvarbų juodų akių žvilgsnį - už šitas džiaugsmo akimirkas Katrina būtų atidavusi viską. O už vieną palaimos akimirką jo karštame glėbyje ji ir sielą velniui būtų pardavusi.

Visą vakarą Katrina šnekučiavosi, šypsojosi ir gracingai priiminėjo komplimentus bei kitus susižavėjimo ženklus. Bet akys ir lūpos judėjo nevalingai. Iš tikrųjų jos mintys buvo per šimtą mylių nuo Amjeno rūmų. Ji šuoliais lėkė petys į petį su Monsalvi ir Ksantraju į Gizą, kur buvo įsikūrusi karaliaus Karolio stovykla. Su neklystančia mylinčios širdies nuovoka ji įsivaizdavo juodą kario siluetą, palinkusį prie arklio karčių, jo išraiškingą profilį ir kietai sučiauptas lūpas antveidžio šešėlyje. Ji beveik girdėjo duslų kanopų dunksėjimą, ginklų žvangesį, girdėjo, kaip po šarvais daužosi Arno širdis. Ji buvo šalia jo, drauge su juo,

buvo jo dalis, tarsi riterio kūnas ir kraujas būtų tapęs jos kūnu ir krauju. Įsisvajojusi vos beišgirdo šiurkštų Gareno balsą, kai jis įsakmiai paliepė:

- Važiuojam namo!

Niekas jau nebebuvo svarbu dabar, kai į jos gyvenimą vėl sugrįžo Arno. Ji nebegalvojo nei apie Gareną ir jo turtus, nei apie Pilypą ir jo karštą meilę. Arno sviestas žvilgsnis išeinant iš salės Katrinai vilties neįkvėpė, bet jai pasirodė, kad po panieka ir rūstybe, šmėkšančia jo akyse, suspindo kažkas panašaus į susižavėjimo kibirkštėlę. Šito plonyčio siūlelio palaikomos, ir stiebėsi jos svajonės ir viltys. Arno, žinoma, nekentė jos ir niekino, bet, kaip pabrėžė Abu al Chairas, taipogi ir geidė.

Kai valtis šliuožė žaliais kanalo vandenimis namų link, Katrina, sėdėdama šalia Gareno, su jauduliu galvojo, kaip reikės užsikariauti Arno. Akis į akį susitikti savo likimą, - likimą, kuris jau nebeatrodė toks beviltiškai neįmanomas, - koks svaiginantis ir jaudinantis šis išgyvenimas. Pasipūtėlis grafas de Monsalvi galėjo kiek tinkamas su panieka žiūrėti į gelumbininko dukterėčią, bet ponia de Brazi savo padėtimi jam jau buvo lygi. Katrina susivokė, kad santuokos dėka ji su Arno atsidūrė beveik ant to paties visuomenės laiptelio. Patiko jam tai ar ne, bet dabar ji gyveno jo prabangos ir didybės pasaulyje. O šį vakarą jai pasitaikė galimybė išbandyti savo stulbinančio grožio kerus. Kaip dažnai į ją smigo Pilypo žvilgsnis! Kaip ir visų kitų vyrų žvilgsniai - goslūs, aistringi ir alkani. Katrina pirmą kartą pasijuto esanti tokia stipri, kad pajėgtų pašalinti visas kliūtis nuo savo meilės kelio, tokias, kaip, pavyzdžiui, sena Arno neapykanta Legua šeimai. Ji davė sau žodį išgydyti jį nuo šito pačiu artimiausiu metu. Kaip galėjo jis kaltinti ją dėl brolio mirties, žinodamas, kad jos tėvas buvo pakartas, namas - sugriautas, kad vos nežuvo ji pati? Katrina suvokė tik viena: visa savo prigimtimi ji geidžia šito žmogaus, jai vis dar tolimo, ir nenusiramins tol, kol nepriklausys jam - visiškai ir amžiams.

Nugrimzdusi į savo slaptas mintis, ji atsitokėjo tik savo namuose. Katrina užlipo į savo kambarį. Pamačius, kad iš paskos atsekė vyras, jai teko prisiminti ir jo egzistavimą. Jis stovėjo atsirėmęs į židinio sienelę ir smalsiai ją stebėjo. Katrina negalėjo įspėti, kokios mintys slepiasi po šita bejausme kauke, ir blankiai

jam šyptelėjo, ilgą aksominį apsiaustą numesdama tiesiai į šalimais stovinčios Saros rankas.

- Argi jūs nepavargote? - paklausė ji. - Aš jaučiuosi visiškai išsekusi. Visi tie žmonės, ir tas karštis!

Tai sakydama, ji pasisuko į veidrodį. Jis atspindėjo kerintį jos grožį, paryškintą ant kaktos žėrinčio tamsaus deimanto. Manydama, kad Garenas jai iš paskos atslinko tik atsiimti savo brangenybės, ji skubiai nusiėmė auksinį lankelį su deimantu ir padavė vyrui.

- Štai jūsų mylimiausias deimantas! Prašau pasiimti. Įsivaizduoju, kaip iš anksto mėgaujatės malonumu grąžinti jį į saugią vietą...

Garenas nekantriai atstūmė jam ištiestą brangenybę. Jo plonas lūpas iškreipė paniekinanti pašaipa.

- Pasilikite jį sau! - ištarė jis. - Mano buvimas čia niekaip nesusijęs su šituo deimantu. Atėjau paklausti, ar seniai pažįstate mesirą de Monsalvi?

Klausimas Katriną užklupo netikėtai, ir ji neramiai pasigręžė į Sarą. Bet čigonė, pamačiusi, kad jos ponas nori pasikalbėti su žmona, tyliai, kaip visada, pranyko iš kambario, palikdama juos vienus. Jaunoji moteris nusisuko, pasiėmė dramblio kaulo šukas ir ėmė atsargiai šukuoti savo ilgus plaukus.

- Kodėl manote, kad aš jį pažįstu? - paklausė.

- Šį vakarą jūs išsidavėte neatsargiu savo jausmų protrūkiu. Nebūtumėte taip suvirpėjusi, pamačiusi nepažįstamą žmogų. Tad leiskite man pakartoti savo klausimą. Kur ir kada buvote su juo susitikusi?

Garenas kalbėjo visai mandagiai, o jo balsas nebuvo pakeltas nė vienu tonu, bet Katriną apgauti buvo sunku. Jis laukė atsakymo, ir lauks jo iki galo. Ji nusprendė, kad protingiausia būtų pasakyti jam tiesą arba, mažių mažiausiai, dalį tiesos, tą dalį, kurią jis supras. Trumpai jam papasakojo sceną pakelyje į Dižoną, kai juodu su Matjė rado sužeistą žmogų, ir kaip nunešė jį į viešbutį, o Abu al Chairas toliau juo rūpinosi ir išgydė.

- Kaip matote, - nusišypsojo ji, - tai mano senas, nors ir tolimas pažįstamas. Taigi visai suprantama, kad aš taip susijaudinau, netikėtai išvydusi jį šį vakarą, ir dar tokiomis tragiškomis aplinkybėmis.

- Tragiškomis - visai tinkamas žodis, mano brangioji. Labai panašu, kad neilgai trukus jums teks apverkti per ankstyvą savo seno pažįstamo mirtį. Vandomas - puikus kovotojas, lankstus ir klastingas kaip gyvatė bei stiprus kaip jautis... Tad mūšis bus mirtinas. Jums su savo jautriu charakteriu, ko gero, nereikėtų dalyvauti šiose varžybose.

- To betrūko! Aš stebėsiu šią dvikovą! Argi monsinjoras Pilypas nekvietė mūsų?

- Kvietė. Ką gi, jei manote esanti tokiam reginiui pakankamai stipri, mes ten nueisime. Labos nakties, Katrina!

Katrina akimirką susvyravo, ar nesulaikius jo dar truputį. Savo elgesiu jis uždavė jai galvosūkį, ir norėjosi išsiaiškinti, kiek jis ja patikėjo. Bet čia nugalėjo noras pasilikti vienai su mintimis apie Arno. Ji leido išeiti Garenui ir netgi Sarai, kai ši sugrįžo padėti jai nusirengti. Ji net nesiruošė čigonei patikėti savo svajonės, kuri gavo pradžią taip šiltai ir paslaptingai, kaip kūdikis įsčiose, ir kurią ji ruošėsi puoselėti tol, kol ateis laikas skinti savo laimės vaisius.

Vieną minutę jos mintys susitelkė ties vienu žodžiu: Arasas. Ji prisivertė užmiršti, kad ten Arno rizikuos savo gyvybe. Viskas, apie ką įstengė galvoti, buvo tai, kad po dviejų dienų juos vėl sups tos pačios miesto sienos, virš jų galvų vėl plytės vienas ir tas pats dangus. Katrina prisižadėjo sau, kad šįkart neleis Arno nueiti tol, kol vėl jo neužkariaus, kad ir kokiomis aplinkybėmis susitiktų.

Brazi šeimai rasti tinkamą rezidenciją Arase pasirodė kur kas sunkiau, nei Amjene. Pilypas Burgundietis per daug rūpinosi doraisiais Araso gyventojais, kad verstų juos palikti savo būstus taip akiplėšiškai, kaip tai padarė Amjeno vyskupas.

Katrinai kartu su Ermengarda de Šatovilen, Mari de Vogrinjez ir dviem kitomis hercogienės freilinomis teko pasitenkinti dviem kambariais miesto centre, nenoriai joms suteiktuose vilnos pirklio. Garenas tuo metu nuvyko į viešbutį kartu su Nikolia Rolenu ir Lamberu de Sol. Katrinai tai patiko, ji šitą laikiną išsiskyrimą su vyru priėmė kaip savo planų sėkmės ženklą.

Miestą įkaitino naujiena apie tai, kad rytoj įvyks dvikova. Iš visų aplinkinių pilių ir kaimų, netgi iš gana tolimų miestelių į Arasą plaukė minios žmonių. Prie miesto sienų kaip grybai dygo

palapinės, ir atrodė, kad Araso sienos išaugusios didžiulių žiedų lauke. Aikštėse ir kryžkelėse dvikova buvo vienintelė pokalbių tema, ir daugelis lažinosi dėl jos baigties. Katriną siutino, kad dauguma statė už Vandomo Bastardą. Atrodė, kad niekas daug neduotų už Arno de Monsalvi gyvybę, ir turgaus aikštė buvo pilna žmonių, pareiškusių, jog jie nenorėtų atsidurti jo vietoje. Galų gale Katrinos kantrybė išseko.

- Nuo kada šiurkšti jėga labiau vertinama už narsą ir vikrumą? - piktai sušuko ji, padėdama poniai Ermengardai iškraustyti skrynias ir iškabinėti suknias vakaro puotai bei rytojaus reginiui. - Taip, šitas Bastardas stiprus kaip lokys, bet tai dar nelaiduoja jam pergalės.

- Trauk juos velniai, meilute, - atsiliepė Ermengarda, skubiai pagriebdama iš Katrinos savo genujietiško aksomo suknelę, kad ši jos įširdusi nesulamdytų, - atrodo, kad šitas pernelyg savimi pasitikintis vyrukas rado galų gale vieną gerbėją! Bet man visgi atrodo, kad jums reikėtų melstis už Bastardą, nes juk jis gins mūsų hercogo garbę. Nejaugi nesate tokia ištikima burgundė, kokia dedatės?

Katrina pajuto, kaip varstoma aštraus tiriančio kūningos damos žvilgsnio ima rausti, ir nieko neatsakė. Susivokė išsidavusi, bet veikiau būtų sutikusi duoti nupjauti sau liežuvį, negu atsisakytų savo žodžių. Bet Ermengarda, regis, visai neįsižeidė. Ji garsiai nusikvatojo ir taip stipriai paplojo savo jaunajai draugei per nugarą, kad ši vos neišlėkė pro atviras duris.

- Nežiūrėkite į mane taip piktai, Katrina! - sušuko ji. - Mes čia vienos, ir aš nesiginsiu, kad ir pati sumesčiau keletą poterėlių už šitą jauną išsišokėlį. Nepainiodama čia karaliaus Karolio - mūsų teisėto ir vienintelio valdovo, galiu pasakyti, kad man visada patiko jauni gražuoliai, ypač jeigu jie įnoringi, be prietarų, ir be viso to, dar šiek tiek pasiutę. O šitas, po velnių, tiesiog nuostabus, šitas eržilas! Būčiau kokia dvidešimčia metų jaunesnė...

- Tai ką darytumėte? - nusišypsojo Katrina.

- Ką daryčiau, nežinau, bet pasakysiu viena: vos tik jis įlįstų į lovą, kur buvus, kur nebuvus - aš jo jau ten ir belaukianti. Ir prisiekiu, kad manęs iš ten jau ir su kardu neiškrapštytų! Jei tik neklystu, šitas vaikinas apdovanotas ne tik puikia išvaizda, bet ir tikro vyro charakteriu. Iš akių matyti! Prisiekiu, kad

meilėje jis labai išradingas. Apie šitai visada gali pasakyti iš karto, jeigu tik, žinoma, turi tam tikrą patirtį.

Katrina tuo metu savo raudoną suknelę rūpestingai išskleidė ant didžiulės lovos, kur miegojo su savo garderobo tvarkytoja. Vylėsi šitaip paslėpsianti raudonį, kuris užliejo ją klausantis atvirų ir draugiškų ponios Ermengardos prisipažinimų. Bet grafienė buvo labai akyla.

- Palikite ramybėje tą suknelę, - pasakė ji linksmai. - Baikite su manimi slapukauti, brangioji, ir nevaidinkite, kad jus šokiruoja mano kalbos. Aš paprasčiausiai jums papasakojau, ką daryčiau būdama dvidešimčia metų jaunesnė... Pavyzdžiui, jūsų vietoje!

- O! - susigėdusi aiktelėjo Katrina.

- Aš gi prašiau jūsų nežaisti su manimi slėpynių, Katrina de Brazi, ir nelaikyti manęs sena kvaiša. Kai kuriais požiūriais tokia ir esu, bet atpažinti įsimylėjusį dar sugebu. Jums labai pasisekė, kad praėjusią naktį baliuje jūsų vyras negalėjo atidžiai jūsų stebėti. Meilė šitam žmogui buvo rašyte įrašyta jūsų veide.

Pasirodo, Katrinos paslaptis, kurią ji manė giliai paslėpusi nuo smalsių akių, buvo aiškiai užrašyta jos veide? Kažin kas dar tai pastebėjo? Kas iš dalyvavusių sužieduotuvių pokylyje užčiuopė paslaptingą juodojo riterio ir damos su deimantu ryšį? Gal Garenas? Tada visai pateisinamas būtų ir jo santūrumas tą vakarą. Galbūt hercogas. Ir, be jokios abejonės, dauguma moterų, visada ieškančių savo varžovių silpnybių, kurias paskui galėtų panaudoti prieš jas kaip mirtiną ginklą.

- Nesikankinkite, - pridūrė ponia Ermengarda, viską suprasdama iš išraiškingo Katrinos veido. - Jūsų vyras turi tik vieną akį. O dėl monsinjoro, tai jis buvo per daug susirūpinęs savo puikiuoju riteriu, kad stebėtų dar ir jus. Ir rizikuodama pasirodyti įžūli, turiu jums pasakyti, kad pasirodžius tokiam kavalieriui, kaip Arno, visos moterys spokso tik į jį, o ne seka viena kitą. Nagi nesigraužkit taip! Nedaug kas taip atkakliai mokėsi tyrinėti žmonių veidus, kaip aš, - ir niekas nemyli jūsų taip, kaip aš. Nesijaudinkit! Jūsų paslaptis patikimose rankose.

Po šių jos žodžių kamuolys, įstrigęs Katrinos gerklėje, prapuolė, ir akimirką ją apėmusi panika pasitraukė. Moteris su palengvėjimu atsikvėpė. Ją maloniai sujaudino ir vilčių teikė ištikima ponios Ermengardos bičiulystė. Ermengarda de Šatovilen garsėjo

nuoširdumu ir atvirumu. Visi žinojo, kad ji niekada nesigriebs menkiausios apgaulės, net jei nuo to priklausytų jos gyvybė. Aukšta kilmė įpareigojo būti tiesiai ir išdidžiai, bet netrukdė įkyriai smalsauti, kaip ir kitoms moterims. Paėmusi Katriną už rankos, ji pasisodino ją ant didžiulės lovos priešais save ir kerinčiai nusišypsojo.

- Dabar, kai jau atspėjau vieną jūsų paslapties pusę, turite man atskleisti ir kitą, brangioji. Nekalbant jau apie tai, kad esu pasirengusi visokeriopai jums pagelbėti, turiu pasakyti, kad niekas taip manęs nedomina, kaip nuostabiai švelnios meilės istorijos...

- Bijau, kad galiu jus nuvilti, - atsiduso Katrina. - Čia beveik nėra ką pasakoti.

Jau seniai ji nesijautė tokia rami. Sėdėdama didžiuliame kambaryje po aukštais skliautais šalia šios geros ir ištikimos moters, Katrina mėgavosi ramybės ir pasitikėjimo atmosfera, ir tai padėjo jai atskleisti savo širdies paslaptį. Už šitų sienų liko miesto šurmulys, maišatis ir marga žmonių minia, kuri rytoj plūstels, trokšdama pamatyti, kaip du riteriai stengsis vienas kitą užmušti. Katrina miglotai nujautė, kad laimingas jos gyvenimo tarpsnis eina į pabaigą. Ji nujautė ir tai, kad kelias, jos laukiantis, bus klampus ir duobėtas, ir kad ji nusidaužys rankas ir kojas į aštrius akmenis, kurių kontūrus jau spėjo įžvelgti. Kaip ten skamba eilutė, kurią jai vieną kartą citavo Abu al Chairas? “Meilės kelias erškėčiais nuklotas...” Net ir už vieną meilės valandą ji buvo pasiryžusi nueiti tą ilgą kelią, o jeigu reikės, paženklinti jį savo krauju. Per tą vieną meilės valandą ji išnaudotų visas savo karšto jausmo atsargas, atiduotų visą save. Taip jai svajojant, Ermengardos pastaba sugrąžino ją atgal į žemę.

- O ką, jei Vandomas rytoj jį nukaus?

Akimirksniu ledinis siaubas sukaustė Katriną, lyg su replėmis sugnybo širdį, o akys paplūdo ašaromis. Ji nė pagalvoti negalėjo, kad Arno gali būti užmuštas. Jis jai atrodė viso kas gyva įsikūnijimas, o jo kūnas tarsi nulietas iš to paties kieto plieno, kaip ir jo šarvai. Katrina iš visų jėgų stengėsi nuvyti siaubingą reginį - Arno guli kraujo klane ant arenos smėlio. Jis neturi mirti! Mirtis negali jo pasiimti, nes jis priklauso jai, Katrinai!

Bet Ermengardos žodžiai rado spragą storoje gynybinėje jos pasitikėjimo sienoje, ir ėmė skverbtis nerimas ir abejonė. Ji pašoko ant kojų ir, pasigriebusi apsiaustą, užsimetė jį ant pečių.

- Kur jūs? - paklausė ponia Ermengarda.

- Noriu pamatyti jį... Turiu pasakyti jam.

- Ką?

- Nežinau! Kad myliu jį! Negaliu leisti, kad jis žūtų nesužinojęs, ką man reiškia...

Ji karštligiškai metėsi prie durų, bet Ermengarda sulaikė, sugriebusi už ilgos skraistės krašto. Tada suėmė už pečių ir pasodino ant skrynios.

- Gal iš proto išsikraustėt? Karaliaus žmonės įkūrė stovyklą prie miesto vartų, o Vandomo Bastardas išsiskleidė savo palapinę priešais. Abi stovyklas supa hercogo sargybiniai ir karaliaus škotai, vadovaujami Džono Stiuarto*, grafo de Biušano, Prancūzijos konetablio. Pasprukti iš miesto pro vartus nepavyks, nebent nusileisti nuo sienos virve. Ir vis tiek į stovyklą nepateksite. Pagaliau, net jei ir būtų įmanoma, aš neleisčiau.

- Bet kodėl? - suriko Katrina pro ašaras. Stiprūs Ermengardos pirštai skaudžiai įsmigo jai į petį. Bet Katrina nepyko, nes žinojo, kad po rūsčia burgundės povyza slepiasi šilta ir švelni širdis.

- Todėl, kad vyrui, susiruošusiam kautis už savo gyvybę, moterų ašaros visai nerūpi. Jos gali tik pakirsti jo narsą ir atimti ryžtą. Arno de Monsalvi žino, kad jūs - hercogo meilužė. Ši mintis tik kurstys jį kautis narsiau ir smarkiau. Jeigu jis liks gyvas, turėsite pakankamai laiko užkariauti jo širdį ir kartu su juo atsiduoti saldžioms meilės akimirkoms.

Katrina ištrūko ir pašėlusiu žvilgsniu pažiūrėjo į savo rūsčiąją draugę.

- O jeigu žus? Kas bus, jei rytoj jį nužudys?

- Tokiu atveju, - piktai suriko Ermengarda, - tokiu atveju tau teks pasielgti kaip stiprios dvasios moteriai ir visiems įrodyti, kad, nepaisant prastos kilmės, iš tikrųjų esi verta dabartinės savo padėties. Galėsi nusižudyti, jei nebijai užrūstinti Dievo, arba

---

* Džonas Stiuartas (1380-1428) - grafas de Biušanas, škotų karaliaus Roberto Stiuarto II anūkas. 1420 m. Džonas Stiuartas atėjo į pagalbą Karoliui su 6000 kareivių ir buvo paskirtas Prancūzijos konetabliu.

gyva pasilaidoti kokiame nors moterų vienuolyne, kartu su tomis, kurių širdys beviltiškai sudaužytos. Viskas, ką tu gali padaryti dėl šito žmogaus, kurį taip myli, Katrina de Brazi, - tai pulti šalia manęs ant kelių ir melstis, melstis mūsų Viešpačiui Jėzui Kristui ir Mergelei Marijai, kad išsaugotų jį gyvą tau.

Turnyro aikštelė buvo už miesto sienų plačiame lygiame lauke, apjuostame Skarpo upės. Medinės žiūrovų tribūnos buvo nukreiptos į upę. Jas sudarė dvi galerijos abipus didelės ložės hercogui su seserimis bei jo svečiams. Dvi didžiulės saugomos ginkluotų sargybinių palapinės varžovams buvo išskleistos abiejuose ilgos arenos galuose, ir ten jau grumdėsi minia žmonių. Kai Katrina su Ermengarda nusigavo iki arenos, Katrina greitai apsidairė. Jos žvilgsnis abejingai nuslydo tamsiai raudonu šilku palapinės, virš kurios plazdėjo vėliava su Bastardo herbu - ant užpakalinių kojų stovintis liūtas, perrištas juoda juosta, reiškiančia nesantuokinę kilmę. Prie Bastardo palapinės buvo susibūrę žmonės iš asmeninės Pilypo apsaugos su juodai sidabriniais šarvais. Tačiau didelės žibuoklių spalvos akys įsmigo į kitą palapinę, aplink kurią stovėjo škotų konetabliai su sidabrine ginkluote ir šalmais, papuoštais baltomis gervės plunksnomis. Katrinai nereikėjo net žiūrėti į herbą su juodu ereliu ant sidabrinio skydo, pakabintą virš įėjimo į palapinę: jos mylinti širdis ir taip atspėjo už šitų žydrų plono šilko sienų - Prancūzijos spalvos sienų - esant Arno. Kiekviena jos esybės dalelė veržte veržėsi pas jį. Širdį dar labiau sugniaužė, kai pabandė įsivaizduoti, kokią klaikią vienatvę turėtų kęsti žmogus, eidamas į mirtį.

Prie Vandomo palapinės tvyrojo šurmulys, nenutrūkstama marga upe į palapinę ir iš jos zujo riteriai ir pažai. Priešinėje pusėje stovinčios Arno palapinės užuolaidos net nesušlamėjo, vienintelis pas jį užėjęs žmogus buvo šventikas.

- Jeigu nežinočiau, kad jaunasis nutrūktgalvis ten, - ištarė kažkas už Katrinos nugaros, - pamanyčiau, kad jo palapinė jau tuščia.

Ermengarda, sukėlusi nemažą sambrūzdį, kol išsirinko tinkamo dydžio pagalvėlę atsisėsti, taipogi apsidairė. Ji atkreipė dėmesį į kažkokį dvidešimt septynerių dvidešimt aštuonerių metų jaunuolį. Liesokas, šviesiaplaukis ir elegantiškas ir, kaip pasirodė, ne itin protingas. Jis buvo neabejotinai gražus, bet, Katrinos nuomone,

pernelyg patenkintas savimi. Ermengardai jo pastaba pasirodė įžeidi, todėl, negaišdama laiko, pareiškė: "Pasilaikyk savo kvailą išmintį sau, San Remi! Jaunasis Monsalvi ne iš tų, kurie sprunka..."

Žanas de San Remi atsakė jai įžūlia šypsena, paskui gremėzdiškai perlipo per sėdynių eilę ir įsitaisė šalia damų.

- Aš žinau tai geriau už jus, ponia Ermengarda, juk buvau prie Azenkūro ir turėjau progos matyti nepaprastus jo žygdarbius. O jam tuomet tebuvo šešiolika! Prisiekiu visais šventaisiais, šitas vyras turi liūto širdį! Jis valdė savo lenktą kardą taip dailiai, lengvai, kaip valstietis dalgį javų lauke. Šiaip ar taip, atvirai pasakius, vienintelis dalykas, verčiantis mane taip kalbėti, buvo noras atkreipti jūsų dėmesį ir užmegzti pokalbį. Nekantrauju būti supažindintas su šia nepaprastai dailia dama, kuria jau trys dienos gėriuosi iš tolo.

Ir jis padovanojo Katrinai tokią kerinčią šypseną, kad ji iškart atleido jam įžūlumą. Tiksliau pasakius, atleido jam tą pat akimirką, kai išgirdo šiltus žodžius Arno adresu. Staiga jaunuolis su savo puikiu žaliu dubletu, taip gausiai aptaisytu auksiniais galionais, kad buvo panašus į vėjo siūbuojamą kviečių lauką, pasirodė jai daug patrauklesnis ir nebe toks panašus į atgijusią figūrėlę iš maldaknygės miniatiūrų.

Ant jo galvos puikavosi keista skrybėlė, nepanaši nė į vieną iš tų, kurias dėvėjo kiti žiūrovai, - mažytė, su atsainia elegancija papuošta ilga plunksna.

Ermengarda susijuokė.

- Kodėl iš karto nuo šito nepradėjai, užuot malęs liežuviu nei šį, nei tą! Brangi Katrina, tu matai mesirą Žaną Lefevrą de San Remi iš Abervilio. Slaptasis monsinjoro hercogo tarėjas, didysis herbų skydų ekspertas, heraldikos žinovas. O jūs, brangusis drauge, susipažinkite su ponia Katrina de Brazi, mūsų valstybės iždininko žmona ir našlės hercogienės freilina.

San Remi susižavėjęs nusilenkė Katrinai, be to, jo įgudusi akis greitai nuslydo visomis jos suknelės detalėmis ir galvos papuošalais.

- Regėdamas jus negali nesigėrėti! - sušuko jis. - Kas gali būti žavesnio už jūsų suknelės lakonišką eleganciją ir jai kontrastuojančius šiuos dieviškus ametistus! Kai tik čia atėjau,

vien į jus ir težiūriu, ir jei leistumėt man taip išsireikšti - esu tiesiog pritrenktas! Taip, būtent, - pritrenktas!

Tądien Katrina segėjo ametistų ir deimantų komplektą, padovanotą Gareno sužieduotuvių dieną. Kad nuostabieji akmenys būtų dėmesio centre, ji apsivilko baltą atlasinę kuklaus kirpimo suknelę. Puošnus atlasas, atsimušantis violetiniais šešėliais, buvo toks minkštas, kad iki pat klubų buvo tarsi priaugęs prie jos figūros. To pat atlaso galvos apdangalą puošė plonučiai nėriniai, kurie lyg rūkas dengė jos apnuogintus pečius. Ji buvo apsirengusi labai subtiliai ir kartu kažkaip karštligiškai. Šiandien, kai Arno rizikuoja gyvybe, jai norėjosi būti ypač gražia. Svarbu, kad jis pastebėtų ir išskirtų ją iš kitų.

Ložės - trapus ryškiaspalvis įrenginys - greitai prigužėjo kilmingų žiūrovų. Čia buvo puošniai apsirengusių jaunų merginų ir damų, jaunų bajorų ir valstybės tarėjų. Atėjo netgi keletas senstelėjusių riterių, kad į kitų žygdarbius žiūrint, atgytų seni prisiminimai. Katrina pastebėjo, kaip atvyko Mari de Vogrinjez ir kaip susiraukė pamačiusi, kad ponia de Brazi jau sėdi pirmoje eilėje. Prie jų šliejosi Žanas de San Remi ir be perstojo plepėjo, su jumoru komentuodamas vieną ar kitą kostiumą, tiksliai ir ironiškai apibūdindamas ateinančiuosius. Ermengarda, sėdinti iš kitos Katrinos šalies, atsiliepdavo į linksmas replikas, ir jų pokalbis truputį prablaškė susirūpinusią Katriną. Tačiau ji neiškentė nepaklaususi:

- Sakote, kad matėte mesjė de Monsalvi mūšio lauke, pone de San Remi? Ar manote, kaip daugelis čia susirinkusių, kad jis turi maža šansų atsilaikyti prieš Bastardą iš Vandomo?

Ermengarda viską suprato ir įširdusi atsiduso. Bet San Remi ištiesė priekin ilgas kojas ir nusijuokė. Paskui jis suokalbiškai palinko prie savo kaimynės:

- Niekam nepasakokite apie tai, ką jums dabar pasakysiu, antraip mane ims persekioti ar net ištrems, bet, mano nuomone, šitam Bastardui bus sunku į aną pasaulį išgarbinti jaunąjį mesirą Arno. Lionelis, žinoma, turi jėgos persvarą, bet, antra vertus, de Monsalvi kaunasi su anglų šalininku ir, kaip pasakoja, jo charakteris bjauriausias visoje Prancūzijoje. Jis padarys viską, kad nebūtų nukautas, nebent pats to panorėtų... Šiaip sau, kad paerzintų savo priešininką.

Jis nusijuokė, nerūpestingai ir paikai, lyg leistų suabejoti savo nuoširdumu. Katrina, pajutusi palengvėjimą, nutilo. Tarsi akmuo nuo širdies būtų nusiritęs, ėmė atgauti savitvardą. Deja, pokalbis nutrūko, nes princų lydimas į centrinę ložę įžengė hercogas. Didžiulė ložė buvo visa drapiruota tamsiai raudonu aksomu su auksiniais kutais. Juos pasitiko garsiais šūksniais. Pilypas, kaip visada apsirengęs savo juodu apsiaustu, su gobtuvu ant galvos ir briliantais ant kaklo, kiekvienas didumo sulig graikišku riešutu, buvo išbalęs, bet ramus. Katrina pagavo jo žvilgsnį, užklydusį į galeriją, kur prastuomenė, nuoširdžiai įsilinksminusi, susispietė prie medinio barjero. Jis neprarado rimties. Šalia stovėjo dvi sužadėtinių poros. Priekyje akmeniniu veidu Bedfordo hercogas, iškilmingai už parankės laikantis Aną, o už jo grafas Rišmonas su Margarita, laimingai besišypsantys ir ryte ryjantys vienas kitą akimis. Burgundijos hercogas atsisėdo į krėslą, pažymėtą jo herbu, tarp anų dviejų porų ir kilmingų žiūrovų. Už Pilypo krėslo šešėlyje Katrina pamatė savo vyrą ir Nikolia Roleną. Nekreipdami dėmesio į areną, jie dėl kažko ginčijosi.

Atsisėdęs Pilypas davė ženklą. Dvidešimt trimitininkų, stovinčių priešais tribūną, priglaudė savo instrumentus prie lūpų ir garsiai sutrimitavo. Aidas atsišaukė debesų aptrauktose dangaus platybėse. Katrina pajuto, kaip jos veidas suakmenėjo, o nugara perbėgo šaltas drebulys. Išmušė dvikovos valanda! Turnyro tvarkdarys su balta lazdele praėjo tarp dviejų tampriai per visą arenos ilgį įtemptų virvių, žyminčių siaurą taką. Paskui jį ėjo šešetas heroldų - šauklių. Žanas de San Remi pašnibždom pristatė juos Katrinai. Jaunasis tarėjas buvo neregėtai susijaudinęs.

- Monsinjoras žadėjo, kad kai įkurs riterių ordiną, mane paskirs jo metraštininku.

- Tai puiku! - iš mandagumo pasidžiaugė Katrina, kartu stebėdamasi jo paikumu. Jos dėmesį tuo metu buvo prikaustęs turnyro tvarkdarys. Po fanfarų griausmo stojus tylai, jis paskelbė mūšio taisykles bei sąlygas. Katrinai jos buvo smigte įsmigusios į širdį. Pastarąsias dvidešimt keturias valandas abiejų šalių heroldai šūkaliojo apie jas iš visų plaučių ant visų kampų. Mintyse ji pakartojo: “Pasirinktas ginklas - ietis ir kovinis kirvis. Kiekvienas priešininkas gali sulaužyti šešias ietis...” Kol buvo skelbiamos

dvikovos sąlygos, Katrina karštai meldėsi Juodajai Dižono Madonai - Gerosios Vilties Dievo Motinai.

"Apsaugok jį, - meldė ji, - apsaugok jį, šventoji Dievo Gimdytoja. Gelbėk jį nuo pikto! Bet svarbiausia, palik jį gyvą... net jeigu turėčiau apleisti jį amžiams. Tada bent žinosiu, kad jis gyvena po tuo pačiu dangum. Išsaugok jį man, Maloningoji, prašau, išsaugok..."

Jos gerklė išdžiūvo. Heroldo pakviestas Vandomo Bastardas atjojo risčia ir su visa ginkluote atsistojo priešais hercogą. Katrina su nerimu žiūrėjo į milžinišką riterį. Jo ginklai iš juodinto plieno ir žirgo šarvai buvo beveik pasislėpę po pilka gūnia ir avietiniu kaušu. Emblema - ant užpakalinių kojų stovintis liūtas - buvo pritvirtinta šalmo priekyje. Jis buvo panašus į pilkai raudoną gynybinę sieną! Taip, tai atrodė įspūdingai: Katrina kaip užburta negalėjo atplėšti nuo jo akių.

Pasigėrėjimo šūksnis, išsprūdęs iš tūkstančių gerklių, privertė ją krūptelėti.

- O! - susižavėjęs sušuko San Remi.

Katrina lyg sapne išvydo, kaip su visa ginkluote iš paviljono išjojo Arno. Lionelis de Vandomas pagarbiai jį stebėjo. Riteris turėjo ne tik skydą su vanagu. Pagarbos ženklan, kaip pastebėjo Sen Remi, Arno de Monsalvi dėvėjo Prancūzijos karaliaus spalvas. Žydro šilko apsiaustas su auksu siuvinėtomis karališkosiomis lelijomis dengė ne tik jį patį, bet ir žirgą iki pat kanopų. Žydrai auksinė buvo ir odinė pelerina, kyšanti iš po šalmo ir dengianti kaklą iš užpakalio. Juodą vanagą ir grafo karūną ant šalmo pakeitė laiba auksinė karališkoji lelija, kuri atrodė kaip didžiulis žėrintis brangakmenis. Tik viena šalmo detalė skyrė jį nuo karališkojo: vietoj karališkos karūnos jį juosė siauras žydrai auksinis kaspinas. Karališkomis spalvomis pasipuošęs, su pakeltu šalmo antveidžiu, absoliučiai ramus Arno kėlė pagarbą kaip riteris ir kaip karaliaus atstovas.

- Jis dieviškas! - kimiai ištarė Ermengarda Katrinai. - Jis galėtų būti Mykolas Arkangelas!

Bet San Remi liūdnu veidu tik skeptiškai palingavo galvą.

- Norėčiau, kad taip būtų! - pasakė jis. - Karališkosios lelijos neturi būti sutryptos į purvą, kitaip bus paniekintas ir pats karalius! Ir pažiūrėkite, kaip išblyško monsinjoras!

Tai buvo tiesa. Pasisukusi į Pilypą, Katrina pamatė, kad jis išbalęs it numirėlis. Jo veidas, patamsintas gobtuvo ir apykaklės, atrodė pilkai žalias. Ji suprato, kiek daug dabar atiduotų hercogas, kad galėtų susiremti su Arno. Jo nejudrios pilkos akys buvo prikaustytos prie lelijos ant de Monsalvi šalmo. Tai buvo karti užuomina princui Burgundiečiui, pasikvietusiam anglus. Bet Pilypas privalėjo tvardytis.

Vienu metu abu riteriai, skiriami lynų, nulenkė ietis prieš tribūnas. Katriną apėmė nervinis drebulys. Ji pamatė, kaip graži ir skoningai apsirengusi jauna moteris, sėdinti netoli Pilypo, persisvėrė per ložės turėklus ir prie Bastardo ieties pririšo rausvą auksu išsiuvinėtą šalį. Hercogo veide pasirodė pirmas šypsnys. Žanas de San Remi šnibžtelėjo:

- Tai ponia de Prel! Paskutinė monsinjoro favoritė. Ji davė ženklą, kad tikisi hercogo meilės. Ji pagimdė Pilypui sūnų ir jau regi save hercogiene!

Katrina viską būtų atidavusi, kad tik galėtų pritvirtinti prie Arno ieties savo muslininį vualį. Bet jos dėmesį patraukė hercogo ložė, kur, atrodo, kažkas vyko. Princesė Margarita atsistojo ir, žiūrėdama į de Rišmoną, paklausė:

- Prašau jūsų leidimo, monsinjore! - jos skaidrus balsas buvo išgirstas visų čia esančių.

De Rišmonas linktelėjo su šypsena, iškreipiančia jo sudarkytą veidą.

Katrina prisiminė princesės kalbas Sen Polio rūmuose ir pro ašaras pamatė, kaip Margarita pasilenkė į priekį ir šypsodamasi prisegė žydrą vualį prie Arno ieties tardama:

- Tegul Dievas suteikia jums stiprybės, Arno de Monsalvi, jūsų brolis buvo mano draugas. Tai kilnus poelgis! Melsiuosi, kad jums pasisektų!

Nors ir su šarvais, Arno pasilenkė, prisiliesdamas arklio kaklo:

- Dėkoju jums, maloningoji ponia! Aš kausiuosi su meile jums ir narsiajam kariui, kuriam teko laimė tapti jūsų vyru. Didžiuojuosi šita garbe ir veikiau žūsiu, negu išduosiu ją. Tegul Viešpats duoda jums tiek laimės, kiek yra gerumo jūsų širdyje!

Pilypo Burgundiečio veidas nervingai suvirpėjo, atrodė, kad jis paseno mažiausia dešimčia metų. Nepažvelgusi į brolį, Margarita grįžo į savo vietą. Priešininkai atsuko vienas kitam nugaras ir

nujojo į priešingus arenos galus, kur ginklanešiai laikė paruošę jų ietis iš uosio su aštriais geležiniais antgaliais. Katrina iš raudonų plaukų pažino de Ksantrajų, Arno sekundantą. Jis turės šitą ietį sukryžiuoti su pono de Rebeko, Vandomo sekundanto, ietimi. Trimitininkai vėl sutrimitavo. Po to heroldas garsiai sušuko:

- Perkirskit virves! Dabar susieikite!

Virvės, perkirstos heroldų peilių, nukrito žemėn. Arena buvo paruošta, ir mūšis galėjo būti pradėtas. Su pakeltomis ietimis ir skydais kariūnai žengė vienas kito link.

Katrina sekundę užsimerkė. Pro sunkų arklių kanopų dunksėjimą girdėjo, kaip daužosi jos širdis. Žiūrovai tribūnose sulaikė kvėpavimą. Ermengarda ant merginos peties uždėjo savo sergstinčią ranką.

- Žiūrėk! Į šitai verta pažiūrėti. Kilminga moteris turi mokytis slėpti savo jausmus! - Po to pridūrė tyliau: - Atmerk akis, dėl Dievo! Į tave žiūri vyras!

Katrina greitai atsimerkė.

Pasigirdo aštrus džeržgesys, ir iš susirinkusiųjų krūtinės ištrūko riksmas. Ietys susmigo tiesiai į skydų vidurį. Tai buvo neregėtas smūgis, riteriai susvyravo, bet išsilaikė balne ir risčia nušuoliavo atgal pasiimti naujų iečių.

- Manau, pamatysim įdomią kovą, - džiaugėsi de San Remi.
- Tai bent smūgis buvo!

Katrina pasižiūrėjo į jo pusę. Toks azartas, kai sprendžiamas žmonių gyvybės klausimas, jai buvo nesuprantamas.

- Kaipgi taip, jūs nepalaikote Prancūzijos karaliaus, nors gimėte Abervilyje? - paklausė ji, norėdama paerzinti. Tačiau jis į jos išpuolį nesureagavo.

- Aš palaikiau jį anksčiau, - atsakė ramiai. - Bet Izabelės rūmai tokie sugedę, kad nebeaišku, ar vadinamasis Karolis VII yra teisėtas Prancūzijos karalius. Aš teikiu pirmenybę hercogui Burgundiečiui.

- Nors, kaip matau, palaikote Arno de Monsalvi.

- Todėl, kad man jis patinka. Jeigu jis nepalaikytų Karolio VII, tai man nebūtų didesnio malonumo, kaip kautis šalia jo.

- Jums turėtų pakakti, kad jis palaiko karalių, - griežtai pasakė Katrina. Ermengarda ženklu paliepė jai nusiraminti. Abu riteriai vėl pasileido galopu prieš kits kitą su tokiu azartu, kad

truputį neapskaičiavo. Bastardo arklys šastelėjo į šalį kaip tik tuo metu, kai reikėjo susigretinti su koviniu Arno žirgu. Ietys prasilenkė pro šalį, ir žirgai nunešė kovotojus į skirtingas puses. Prieš susitikdami vėl jie sugrįžo prie savo palapinių. Arno pasikėlė antveidį ir įkvėpė šviežio oro.

Katrina stebėjo jį, aistringai trokšdama sugauti jo žvilgsnį, kai jis lėta risčia prajojo pro priekines tribūnos eiles. Ji pastebėjo, kaip suvirpėjo gražus vyriškas jaunuolio veidas, ir nusišypsojo, sudėdama į šitą šypseną visą savo meilę. Jos veidas taip spindėjo, kad Arno nevalingai palinko į priekį, tarsi norėdamas standžiau surišti žydrą šalį ant ieties. Jis užtruko gal tik dalelę sekundės, bet ir šis akimirksnis pripildė ją džiaugsmo. Pirmą kartą jų susitikusiuose žvilgsniuose nebuvo nė paniekos, nė šalčio. Juose išsiskleidė toks šiltas jausmas, kokio Katrina nė nesitikėjo. Bet akimirka baigėsi. Riteris šaukė kova.

Varžovai nesėkmingai sulaužė dar keletą iečių. Ne kartą Arno sulinko nuo galingų Bastardo smūgių, bet balne išsilaikydavo. Iš penkto karto Lionelio ietis visgi kliudė jaunuolio šalmą, kaip tik ties antveidžio sudūrimu. Katrina pagalvojo, kad toks smūgis gali nukirsti ir galvą. Bet kol kas viskas baigėsi gerai: iš po nuplėšto antveidžio tekėjo dvi kraujo srovelės.

- Jį sužeidė! - suriko Katrina, kilstelėjusi iš savo vietos. - Dieve, tai baisu! - Jai gniaužė gerklę. Iš lūpų, nubalusių kaip jos suknelė, ištrūko klyksmas. Kad priverstų ją atsisėsti, Ermengarda gulte užsigulė jai ant pečių.

- Tau nereikėtų taip labai jaudintis dėl šios dvikovos, vaikeli, - ramiai perspėjo ji. - Nusiramink, mieloji, tučtuojau nusiramink! Į mus žiūri!

- Nieko rimto! - patikino de San Remi lyg pats save. - Tiktai sulūžusios antveidžio kilpos brėžis.

- Bet neseniai jis buvo sužeistas į galvą! - sušuko Katrina tokiu sielvartingu balsu, kad jos kaimynas smalsiai sužiuro ir nusišypsojo.

- Atrodo, kad aš nesu vienintelis Burgundijos šalininkas, laukiantis karaliaus Karolio riterio pergalės? - mestelėjo atsainiai. - Turiu jums priminti, kaip grafienė Ermengarda, kad taip labai nesielvartautumėte. Riteris - kietas riešutėlis. Jis išsisukdavo ir ne iš tokių pinklių.

Arno suirzęs nuplėšė atsiknojusį antveidį, pagriebė vandens ąsotį, kurį jam atnešė de Ksantrajus, ir godžiai ėmė gerti. Katrina pastebėjo, kad tą patį daro ir Bastardas. Atsigėrę vyrai pasičiupo savo paskutiniąsias ietis. Jeigu varžovai ir dabar išsilaikys balnuose, tai mūšis bus tęsiamas ir toliau, bet jau koviniais kirviais. Arno veido jau nedengė antveidis, ir tai buvo kur kas pavojingiau. Atkreipdamas į tai dėmesį, Lionelis pergalingu spragtelėjimu nuleido savąjį. Abu raiteliai puolė viens kitam priešpriešiais, pažerdami paskui save arklių kanopų suplėšytos velėnos skutus. Katrina persižegnojo. Smūgis buvo toks stiprus, kad ietis sulūžo. Bastardas į šį paskutinį kirtį sudėjo visą savo grėsmingą jėgą. Arno, gavęs smūgį į petį, išlėkė iš balno. Jį nusviedė ant vieno iš barjerų per keletą žingsnių nuo arklio, kuris prunkšdamas pabėgėjo į šalį. Ieties smūgis buvo toks galingas, kad ir pats Lionelis prarado pusiausvyrą. Jis neišsilaikė kilpose ir sunkiai žlegtelėjo ant žemės.

- Neblogai, - pakomentavo San Remi. - Bent jau susilygino.

Vandomo kritimas žemėn buvo naudingas priešininkui. Arno mikliai pašoko, judrus ir lankstus kaip katė, nepaisant penkiasdešimt svarų sveriančios jo ginkluotės ir žaizdos petyje, apie kurią buvo galima spręsti iš kraujo dėmės, pasklidusios ant apsiauste išsiuvinėtos karališkosios lelijos. Arno, artėdamas prie priešininko, pajuto, kad jam kliudo didžiuliai pentinai. Pasilenkęs, greitai juos nusimovė ir stvėrė kovos kirvį. Dabar jis buvo netoli Katrinos, ir ji matė, kaip jis mažais greitais žingsniukais artinasi prie savo priešininko. Jo akys išsiplėtė, o kairioji ranka su kirviu pakilo smūgiui. Tuo metu Lionelis de Burbonas vis dar bandė atsistoti. Dabar, kai jie jau stovėjo vienas prieš kitą, riterių ūgio skirtumas tapo akivaizdus: šalia milžino Bastardo Arno atrodė mažas. Lionelio rankose kovinis kirvis atrodė kaip masyvus medkirčio kirvis su saulėje žaižaruojančiais ašmenimis. Neleisdamas Bastardui atsikvėpti, Arno puolė prie jo. Jo žaizdos, jautė Katrina, kraujavo smarkiai ir vertė jį veikti ryžtingai. Net mintis apie Arno žaizdas teikė jai skausmą. Nesutikęs priešo ginklo, jo kirvis atšoko nuo Vandomo šarvų. Jis dar kartą prasiveržė, atsivėdėjo ir smogė kirviu. Plieno kirvių susidūrimas buvo panašus į duslų varpo dūžį. Pasklido žiežirbos. Po to Arno trenkė dar vieną smūgį, kuris sukėlė žiūrovų pasigėrėjimą

šūksnius. Kirvis nukirto Lionelio šalmo viršūnę, kiaurai perrėžė auksinį liūtą, lyg šis būtų nulietas iš vaško, ir nutėškė jį į žemės dulkes. Bastardas net sustaugė iš įniršio, ir tai išgirdo visi. Jis atsikėlė nuo žemės ir, sugriebęs kirvį abiem rankomis, norėjo atsilyginti įžūlėliui, į dulkes pavertusiu jo heraldikos ženklą. Bet jo šarvais sukaustytos kojos painiojosi, jis susvyravo, ir Arno jam vėl kirto. Tačiau Bastardas atsilaikė. Katrina jautė aklą Lionelio įniršį. Jis troško užmušti Arno, ir padaryti tai kuo greičiau. Įsiutęs jis pliekė iš peties, smūgį po smūgio. Tačiau veltui švaistė jėgas, smūgiai buvo padriki ir nepasiekė tikslo. Arno kiekvieną sekundę darėsi apdairesnis. Jis laukė tinkamo momento. Staiga žybtelėjo keletą kartų į Lionelio antveidį ir jį nuplėšė, - žiūrovai išvydo įraudusį, prakaitu žliaugiantį veidą. Bastardas tystelėjo ranką, norėdamas išplėšti iš jaunuolio kirvį, bet Arno iš visų jėgų smogė juo priešininkui. Paskui prišoko dar arčiau ir į Bastardo veidą įsikirto plieniniais pirštinės nagais. Pajutęs, kaip į kūną sminga metalas, Vandomas susvyravo, slystelėjo ir griuvo ant žemės. Arno pasilenkęs be jokio gailesčio įsistebeilijo jam į veidą. Bastardą apleido jėgos, ir jis pusiau apakęs, lyg skerdykloje išgąsdintas jautukas, subaubė. Visi išgirdo jo maldaujamą "Pasigailėk!"

Tuo metu Arno jau buvo suklupęs prie savo priešo ir ruošėsi suvaryti jam į gerklę durklą. Jis įsidėjo durtuvą atgal į makštį, atsistojo ir, taškydamas nuo savo šarvų kraujo purslus, su panieka iškošė:

- Tegul Dievas tave teisia! Kelkis! Prancūzijos karaliaus riteris nežudo gulinčio. Tu prašai pasigailėjimo, ir aš dovanoju tau gyvybę... Burgundijos hercoge!

Jis tylėdamas pasisuko, lydimas šūksnių. Katrina buvo persiėmusi jo nuovargiu, jautėsi taip, tarsi jos pačios kraujas upeliais srūtų į žemę. Arno lyg girtas nusvyravo prie savo palapinės. Jo ginklanešys ir de Ksantrajus pribėgo kaip tik laiku ir, sugriebę jį už parankių, pasodino ant žemės, kol dar neprarado sąmonės.

- Prancūzijos lelijos liko nesutryptos! - iškilmingai pareiškė de San Remi. - Manau, kad tai pranašingas ženklas.

Katrina pasižiūrėjo į jį klausiamai, bet jo veidas buvo abejingas. Nebuvo galima suprasti - džiaugiasi jis dvikovos baigtimi ar nusivylęs. Galbūt jis negalėjo atvirai džiaugtis tuo metu, kai

akmeniniu Pilypo veidu tekėjo kartėlio ašaros. Hercogas stovėjo netoli jų ir bandė nuo žmonių slėpti savo pažeminimą ir pyktį.

Katrina skubėjo prie išėjimo. Ermengarda ją sulaikė.

- Kur jūs?

- Argi dar nežinote - kur? Ir šįkart jums jau nepavyks manęs sutūrėti! Niekas manęs nesutūrėtų, net pats hercogas!

- Kodėl aš turėčiau tave laikyti? - patraukė grafienė pečiais. - Lėk, žavingoji peteliške, ir nusvilk sparnus. O kai grįši, man teks sukti galvą, kaip užgesinti jų liepsną.

Bet Katrina jau nieko negirdėjo.

Dvyliktas skyrius

Po žydro šilko priedanga

Katrina sunkiai brovėsi pro įsiaudrinusią žmonių minią, kuri, atsimušusi į sargybos užkardą, bangomis pasklido arenoje. Dauguma, išvydę gražuolę brangiais apdarais, iš tolo skyrėsi į šalis ir davė jai kelią. Katriną viliote viliojo didžiulė žydro šilko palapinė, ir ji susivokė besišypsanti. Kai pagaliau nusigavo iki Arno buveinės, škotas sargybinis akimirką suabejojo, ar ją įleisti. Tačiau prabangūs rūbai ir papuošalai rodė ją esant aukštuomenės damą, susiruošusią padaryti vizitą, ir jis nusileido. Mandagiai ir galantiškai nusilenkęs, pakėlė žydrojo šilko užuolaidą ir pasitraukė nuo įėjimo.

Patekus vidun, Katrinai į akis krito ant tokio pat žydro šilko pagalvio besiilsinti juodbruvė galva. Arno tysojo ant siauros kušetės, o ginklanešys tvarkė jo žaizdas. Šarvai, paskubom nutraukti nuo Arno, mėtėsi ant grindų, tik šalmas su karališkosiomis lelijomis ir kruvinos pirštinės gulėjo ant skrynios. Katrina pirmą kartą lankėsi riterio palapinėje, tad ją nustebino jos erdvumas. Ji buvo suręsta taip, kad sienos sudarė aštuonkampę salę, visą išmuštą gobelenais ir šilkinėmis užuolaidomis. Iš baldų stovėjo krėslai, ąžuolinės skrynios ir stalai, nukrauti ąsočiais ir taurėmis. Visur netvarkingai voliojosi ginklai ir šarvai.

Ginklanešys atidarė skrynelę, kurioje buvo riterio kelionės vaistinėlė. Patalpa prisipildė aštraus ir saldaus balzamo kvapo. Katrina iš karto atpažino tą kvapą, įstrigusį “Karolio Didžiojo”

viešbutyje, kur Abu al Chairas gydė Arno. Tuo metu de Monsalvi atstūmė nuo savęs ginklanešio rankas ir pasikėlė ant alkūnių, žvelgdamas į Katriną su nuostaba ir atšiauriai.

- Čia vėl tu? - šaltai tarė jis. - Ar tik nesiruoši atlėkti pas mane kiekvieną kartą, kai gausiu guzą ar mėlynę? Jeigu taip, brangioji, tai teks lakstyti gana dažnai...

Jo balsas buvo užkimęs, kandus. Tačiau Katrina buvo prisiekusi neprarasti savitvardos. Ji nuolankiai jam nusišypsojo.

- Mačiau, kaip jūs praradote sąmonę, ir bijojau, kad gali atsiliepti sena galvos trauma. Netekote daug kraujo.

- Ką tik pasakiau, kad man nereikia jūsų užuojautos, ponia, - nedraugiškai atrėžė Arno. - Girdėjau, kad turite vyrą, ir jeigu jumyse susitvenkė jausmų perteklius, tai palaikykite juos savo meilužiui. Hercogui Pilypui užuojautos dabar reikia kur kas labiau nei man.

Čia įsikišo de Ksantrajus, kurio guvios rudos akutės pokalbio metu lakstė nuo vieno pašnekovo prie kito:

- Šitas užsispyręs lokys iš Overnės nevertas jūsų užuojautos, ponia. Pataupokite ją kam nors dėkingesniam. Patikėkit manim, aš iškentėčiau keletą smagių Rebeko smūgių, kad tik galėčiau atsidurti tokių švelnių rankų glėbyje.

Arno atstūmė bičiulį ir ginklanešį, ir Katrina pamatė, kad jis vilkėjo atlapotais baltais drobiniais marškiniais - ant krūtinės matėsi kraujuoti tvarsčiai. Apatinę kūno dalį tebedengė šarvai.

- Nieko baisaus, tik keletas įbrėžimų! - tarė jis, sunkiai stodamasis. - Eik kautis! Rebekas tavęs jau laukia. Ir leisk priminti, kad jeigu aš Overnės lokys, tai tu irgi ne geresnis!

Ksantrajus du tris kartus pritūpė, tikrindamas šarvų šarnyrus, užsimetė ant pečių šilkinį apsiaustą ir paėmė šalmą iš pažo rankų. Įspūdingos formos šalmas su trim bokšteliais buvo padabintas margomis plunksnomis.

- Na, aš einu. Užmušiu Rebeką ir sugrįšiu! - linksmai sušuko jis. - Ir dėl Dievo, ponia, nesileiskite išvaroma iš palapinės šito pašėlusio vaikino iki man sugrįžtant ir neatimkite iš manęs malonumo jus išvysti dar kartą. Kai kam sekasi geriau, nei jie nusipelno.

Dar kartą nusilenkęs ir užtraukęs: “Jeigu tu nepamilsi manęs...”, jis išėjo iš palapinės.

Pažas ir du ginklanešiai nusekė ir paskos žiūrėti dvikovos. Arno ir Katrina liko vieni. Jie stovėjo vienas prieš kitą, skiriami tik ginklanešio ant grindų pamirštos skrynelės su gydomuoju balzamu.

Bet tarp jų sklandė dar kažkas - keistas, nesugaunamas, paverčiantis juos akmens statulomis. Katrina staiga suvokė, kad neturi ką pasakyti. Ji aistringai laukė šios minutės, bet likusi su juo viena, pajuto visą savo svajonės iliuziškumą. Ją apleido jėgos, kaip būna plaukikui, kuris grūmėsi su audra ir pagaliau, netekęs jėgų, atsidūrė ant kranto... Ji žvelgė į jį nejusdama, kaip dreba jos lūpos, o ašarų pritvinkusios akys ir kūnas maldauja malonės. Arno vėl pasižiūrėjo į ją, šįkart smalsiai. Palenkęs galvą, jis žvelgė į jos įdegusį auksinio atspalvio veidą, kuris nėrinių apsiausto fone atrodė tobulai gražus: rausvas juslingos burnos ovalas, maža nosytė, didžiulės akys, su šiek tiek pakeltais kampučiais ties smilkiniais.

- Jūsų akys žibuoklių spalvos, - švelniai pasakė jis tarsi sau. - Pačios didžiausios ir labiausiai mylinčios akys, kokias esu matęs! Žanas teisus, jūs iš tikrųjų graži ir viliojanti! Jūs verta princo! - pridūrė jis su kartėliu.

Po šių žodžių jo veidas įsitempė, o akys vėl sužaižaravo pykčiu.

- Dabar sakykite, ko čia atėjote... ir išeikite. Mums nėra apie ką kalbėti.

Katrina atgavo žadą ir padrąsėjo. Šypsena ir keletas šiltų jo žodžių buvo ta paspirtis, kurios taip trūko, kad įsikūnytų jos neįmanoma svajonė. Dabar ji jau nieko nebijojo. Tarp jų nusidriekė kažkokios nematomos gijos. Arno jų gal ir nejautė, bet jos atsiliepė kiekvienoje Katrinos kūno ląstelėje. Kad ir ką Arno sakytų ar darytų, širdyje ji buvo amžiams su juo sujungta, lyg jis ją jau turėtų.

Labai švelniai ir minkštai, nedvejodama ji pasakė:

- Atėjau pasakyti, kad myliu jus!

Ištarusi šiuos žodžius, ji iš karto pajuto stebėtiną lengvumą. Viskas taip paprasta! Arno neprotestavo ir neįžeidė jos, o ji bijojo, kad jis gali taip padaryti! Jis atsitraukė per žingsnį ir prisidengė ranka akis, lyg dangstydamasis nuo ryškios šviesos. Po kurio laiko kimiai sušnabždėjo:

- Nereikia! Jūs tuščiai švaistote laiką ir savo meilę! Galėčiau pamilti jus, nes esate graži ir geidžiama. Bet tarp mūsų žioji praraja, per kurią tilto nutiesti neįmanoma. Aš užsitraukčiau amžiną gėdą, jeigu įveikčiau ją, leisdamas geismui nors akimirką nugalėti savo valią. Dabar išeikite...

Užuot paklausiusi, Katrina priėjo arti ir apgaubė jį lengvučiu subtilių kvepalų aromatu, kuriuos Sara taip sumaniai jai sutaisė. Švelnus aromatas, sklindantis nuo jos drabužių, pasirodė stipresnis už balzamo ir kraujo kvapą, kuris buvo persmelkęs riterio palapinę. Ji žengė dar vieną žingsnį artyn, visiškai pasikliaudama savimi ir savo galia jam. Pamatė, kaip suvirpėjo Arno ranka, kaip jis nusuko į šalį savo veidą. Gal norėjo pabėgti nuo jos ir taip išsigelbėti?

- Aš myliu jus, - pakartojo ji duslesniu ir aistringesniu balsu. - Visada mylėjau jus, mylėjau iš pirmo žvilgsnio. Prisimenate tą rytmetį... kai pabudęs pamatėte šalia savęs mane? Apie ką jūs tada galvojote? Ar buvau jums tada patraukli ir geidžiama?.. Buvau pasiryžusi atsiduoti jums. Aš nesigėdijau savo jausmų ir nejaučiau sąžinės priekaištų. Aš nepriklausiau sau. Visa iki pirštų galiukų buvau jūsų! Kodėl gi jūs nusisukate nuo manęs? Kodėl į mane nežiūrite? Jūs bijotės manęs, Arno?

Pirmą kartą ji išdrįso pavadinti jį vardu. Jis neprieštaravo, tik iššaukiamai pažvelgė jai į akis.

- Bijau? Ne, aš nebijau jūsų... Tiktai savęs!.. Kas atvedė jus čia su meilės žodžiais? Nejaugi iš tikro manote, kad galite apsukti man galvą savo kerinčiais prisipažinimais? Jie sklandžiai liejasi iš jūsų lūpų, bet kad jais patikėtum, reikia būti bepročiu!

Kai jis prašneko, atrodė, kad kartu su drąsa jam grįžo ir tūžmastis, kuri buvo jo patikimiausias skydas.

- Netikite, kad jus myliu? - gailiai suvaitojo Katrina. - Bet kodėl?

- Aš jums atsakysiu! Todėl, kad dažnai kartojami žodžiai praranda savo prasmę ir galią. Pabandykim išspręsti šitą mažą uždavinį. Tarkim, kad jūs sakėt šituos žodžius savo brangiam vyrui... ir hercogui Pilypui, savo meilužiui, ir kam dar? A, dar tam jaunam gražiam kapitonui, kuris pasivijo jus prie viešbučio, kad palydėtų atgal į Flandriją. Taigi jų buvo mažiausiai trys, nekalbant jau apie kitus.

Nors ketino neprarasti savitvardos, Katrina pajuto, kad jos jėgos baigia išsekti. Nepakenčiama, kai taip lengvabūdiškai teisia tavo meilės prisipažinimą. Ji užsiplieskusi treptelėjo koja:

- Kaip drįstate spręsti apie dalykus, kurių nežinote? Aš pasakiau, kad myliu jus, ir mylėsiu visada... Aš myliu jus, ir esu dar nekalta, nes vyras nelietė manęs!

- Kas man įrodys, kad tai tiesa?

Katrinos įniršis išgaravo taip pat greitai, kaip ir atsirado. Ji nutvieskė jį spindulinga šypsena.

- O mano pone, nemanau, kad šitai būtų sunku įrodyti!

Dar jai nenutilus, jis žengė artyn, neatsispirdamas jos žėrinčių akių traukai, kurios kaip žvaigždės švietė žydrose palapinės sutemose. Arno veidas, žvelgiantis į Katriną, bylojo apie nenugalimą aistrą, kurią jai priminė tas rytas "Karolio Didžiojo" viešbutyje. Atrodė, kad jis, viską pasaulyje užmiršęs, mato tik kerintį moters kūną. Jis priklausė jai! Neatitraukdama akių, Katrina peržengė per vaistų skrynelę ir, atsidūrusi greta, rankomis apsivijo jo kaklą. Paskui, pasistiebusi ir atlošusi galvą, laukė jo bučinio. Arno nekrustelėjo. Katrina pajuto, kaip visi jo kūno raumenys įsitempė, lyg bandydami ją atstumti. Bet veltui! Jos kūno kerai buvo tokie pat galingi, kaip meilės gėrimas. Jo valia palūžo, ir Katrina atsidavė aistrai, šėlstančiai jos gyslose ir vedančiai iš proto. Staiga jiedu pajuto, kad, be jų, daugiau nieko pasaulyje nėra. Žydras palapinės šilkas, ši vieta, laikas, netgi minios triukšmas, sklindantis iš tūkstantinės arenos, - viskas ištirpo šios ypatingos akimirkos svaigulyje.

Arno apvijo rankomis jos liemenį, nekantriai kaip laukinis prisitraukdamas Katriną prie savęs. Geismas, taip ilgai tūnojęs jame ir tiek ilgų mėnesių nepatenkintas, pagaliau pareikalavo savo grobio. Jo burna degino minkštas, rausvas, geidžiamas Katrinos lūpas plėšriais aistringais bučiniais. Jis apkabino ją taip stipriai, kad Katrina tiesiog duso iš laimės, pajutusi, kaip aidžiai daužosi virš kairiosios krūties jo širdis. Jie ėmė kvėpuoti vienu ritmu. Katrina pajuto, kad silpsta, kad šitie alkani bučiniai siurbia jos gyvybę...

Juos deginanti aistros ugnis įsiplieskė ir pakirto jų kojas, kurios staiga visiškai nusilpo, ir jie stovėjo, ieškodami atramos vienas kitame, kaip du vieniši medžiai, lankstomi nuožmaus vėjo.

Jie negirdėjo, kada į palapinę sugrįžo Ksantrajus, įraudęs ir šnopuojantis kaip kalvis, su dvikovos žyme ant lūpos. Neskubėdamas ir neatitraukdamas akių nuo susiglaudusių įsimylėjėlių, jis įžengė vidun, įsipylė gerą porciją vyno ir ištuštino ją vienu ypu. Paskui, skubiai davęs ženklą dviem ginklanešiams likti šalia palapinės ir laukti jo įsakymų, ėmė nusiiminėti šarvus. Ksantrajus jau buvo besiimąs dešiniosios rankos šarvų, kai tuo metu jį pastebėjo galvą pakėlęs Arno. Jis atšoko nuo Katrinos taip staiga, kad ji turėjo įsikibti į jo petį, kad nepargriūtų.

- Turėjai pasisakyti, kad sugrįžai!

- Nenorėjau trukdyti, - atsakė Ksantrajus. Prašau nekreipti į mane dėmesio. Aš tik nusiimu šarvus ir dingstu.

Taip kalbėdamas, jis toliau nusiiminėjo šarvus. Dabar jis buvo užsiėmęs šarvais, dengiančiais dubenį. Arno vis dar buvo su šarvais. Katrina, prisiglaudusi prie Arno peties, šypsojosi ir stebėjo mylimąjį. Ji nejautė nė menkiausios gėdos ar nepatogumo dėl to, kad ją pamatė mylimo žmogaus glėbyje. Net jeigu čia užeitų pats Garenas, - ji ir Arno priklausė vienas kitam. Arno, dar stipriau spausdamas jos rankas, lyg bijodamas, kad ji gali pabėgti, vis dar stebėjo, kaip Ksantrajus nusisagsto ginkluotę.

- Kas Rebekui? - paklausė jis.

- Kurį laiką jis vargiai galės prisėsti uodegą, ir ant galvos užtaisiau neblogą guzą, o šiaip jis dar pigiai išsisuko.

- Tu jo pasigailėjai?

- Žinoma, bailys buvo vertas pasigailėjimo! Jeigu būtum matęs, kaip jis dviem pirščiukais laikė kovos kirvį lyg bažnyčios žvakę, tai būtum plyšęs iš juoko.

Ksantrajus nusiėmė paskutinius ginkluotės reikmenis. Likęs tik su bridžais ir palaidine, skubėjo susitvarkyti, išpylęs ant savo rudų plaukų pusę buteliuko kvepalų. Tada apsivilko trumpą žalio aksomo sidabru siuvinėtą liemenę, ištrauktą iš skrynios, ir apsiavė taip pat aksominiais ilgaauliais batais. Baigęs puoštis, ceremoningai nusilenkė Katrinai.

- Bučiuoju jūsų kojytes, žavingoji ponia! Ir einu apverkti savo nelaimingą dalią... ir jūsų nevykusį pasirinkimą. Be to, pratęsiu bičiulystę su puikiuoju Bono vynu. Šį tą gero turi ir prakeikti burgundiečiai - išmano vyndario darbą!

Taip kalbėdamas, pasuko prie išėjimo, didingas ir arogantiškas, įraudęs kaip burokas.

Arno nusikvatojo, o su juo ir Katrina. Viskas, kas susiję su mylimuoju, jai taipogi buvo brangu ir artima. Rudaplaukis Ksantrajus jai patiko, ir ji jautė, kad lengvai galėtų susidraugauti su juo dėl Arno.

Arno vėl priglaudė Katriną. Jis pasisodino ją šalia savęs ant žygio lovos ir, švelniai rankomis suėmęs jos nuostabų veidą, niekaip negalėjo atsižiūrėti. Jaunuolis pasilenkė arčiau.

- Kaip sužinojai, kad aš dėl tavęs verkiau? - sušnibždėjo jis. - Kad man žūtbūt reikia tavęs? Būdamas per plauką nuo mirties, norėjau pulti prie tavęs ir pabučiuoti, kad nors mirdamas jausčiau tavo lūpų skonį...

Arno nubėrė jos veidą bučiniais. Katrina žiūrėjo į jį karštai degančiomis akimis.

- Tai tu manęs nepamiršai? - paklausė ji.

- Užmiršti? Niekada! Aš neapkenčiau ir niekinau tave, bent jau mėginau. Bet kad užmirščiau... Koks žmogus, bent kartą laikęs rankose grožį, galėtų jį užmiršti? Neįsivaizduoji, kiek kartų sapnavau tave! Sapne turėjau tave savo glėbyje. Glamonėjau ir mylėjau tave... Bet, - pridūrė jis atsidusdamas, - tai buvo tik sapnai, o po jų ateidavo prabudimas.

- Dabar tai ne sapnas, - karštai tarė Katrina. - Šį kartą iš tikrųjų laikai mane glėbyje. Ir žinai, kad aš tava...

Jis neatsakė, tik nusišypsojo, ir Katrina nesusilaikiusi pabučiavo tas besišypsančias lūpas. Niekas pasaulyje nemokėjo šypsotis taip šiltai, berniokiškai. Balti jo dantys nušvietė juodbruvą veidą kaip liepsna. Arno greitai atsistojo.

- Nejudėk, - sušnabždėjo.

Kantriais mikliais pirštais jis vieną po kito ištraukė visus smeigtukus, prilaikančius šydą ant Katrinos galvos, ir gležną atlaso ir nėrinių kūrinį paguldė šalia savo šalmo. Tada paleido jos plaukus, kurie lyg šilkinis krioklys nuvilnijo jos pečiais ir nugara.

- Neįtikėtina! - šūktelėjo jis gėrėdamasis, rankomis glostydamas atgijusio aukso bangas. - Nė viena moteris nėra turėjusi tokios žavingos karūnos!

Arno vėl ją apkabino. Jo lūpos lietė jos burną, kaklą, pečius. Sunkus žėrinčių ametistų vėrinys jį suerzino, ir jis nusviedė jį ant žemės kaip pigų niekutį. Tuomet nekantriais pirštais ėmė atseginėti jos auksinį juosmenį. Bet čia ir vėl netikėtai išdygo Ksantrajus. Šį kartą jis nesišypsojo.

- Čia vėl tu! - suriko Arno, įširdęs, kad jam sutrukdė. - Ko dar tau reikia?

- Atleisk, bet bijau, kad dabar ne pats tinkamiausias laikas meilės žaidimams. Mūsų laukia rimti nemalonumai, Arno.

- Nemalonumai?

- Dingo visi škotai. Aplink palapinę ir arenoje nemačiau nė vieno mūsų žmogaus.

Arno pašoko, nepaisydamas Katrinos bandymo jį sulaikyti. Įaudrintas jaunos moters jautrumas viskam, kas buvo susiję su mylimuoju, jai pasakė, kad atsitiko kažin kas baisaus. Jos meilei grėsė kažkokia nelaimė, ir tą nuojautą Katrina išgyveno kaip aštrų fizinį skausmą.

- Jeigu norėjai pajuokauti... - pradėjo Arno.

- Argi aš panašus į juokdarį? - Ksantrajus buvo išbalęs, jo akys neramiai lakstė. Arno šypsodamasis vis dar norėjo jį išprašyti lauk, kad paliktų juos vienus.

- Gal jie nuėjo išgerti su burgundais? Tu, žinoma, negali jiems atleisti, kad išėjo be mūsų?

- Aš neturiu už ką atleisti. Tai faktas. Mūsų ginklanešiai ir pažai taipogi dingo.

Arno nenorom pasuko išėjimo link. Dar jam nepriėjus, užuolaida prasiskleidė, ir pasirodė išdidi fizionomija; žmogus, likęs stovėti ant slenksčio, žvalgėsi po palapinę. Katrina galėjo įžiūrėti tik švytintį ginklą ir už jo stovinčių karių kirasas.

Lankytojas buvo jaunas, ne daugiau kaip trisdešimties metų. Jis vilkėjo Damasko šarvais, aptaisytais auksu, o virš ginkluotės buvo užsimetęs raudono brokato apsiaustą. Katrinai jis nekėlė pasitikėjimo ir apskritai nepatiko. Ji miglotai prisiminė, kad yra mačiusi jį tarp hercogo sargybinių. Jai nepatiko jo plonos lūpos, kietai sučiauptos virš nusklembto smakro. Jo lūpos likdavo sučiauptos net šypsantis. O šypsojosi jis dabar žiauriai ir piktdžiugiškai. Jo išsprogusios akys buvo tokios šaltos, kad atrodė visiškai bespalvės. Vyriausiasis hercogo kariuomenės vadas Žanas

de Liuksemburgas žiaurumu ir negailestingumu buvo pagarsėjęs visoje Burgundijoje. Jis stovėjo apžiūrinėdamas abu riterius, panašiai kaip katė tyrinėja pelę prieš suėsdama ją.

Bet jo veido išraiška, atrodo, nepadarė jokio įspūdžio nei Žanui de Ksantrajui, nei Arno. Žanas geraširdiškai pasveikino Burgundijos generolą:

- A, senjoras de Liuksemburgas! Kuo mes nusipelnėm tokios garbės?

Liuksemburgas, palikęs ceremonijas, lydimas savo žmonių žengė pirmyn. Jie su parengtais ginklais apsupo du vyrus ir moterį, prie kurios generolo žvilgsnis svajingai sustojo.

- Man atrodo, ponai, kad jūs čia kiek per ilgai užtrukote ir piktnaudžiaujate mūsų svetingumu, - pašaipiai prašneko jis su šiaurietišku akcentu. - Mesiras de Biušanas su savo žmonėmis jau seniai šuoliuoja į Gizą.

- Tai melas! - oriai paprieštaravo Arno. - Konetablis niekada nebūtų mūsų palikęs.

Liuksemburgas nusikvatojo, ir Katrina pajuto, kaip kraujas stingsta jos gyslose.

- Aš būsiu visiškai atviras su jumis... Iš tikrųjų tai jis mano, kad jūs jau išvykę. Mes buvome priversti jį įtikinti, kad jūs nuskubėjote į susitikimą su dama, kuri jus įsimylėjusi. O žmonės, saugantys jūsų palapinę, mums didelių kliūčių nesudarė.

- Ar galiu sužinoti, ką tai reiškia? - išdidžiai paklausė Arno.

- Tai reiškia, kad jūs mano belaisviai ir kad ruošiuosi pamokyti jus, kaip riteris privalo gerbti mano poną. Būtų tikras absurdas, jeigu kas nors išdrįstų ateiti į svetimus namus ir, įžeidęs šeimininkus, ramiai išeitų.

Įširdęs Arno pačiupo kardą ir norėjo pulti burgundą. Bet ketvertas kareivių, tarsi įspėję jo mintis, griebė ir nuginklavo Arno. Kiti keturi tuo pat metu prisiartino prie Ksantrajaus. Su pavydėtinu šaltakraujiškumu jis prisileido juos artyn.

- Tai jūs šitaip suprantate riteriškumą ir svetingumą! - sušuko Arno. - Tai šitaip jūsų šeimininkas laikosi garbės žodžio!

- Palik jį! - paniekinančiai atsakė Ksantrajus. - Jo šeimininkas karčiai aprauda riterio dalią. Jis laiko save pačiu karščiausiu jo šalininku. Tačiau tai netrukdo jam ištekinti savo seserį už anglo;

jis burgundas - ir tuo viskas pasakyta! Mes buvome tikri idiotai pasitikėdami šituo pašlemėku...

Žanas de Liuksemburgas pabalo. Jis užsimojo ir jau būtų trenkęs Ksantrajui, bet pačiu laiku tarp jų išdygo Katrina.

- Mesire! - sušuko ji. - Ar suprantate, ką darote?

- Žinoma, ponia. Galiu dar pridurti, kad labai nustebau, išvydęs jus čia tarp šitų žmonių. Jus, kurią hercogas myli labiau už viską. Bet galite nebijoti! Nėra reikalo skaudinti hercogui širdies. Be to, reiškiu jums savo dėkingumą už taip reikalingą mums pagalbą, kurią suteikėte, sulaikydama šituos žmones...

Jį pertraukė piktas Arno balsas.

- Vadinasi, taip ir yra? Štai kodėl atėjote čia drėgnomis akimis ir su švelniais žodžiais! Tu bjauri maža prostitutė! Duodu žodį, kad per plauką vos nepatikėjau tavimi! Beveik privertei užmiršti nužudytą brolį, keršto ir neapykantos priesaiką, kurią daviau savo šeimai!

- Tai netiesa! Prisiekiu, tai netiesa! - apimta nevilties ėmė raudoti Katrina, puldama prie jaunuolio, kurį lankininkai laikė už rankų ir pečių. - Maldauju, netikėkite nė vienu jo žodžiu! Aš nesu Pilypo meilužė, nežinojau, kad jie surengė jums pasalą... Jūs dabar manimi netikite, Arno, bet aš myliu jus...

Katrina norėjo apkabinti jaunuolį, bet jis atšoko nuo jos, kad ji negalėtų pasiekti jo veido. Jo akys ieškojo Žano de Liuksemburgo.

- Generole, - tarė jis šaltai, - jei jūs nors kiek dar gerbiate savo brolius riterius, tai tučtuojau išveskite mus arba išvaduokite nuo tos kekšės, kurią galbūt globoja jūsų ponas, bet tinkamiausia vieta jai - viešnamis. Privalau pareikalauti, kad išmestumėte ją, nes pats to padaryti negaliu.

- Labai gerai, - atsakė Liuksemburgas. - Ei jūs, išveskite moterį, o belaisvius palydėkite į pilį.

Liuksemburgas žiūrėjo, kaip du ginkluoti sargybiniai priėjo prie Katrinos, kuri, apimta nevilties, vis dar kabinosi į Arno, atplėšė ją nuo jo ir šiurkščiai nubloškė ant lovos.

- Nelaimingas Garenas de Brazi tikrai nenusipelnė dalios, kurią jam nulėmė monsinjoras, - tarė jis. - Būti priverstam vesti prostitutę ganėtinai bjauru, bet paskui dar kęsti, kaip ji tau įstato ragus, pernelyg sunkus kryžius.

Jos kūną purtė rauda. Sukrėsta Katrina žiūrėjo, kaip sargybiniai nuveda Arno. Jo veidas tarytum suakmenėjo. Išėjo iš palapinės į ją nė nežvilgtelėjęs. Ksantrajus žengė tarp kareivių kaip visada linksmas. Jis dainavo dainelę, kurią ji jau buvo girdėjusi anksčiau:

O, fėja, ko liūdi?
Ar ne apie mane svajoji?

Katrina liko viena žydroje šilko palapinėje. Viena su paliktais ginklais ir visais daiktais, kuriuos, be abejonės, anksčiau ar vėliau išgrobstys sugrįžę Žano de Liuksemburgo kareiviai. Bet dabar ji viską užmiršo. Susigūžusi gulėjo ant žemos lovos, susiėmusi rankomis galvą, gedėdama į šipulius sudužusių vilčių; jos meilė buvo žiauriai sutrypta, paniekinta ir apdergta... Jis taip greit atstūmė ją, kad tą pat akimirką apkaltintų! Jis nedvejodamas patikėjo Liuksemburgo šmeižtu vien tik todėl, kad generolas, mirtinas jo priešas, buvo aristokratas ir riteris, kaip ir jis pats. Arno de Monsalvi nė sekundės nesuabejojo, kas teisus - jo luomo žmogus ar neturte gimusi mergina, kad ir kaip aistringai ji mylėjo jį! Kaip greitai ir su panieka jis atsisakė jos! Jo įžeidūs žodžiai degino ir draskė Katrinos širdį lyg rimbo kirčiai, nė plūstančios ašaros negalėjo apmalšinti deginančio skausmo. Žaizdos buvo per daug šviežios.

Ji pasiliko palapinėje, praradusi laiko ir vietos pojūtį. Skausmas, neviltis parbloškė ją ant žemės. Gyvenimas dabar, kai Arno ją atstūmė, kai neapkentė jos, atrodė beprasmis...

Tačiau po kiek laiko akys pavargo ašaroti ir išdžiūvo. Šis kančios vandenynas, į kurį buvo nugrimzdusi Katrina, subrandino mintį, kad reikia kažką daryti, o ne vien raudoti. Katrina buvo iš tų nepaprastai emocingų žmonių, kurie lengvai pereina iš vienos būsenos į kitą. Ji būdavo baisi apimta įniršio ir savižudė kančios akimirką. Tos būsenos permainos pačios savaime buvo išganingos. Jaunai, gražiai ir gerai būtybei sunku likti be vilties. Pagaliau ji pakėlė galvą. Akys paraudo ir perštėjo nuo ašarų, viskas tvyrojo nelyginant migloje. Pirmiausia pamatė savo atlasinę skraistę, gulinčią ant skrynios greta šalmo, papuošto karališkosiomis lelijomis. Tai jai pasirodė simboliška. Tarytum Arno galvą dengtų šalmas su karališkosiomis lelijomis, o josios - daili, nuostabi atlasinė nėriniuota skraistė...

Ji sunkiai atsistojo ir priėjo prie veidrodžio, kabėjusio ant žydros šilkinės sienos virš alavinės taurės su ąsočiu. Liūdną vaizdą išvydo jos akys veidrodyje: raudonas sutinęs veidas, paburkę vokai ir dėmėmis išmušti skruostai. Nutarė, kad kitaip ir negali atrodyti, nes ašaros visuomet sudarko veido bruožus ir gadina veido odą. Ji įsipylė į taurę citrinmedžio žiedais kvepiančio vandens iš ąsočio ir panardino veidą. Pastovėjo taip keletą minučių, vis pakeldama galvą įkvėpti oro. Šaltas kvepiantis vanduo ją atgaivino. Raminantis, gydantis vandens poveikis pamažu sugrąžino veidui normalią spalvą. Ji atsipeikėjo, ir vietoj nevilties ją apėmė įnirtingas maištas.

Kai atsigavusi Katrina nusišluostė veidą šilkiniu rankšluosčiu, kurį paliko Ksantrajus, nusprendė kovoti toliau. Žinoma, geriausias būdas įrodyti Arno, kad ji neturėjo nieko bendro su Liuksemburgo pasala, tai kuo greičiau išvaduoti jį iš kalėjimo. Ir vienintelis žmogus, galintis tai padaryti, - pats hercogas Pilypas.

Įsitikinusi, kad paskutinieji ašarų pėdsakai pradingo, ji trumpam prigulė ložėje, užsidengusi akis rankšluosčiu. Po to dailiai susišukavo plaukus ir ant pakaušio prisisegė skraistę. Paskui užsisegė ametistų vėrinį, kurį Arno taip nerūpestingai nusviedė į šoną. Surado jį po foteliu. Katrina pajuto jo keistą šaltį ir svorį. Atrodė, kad jis slegia ją, versdamas būti paklusnia, kaip tuomet, kai Pilypas Burgundietis privertė ištekėti už Gareno de Brazi tam, kad lengvai ir greitai įsitemptų ją į savo lovą.

Šį sykį veidrodyje atsispindėjo nuostabi jauna moteris, apsirengusi pagal pakutinį mados žodį. Tačiau dailūs drabužiai dar labiau pabrėžė tragišką jos veido išraišką. Ji prisivertė nusišypsoti, vos ne vos vėl nepradėjusi raudoti, ir nusigręžė nuo veidrodžio. Katrina jau ėjo iš palapinės, bet akys užkliuvo už Arno šalmo, gulinčio ant skrynios. Ją pervėrė mintis, kad galbūt Arno kankinasi dėl to, jog karališkoji lelija paklius į priešo rankas. Sudrebėjo įsivaizduodama, kaip Žanas Liuksemburgas, sarkastiškai šypsodamasis, ima į rankas šalmą su karališkuoju herbu. Katrina apsidairė ieškodama, kur jį paslėpti, ir pamatė juodą vėliavą su sidabriniu ereliu - Monsalvi šeimos herbu. Nukabino ją nuo koto ir suvyniojo. Po to, pasiėmusi šalmą, išėjo iš palapinės, ketindama grįžti į Arasą.

Eidama prie arenos išėjimo, baisiausiai nustebusi pamatė Žaną de San Remi. Jis vaikštinėjo susidėjęs rankas už nugaros, nutaisęs tokią išraišką, tarsi ko lauktų. Pamatęs Katriną, nuskubėjo prie jos.

- Aš jau pradėjau nerimauti, ar išeisite kada nors iš tos prakeiktos palapinės! Mačiau daugelį iš ten išeinančių ir negalėjau būti ramus dėl jūsų, - išpylė jis, šiaip jau nelabai kalbus.

- Vadinasi, jūs laukiate manęs?

- Ko dar galėčiau laukti, puikioji ponia! Riteris nepamiršta damos, kai ji keliauja į priešo stovyklą... Bet nedrįsau įeiti į palapinę, net pamatęs, kad tuos augalotus žaliūkus išveda iš ten su stipria sargyba...

- Aš turiu apie tai savo nuomonę! - suriko Katrina nudžiugusi, kad gali išlieti pyktį. - Na ir geras tas jūsų hercogas!

- Kodėl mano, brangioji? Jūsų! - sušuko San Remi trūkčiojančiu balsu.

- Draudžiu jums taip kalbėti! Nesutinku būti pavaldine žmogaus, kuris taip šlykščiai elgiasi. Žmogaus, suėmusio du riterius, atvykusius čia, nes patikėjo jo garbės žodžiu, jo gera valia, vien dėl to, kad jiems teko nelaimė nugalėti... Tai.. Tai taip baisu, kad trūksta žodžių.

San Remi pažvelgė į Katriną su atlaidžia šypsenėle tarsi auklė, stebinti pernelyg įsismarkavusį mažylį.

- Aš visiškai sutinku. Tai baisu! Tačiau ar esate visiškai tikra, ponia, kad tų dviejų karališkųjų riterių suėmimas - monsinjoro darbas?

- Ką norite pasakyti?

Žanas de San Remi gūžtelėjo pečiais ir pasitaisė kepuraitę su plunksna.

- Noriu pasakyti, kad Žanas de Liuksemburgas kaip tik tas žmogus, kuris galėjo tai sumanyti pats! Tai būtent tai, ką jis sugeba. Einate ar ne?

- Kur?

- Kodėl jums neaplankius monsinjoro? Argi jūs to nenorite? Šiaip ar taip, turiu neštuvus, kurie laukia jūsų. Manau, paklausysite mano patarimo ir keliausite jais į rūmus, o neisite pėsčia šiomis mažutėmis žavingomis kojytėmis... ypač su tuo didžiuliu šalmu. Jį turbūt nepatogu nešti. Duokite jį man ir leiskite jums padėti.

Katrina apstulbo iš nuostabos. Paskui prunkštelėjo. Kas per nuostabus vyrukas tas San Remi! Jis buvo nepaprastai sąmojingas, bet slėpė tai po dabitiškomis manieromis. Jis aiškiai parodė, kad prireikus bus geras ir ištikimas bičiulis. Kerinčiai šypsodamasi, ji ištiesė jam ranką.

- Dėkui. Jūs tiesiog skaitote mano mintis, mesire de San Remi. Norėčiau, kad taptume draugais. Jūs ir aš.

Jaunuolis nusiėmė kepuraitę ir nusilenkęs mostelėjo ja, braukdamas ilga plunksna per žemę.

- Aš jau esu jūsų vergas, ponia. Bet jūsų pasiūlymą išklausiau su dideliu džiaugsmu, o dabar leiskite jus palydėti.

Jis padavė Katrinai ranką ir nuvedė ją prie neštuvų, kitoje rankoje laikydamas šalmą.

Tryliktas skyrius

Keista naktis

Kai Katrinos neštuvus nuleido ant žemės priešais rūmus, kur buvo hercogo Pilypo apartamentai, jau buvo sutemę. Pakeliui ji užsuko į savo namus - pasikeisti suteptą ir minioje suglamžytą suknelę kita, iš juodo lygaus aksomo. Vietoj smailiaviršūnės kepuraitės užsidėjo mažą apvalią kepurėlę, taip pat iš aksomo. Kambarys, kuris priklausė jai ir Ermengardai, buvo tuščias. Grafienė, garderobo tvarkytoja, turbūt buvo pas princesę. Žanas de San Remi laukė neštuvuose.

Kai jaunoji moteris ir jos palydovas pasirodė priešais sargybą, budintis lankininkas pamėgino juos sustabdyti. Bet San Remi neleidžiančiu prieštarauti tonu įsakė surasti budintį karininką. Vienas iš sargybinių nuėjo vykdyti įsakymo. Kol jie laukė, San Remi atidavė Katrinai žymųjį šalmą, kurį visą laiką nešė.

- Paimkite. Aš palauksiu, kol ateis budintis karininkas, ir būsiu laisvas. Manau, kad toliau nebegalėsiu jums padėti. Aš tik trikdyčiau monsinjorą, ir jis būtų priverstas apsimesti griežtu. Dailutė moteris akis į akį greičiau pasieks savo.

Katrina norėjo jam padėkoti, kai grįžo kareivis su karininku. Laimė, tą vakarą budėjo Žakas de Rusė. Ją pažinęs, jis paspartino žingsnį ir priėjęs plačiai nusišypsojo.

- Norėjote mane matyti, ponia Katrina? Puiku! Kuo galiu jums padėti?

- Noriu, kad praneštumėt monsinjorui hercogui mano pageidavimą pasikalbėti su juo dviese... apie nepaprastai svarbų reikalą.

Džiaugsmingas jaunojo kapitono veidas bemat paniuro. Buvo aišku, kad šiam pageidavimui jis nepritarė. Kai San Remi, mandagiai nusilenkęs, nuėjo, jis pasivedė ją į šalį ir tarė:

- Dabar monsinjoras rengiasi pokyliui, kuris šį vakarą keliamas miesto vyresnybės ir jų žmonų garbei. Turiu pasakyti, jis ne per geriausiai nusiteikęs... Jis netgi sudavė savo mylimam šuniui Brikė visai dėl menko nieko... Dar niekas nematė jo taip prastai nusiteikusio, o priežastis aiški. Ponia Katrina, ar galėčiau jums visai nuoširdžiai patarti atidėti šį vizitą iki rytdienos. Aš netgi negaliu garantuoti, kad jis dabar priims.

Bet Katrina pasikeitė po įvykusios baisios scenos, kurios kulminacija buvo ją keikiančio Arno suėmimas. Ji nieko nebebijojo. Jeigu tai padėtų, ji mestų iššūkį pačiam Liuciferiui jo ugniniuose rūmuose. Katrina priekaištingai pažvelgė į Žaką de Rusė.

- Mesire, - sausai tarė ji. - Monsinjoro nuotaika manęs nedomina. Visa, ką noriu jam pasakyti, liečia jo garbę. Jeigu jūs manęs nepalydėsite, eisiu pati. Ir labos nakties.

Jos žodžius palydėjo veiksmai. Katrina suėmusi ranka sijoną nuskubėjo į skliautuotą koridorių. Rusė veidas užsiplieskė, kai jų žvilgsniai susidūrė.

- Aš nebijau pranešti apie jus, ponia, ir tikiuosi, kad tučtuojau įrodysiu tai. Bet atminkite, kaltinsite pati save dėl to, kas gali įvykti. Aš jus įspėjau!

- Išpildykite mano prašymą. Už pasekmes atsakysiu pati!

Netrukus Katrina buvo nuvesta į hercogo apartamentus. Jį pamačiusi, suprato, kad Žakas de Rusė buvo teisus - hercogo nuotaika pavojinga. Jis netgi neatsisuko, kai ji padarė reveransą. Pilypas stovėjo prie vieno iš langų, žvelgdamas į didžiulį kiemą, ryškiai apšviestą deglų liepsnos. Vilkėjo tamsiai raudono aksomo palaidine, galva buvo vienplaukė...

Stovėdamas nusisukęs į duris, susidėjęs už nugaros rankas, neatsisukdamas jis pratarė:

- Ponia, mano smalsumas sužadintas, kodėl jūs taip atkakliai stengiatės įgristi man. Būkite gera ir įsidėkite galvon ateičiai: kai noriu ką nors matyti, pats pakviečiu.

Dar vakar tokia tirada būtų privertusi Katriną nusigąsti. Dabar ji nė nevirptelėjo.

- Puiku, monsinjore! Aš išeinu. Tai tik truputį liečia mane. O jūs tapsite krikščioniškojo pasaulio princu, netekusiu garbės!

Pilypas staigiai atsisuko į ją. Jo veidą dengė ta pati ledinė kaukė, kaip ir per turnyrą, bet dvi raudonos dėmės išsimušė ant blyškių skruostų.

- Atsargiau su žodžiais! - riktelėjo jis. - Ir neapsigaudinėkite. Jeigu kartą ir buvau jums atlaidus, tai...

- Labiau negu atlaidus! Bet aš išeinu, monsinjorui nemaloni mano kompanija.

Ji nusisuko į duris, tačiau Pilypo balsas privertė ją sustoti.

- Palaukit. Ir paaiškinkite. Apie kokią garbę kalbate? Turėtumėt žinoti, kad mano garbė nepriekaištinga. Jeigu mano riteris pralaimėjo, mano garbės tai neįžeidžia, nugalėtojas - narsuolis...

- Iš tikrųjų? - sąmoningai įžūliai paklausė Katrina. - O aš maniau, kad jūsų garbė nukentės, jeigu jūsų įsakymu narsuolis bus įmestas į kalėjimą vien jūsų malonumui.

Nuoširdus nustebimas pasirodė Pilypo veide, ir Katrina padrąsėjo. De San Remi buvo teisus. Galbūt hercogas ir neįsipainiojęs į sąmokslą prieš Arno?

- Ką turite galvoje? Kas davė pagrindo šiai pasakai? Apie kokį kalėjimą kalbate?

- Apie tą, į kurį mesiras de Liuksemburgas įmetė abu riterius, de Monsalvi ir de Ksantrajų, prieš tai griebęsis gudrybės išvilioti iš posto konetablį Biušaną. Kaip jums atrodo, ar toks elgesys suderinamas su riterio garbės kodeksu, mesire? Aš kilusi iš liaudies, bet man atrodo, kad tai nesuderinama. Tačiau ne man spręsti, aš ne princesė. Jeigu jis būtų tik narsus riteris, galbūt suprasčiau. Bet kai taip pasielgiama su žmogumi, kuris kovėsi ir nugalėjo Vandomo Bastardą... Maniau, kad jūs, kaip kraujo princas, turėtumėt gerbti šiuos įstatymus!

Jau ir taip išblyškęs, Pilypas dabar tapo pilkas kaip pelenai. Jo blankios akys nemirksėdamos žvelgė į šalmą su karališkosiomis

lelijomis, kurį išvyniojo Katrina. Atrodė, kad jis pavirto druskos stulpu.* Ji susijuokė, ir Pilypas atsitokėjo.

- Duokite man šitą šalmą, ponia, ir palaukite manęs čia. Prisiekiu savo tėvo krauju, jeigu sumelavote, dar šiandien atsidursite kalėjime.

Katrina padarė dailų reveransą.

- Eikite, monsinjore. Lauksiu jūsų čia.

Pilypas pasičiupo šalmą ir energingai išėjo iš kambario. Katrina girdėjo, kaip jis įsakė lankininkui: jokiu pretekstu neleisti Katrinai de Brazi išeiti iš kambario.

Ji ramiai atsisėdo prie traškančio židinio, nes naktis buvo vėsi. Žinojo, kad neturi ko bijoti, ir ramiai laukė sugrįžtant Pilypo. Greitai jis pasirodė tebelaikydamas šalmą, kurį padėjo ant stalo. Katrina atsistojo. Kurį laiką hercogas stovėjo paskendęs savo mintyse, susikryžiavęs ant krūtinės rankas, nuleidęs galvą. Staiga, kaip žmogus, nusprendęs, ką daryti, pakėlė galvą ir žengė jos link. Katrina pamatė, kad jo akys tebebuvo šaltos.

- Jūs teisi, ponia. Vienas iš mano draugų pernelyg uoliai man pasitarnavo. Abu riteriai bus paleisti... rytoj rytą.

- Kodėl rytoj? - tučtuojau paklausė Katrina. - Kodėl jie turi praleisti kalėjime neramią naktį po tokio sunkaus mūšio?

- Aš taip nusprendžiau, - pasipūtęs atsakė Pilypas. - Ir dar todėl, kad nubausčiau jus. Ką tik sužinojau, kad jūs labai domitės tais riteriais. San Remi pasakė, kad jus, mano pavaldinę, rado jų palapinėje. Paaiškinkite, ką ten veikėte?

Katrina norėjo tėkšti į akis teisybę, bet pajuto jo klausime slypintį pavydą. Jeigu prisipažintų mylinti Arno, pastatytų į pavojų savo mylimojo gyvybę. Katrina abejingai gūžtelėjo pečiais ir tarė:

- Prieš daugelį metų, Paryžiuje, kai buvau dar maža mergaitė, pažinojau mesirą de Monsalvi. Mano tėvas, auksakalys, atlikdavo užsakymus jų šeimai. Kai pamačiau jį nugriuvusį, išsigandau, kad yra sužeistas, ir nuėjau į palapinę pasidomėti, kaip jis jaučiasi! O gal aš, kad įtikčiau jums, turėjau pamiršti vaikystės draugus?

---

* Pasak Biblijos legendos, druskos stulpu pavirto Loto žmona, išvydusi baisų reginį - ant Sodomos ir Gomoros miestų lyjant siera ir ugnimi.

Iš Pilypo veido išraiškos ji suprato, kad visai jo neįtikino. Instinktyvus įtarumas, paveldėtas iš tėvo, tramdė norą patikėti šia gražia moterimi. Įdėmiai žvelgdamas jai į veidą, jis paklausė:

- Esate tikra, kad tarp jūsų nėra slapto romano? Aš šito nepakęsiu. Girdite? - Staigiu judesiu jis apglėbė Katrinos liemenį ir prisitraukė ją prie savęs, bet veido išraiška nesušvelnėjo. - Jūs turite priklausyti tiktai man, girdite, man vienam! Leiskite priminti, kaip aš pasirūpinau suteikti jums deramą padėtį. Jūs ištekėjote už vieno iš mano dignitorių, esate priimta dvare. Esate viena iš mano motinos freilinų... Aš dar nesu taip ilgai siekęs nė vienos moters. Nedaugelis to vertos. Bet jūs kitokia. Būtų neteisinga palikti jus gyventi paprastų žmonių pasaulyje, kur gimėte. Gražią moterį, vertą sosto! Tikiuosi, esate patenkinta savo likimu.

Katrina atsilošė, norėdama išvengti Pilypo lūpų, - staiga ją apėmė šleikštulys. Bet neišdrįso jo atstumti. Katrina nežinojo, kur dėtis nuo jo nemirksinčių akių, bet dabar ji baiminosi dėl Arno. Jis lenkėsi vis artyn ir artyn prie jos lūpų... ir Katrina užsimerkė, kad nematytų jo. Bet Pilypas nepabučiavo jos. Vietoj to sušnibždėjo:

- Mažame kambarėlyje už durų rasite visa, ko reikia... eikite ir nusivilkite suknelę, tada sugrįžkite čia. Aš nebegaliu laukti.

Katrina puolė į paniką. Nesitikėjo, kad jis taip grubiai pareikš savo teises į ją. Be to, buvo vėlu. Naktį rūmuose bus pokylis, ir Garenas, be abejo, tuoj jos pasiges. Pilypas, žinoma, neužlaikys jos čia šį vakarą.

- Monsinjore, - tarė Katrina, stengdamasi atrodyti rami. - Jau vėlu ir mano vyras laukia manęs.

- Garenas visą naktį dirbs su Nikolia Rolenu. Jam nėra ko dėl jūsų nerimauti. Atėjote pas mane ir liksite su manimi.

Jis paleido Katriną iš glėbio ir nuvedė prie žemų durelių greta židinio. Nei gyva, nei mirusi, Katrina kūrė pabėgimo planus.

- Man sakė, kad šį vakarą būsite labai užsiėmęs.

- Jums aš visuomet turiu laiko. O dabar paskubėkite - antraip būsiu priverstas manyti, kad čia atėjote ne mano garbės gelbėti... ir kad riteris rūpi jums labiau, negu norite parodyti!

Jaunoji moteris pajuto, kaip ją nukrėtė drebulys. Ji pakliuvo į pasalą! Atsitiko tai, ko, ištekėjusi už Gareno, Katrina labiausiai bijojo. Viskas buvo prieš ją. Tokiu momentu, kai ji atiduotų viską už galimybę užsirakinti savo kambaryje, nusiraminti po tos baisios scenos žydrojoje palapinėje, netikėtai turės atsiduoti žmogui, kurio nemyli. Nuo to priklausė Arno gyvybė. Kelio atgal nebuvo. Ji turės brangiai sumokėti už jo laisvę. Dabar suprato, kodėl Pilypas nesutiko paleisti belaisvius tučtuojau. Jam buvo reikalinga ši naktis.

Hercogas uždarė duris, ir ji atsidūrė mažame belangiame kambarėlyje, apšviestame dviem šakotomis auksinėmis žvakidėmis. Ant žemo tualetinio stalelio stovėjo maži kvepalų buteliukai ir kremų dėžutės. Jos buvo auksinės, papuoštos ryškia emale. Didelis kvadratinis veidrodis kabėjo virš tualetinio stalelio, atspindėdamas švelnią žvakių šviesą. Jaukus kambarėlis, išmuštas tamsiai raudonu aksomu, buvo panašus į brangenybių dėžutę. Mėlynas permatomas apdaras kabojo ant aksomu apmušto fotelio, greta stovėjo kambarinės šlepetės.

Katrina apžvelgė kambarį ir sunkiai atsiduso. Vienintelės durys į šį mažą kambarėlį buvo tos, pro kurias ji įėjo, tačiau jei ir būtų buvusios kitos durys, niekas nepasikeistų.

Tai buvo jos likimas, ir anksčiau ar vėliau tai turėjo įvykti. Pilypas galų gale vis tiek būtų ją pasiekęs. Nuvargusiu judesiu ji nusiėmė savo mažą aksominę kepurėlę ir nusviedė ją į kampą, ten pat nulėkė ir auksinis tinklelis, dengęs plaukus. Kai plaukai pasklido ant nugaros, ji sukando dantis, kad nepravirktų. Juk tiek nedaug laiko tepraėjo nuo tada, kai meiliai nekantraudamas ją nurenginėjo Arno. Katrina stengėsi varyti šalin taip ryškiai iškilusius prisiminimus. Ji pradėjo su kažkokiu niršuliu skubėdama nusirenginėti. Suknelė nukrito prie kojų, netrukus ir marškiniai. Sugriebė mėlynąjį drabužį ir užsivilko. Po to nusimovė kojines ir mažus aksominius batelius, nuogomis kojomis įsispyrė į kambarines šlepetes. Abejingai nužvelgė save veidrodyje, kuriame jos atspindys su naktiniu apdaru buvo panašus į debesį. Šis drabužis ne slėpė, o išryškino kūno linijas. Atsainiai nubloškė plaukus ant nugaros, sunkiai atsiduso ir ryžtingai nuėjusi prie durų jas atidarė.

Įžengė į Pilypo kambarį: kambarys buvo tuščias. Pamačiusi, kad yra kambaryje viena, Katrina puolė prie durų, pro kurias ją buvo įvedęs Rusė. Nesėkmingai mėgino atidaryti, nes durys buvo užrakintos. Atsidususi sugrįžo prie židinio. Nors židinyje ir liepsnojo ugnis, ji drebėjo su savo plonu apdaru. Tačiau greitai sušilo ir pasijuto bent kiek geriau. Po kurio laiko, atsigavusi, ji buvo pasirengusi iškęsti viską, kas jos laukia. Pilypas turbūt netikėtai turėjo išeiti, bet, be abejonės, sugrįš.

Taip jai begalvojant, spynoje spragtelėjo raktas. Durys girgžtelėjo ir lėtai atsivėrė. Katrina, sukandusi dantis, atsisuko... ir susidūrė veidas į veidą su tarnaite baltu kyku ir prijuoste - ši greitai padarė reveransą.

- Atėjau pakeisti užtiesalų, - tarė ji, žvelgdama į lovą. - Katrina tučtuojau būtų ją užmiršusi, jeigu mergina nebūtų prašnekusi: - Monsinjoras hercogas prašo ponią pavakarieniauti ir gultis, nelaukiant jo. Monsinjoras tikriausiai užtruks ir atsiprašo ponios... Tuoj atnešiu vakarienę.

Tarnaitė stovėjo prie lovos, laikydama už kampo antklodę, tarsi kviesdama Katriną atsigulti. Ši nutarė paklusti nebyliam kvietimui ir, nusiavusi šlepetes, šmurkštelėjo po antklode. Diena buvo sekinanti, tačiau vizitas į magistratą atnešė Katrinai netikėtą atokvėpį - būtų buvę neprotinga tuo nepasinaudoti ir bent kiek pailsėti. Už lango jau buvo visai tamsu, pasmarkėjo vėjas. Ji girdėjo kaukiant jį židinyje, kuriame plaikstėsi liepsna.

Katrina įsirausė į šilkinių pagalvėlių šūsnį ir iškart pasijuto geriau. Likimo ironija - Pilypo kambarys suteikė jai vienatvę, kurios taip troško, bet niekuomet nerasdavo dviejuose kambariuose, priklausiuosiuose jai su Ermengarda ir dar trims kitoms freilinoms. Ji nusišypsojo, prisiminusi savo draugę. Apie ką dabar mąsto grafienė? Turbūt apie tai, kad Katrina pabėgo su savo Arno ir dabar kiek įkerta šuoliuoja Gizo kryptimi, įsitaisiusi ant balno pagalvėlės už Arno nugaros. Katrina, kurią ji įsivaizdavo savo mintyse, buvo tokia paliegusi, kad beveik visiškai išblėso tas ryžtas, kuris ją buvo apėmęs pastarosiomis valandomis. Savo pačios ramybės dėlei ji privalėjo uždrausti sau galvoti apie Arno. Galvos apie jį paskui, kai pasibaigs šitas išbandymas. Tuomet turės laiko pamąstyti, ką daryti toliau.

Kai tarnaitė sugrįžo su padėklu, ant kurio buvo vakarienė, Katrina pasijuto esanti labai alkana. Rytą, prieš dvikovą, ji neįstengė praryti nė kąsnelio, kad ir kaip ją ragino Ermengarda, tad dabar godžiai suvalgė visą lėkštę sriubos su plaktais kiaušiniais, pusę kepto viščiuko, kiškio drebučiuose ir keletą cukruotų slyvų, užgerdama visa tai Sansero vynu iš auksinės taurės. Tuomet padėjo į šalį padėklą, kurį tarnaitė tučtuojau išnešė, ir vėl atsigulė. Pasijuto kur kas geriau. Jaunutė mergina paklausė, ar jai dar ko nors reikia, ir Katrina nerimaudama paklausė, kur dabar hercogas. Tarnaitė atsakė, kad jis ką tik išvyko į magistrato salę, kur dabar prasideda šventė.

- Nuleisk užuolaidas ir gali eiti, - tarė Katrina. - Man daugiau nieko nereikia.

Mergina nuleido ant lovos užuolaidas, nusilenkė ir ant pirštų galiukų išbėgo iš kambario. Šiltoje lovoje Katrina pamėgino prisiversti gerai apgalvoti situaciją, kurioje atsidūrė, ir nuspręsti, kaip elgtis su hercogu, kai jis anksčiau ar vėliau sugrįš ir pareikalaus susimokėti už tai, ką laikė jos skola.

Bet ji pavargo, lenkė miegas, ir nepajėgė nieko sugalvoti. Jaukiai susisukusi į šiltą šilkinę antklodę, Katrina bemat užmigo.

Kai atsimerkė, nustebusi pamatė, kad užuolaida virš lovos pakelta ir išaušusi diena. Pilypas buvo kambaryje, bet stovėjo prie lango su tais pačiais drabužiais, kaip ir vakar, ir kažką rašė prie aukšto stalo, ant kurio gulėjo keli pergamento ritinėliai. Girdėjosi žąsies plunksnos skrebenimas ir tolimas gaidžių giedojimas. Išgirdęs, kad ji sukrutėjo lovoje, hercogas nusišypsojęs atsisuko į Katriną.

- Ar gerai miegojote?

Numetęs plunksną ant stalo, priėjo prie lovos ir, palypėjęs porą laiptelių, pasirėmęs alkūne į lovos galą, pažvelgė į ją. Katrina pirma pasižiūrėjo į hercogą, paskui į lovą, kuri tebebuvo tokia pat lygi ir tvarkinga, tarsi ji ką tik į ją įlipo. Katrinos veido išraiška sukėlė Pilypui juoką.

- Ne... Aš jūsų neliečiau. Pokylis baigėsi anksti rytą, sugrįžęs pamačiau, kaip kietai miegate. Kad ir kaip troškau jūsų, gaila buvo žadinti... Be to, nemėgstu mylėtis su miegančiomis moterimis, neatsakančiomis į glamones. Bet kokia gaivi ir švelni atrodai dabar, mieloji! Tavo akys švyti kaip safyrai, tavo lūpos...

Pilypo veidą nušvietė meilė. Jis atsisėdo ant lovos šalia jos, paėmė už rankų ir ėmė švelniai ir meiliai bučiuoti ją. Absurdiška, kvaila mintis pervėrė Katrinos sąmonę. Jis priminė jai dėdę Matjė jo vyno rūsyje Marsanė, kai šis ragavo savo puikiuosius vynus. Nuostabiai įgudusios Pilypo lūpos buvo visiškai nepanašios į Arno lūpas, kurios bučiavo godžiai ir nepasotinamai. Pilypas savo bučiniais glamonėjo, jie buvo apgalvoti ir apskaičiuoti, vienintelis jų tikslas - sukelti moters aistrą. Jis lietė ją švelniai, taip švelniai, bet Katrina jautė, kad netenka jėgų. Atrodė, tarsi riedėtų vis smarkiau ir smarkiau žemyn šlaitu kažkur į nežinią... Tačiau nepakartojami, subtilūs, bauginantys, svaiginantys pojūčiai neturėjo nieko bendro su jos jausmais. Širdies jie nepalietė, bet kūnas atsiliepė aistringai ir karštai.

Vėliau, kai Pilypas paleido Katriną iš savo glėbio, jo lūpos tebeglamonėjo jos kūną, ir ji, lengvai atsidususi, nuolankiai laukė kito jo žingsnio. Bet nieko neįvyko. Sunkiai atsidusęs, Pilypas atsiplėšė nuo jos.

- Kaip gaila, kad man paskirtas susitikimas, mieloji! Greta tavęs lengva viską pamiršti!

Tačiau, kad ir ką sakė, jis visiškai save kontroliavo. Pilypas šypsojosi, bet pilkos akys liko šaltos. Katrinai atrodė, kad jis įdėmiai ją tyrinėja. Nenuleisdamas nuo jos akių, grįžo prie stalo, paėmė mažą varpelį ir paskambino. Atėjo pažas.

- Pasakykite kapitonui de Rusė, kad noriu matyti jį ir tuos, apie kuriuos kalbėjau anksčiau...

Paskui, kai pažas nusilenkęs išėjo, hercogas tarė Katrinai:

- Maldauju atleisti, kad tvarkau valstybinius reikalus jūsų draugėje. - Jis mandagiai nusišypsojo, bet akys liko bejausmės. - Aš ypač noriu sutvarkyti tuos reikalus tol, kol jūs čia, kad visiškai nusiramintumėte. Tikiuosi, būsite patenkinta.

Katrinai, kuri nesuprato, apie ką jis čia šneka, nė nespėjus ką nors atsakyti, atsivėrė durys ir įėjo trys vyriškiai. Pirmasis buvo Žakas de Rusė. Bet kai pamatė kitus du, sukando dantis, kad nesuriktų iš siaubo: tai buvo Arno ir jo draugas Ksantrajus!

Katrina pajuto veriantį skausmą, nelyginant durklo kirtį - jėgos apleido ją. Kraujo neliko veide nė rankose - jis suplūdo į širdį ir atrodė, kad ji tuoj tuoj nustos plakusi. Dabar ji puikiai suprato, kokius spąstus paspendė Pilypas, kad patikrintų,

ar nemelavo ji jam teigdama, jog niekas, be vaikiškos draugystės, nesieja jos su Monsalvi. Sėdėdama lovoje nušviesta ryškių saulės spindulių, apsivilkusi permatomais marškiniais, kurie iššaukiančiai pabrėžė jos kūno linijas, su greta stovinčiu Pilypu naminiais drabužiais, ji pasijuto tarsi pastatyta prie gėdos stulpo. Argi Arno dabar patikės, kad ji nėra hercogo meilužė? Katrina matė vien griežtą jo profilį. Jis nežiūrėjo į ją, bet jam įeinant, ji sugavo jo pilną paniekos žvilgsnį.

Katrina dar niekada taip nekentėjo. Apimta nevilties, nežinojo, kas galėtų jai padėti, už ko griebtis šią baisią valandą. Jautė, kaip skvarbios Pilypo akys stebi ją, ir nežmoniškomis pastangomis sutramdė savo sielvartą ir ašaras, bijodama išsiduoti. Ji troško iššokti iš lovos, pribėgti prie Arno ir paaiškinti, kad visa tai - baisus spektaklis, kad šita scena specialiai sumanyta ir kad ji tebėra skaisti, kaip ir anksčiau.

Tačiau neturėjo galimybės nuleisti galvą ir pravirkti. Mažiausia skausmo užuomina galėjo sukelti Pilypo neapykantą jaunajam riteriui. Ir niekas nenuspėtų princo, kurį jau imta vadinti krikščioniškojo pasaulio Didžiuoju hercogu, aklo pavydo pasekmių. Galbūt tai būtų Arno ir Ksantrajaus mirtis, bet Katrinai, be abejonės, nebūtų leista mirti kartu su jais. Ji sėdėjo nejudėdama, sustingusi iš sielvarto, rankas įspraudusi tarp kelių, iš pažiūros rami, bet viduje maldavo, kad visa tai greičiau pasibaigtų...

Tyla, kuri tetruko keletą sekundžių, jai pasirodė amžinybe. Po to nuskambėjo Pilypo balsas. Jis buvo malonus, linksmas, netgi nerūpestingas. Be jokios abejonės, Pilypą įkvėpė ši spektaklio scena su trimis aktoriais.

- Ponai, jūsų jau atsiprašė, bet aš pasikviečiau jus tam, kad kuo nuoširdžiausiai atsiprašyčiau asmeniškai. Atrodo, mesiras de Liuksemburgas parodė per didelį rūpestį mūsų Karūna. Jis užmiršo, kad esate mano svečiai, o svetingumo principai šventi. Prašau atleisti už praėjusios nakties nepatogumus. Jūsų arkliai pabalnoti, o jūs laisvi...

Nutilęs priėjo prie stalo, paėmė vieną iš pergamentų ir įteikė Ksantrajui.

- Šis apsaugos raštas suteiks jums galimybę pasiekti Gizą be jokių nuotykių. O jums, mesire... - Pilypas pasisuko į Arno ir, išėmęs šalmą su karališkąja lelija iš skrynios, padavė jam. -

...Man labai malonu grąžinti šitą šalmą, kurį taip garbingai ir narsiai nešiojote. Patikėkite, mesire, aš labai apgailestauju, kad tarnaujate pusbroliui Karoliui, nes jei tarnautumėt pas mane, sėkmė dažniau jums šypsotųsi.

- Sėkmė jau nusišypsojo man, monsinjore, - šaltai atsakė Arno. - Aš pasirinkau. Paskyriau savo gyvenimą savo ponui Prancūzijos karaliui. Tačiau vis tiek dėkoju Jūsų Didenybei už gerus žodžius. Be to, tikiuosi, būsite toks malonus ir pamiršite kai kurias gana... šiurkščias pastabas, kurias esu kažkada išsakęs.

Jis nusilenkė mandagiai, bet išdidžiai. Ksantrajus savo ruožtu padėkojo hercogui. Pilypas tarė keletą malonių žodžių ir leido išeiti. Abu riteriai, dar kartą nusilenkę, pasuko durų link, bet Pilypas vėl juos sustabdė.

- Jums reikėtų dar padėkoti mano žaviajai bičiulei, - tarė jis, rodydamas į Katriną. - Būtent poniai Katrinai turite būti dėkingi, kad esate laisvi. Tai ji atskubėjo čia praėjusią naktį apimta sielvarto ir papasakojo, kas jums atsitiko. Tikiuosi, pažinote vienas kitą...

Šį sykį Katrina buvo priversta pažvelgti į juos. Jos neryžtingos išsigandusios akys norėjo pažvelgti į Arno, bet pajuto taip smarkiai daužantis širdį, kad teįstengė dirstelti į Ksantrajų. Pastarasis apsimestinai šypsodamasis išdidžiai ją apžiūrinėjo vertinančiu žinovo žvilgsniu.

- Taip, tikrai, - tarė Arno, nežiūrėdamas į ją. Jo veidas buvo nepermatomas, primenantis akliną sieną. Katrina dar niekada taip skausmingai nebuvo pajutusi, kokia bedugnė skiria juos. Jis nieko daugiau nepasakė ir tik Ksantrajus padėkojo "poniai Katrinai" jo vardu. Ji oriai išklausė padėką ir pamėgino nusišypsoti...

Abu riteriai išėjo, jaunoji moteris leisgyvė susmuko ant pagalvių. Baisi scena laiku pasibaigė. Jos jėgos jau visai išseko, o spektaklis vis dar tęsėsi. Pilypas atsisuko į ją, pasilenkė ir pabučiavo jos šaltas rankas.

- Jūs patenkinta? Padariau viską, ko norėjote?

- Viską, ko norėjau, monsinjore, - silpnai atsakė ji. - Jūs buvote... labai kilnus.

- Priešingai, tai jūs kilni. Juk atleidote man už tai, kad vakar įtarinėjau jus, tiesa? Kai atėjote čia prašyti dėl tų vyrų,

ir ypač kai Liuksemburgas papasakojo man radęs jus palapinėje, aš pavyduliavau. Pavyduliavau kaip niekuomet.

- O dabar, - vos vos šypsodamasi paklausė Katrina, - nusiraminote?

- Taip, mano angele...

Į kambarį įėjęs pažas nutraukė Pilypą. Jis droviai pasakė savo ponui, kad greitai prasidės pasitarimas ir kad kancleris Rolenas prašo jį dalyvauti. Pilypas nusikeikė.

- Esu priverstas vėl jus paleisti, nes žinau, kad ims plakti liežuviai, jeigu negrįšite į savo kambarius. Bet prisiekiu savo garbe, brangioji, jums tai leidžiama paskutinį kartą. Aš pasiųsiu atvežti jus šį vakarą ir neleisiu niekam mūsų trukdyti.

Greitai pabučiavęs, jis apmaudingai paliko ją, pridūręs, kad atsiųs moteris padėti apsirengti.

Katrina liko viena. Ji pasijuto tarsi kalinė, surakinta grandinėmis, kuriai užsitrenkė kalėjimo durys.

Arno kaip vėjas šuoliuoja į Gizą! Laisvas! Ji liko viena...

Pirmosios knygos pabaiga

KATRINA IR BRANGENYBIŲ SAUGOTOJAS

I dalis

PILYPAS

1423 m.

Pirmas skyrius

Ermengarda

Buvo apie pusiaudienį, kai Katrina palankinu, kurį Žakas de Rusė buvo atsiuntęs į rūmų vidinį kiemą, parvyko į vilnų pirklio namus. Palankiną dengė sunkios odinės užuolaidos, kad paslėptų jaunąją moterį nuo smalsių žvilgsnių. Kai jie pasiekė namus, Katrina mintyse pasimeldė, kad rastų tik Ermengardą. Ji bijojo aštrių negerų jaunosios panelės Vogrinjez akių ir, be to, norėjo likti dviese su savo drauge, kurios patarimus labai vertino. Namai atrodė įtartinai tylūs. Svetainėje Katrina susidūrė su tarnaite, nešančia lėkštę su karšta kopūstų sriuba. Mergina skubiai nusilenkė ir metė į ją žvilgsnį, kuris Katrinai pasirodė sunerimęs,

bet ji neklausė, kas atsitiko. Gal jai tik pasirodė. Gūžtelėjusi pečiais, Katrina nuskubėjo į viršų tamsiais stačiais laiptais. Pirmojoje nedidelėje laiptų aikštelėje saulės spindulys, krintantis pro raudoną siauro lango stiklą, šiek tiek apšvietė baltas grindų plyteles. Iš apatinio aukšto, kur vilnos pirklys su savo šeima tikriausiai pietavo, sklido pokalbio nuotrupos. Viršuje buvo tylu.

Manydama, kad freilinos išėjusios, Katrina įžengė į kambarį. Prie lango, susidėjęs rankas už nugaros, stovėjo Garenas ir žvelgė į duris.

- Jūs? Koks siurprizas! - šūktelėjo Katrina eidama prie jo. Ji šypsojosi, tačiau artinantis prie Gareno šypsena pamažėle blanko. Katrina dar nebuvo mačiusi tokio įsiutusio savo vyro. Jo veidas buvo neatpažįstamai pasikeitęs. Mėšlungis sudarkė ir šiaipjau negražų Gareno veidą. Pirmą kartą Katrina pasijuto bijanti jo.

- Kur jūs buvote? - pro dantis iškošė Garenas. Katrina sugniaužė rankas savo suknelės klostėse, stengdamasi nusiraminti ir sutramdyti ją apėmusį stingdantį siaubą.

- Maniau, kad žinote, - ramiai atsakė. - Grįžtu iš hercogo.

- Iš hercogo? Tikrai?

Nutarusi, kad pasitikėjimas savimi - geriausias būdas paveikti įniršusį vyrą, ir suvokdama esanti teisi, Katrina gūžtelėjo pečiais.

- Paklauskite jo.

Ji nuėjo per kambarį prie komodos, kurioje laikė savo galvos apdangalus, norėdama padėti ten aksominę kepuraitę, kurią ką tik nusiėmė. Dar nespėjus jai nusisukti nuo vyro, Garenas sugriebė ją už plaukų ir šiurkščiai prisitraukė prie savęs. Katrina, šaižiai surikusi iš skausmo, pargriuvo ant grindų prie jo kojų ir išsigandusi užsidengė veidą rankomis. Garenas paleido jos plaukus ir taip skaudžiai sučiupo už rankos, kad Katrina vėl sukliko. Jis pasilenkė prie jos: iš įsiūčio veidas priplūdo kraujo iš įsiūčio. Pasibaisėjusi Katrina vyro rankose pamatė rimbą.

- Iš hercogo? Tai tu grįžai iš hercogo, maža kekšele? Tarsi visas dvaras nematė, kad buvai Monsalvi palapinėje, o Liuksemburgas užklupo tave jo glėbyje! Manai, nežinau, kad tas prakeiktas armanjakas negrįžo vakar naktį į Gizą? Vadinasi, naktį praleidai su juo, voliodamasi kokioje nors landynėje?

Nesitikiu, kad pasakysi man teisybę, bet užtat atpratinsiu meluoti iki gyvenimo pabaigos!

Atrodė, kad Garenas nebeįstengia valdytis. Nespėjus Katrinai ištarti nė žodžio, rimbas švilpdamas nukrito jai ant nugaros. Ji suriko ir susirietė ant grindų, stengdamasi pavirsti kuo mažesniu kamuolėliu. Garenas negailestingai ją plakė. Rėždamas orą, rimbas čaižė Katrinos nugarą ir pečius. Ji jau neberėkė, bijodama dar labiau jį įsiutinti. Bet jos tylėjimas, regis, tik erzino Gareną. Staiga jis pasilenkė virš jos sumaitoto kūno, sugriebė suknelę ir perplėšė ją. Katrinos nugara ir šlaunys apsinuogino, bet Garenas vis dar mušė. Rimbas taip smarkiai kapojo jos švelnų kūną, kad palikdavo kirčių žymes. Šliauždama grindimis, Katrina ieškojo, už ko galėtų pasislėpti: už komodos ar lovos. Bet Garenas užtverdavo jai kelią ir vėl atsitempdavo į kambario vidurį. Į skutelius sudraskyta suknelė visai nebepridengė kūno, ir Katrina raitėsi ir rangėsi plakama rimbo. Ji nejautė nieko, vien skausmą, buką gyvulišką skausmą. Kaip į kampą užspeistas žvėris ji ieškojo užuobėgos nuo to ugninio lietaus, čaižančio ją. Nejaugi Garenas niekada nenustos plakęs? Pro raudoną rūką ji miglotai regėjo didelę juodą figūrą ir ranką, kuri kilo ir leidosi, kilo ir leidosi... Garenas sunkiai alsavo, tarsi kalvis, pučiantis dumples. Jis užmuš ją... Katrina nejuto, kaip jos sukapotu kūnu teka kraujas. Ji nustojo šaukti: sąmonė aptemo. Atrodė, kad smūgiai krenta ant jos pro kažkokią vatą...

Katrina įtempė paskutines jėgas, pamačiusi priešais save atsiveriančias duris. Jeigu įstengtų nušliaužti iki jų... persiropšti per slenkstį... išsivaduoti iš šitų kančių... Bet kažkas užtvėrė kelią, kažkas raudona. Silpnai dejuodama, Katrina susmuko prie Ermengardos kojų...

Garderobo tvarkytojos pasibaisėjęs riksmas pasiekė netgi pusiau apalpusios nukankintos moters sąmonę. Ji pajuto, kad atėjo išsigelbėjimas, ir prigludo prie gelbėtojos kojų.

- Prisiekiu šventuoju popiežiumi! - sugriaudėjo Ermengarda. - To dar neteko regėti!

Išsilaisvinusi iš įsikabinusių Katrinos rankų, ji puolė atakon. Įniršis ir pasipiktinimas padvigubino ir taip nemenkas Ermengardos jėgas. Galingu smūgiu ji nubloškė Gareną į šoną, išplėšė iš jo

rankų kruviną rimbą ir nusviedė į kampą. Paskui sugriebė Gareną už liemenės apykaklės ir ėmė įnirtingai purtyti, sykiu apipildama jį prakeiksmais ir keiksmažodžiais, kurie nebūtų padarę gėdos nė kareiviui. Garenas visai nesipriešino ir leidosi nutempiamas į laiptų aikštelę kaip skudurinė lėlė. Atrodė, kad įniršis išsunkė visas jo jėgas. Ermengarda nušveitė jį nuo laiptų ir riktelėjo įjkandin:

- Nešdinkitės iš šitų namų! Ir niekuomet nebekiškite čia nosies!

Uždariusi duris Ermengarda pasilenkė prie Katrinos - platus garderobo tvarkytojos veidas buvo susirūpinęs. Nelaiminga jaunoji moteris atrodė apgailėtinai. Jos kraujuojantis kūnas buvo išvagotas ilgų juodų ir mėlynų rimbo kirčių, juodo aksomo draiskanos dengė vien krūtinę. Išsidraikę plaukai prilipę prie veido, šlapio nuo ašarų. Ermengarda švelniai suglostė juos savo balta ranka ir pro ašaras ji pratarė:

- Gailestingasis Jėzau, ką tas gyvulys padarė su tavimi, mano vargšas avinėli! Apkabink mano kaklą, nunešiu tave ant lovos.

Katrina pakėlė rankas, bet sužeistą petį taip suskaudo, kad surikusi neteko sąmonės.

Kai Katrina atsipeikėjo, buvo naktis. Ji suprato, kad guli lovoje ir visa taip sutvarstyta, kad vos gali pakrutėti. Atsimerkusi išvydo Sarą, kuri sėdėjo prie ugnies ir kažką virė mažame katiliuke. Ta scena nukėlė ją į praeitį. Kai ji prabusdavo Barnabi kambaryje Stebuklų Kieme, dažniausiai išvysdavo sėdinčią prie ugnies tokią pat susimąsčiusią Sarą. Katrina pamėgino pajudinti ranką, bet ji buvo nelyginant švininė, o petį taip gėlė, kad ji tyliai sudejavo. Tą pat akimirką masyvi Ermengardos figūra išniro priešais Katriną. Grafienė pasilenkė ir uždėjo vėsią, nepaprastai minkštą ranką ant liepsnojančios moters kaktos.

- Ar labai skauda, mano vaike?

Katrina norėjo nusišypsoti, bet tai pareikalavo didelių pastangų. Atrodė, nebuvo nė vieno raumens, nė vienos kūno dalies, kurie nebūtų siaubingai gėlę.

- Man karšta, - sušnibždėjo ji, - atrodo, lyg ant adatų gulėčiau. Viskas dega ir skauda...

Ermengarda su užuojauta linktelėjo ir pasitraukė, praleisdama Sarą. Sara ryžtingu veidu pasilenkė prie Katrinos.

- Tas žvėris būtų jus užplakęs, mano meile, jeigu ponia Ermengarda nebūtų atėjusi laiku. Aš įtariau, kad jis kažką rezga, kai pamačiau jį šįryt. Atrodė lyg pamišęs...

- Kur buvai, kai aš grįžau? - silpnu balsu paklausė Katrina Saros.

Ermengarda paaiškino:

- Jis užrakino ją palėpėje po laiptais. Ten ją ir suradau, kai įėjau. Iš ten ji girdėjo tavo riksmus ir pakėlė baisų triukšmą, kad ją išleistų. Bet čia gyvenantys žmonės neišdrįso to padaryti. Garenas prigrasino uždarysiąs juos į kalėjimą, jeigu išdrįs tau padėti. Kai nuėjau paprašyti korpijos ir tvarsčių, užtikau juos vos gyvus iš baimės.

- Tikiuosi, padrąsinote tuos vargšelius?

- Žinoma, ne! - atsakė grafienė garsiai juokdamasi. - Aš juos mirtinai išgąsdinau pasakiusi, kad hercogas jiems gyviems kailį nudirs, sužinojęs, jog jie nesutrukdė Garenui. Vargšai tučtuojau pradėjo prašyti, kad mes užimtume jų kambarius, ir nenustebsiu, jeigu jie dabar kraunasi daiktus!

Katrina apsidairė įdėmiau ir pamatė, kad šis kambarys skiriasi nuo to, kuriame jos gyveno su Ermengarda anksčiau. Kambarys buvo didesnis, jaukiai apstatytas, kabojo du puikūs gobelenai. Tame kambaryje nebuvo durų į kitą kambarį kaip aname. Katrina lengviau atsikvėpė, supratusi, kad ji paslėpta nuo smalsių Mari de Vogrinjez akių. Sara grįžo prie židinio ir iš mažo katiliuko ėmė pilstyti skystį į fajanso taures, o Ermengarda, atsisėdusi prie Katrinos kojų, pasakojo, kaip tepė jos kūną gydančiu balzamu, po to sutvarstė.

- Tavo visas kūnas nusėtas mėlynėmis, - guviai tarė ji, - bet, laimė, žaizdos negilios. Sara mano, kad liks tik keletas nedidelių randų, o ant veido nė vieno. Man atrodo, teatleidžia Dievas, kad tavo vyras išprotėjo. Ką tu jam padarei?

Ermengarda, matyt, nesitvėrė iš smalsumo, bet Katrina jautėsi silpna kaip kačiukas ir neturėjo ūpo pasakoti apie tai, kas nutiko vakar. Ji pakėlė savo sutvarstytas rankas ir įdėmiai žvelgė į jas su kažkokiu linksmu suglumimu. Balzamas, kuriuo ji buvo

ištepta, prasisunkė pro tvarstį ir ant jo išsiplėtė didelės riebios dėmės. Katrina jautėsi taip, tarsi būtų pavirtusi didele skudurine lėle. Vien tik plaukai, kruopščiai sušukuoti, atrodė gyvi ir išties jos kūno dalis. Ermengarda, kuri buvo jautresnė, negu atrodė, iškart ją suprato.

- Tu teisi, - tarė ji. - Tau dabar geriau nekalbėti. Esi per daug pavargusi. Viską papasakosi vėliau...

O pati pradėjo gyvai šnekėti. Garenas neišdrįso čia ateiti, bet jo bičiulis Nikolia Rolenas neseniai buvo užėjęs ir klausinėjo, kaip ji jaučiasi. Ermengarda sutiko jį šaltai ir pasakė prisiimanti visą atsakomybę dėl ponios de Brazi priežiūros ir, be kita ko, kuo mažiau ji girdės apie Gareną ir jo draugus, tuo geriau. Rolenas išėjo, nebetaręs nė žodžio. Tą patį savanorė globėja pasakė pažui, kurį prieš pusvalandį atsiuntė monsinjoras. Katrina nusistebėjo:

- Hercogas atsiuntė pažą?

- Taip, savo mylimąjį pažą, jaunąjį Lenua. Man pasirodė, kad jo didenybė šį vakarą tavęs laukė. Žinoma, aš už tave atsiprašiau.

- Ką jam pasakei, brangioji Ermengarda?

- Pasakiau teisybę, kad tavo žavusis vyras nuplakė tave kaip šunį ir leisgyvę paliko. Tas gyvulys Garenas gaus tiek pylos, kad negreit pamirš. Ir galbūt tai sulaikys jį nuo panašių dalykų ateityje.

- Padėk man, Viešpatie, - apimta nevilties suaimanavo jaunoji moteris: - Dabar visas miestas šaipysis iš manęs. Jeigu sužinos, kad buvau nuplakta kaip šuva, neišdrįsiu pažvelgti niekam į akis.

- Jaunasis Lenua puikiai išauklėtas, mano brangioji. Jis labai gerai žino, kad tai, kas patikėta jam, skirta tik jo pono ausims. Jis niekam neprasitars nė žodžio. Jaunuolis buvo nuoširdžiai sukrėstas ir pasipiktinęs, turiu pasakyti. Jis jaučia tau didelį palankumą, mano brangioji. Nenustebčiau sužinojusi, kad yra truputį tave įsimylėjęs. Išgerk štai šito.

Priėjo Sara su taure gėrimo, sutaisyto iš daugelio įvairių gydomųjų žolių. Katrina šiaip ne taip atsisėdo. Palaikoma savo

draugės, išgėrė nuovirą. Tai buvo rūgštokas, bet malonus gėrimas. Ji pajuto šilumą ir ramybę.

- Aš įdėjau tokią žolę, kuri tave tuoj prikels, - tarė Sara, - o skausmas praeis miegant...

Tuo momentu atsidarė durys ir įėjo juodai apsirengęs žmogus su juoda kauke.

Moterys išsigandusios atšoko. Vyras tebestovėjo prie durų tarsi statula, vien akys žibėjo kaukės prorėžose.

- Kas jūs? - suriko Ermengarda, pasirengusi kovai. - Ko jums reikia?

Vos tik nepažįstamasis nusiėmė kaukę, ji skubiai padarė žemą reveransą. Tai buvo hercogas Pilypas. Priblokštas to, ką išvydo, Pilypas tiesiog suakmenėjo.

- Nejaugi tai jūs, Katrina! - riktelėjo jis nepatikliai. - Negali būti!

Jaunoji moteris nesusilaikė nenusijuokusi. Ji gerai įsivaizdavo, kokį įspūdį sukėlė tie tvarsčiai Pilypui, ištikimam grožio vergui. Turbūt jis skubėjo pas ją, manydamas ją sunegalavus, galbūt su viena kita mėlyne, bet, suprantama, ne tokią. Tikriausiai Lenua neperdavė Ermengardos žodžių labai tiksliai. Šiaip ar taip, Pilypas sustingęs tebestovėjo. Paskui trūkčiojančiu balsu paklausė:

- Viskas taip blogai?

- Blogiau negali būti! - atsakė Ermengarda išsitiesusi. - Ponia Katrina - vienos kraujosrūvos. Jai neapsakomai skauda ir sunku kalbėti.

Pilypas sugniaužęs kumščius prisiekė, kad uždarys Gareną į kalėjimą ir nedelsiant pakars. Jis rėkė ir piktinosi, tikras ugnį svaidantis drakonas, o skruostai sudrėko nuo ašarų. Ermengarda, pripratusi prie jo manierų, nekreipė į tai dėmesio, bet Katrina į jo ašaras žvelgė nustebusi. Pagaliau grafienei pasisekė jį nuraminti. Ji pasakė, kad tik ponia de Brazi turi teisę iškelti kaltinimą savo vyrui, ir nors Garenas galbūt žiaurus vyras, visgi jis yra ištikimas ir naudingas pavaldinys... Pilypas buvo priverstas pripažinti, kad būtų neišmintinga sukelti skandalą, suėmus Gareną. Jis atsisėdo ant lovos krašto ir neapsakomai švelniai paėmė sutvarstytą Katrinos ranką.

- Man plyšta širdis, matant jūsų kančias, mano džiaugsme. Aš laukiau jūsų ateinant, virpėjau prisiminęs jūsų akinamą grožį. Jums reikalinga gera priežiūra. - Pasisukęs į Ermengardą de Šatovilen, pridūrė: - Mano motina kvietė jus, ar ne, ponia de Šatovilen?

- Taip, monsinjore. Hercogienė buvo ne visai sveika, ir dabar jos savijauta, matyt, blogėja, ji nori, kad aš greičiau sugrįžčiau.

- Likite čia keletą dienų, o paskui vežkitės ponią de Brazi į Dižoną. Noriu kuriam laikui atskirti ją nuo vyro. Ji greičiau pasitaisys Dižone, ir aš jausiuos ramiau žinodamas, kad jūs ją saugote. Ar galiu patikėti ją jums? Ji... ji man be galo brangi.

- Man tai garbė, - atsakė grafienė, vėl nusilenkdama.

Katrina jautėsi privalanti padėkoti Pilypui už jo rūpinimąsi ja. Mintis išvykti kartu su Ermengarda ją pradžiugino. Būtų laiminga, jei galėtų išsiskirti su Garenu - taipogi ir su Pilypu! Turės laiko atsikvėpti ir apmąstyti savo problemas. Kai Pilypas sunkiai dūsaudamas ir vėl paplūdęs ašaromis išėjo, Katrina staiga suvokė, kad ji atleido Garenui, nes dėka jo žiauraus elgesio įvykis, kurio baiminosi kur kas labiau, vėl nusikėlė nežinia kuriam laikui. Šiaip ar taip, šiąnakt ji nebus Pilypo meilužė. Jos kūnas, nors ir sumuštas, liko skaistus, ir ji norėjo išsaugoti jį žmogui, kurį mylėjo.

Tačiau nors ir atleido vyrui, suprasti jo neįstengė. Kodėl Garenas vos neužmušė jos, patikėjęs, kad ji praleido naktį su kitu vyru? Jis nemylėjo jos, nenorėjo jos ir žinojo, kad ji skirta Pilypui. Tai koks jam skirtumas?

Galų gale Katrina paliko šį klausimą be atsakymo. Galvą ir kūną per daug gėlė, kad įstengtų ilgiau susikaupti. Pamažu pradėjo veikti raminantys Saros vaistai. Nepraėjo nė penkios minutės, kai Ermengardos lydimas pro paradines duris išėjo Pilypas, o ji jau miegojo. Sara vėl sėdėjo prie židinio, jos juodos akys žiūrėjo į liepsną, tarsi norėdamos įžvelgti ten svetimas paslaptis. Lauke buvo tylu. Tesigirdėjo vien tolstančių Pilypo žirgo kanopų kaukšėjimas...

Antras skyrius

Žako de Rusė misija

Iš Araso jie išvyko po kelių dienų. Katrina dar nebuvo visiškai pasveikusi, bet nenorėjo per ilgai sugaišinti savo draugės Ermengardos. Be to, ji skubėjo grįžti namo, kad atsidurtų kuo toliau nuo kankinamų prisiminimų. Grafienės ir Saros atsidavusios globos ir daugybės kompresų, kuriuos jos dėjo per dieną po du kartus, dėka, Katrinai jau nebereikėjo būti taip smarkiai sutvarstytai. Atėjus išvykimo laikui, tik petys, klubai ir nugaros dalis buvo su tvarsčiais. Sara pasakė, kad grynas oras išlygins randus ir pagreitins žaizdų gijimą. Išvykimo dienos rytą ji šiltai aprengė savo šeimininkę, nes oras buvo vėsus, nors jau ir buvo gegužės pradžia. Ji privertė Katriną užsimauti pirštines su plonos odos pamušalu, suteptu kažkokiu minkštinančiu aliejumi. Kad paslėptų mėlynes ir pajuodavusią kairiąją akį, Sara apvyniojo Katrinos galvą tankia skraiste.

Katrina keliauti galėjo tik gulomis neštuvuose, kurie buvo pritaisyti ant mulų. Ermengarda de Šatovilen įsitaisė šalia, kad jai būtų smagiau. Tai, kaip ji dažnai primindavo Katrinai, buvo didelė auka, nes užvis labiau mėgo joti raita. Sara ir kitos tarnaitės jojo ant mulų. Kadangi didelė teritorija buvo apimta neramumų, reikėjo pasirūpinti ginkluotu eskortu. Iš ryto išvydusi eskortą, Katrina sutramdė šypseną. Neštuvai buvo išpaišyti hercogo valdžios simboliais, o eskortui vadovavo švytintis Žakas de Rusė, apsidžiaugęs tokia malonia misija.

- Tai bus mūsų antroji kelionė kartu! - sušuko jis, atėjęs pareikšti savo pagarbos Katrinai. Atrodė nustebęs, kad ji taip apmūturiuota. - Pirmoji buvo tokia nuostabi, kad aš nekantraudamas laukiu...

Tačiau jį nutraukė Ermengarda, kaip tik tuo metu išėjusi iš savo kambario.

- Verčiau sutramdytumėte savo susižavėjimą, jaunuoli! - išrėžė ji. - Aš atsakau už ponią de Brazi ir esu pajėgi ja pasirūpinti. Pakaks, jei pasirūpinsite mūsų neštuvais ir savo žmonėmis kelionės metu.

Gavęs tokį atkirtį, Žakas de Rusė nusiminė. Bet Katrina ištiesė jam savo ranką.

- Nebūk tokia rūsti, Ermengarda. Mesiras Rusė ištikimas mano draugas ir jo globojamos mes būsime visiškai saugios. Jau pasiruošėme?

Pažvalėjęs nuo tų malonių žodžių, de Rusė nuėjo prie savo žmonių išgerti prieš kelionę taurę vyno. Per tą laiką mulai buvo pakrauti ir damos užėmė savo vietas neštuvuose. Bijodamos vagysčių, pasiėmė su savimi brangenybių dėžutes. Katrinos dėžutė, kurioje, be kitų papuošalų, buvo ir garsusis juodasis deimantas, buvo tikras lobis.

Jau gerokai įdienojus, mažas būrys pagaliau leidosi kelionėn. Oras buvo bjaurus, žvarbus šaltas vėjas siautėjo lygumoje. Vadovaudamasis nurodymais, Žakas de Rusė pasirinko kelią į Kambrė, užuot keliavus į pietus. Manevro esmė - aplenkti Peroną ir Vermandua, kurie buvo užimti Karolio VII šalininkų. De Rusė negalėjo leisti, kad Katrina pakliūtų į jų rankas.

Ermengarda pasirodė besanti nuobodi kompanionė. Vos įsitaisė tarp pagalvių, tuoj užsnūdo ir pradėjo garsiai knarkti. Pagyvėdavo tik tada, kai sustodavo prie užeigų arba vienuolynų pavalgyti bei pernakvoti.

Tad Katrina buvo palikta pati sau ir turėjo užtektinai laiko apmąstyti nesenus įvykius. Gareno ji daugiau nematė. Jis kasdien atsiųsdavo sužinoti, kaip ji jaučiasi, dažniausiai tarną, bet kartą ar du - savo draugą Nikolia Roleną. Tačiau išdidžiam kancleriui tie pavedimai neteikė didelio malonumo, nes tekdavo bendrauti su toli gražu ne draugiškai nusiteikusia Ermengarda. Garenas nerodė jokių pastangų susitaikyti. Netrukus Katrina sužinojo, kad jis ruošiasi su reikalais į Gentą ir Briugą. Jis išvyko į Arasą savo žmonos kelionės išvakarėse su ja neatsisveikinęs, - nepasakytum, kad tai nuliūdino Katriną, kuri nenorėjo matyti vyro be didelės būtinybės. Ji dažnai mąstydavo, kas būtent sukėlė Gareno įniršį ir kas galėjo jį išprovokuoti, ir nusprendė, kad Garenas bijojo hercogo pykčio dėl to, kad ji susitiko su Monsalvi. Tinkamesnio paaiškinimo nebuvo. Kalbant apie Gareną, buvo aišku, kad pavydas čia niekuo dėtas.

Kelionė vyko ramiai, bet kaip ir anksčiau kelias per karo nuniokotą Šampanę buvo tikras košmaras. Jie matė negyvus kaimus, alkanus veidus ir minias bėglių, kurie su visa manta ir perkarusiais naminiais gyvuliais traukė Burgundijos sienų link, kur vylėsi rasti priebėgą. Katrina ir Ermengarda visą kelią dalijo išmaldą, bet de Rusė vis prireikdavo vyti šalin alkanus bėglius, kurie prieidavo pernelyg arti neštuvų. Katrinai buvo sunku žiūrėti į elgetas.

Artėdami prie Burgundijos hercogystės sienų, jie sutiko keistą procesiją. Iš tolo juos galėjai palaikyti kokio nors nusiaubto kaimo bėgliais. Privažiavę arčiau, keliauninkai išvydo kažką nepaprasto. Visos moterys buvo su drobiniais tiurbanais, surištais pasmakrėje, ir juostuotos vilnos drabužiais ant drobinių namų darbo marškinių gilia iškirpte. Savo tamsaus gymio vaikus jos nešėsi arba ryšulyje ant nugaros, arba vežėsi pintinėse, pritvirtintose ant mulų. Jie visi segėjo vėrinius, visų akys buvo įkypos ir juodos, o dantys nepaprastai balti. Vyrų antakiai buvo tankūs ir juodi, išblukusios fetrinės skrybėlės beveik visiškai slėpė veidus. Kiekvienam prie šono kabojo kardas arba durklas. Arkliai, šunes, naminiai paukščiai - viskas susimaišė toje margoje minioje. Žmonės kalbėjosi svetima kalba. Eidami jie dainavo arba, veikiau, prodainiu tęsė lėtą monotonišką dainą, kuri staiga Katrinai pasirodė pažįstama. Ji atitraukė odines neštuvų užuolaidas ir pamatė, kaip Saros mulas nulėkė tarsi strėlė, paleista iš lanko. Saros plaukai plaikstėsi vėjyje, akys spindėjo. Ji garsiai ir džiaugsmingai sveikinosi su keliauninkais.

- Kas jai atsitiko? - nepatenkinta paklausė prabudusi Ermengarda. - Ar ji iš proto išsikraustė? O gal pažįsta tuos žmones?

Sara, susigretinusi su vyru, kuris, matyt, buvo jų vedlys, - jaunu vaikinu, lieknu kaip vynuogės ūglys, karališkos laikysenos, nepaisant suplyšusių skarmalų, - sulaikė mulą ir ėmė gyvai su juo šnekėtis. Katrina dar nebuvo mačiusi jos tokios laimingos. Šiaipjau Sara retai juokdavosi ir mažai kalbėjo. Ji buvo energinga, gabi ir tyli, nemėgo tuštiems plepalams gaišti laiko. Iki šiol Katrina tik vieną kartą Žako de la Mero smuklėje pažvelgė į jos sielą. O dabar, matydama, kaip gyvai Sara plepa su juodbruvu

jaunuoliu, kaip vidinė šviesa nutvieskė jos veidą, Katrina ėmė kažką suvokti.

- Galbūt ji ir pažįsta tuos žmones, - tarė ji Ermengardai, - tačiau manau, kad greičiausiai jie yra jos kraujo broliai arba tos pačios genties.

- Ką? Manai, kad tie juodaakiai driskiai su peiliais...

- ...tai čigonai, kaip ir Sara, - užbaigė Katrina. - Kaip jau esu tau sakiusi, aš tikiu tomis istorijomis, kurias man pasakojo mano gera ir ištikima įmotė...

De Rusė davė ženklą sustoti, nustebęs žvelgdamas į Sarą. Katriną apėmė liūdesys, nes Sara, atrodo, užmiršo viską, išskyrus tamsiaodį vaikiną. Staiga ji atsisuko ir susidūrė su Katrinos žvilgsniu. Sara nuskubėjo prie jos.

- Tai mano gentis! - suriko ji džiūgaudama. - Juk žinai, jau nebeturėjau vilties juos vėl pamatyti. Ir štai jie čia, kaip kažkada nuspėjo senė. Gentys pasklido po pasaulį. Šie žmonės iš Modenos, aš irgi esu iš Kipro, Afroditės salos, - argi ne nuostabu!

- Labai nuostabu! - įsikišo Ermengarda. - Ir mes turime čia stovėti visą naktį, kad aptartume visa tai?

Sara neatsakė. Ji maldaujamai pažvelgė į Katriną.

- Leisk man praleisti su jais naktį, - paprašė ji. - Jie rengiasi apsistoti gretimame kaime, ten, kur ir mes ketinome nakvoti.

- Ar tau bus labai smagu?

- Net neįsivaizduoji kaip! Jei tik galėčiau paaiškinti...

Katrina šypsodamasi privertė ją nutilti ir tarė:

- Nereikia aiškinti. Manau, kad suprantu. Eik pas saviškius, bet nepamiršk ir manęs.

Sara, vikri kaip mergiūkštė, žengė į priekį ir prisispaudė lūpomis prie Katrinos rankos. Paskui susijaudinusi nubėgo pas čigonus. Savo mulą ji paliko su ginkluotu eskortu. Katrina žiūrėjo, kaip Sara žingsniavo greta tamsiaodžio vaikino, kuris prilaikė savo mulą, kad pataikytų jai į koją. Iš jos žiburiuojančių akių ir švytinčios šypsenos galėjai pamanyti, kad ji sutiko savo mylimąjį. Ermengarda pažvelgė į ją ir palingavo galvą.

- Norėčiau žinoti, ar sugrįš ji pas tave ryt? - tarė ji.

Katrina atsisuko į draugę.

- O kodėl turėtų negrįžti? - paklausė Katrina. - Jos vieta čia, su manimi.

- Buvo čia, su tavimi! Iki šiol ji buvo tarytum tremtyje, toli nuo savo genties, be jokios vilties su jais susitikti - tu buvai jos užutėkis audroje. Bet dabar ji vėl surado saviškius... Einam, einam, nereikia verkti, brangioji, - pridūrė ji pamačiusi, kad Katrinos akys paplūdo ašaromis. - Ji tave myli, žinau... ir vieną gražią dieną gali būti, kad sugrįš. O dabar paskubėkime susirasti nakvynę. Aš alkana ir lietus prasideda.

Maža gurguolė tučtuojau pajudėjo kaimo link, kurio bažnyčia jau matėsi iš tolo.

Čigonų taboras apsistojo laukymėje už smuklės, kur Katrina ir Ermengarda nusprendė apsinakvoti. Jų kambario langai išėjo į čigonų taboro pusę, ir Katrina susidomėjusi stebėjo, kaip klajoklių gentis ruošiasi nakčiai. Buvo uždegti didžiuliai laužai, ant kurių puoduose troškinosi mėsa vakarienei, ir kol vaikai lakstė pirmyn atgal, moterys susėdo pešti viščiukų ir valyti daržovių. Visi tie žmonės, basi ir apskurę, laikėsi stebėtinai oriai, o daugelis jaunų merginų, juodaakių ir juodaplaukių, buvo tikros gražuolės. Katrina pagavo Saros, sėdinčios ant rąsto greta jaunojo vedlio, žvilgsnį. Matėsi, kad čigonai rodo jai didelę pagarbą, ir, kai vakarienė išvirė, valgį jai padavė antrai po vedlio. Vaikai pakėlė neįsivaizduojamą erzelynę, skardūs jų balsai atrodė dar šaižesni šį tykų pavasario vakarą. Jų tėvai, tyliai kalbėdamiesi, lėtai, susikaupę valgė, kaip žmonės, kurių rytoj laukia daugybė rimtų reikalų. Protarpiais jas pasiekdavo juokas, ir Katrina staiga pajuto norinti prisidėti prie to nuostabaus sambūrio aplink laužą. Palaukės gale didelis gabalas drobės buvo pririštas prie trijų medžių - tai nakvynės vieta moterims ir vaikams, kurie, iš visa ko sprendžiant, neskubėjo gultis. Vieni žaidė slėpynių, kiti stovėjo ir klausėsi, kaip vyresnieji berniukai skambino liutnia. Dauguma buvo pusplikiai, kiti visai nuogi, su mielais apvaliais pilvukais. Netoliese stovėjo būrelis merginų. Skimbčiodamos tamburinais ir trūkčiodamos pečiais jos, matyt, nekantraudamos laukė prasidedant šokių.

Pagaliau pasigirdo pirmieji akordai, ir merginos išbėgo į priekį, sudarydamos triukšmingą ratą apie patį ryškiausią laužą. Šokio

ritmas vis greitėjo, įdegusios basos kojos švysčiojo virš žemės, platūs dryžuoti sijonai plaikstėsi vis aukščiau ir aukščiau...

Spartėjant šokio tempui, vis smarkiau žvangėjo tamburinai liesose tamsiose rankose, ilgos juodos kasos išsipynė ir draikėsi ant nuogų pečių, o drabužiai slydo žemyn. Staiga išniro mėnulis ir viską aplinkui užliejo švelnus švytėjimas. Čigonaites tarsi kas apsėdo. It gyvos liepsnos, nardančios ir švytinčios raudonoje laužo šviesoje, jos sukosi ir siūbavo pašėlusiame šokio sūkuryje. Katriną pakerėjo tas grožis. Tos linksmos merginos atrodė nelyginant kažkokio nesuprantamo, paslaptingo kulto vaidilutės. Užsimerkusios jos pakėlė savo veidus viršun, atsisukusios į srovenančią mėnulio šviesą... Visa čigonų gentis, regis, užsikrėtė netikėtu pašėlusiu džiaugsmu, ir žmonės vis smarkiau plojo delnais į muzikos taktą. Keletas kaimo gyventojų, atėjusių pasižiūrėti, kas čia dedasi, jautėsi ne visai jaukiai. Jie stoviniavo prie smuklės sienų, ir Katrina vos įžiūrėjo jų veidus - godžius ir nepatiklius. Staiga virš šaižių, trankių tamburinų garsų nuskriejo balsas - gyvas, aistringas balsas, nustelbęs liutnios ir smuiko melodiją. Paslaptingi dainos žodžiai jai teikė dar didesnio žavesio.

- Kas tai? - sušnibždėjo Ermengarda, eidama prie Katrinos.

- Tai Sara! Ji dainuoja!

- Suprantu... koks nuostabus balsas! Keistas... bet puikus!

Sara dar niekuomet nebuvo taip dainavusi, kaip šią naktį. Prirūkusioje Žako de la Mero smuklėje ji dainavo apie liūdesį, o dabar - apie audringą klajoklišką gyvenimą, apie tolių tolius ir beprotišką šuoliavimą. Katrina matė, kaip Sara sėdi apglėbusi rankomis kelius, siųsdama į žvaigždėtą dangų savo keistą dainą. Staiga Sara atsistojo ir ištiesė rankas į didelį pilną mėnulį, tarsi norėdama jį apkabinti. Šokėjai ir dainininkai suėjo krūvon, ir jų dainos nuvilnijo per miegantį kaimą kaip griaustinio protrūkiai...

Su laukiniu riksmu šokėjos plėšė nuo savęs drabužius, apnuogindamos grakščius, tamsius, blizgančius nuo prakaito kūnus. Kažkur apačioje, po Katrinos langais, valstietės mėgino nusivesti savo besipriešinančius vyrus namo.

- O! - sušuko Ermengarda.

Katrina šyptelėjo. Stebuklų Kieme ir Žako de la Mero smuklėje ji daug ką regėjo, kad dabar piktintųsi. Ji nematė

nieko smerktino, kad jaunos gražios merginos apsinuogino. Jų nuostabūs kūnai judėjo lanksčiai ir gracingai, nelyginant burtų prikeltos statulos; čigonų akys žibėjo tarsi įkaitusios žarijos. Mėnulis vėl pasislėpė už debesų, prigeso laužas. Pamažėle viską apgaubė tamsa. Vyras, sėdėjęs priešais laužą, pašoko ir, pasičiupęs vieną iš merginų nusinešė ją į krūmus. Jo pavyzdžiu pasekė antras... trečias... Sara tebedainavo, bet dabar nakties oras prisipildė atodūsių ir šnabždesių. Ermengarda nustūmė Katriną nuo lango ir uždarė jį. Katrina pamatė, kad draugės veidas tirštai nuraudęs, ir nesusilaikė nesusijuokusi.

- O, Ermengarda, tu pasipiktinusi!

- Ne, aš nepasipiktinau... bet noriu gerai išsimiegoti, o tokie reginiai kenkia mano amžiaus moteriai... arba tavo, kai vyras taip toli.

Katrina neatsakė. Jautė, kad grafienė teisi ir išmintingiau neregėti šios bakchanalijos. Bet šią naktį ji ilgai gulėjo atmerktomis akimis, suklususi. Retkarčiais išgirsdavo Saros balsą, veikiau burkuojantį, o ne dainuojantį, kuriam akomponavo švelnūs liutnios garsai. Paskui pamažu viskas nutilo.

Rytą prabudusi, Katrina pirmiausiai nubėgo prie lango. Atvėrė medines langines ir persivėrė laukan. Ji nerimastingai aiktelėjo: čigonų taboro neliko nė pėdsako... vien juodi ratilai žolėje, ten, kur kūrenosi laužai. Turbūt čigonai iškeliavo labai anksti, dar prieš aušrą, ir išnyko ryto migloje nelyginant sapnas. Aplinkui buvo tylu ir ramu. Praėjusios nakties bakchanalija išsisklaidė kaip laužo dūmai. Kažkas švilpavo. Katrina pamačiusi, kad tai vienas iš eskorto kareivių, tarė:

- Pasakyk mesirui de Rusė, kad noriu su juo pasikalbėti.

Kareivis nusišypsojęs nusilenkė ir dingo už kampo. Po kelių minučių Žakas de Rusė pasibeldė į moterų kambario duris. Laukdama jo, Katrina stovėjo prie lango, apsivilkusi klostuotą palaidinį. Ermengarda tebegulėjo. Ji prisidengė antklode, bet jaunasis kapitonas neatkreipė į ją dėmesio: buvo susirūpinęs dėl Katrinos.

- Ar matėte šįryt Sarą? - paklausė Katrina, per daug susijaudinusi, kad atsakytų į pagarbų jaunuolio pasisveikinimą.

- Ne, bet vienas iš mano žmonių matė ją aūštant. Ji išėjo su čigonais.

- Išėjo?

Geliantis netekties skausmas pervėrė Katriną, ir ji pajuto, kad gali pravirkti kaip maža pasiklydusi mergaitė. Ermengarda buvo teisi: seni prieraišumo ir švelnumo saitai mažai tereiškė Sarai, kai gundė ankstesnio klajoklinio gyvenimo apžavai. Katrina buvo priversta pripažinti tai, ko nenorėjo pripažinti vakar. Ji nuleido galvą, ir Žakas pamatė, kaip jos skruostu nuriedėjo ašara.

- Jūs verkiate? - nustebęs paklausė jis.

- Taip... Tuoj nusiraminsiu. Dėkoju, Žakai. Mes susiruošime per valandą. Prašau, pasirūpinkite viskuo.

Ji nusisuko į langą, norėdama paslėpti ašaras, o susidrovėjęs Žakas neišdrįso net pabandyti paguosti ją.

Ermengarda trūktelėjo pečiais ir davė ženklą išeiti de Rusė. Užsidarius durims, pašoko iš lovos, basa pribėgo prie Katrinos ir apkabino ją:

- Išsiverk, mano brangioji. Nesitikėjau, kad vakarykščiai mano žodžiai taip greit išsipildys! Nemanyk, kad Sara tavęs nemyli, - tiesiog tai reiškia, kad ji priklauso klajoklių genčiai. Yra dalykų, kuriems jie nepajėgūs atsispirti. Jie iškeliauja, bet visuomet sugrįžta.

Katrina papurtė galvą, tramdydama ašaras.

- Sara niekuomet nesugrįš! Ji vėl surado savąją gentį, savo gimtąją stichiją... bet man išties skaudu, kad išėjo nė neatsisveikinusi.

- Turbūt manė, kad neįstengs išeiti, jei ateis atsisveikinti... Dabar apsirenk, Katrina, ir keliausim savo keliu.

Po valandos neštuvai su moterimis vėl buvo kelyje. Saulė jau buvo aukštai. Žakas de Rusė kažką niūnavo. Jis jojo netoli moterų, nedrįsdamas pažvelgti į Katriną. Ji vis kilnojo prie akių savo nėriniuotą nosinaitę, ir jaunuolis liūdėjo, kad nemoka jos paguosti. Keliavo tylėdami. Vidurdienį perkirto Burgundijos sieną, nesutikę Saros ir jos čigonų. Atrodė, kad jie ištirpo ryto ore.

Katrina nuoširdžiai džiaugėsi, kad sugrįš į savo namus ir ras ten Abu al Chairą, kaip visuomet užsiėmusį, bet draugišką.

Mažasis daktaras dabar retai teišeidavo iš savo laboratorijos, kur, Gareno dosnumo dėka, turėjo viską, kas reikalinga eksperimentams. Pasiuntiniai vis atvykdavo iš Briugo ir Venecijos su prietaisais, žolelėmis, metalais ir prieskoniais, iš kurių daktaras gamino vaistus. Drobe apmūturiuotos Katrinos vaizdas jam sukėlė tokią pat reakciją, kaip sudarkytas meno kūrinys. Jis siaubingai įsiuto, ir Katrina neišdrįso prisipažinti, kad būtent Garenas kaltininkas. Be to, nenorėjo sugriauti to dėkingumo ir pagarbos, kuriuos daktaras mauras jautė savo šeimininkui ir globėjui. Katrina papasakojo Abu al Chairui miglotą istoriją, esą nukritusi nuo arklio ant dygliuotų krūmų. Abu al Chairas iš mandagumo apsimetė patikėjęs.

Nors ir kaip priešinosi Katrina, jis apžiūrėjo jos žaizdas. Ištyrinėjęs randus, jis, laimė, nieko nepasakė ir tik atsargiai apčiupinėjęs nugarą leido sau pastebėti:

- Keista, kaip tie spygliai sudraskė odą! Teks nukeliauti į šiaurę, pasieškoti jų sau... - Jo žodžiuose buvo tiek ironijos ir gerumo, kad Katrina nusišypsojo.

Daktaras labai išgyrė Saros balzamą, pareiškęs, kad tai tikras vaistas nuo visų žaizdų. Pats savo ruožtu pasiūlė Katrinai išmėginti kitą tepalą veidui - iš saldžiųjų migdolų, rožių vandens, miros, kamparo ir kiaulės taukų. Padavęs indelį su šiuo tepalu, liepė tepti veidą rytą ir vakarą.

Be to, kiek galėdamas stengėsi sušvelninti smūgį, kurį Katrina jautė dėl Saros išvykimo. Katrina dar nebuvo atsigavusi po šios netekties ir laikė tai įžeidimu. Pamažu pyktį pakeitė liūdesys, bet ji tapo nepatikli ir nenuolanki. Jai nusibodo būti likimo žaisleliu, be savo valios. Katrinai atrodė, kad visi nori pasinaudoti ja savo interesams, nesivargindami pasidomėti, ką ji apie tai mano. Pirmiausia Pilypas, kuris pasiėmė teisę ištekinti ją prieš jos valią, kad ji taptų lengviau prieinama jam. Po to Garenas, kuris vedė ją tik formaliai ir nematė esant reikalinga pasiaiškinti dėl savo šalto elgesio su ja. Katrina taip ir nesuprato, kas ji buvo Garenui: meno kūrinys, kurį reikia puošti ir demonstruoti, ar vergė, kurios gyvybė ir mirtis buvo jo rankose. Po baisios bausmės linko manyti, kad garenui ji buvo vergė. Juk jeigu Ermengarda nebūtų atėjusi, jis tikrai būtų ją užmušęs. Katrina

taipogi negalėjo apsispręsti, ką manyti apie Arno, kuris tai buvo su ja, tai šalinosi - nelygu nuotaika. Arno de Monsalvi žaidė jos jausmais, įžeidinėjo. Jis įsivaizdavo turįs teisę teisti ją, leisdamas suprasti, jog ji žemesnės rūšies būtybė. Ir pagaliau Sara, kuria ji visiškai pasitikėjo, kuri buvo jos draugė ir kuri dabar apleido ją, netgi neatsisveikinusi iškeliavo su klajokliais, kurių nebuvo nė regėjusi, bet kurie pasirodė esą to paties kraujo!

Saros pabėgimas buvo paskutinis lašas, perpildęs kantrybės taurę. Katrina nutarė, kad pasibaigė nuolaidžiavimų ir nuolankiai nulenktos galvos laikai, nuo šiol pati rūpinsis savimi ir spręs, kaip elgtis, nesvarbu ar patiks tai kitiems. Atrodė, visi manė turį teisę daryti su ja ką nori, ir ji nematė priežasties, kodėl ir ji negalėtų taip elgtis...

Abu al Chairas stebėjo jos veido išraišką ir skaitė jos mintis, tarytum ji būtų kalbėjusi balsu.

Dabar, užbintavęs iš naujo jos dešiniąją ranką, nusišypsojo ir tarė:

- Jūs pernelyg pasitikite žmonėmis ir aplinkybėmis. Gyvenimas - tai mūšis, kuriame nėra taisyklių, tai laukinės džiunglės, kur stipresnis ryja silpnesnį ir minta jo kūnu.

- Neabejoju, - šypsodamasi atsakė Katrina, - kad koks nors jūsų šalies poetas arba filosofas yra užrašęs savo samprotavimus šia tema.

- Iš tiesų jų yra daug, nes tai tiesa, kuri teikia peno filosofui. Poetas pats primena, kad reikia saugotis slenkančių debesų ir nesikliauti rytdiena, o gyventi šia diena ir nors akimirksnį būti savimi...

- Nuostabu, - susimąsčiusi tarė Katrina. - Kas tai pasakė? Chafizas?

- Ne, Omaras Chajamas... girtuoklis, bet suprato tai, apie ką rašė. Jūsų tarnaitės pabėgimas suteikė jums skausmo, tai natūralu, bet jūs nieko negalite padaryti, tad kam kankintis? Gyvenimas eina toliau...

Jis buvo teisus, gyvenimas tęsėsi, ir greitai Katrina sugrįžo į įprastas vėžes. Laiką leisdavo pas našlaujančią hercogienę, kurios

sveikata sparčiai blogėjo, arba šeimininkavo, arba lankė motiną ir dėdę Matjė.

Iki birželio Katrina visiškai pasveiko, neliko nė žymės, išskyrus siaurą rausvą randą ant nugaros, kurio, laimė, apnuoginus pečius nesimatė. Ji nejautė nė menkiausio noro grįžti pas Pilypą arba Gareną. Abu tuo metu buvo Trua, princesės Anos ir Bredfordo hercogo vestuvėse. Ermengarda į vestuves nevažiavo, nes niekas negalėjo priversti jos palikti taip blogai besijaučiančios našlaujančios hercogienės.

Po Anos vestuvių Margarita grįžo pas motiną, o Pilypas naująją hercogienę lydėjo į Paryžių, kur ji ketino prabangiai įsikurti Turnelyje. Margaritos ir Rišmono jungtuvės turėjo įvykti spalyje, ir kaip tik Dižone. Ji taip norėjo dėl to, kad motina, nors ir prirakinta prie lovos, galėtų dalyvauti ceremonijoje. Katrina buvo patenkinta tokiu sprendimu, nes tuomet tikriausiai nesusitiks Gareno iki spalio. Reikalai vertė Pilypą būti Flandrijoje. Jis neturėtų sugrįžti iki vestuvių, o Garenas, kaip paprastai, pasiliks su juo.

Tiesą sakant, Garenas ir jo reikalai ne per labiausiai domino Katriną. Jis paliko ją vieną, ir jai daugiau nieko nereikėjo. Bet Pilypas jos neužmiršo. Maždaug dukart per savaitę apdulkėjęs pasiuntinys nulipdavo arba, tiksliau, nugriūdavo nuo arklio Brazi namų kieme. Kartais arklys ir raitelis nugriūdavo kartu... bet ritualas likdavo tas pats: pasiuntinys atsiklaupdavo ir viena ranka ištiesdavo laišką, kita - paketą.

Laiškai dažniausiai būdavo trumpi. Pilypas Gerasis nebuvo didelis mėgėjas rašyti laiškus. Keletas švelnių žodžių arba kokio nors poeto eilėraščio posmas. Bet jo dovanos visada buvo nepaprastos... Hercogo pasiuntiniai niekuomet neatgabendavo brangenybių, nes hercogas manė, jog tai įžeistų Katriną. Tik vyras arba mylimasis gali dovanoti brangenybes. Jis atsiųsdavo jai nuostabių meno kūrinių, gintarinių, nefrito, krištolinių arba dramblio kaulo statulėlių, auksu padengtų dėžučių relikvijoms, - kruopštaus Limuzeno meistrų darbo šedevrai, - aukso sluoksnis atsispindėjo dėžutes nubarsčiusių perlų švytėjime; arba tai būdavo nėriniai, kailiai, parfumerija ar mechaninis žaisliukas - žonglierius, aprengtas raudonu atlasu, mėtantis paauksuotus rutuliukus.

Trumpiau tariant, viskas, kas galėtų patenkinti dailutės moters savimeilę arba sužadinti jos smalsumą. Katrina priimdavo dovanas su mandagiais dėkingumo žodžiais... ir bemat jas užmiršdavo.

Jau kuris laikas Katrina jautė aplink save neįprastą sambrūzdį. Kažkokie veltėdžiai nuolat šlaistėsi gatvėje šalia jos namo, o eidama į miestą galėjo būti tikra, kad kuris nors iš jų būtinai vilksis paskui ją. Apsirengę jie buvo įvairiai. Kartais tai būdavo kareiviai su hercogo gvardijos uniforma, iš pirmo žvilgsnio nekaltas miestelėnas, studentas, perrašinėtojas, pasamdytas kaimynų - pergamento pardavėjų, ir netgi vienuolis. Toks dėmesys iš pradžių kėlė nerimą, o vėliau ėmė siutinti, ypač dėl to, kad ji nežinojo, kas po visu tuo slypi. Labiausiai tikėtina, kad Garenas. Kam, jei ne pavydžiam vyrui, galėtų šauti galvon ją sekti? Bet kaip, jo manymu, ji rastų progą netinkamai elgtis mieste, kur yra taip gerai visiems pažįstama? Gal tiesiog norėjo įsitikinti, kad ji negauna laiškų nuo Monsalvi? Šiaip ar taip, situacija buvo labai nemaloni, ir Katrina apgailestavo, kad nežino, kur dabar yra jos vyras, - tuomet pasakytų jam, ką apie jį mano. Ji nesiryžo prašnekinti ją sekusius žmones, nes bijojo pasirodyti juokinga. Bet netrukus jau nebeįstengė suvaldyti savo susierzinimo.

Kartą, grįždama iš pusryčių pas Šandiverus, viename iš miestelėnų ji atpažino persirengusį hercogo gvardijos kareivį, kuris buvo jų eskorto iš Araso palydoje. Nepaisant didžiulės skrybėlės nuleistais kraštais, veidas buvo pernelyg neįprastas, kad jo nepastebėtum. Jis turėjo avietinės spalvos nosį ir tamsiai raudoną apgamą, dengiantį pusę skruosto.

Kai Katrina išsuko iš Totpur gatvės, jis be tikslo šlaistėsi mieste. Vėliau, kai savo tarno Tjerselino padedama nusėdo nuo žirgo ir užlipo į kambarį, pro mažutį bokšto langelį pamatė jį vaikštinėjantį gatvėje pirmyn atgal. Jis visą laiką žingsniavo vis tuo pačiu maršrutu: nuo Brazi namo kampo iki metro Obeno pergamento krautuvėlės. Ten kareivis trumpam sustodavo, nekaltai apžiūrinėdamas meniškus, dailiai išpieštus pergamento lapus, kurie puošė krautuvėlės fasadą, po to grįždavo atgal, ir vėl pasikartodavo ši nebyli scena. Katrina susimąsčiusi stovėjo, galvodama, ko turėtų imtis. Jeigu būtų Sara, galėtų pasiųsti ją pasekti vaikinuką ir mįslė būtų įminta. Niekas nemokėjo taip mikliai prakalbinti

žmogaus kaip čigonė. Bet Saros nebuvo, ir Katrina vėl pajuto, kaip nežmoniškai jos ilgisi. Abu al Chairas buvo pernelyg įspūdingas tokiai užduočiai. O pati Katrina negalėjo nė pagalvoti, kad įstengtų lipti apačion ir išklausinėti tą žmogų. Staiga prisiminė žavų jaunąjį gvardijos kapitoną, kuris visada susijaudindavo šalia jos. “Privalau sužinoti, kas čia slypi”, - pagalvojo ji.

Vidurdienį Katrina išėjo į hercogo rūmus pas hercogienę Margaritą. Šį sykį ją sekė nevalyvas apsiskarmalavęs elgeta. Jis vilkosi iš paskos iki sargybos posto, bet ji nekreipė į jį dėmesio. Neparodydama, kad jį pastebėjo, įėjo į rūmus ir iškart nuskubėjo į hercogienės apartamentus. Hercogienė buvo ką tik užsnūdusi, nuleipusi nuo vasaros karščio, šalia jos sėdėjo Ermengarda, kuri vos ne vos laikėsi neužmigusi.

- Ar nenorėtum snūstelti mūsų kompanijoje, - tarė ji Katrinai, gražia ranka prisidengdama žiovulį. - Jeigu tau ši mintis nepatinka, tai pasistenk naudingai praleisti šviesų paros metą, o paskui sugrįžk. Jos didenybė miegos ilgai, beveik iki ketvirtos.

Apsidžiaugusi galimybe nedelsiant įvykdyti savo planą, Katrina padėkojo Ermengardai ir pasakė eisianti į sodą pailsėti gryname ore. Katrina truputį pasivaikščiojo takeliu apie tvenkinį su žuvelėmis, po anglišką sodą, kvėpdama mylimų hercogienės rožių aromatą, po to pasuko į tą rūmų dalį, kur gyveno gvardijos kapitonas.

Kaitra svilinte svilino. Ore zvimbė musės ir vapsvos. Apsnūdusi rūmų sargyba, atsirėmusi į savo ietis, saugojo rūmus. Katrina lengvai užlipo laiptais, kur buvo Žako de Rusė kambarys.

Viršuje buvo dar tvankiau, nes švininis stogas tiesiog pleškėte pleškėjo. Katrina suprakaitavo, nors vilkėjo tik lengva vasarine suknele iš žalio sidabriškai juostuoto muslino. Plaukai buvo susukti aplink ausis ir prisegti dviem sidabriniais tinkleliais, pritvirtintais plona juostele, nuo kurios ant kaktos karojo kriaušės formos perlas.

Eidama prie kapitono kambario, Katrina išgirdo balsus ir sulėtino žingsnį. Ji atpažino de Rusė balsą. Turbūt dėl karščio durys buvo praviros.

- Atidėsiu tai kuriam laikui, - kalbėjo kapitonas. - Noriu padiktuoti laišką monsinjorui. Turėjau parašyti jį prieš dvi dienas,

tad nebegaliu atidėlioti, nes šį vakarą į Gentą išvyksta pasiuntinys. Kad būtų ką rašyti! - pridūrė jis atsidusdamas. - Jūs pasiruošęs?

- Pasiruošęs, - atsakė balsas, kurio Katrina nepažino. Kažkas jai pakuždėjo, kad gali išgirsti kai ką įdomaus.

- "Šlovingasis ir galingasis mano pone, - diktavo Žakas. - Maldauju Jūsų Didenybę atleisti, kad nerašau dažniau, bet, laimei ar nelaimei, naujienų turiu nedaug. Man atrodo, kad slapta sekti ponią de Brazi..." ar ne per greitai diktuoju?

Tebestovėdama toje pačioje vietoje, Katrina pajuto, kad iš įniršio neteko amo, bet sykiu pajuto ir pasitenkinimą, kad viską taip tiksliai nuspėjo.

"Vadinasi, tai buvo jis! - pamanė ji. - O, mažas niekadėjas! O dėl slaptumo - nenustebčiau, jei visa gatvė pastebėjo, jog esu sekama! Pažiūrėsiu, kas bus toliau tame žaviame laiškutyje!"

- "...slapta sekti ponią de Brazi, - pakartojo nematomas raštininkas, - yra neteisinga. Ji elgiasi kukliai, su niekuo nesusitikinėja, išskyrus savo motiną, dėdę ir Šandiverų šeimą. Ji nesiunčia pati ir negauna pakvietimų nuo kitų ir, be vizitų pas anksčiau minėtas personas, iš namų išeina tik į Notr Damo bažnyčią..."

Katrinos pyktis jau buvo atlėgęs, kai kapitonas pradėjo diktuoti ilgus ir subtilius komplimentus. Pamažu Katrinos galvoje kilo šelmiškas sumanymas, ir jos veidą nušvietė klastinga šypsena. Nutarė pasilinksminti.

Prilaikydama sijonus, kad nešiugždėtų, Katrina tyliai nulipo žemyn. Ji išgirdo, kaip Žako sekretorius paklausė, ar dar reikia jo paslaugų. Katrina kostelėjo ir, vėl lipdama laiptais, šį kartą pasistengė sukelti kuo daugiau triukšmo. Kai užlipo į viršų, Žakas jau stovėjo tarpduryje.

- Ką? - sušuko jis paraudęs. - Jums negalima čia ateiti!

Katrina nusišypsojo jam pačia žaviausia šypsena ir ištiesė pabučiuoti ranką.

- Kodėl ne? - paklausė koketiškai. - Jeigu jūs neateinate aplankyti manęs, esu priversta padaryti vizitą aš! Turėčiau supykti ant jūsų! Mes keliavome kartu tiek dienų, nepalikdavote manęs nė minutei, ir kaip tik tuomet, kai atvykome į Dižoną, dingote

iš mano akių. Aš beveik visai nemačiau jūsų! Tai tiesiog negražu...

Raudonas iš susijaudinimo, Žakas nežinojo, kur dėti akis. Mažutis klerkas su akiniais ant didžiulės nosies mėgino dirstelti į Katriną pro platų jaunuolio petį.

- Tikiuosi, nesutrukdžiau, - pridūrė Katrina, žengdama priekin, kad labai aiškiai parodytų ketinanti įeiti į kambarį.

Žakas pasitraukė iš kelio, o mažasis klerkas atatupstas linkčiojo, skėsčiodamas rankomis ir murmėdamas, kad jis ką tik ruošėsi išeiti.

- Jūs nė kiek manęs nesutrukdėte, - pagaliau išlemeno vargšelis. - Aš... Aš tik rašiau laišką motinai, ir tėvas Augustinas buvo toks malonus, kad padėjo man užrašyti jį, nes aš pats ne koks raštininkas.

- O, žinau, - tarė Katrina šypsodamasi. - Kaip veiklos žmogus, jūs, suprantama, kardą vertinate labiau už plunksną. Bet jūsų kambarys žavingas, tiesiog žavingas!

Iš tikro kambaryje tvyrojo baisi netvarka: drabužiai išmėtyti, ginklai voliojosi pramaišiui su tuščiais buteliais. Ant stalo, ant popierių tarp tuščių taurių, stovėjo ąsotis vyno, matyt, neseniai atneštas iš rūsio. Lova sujaukta ir nepaklota, ir Katrina nusuko akis. Nors mažas langelis, išeinantis į kiemą, buvo atidarytas, kambaryje buvo tvanku.

- Aš nepasiruošęs jūsų priimti! - sušuko Žakas de Rusė. - Ir mano išvaizda...

- Nesirūpinkite dėl to! Jūs puikiai atrodote. Tame karštyje...

Kapitonas buvo įsispyręs į žalias šlepetes, ploni drobiniai marškiniai atsagstyti. Katrina pagalvojo, kad toks jis patinka jai labiau negu su apsiaustu ir šarvais. Su šiuo nerūpestingu apdaru jis atrodė sveikas ir stiprus, kaip jaunas valstietis, ir jeigu nuo jo šiek tiek sklido prakaito ir vyno kvapas, tai nebuvo nemalonu. Katrina parodė į ąsotį su vynu.

- Turite mane pagirdyti, - tarė ji sėsdamasi ant lovos krašto. - Mirštu iš troškulio, o šiame ąsotyje, atrodo, vėsus ir gaivinantis gėrimas!

- Ten vynas iš Marsalos...

- Na ką gi, duokit man šito vyno, - tarė Katrina žavingai šypsodamasi.

Žakas suskubo patarnauti ir, paduodamas jai sklidiną taurę, vos neatsiklaupė. Ji mažais gurkšneliais gėrė vyną, neatplėšdama žvilgsnio nuo de Rusė. Atrodė, kad jis jau nebebuvo toks sutrikęs kaip iš pradžių, bet nuostaba jo veide Katrinai sakė, jog jis negali patikėti savo sėkme.

- Kodėl taip į mane žiūrite?

- Sunku patikėti, kad nemiegu! Tai iš tikro jūs... čia... su manimi?

- O kodėl gi ne? Galų gale mudu tokie geri draugai. Mmm... nuostabus vynas! Galbūt labai stiprus. Jaučiu, kaip man sukasi galva. Jau geriau eisiu...

Ji atsistojo, bet tučtuojau riktelėjo ir susiūbavusi prisidėjo ranką prie kaktos.

- O! Kas man? Taip blogai jaučiuosi!

Atrodė, kad ji tuoj nugrius, bet Žakas bemat prišoko ir apkabino ją, tarsi norėdamas padėti atsisėsti.

- Tai nieko, - tarė jis žvaliai. - Tiesiog kaitra... ir vynas! Jis labiau šaltas, ir, manau, jums tai buvo netikėta. Gėrėte per daug greitai...

- Aš buvau ištroškusi! O mano brangusis, jaučiuosi tiesiog siaubingai, dūstu...

Katrina susiėmė už korsažo, tarytum vėžlio plokštelės ją spaustų. Tas judesys neliko nepastebėtas jaunuolio. Žakas tegalvojo, kaip jai padėti. Jis ėmė varstyti korsažo raištelius, o Katrina tarytum apalpusi nuvirto ant pagalvių ir dvi nuostabios apvalios krūtys išslydo iš žalio lizdo; jų aromatas apsvaigino Žaką stipriau negu vynas. Nelaimingas jaunuolis neteko savitvardos. Visiškai pamiršęs Katrinos negalavimą, jis stipriai prispaudė ją prie savęs ir, apibėręs bučiniais jos apnuogintą krūtinę, ėmė kažką nerišliai šnabždėti.

Gulėdama pusiau primerktomis akimis, Katrina kurį laiką stebėjo, kaip jis svaigsta nuo jos grožybių. Bet vos tik pajuto, kad ima pasiduoti, - nieko keisto, nes Žakas buvo jaunas ir patrauklus, be to, stiprus ir tvirtas, - giliai atsiduso ir atstūmė jaunuolį. Bet Žakas menkai ką besuvokė: jis beprotiškai džiūgavo!

Kai Katrina atsisėdo, jis pamėgino vėl ją apkabinti, bet ji švelniai atstūmė, apsimesdama susidrovėjusi.

- Kas man atsitiko?.. Dieve, dabar prisimenu, turbūt apalpau. Karštis... ir dar tas vynas! Atleiskite man, mano drauge (ji sąmoningai pabrėžė žodį "drauge"), aš, regis, elgiausi nepakenčiamai. Šiaip jau taip dažnai nealpstu...

Bet jis beveik negirdėjo. Klūpėdamas priešais ją, aistringai spaudė abiem rankomis jos ranką ir maldaujamai žvelgė į akis.

- Neišeikite... dar pabūkit. Nors neilgai. Jeigu žinotumėt, koks aš laimingas, kai jūs čia.

Bet ji švelniai ištraukė ranką ir atstūmė jį. Tuomet atsistojo ir pasisukiojo po kambarį.

- Taip, taip, Žakai, - tarė ji silpnu balsu. - Jūs jautriausias iš visų draugų. Jūs tikriausiai puikiai manimi pasirūpinote, nes dabar jaučiuosi žymiai geriau!

Žakas vis dar tebeklūpėjo. Mintis, kad ji išeis, būtent dabar, kai jis buvo taip arti savo saldžiosios svajonės išsipildymo, buvo nepakeliama, todėl atsistojo ir priėjo prie jos ištiesęs rankas.

- Jūs negalite dabar išeiti, - šypsodamasis tarė. - Esate dar silpna, o karštis tiesiog svilina.

Katrina papurtė galvą.

- Negundykite manęs. Turiu eiti. Netgi nežinau, kuri dabar valanda.

- Dar anksti. Išgerkite truputį vyno, - klastingai pasiūlė Žakas. - Palengvės. Be to, dar nepasakėte, kam turiu būti dėkingas dėl jūsų vizito.

Katrina tarpduryje atsisuko.

- Nebejaučiu troškulio. Be to, jūsų vynas pavojingas, mano brangusis Žakai. O mano vizito tikslas... - Ji trumpam nutilo ir pašaipiai nusišypsojo. Paskui meiliai ir gana ironiškai pridūrė: - Tiesiog norėjau pateikti jums žinių apie ponią de Brazi, kurių prireiks rašant laišką hercogui. Dabar galėsite parašyti hercogui ilgą ir įdomų laišką apie savo požiūrį į draugystę... ir kaip reikia atgaivinti apalpusias damas! Jumis dėta, vėl pasikviesčiau tėvą Augustiną. O gal norite, kad už jus parašyčiau aš? Mano braižas nuostabus. Dėdė Matjė sako, kad lengvai galima suklysti ir mano braižą sumaišyti su vienuolio benediktino.

Patenkinta savo išmonės efektu, Katrina nuskriejo laiptais žemyn, vylingai kvatodamasi, nes girdėjo, kaip kapitonas ją šaukia. Bet ji nesustojo, kol nepasiekė rūmų sodo.

Burgundijai atėjo sunkios dienos, ir našlaujančiai hercogienei teko sukaupti visas savo jėgas. Pasinaudojusi tuo, kad Pilypas buvo Flandrijoje, karaliaus Karolio kariuomenė atakavo šiaurines hercogystės sienas. Armanjakų kariuomenė, vadovaujama Bastardo da Bomo, užgrobusi laikė Okserua ir dalį Avalono. Norėdami atverti priėjimą į Šampanę karaliui Karoliui, konetablis Džonas Stiuartas Biušanas ir maršalas Severakas apsupo Kravaną. Reikėjo nedelsiant pasipriešinti pavojui. Margarita sutelkė visą savo narsą, pavedė karius maršalui Tulonžijonui ir parašė laišką savo žentui, Bredfordo hercogui, prašydama atsiųsti pastiprinimą.

Šis laiškas tapo Margaritos ir Ermengardos nesantaikos priežastimi - Katrina buvo tos scenos liudininkė: Ermengarda priekaištavo Margaritai, kad ši pasikvietė pagalbon anglą. Margarita skausmo iškreiptu veidu atsisuko į Ermengardą, Katrinos padedama įsitaisė patogiau ant pagalvių ir ištiesė ranką savo senai draugei; Margaritos veidas buvo liūdnas.

- Burgundija pavojuje, Ermengarda... Mano sūnus, valdantis hercogas, hercogystę paliko mano globai. Kad išsaugočiau hercogystę, išlaikyčiau ją nesuskaldytą, esu pasirengusi parduoti sielą pačiam šėtonui, kad tik jis man padėtų. Jeigu anglas, vedęs mano dukterį, išsaugos hercogystę, būsiu jam dėkinga. - Margarita nuvirto ant pagalvių. Ermengarda neatsakė, bet tai buvo pirmas kartas, kai Katrina matė ją verkiančią.

Birželio trisdešimtą įvyko mūšis prie Kravano. Lordo Safolko vadovaujamos kariuomenės, atsiųstos Bredfordo hercogo, dėka mūšio pasekmės buvo baisios Prancūzijos karaliui.

Nevilties apimta, Katrina klausėsi, kaip Nikolia Rolenas, paskatinęs hercogienę pasikviesti pagalbon Bredfordo hercogą, detaliai nušvietė mūšio pasekmes. Konetablis Biušanas neteko akies, mūšio laukas nuklotas lavonais, paimta daug svarbių belaisvių. Tuomet Katrina ir sužinojo apie nelaisvėn patekusius Arno ir Ksantrajų.

Jai niekada nepatiko Nikolia Rolenas, bet nuo šios akimirkos ėmė jo neapkęsti. Jai buvo bjauri jo pagyrūniška, pasipūtėliška laikysena, kai mūšio sėkmę jis susiejo su anglų įsikišimu. Ermengarda turėjo išeiti iš kambario, kad piktai neužsipultų kanclerio. O Katrina buvo taip įniršusi, kad nupasakotasis incidentas pakeitė jos požiūrį į daugelį įtakingų asmenų ir vėliau turėjo įtakos jos likimui. Dabar į Nikolia Roleną ji žiūrėjo kaip į savo asmeninį priešą.

Kiekvieną rytą Katrina eidavo į Notr Damo bažnyčią melstis, kaip buvo įpratusi nuo vaikystės. Lengva drobine suknele, su maldaknyge rankose ir plona skraiste ant galvos, ji stovėjo greta savo tarnaitės pustamsėje bažnyčioje ir uoliai sekė pamaldų ceremoniją. Atrodė, tik visagalis Dievas galėjo sutramdyti jos įsisiautėjusius jausmus, ir kas dieną ji meldė dangų pagalbos, kurios jai taip reikėjo. Po pamaldų eidavo aplankyti savo motinos ir dėdės. Jai patikdavo vėsų rytmetį žingsniuoti tuščiomis gatvėmis, kol nepakeliama rugpjūčio kaitra dar nebūdavo pradėjusi svilinti.

Pabėgus Sarai, Katrina vieną iš kamerisčių paskyrė savo kambarine. Perina buvo aštuoniolikos metų. Geraširdė, naivi, ji buvo be galo atsidavusi savo šeimininkei: nedvejodama būtų šokusi dėl jos į ugnį. Perina buvo rami ir nuoširdi - Katrina vertino šias savybes.

Kartą rytą, kai jos suklaupė savo įprastoje vietoje, netoli nuo Juodosios Madonos statulos, prie jų priėjo vienuolis ir atsiklaupė šalia Katrinos. Jis dėvėjo dulkėtą rudą drabužį, perrištą stora virve, iš po atsmaukto gobtuvo matėsi apvalus veidas. Atrodė, kad jo viskas buvo apvalu: nosis, burna ir netgi skruostai. Kai vienuolis pakėlė galvą, norėdamas pažvelgti į Katriną, ją nustebino jo aštrus ir gyvas žvilgsnis. Vienuolis pasilenkęs prie jos sušnibždėjo:

- Atleiskite, kad trukdau, bet juk jūs - ponia de Brazi, ar ne?

- Taip, bet...

Vienuolis skubiai pridėjo pirštą prie lūpų:

- Ššš! Ne taip garsiai. Jūs esate ta moteris, kurios ieškau. Mane pasiuntė pas jus ponia de Šandiver. Aš keliauju iš Sen Žan de Lon pilies ir būčiau atėjęs pas jus į namus, jei nebūčiau

bijojęs sužadinti jūsų tarnų smalsumo... arba to, kuris mane vejasi. Todėl susirinkau informaciją.

Katrina greitai žvilgtelėjo į jį.

- Niekam, kuriuos pasiuntė mano draugė Odeta, nereikia baimintis, jog bus išvarytas, šventasis tėve. Kuo galiu jums padėti?

- Norėčiau su jumis pasišnekėti... be liudininkų.

- Tuomet po pamaldų, jos tuoj tuoj baigsis, eikite paskui mane. Geriausiai pasikalbėsime namuose.

- Taip... bet ponia Odeta perspėjo, kad nesusitikčiau su mesiru de Brazi.

- Nebijokite, vyro nėra.

Pamaldos jau buvo beveik pasibaigusios. Šventikas atsisuko į žmones paskutiniam palaiminimui. Vos tik jis dingo altoriaus šešėlyje, Katrina atsistojo, pagarbiai nusilenkė ir pasuko durų link, lydima Perinos ir vienuolio. Netrukus visi trys jau buvo lauke. Šį kartą Katrina neužėjo pas motiną, nes skubėjo namo. Jai labai magėjo sužinoti, kodėl Odeta atsiuntė pas ją tokį keistą pasiuntinį ir ką jis nori jai pranešti.

Priėjusi prie de Brazi namo, ji atleido Periną ir pasikvietė vienuolį į savo apartamentus.

- Sėskitės, - tarė ji, rodydama į krėslą. - Mes dabar vieni, niekas mūsų neišgirs. Galite ramiai kalbėti. Ką galiu dėl jūsų padaryti?

- Padėkite mums. Bet pirma turiu paaiškinti, kas aš esu. Mano vardas Etjenas Garlo. Kaip matyti iš mano drabužių, priklausau šventojo Pranciškaus Asyžiečio ordinui. Aš atkeliavau iš Mon Bevrė vienuolyno, kur gyvenu su kitais mūsų ordino nariais.

Jis papasakojo, kaip jį iškvietė pas nelaimingąjį karalių Karolį VI, nes buvo pagarsėjęs kaip vaistažolių žinovas, ir kaip tapo Odetos de Šandiver, ištikimos išprotėjusio karaliaus slaugės, draugu. "Mažoji karalienė" iškart įvertino ne tik vienuolio žinias, bet ir jo neeilinį protą bei kilnumą. Jo sutaisyti vaistai ne kartą suteikė nusiraminimą vargšui karaliui. Mirus karaliui, vienuolis grįžo į Mon Bevrė, o Odeta į gimtąją Burgundiją. Bet, kaip Katrina greitai sužinojo, tai nesutrukdė jų slaptam

tikslui - tarnauti karaliui Karoliui VII taip pat ištikimai, kaip ir jo tėvui.

- Mes abu jautėme, - užbaigė vienuolis, - kad galėtume geriau tarnauti savo šeimininkui priešo stovykloje, negu melsdamiesi už jo pergales saugioje teritorijoje, priklausančioje pačiam karaliui. Ponią Odetą ir mane užtikrino, kad karalius palankiai sutiks mus, bet mes panorome sugrįžti čionai. Geografinė Mon Bevrė padėtis išskirtinė, nes yra įsikūrusi Šinon pilies žemėse. Ta siaura žemės juosta, priklausanti hercogui Žanui de Burbonui, įsiterpė tarp Burgundijos ir Nevero grafysčių.

- Suprantu, - šypsodamasi tarė Katrina. - Puikus šnipinėjimo postas.

- Geriau sakykime - puikus stebėjimo postas, - pataisė brolis Etjenas. - Ir nuostabus kelias pabėgti.

Katrina įdėmiai tyrinėjo lankytoją. Saulės šviesoje jis atrodė vyresnis negu bažnyčios prieblandoje. Veido odos spalva buvo gaivi, bet po akimis jau vinguriavo smulkios raukšlelės, o trumpai kirpti plaukai pradėję žilti. Jis nebuvo gražus vyras, pernelyg apvalaus veido, bet protinga ir gera išraiška Katriną traukė. Ji šypsodamasi jį pertraukė.

- Aš viską supratau. Bet pasakykite, koks vaidmuo skirtas man.

Brolis Etjenas pažvelgė į ją staiga surimtėjęs.

- Jūs turėsite mums padėti, kaip jau sakiau. Madam Odeta įsitikinusi, kad jūs slapta užjaučiate Karolį VII... ir turite didelę įtaką Burgundijos dvare. Jūs galėtumėt būti mums vertingos informacijos šaltiniu. Ne, nepaniurkit. Žinau, norite pasakyti, kad nesate šnipė, ar ne?

- Dėkui, kad taip tiksliai nusakėte mano jausmus.

- Ir visgi privalau paprašyti, kad pagalvotumėt: karaliaus Karolio veiksmai teisingi ir teisėti, nes nukreipti Prancūzijos labui, bet hercogas Pilypas nesvyruodamas išties ranką grobikui, turėdamas vienintelį tikslą - sustiprinti savo galią ir išplėsti savo valdas.

Šiuos argumentus Katrina žinojo. Kaip dažnai kažką panašaus kalbėdavo Ermengarda! Ir jie žodis žodin sutapo su kaltinimais,

kuriuos Arno tėškė į veidą Pilypui Amjene. Brolis Etjenas kalbėjo toliau:

- Tikslas pateisina priemones. Karaliaus Karolio reikalas šventas - jis Dievo pateptasis, ir tas, kuris tarnauja jam, tarnauja pačiam Dievui. Triumfo valandą jis nepamirš tų, kurie jam padėjo... nors... - pridūrė jis mielai šypsodamasis, - jūs man neatrodote kaip žmogus, laukiantis atpildo už savo darbus.

- Bet kalbama, kad karalius Karolis lengvabūdis ir nepastovus, domisi tik moterimis ir pramogomis.

- Turiu prisipažinti, kad apgailestauju negalėdamas pasiimti jūsų į jo dvarą. Jis pamestų dėl jūsų galvą. Tikiuosi, kad atleisite tokius aukštuomenės plepalus. Bet jeigu pats karalius Karolis silpnas, tai yra jį saugantis angelas, - valdžia ir išmintis sutelkti moters rankose, - jo uošvės, kilmingos ir garbingos ponios Aragono Jolandos, Sicilijos ir Jeruzalės karalienės, d'Anžu ir Provanso grafienės, nuostabiausios ir puikiausios mūsų laikų princesės*. Pirmiausia jai aš ir tarnauju, o ji pasitiki manimi. Galiu užtikrinti, kad jos atmintis gera, protas blaivus, o politinė nuovoka tiesiog geniali... ji verta, kad jai būtų tarnaujama. Na?

Katrina atsakė ne iš karto. Staiga, nelyginant žaibas, plykstelėjo idėja, tokia viliojanti, kad neištvėrė nenusišypsojusi iš pasitenkinimo. Brolis Etjenas nekantriai pasilenkė prie jos.

- Na?

- Tarkim, aš paprašysiu karalienę paslaugos prieš sutikdama jai padėti. Kaip manote, ar ji sutiks?

- Nematau priežasties, kodėl turėtų nesutikti, jeigu tik jos galioje bus tai padaryti. Jolanda nesidera. Ji dosni moteris. Nieko baisaus, jei jos paprašysite.

- Mūšyje prie Kravano grafas Safolkas paėmė į nelaisvę daug kilmingų belaisvių... Tarp jų yra... ir keletas mano draugų. Norėčiau, kad karalius išpirktų iš nelaisvės Arno Monsalvi ir Žaną Ksantrajų. Tegu juos išlaisvina... O aš pažadu jums savo pagalbą. Odeta sakė tiesą: tikiu, kad karalius teisus ir kad jį reikia palaikyti.

Vienuolio akys džiaugsmingai sužibėjo. Jis atsistojo ir nusilenkė.

---

* Aragono Jolanda buvo vadinama "keturių karalysčių karaliene".

- Esame jums dėkingi, nuostabioji ponia. Šį vakarą iškeliauju į Buržą, pamatysiu karalienę ir perduosiu jai jūsų prašymą. Jeigu neklystu, jūsų noras greitai išsipildys. Laimė, jos didenybė labai vertina šių dviejų kapitonų narsą ir ištikimybę. Esu tikras, kad greitai galėsiu pranešti jums gerą žinią.

- Atneškite ją į Sen Žan de Lon, kur aš vyksiu aplankyti savo draugės. O kol kas iki vakaro jūs mano svečias. Gal dabar papietausime? Mums reikia dar apie daug ką pasikalbėti...

Paėmusi savo naująjį draugą už rankos, Katrina nuvedė jį į valgomąjį.

Tą patį vakarą brolis Etjenas išvyko iš Dižono. Kitą rytą Katrina taipogi iškeliavo pas Odetą į Sen Žan de Lon. Hercogienė Margarita maloniai leido pasiimti jai keletą dienų atostogų. Netolimas kelias septynias ar aštuonias ljė nudžiugino ją nė kiek ne mažiau, kaip kažkada praleistos pamokos. De Brazi namus paliko Tjerselino ir Abu al Chairo globai; išjojo raita, lydima tik Perinos ir dviejų tarnų, kurie turėjo pasirūpinti bagažu. Oras buvo nuostabus. Saulė buvo užliejusi prinokusių kviečių laukus, ir, prisiminusi nykų Šampanės vietovaizdį, Katrina žavėjosi šiuo bent kiek monotonišku peizažu, kurį, artėjant prie Saonė, pagyvino miškai.

Katrina Odetą rado prie upės. Buvusi karaliaus favoritė prižiūrėjo skalbiančius tarnus. Ji vilkėjo paprastą drobinę suknelę, atsiraitojusi rankoves. Kaklas atviras, plaukai surišti paprastu kaspinu. Nors jai buvo jau per trisdešimt, atrodė kaip jauna mergina, liekna, vikri ir linksmai besišypsanti.

Abi moterys puolė viena prie kitos ir apsikabino.

- Koks malonus siurprizas! - šūkčiojo Odeta. - Kaip malonu, kad aplankei mane, atsiskyrėlę!

- Vis ruošiausi aplankyti tave nuo to laiko, kai tavo motina pranešė man apie tavo dukters ligą. O vakar mane aplankė žmogus, padėjęs pasiryžti. Aš pas tave atvykau nuo kito atsiskyrėlio, nori - tikėk, nori - netikėk!

Odeta apsidairė ir ženklu parodė Katrinai kalbėti tyliau. Paskui, liepusi tarnams toliau darbuotis be jos, paėmė draugę už rankos, ir jos nuėjo namų link. Jaunosios moterys praėjo pro atidarytus užpakalinius vartus ir siauru stačiu keliuku užkopė

į aukštą bokštą, į kurį įeiti galėjai tik pro gotikines duris, papuoštas herbu.

- Bijau, kad mano būstas tau pasirodys pernelyg spartietiškas, - atsidususi tarė Odeta. - Aš gyvenu Balji* pilyje, o jis pats įsikūrė viename iš kvartalų pagrindinėje gatvėje. Namas šaltas, nelabai patogus ir toli gražu ne linksmas, bet vasarą čia neblogai.

Katrinos poilsis prasidėjo puikiai. Jos su Odeta turėjo apie ką pasišnekėti. Gyvendama nuošaliai, Odeta norėjo išgirsti apie balius ir pokylius, kuriuose lankėsi jos draugė. Katrina pasistengė patenkinti jos smalsumą, ir, atėjus nakčiai, ji vis dar pasakojo...

Kitą dieną buvo Odetos eilė papasakoti apie save, beje, smulkiau negu anksčiau. Ji kalbėjo apie karalių Karolį ir jo dvarą, kurį pažinojo labai gerai. Kai Katrina išdrįso paminėti Arno, paaiškėjo, kad Odeta dažnai matydavo jį dvare, Orleano hercogo ratelyje.

- Tau bus labai sunku susigrąžinti jį, - perspėjo ji draugę. - Jis iš tų žmonių, kurie visiškai atsiduoda tam, ką veikia, ir yra velniškai išdidus. Jis neapkenčia visko, kas burgundiška, ir jeigu norėsi, kad mylėtų tave, turėsi visko atsisakyti: vyro, turto, padėties visuomenėje....

- Manai, kad geriau apie jį negalvoti, - atsiduso Katrina. - Bet aš negaliu. Širdžiai neįsakysi.

- Nesakau, kad turi jį užmiršti. Tiesiog manau, kad tai sunku ir prireiks daug laiko... Ir angeliškos kantrybės. Manau, tau pasiseks. Be to... tu tokia puiki, kad jis neatsispirs tau, kad ir kaip stengsis...

Odeta žiūrėjo, kaip Katrina lipa iš vandens, gręžia šlapius plaukus, kaip gaubiasi dideliu baltu rankšluosčiu. Buvo taip karšta, kad jaunosios moterys nuėjo prie upės išsimaudyti. Prie miesto sienų Sona buvo išplatėjusi, sudarydama nedidelį užutėkį, kur buvo galima maudytis, nesibaiminant, kad kas nors pamatys, nebent atsitiktinis praeivis priešingame krante. Odeta ir Katrina ilgai pliuškenosi vandenyje, kuris čia buvo toks skaidrus.

---

* Balji - viduramžiais - valdininkas, apskrities teismo ir administracinės valdžios galva.

Netgi išlipus iš vandens, jas slėpė tankios nendrės ir aukšta žolė. Odeta susisupo į ilgą minkštą užtiesalą ir atsisėdo ant žolės šukuodamasi plaukus, o Katrina tebesišluostė.

- Mesiras... - droviai paklausė Katrina, - mesiras Monsalvi turi didelį pasisekimą tarp moterų?

Odeta nusijuokė. Ją pralinksmino Katrinos naivumas.

- Didelį pasisekimą? Švelniai pasakyta: mano brangioji, teisingiau būtų pasakyti, kad dvare nėra nė vienos moters ar merginos, kurios daugiau ar mažiau nedžiūtų iš meilės jam. Galų gale užtenka į jį vien pažvelgti, - nemanau, kad visoje Europoje rastum patrauklesnį vyriškį. Širdžių derlių jis skina taip pat lengvai, kaip valstietis pjauna rugius.

- Vadinasi, - tarė Katrina, stengdamasi kalbėti nerūpestingai, - jis turi daugybę meilužių...

Odeta atsilošė kramtydama žolę ir šypsojosi, stebėdama, kaip jos draugė stengiasi paslėpti pavydą, kuris matėsi jos veide. Ji nusikvatojo ir pasisodino Katriną šalia savęs.

- Kokia tu kvailutė! Žinoma, Arno de Monsalvi ne skaistuolis - kurgi ne! Jis pasiima moterį taip pat kaip taurę vyno, kai jam to reikia. Kai pasitenkina, pamiršta tuščią taurę ant stalo. Nemanau, kad iš dabartinių moterų yra tokia, kuri galėtų pasigirti praleidusi su juo daugiau kaip vieną naktį, ir žinau daug tokių, kurių širdys sužeistos. Tačiau jis pats, matyt, niekada nėra mylėjęs. Aš tikrai tikiu, kad jis apskritai niekina moteris, išskyrus savo motiną, kurią švelniai ir giliai myli. Jeigu nori žinoti, ką aš manau, tai štai: jeigu pasaulyje ir yra moteris, kuri turi šansą užkariauti šią nepastovią širdį, tai ta moteris sėdi šalia manęs. Nelengva bus priversti jį tai suprasti... bet tavo tarnavimas Aragono karalienei gali tau padėti. Mesiras Arno Sicilijos karalienės gal ir nemyli, bet labai gerbia ir yra jai atsidavęs...

Abiem draugėms dienos slinko ramiai ir laimingai. Jos nutarė politikos neliesti, iki sugrįš brolis Etjenas, ir pagrindine jų pokalbių tema tapo meilė. Keldavosi jos vėlai ir eidavo upėn maudytis. Neskubėdavo lipti iš tyro vandens ir nesiskubindavo į namus pietų. Papietavusios truputį pasiilsėdavo ir paskui arba vėl eidavo maudytis, arba jodinėdavo po apylinkes. Vakare, po vakarienės, joms dainuodavo pažas, kartais klausydavosi keliau-

jančio menestrelio pasakojimų. Taip nepastebimai pralėkė trys savaitės, kurių ryškiausias įvykis buvo Ermengardos laiškas, kuriame ji surašė visas dvaro paskalas:

"Mano brangioji Katrina, atsitiko nepaprastas dalykas! Hercogas Pilypas turėjo skubiai išvykti į Gentą, kur viena moteris pasivadino jo tikros sesers, mūsų mylimos mažosios Gienės hercogienės, vardu. Kadangi tą damą sutikdavo ir priimdavo kaip princesę, kilo skandalas. Pasirodo, tai buvo viena neturtinga pamišusi moteris, vienuolė, kuri pabėgo iš Kolono vienuolyno. Hercogas perdavė ją vyskupui, ir tam puikiajam prelatui teko nusiųsti ją pas vienuolyno motinėlę. Tas įvykis sugaišino monsinjorą išvykti į Paryžių. Kalbama, kad jo tikslas - priversti Bredfordą išmokėti tai, ką jis dar skolingas hercogui Pilypui iš amžiną atilsį hercogienės Mišelės kraičio, ir dėl ko kilo nesantaika tarp Prancūzijos princo, - nes jis prancūzas, kad ir ką jis sakytų, - ir Anglijos regento, kuris jau buvo pasirengęs atiduoti Peroną, Rua ir Mondidjė, taipogi du tūkstančius ekiu, taipogi d'Andervik ir Sen Žan de Lon pilis - šios naujienos gali sudominti tavo draugę. Pilypas kol kas dar negavo tų trijų miestų visiškon nuosavybėn, nes pirma juos reikia atkariauti iš karaliaus kariuomenės, kuri yra juos užėmusi..."

Ir taip dar keletas puslapių ta pačia maniera. Ermengarda nelabai mėgo rašyti laiškus, bet jei jau imdavosi plunksnos, tai neatsikvėpdama prirašydavo ištisus ljė pergamento. Odeta klausėsi laiško karčiai šypsodamasi.

- Esu sujaudinta regento ištikimybės, kuris apdovanoja savo sąjungininkus jam nepriklausančiomis žemėmis... Jis atiduoda Sen Žan de Lon, ir Pilypas maloniai jį priima - nejaugi nesuvokia, kad aš būsiu sužlugdyta?

- Šito neatsitiks, esu tikra, kad tu, Odeta, išlaikysi savo miestą, - tarė Katrina.

Bet jaunoji moteris paniekinamai gūžtelėjo pečiais:

- Tu nepažįsti savojo Pilypo Burgundiečio. Jo tėvas atidavė man šį miestą, nes aš buvau jam naudinga dėl karaliaus Karolio. Bet dabar Karolis miręs, aš nebereikalinga - ir viskas, ką esu gavusi, bus atimta. Pilypas toks pat kaip ir jo tėvas, mano

brangioji, - grobiko siela elegantišku apvalkalu. Jis nieko neatiduos be rimto pagrindo ir, žinoma, be naudos sau...

- Tačiau esu aš, - tarė Katrina. - Pilypas visada sakė, kad myli mane. Jis turės paklusti.

Tą patį vakarą prie pakeliamojo tilto atėjo brolis Etjenas Šarlo ir paprašė leidimo įeiti. Jis buvo visas pilkas nuo dulkių, minkštais sandalais apautos kojos sudraskytos ir kruvinos. Tačiau veide švietė šypsena.

- Džiugu matyti jus drauge! - sušuko jis, sveikindamas abi moteris. - Tesaugo jus Dievas!

- Ir jus, broli Etjenai, - atsakė Odeta. - Kokių naujienų atnešėte? Bet pirma sėskitės ir atsipūskite. Liepsiu atnešti jums ko nors užkąsti.

- Dėkui. Iš Buržo kelias tolimas, o dabar ir pavojingas. Burgundijos samdinys, kapitonas Perinė Gresaras, užgrobė šią krašto dalį ir dabar juda link Šaritė siur Luar. Man buvo sunku pasprukti nuo jo. Bet užtat atnešiau gerų žinių, ypač tų, kurios susijusios su ponia de Brazi. Karalius sumokėjo išpirką, kurios pareikalavo už Žaną Potoną de Ksantrajų ir už mesirą Monsalvi, ir dabar jiedu sugrįžo į savo postus Vermandua. O kokios naujienos pas jus?

Vietoj atsakymo Katrina padavė jam Ermengardos laišką. Tai buvo jos pirmasis žingsnis prieš Pilypą Burgundietį. Ji apsisprendė. Sumokėjusi už Arno išlaisvinimą, Aragono Jolanda įgijo amžiną Katrinos ištikimybę.

Vienuolis greitai peržvelgė pergamento lapus, smulkiai prirašytus Ermengardos ranka, ir palingavo galvą.

- Bredfordas daro dideles nuolaidas. Pilypas jam reikalingas... o karaliui prireiks jūsų pagalbos.

- Ką turite galvoje? - paklausė Katrina šiek tiek iš aukšto.

Brolis Etjenas kaip visuomet švelniai atsakė:

- Hercogas Pilypas išvyko iš Paryžiaus į Dižoną pasirengti Gienės hercogienės vestuvėms... pono Burgundijos iždininko žmonos atostogos baigiasi.

Buvo aišku, ką jis turi galvoje. Katrina šypsodamasi nusuko akis.

- Labai gerai, - tyliai tarė ji. - Rytoj grįšiu į Dižoną.

- Aš liksiu čia, - tarė Odeta. - Jeigu hercogui reikalingas mano miestas, jam teks ateiti ir atimti jį iš manęs - per mano lavoną.

- Nemanykite, kad tai jam sutrukdys! - tarė vienuolis vylingai šypsodamasis. - Jūs nepajėgsite pasipriešinti jam, tad kam bandyti?

- Todėl kad...

Odeta užsiplieskė, prikando lūpą ir galų gale nusijuokė.

- Jūs teisus, broli Etjenai, aš nesu didvyrė ir netinku herojiškoms kalboms. Liksiu čia dėl to, kad laukiu pasiuntinio nuo Savojos hercogo, kuris vis dar tikisi sutaikyti susipykusius princus. Vos tik jis pasirodys, grįšiu pas savo tėvus į Dižoną.

Beveik visą naktį Katrina prasėdėjo prie savo miegamojo lango žvelgdama į tamsą; buvo pilnatis, apačioje palei sienas lėtai tekėjo upė; jos vanduo blizguliavo it sidabras. Sonos slėnis snaudė. Vien tik šunų lojimas ir kažkokio paukštelio riksmas tedrumstė nakties tylą. Katriną apėmė nuojauta, kad negreit beturės tokių ramybės valandėlių. Nenumaldomai artėjo kovos metas, neapykantos ir baimės metas. Dabar ji buvo Prancūzijos karaliaus šnipė. Kur dar nuves ją meilė Arno?

Trečias skyrius

Gareno sugrįžimas

Garenas de Brazi į namus sugrįžo per šventojo Mykolo* šventę. Buvo dar labai anksti, kai jis nulipo nuo žirgo savo namų kieme, bet Katrina jau buvo išėjusi į rytines pamaldas. Šiandien ji nuėjo ne į Notr Damo bažnyčią, o į švento Mykolo. Kad ir kaip mylėjo Arno, ji neužmiršo Mišelio de Monsalvi, savo pirmosios skaisčios meilės.

Kasmet rugsėjo dvidešimt devintą dieną ji suklupdavo prie altoriaus ir melsdavosi už jaunuolį, kuris taip nekaltai pražuvo. Melsdamasi už mylimą Arno brolį, ji užmiršdavo savo kankinančią aistrą.

---

* Šventas Mykolas buvo laikomas Valua dinastijos globėju.

Nedidelė švento Mykolo bažnyčia stovėjo miesto pakrašty. Ji dar buvo nebaigta remontuoti po paskutiniojo gaisro, bet Katrina manė, kad jai čia ramiau melstis.

Kartu su Perina po pamaldų ji truputį užtruko bažnyčioje ir namo sugrįžo apie pusiaudienį. Sumaištis šalia namų, gatvėje, pilnoje arklių ir apkrautų mulų, atlapoti vartai, jaunų klerkų padėjėjų iš gretimų pergamento krautuvėlių šūkaliojimai - visa tai bylojo sugrįžus vyrą. Ji nenustebo, nes kasdien laukė jo parvykstant, bet šiek tiek susijaudino. Jai būtų buvę geriau, jeigu jis būtų parvykęs popiet ir ji būtų turėjusi daugiau laiko pasiruošti susitikimui, kurio pasekmes vargiai galėjai numatyti.

Prieškambaryje ji pamatė Tjerseliną, prižiūrintį nešamą didelę geležimi kaustytą skrynią.

- Ar vyras teiravosi apie mane? - paklausė ji, nusigobdama šydą.

- Kiek žinau, ne, ponia. Ponas Garenas nuėjo tiesiai į savo apartamentus. Aš jo daugiau nemačiau.

- Ar jis seniai parvyko?

- Maždaug prieš valandą. Ponia nori, kad praneščiau, jog jūs sugrįžote?

- Ne, nesirūpinkite. Pirma turiu persirengti. Ponas Garenas nemėgsta kuklių drabužių, - tarė ji ir parodė į savo paprastą balto šilko suknelę, kurią vilkėjo ant žalio apatinio sijono. Katrina nuskubėjo į viršų akmeniniais laiptais, vedančiais į jos kambarį; Perina nubėgo paskui ją.

- Greitai padėk man persirengti...

Įėjusios į kambarį, abi moterys iš nustebimo aiktelėjo. Kambarys buvo neatpažįstamai pasikeitęs, pavirtęs stebuklinga, nerealia Ali Babos ola. Baldų nesimatė iš po krūvų blizgančių ir spinduliuojančių daiktų. Stalai, kėdės, komodos buvo užversti brokato suknelėmis: vienos mainėsi auksu ir sidabru, kitos tviskėjo brangakmeniais. Priešais Katriną žaižaravo tikras spalvų siausmas. Nuo lovos baldakimo sruvo Briugo, Maleno, Briuselio nėrinių upeliai, jų balta puta dar labiau pabrėžė ryškias kitų drabužių spalvas. Vidury kambario stovėjo atidaryta didelė skrynia, kurioje matėsi auksiniai, krištoliniai, nefritiniai ir kauliniai buteliukai bei flakonėliai, skleidžiantys nuostabius kvapus.

Katrina stovėjo ir stebeilijo į tą šilko versmę. Tuo metu Perina paklaikusiomis akimis ir atvira burna įsmeigė žvilgsnį į duris. Kai Katrina atsisuko į ją, kambarinė staiga padarė gilų reveransą, ir Katrina suprato, kad, matyt, ateina Garenas. Ji pajuto vidinį virpulį, bet sukaupusi valią susitvardė, stipriai suspaudė paauksuotą maldaknygę ir atsisuko į duris.

Perina akimirksniu išnyko, o tarpduryje pasirodė Garenas. Katrina netgi negirdėjo jo žingsnių galerijoje. Stovėdamas tarpduryje, jis, savo įpratimu, žiūrėjo į žmoną, nepasisveikindamas nei žodžiu, nei gestu. Garenas vilkėjo jam neįprastą purpurinį durtinį, kurio apačia ir rankovės buvo išsiuvinėtos sidabru. Jis buvo be skrybėlės, trumpai kirpti juodi plaukai smilkiniuose pradėję žilti. Jis neturėjo laiko persirengti. Kai žvelgė į Katriną, jo liesas veidas buvo toks bejausmis, nelyginant akmeninis. Paskui staiga jo niūrų veidą nušvietė blanki šypsena. Plačiu mostu jis parodė į daugybę subtiliausių daiktų.

- Ar jums patinka toks jūsų kambarys?

- Tai... tai nuostabu! Bet, Garenai, kam visa tai?

Jis žengė prie Katrinos ir uždėjo jai ant pečių rankas.

- Kažkas man sako, kad turiu išpirkti kaltę... tai atgailaujančios sielos duoklė... ir, be to, tai rodo, kad aš apie jus galvojau.

Ramiai ir abejingai jis pabučiavo ją į kaktą.

- Atgaila? - paklausė Katrina. - Tas žodis keistai skamba jūsų lūpose.

- Nesuprantu, kodėl. Šis žodis tinka šiai situacijai. Aš nekaltai jus apkaltinau ir apgailestauju dėl to. Dabar žinau, kad tą naktį praleidote monsinjoro kambaryje... ir, kaip pasirodė, visiškai viena.

Jo ramus, abejingas tonas sukėlė Katrinai nerimą.

- Gal galėčiau sužinoti, kas jums tai papasakojo?

- Žinoma, pats hercogas. Jis sakė, kad pasiūlė jums savo paslaugas. Mano pyktis buvo neteisus. Maniau, kad jūs buvote su kuo nors kitu. Todėl dar kartą maldauju atleisti man.

- Ir visgi aš iš tiesų rengiausi aplankyti tą kitą žmogų. Kodėl gi jūs toks tikras, kad klydote? - suirzusi paklausė Katrina.

Ji širdo vis smarkiau, jausdamasi pažeminta, kad Garenas ir hercogas kalbėjosi apie ją lyg apie gražų žaislelį. Garenas nusijuokė ir gūžtelėjo pečiais:

- Matyt, taip man sako sveikas protas... ir paskutinės naujienos. Smarkiai abejoju, kad mesiras Monsalvi elgtųsi taip kaip dabar, jeigu būtų jūsų žavesio nelaisvėje!

- Ką turite galvoje? Girdėjau, kad jį paėmė nelaisvėn anglai mūšyje prie Kravano. Hercogienė Margarita mums skaitė į nelaisvę patekusiųjų sąrašą.

- Jis tikrai buvo paimtas nelaisvėn, bet karalius Karolis išpirko jį drauge su kitu riteriu, tuo rudaplaukiu overniečiu su baisiu akcentu. Ne, aš turiu galvoje jo būsimas vedybas...

- Ką?

Garenas apsimetė nepastebėjęs, kaip susijaudino Katrina. Jis paėmė žalsvo ir rausvo atlaso atraižą ir susižavėjęs apžiūrinėjo ją prieš langą. Paskui, nežiūrėdamas į žmoną, tyliai kalbėjo toliau:

- ...su Izabele de Severak, maršalo dukterimi. Atrodo, reikalas neseniai buvo sutvarkytas; kaip man sakė, jie labai įsimylėję.

Kad nesuriktų, Katrina sugniaužė kumščius. Ją pervėrė nepakeliamas skausmas. Bet nė už ką nenorėjo parodyti Garenui, kaip ją pribloškė šita žinia.

Kuo abejingiau paklausė:

- Kaip jūs visa tai sužinojote? Nemaniau, kad Paryžiuje ir Burgundijoje žmonės taip domisi karaliaus Karolio dvaru.

- Na, žinoma, bet kalbama apie tokias reikšmingas personas. Kai susijungia dvi senos ir kilmingos šeimos, tai domina visą aukštuomenę. Šiaip ar taip, tą naujieną sužinojau Amjene iš Luji de Skorelio, kuris yra Monsalvi šeimos giminė. Jungtuvės buvo numatytos gruodį; kaip mūsų. Bet pasirodė, kad jaunieji nekantrauja, tad vestuvės įvyks po mėnesio Burže. Na, turiu vilties, kad jums ši žinia suteikė tiek pat džiaugsmo, kaip ir man. Visada džiugu matyti laimingus draugus; be to, tai panaikina visus mano ankstesnius nuogąstavimus ir įrodo, koks buvau neteisus, jus įtarinėdamas. Jūs man atleidote?

Jis priėjo prie žmonos, paėmė ranką ir pasilenkė, norėdamas geriau įsižiūrėti į jos veidą. Katrina prisivertė bent kiek nusišypsoti.

- Taip, žinoma... aš... atleidau jums. Nesirūpinkite. Tačiau negaliu tinkamai atsidėkoti už visus tuos nuostabius daiktus.

- Pamaniau, - tarė Garenas, švelniai bučiuodamas šaltą Katrinos ranką, - kad jums reikės naujų suknelių dalyvauti jungtuvių ceremonijoje. Noriu, kad atrodytumėt nuostabi... dieviškai nuostabi! Didžiuojuosi matydamas, kad jumis žavisi.

Tokie Gareno komplimentai buvo reti. Katrina vėl prisivertė nusišypsoti. Išgirstoji naujiena jai atėmė žadą, bet išdidumas vertė laikytis ramiai. Garenas neturėjo pamatyti jos sielvarto. Ji įtarė, kad žvelgdamas į jos veidą, jis laukė, jog ta žinia ją sukrės... Kad laimėtų laiko ir susitvardytų, apsimetė apžiūrinėjanti nėrinius.

Katrina išgirdo Gareno atsidūsėjimą. Jis nužingsniavo prie durų, bet, atsisukęs prie slenksčio, tyliai tarė:

- Pamiršau: monsinjoras hercogas suteikė mums garbę prašydamas priminti apie savo palankumą jums. Prašė patikinti, jog tikisi greitai jus pamatyti...

Paslėpta Gareno žodžių prasmė išvedė ją iš pusiausvyros. Buvo visiškai aišku, kad ji tebuvo prekė. Galų gale, kaip galėjo ji, kuklios kilmės, lygintis su Izabele de Severak? Ją galima pirkti ir parduoti, jos kūnas, jos nekaltybė buvo šlykštaus sandėrio objektas. Koks pažeminimas! Kaip bjauru! Kaip galėjo tiedu vyriškiai taip elgtis su ja, niekuo neprasikaltusia moterimi!

Ji atsisuko į Gareną blizgančiomis iš pykčio akimis.

- Aš nesirengiu susitikti su hercogu, - atsakė ji, užkimusi iš apmaudo. - Jūs su savo šeimininku galite užmiršti savo planus. Jūsų valia nepaisyti savo vedybinės pareigos, negerbti savęs, tapti pajuokos objektu, bet aš, nors ir nepriklausau aukštuomenei, draudžiu žiūrėti į mane kaip į daiktą, kurį galima pirkti ir parduoti.

Iš akių pliūptelėjo ašaros, bet jos įniršio nenuplovė. Pagriebusi saują brangių niekučių, sviedė juos ant žemės ir sutrypė.

- Štai ką manau apie jūsų dovanas! Man nereikia jūsų blizgučių ir naujų suknelių. Aš niekuomet nebesilankysiu dvare... niekada, girdite!

Šaltas ir sustingęs kaip ledo gabalas, Garenas stebėjo Katrinos įsiūčio protrūkį. Jis gūžtelėjo pečiais.

- Niekas nepasirenka savo likimo, mano brangioji... ir jūsų likimas man neatrodo toks baisus, kaip norėtumėt mane įtikinti...

- Gal jūs ir teisus savo atžvilgiu, bet ne mano. Kokią turite teisę atimti iš manęs viską, kas sudaro moters laimės esmę, - meilę, vaikus?

- Hercogas jums siūlo savo meilę...

- Apgaulingą meilę, kurios aš atsisakau. Aš jo nemyliu, ir jis niekuomet neturės manęs. O jūs... nešdinkitės! Palikite mane vieną! Argi nesupratote, kad matyti jūsų negaliu? Nešdinkitės iš čia!

Garenas išsižiojo, norėdamas kažką pasakyti, bet apsigalvojo ir išėjo, gūžtelėjęs pečiais. Dabar Katrina galėjo duoti valią savo sielvartui; Parkrito ant lovos ir ėmė raudoti. Nėriniai nuslydo nuo baldakimo ir apdengė ją baltomis pusnimis...

Tai iš tiesų buvo pabaiga. Nebebuvo jokios prasmės toliau gyventi. Arno rengėsi vesti... Ji neteko Arno amžiams, nes jis mylėjo kitą moterį, jauną, gražią, lygią jam; moterį, kurią jis galėjo gerbti, kurios vaikais galės didžiuotis, kai tuo tarpu nieko, išskyrus panieką, jis negalėjo jausti Legua dukrai, prasisiekėlio, neprincipingo iždininko žmonai, niekingam padarui, kurį rado Pilypo lovoje! Katrina jautėsi tokia vieniša. Ji buvo viena didžiulėje dykumoje, be kelrodės žvaigždės, kuri parodytų kelią į saugią vietą, išsigelbėjimo kelią. Ji neturėjo nieko... netgi Saros peties, kad ant jo išsiverktų. Sara pametė ją, pasijuokė iš jos taip pat, kaip paniekino ją Garenas ir Arno, kaip atstumtų ją pats Pilypas, pasotinęs savo aistrą.

Jos krūtinę plėšė isteriška rauda, ašaros degino akis... Ji pasikėlė ir pamačiusi, kad apsiraizgiusi nėriniais, sugriebė juos, norėdama išsipainioti. Paskui atsistojo. Atrodė, kad kambarys sukasi aplink ją, įsitvėrė už lovos atramos, kad nepargriūtų. Jautėsi panašiai kaip kartą pas dėdulę Matjė, išgėrusi per daug saldaus vyno. Paskui ją baisiai pykino, bet tuo momentu apėmė karštligiškas linksmumas, o dabar buvo apgirtusi nuo sielvarto ir skausmo. Priešais ją ant tualetinio stalelio stovėjo statinaitės formos dėžutė, padengta žydra ir žalia emale. Paėmusi dėžutę, prispaudė ją prie krūtinės ir parkrito ant žemės. Širdis taip daužėsi, atrodė, tuoj plyš. Regis, šie paskutiniai judesiai išsunkė visas jėgas. Atidariusi dėžutę, išėmė iš jos mažą krištolinį buteliuką, uždarytą auksiniu dangteliu.

Atvykęs į jos namus, Abu al Chairas davė jai tą buteliuką su nuodais, ir dar taip manieringai, tarytum kokią brangenybę.

- Jie užmuša akimirksniu ir neskausmingai, - tarė jis. - Tai mano šedevras, ir, man regis, jums jis būtinas, nes šiais siaubingais laikais kiekviena moteris turi turėti galimybę išvengti baisaus likimo, kuris gali ištikti kiekvienu momentu. Jei turėčiau mylimą žmoną, duočiau jai tą buteliuką, kaip dabar duodu jums tai, kuri brangi mano širdžiai.

Pirmą ir paskutinį kartą mažasis daktaras atvėrė jai savo jausmus, ir Katrina buvo išdidi ir sujaudinta, nes žinojo jo požiūrį į moteris. Dabar, dėka mauro daktaro bičiulystės dėka, ji turėjo priemonę išvengti likimo, kurio ji atsisakė, ir ateities, kuri jai neteko prasmės. Išėmė buteliuką iš dėžutės. Ten esantis skystis buvo bespalvis, kaip vanduo.

Katrina skubiai persižegnojo ir akimis susirado didelį dramblio kaulo Nukryžiuotąjį, kabojusį ant sienos.

- Atleisk man, Viešpatie... - sušnibždėjo ji. Paskui ištiesė ranką su buteliuku prie lūpų. Po akimirksnio viskas būtų baigta - akys užsimerktų, sąmonė aptemtų, nustotų plakti širdis.

Krištolas jau. lietė jos lūpas, kai kažkas išplėšė buteliuką iš rankų.

- Aš daviau jums tai ne tam, kad išgertumėt dabar! - subarė ją Abu al Chairas. - Kas per pavojus jums gręsia dabar?

- Pavojus gyventi! Nebegaliu taip daugiau!

- Kvailė! Beprotė! Argi neturite visko, ko tik gali trokšti moteris?

- Turiu viską... išskyrus svarbiausia - meilę, draugystę. Arno ruošiasi vesti... Sara paliko mane.

- Jūs turite mano draugystę, nors galbūt ji jums nieko nereiškia. Turite motiną, dėdę, seserį. Esate jauna, graži, turtinga, ir drįstate teigti, kad jaučiatės vieniša!

- Visa tai niekis, nes aš amžiams netekau jo.

Staiga nuliūdęs ir paniuręs, Abu al Chairas ištiesė jai ranką, norėdamas padėti atsikelti. Jos paraudusios, paklaikusios akys, išblyškęs veidas kėlė gailestį.

- Dabar suprantu, kodėl jūsų vyras atsiuntė mane pas jus, pasakęs, kad jums gresia pavojus. Eime su manimi.

Kankinanti gėla, kurią Katrina jautė nuo pat Gareno sugrįžimo, visiškai atėmė jėgas. Ji nuėjo paskui daktarą klusniai kaip maža mergaitė.

Kambarys su grifais smarkiai pasikeitė nuo to laiko, kai jame apsigyveno mauras. Prabanga tapo dar ryškesnė: daugybė pagalvėlių ir kilimų, kurie mirgėte mirgėjo įvairiausiomis spalvomis. Didžioji dalis baldų išnyko. Vienintelis Europą primenantis dalykas buvo didelis žemas stalas viduryje kambario, bet ir tas vos matėsi iš po daugybės knygų, žąsies plunksnų ryšulėlių ir rašalo buteliukų. Židinio atbraila, lentynos nustatytos daugybe buteliukų, indelių, retortų. Gretimas kambarys, į kurį vedė specialios durys, Gareno įtaisytos daktaro patogumui, buvo apstatytas panašiu stiliumi, o ore tvyrojo aromatai, sklindantys iš maišelių su prieskoniais ir žolių ryšulėlių, kurių Abu al Chairas visuomet turėjo labai daug. Be to, kambaryje stovėjo didelė juoda krosnis, ant kurios visą laiką virė keistas viralas. Bet į tą kambarį, kur darbavosi du juodi vergai, Abu al Chairas Katrinos nenuvedė. Jis rūpestingai uždarė duris, pasodino jaunąją moterį ant pagalvio prie židinio ir įmetė glėbį malkų ant žėruojančių anglių. Akimirksniu plykstelėjo ugnis. Po to jis pasiėmė nuo lentynos žirkles ir priėjo prie Katrinos, kuri sėdėjo susimąsčiusi ir žvelgė į liepsną.

- Leiskite man nukirpti vieną sruogą jūsų nuostabiųjų plaukų, - paprašė jis.

Galvos linktelėjimu ji leido daryti, ką jis nori. Abu al Chairas nukirpo auksinę sruogą iš paausio ir keletą sekundžių laikė ją, žvelgdamas į viršų ir šnibždėdamas nesuprantamus žodžius. Suintriguota Katrina stebėjo jį...

Staiga mauras metė plaukus į ugnį kartu su žiupsneliu miltelių iš alavinės dėžutės. Ištiesęs ranką į liepsną, kurios žalsvai mėlyni liežuviai raitėsi aukštyn, ištarė užkeikimą. Paskui pasilenkė priekin ir įsistebeilijo į liepsną. Kambaryje buvo tylu, girdėjosi vien ugnies spragsėjimas... Abu al Chairo balsas, tariant užkeikimą, skambėjo garsiai, keistai ir nepažįstamai:

- Zoroastro dvasia, praeities ir ateities šeimininke, kalbėk su manimi per šią liepsną... tavo likimas, o moterie, tai kelias iš tamsos į saulę, kaip mūsų motinos žemės. Bet naktis tamsi, o

saulė toli. Ją pasiekti, - o tu pasieksi, - prireiks daugiau ištvermės negu iki šiol. Kelio pabaigą apšvies ugnies altorius Rytų šalyje. Meilė padės ištverti visus išbandymus... gali tapti vos ne karaliene, bet turėsi atiduoti viską, jei nori pasiekti tikrą laimę...

Katrina užsikosėjo. Sieringi dūmai, kylantys iš ugnies, pradėjo ją dusinti. Tyliai paklausė:

- Ar tikrai galiu tikėtis būti laiminga?

- Visiškai, absoliučiai laiminga... bet... kaip keista! Klausykis: tą laimę pasieksi tik tuomet, kai įsiplieks didelė ugnis...

- Ugnis?

Abu al Chairas atsipeikėjo iš palaiminto aiškiaregio stingulio ir nusišluostė prakaitą plačia rankove.

- Daugiau nieko negaliu pasakyti. Regėjau saulę virš ugnies, kurioje degė žmogiška būtybė. Turite būti kantri ir pati kalti savo laimę. Mirtis atneš tik nebūtį, o jums to nereikia...

Priėjęs prie lango, atidarė jį, kad išsivėdintų sieringi dūmai. Katrina atsistojo, įprastu judesiu pasitaisė suknelę. Jos veidas tebebuvo išblyškęs, akys - liūdnos.

- Neapkenčiu, šito namo ir jo šeimininko.

- Važiuokite pas savo motiną ir pabūkite su ja keletą dienų. Taip, būtinai! Vėl sugrįžkite į tuos namus, kur sunkus darbas mane taip sustiprino, kad tapau vikrus it paukštelis! Sugrįžkite keletui dienų pas saviškius - pas savo motiną ir mano seną bičiulį Matjė.

- Mano vyras niekuomet neleis man išvykti iš čia!

- Vienai gal ir ne. Bet jus lydėsiu aš. Seniai norėjau pamatyti, kaip skinamas vynuogių derlius šioje šalyje. Išvykime šįvakar, bet pirma turėsite grąžinti man tą buteliuką, kurį iš kvailumo daviau jums.

Katrina palingavo galvą ir silpnai nusišypsojo.

- Nereikia. Dabar man jo nebeprireiks. Prižadu jums! Tad labai prašau - palikite jį man.

Tą pat dieną, popiet, kai Garenas svečiavosi pas Nikolia Roleną, Katrina iškeliavo lydima Abu al Chairo. Pas Tjerseliną paliko vyrui laišką. Po kelių valandų jie pasiekė Marsanė, kur juos šiltai sutiko Matjė ir Žaketė.

Per vynuogių derliaus nuėmimą Marsanė nebuvo ideali vieta gydyti sužeistas širdis. Iš visų Morvano kalvų apylinkių ten suplūsdavo linksmi jaunuolių ir mergaičių būriai padėti skinti derlių. Jie miegodavo kluonuose, ant šieno, nes naktys buvo šiltos.

Nuo ryto iki vakaro vynuogių skynėjai lankstydavosi prie kupinų maišų su juodomis sultingomis kekėmis ir visa gerkle plėšdavo linksmas, sąmojingas dainas.

Bet Katrina laikėsi atokiai nuo visos tos sumaišties. Ji kiauras dienas pratūnodavo viename iš viršutinių kambarių, prie motinos, verpdama arba ausdama, o akys klaidžiodavo rusvais vynuogynų laukais. Mėgdavo žiūrėti, kaip anksti rytą saulė išnyra iš debesų, kaip vakare virš vynuogynų užsidega raudonas saulėlydis ir kaip išlydyto aukso spalva pamažu pereina į tamsiai avietinę.

Žaketė Legua nieko neklausinėjo, kai jos duktė atsirado namuose. Motina visada nujaučia savo vaiko kančią, nors ir kaip jis slėptų. Ji tik triūsė apie Katriną, tarsi apie ligonį, ir vengė bet kokios užuominos apie Gareną, kurio taip ir nepamilo, nė apie Sarą, kurios keistas poelgis ją labai nuvylė. Katrina sugrįžo ieškodama nusiraminimo šeimoje ir norėdama pakeisti aplinką, į kurią ją nubloškė keista santuoka. Ir tą ramybę Žaketė stengėsi jai suteikti.

O dėdulė Matjė ir jo draugas arabas kiauras dienas triūsė ūkyje. Vos išaušus, dėdulė jau būdavo vynuogyne ir, atsiraitojęs rankoves, padėdavo ten, kur reikėdavo pagalbos: tai prikraudavo pintinę, tai ją išpildavo. Abu al Chairas, savo fantastišką tiurbaną pakeitęs megzta kepuraite, apsiavęs ilgaauliais suvarstomais batais, namų darbo chalatu ant savo šilkinių drabužių, su nepaprasto susidomėjimo išraiška veide visą dieną sekiojo paskui savo draugą be perstojo plepėdamas. Atėjus nakčiai, bičiuliai grįždavo namo nežmoniškai pavargę, purvini, raudonais veidais, bet laimingi kaip karaliai.

Tačiau Katrina neabejojo, kad šis palaimingas ramus gyvenimas ilgai netruks. Buvo gana keista - kol kas iš Dižono neatėjo jokių žinių. Anksčiau ar vėliau Garenas vis tiek turėjo atsirasti ir pareikšti į ją savo teises, nes ji buvo užstatas paties sėkmingiausio sandėrio, kokį kada nors buvo sudaręs. Kas vakarą

eidama miegoti ji stebėdavosi, kad štai praėjo dar viena diena, o jo aukšta niūri figūra taip ir nepasirodė.

Tačiau ne Garenui, o broliui Etjenui pagaliau buvo lemta tapti pirmuoju ilgoje lankytojų virtinėje Marsanė.

Katrinos išvykimas vienuolį suneramino. Jis du ar tris kartus nesėkmingai apsilankė Brazi namuose. Jo pokalbis su Katrina dėdulės Matjė darže nedavė beveik jokios naudos. Jaunoji moteris tvirtai pareiškė visiškai neketinanti grįžti į Dižoną ir nė girdėti nenorinti apie dvarą arba apie hercogą, ir dar mažiau - apie politiką. Ji labai apgailestavo išlaisvinusi Arno iš grafo Safolko kalėjimo, nes jaunuolis atsidūrė jį mylinčios Izabelės de Severak glėbyje. Katrina labai širdo ant brolio Etjeno, kuris tarpininkavo išlaisvinant Arno, o ji pati atsidūrė kvailoje padėtyje.

- Aš neturiu gabumų tokioms intrigoms, - tarė ji. - Tik užtraukčiau jums visiems nelaimę.

Jos nuostabai, vienuolis nevertė jos pakeisti savo nusistatymą. Atsiprašė ją sutrukdęs, o išeidamas atsargiai pridūrė:

- Jūsų draugė Odeta greitai turės palikti savo pilį Sen Žan de Lon: hercogas ją atima. Jai teks grįžti į savo motinos namus, ir kai paskutinį kartą ją mačiau, man pasirodė, kad ji labai dėl to nusiminusi. Ar turiu pasakyti jai ir karalienei Jolandai, kad jūsų daugiau nebedomina jų likimas?

Katrina pajuto sąžinės priekaištus. Ji nenorėjo pasirodyti kaprizinga egoistė. Suprato, kad neturi teisės apleisti ja pasikliovusių žmonių vien todėl, kad nusivylė Arno, nors tai ir skaudu.

- Nesakykite joms nieko, - tarė patylėjusi. - Nei jai, nei karalienei. Aš patyriau didelį skausmą ir noriu ramybės, kad atsigaučiau. Duokit man šiek tiek laiko.

Visuomet giedrą brolio Etjeno veidą nušvietė šypsena.

- Supratau, - pasakė jis su užuojauta. - Atleiskite man už įkyrumą, bet neužtrukite čia per ilgai.

Katrina nenorėjo varžyti savęs tikslia data. Ji pasitenkino pažadu sugrįžti greitai, visai greitai, ir brolis Etjenas turėjo tuo pasitenkinti. Kitą dieną atvyko Ermengarda. Jos vizitas kaip visuomet sukėlė sumaištį. Ji stipriai išbučiavo Katriną ir jos motiną, pasakė keletą komplimentų dėdulei Matjė apie jo

ūkininkavimą, su žinovės išraiška apėjo rūsius, paragavo vyno, upeliu tekančio iš po preso į didžiulį, kaip puodynė, samtį, ir pareiškė norą papietauti.

Kol dėdulė Matjė ir Žaketė, įraudę iš pasididžiavimo tokios reikšmingos personos apsilankymu, rūpinosi patiekti atitinkamo lygio pietus, Ermengarda atsisėdo šalia Katrinos vynuogienojais apaugusioje altanoje ir ėmė jai priekaištauti.

- Tavo kaimiška slėptuvė žavi, - tarė ji, - bet elgiesi kaip kvailutė. Tu, atrodo, nesupranti, kad tau išvykus gyvenimas hercogo dvare tapo nepakenčiamas. Hercogas nuolat sudirgęs...

- Tai viskas, ką man reikia žinoti, - nutraukė ją Katrina. - Jis tave atsiuntė.

- Kuo tu mane laikai? Niekas manęs nesiuntė. Aš pati save siunčiu, jeigu reikia. Ar negalėtum atskleisti savo planų? Vynuogių derliaus ėmimas - nuostabus laikas, bet jis netruks amžinai. Tikiuosi, nesirengi praleisti žiemą kaime?

- O kodėl gi ne? Man čia labiau patinka negu mieste.

Ermengarda liūdnai atsiduso. Jai retai tekdavo turėti reikalų su tokiu užsispyrusiu žmogumi.

- Pirmiausia tavo elgesį laikau apgalvotu koketavimu. Kas gali būti maloniau, kaip priversti vyrą laukti, ypač kai tas vyras princas? Tačiau nevertėtų ilgiau šito tęsti. Kantrybė nėra pagrindinė monsinjoro dorybė.

- Kodėl gi tokiu atveju jam nepraradus kantrybės? Mane tai kuo puikiausiai patenkintų. Aš tik noriu, kad jis mane pamirštų ir duotų ramybę...

- Nesupranti, ką kalbanti. Išvykdama iš Araso, vos neatsidavei jam, o dabar pareiški, kad nebenori jo matyti. Kas atsitiko? Kodėl nenori man papasakoti? Kodėl?

- Todėl, kad visa tai taip keista, ir bijau, jog nesuprasi.

- Aš galiu suprasti viską, kas liečia moterį, - aštriai tarė Ermengarda. - Netgi ir keistesnį elgesį. Manau, tai kažkaip susiję su tuo tavo Monsalvi?

Katrinos veidą nušvietė drovi šypsena ir, norėdama paslėpti sumišimą, ji ėmė žaisti žalia vynuogės šakele.

- Tu visada viską teisingai supranti, mano drauge. Šį kartą netekau jo amžiams. Jis veda!

Jaunoji moteris ištarė tai tragišku balsu, bet Ermengarda pratrūko juoktis. Katrina suglumusi žvelgė į Ermengardą, kuri, raudona kaip jos suknelė, ašarojančiomis iš juoko akimis, dusdama kvatojosi.

- Ermengarda! - suriko Katrina įsižeidusi. - Tu iš manęs juokiesi!

- Visiškai teisingai, mano vaike! - išlemeno Ermengarda, vos bent kiek atsikvėpė. - Viskas pernelyg absurdiška. Vadinasi, būsimosios mūsų herojaus vestuvės nubloškė tave į šitą užkampį ir tapo tavo kančių priežastimi - taip? Dėl to išblyško skruostai ir užtino akys! Turbūt išprotėjai, mano brangioji! Jo kilmės ir padėties jaunuoliui vesti - tai visiškai normalu! Tiesą sakant, jis privalo tai padaryti savo paties ir savo šeimos labui, kad neišnyktų giminė. Jam reikia sūnaus, paveldėtojo. O iš kur jis jį gaus, jei ne iš moters?

- Bet aš jį myliu! Aš saugau save jam, tik jam vienam! - sušuko Katrina, paplūsdama ašaromis, kurios visai nesujaudino Ermengardos.

- Tai irgi didelė tavo klaida, - pareiškė ji. - Tokia moteris, kaip tu, sukurta meilei. Aš mėnesių mėnesius kalu tau tai į galvą. Arno veda - taip? Juo geriau! Jis taps tavo meilužiu, vos tik pasibaigs tas kvailas karas... ir bus toks pat laimingas, kaip ir tu. Ko dar galėtum tikėtis? Juk negali viltis, jog jis ves tave! Tavo tikras vyras dar gyvutėlis ir vargu ar greit iškeliaus anapilin. Taigi tegu jaunasis Monsalvi susiranda mažą baltą žąsį, gerą, turtingą, tituluotą nuotaką, kuri per keletą metų pagimdys jam tuntą įpėdinių... ir atsiduok uždraustos meilės saldybei - kur kas nuostabesnei negu teisėtos santuokos džiaugsmai!

Tas netikėtas patarimas Katriną sutrikdė, bet ir nuramino. Rūsčioji Ermengarda mokėjo realistiškai žvelgti į pasaulį ir turėjo keistą įtaigą. Savo pamokslą ji užbaigė šitaip:

- Negadink sau gyvenimo dėl kvailio, kuris veda, nors nuotaka galbūt ir graži. Pilypas myli tave, ir tu būsi jo, paminėsi mano žodį. Jis jaunas, savaip gražus, žavus, kai to nori, ir pakankamai galingas, kad tai glostytų jo išrinktosios savimeilę... Nė viena jo

meilužė neturėjo kuo skųstis! Šiaip jau sunku būna jų atsikratyti, iš dalies aš ir dėl to atvykau tavęs aplankyti...

Taigi Ermengardos vizitas visgi turėjo kažkokį tikslą! Katrina sutramdė pašaipią šypseną. Tarsi atsitiktinai išsprūdęs žodis tapo reikšmingu diplomatiniu žingsniu. Dabar Katrinai jau nebuvo sunku suvokti dalyko esmę. Pasirodė, kad Ermengarda, kuri "pati save pasiuntė", iš tiesų buvo hercogienės Margaritos, sunerimusios dėl Dižone atsiradusios oficialios Pilypo meilužės ponios de Prel, kurios garbėtroškiškas užmačias visi žinojo, pasiuntinė.

- Drįstu tikėtis, kad prisimeni tą blondinę, kurį per dvikovą padovanojo savo šaliką idiotui Lioneliui Vandomui! - pridūrė Ermengarda. - Našlaujanti hercogienė baisioje padėtyje: toji moteris nusprendė tapti sekančia hercogiene. Ji moteris protinga, be sąžinės ir puikiai pažįsta Pilypą. Vienas Dievas žino, ko tik ji negalėtų iš jo išprašyti, jei atsirastų proga. Ji visiškai anglų pusėje, ir jeigu pasieks savo, niekas nežino, kokią katastrofą tai gali sukelti. Prancūzija ir Burgundija niekada nebesusijungs. Trumpiau...

Grafienė atsistojo ir palinko prie savo draugės. Staiga surūstėjusi, uždėjo savo baltą ranką jai ant peties ir švelniai pridūrė:

- Grafienė prašo tavo pagalbos, Katrina de Brazi. Nenuvilk jos. Ji taip serga!

Katrina nieko neatsakydama nuleido galvą. Ją draskė prieštaringi jausmai. Dabar suprato atsidūrusi intrigų kamuolio centre, o pasekmės lietė ją vieną. Svarbiems ir įtakingiems asmenims reikėjo jos pagalbos, jos draugus jie pasitelkė tarpininkais. Sicilijos karalienė - Odetą ir brolį Etjeną, hercogienė Margarita - Ermengardą... Ir vieni, ir kiti apeliavo į jos pareigos jausmą, abi pusės turėjo tą patį tikslą: sutaikyti Pilypą ir karalių.

Dėdulės Matjė pasirodymas išgelbėjo Katriną nuo skuboto atsakymo.

Pietaujant Ermengarda apie politiką nekalbėjo, bet sužavėjo dėdulę Matjė prekybos žiniomis. Išvykstant garbingajai viešniai, visi įkalbinėjo apsilankyti dar kada nors.

- O, tai priklauso... - tarė ji, reikšmingai žvilgtelėjusi į Katriną. Ši nusišypsojo.

- Pažadu viską apgalvoti, - tarė ji.

Grafienė, kaip ir brolis Etjenas, turėjo pasitenkinti šiuo pusiau pažadu. Tačiau jai išvykus, Katriną apniko mintys. Atrodė, kad Ermengardos žodžiai grubiai ir tiesmukiškai nusakė jos ateitį. Ermengarda siūlė priimti jai Pilypo meilę, ir dabar, švelnų auksinį rudenį, ta mintis Katrinai atrodė patrauklesnė negu kada nors anksčiau.

Ji sugrįžo į sodą, kur netrukdoma galėjo atsiduoti apmąstymams. Tai buvo jos mėgstamiausia vieta - kruopščiai nupjautoje vejoje augo vynuogė, o aplinkui nusidriekęs kaimo peizažas teikė ypatingo žavesio. Aukštos pušys palei žemą erškėtrožėmis apaugusią sieną skyrė sodą nuo vynuogyno. Katrina kurį laiką vaikštinėjo palei pušis, kurios saulėlydyje metė tankų šešėlį. Žengiant per nukritusius lapus, jos sijonai šiugždėjo. Nulenkusi galvą, ji priėjo prie didžiulio apvalaus šulinio, kurį iškasė, anot pasakojimų, dar romėnai, ir giliai susimąsčiusi prigludo prie jo. Katrinos žvilgsnis slydo siena... ir ji krūptelėjo iš nuostabos: suspėjo pamatyti juodą plunksną, kuri galėjo priklausyti tik vyriškai skrybėlei. Plunksna pasiekė sienos galą, po to sugrįžo atgal. Katrina pasitraukė į sausmedžio, apvijusio geležimi kaustytą šulinio svirtį, šešėlį ir ėmė sekti keistą judėjimą. Iš pradžių pasirodė pilka skrybėlė, paskui veidas, bet prieblandoje Katrina negalėjo jo įžiūrėti. Nepažįstamasis apžiūrėjo sodą. Jis nematė po sausmedžiu pasislėpusios Katrinos. Po to galva pradingo ir buvo matyti, kaip siūbuojanti plunksna apėjo sieną.

Katrina išėjo iš slaptavietės ir nubėgo prie sienos, ant kurios nesunkiai užsilipo nelygiais akmenimis. Ji išvydo vyriškį tamsiu apsiaustu, pasislėpusį tarp medžių, kur jo laukė arklys.

Nepažįstamasis įšoko į balną, spustelėjo pentinais arklį ir nušuoliavo Dižono link, nė neatsisukęs į Matjė Gareno namą.

Katrina tebestovėjo prie sienos, žvelgdama įkandin šuoliuojančio raitelio ir mąstydama, ką galėtų reikšti tas keistas vizitas. Greičiausiai atsargusis svečias buvo vienas iš Žako de Rusė šnipų. Jaunasis kapitonas, be abejonės, ją sekė. Aišku, kad Garenas nebūtų tokiais dalykais užsiėmęs. Tik rytą nuo jo atėjo trumpas bejausmis raštelis, kuriame jis pranešė apie princesės vestuves, turėsiančias įvykti spalio pabaigoje, ir pridūrė, kad

užsakė Katrinai keletą suknelių, kurių, jo manymu, jai prireiks iškilmėms. Siuvėja Hoberta žinojo jos išmatavimus bei skonį ir galėjo jo užsakymus atlikti ne prasčiau už pačią Katriną... Kitaip tariant, tai buvo ramus ir bespalvis laiškas be jokios užuominos, kad Garenas žmonos išvykime įžvelgia ką nors daugiau nei paprastą šeimos aplankymą. Ne, Garenas neturėjo nieko bendra su šiuo vakaro svečiu...

Motinos balsas privertė Katriną paskubėti. Tačiau ateityje pasižadėjo būti atidesnė. Bet kokiu atveju Marsanė ji prabus dar keletą dienų, kad neatrodytų, jog per daug nuolankiai paklūsta Ermengardos žodžiams.

Visą kitą dieną po pamaldų kaimo bažnyčioje ji praleido siuvinėdama sode. Tačiau nedaug teišsiuvinėjo baltą šilkinį arnotą, skirtą Marsanė kiurė, nes neįstengė susikaupti. Ji vis pakeldavo akis nuo auksinių varpų vildamasi pamatyti siūbuojančią plunksną. Bet nieko neatsitiko. Niekas nedrumstė tos giedros rudens dienos tylos, iš toli atsklisdavo vien vynuogių rinkėjų dainos. Katrina gėrėjosi gamtos grožiu. Burgundijos ruduo, pats nuostabiausias gal net visoje Prancūzijoje, atsivėrė jai visu savo grožiu. Ruduo, tas švaistūnas bankininkas, žarstė auksą, ametistus, rubinus ant juodo žemės aksomo.

Pakviesta vakarienės, Katrina apgailestaudama padėjo siuvinį: jautė, kad sode dar slypi staigmenų, ir nutarė sugrįžti vakare. Baigiantis vakarienei, išgirdo duslų kanopų kaukšėjimą. Galbūt tai vakarykštis svečias?

Pasiskundusi, kad svaigsta galva, ji skubiai atsikėlė nuo stalo, nelaukdama, kol dėdulė Matjė sukalbės padėkos maldą. Katrina nekantravo greičiau sužinoti, kas čia atjoja.

Niekas neatkreipė į ją dėmesio. Žaketė, visą dieną su tarnais skalbusi nešvarias paklodes ir drabužius, išvargusi snaudė savo krėsle. Matjė ir Abu al Chairas įsijautę šnekėjosi apie vyną, kurį spaudė iš šiandien surinktų vynuogių, spėliojo, koks tas vynas bus.

Kai Katrina ėjo per kambarį, jos žvilgsnis užkliuvo už kampe stovinčios tvirtos lazdos, kurią dėdulė Matjė pasiimdavo, vaikščiodamas po vynuogynus, ir nutarė ją pasiimti. Lazda buvo padaryta iš tiesios ąžuolo šakos. Per daugelį metų dėdulės ranka

nusvidino kietą medį, bet vis tiek nešti nebuvo patogi. Stipraus vyro rankoje ji galėjo tapti puikiu ginklu.

Šitaip apsiginklavusi, Katrina išėjo į sodą. Nesigirdėjo nė garso. Atrodė, visi miega. Naktis apgaubė Marsanė. Katrina žengė keletą atsargių žingsnių pušų link, laikydamasi netoli sienos. Nerimą kėlė tyla, nes galėjo prisiekti girdėjusi arklių kanopų kaukšėjimą... nors, žinoma, jis sklido iš toli. Galbūt tai buvo keliauninkas, jojęs į Dižoną ir skubėjęs suspėti iki uždarant miesto vartus. Bet Katrina laukė. Ji stovėjo jau apie dešimt minučių, kai išgirdo duslų garsą į akmenis ir švelnius žingsnius per žvyrkelį už sienos. Kažkas sėlino. Katrina sulaikė kvėpavimą ir stipriai suspaudė lazdą.

Tylutėliai priėjo prie sienos ir slėpdamasi krūmuose užlipo ant jos. Katrina girdėjo, kaip alsavo vyriškis, ieškodamas atramos. Tamsoje buvo sunku jį įžiūrėti, bet pamažu jaunoji moteris įžvelgė pažįstamą plunksnos siluetą, lėtai kylantį virš sienos. Šį kartą, atrodo, nepažįstamasis ketino perlipti per sieną.

Jausdamasi it katinas, persekiojantis pelę, bėgiojančią netoli jo nagų, ir neatitraukdama akių nuo juodo silueto, Katrina pakėlė lazdą. Kai jau galėjo pasiekti nepažįstamojo galvą, iš visų jėgų tvojo per ją. Pasigirdo slopus šūksnis, pažiro akmenys ir naktinis svečias susmuko ant kelio. Džiaugdamasi savo žygio sėkme ir įsitikinusi, kad vyriškis nekruta, Katrina pasikišo lazdą po pažastimi ir parėjo į namus žibinto.

Kai po dviejų trijų minučių sugrįžo, vyriškis sujudėjo. Katrina, iškėlusi lazdą, pasilenkė, norėdama pažvelgti į jį. Nuėmė skrybėlę su juoda plunksna, prinešė žibintą arčiau veido ir tučtuojau atšoko iš nustebimo riktelėjusi. Be sąmonės gulintis žmogus, kuriam ji užtvojo, buvo ne kas kitas, o pats hercogas Pilypas.

Ketvirtas skyrius

Pilypo Gerojo argumentai

Katrina suvokė savo poelgio klaikumą. Apimta nevilties, ji šaukėsi visų šventųjų, kokius tik prisiminė. Laimė, atrodė, kad

Pilypas pradeda atsipeikėti, nes jau buvo bemananti, jog užmušė jį. Bet visgi, iš kur ji galėjo žinoti, kad visagalis Burgundijos hercogas klajos laukais, apsirengęs kaip savo pulko kareivis?

Bent kiek padrąsėjusi, ji uždėjo jam ant kaktos ranką. Kakta nebuvo per daug karšta ir nesimatė, kad būtų sužeista. Už tai Pilypas galėjo būti dėkingas savo skrybėlei, nes ji, be abejo, sušvelnino smūgį. Katrina suprato, kad iš namų pasikviesti pagalbos negali. Jeigu jau Pilypas slapstėsi, tai aišku viena: nenorėjo, kad kas žinotų jį čia esant. Prisiminusi šulinį, nubėgo atsinešti vandens, kuriame sudrėkino nosinę ir uždėjo Pilypui ant kaktos. Tai nuostabiai padėjo. Šulinys buvo gilus, ir vanduo buvo labai šaltas. Po akimirkos hercogas atsimerkė ir nusišypsojo pažinęs Katriną.

- Taigi aš vėl jus suradau, mano nuostabioji klajūne! - sušuko jis šypsodamasis. - Kur jūs pasislėpėte? Na, jus, žinoma, gerai saugo... Ak! Mano galva! - suriko jis. - Kas atsitiko?

- Kažkas jums trenkė per galvą, monsinjore...

- Ir, regis, labai smarkiai... Kam už tai turiu būti dėkingas?

Katrina nusuko akis, norėdama paslėpti savo sumišimą, ir pakėlė lazdą, kurią buvo numetusi.

- Tai buvo ši lazda, monsinjore, ir tai buvau aš! Prašau atleisti man.

Kurį laiką Pilypas neteko žado, po to staiga prapliupo kvatotis tarytum berniūkštis.

- Ne tokio suvenyro tikėjausi, mano žavioji... Atrodo, tai bus didžiausias mano kada nors gautas guzas... ar bent jau vienintelis, kurį aš prisiminsiu...

Jis atsisėdo, paėmė Katrinos ranką ir pabučiavo. Ji pamėgino atstumti jį, bet Pilypas laikė tvirtai.

- Ne, taip lengvai nepabėgsi! Mažų mažiausiai tai tavo pareiga. Kada tu nusiraminsi ir tapsi paklusnia miestelėne, mano brangioji? Pirmąjį kartą, kai tave pamačiau, sukėlei skandalą vidury religinės procesijos. Antrą kartą nekviesta įsiveržei į mano kambarį, kad išvogtum kalinius man iš panosės... O dabar švaistaisi basliu! Ar neatrodo, kad po viso to esi man šį tą skolinga?

- Taip, monsinjore, bet nežinau, kaip tai sutvarkyti...

- Pasakyk man tiesą. Kodėl pabėgai ir pasislėpei kaime? Kai išsiskyrėme Arase, maniau, jog tarp mūsų viskas gerai... kad netrukus mudu suprasime vienas kitą... ir kad nustosi spyriotis.

Katrina atsargiai patraukė savo ranką ir atsistojo.

- Aš irgi taip maniau, monsinjore. Tačiau vėliau supratau, kad mudu su jumis iš tikro skirtingai žiūrime į pasaulį. Yra susitarimas, kurį jūsų didenybė sudarėte su mano vyru.

Pilypas irgi atsistojo, bet jo keliai sulinko, ir jis turėjo atsiremti į Katrinos petį.

- Norėčiau pratęsti šį pokalbį sėdėdamas, - tarė jis šyptelėjęs. - Žinoma, jei tu neprieštarauji. Leisk atsiremti į tavo ranką ir einam kur nors atsisėsti ramioje vietelėje. Ne, ne tavo sode.Visai nenoriu, kad mane čia pamatytų. Gal palydėtum mane iki krūmų, kur palikau savo arklį...

Lėtai ir atsargiai jie nuėjo į Pilypo nurodytą vietą. Katrina buvo pernelyg susirūpinusi dėl to, ką iškrėtė, ir nepastebėjo, kad hercogas kas žingsnis žengia vis tvirčiau ir kad jam nebereikia jos pagalbos. Bet jis vis tebesirėmė į jos ranką taip pat sunkiai kaip ir pirma, vien norėdamas pasimėgauti jos plaukų aromatu. Kai atėjo prie tyliai stovinčio pririšto arklio, jis atsisėdo ant žolės ir pasisodino Katriną šalia. Medžiai užstojo dangų, kamienai supo juos tankia siena... Jokio vėjelio, naktis šilta kaip vasarą, tik truputį tamsesnė. Katrinos veidas ir kaklas bolavo tamsoje nelyginant blyški dėmė. Į ją godžiai žvelgė princas. Jis vis spaudė jos ranką savojoje, bet, nujausdamas jos nerimą, su jam būdinga nuovoka suprasti moters reakciją, pasistengė jos nejaudinti.

- Dabar pasikalbėkime, - tarė jis švelniai, - ir išsiaiškinkim viską, kas mus liečia. Esame visiškai vieni. Čia niekas mūsų nešnipinės. Nėra nei rūmų etiketo, nei protokolo, stovinčių tarp mūsų. Dabar mudu ne hercogas ir jo pavaldinė, o vyras ir moteris. Aš Pilypas, o tu Katrina. Dabar atvirai pasakyk, kuo aš tau nepatinku?

Tą akimirką Katrina suprato, kad neturi ką atsakyti. Štai taip visuomet: kaupi kaupi nepasitenkinimą, o kai reikia pasiaiškinti, tai į galvą neateina nė vienos protingos minties. Argi galima pykti ant vyriškio, kuris kalba taip švelniai ir taip

stengiasi sušvelninti atstumą tarp jų! Jai vis tebetylint, Pilypas tarė:

- Vadinasi, mano meilė tave įžeidžia? Ar aš keliu tau pasibjaurėjimą?

- Ne, - tarė ji. - Neabejoju, kad būčiau dėkinga už jūsų dėmesį, jeigu žinočiau turinti pasirinkimą. Nuo to laiko, kai išgirdau, jog privalau tekėti už Gareno de Brazi, supratau, kad taipogi turėsiu...

Ji nutilo, nedrįsdama kalbėti toliau. Hercogas šypsodamasis pagelbėjo jai:

- Miegoti su manimi? Ar galiu priminti, kad kartą jau praleidai naktį mano lovoje... ir tau tai nė kiek nepakenkė?

- Tai tiesa, monsinjore, ir turiu prisipažinti, kad mane tai šiek tiek nuvylė.

- Iš tiesų čia nėra nieko keisto. Tą vakarą aš tiesiog patikrinau tavo, tarkim, kaip ištikimo vasalo lojalumą. Tu paklusai. Tačiau būčiau vertas paniekos, jeigu būčiau pasinaudojęs aplinkybėmis, tavo bejėgiškumu. Gal ir atrodžiau tau grubus, bet todėl, kad pavyduliavau. Bet, mano džiaugsme, privalai žinoti, kad niekuomet tavęs neversiu... Noriu, kad pasirinktum mane savo valia.

Pilypas pasilenkė arčiau, ir jo šiltas kvapas glostė jos pakaušį. Jo balsas tamsoje skleidė tokią gyvą šilumą ir pagundą, kokios Katrina niekuomet dar nebuvo patyrusi. Jis buvo toks nuoširdus, ir Katrinai buvo sunku išsivaduoti iš šio meilaus šnabždesio apžavų. Ji pamėgino atsipeikėti, sužadindama savyje seną priešiškumo jausmą.

- Bet kas tai per sandėris... tarp jūsų ir Gareno?

- Koks sandėris? - paklausė Pilypas bent kiek pasipūtęs. - Tu jau antrą kartą jį primeni. Nesu sudaręs su Garenu jokių sandėrių. Kaip prastai tu apie mus abu galvoji! Tiesiog įsakiau vienam iš savo tarnų vesti nuostabią merginą, kurią tikėjausi kad nors pamerginti, bet jam savo vilčių neatskleidžiau, gali būti tikra. Taip, įsakiau jam tave vesti. Ir kaip ištikimas pavaldinys, jis neprieštaraudamas pakluso. Štai ir visa istorija! Ar aš nusikaltau, norėdamas matyti tave turtingą ir turėti tokį gyvenimą, kokio esi verta?

Katrina palingavo galvą. Ji drebėjo, ir Pilypas tuo pretekstu, kad jai galbūt šalta, išdrįso apkabinti ją. Kai pajuto jo ranką, pyktis užgeso; susimąsčiusi žvelgdama į tamsą, ji šnibždėjo:

- Ištikimas pavaldinys, žinoma... nepažeidžiama ištikimybė. Galbūt jūs nieko ir nereikalavote iš jo, monsinjore, bet leiskite jus užtikrinti, kad jis greičiausiai atspėjo jūsų slaptus troškimus. Jūs turbūt manėte, kad jis pasinaudos sutuoktinio teisėmis? Deja, Garenas paniekino jas. Jis kategoriškai atsisakė net paliesti mane.

- O tu jo prašei?

Katrina pasisuko į Pilypą, stengdamasi įžvelgti tamsoje jo veidą, ir iššaukiančiai tarė:

- Kartą siūliausi jam taip, kad nė vienas vyras nebūtų atstūmęs manęs. Ir jis jau vos nenusileido, bet staiga pasakė, kad tai neįmanoma, kad jis neturi teisės paliesti mane. Matyt, iš tikro manė, jog aš priklausau jums.

Ji pajuto nuodėmingą pasitenkinimą, kai Pilypo ranka ją suspaudė tvirčiau. Tačiau kai jis vėl prašneko, balsas skambėjo ramiai.

- Aš tau sakiau, kad mudu apie tai niekuomet nesikalbėjome. Galų gale įmanoma, kad jis galvoje turėjo ne mane...

- Tai ką?

Pilypas atsakė ne iš karto. Pamąstęs tarė:

- Nežinau.

Abu tylėjo. Kažkur toli sulojo šuo, ūkčiojo pelėda, bet tai tik stiprino įspūdį, kad ji ir hercogas vienui vieni visame pasaulyje. Dabar jis atsuko ją į save, apkabino abiem rankomis, ir Katrina padėjo savo galvą jam ant peties. Ją užplūdo švelnumas, jautė, kad nebenori beprasmių ginčų. Arno pamiršo ją kitos glėbyje, tai kodėl ji turėtų atstumti tokią aistringą ir nuoširdžią meilę, kuri tetroško vieno - padaryti ją laimingą? Pilypo drabužiai buvo iš šiurkštaus audinio, kuris kvepėjo irisais. Jis švelniai sūpavo ją kaip mažą vaiką, ir ji buvo dėkinga jam, kad savo potroškių nerodė pernelyg atvirai. Juto jo kvėpavimą ant savo plaukų ir kaklo. Neatsimerkdma meiliai paklausė:

- Jums vis dar skauda, monsinjore?

- Nustok vadinusi mane monsinjoru. Tau aš Pilypas. Noriu viską pamiršti. Dabar man nieko neskauda. Jau seniai buvau

toks laimingas, labai seniai. Tu čia. Aš laikau tave savo glėbyje, ir tu nebesakai man nieko nemalonaus. Leidi man kalbėtis su tavimi, nebeatstumi mano glamonių. Katrina... mano puikioji, dievinama Katrina... ar galiu tave vieną kartą pabučiuoti?

Katrina tamsoje nusišypsojo. Jo nuolankus, beveik vaikiškai nekaltas klausimas jaudino labiau, negu galėjo įsivaizduoti. Ji prisiminė išdidų senjorą, tokį pasitikintį, visiems įsakinėjantį, o ją familiariai tujinantį nuo pat pirmojo jų susitikimo, tarytum jau būtų jam priklausiusi. Šiandien jis buvo tiesiog aistringas įsimylėjėlis...

Truputį kilstelėjusi galvą, kad jos lūpos priartėtų prie jo lūpų, paprastai ir neabejodama tarė:

- Pabučiuok mane.

Staiga viskas pasidarė paprasta. Katrina dar prisiminė aistringą bučinį Arase, ir kai jo lūpos palietė josios, užsimerkė ir tylutėliai atsiduso. Ji intuityviai jautė, kad su šiuo žmogumi, šaltu ir aistringu, tikrai patirs meilės džiaugsmus. Jis mokėjo priversti užmiršti viską: politiką, žmones - viską pasaulyje, nes mokėjo kontroliuoti savo troškimus. Pilypo bučinys buvo be galo švelnus, tai buvo aistros ir susivaldymo viršūnė. Jis buvo tas subtilus meilužis, kurio nesąmoningai laukia visos moterys, ir Katrina, nuolanki, leidosi įtraukiama į glamonių sūkurį, kuris ištirpdė bet kokį pasipriešinimą.

O Pilypas, pajutęs, kad ji pagaliau atsidavė jo valiai, nepasitenkino vienu bučiniu. Netrukus gaivus vėjelis, įsisukęs pro medžius, nusinešė tolyn atodūsius ir aimanas. Vienintelis savo šeimininko triumfo liudytojas buvo princo arklys.

Tą akimirką, kai Katrina pirmą kartą realiai patyrė fizinę meilę, jos akys išsiplėtė, ir aukštai virš galvos ji išvydo susipynusias medžių šakas. Sidabrinis spindulys įsivogė pro šakas ir nušvietė rimtą, įsitempusį jos mylimojo veidą. Dabar jis jai pasirodė nuostabiai gražus. Katrina nežinojo, kad ir jos veidas spinduliavo aistrą. Pilypas bučiniu numaldė trumpą skausmingą šūktelėjimą, kuris netrukus virto ilga pasitenkinimo aimana.

Kai jie pagaliau paleido vienas kitą, Pilypas panėrė savo veidą į jos šilkinius plaukus ir ėmė juos bučiuoti. Katrina paglostė jo veidą ir pajuto, kad jis šlapias nuo ašarų.

- Tu verki?

- Iš laimės, mano brangioji... ir iš dėkingumo. Niekuomet nemaniau, kad kai man atsiduosi, pajusiu tokią pilnatvę ir kad būsiu pirmas...

Ji užspaudė jam burną delnu.

- Juk sakiau, kad mano vyras nepalietė manęs. Ko gi tu laukei?

- Tu tokia nuostabi... Turėjai daug pagundų...

- Aš galiu apsiginti, - tarė Katrina taip žaviai, kad nusipelnė dar vieno bučinio. Paskui, kai atsitiktinis mėnulio spindulys nukrito ant jos nuogo kūno, Pilypas nuskubėjo prie balno pririšto užtiesalo ir, susupęs į jį Katriną, vėl apkabino. Nusijuokęs tarė:

- Aš taip norėjau, kad mūsų pirmoji naktis būtų papuošta egzotiškiausiomis gėlėmis, prabanga... o dabar, kai tai įvyko, galiu pasiūlyti vien drėgną žolę ir nakties vėsą, kurioje tu gali persišaldyti. Koks apgailėtinas meilužis turiu tau atrodyti!

- Kas per niekai! - sušuko Katrina, tvirčiau priglusdama prie jo. - Pirma, aš nesušalau, o antra, kas gali būti puikesnio už gamtos prieglobstį? Šiaip ar taip, bet čia jodamas nežinojai, kad vožtelsiu tau per galvą.

Ir jie ėmė juoktis kaip vaikai, o arklys tyliai sužvengė, tarsi irgi dalyvautų bendroje linksmybėje. Po to vėl stojo tyla.

Nors Pilypas nekantriai laukė jos sugrįžtant į Dižoną, Katrina turėjo užtrukti Marsanė tris keturias dienas, nes visgi smarkiai persišaldė.

- Kas per noras eiti į sodą taip vėlai ir dar užmigti! - riaumojo dėdulė Matjė žiūrėdamas, kaip ji geria karštą arbatą. - Buvo taip vėlu, kad net negirdėjau, kada tu grįžai!

Abu al Chairas nusisuko, kad Katrina nepastebėtų vylingų žiburėlių jo akyse. Tą naktį, labai vėlai, mažasis daktaras matė raitelį, tolstantį keliu į Dižoną, ir moterį baltais drabužiais, stovinčią kelkraštyje ir žvelgiančią į nujojantį raitelį, kol jis pradingo iš akių.

Po kelių dienų nuostabiai graži Katrina de Brazi dalyvavo Gienės Margaritos ir Artūro de Rišmono jungtuvėse. Žalia atlaso suknele, išsiuvinėta aukso žvaigždėmis ir apsiūta baltu šermuonėliu, ji buvo jaunos gražuolės įsikūnijimas. Veidas spinduliavo, akys

po ilgomis blakstienomis taip žibėjo, kad nublanko netgi smaragdų ant jos kaklo ir ausyse tviskesys, smaragdų, kuriuos jai padovanojo Pilypas, daugiau nebeslepiantis savo meilės.

Ponia de Prel, oficiali Pilypo meilužė, buvo išsiųsta į Flandriją, o Mari de Vogrinjez buvo paprašyta kuriam laikui sugrįžti į kaimą. Jos pikti žodžiai apie Katriną pasiekė hercogo ausis, ir jos neišgelbėjo netgi našlaujančios hercogienės krikštadukros padėtis.

Vieta, kurią Katrina užėmė bažnyčioje, davė peno įvairiausioms spėlionėms. Ji rodė, kad Katrina užima aukštesnę padėtį, negu priklauso pagal jos titulą. Galų gale nesunku buvo pastebėti, kaip dažnai Pilypo akys ieškojo jos ir kokiais karštais žvilgsniais jie žvelgė vienas į kitą.

Garenas, stovėjęs tarp vyrų kitoje bažnyčios pusėje, nė karto nepažvelgė į Katriną. Jai sugrįžus iš Marsanė, jis elgėsi su ja mandagiai, bet šaltai. Susitikdavo tik per pietus ir, kai šalia nebūdavo mauro, persimesdavo su ja keliomis banaliomis frazėmis. O kai būdavo Abu al Chairas, juodu šnekėdavosi mokslo temomis, kurios visai nedomino Katrinos. Atrodė, tai buvo vieninteliai momentai, kai jis pagyvėdavo. Kartais Katrina susidurdavo su vyro akimis, bet negalėdavo suprasti, ką jos sako, nes Garenas tučtuojau nukreipdavo žvilgsnį į šalį.

Vestuvių išvakarėse Pilypo pažas, jaunasis Lanua, atėjo į de Brazi namus ir perdavė Katrinai smaragdų papuošalus. Garenas ėjo per prieškambarį kaip tik tada, kai jo žmona lipo laiptais žemyn. Tad jis matė, kaip ji paėmė dovaną, bet neparodė nė menkiausio nusistebėjimo. Jis tiesiog linktelėjo atsakydamas į mandagų berniuko pasisveikinimą ir tylėdamas nuėjo savo keliu.

Baigiantis jungtuvių ceremonijai, Katrina pagaliau sugavo Gareno žvilgsnį. Jis įdėmiai žvelgė į ją, ir Katrina nejučia sudrebėjo iš baimės. Netgi kai jis užpuolė ją ir žiauriai sumušė, jo veidas nebuvo toks įniršęs. Garenas pabalo iš neapykantos, ir nervinis tikas pulsavo jo randuotame veide. Jis atrodė taip baisiai, kad Katrina nusisuko. Be abejonės, jo vienintelė akis spinduliavo neapykantą. Bet kaip tik tą akimirką naujoji grafienė Rišmon, išraudusi po nuometu, ėjo pro Katriną įsikibusi vyrui į parankę, ir Katrina žemai nusilenkė, šitaip išsivaduodama iš

košmaro. Kai atsitiesė, Garenas buvo pradingęs. Svečiai, lydimi garsios vargonų muzikos, pasuko išėjimo link. Ceremonija buvo ilga, visi išalko ir skubėjo pasistiprinti.

Katrina valgyti nenorėjo. Ji lėtai ėjo į didžiąją salę, truputį užtruko ilgoje galerijoje apžiūrinėdama vėlyvas rožes sode. Ji nelabai tenorėjo užimti savo vietą prie stalo, nes jos padėtis neleido sėdėti jai arti Pilypo. Ermengarda negalėjo palikti sergančios hercogienės, o baisus Gareno žvilgsnis atėmė Katrinai bet kokį norą vėl jį pamatyti.

Ilgoji galerija greitai ištuštėjo. Aplenkdami Katriną, dvariškiai, jai nusilenkę, skubėjo tolyn. Kai jaunoji moteris ėjo pro duris, vedančias į hercogo apartamentus, kurias saugojo po du lankininkus, vienos durys atsidarė ir pasirodė jaunuolis, apsirengęs žaliais drabužiais. Tai buvo vienas iš hercogo kavalerijos raitelių. Matyt, jį su rašteliu kažkur pasiuntė hercogienė, nes Katrina matė, kaip jis įsikišo į užantį sulankstytą pergamentą. Jaunuolis nesidairydamas nužingsniavo ilga galerija, norėdamas išeiti prie didžiųjų laiptų Nujajame Bokšte arba prie tų, kurie vedė į arklides. Katrinos veidas nušvito, beregint užmiršusi pokylių salę, nuskubėjo paskui vyriškį - juk tai buvo Landri, senas jos vaikystės draugas. Nuo tada, kai ji pirmą kartą pamatė jį pristatant ją hercogienei, kad ir kaip stengėsi, nepasitaikė progos vėl susitikti. Šį kartą jis nepaspruks! Katrina pasivijo jį prie didelių akmeninių laiptų. Arti nieko nebuvo. Ji šūktelėjo:

- Landri!.. Palauk manęs!

Tučtuojau sustojęs, jis atsisuko, tačiau neparodė jokio susidomėjimo.

- Kuo galiu patarnauti... ponia?

Pagyvėjusi, spindinčiomis akimis, ji atsistojo taip, kad jis galėtų matyti ją pro langą plūstančios šviesos sraute. Juokdamasi tarė:

- Ponia? Ne, Landri, neapsimesk, kad nežinai, kas aš tokia. Argi taip smarkiai pasikeičiau per dešimt metų? Ar netekai atminties? Atrodai kaip ir anksčiau... tik tapai aukštesnis ir stipresnis. Tačiau, regis, esi toks pat rūstus kaip pirma...

Jos nuostabai, Landri nė nemirktelėjo, vien palingavo galvą.

- Jūs man teikiate per daug garbės, kilnioji ponia. Mano atmintis puiki, bet neprisimenu, kad kada nors būtume susitikę.

- O, vadinasi, aš smarkiai pasikeičiau, - juokaudama atsakė Katrina. - Tokiu atveju turėsiu priminti. Argi pamiršai Maininінkų tiltą, Stebuklų Kiemą ir sukilusius prastuolius Sen Pol rūmuose? Argi pamiršai Katriną Legua, savo mažąją anų dienų draugę?

- Aš viską gerai prisimenu... Ir iš tikro pažinojau mergaitę tokiu vardu, bet nematau ryšio...

- Na ir bukas! O ne, tu, žinoma, nepasikeitei! Bet aš esu Katrina, idiote! Atsibusk! Gerai pasižiūrėk į mane!

Ji laukė džiaugsmingų nuostabos šūksnių. Ankstesnysis Landri būtų pradėjęs iš džiaugsmo šokinėti ir kvailioti. Tačiau hercogo raitelis turbūt buvo iškaltas iš ledo. Jo akys liko visai bejausmės.

- Prašau iš manęs nesišaipyti, puikioji ponia. Aš labai gerai žinau, kas jūs esate: ponia de Brazi, turtingiausia miesto moteris... ir artima hercogo bičiulė. Maldauju baigti šį žaidimą.

- Žaidimą? O, Landri! - įskaudinta sušuko Katrina. - Kodėl nenori pažinti mnęs? Jeigu žinai, kas aš, mano vardą, turi žinoti, kad eśu Katrina ir kad iki ištekėdama už Gareno de Brazi, buvau tiesiog Matjė Gotreno dukterėčia. O dukterėčia vadinosi Katrina Legua!

- Ne, ponia, aš viso to nežinojau.

- Na tai eik ir pasikalbėk su mano dėde. Rasi ten mano motiną. Manau, ją bet kur pažintum?

Kai Katrina žengė artyn, kad jis galėtų geriau į ją įsižiūrėti, jaunuolis pradėjo lipti laiptais. Jis truputį pasilenkė.

- Nėra prasmės. Tas vizitas man nepadės. Kažkada pažinojau Katriną Legua, bet jūs - ne Katrina... Dabar prašau man atleisti. Turiu pavedimą, kurį privalau atlikti... negaliu gaišti... Atleiskite...

Jis nubėgo laiptais, bet Katrina akimirksniui jį sutūrėjo.

- Kas galėjo pamanyti, kad ateis diena, kai Landri nepažins Katrinos? Juk jūs Landri Pigasas, ar ne?

- Jūsų paslaugoms, mano ponia...

- Mano paslaugoms? - liūdnai atkartojo ji. - Kažkada mudu dalijomės viskuo: saldumynais ir guzais. Buvome draugai, beveik brolis ir sesuo ir, jei gerai prisimenu, netgi rizikavome gyvybe dėl vienas kito. Ir štai po dešimties metų tu viską neigi be jokios aiškios priežasties.

Atrodė, kad žodžiai atsitrenkia į akmeninę sieną. Landri pasislėpė po nematoma abejingumo arba galbūt sąmoningo užmaršumo skraiste, ir ji bergždžiai ieškojo joje plyšio. Katrina pabandė dar kartą, paskutinį:

- Jeigu čia būtų Barnabi... Žinotų, kaip tave priversti pažinti mane! Net jei reiktų tau gerai įkrėsti!

Paminėjus Barnabi, Landri apsisuko ir piktai į ją pažiūrėjo:

- Ponia, Barnabi buvo nukankintas už tai, kad užpuolė jūsų vyrą! Bent jau man taip papasakojo, kai grįžau iš Flandrijos. Ir jūs vis dar tvirtinate, kad esate Katrina Legua? Jūs? Ne... jūs ne Katrina... ir draudžiu dangstytis jos vardu. Šiaip ar taip, jūs net nepanaši į ją!

Dar nespėjus Katrinai atsitokėti po šio netikėto protrūkio, jis galvotrūkčiais nulėkė laiptais. Ji girdėjo metalinį kaustytų batų kaukšėjimą, kuris vis tolo ir tolo. Kažkur girdėjosi prislopinti puotos garsai. Jaunoji moteris ilgai stovėjo nejudėdama. Ši scena ją įskaudino. Ji nesuprato, kodėl Landri nenorėjo jos pažinti? Juk jis tą ir padarė... kategoriškai atsisakė ją pažinti, nepaisant įtikinamų įrodymų. Ar tai dėl Barnabi? Jo įniršis paminėjus Barnabio vardą galėjo būti viena iš jai suprantamų priežasčių, dėl ko Landri nepanoro užmegzti draugiškų santykių su ponia de Brazi. Tačiau jis nenustebo, kai ji paminėjo savo mergautinę pavardę. Matyt, kaip ir visi mieste, žinojo apie keistą jos santuoką, kuri kirtosi su visuotinai priimtais papročiais. Turbūt jis jau žinojo, kad ji - Katrina, kurią kažkada pažinojo, bet dabar nebemylėjo jos! Dar daugiau - neapkentė, laikydamas ją, kaip ir Gareną, atsakingą dėl Barnabi mirties. Be abejo, ji kalta dėl tos mirties, ir netgi kur kas labiau, negu jis manė. Jau ne pirmą kartą Katrina kentė sąžinės priekaištus dėl baisios Barnabi mirties.

Bet ją užgavo kažkas kita. Jeigu Barnabi ir Landri atnaujino seną draugystę, kodėl Barnabi niekada apie tai neužsiminė? Ir kodėl niekada, kol ji dar nebuvo ištekėjusi, Landri neateidavo pas dėdulę Matjė aplankyti savo vaikystės draugės?

Katrina sunkiai atsiduso: kol kas šie klausimai liks be atsakymų. Veltui kankinasi. Ledinis balsas nutraukė jos apmąstymus, priversdamas krūptelėti.

- Ar galėčiau sužinoti, ką čia veikiate? Jūsų laukia puotoje.

Priešais stovėjo Garenas ir žiūrėjo į ją. Katrina pakėlė galvą.

- Aš nenoriu eiti, Garenai. Man neįdomu ir nesu alkana. Mieliau aplankyčiau ponią Šatovilen ir hercogienę.

Sarkastiška šypsena iškreipė valstybės iždininko veidą.

- Įdomu jums ar ne - tai visiškai nesvarbu, - aštriai tarė jis. - Dabar ne metas rinktis. Sakiau jums, kad jūsų laukia. Turėkite stiprybės elgtis taip, kaip reikalauja jūsų visuomeninė padėtis, ir atsakyti už savo veiksmų pasekmes.

Jis ištiesė ranką, norėdamas palydėti į pokylių salę. Sunkiai atsidususi, Katrina priėjo prie vyro ir padavė jam savo ranką.

- Ką turite galvoje?

- Tik tai, ką pasakiau: jūsų vieta dabar ne ant laiptų.

Jis nuvedė ją į ryškiai apšviestą pokylių salę. Ten buvo nepaprastai triukšminga. Vestuvių linksmybės pasiekė apogėjų, ir daugelis svečių jau buvo girti. Juokas, riksmas ir pokštai pasigirsdavo tai viename, tai kitame ilgų stalų, sustatytų palei tris salės dienas, gale. Armija liokajų patarnavo svečiams, nešiojo didžiulius dubenis, kuriuos virėjų padavėjai pristatydavo iš apačioje esančios virtuvės. Ponai rungėsi, kas sąmojingesnis, kas daugiau išgers vyno... Tylėjo tik jaunavedžiai ir hercogas Pilypas. Rišmonas ir Margarita laikėsi už rankų ir žvelgė vienas į kitą, užmiršę valgį ir viską aplinkui. Pilypas susimąstęs žvelgė priešais save. Jis vienintelis matė, kaip įėjo Katrina, lydima Gareno. Tą pat akimirką jo veidas nušvito. Jis švelniai jai nusišypsojo.

- Argi nesakiau, kad esate laukiama? - sušnibždėjo jai į ausį Garenas. - Jūs tikra stebukladarė! Pžiūrėkite, koks malonus staiga tapo monsinjoras! Dar prieš sekundę atrodė toks paniuręs.

Pašaipus vyro tonas erzino ir taip pavargusią Katriną.

- Tokiu atveju jūs irgi turėtumėt džiaugtis. Pagaliau gavote, ko norėjote!

Ji nusišypsojo Pilypui ir atsisėdo į savo vietą prie stalo. Atrodė, kad pietūs tęsis amžinai. Dar niekada jai nebuvo taip nuobodu. Tačiau tos dienos siurprizai dar nebuvo pasibaigę. Atrodo, kad visi jos praeities personažai nusprendė jai pasirodyti.

Po pokylio, priėmime, kur dalyvavo daugybė aukštuomenės iš hercogystės provincijų, daug anglų, bretonų ir netgi keletas

prancūzų, Katrina pastebėjo apsuptą žmonių prelatą. Jo drabužiai atrodė iššaukiančiai prabangūs - nuostabus purpurinis brokatas, nėriniai ir aukso siuvinėjimai. Puikus deimantinis kryžius švietė ant jo išsipūtusio pilvo. Jis galėjo turėti apie šešiasdešimt metų. Visa jo esybė įkūnijo išdidumą ir klestėjimą. Jis buvo aukštas, tvirtai sudėtas, nors ir linkęs į pilnumą; jei ne nemaloni gudri ilgo plokščio veido išraiška, jis būtų atrodęs įspūdinga figūra. Kalbėjo garsiai, su stipriu Reimo akcentu, kuris Katrinai pasirodė keistai pažįstamas. Kur ji matė tą veidą?

Pasilenkusi prie kaimynės, ponios de Vergi, ji paklausė rodydama į vyskupą:

- Kas tai?

Alisa de Vergi pažvelgė į ją nustebusi ir šiek tiek iš aukšto:

- Norite pasakyti, kad nepažįstate Bovės vyskupo? Tiesa, jūs seniai nebuvote dvare.

- Aš galiu nepažinoti Bovės vyskupo, bet tą žmogų pažįstu, - atsakė Katrina. - Koks jo vardas?

- Pjeras Košonas*! Vienas iš mūsų amžiaus šviesulių ir vienas aršiausių sąjungos su anglais šalininkų. Prieš keletą metų apie jį daug buvo kalbama Ištikimųjų Taryboje, ir prieš keletą mėnesių lordas Bredfordas, regentas, suteikė jam vyriausiojo išmaldos dalytojo Prancūzijoje titulą. Tai nuostabus žmogus...

Katrina sutramdė pasibjaurėjimą. Kabošo Mėsininko bendras - išmaldos dalytojas visoje Prancūzijoje? Tai absurdas. Jos raudonas lūpas iškreipė paniekos grimasa, kas nustebino ponią de Vergi.

- Paryžiuje prieš keletą metų apie jį taip pat daug kalbėjo. Jis nusivedė paskui save mėsininkus, o visus vargšus skurdžius, nepritarusius jam, negailestingai korė. O dabar jis vyskupas! Na ir garbingą Dievo tarną susirado Viešpats! Ar negalėtumėt pristatyti manęs jam?

Bent kiek nustebusi, Alisa de Vergi sutiko. Tos jaunos miestelėnės, tik neseniai gavusios titulą, pasitikėjimas ją nustebino. O labiausiai pribloškė, kaip nepagarbiai Katrina išdrįso atsiliepti

---

* Pjeras Košonas (1371-1442) - Paryžiaus universiteto rektorius. Numalšinus sukilimą Paryžiuje, 1413 m. pabėgo į Burgundiją. Pilypo Gerojo dėka gavo vyskupo vietą Bovėje.

apie jo šviesybę Bovės vyskupą, kuris naudojosi hercogo palankumu. Netrukus Katrinai buvo suteikta garbė pabučiuoti vyskupo žiedą. Ji tai padarė nutaisiusi pasibjaurėjimo grimasą, nes žiedu papuošta ranka buvo putni, su duobutėmis. Nepaklusnumo dvasia privertė ją užmegzti su Košonu pokalbį.

- Ponia de Brazi, - pagarbiai tarė vyskupas, - džiaugiuosi su jumis susipažinęs. Mes Taryboje labai vertiname jūsų vyrą - puikų finansininką! Bet aš dar neturėjau garbės susipažinti su jumis, nes, žinoma, prisiminčiau, jei būtume buvę supažindinti. Aš ir šiaip jau gerai įsimenu veidus, o jūsų veido joks vyriškis negalėtų užmiršti... net jeigu jis Dievo tarnas.

- Esate per daug geras, jūsų malonybe! - papataikavo jam Katrina koketiškai susidrovėjusi. - Bet visgi esate mane matęs... nors ir labai seniai.

- Tiesa? Jūs mane stebinate!

Kalbėdamiesi jie paėjėjo keletą žingsnių. Numanydami, kad prelatas nori truputį pasikalbėti su puikiąja Katrina, jo favoritai pasitraukė į šoną, nusivesdami ir Alisą de Vergi. Katrina nutarė pasinaudoti šia proga.

Košonas kalbėjo:

- Ar jūsų tėvas nepriklausė amžiną atilsį hercogo Jono artimųjų ratui? Jis buvo vienas iš mano gerų bičiulių! Būčiau dėkingas, jei primintumėt man savo mergautinę pavardę...

Katrina tyliai nusijuokė ir papurtė galvą.

- Mesire, mano tėvas nepriklausė Jono Bebaimio artimųjų ratui, ir užtikrinu jūsų šviesybę, kad jeigu ir buvote sutikęs jį, tai visiškai kitokiomis aplinkybėmis negu tos, kurias galite įsivaizduoti. Jūs... pakorėte jį, jūsų malonybe!

Košonas iš nuostabos pasitraukė atatupstas.

- Pakoriau? Bajorą?.. Jeigu būčiau dalyvavęs tokiame reikale, aš, žinoma, prisiminčiau!

- O, bet jis ir nebuvo bajoras, - toliau kalbėjo Katrina įtartinai švelniai. - Jis tebuvo kuklus juvelyras iš Paryžiaus. Tai buvo prieš dešimt metų. Jo vardas - Gošė Legua, tas vardas turėtų jums kai ką reikšti. Jūs su savo draugu Kabošu pakorėte jį už tai, kad aš, neturtinga kvailutė, mūsų namo rūsyje paslėpiau

vieną jaunuolį... kitą nekaltą nelaimingąjį, kuris buvo nužudytas mano akyse.

Paminėjus Kabošą, dvi raudonos dėmės išsimušė ant blyškių Bovės vyskupo skruostų. Ką tik iškeptam vyskupui nepatiko, kad jam primenami jo seni darbeliai: tie prisiminimai vargu ar galėjo būti malonūs. Jo mažutės geltonos akutės įsistebeilijo į Katrinos veidą.

- Tad štai kodėl man jūsų veidas kažką priminė! Jūs mažoji Katrina, ar ne? Bet atleistina, kad jūsų iškart nepažinau, nes smarkiai pasikeitėte. Kas galėjo pamanyti...

- ...kad vargšo amatininko duktė atsidurs Burgundijos hercogo dvare? Žinoma, nei jūs, nei aš. Ir visgi tai atsitiko. Likimas - keistas dalykas, ar ne, jūsų malonybe?

- Nepaprastai keistas! Jūs primenate man dalykus, kuriuos norėčiau pamiršti. Kaip matote, viską sakau atvirai. Aš nejaučiau priešiškumo jūsų tėvui, būčiau net jį išgelbėjęs, jei tai būtų buvę įmanoma, bet nepasitaikė progos.

- Ir manote, kad padarėte viską išgelbėti mano tėvą nuo kartuvių? Tomis dienomis jūs greitai susidorodavote su žmonėmis, kurie jums trukdė...

Košonas nepasidavė. Jo veidas nerodė jokių jausmų. Žvilgsnis buvo žiaurus, o akys panašios į blausaus gintaro nuolaužas.

- Kaip jūs pati pasakėte, jis man trukdė. Tuomet nebuvo kada dvejoti. Galbūt esate teisi, bet nemėginau jo gelbėti todėl, kad nemačiau prasmės.

- Ką gi, iš tiesų atvirai!

Jiedu stovėjo gilioje lango nišoje. Vyskupas uždėjo ranką ant spalvoto stiklo, jo pirštai išsiblaškę slydo švininėmis rievėmis.

- Man įdomu štai kas. Kodėl panorote su manimi susitikti? Turėtumėt manęs neapkęsti.

- Taip, aš jūsų neapkenčiu, - šaltakraujiškai atsakė Katrina. - Tiesiog norėjau iš arčiau į jus pasižiūrėti... ir priminti, kad aš esu. Kad ir kaip ten būtų, turiu už ką būti jums dėkinga, nes, pakoręs mano tėvą, išvadavote jį nuo kitos, ne mažiau skausmingos, bet lėtesnės mirties...

- Kokios?

- Mirties iš širdgėlos. Jis per daug mylėjo savo šalį, karalių, Paryžių, kad galėtų nesikankindamas matyti juos anglų rankose.

Šaltose vyskupo akyse įsižiebė neapykantos žiburėliai.

- Anglas turi teisę valdyti šalį prigimtine teise, kaip karališkojo kraujo įpėdinis. Jis teisėtas mūsų valdovas, Prancūzijos princesės sūnus. Jis paskirtasis paveldėtojas, kurį išrinko jo senelis ir močiutė, o Bastardas iš Buržo* yra... avantiūristas!

Jo žodžius nutraukė paniekos pilnas Katrinos juokas.

- Ką norite įtikinti? Žinoma, ne mane... save! Jūsų malonybė turbūt žino, kad karalius Karolis VII niekuomet nebūtų jūsų paskyręs vyriausiuoju Prancūzijos išmaldos dalytoju. Anglas ne toks skrupulingas... jis ir negali toks būti, nes neturi pasirinkimo! Bet leiskite atkreipti dėmesį, kad jūs kaip Dievo tarnas ne per labiausiai stengiatės paisyti Jo norų ir pripažinti teisėtą Prancūzijos karalių...

- Henrikas VI yra teisėtas Prancūzijos karalius...

Atrodė, kad vyskupą tuoj tuoj ištiks apopleksija. Katrina kuo žaviausiai nusišypsojo.

- Jūsų nelaimė ta, kad greičiau sutiksite numirti, negu prisipažinsite esąs neteisus. Šypsokitės, jūsų malonybe! Į mus žiūri... hercogas. Turbūt jam kas nors pasakė, kad mes artimi draugai.

Nežmoniškomis pastangomis Pjeras Košonas susivaldė, netgi nusišypsojo, bet tai buvo priverstinė šypsena. Pro dantis jis iškošė:

- Būkite tikra, aš jūsų neužmiršiu.

Katrina nusilenkė ir ramiai sušnibždėjo:

- Jūs per daug geras. Aš niekuomet nebuvau pamiršusi jūsų šviesybės. Atidžiai seksiu jūsų karjerą.

Tai tarusi, Katrina pasitraukė: liekna, grakšti figūrėlė žalsva suknele ėjo Pilypo link, kuris šiek tiek atokiau nustebęs stebėjo ją ir išmaldos dalytoją. Pamatęs ją ateinant, žengė jos pasitikti ir ištiesė ranką. Niekas neišdrįso eiti paskui jį. Dvaras prie

* Bastardą iš Buržo - Prancūzijos karalių Karolį VII jo motina Bavarijos Jolanda paskelbė nesantuokiniu sūnumi.

tokių dalykų buvo pripratęs ir nesistebėjo, kad nuo šiol Katrina de Brazi yra dėmesio centre ir vienintelė hercogo išrinktoji.

- Apie ką taip rimtai kalbėjotės su Bovės vyskupu? - paklausė jis šypsodamasis. - Atrodei tokia niūri, kaip prelatas Taryboje. Galbūt aptarinėjote kai kurias švento Augustino citatas? Aš nė neįtariau, kad esate pažįstami...

- Aptarinėjome kai kuriuos Prancūzijos istorijos momentus, monsinjore. Aš seniai pažįstu jo šviesybę, tiksliau, apie dešimt metų. Vienu metu dažnai susitikdavome Paryžiuje... aš jam tą priminiau...

Ji staiga užsikirto ir, įsmeigusi į hercogą ašarų pilnas akis, paklausė drebančiu iš neapykantos balsu:

- Kaip galite naudotis paslaugomis... ir gerbti tokį žmogų? Šventiką, kuris braidė po kraujo upes, kol gavo savąjį vyskupo sostą? Jūs, Didysis Krikščioniškojo Pasaulio Hercogas? Jis menkysta ir niekšas!

Pilypui patikdavo, kai į jį kreipdavosi šiuo titulu, ir Katrinos jausmai jį labai sukrėtė. Jis pasilenkė prie jos, kad niekas neišgirstų.

- Aš žinau, mano žavioji. Naudojuosi jo paslaugomis, nes jis man reikalingas. Bet apie pagarbą negali būti nė kalbos! Privalai suprasti, kad valdantysis princas naudojasi įvairiais instrumentais. Dabar... nusišypsok man ir kartu paskelbkime puotos pradžią! - Tyliai pridūrė: - Aš tave myliu labiau už viską pasaulyje!

Katrinos akis ir lūpas nušvietė blyški šypsena. Muzikantai galerijoje užgrojo pirmuosius pavanos akordus. Pilypas ir Katrina atsistojo didžiulio rato viduryje, o aplink stovintys svečiai žavėdamiesi žvelgė į juos ir pavydėjo.

Penktas skyrius

Viešpaties valia

Margaritos Bavarietės laidotuvių dieną Katrina manė, kad numirs iš šalčio ir negalios. Hercogienė mirė praėjus trims savaitėms po savo dukters vestuvių, 1424 metų sausio 23 dieną, ant Ermengardos rankų. Pilypas, visą tą laiką buvęs su Artūru Rišmonu Monbare, atvyko pernelyg vėlai ir savo motinos gyvos neberado. Nuo jo sugrįžimo momento gilus liūdesys tvyrojo rūmuose ir mieste, visoje šalyje gedėjo hercogienės. Po kelių dienų, labai šaltą dieną, hercogienės palaikai buvo iškilmingai pergabenti į nuolatinę poilsio vietą, po de Šamol vienuolyno skliautais palei miesto vartus. Ten buvo palaidoti ir kiti šeimos nariai: jos vyras, Jonas Bebaimis, jos uošvis, Pilypas Narsusis, ir jos marti švelnioji Prancūzijos Mišelė.

Rytą, rengdama savo šeimininkę ilgai ceremonijai, Perina pasibaisėjo, kokia Katrina išblyškusi.

- Poniai reiktų atsiprašyti ir likti namuose...

- Tai neįmanoma! Tik tie, kurie buvo prie jos mirties patalo, gali atsiprašyti ir nedalyvauti laidotuvėse. Tokią sunkią netekties valandą hercogui tai būtų įžeidimas, - atsakė Katrina.

- Bet, ponia... jūsų padėtyje!

- Taip, Perina, - šyptelėjo Katrina. - Netgi mano padėtyje.

Tik du iš Katrinos aplinkos žinojo, kad ji nėščia: jos mažoji kambarinė ir daktaras Abu al Chairas, kuris pirmasis suprato, kodėl jaunoji moteris staiga apalpo prieš Kalėdas. Nuo to laiko Katrinos sveikata buvo nekokia, nors ji ir stengėsi to neparodyti. Nėštumas buvo sunkus, ją kamavo galvos svaigimas, pykino. Ji negalėjo pakęsti maisto kvapo, ir aromatai iš žarnokų pardavėjų puodų kėlė jai šleikštulį, kai būdavo mieste. Bet ji ištvermingai stengėsi kuo ilgiau nuslėpti tai nuo savo vyro.

Po vestuvių iškilmių jos ir Gareno santykiai smarkiai pablogėjo. Žmonėse valstybės iždininkas elgėsi su ja šaltai ir mandagiai. O namuose tais retais momentais, kai jie susitikdavo, arba vengė su ja šnekėtis, arba mesdavo jai kokią nors aštrią pastabą. Katrina nesuprato jo elgesio. Kaip ir visas Dižonas, jis puikiai

nutuokė apie jos santykius su hercogu. Tačiau jo suirzimas bendraujant su ja, Katrinai buvo nesuprantamas. Argi ne jis pats padėjo susiklostyti reikalams būtent šitaip? Kodėl dabar žvelgia į ją su tokia panieka? Katrina patyrė, kad jai sunku ištverti jo abejingumą, ypač todėl, kad pastaruosius pusantro mėnesio ji beveik nematė Pilypo, užsiėmusio valstybės reikalais ir nuolatinėmis išvykomis. Jo aistringas švelnumas ir nuolatinė globa, kurią jautė, pamažu jai tapo būtinybe. Tai Pilypas pažadino jos kūną meilės džiaugsmams, ir Katrina sau prisipažino, kad patyrė su juo nepamirštamas ekstazės akimirkas, kurias norėtų išgyventi dar ir dar.

Perina baigė apmūturiuoti savo ponią. Gedinti Katrina vilkėjo juodai, bet jos sunkūs aksominiai drabužiai buvo pamušti brangiais sabalais. Juodas šydas sviro nuo jos skrybėlės, kurios kraštai buvo papuošti kailiu. Trumpaauliai kailiniu pamušalu bateliai ir juodos pirštinės papildė jos griežtą apdarą. Katrina buvo apsirengusi šiltai, nes labai smarkiai šalo. Jaunoji kambarinė, žvilgtelėjusi pro langą, abejodama palingavo galvą. Storas sniego sluoksnis dengė stogus, o po praeivių kojomis sniegas pavirto lediniu purvu arba pavojingomis slidžiomis balutėmis.

Gedulingos pamaldos juodai papuoštoje Sen Šapel bažnyčioje, atrodė, truko visą amžinybę. Nepaisant daugybės žvakių apie altorių ir katafalką, bažnyčioje buvo šalta. Iš burnų ėjo garas. Bet labiausiai išsekino laidotuvių procesija. Katrinai tai buvo tikra kankynė. Procesija lėtai slinko pro namus, ant kurių langų kabojo juodos užuolaidos, aidint nykiems bažnyčios varpų garsams. Toje niūrioje procesijoje karstas atrodė nelyginant ryški dėmė. Pilypas užsispyrė, kad karstas būtų toks pat, kaip jo tėvo. Karstą vežė šešetu kinkyta karieta, o balzamuotas hercogienės kūnas buvo užklotas dideliu kvadratiniu auksiniu užtiesalu, ant kurio buvo išsiuvinėtas avietinis kryžius. Žydros šilkinės vėliavos, išsiuvinėtos auksiniais siūlais, plaikstėsi katafalko kampuose, šešiasdešimt deglų nešėjų ir visa armija raudančių ir psalmes giedančių vienuolių ėjo apsupę karstą. Paskui juos vienplaukis, nors ir buvo labai šalta, ėjo Pilypas; jis buvo išblyškęs, akys be jokios išraiškos. Už hercogo gedulingai tylėdamas ėjo visas dvaras, paskui žmonės su įvairių miesto gildijų vėliavomis.

Kai Katrina pirmą kartą pažvelgė į hercogą, jos širdis sekundei apmirė: jis atrodė it manekenas. Paskendęs savo sielvarte, Pilypas vėl pasirodė jai išdidus, grėsmingas valdovas... Ir tai dabar, kai ji turi kreiptis į jį su ypač delikačiu prašymu! Praėjusią naktį Koleta, sena Mari de Šandiver kambarinė, atbėgo pas ją su baisia naujiena: Odeta ir brolis Etjenas buvo areštuoti Pranciškaus vienuolyne, o Odetos tėvai ištremti. Koleta specialiai pasiliko, kad praneštų tai Katrinai, kuri Mari de Šandiver buvo paskutinė viltis.

Reikalas buvo rimtas. Savojos hercogui pasisekė sudaryti naują taiką tarp kovojančių princų. Bet pakurstytas Odetos, nenumaldomas plėšimų atamanas, žinomas kaip Bastardas Bonrė, pažeidė sutarties sąlygas ir atakavo Burgundijos kaimą. Jis buvo sučiuptas ir, nenorėdamas statyti save į pavojų dėl tokio menkniekio, viską prisipažino. Atpildas atėjo bemat: Odeta, Etjenas, Šarlota ir pirklys iš Ženevos, apie kurį sklido kalbos, esą jis jų bendrininkas, buvo uždaryti į kalėjimą, kur jų laukė kankinimai ir mirtis.

Katrina buvo suglumusi: kas galėjo priversti Odetą padaryti tokią kvailystę? Sklido gandai, kad suokalbyje buvo planuota netgi nužudyti patį hercogą.

Ar tai dėl priverstinio miesto, kuriame gyveno Odeta, prijungimo, o gal norint pagreitinti Karolio VII, kuriam Viešpats 1423 metų liepos 3 dieną atsiuntė sūnų ir įpėdinį, įžengimą į sostą? Bet kokiu atveju Katrina nenorėjo palikti savo draugės tokiame pavojuje, nors rizikavo ir pati.

Šamol vienuolynas stovėjo už miesto sienų, tarp vakarų kelio ir Ošo upės. Jis buvo dar gana naujas, pastatytas Pilypo senelio, Pilypo Drąsiojo, pagal architekto Druė de Damartino brėžinius. Katrina buvo girdėjusi apie nuostabius šio vienuolyno giedotojus. Tai buvo garsiausias to meto vienuolynas, bet niekuomet nebuvo tekę jame apsilankyti: tik vyrai galėjo įeiti į patį vienuolyną, o moteris įleisdavo tik į koplyčią, kur ilsėjosi Burgundijos hercogų palaikai, ir tai tik laidotuvių dieną. Dabar Katrina galėjo apžiūrėti nors koplyčią. Bet kai procesija praėjo pro Ošo vartus, jau buvo beveik naktis, ir Katrina vos laikėsi ant kojų. Ji rijo mažas tabletes ir uostė uostomąją druską, kurios jai buvo davęs

Abu al Chairas, ir nors šiltai apsirengusi, labai sušalo, be to, dar ją dusino deglų dūmai. Įeinant į koplyčią, Katrina kluptelėjo ir vos nepargriuvo, bet Ermengarda sulaikė. Katrina dėkingi pažvelgė į ją. Ji nedrįso prašyti savo draugę pagalbos. Jos praėjo pro Pilypo Drąsiojo, pro jo žmonos statulas ir įžengė į koplyčią.

Atrodė, Ermengarda kaip Pilypas pavirto keistu juodu vaiduokliu nieko nematančiomis ir nieko nesakančiomis akimis. Hercogienės mirtis labai sukrėtė garderobo tvarkytoją. Su savo juoda skraiste ji atrodė labai prislėgta, bet Ermengarda vis tiek stengėsi prilaikyti Katriną, nes matė, kad jai šito reikia.

Katrina menkai teatkreipė dėmesį į koplyčios interjerą - flamandų skulptoriaus Klauso Slutero šedevrą, į jos langus, papuoštus perlų stiklu, į raižyto akmens Pilypo Drąsiojo mauzoliejų, į angelus, laikančius žvakides aplink altorių, į auksinę figūrą arkangelo, nešančio hercogo vėliavą. Katrina tematė Pilypą, jo beaistrį veidą, nemirksiančias pilkas akis. Atrodė, kad ją supa akmeniniai veidai ir juodos statulos, ir visi jie ėmė fantastiškai suktis... Viršuje nematomas vienuolyno choras pradėjo giedoti rekviem, vieno iš Pilypo favoritų Žako Vido kūrinį. Atrodė, kad giesmės žodžiai grasino ir kaltino.

Nunc dimittos servim tuum, Domine,

Secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei salutare tuum.

Dabar leisk savo tarnui, Viešpatie,

Iškeliauti ramiai, kaip tu įsakei, Nes akys mano

Išvydo mano sielos išganymą.

Tą akimirką Katrina staiga pajuto, kad ir ji gali iškeliauti... Ji susvyravo. Ermengarda apkabino ją, kad nenugriūtų per ceremoniją, ir tvirtai laikė.

- Kvaila mažytė! - šiurkštokai, bet švelniai sušnibždėjo ji. - Turėjai man pasisakyti!

- Ką? - tyliai paklausė Katrina.

- Kad esi nėščia! Tai parašyta tau ant kaktos! O aš nieko nepastebėjau!.. Laikykis, jau beveik baigta, neleisiu tau nugriūti.

Ermengarda tiesiog atsigavo, o Katrina pagalvojo, kad jei ne Ermengarda, tai galėjo ir numirti...

Hercogas Pilypas, kuris visą laiką stovėjo šeimos koplyčioje kairėje altoriaus pusėje, perdavė motinos kūną abatijos priorui. Netrukus Margarita Bavarietė turėjo atsigulti šalia savo vyro, gulinčio po marmuro plokšte, laikino mauzoliejaus. Katrina pajuto trumpą Pilypo žvilgsnį, ir švelni, sunerimusi jo akių išraiška ją padrąsino. Šleikštulys praėjo, Katrinai tarsi persidavė Ermengardos energija. Atrodė, kad krūtinę užgulęs sunkumas atlėgo. Kodėl kaip tik šią akimirką ji atsitiktinai sugavo Gareno žvilgsnį? Jo akys skleidė tokią neapykantą, kad Katrina sudrebėjo. Iždininko veidas atrodė tarsi bepročio. Laimė, šiurpi akimirka greitai praėjo.

Po kelių minučių Katrina jau buvo gryname ore, prilaikoma Ermengardos tvirtos rankos. Naktis buvo šalta ir tamsi, bet nebuvo degančių žvakių dūmų ir smilkalų sunkių debesų.

- Ar tau geriau? - paklausė Ermengarda.

Katrina dėkingai šypsodamasi atsakė:

- Kur kas geriau, esu tau labai dėkinga. Jei ne tu, būčiau tapusi pajuokos objektu.

- Ba! Kokia nesąmonė! Bet turėjai man pasakyti, kas tau yra. Ar hercogas... žino?

- Dar ne!

Jos pasuko abatijos pastatų link, kurie stovėjo koplyčios pietvakarių pusėje. Priešais prioro būstą degė deglai geležiniuose laikikliuose, bet likusi vienuolyno dalis skendėjo tamsoje ir tyloje.

- Tai nelaba vieta! - drebėdama tarė Ermengarda. - Eime iš čia. Dėkui Dievui, susiprotėjau liepti savo žmonėms atnešti čia neštuvus ir laukti manęs. Turbūt nepajėgčiau pėsčia pareiti tuo keliu, per sniegą. Ar pasakyti tavo vyrui, kad pasiimu tave?

- Nebūtina, - tarė Katrina, purtydama galvą. - Mano vyrui neįdomu, ką aš veikiu.

- Tai jis arba beširdis, arba visiškas kvailys. Niekada negalėjau suprasti, ką galvoja mesiras Garenas. Eime, mano brangioji!

Dvi moterys pasuko prie abatijos vartų, pakeliui sveikindamosi su draugais ir pažįstamais. Jos jau buvo belipančios į savo gana nedailų ekipažą, kai prie jų priėjo pažas. Rankoje jis laikė laiškelį, kurį padavė Katrinai.

- Nuo monsinjoro, - sušnibždėjo jis.

Katrina pažino Žaną de Lanua. Jaunuolis jai nusišypsojo, pagarbiai nusilenkė ir nuskubėjo atgal prie savo šeimininko eskorto. Abi moterys įlipo į neštuvus ir paskendo tarp pagalvių. Ermengarda pakišo šildytuvą po Katrinos kojomis, kuri skubiai išskleidė laiškutį ir ėmė skaityti mirgančioje žvakės šviesoje. Odinės užuolaidos saugojo nuo košiančio vėjo, bet Katrina buvo taip sušalusi, kad iš drebulio kaleno dantimis. Tačiau Pilypo laiškelis ją nudžiugino.

"Ateik pas mane šį vakarą, - rašė hercogas. - Maldauju! Aistringai trokštu matyti tave, čia būsiu tik tris dienas. Atleisk, kad esu įkyrus. Suprask, per daug tave myliu! Lanua lauks tavęs prie sodo vartų iki vidurnakčio..."

Parašo nebuvo, bet Katrina ir taip žinojo, nuo ko laiškelis. Ji surideno laiškelį į mažą rutuliuką, paslėpė jį rožančiaus maišelyje ir iškart pajuto galinti laisviau kvėpuoti. Atrodė, kad sielvartas, slėgęs nuo vakar, atslūgsta. Staiga įsižiebė viltis, kad greitai išgelbės savo draugę. Ji kankinosi įsivaizduodama trapią ir jautrią Odetą surakintą grandinėmis ir uždarytą kalėjime. Bet, dėkui Dievui, ji šį vakarą turės galimybę maldauti Pilypo, kad pasigailėtų jos draugės. Vos tik apie tai pagalvojo, nustojo svaigti galva, pasijuto sušilusi. Šiąnakt ji bus su Pilypu... pajus jo švelnias rankas ir išgirs meilius žodžius!

Kai Ermengardos neštuvai atgabeno ją į Pergamentininkų gatvę, Katrina buvo beveik visai pralinksmėjusi.

Jaunasis Lanua budriai budėjo savo poste, kai Katrina trissyk pabeldė į hercogo rūmų duris. Vakaro varpai seniai jau buvo nutilę. Naktį truputį atšilo, nes iškart po vakarinių pamaldų pradėjo smarkiai snigti. Po atsitikimo Marsanė Katrina priprato prie tokių naktinių žygių. Ji nebijojo - visa tai ją gana linksmino, atrodė, tarsi bėgtum iš pamokų. Jai nereikėjo baimintis girtų kareivių, Žako de la Mero galvažudžių ar kitų pavojų, nes Abu al Chairas parūpino jai du vergus iš Nubijos. Jų gigantiškas ūgis ir pragariškas juodumas, juodesnis už pačią naktį, priversdavo sprukti niekšus, išdrįsusius užpulti moterį be apsaugos. Sočiai pavalgydinti ir šiltai aprengti tylūs negrai abu kartu buvo verti visos armijos ginkluotų žmonių. Tai žinodama, Katrina galėjo

ramiai keliauti į pasimatymą su hercogu. Ši apsauga buvo visiškai patikima.

Žanas de Lanua trypčiojo nuo kojos ant kojos ir daužė sau per šonus, norėdamas sušilti. Jis paslaugiai atidarė duris viešniai.

- Labai malonu, kad atėjote taip greitai, ponia Katrina! - sušnibždėjo jis vylingai. - Velniškai šalta...

- Dėl jūsų ir skubėjau, bijojau, kad nepersišaldytumėt.

- Vadinasi, monsinjoras turi būti dėkingas man, - užbaigė pažas juokdamasis. - Iš tiesų jis netveria nekantrumu greičiau jus pamatyti.

- Kaip jis?

Lanua nutaisė miną "taip sau" ir, paėmęs Katriną už rankos, nuvedė per sodą. Buvo tiek prisnigę, jog reikėjo gerai pažinti vietovę, kad neįkristum į kanalą arba neatsitrenktum į akmenį. Prieš įžengdama į rūmus, savo asmens sargybinius Omarą ir Ali ji pavedė pažo globai ir bėgte nubėgo įvijais laipteliais, kurie kilo viršun belangio bokštelio viduje ir vedė tiesiai į hercogo apartamentus. Kvepiančios vaško žvakės apšvietė tą aksomu uždengtą spiralę. Po kelių akimirkų Katrina atsidūrė Pilypo glėbyje. Netardamas nė žodžio, jis aistringai prispaudė ją prie savęs, nuberdamas veidą bučiniais. Dar negreitai paleido ją iš savo glėbio. Paskui vėl suėmė delnais veidą ir pabučiavo.

- Kokia tu nuostabi! - sušnibždėjo jis trūkčiojančiu iš susijaudinimo balsu. - Ir kaip aš tavęs ilgėjausi! Keturiasdešimt penkios dienos be tavęs, be tavo šypsenos ir lūpų. Tai buvo visa amžinybė, mano mieloji!

- Dabar aš čia, - tarė Katrina šypsodamasi ir grąžindama jam bučinį. - Gali viską pamiršti.

- Tu taip greitai pamiršti sunkius laikus? Aš taip negaliu... Truputį nervinausi, kad priverčiau tave keliauti naktį, nors ir nežmoniškai troškau vėl tave pamatyti. Koplyčioje atrodei tokia išblyškusi! Sakyčiau, kad sergi...

- Ten buvo taip šalta! Tu irgi atrodei išblyškęs!

Jis vis dar tebebuvo pabalęs. Katrina jautė, kaip virpa jo liesas, ilgas kūnas. Kol kas nenorėjo pasakyti jam apie kūdikį, nes tuomet jis neišdrįstų jos paliesti. O ji žinojo, kad jis geidė jos, kad buvo jam reikalinga. Tai buvo fiziškas alkis... Pilypo

veide buvo žymu nesenų kančių žymės. Jis išliejo upelius ašarų prie savo motinos kūno, ir emocinė įtampa išsekino jį. Bet dėl to Katrinai jis buvo dar brangesnis. Ji vis dar nesuprato keistų prigimties gijų, kurios laikė ją prie Pilypo. Ar mylėjo jį? Jeigu meilė - dvasinė kančia, aštrus geismas, kurį ji patirdavo, prisiminusi Arno, tai buvo aišku, kad Pilypo ji nemylėjo. Bet jeigu tai tiesiog švelnumas, stiprus fizinis potraukis, tai galbūt Pilypas iš tiesų įsiskverbė į jos širdies kamputį.

Pilypas padėjo jai nusivilkti sunkią ir storą viršutinę suknelę, pakėlė ant rankų ir nunešė ant didžiulės lovos. Paskui atsiklaupęs labai atsargiai nuavė juodus odinius batelius, po to numovė šilkines kojines, kurios siekė jai iki kelių. Kurį laiką laikė rankose jos nuogą kojelę ir bučiavo kiekvieną rausvą nagelį.

- Tu sušalai, - tarė jis švelniai. - Pakurstysiu ugnį.

Židinyje kūrenosi malkos, bet Pilypas, iš šalia stovinčios pintinės pėmęs glėbį šakų, užmetė jas ant degančių pliauskų, kad liepsna būtų dar stipresnė. Sugrįžęs prie Katrinos ėmė ją nurenginėti. Šiam ritualui jis visuomet suteikdavo kažką nauja ir nepaprasta. Jo rankos buvo švelnios, o glamonės delikačios. Tai buvo apeigos, kuriomis jie abu mėgavosi ir kurios kurstė geismą ir įžiebdavo laukinės aistros liepsną. Pilypas tramdė save tik todėl, kad paskui visiškai ją užvaldytų.

Katrina atsipeikėjo iš saldaus sustingimo. Jos galva ilsėjosi ant Pilypo krūtinės. Jis nemiegojo, pasirėmęs alkūne žaidė šilkine savo meilužės garbana. Išsidraikę ant pagalvio plaukai atrodė lyg auksinis audeklas, kuriame atsispindėjo židinyje šokinėjančios liepsnos. Kai Pilypas pamatė, kad ji atsimerkusi, nusišypsojo, ir jo pailgas veidas staiga įgavo nepaprasto žavesio. Išnyko rūstis ir išdidumas.

- Kodėl taip stipriai tave myliu, norėčiau žinoti? Tu uždegi mano kraują kaip jokia kita moteris anksčiau. Kur tavo paslaptis? Gal tu ragana?

- Aš - esu tiesiog aš, - juokdamasi tarė Katrina.

Bet Pilypas staiga surimtėjo. Jis susimąstęs žvelgė į Katriną, o jo akyse atsispindėjo garbinimas. Pilypas švelniai pabučiavo Katriną ir tarė:

- Tiesiog tu ... ir visgi būtent čia glūdi tavo žavesio paslaptis. Tu ... reta būtybė, pusiau moteris, pusiau deivė... nesulyginama, neįkainojama būtybė, dėl kurios galėtų kautis ištisos armijos. Kažkada tokia moteris gyveno... Dvi šalys kariavo vien dėl to, kad ji paliko savo vyrą. Vienos sostinė buvo sudeginta iki pamatų, tūkstančiai žmonių mirė vien dėl to, kad paliktasis vyras susigrąžintų savo žmoną. Jos vardas buvo Elena... ji buvo šviesiaplaukė, kaip ir tu... nors ne tokia šviesi, drįstu pasakyti... Kada moteris, taipogi ir Ieva, yra turėjusi tokius plaukus, kaip tavo?... Mano aukso vilna...

- Koks žavus pavadinimas! - sušuko Katrina. - Ką jis reiškia?

Pilypas apkabino Katriną ir bučiniu užspaudė lūpas.

- Tai dar viena Antikos legenda. Kada nors papasakosiu...

- Kodėl ne dabar?

- Atspėk! - nusijuokė jis.

Ir vėl tik ugnies spragsėjimas tedrumstė tylą, o Pilypas ir Katrina paskendo užsimiršime.

Kai ji pasisakė esanti nėščia, jis akimirką suglumo. Paskui ėmė džiūgauti ir taip dėkojo Katrinai, lyg ji būtų įteikusi jam brangią dovaną.

- Tu verti mane jaustis kaltu! - sušuko jis. - Man buvo gėda, kad pasikviečiau tave šį vakarą... kai mano motina... bet dabar nauja gyvybė atleidžia man mano nuodėmę. Kūdikis... žinoma, sūnus!

- Aš pasistengsiu pagimdyti sūnų, - rimtai tarė Katrina. - Tu patenkintas?

- O taip!

Pilypas atsikėlė ir pripylė dvi taures vyno. Vieną padavė Katrinai.

- Vynas iš Malvazijos! Išgerkime už mūsų kūdikį!

Jis pakėlė taurę, išlenkė ją vienu mauku, po to vėl atsigulė į lovą ir žiūrėjo į Katriną, kuri gurkšnojo vyną mažais gurkšneliais.

- Tu panaši į katę, kuri gavo grietinėlės, - tarė jis pasilenkdamas prie Katrinos ir lūpomis stengdamasis sugauti vyno lašą, riedantį jos krūtine. - Dabar pasakyk man, kaip galėčiau atsidėkoti tau už šią laimę?

Jis vėl priglaudė ją prie savo krūtinės. Katrina girdėjo, kaip plaka mylimojo širdis. Bet josios plakė kur kas smarkiau... Atėjo tinkamas momentas. Ji priekaištavo sau, kam taip ilgai delsė. Šios nakties meilės džiaugsmuose vos neužmiršo Odetos prašymo. Ji sušnibždėjo:

- Aš... Aš noriu tavęs paprašyti...

- Sakyk greičiau. Aš iš anksto sutinku.

Ji liūdnai palingavo galvą.

- Nežadėk nepagalvojęs. Tau nepatiks, kai išgirsi, ko noriu paprašyti... tu tikriausiai supyksi!

Ji palaukė norėdama pažiūrėti, kaip Pilypas sureaguos, ir sunerimo, kai jis ėmė juoktis.

- Tai visai nejuokinga, - tarė ji, truputį įsižeidusi.

- Priešingai! Aš jau žinau, ko nori paprašyti!

- Negali šito žinoti!

- Tikrai? Tai visai paprasta, jei pažįsti tave. Tu visuomet atsargoje turi neįmanomų “paslaugų”, kurių manęs prašai. Manai, kad nežinau apie tavo draugystę su kvaila Odeta Šandiver? Mano policijoje ne išsižiojėliai, gražuole.

- Na tai kas? - sunerimusi paklausė Katrina. - Kaipgi Burgundijos hercogas pasielgs su sąmokslininkais?

- Burgundijos hercogas nedarys nieko, kas priverstų paplūsti ašaromis tavo gražiąsias akis. Mergina, vienuolis ir pirklys gali ieškoti kitos vietos, kur bus pakarti... Juos paleis. Bet bijau, kad jie turės išvykti iš Burgundijos. Tavo Odeta gali keliauti į Savoją ir ten kur nors ras prieglobstį. Vienuolis tegu nešdinasi į savo Mon Bevrė su sąlyga, kad niekuomet neperžengs mūsų sienos, o pirklys tegrįžta į Ženevą. Tu patenkinta?

- O taip! - susižavėjusi sušuko Katrina žibančiomis akimis. - O taip!

- Tuomet leisk priminti, kad esi man skolinga, nes atspėjau teisingai, tad atsilygink...

Katrina atsilygino taip karštai ir entuziastingai, kad meilužiai vėl paskendo užmarštyje.

Sen Etjeno vienuolyne seniai paskambino rytinėms mišioms, kai Katrina ir du nebylūs jos palydovai parėjo namo. Naktis buvo juodut juodutėlė, o šaltis žnaibė netgi po gobtuvu, bet

Katrina buvo per daug laiminga, kad kreiptų į tai dėmesį. Odeta šįryt bus laisva ir praleis su ja dvidešimt keturias valandas, kol su ginkluotu eskortu išvyks prie Burgundijos sienos. Odetos tremtis Katrinos nejaudino: ji padarys viską, kad draugei ir vienuoliui nieko netrūktų.

Katrina labai pavargo. Laidotuvių ceremonija, po to meilės naktis - šito užtektų ir ištvermingesniam žmogui už ją. Skubėdama į savo šiltus namus, Katrina susivokė begalvojanti apie šiltą, minkštą, jaukią lovą. Jai buvo gera, kad atliko pareigą, jau seniai nesijautė tokia laisva ir laiminga, nuo pat Kalėdų.

Įėjusi į kambarį, Katrina greitai nusirengė ir šmurkštelėjo į lovą, kurią Perina sušildė, kol ji rengėsi. Namuose buvo tylu ir ramu.

- Neleisk man ilgai miegoti, - pasakė Katrina kambarinei. - Rytą reikia eiti į kalėjimą Odetos, o aš taip pavargau, kad galiu pramiegoti iki vakaro.

Perina pažadėjo, padarė reveransą ir išėjo iš kambario. Po akimirkos Katrina jau miegojo už šilkinių užuolaidų.

Jos laimingas miegas buvo nutrauktas pačiu netikėčiausiu ir šiurkščiausiu būdu. Ji pajuto, kad kažkieno rankos sugriebė ją ir pakėlė. Užmiegotos akys blankioje priešaušrio šviesoje neaiškiai įžvelgė tamsias apie ją besiblaškančias figūras. Atrodė, kad jos kambarys, staiga neatpažįstamai pasikeitęs, prisipildė vaiduoklių. Jie judėjo be garso, ir tyla dar labiau sustiprino košmarą. Katrina norėjo surikti, - kaip sapnuojant blogą sapną, - bet riksmas sustingo lūpose: didžiulė ranka užspaudė burną. Katrina suprato, kad tai visai ne sapnas, kad ją nori pagrobti. Bet kas? Visos į šešėlius panašios figūros buvo su kaukėmis... Štai keletas rankų greitai susupo ją į antklodę, vienu galu uždengė veidą, ir išsigandusi Katrina atsidūrė tvankioje tamsoje. Išgirdo šnibždantis, po to pasijuto nešama. Štai jie slenka galerija, o dabar lėtai, žingsnis po žingsnio, lipa žemyn laiptais. Dvejetas ją nešusių vyrų be ceremonijų siūbavo savo naštą, tarsi tai būtų sena pintinė. Katrina negalėjo sušukti - trukdė antklodė. Staiga pajuto ledinį šaltį ir suprato, kad jie lauke. Viskas vyko realybėje, bet neapleido jausmas, kad yra atsidūrusi keisto sapno valdžioje. Kaip ji gali dingti iš namų, kuriuose pilna žmonių? Ten buvo

Perina, Garenas, Abu ir du nebyliai... Ten taipogi buvo Tjerselinas... ir visgi ją išneša kaip maišą, negali net surikti...

Ją numetė į kažkokias vežėčias ir iškart nuvažiavo. Katrina taip įnirtingai stengėsi išsivaduoti, kad nepaisant virvių, apvyniotų apie antklodę, šiaip taip iškišo ranką.

- Greičiau, - sušnibždėjo prislopintas balsas.

Katrina pamanė, kad sakoma jai, ir beveik nusidengė galvą. Ji gulėjo vežime ant šiaudų... Aušo. Katrina sunkiai atpažino gatves... Kažkas stovėjo gatvės pakraštyje - vyriškis... Landri Pigasas. Iš paskutiniųjų jėgų išsilaisvinusi iš antklodės, suriko:

- Landri... Padėk!

Iš jos gerklės ištrūkęs riksmas lauke nuaidėjo stebėtinai silpnai. Turbūt pagrobėjai pastebėjo, kad ji stengiasi išsivaduoti. Sunkus smūgis trenkė jai per galvą ir ji be sąmonės nugriuvo ant šiaudų...

Katrina nežinojo, kad vežimas pravažiavo pro Ošo vartus ir nuriedėjo keliu į vakarus.

Šeštas skyrius

Kambarys bokšte

Atsipeikėjusi Katrina pasijuto sustirusi iš šalčio, baisiai skaudėjo galvą. Ji buvo taip stipriai surišta, kad negalėjo nė krustelėti, bet veidas buvo atviras. Beveik visa užklota šiaudais, nieko nematė, išskyrus dangų ir du vyrus, sėdinčius šalia. Jos galva gulėjo kaip tik ties jų kojomis.

Anksčiau Katrina nebuvo jų mačiusi. Jie vilkėjo šiurkščiomis avikailio palaidinėmis ir mūvėjo veltinėmis skrybėlėmis, užsmauktomis ant akių. Jie sėdėjo rankomis apsikabinę kojas. Buvo panašūs į valstiečius, ir atrodė, kad žmogiškumo turi ne daugiau už akmenį. Kai Katrina sudejavo, nė neatsisuko: galėjai juos palaikyti medinėmis statulomis, jei ne iš burnos einantis garas. Katrina greitai juos užmiršo, nugrimzdusi į savo liūdnas mintis. Ji visu kūnu jautė, kaip kratosi vežims. Rankos ir kojos nutirpo, šleikštulys kilo gerkle. Kamštis dusino, o virvės buvo suveržtos

taip stipriai, kad įsirėžė į kūną net per storą antklodę, kurion buvo susupta.

Netrukus pasigirdo balsas:

- Greičiau, Rusto! Užpliek jiems!

Ji nepažino balso. Beje, Katrina ir nesistengė suprasti, kas tai. Iš skausmo ir nevilties ji tapo nejautri ir abejinga. Kietas vežimas trankėsi ir šokčiojo, dardėdamas giliai išraustu keliu, ir geliantis Katrinos kūnas negailestingai daužėsi į vežimo medinį dugną, ant kurio buvo pakreikta truputį šiaudų. Pilvą, šonus ir nugarą varstė ugniniai diegliai. Kiekviens krestelėjimas svaidė ją it džiovintų žirnių maišą. Skruostais riedėjo ašaros, kurių ji neįstengė sutūrėti. Katrinos aimanos jiems kėlė tik juoką. Katrina norėjo numirti... Kas slypėjo po šia baisia kankyne? Kas atsakys už tai, kad ji turi taip kankintis?

Tos mintys staiga nutrūko, nes vežimas užkliuvo už didelio akmens ir Katrina taip smarkiai trenkėsi galva į medinį šoną, kad neteko sąmonės.

Atsipeikėjusi pamatė gulinti kažkokioje patalpoje, primenančioje rūsį, ant šiaudų, bet buvo taip tamsu, kad neįžiūrėjo jokių daiktų. Skliautuotos akmeninės lubos skendėjo tamsoje aukštai virš galvos. Kai pasuko galvą, norėdama geriau apsidairyti, pajuto kažką šalto, kieto ir sunkaus, o sukrutėjusi išgirdo metalo džeržgesį. Persibraukusi ranka per kaklą užčiuopė geležinį antkaklį, grandine pritvirtintą prie sienos. Grandinė buvo ganėtinai ilga, ir Katrina galėjo šiek tiek judėti. Siaubo riksmas išsiveržė jai iš gerklės, Katrina tampė grandinę, bergždžiai mėgindama ištrūkti. Pasigirdo piktdžiugiškas juokas.

- Tai stipri grandinė ir gerai pritvirtinta. Manau, tau sunku bus ją nuimti, - ištarė šaltas balsas. - Na, kaip tau naujasis būstas?

Užmiršusi skausmą, draskantį jos iškankintą kūną, Katrina pašoko ant kojų. Grandinė žvangėdama nukrito prie jos kojų. Nustebusi priešais išvydo Gareną.

- Jūs! Tai jūs čia mane atgabenote! Bet kur mes?

- Nemanau, kad tai labai svarbu, brangioji. Viskas, ką jums reikia žinoti, yra tai, kad beprasmiška šaukti arba tikėtis išsigelbėti:

niekas tavęs neišgirs. Šis bokštas aukštas, tvirtas ir neblogai izoliuotas...

Kol jis kalbėjo, Katrina apžiūrėjo didžiulį apvalų kambarį, kuris, matyt, buvo vienintelis šiame pastate. Šviesa sklido pro siaurą langą, uždengtą storais geležiniais virbais. Baldų tebuvo viena taburetė prie didžiulio židinio, kuriame vyras avikailio palaidine mėgino įžiebti ugnį. Apžiūrėjusi savo kalėjimą, - tai išties buvo kalėjimas, - Katrina nustebusi apžvelgė ir save. Ji vilkėjo šiurkščius lininius marškinius, suknelę iš kažkokio storo rudo audeklo, mūvėjo vilnonėmis kojinėmis ir klumpėmis.

- Ką visa tai reiškia? - paklausė apstulbusi. - Kodėl mane čia atvežėte?

- Kad nubausčiau!

Gareno veidą iškreipė laukinė nepykanta ir įniršis.

- Jūs pastatėte mane į kvailą padėtį ir užtraukėte gėdą... jūs su savo meilužiu! Jeigu iš jūsų veido ir akių nebūčiau matęs, kad kekšaujate, tai būčiau tai supratęs vakar koplyčioje. Juk jūs pastojote nuo savo meilužio?

- O nuo ko gi dar? - stebėdamasi paklausė Katrina. - Žinoma, kad ne nuo jūsų! Bet kodėl jums tai nepatinka? Argi ne šito visada norėjote - sviesti mane į hercogo glėbį? Na, jums pavyko. Ir dabar aš nešioju jo kūdikį.

Jos balsas skambėjo šaltai ir buvo pilnas paniekos. Ji drebėjo su savo stora suknele, todėl priėjo prie židinio, kur vyras tebesistengė įpūsti ugnį. Grandinė sužvangėjo už jos nugaros ir aidas gūdžiai atsimušė niūriame kambaryje. Vyras, palinkęs prie ugnies, atsitraukė ir nesvetingai krenkštelėjo.

- Kas tai? - paklausė ji.

Garenas atsakė:

- Jį vadina Fagotu... jis mano vergas. Bijau, kad nepasižymi subtiliomis manieromis. Galbūt tau pasirodys, kad nuo jo sklinda ne toks malonus kvapas, kaip nuo hercogo. Bet tai kaip tik tas žmogus, kuris man reikalingas...

Katrina sunkiai bepažino Gareną. Jo vienintelė akis nejudėjo ir žvelgė tiesiai priešais save, rankos konvulsiškai trūkčiojo, o užkimęs balsas isteriškai klykčiojo. Baimės šaltukas nubėgo Katrinos nugara. Bet jai dar ne viskas buvo aišku.

- Ko jums iš manęs reikia? - paklausė ji, nugara pasisukusi į Fagotą.

- Noriu, kad netektumėt kūdikio, kurį nešiojate. Neturiu jokio noro duoti savo pavardę benkartui. Maniau, kad tos trumpos kelionės visiškai pakaks persileisti, bet pamiršau, kad esate ištverminga kaip mulas. Galbūt jums nepavyks atsikratyti jo laiku, tuomet turėsiu dalyvauti gimdant... ir susidoroti su įkyriu padaru, kai ateis į šį pasaulį. O kol kas pasiliksite čia su Fagotu. Ir patikėkite manimi, pamatysite, kad jis jums labiau tinka. Aš jam pasakiau, kad gali elgtis su jumis kaip nori...

Iždininko veidą iškreipė nervinga grimasa. Jis atrodė tarsi apsėstas šėtono. Pašaipa jo plonose lūpose, išsipūtusios šnervės ir prasiveržiančios isteriškos gaidelės pasibaisėjusiai Katrinai rodė, kad, tiesą sakant, priešais ją stovi visai svetimas žmogus: Garenas išprotėjo arba tuoj išprotės. Tik beprotis galėjo sugalvoti šėtonišką planą atiduoti ją tam gyvuliui žmogaus pavidalu, kad ji netektų kūdikio. Nejaugi jis iš tikrųjų nužudys naujagimį? Ji dar kartą pamėgino atvesti jį į protą.

- Atsipeikėkite, Garenai. Jūs nepilno proto! Ar pagalvojote apie tokio poelgio pasekmes? Manote, niekas nepasidomės, kas man atsitiko? Nepabandys mane surasti? Hercogas...

- Hercogas ryt išvyksta į Paryžių, gerai tą žinote. Aš pasakysiu, kad prastai jaučiatės, o vėliau galima paleisti gandą apie nelaimingą atsitikimą...

- Nemanykite, kad tylėsiu, kai ištrūksiu!

- Nujaučiu, kad po kelių mėnesių gydymo Fagoto metodu niekas per daug nesidomės jūsų skundais, brangioji... ir mažiausiai hercogas. Juk žinote, jis mėgsta grožį, o jūs jau nebebūsite graži. Jis greitai pamirš jus, patikėkite...

Katriną apėmė panika. Gal jis ir beprotis, bet, atrodo, viską apgalvojo. Pabandė paskutinį kartą:

- O kaip mano draugai ir giminaičiai? Jie manęs ieškos...

- Neieškos, jeigu pasakysiu jiems, kad Pilypas Burgundietis pasiėmė jus kartu. Visi pagalvos, kad tai visiškai natūralu po to, kai jis taip viešai pademonstravo savo susidomėjimą jumis...

Katrina pajuto žemę slystant iš po kojų. Jai pasirodė, kad aplinkui viskas sukasi. Bejėgiško pykčio ašaros užtemdė akis.

Bet vis dar negalėjo patikėti, kad Garenas toks beširdis. Maldaudama ištiesė rankas:

- Kodėl taip su manimi elgiatės? Ką jums padariau? Juk pats atstūmėte mane, kai norėjau atsiduoti jums. Mes galėjome būti laimingi, jei tik būtumėt panorėjęs. Tačiau jums reikėjo įstumti mane į Pilypo glėbį, o dabar už tai baudžiate mane. Kodėl? Kodėl? Ar taip manęs neapkenčiate?

Garenas sugriebė ją už plonų riešų ir ėmė įnirtingai purtyti.

- Aš jūsų neapkenčiu... Taip, neapkenčiu! Nuo to momento, kai privalėjau jus vesti, aš jau tūkstantį kartų miriau per jus... O dabar turiu grožėtis, kaip jūs įžūliai vaikštinėsite su savo pilvu po mano namus? Turiu tapti benkarto tėvu? Ne!.. Šimtą, tūkstantį kartų ne! Buvau priverstas jus vesti, negalėjau atsisakyti! Bet mano kantrybė baigėsi... Daugiau nebegaliu...

- Tai išleiskite mane pas motiną... į Marsanė.

Jis šiurkščiai pastūmė ją ant žemės. Katrina suklupo, stengdamasi ištraukti kaklą iš geležinio antkaklio, ir ėmė maldauti:

- Pasigailėkite manęs!..

- Ne! Niekas nepasigailėjo manęs! Jūs išpirksite savo nuodėmes čia, o paskui galėsite užsidaryti vienuolyne, kai tapsite luoše. Tuomet ateis mano eilė juoktis. Nebereikės žiūrėti į jūsų įžūlų grožį, į tą begėdišką kūną, kurį taip paslaugiai visur demonstravote, netgi mano lovoje... Šlykščia luoše! Tokia tapsite, kai Fagotas susidoros su jumis!

Katrina gulėjo ant žemės susiėmusi galvą rankomis ir nesulaikomai raudojo. Jai gėlė visą kūną ir jautė, kad pasiduoda nevilčiai.

- Jūs ne žmogus... jūs ligonis... beprotis! - sušuko ji. - Nė viena būtybė, nešiojanti žmogaus vardą, šitaip nesielgia.

Vienintelis atsakymas buvo urzgimas. Pakėlusi galvą pamatė, kad Garenas išėjo. Ji buvo viena su Fagotu. Jis stovėjo priešais židinį, kurį pagaliau įkūrė, ir stebeilijo į ją mažomis juodomis akutėmis it dvi juodos vinys, įkaltos į putnų veidą, išvagotą raudonomis gyslelėmis. Jis kretėjo iš idiotiško juoko, mindžikuodamas nuo kojos ant kojos, nuleidęs rankas nelyginant šokantis lokys. Siaubas perėmė Katriną, ji pajuto galvos svaigulį. Atsistojo ir atatupsta traukėsi, nė sekundės neatplėšdama žvilgsnio nuo

artėjančio žmogėno. Dar niekada nebuvo patyrusi tokio beviltiško, beprotiško siaubo. Ji buvo beginklė prieš tą pabaisą... ir dar grandinė - ta baisi grandinė, kuri laikė ją prikaustytą prie sienos. Ji net nebuvo pakankamai ilga, kad Katrina galėtų prieiti prie lango... Kaip išsigandęs vaikas prisispaudė prie sienos, prisidengdama rankomis. Fagotas vis artinosi ištiesęs rankas, tarsi norėtų ją pasmaugti. Katrina pamanė, kad atėjo paskutinioji. Tą žmogų pasamdė, kad ją užmuštų, ir Garenas tenorėjo prailginti jos kančias.

Tačiau kai ją palietė Fagoto rankos, Katrina suprato, kad jam reikia ne jos gyvybės. Viena ranka jis stumtelėjo ją atgal ant šiaudų, o kita pamėgino užversti sijoną. Šleikštus prakaito, lašinių ir rūgštaus vyno tvaikas trenkė į nosį ir ji vos neapalpo. Tačiau gresiantis pavojus suteikė jėgų. Ji bejėgiškai suvapėjo:

- Garenai! Gelbėk...

Riksmas įstrigo gerklėje. Jeigu Garenas būtų čia, tik pasimėgautų jos išgąsčiu. Jis gerai žinojo ką darąs, kai paliko ją su tuo pabaisa. Fagoto ranka nuslydo Katrinos šlaunimis, ją beveik suparalyžiavo siaubas, bet šiaip taip atsispyrė sunkiam kūnui, užgriuvusiam ant jos godžiai, kaip žvėriui ant grobio. Jis nustebo sutikęs pasipriešinimą ir ranka uždengęs veidą pamėgino prispausti ją prie žemės. Ji taip smarkiai jam įkando, kad Fagotas sukaukė iš skausmo ir atšlijo. Dabar Katrina galėjo pašokti ant kojų. Ji suspaudė ranka galą grandinės, kuri galėjo atstoti ginklą.

- Jei prieisi, - sušnypštė, - užmušiu.

Fagotas atšoko nusigandęs piktai žaibuojančių belaisvės akių. Nuėjęs prie durų, kur Katrina negalėjo jo pasiekti, jis gūžtelėjo pečiais ir išsišiepė:

- Netikėle! Tuomet negausi valgyti! Jokio maisto, kol Fagotas nepasismagins...

Tuomet jis išėjo, čiulpsėdamas sužeistą ranką, iš kurios tekėjo plona kraujo srovelė. Užsitrenkė didžiuliai skląsčiai, pasigirdo sunkūs žingsniai laiptais žemyn, ir Katrina staiga netekusi jėgų susmuko ant šiaudų. Ji susiėmė galvą rankomis ir užraudojo. Taip, Garenas pasmerkė ją pačiai žiauriausiai mirčiai, atidavęs tam gyvuliui. Jeigu ji nenusileis, numarins badu... Tuščias skrandis

jau ėmė kamuoti. Menka Fagoto įkurta ugnelė pavirto rusenančių anglių krūvele. Vargšė moteris prišliaužusi atsiklaupė priešais žarijas, stengdamasi susišildyti sužvarbusias ra nkas. Atėjo naktis ir langas pavirto blyškiu keturkampiu slegiančioje bokšto tamsoje. Kai išblėso paskutinės žarijos, Katrina atsidūrė viena tamsoje ir šaltyje, palikta baisaus žvėries, kurį jai išrinko Garenas, malonei.

Visą naktį Katrina susirietusi prasėdėjo prie sienos, įbedusi žvilgsnį į tamsą, įsiklausydama į menkiausią garsą ir nesiryždama užmigti. Norėdama sušilti, susibraukė prie savęs visus šiaudus, tačiau išaušus visa drebėjo iš šalčio.

Kitos trys dienos buvo tikra kankynė. Ji nusilpo iš alkio ir iki kaulų sušalo, nes menka ugnelė, kurią Fagotas kas rytą įkurdavo, nešildė, be to, ji visą laiką turėjo grumtis su juo. Jai skaudėjo ir spazmavo alkanas skrandis; ledinis sūrokas vanduo - tai viskas, ką jai duodavo Fagotas. Katrina visgi ryžosi užsnūsti, nes atitraukiami skląsčiai taip trinksėjo, jog išbudintų net lavoną. Pagaliau ji nustojo baimintis netikėto užpuolimo. Bet kiekvieną kartą, kai niekšas puldavo ant jos, jai būdavo vis sunkiau apsiginti... grumtynės buvo baisiai sunkios. Tik tvirto sudėjimo ir puikios sveikatos dėka ji dar laikėsi ir sugebėjo apsiginti. Tačiau alkis išsekino, pakirto valią ir ištvermę. Nebetoli tas laikas kai ji susitaikys su viskuo, kad tik išgyventų... netgi su Fagotu!

Ketvirtosios dienos rytą Katrina buvo tokia silpna, kad nebegalėjo nė rankos pakelti. Kai Fagotas įžengė į jos kalėjimą, ji liko gulėti neįstengdama nė krustelėti, viskam abejinga. Jėgos išseko visiškai. Kai užsimerkdavo, pasirodydavo raudoni ratilai, o kai vėl atsimerkdavo, išvysdavo daugybę šokinėjančių muselių... Ji lyg pro miglą suvokė, kad Fagotas atsiklaupė prie jos... Kai jis uždėjo jai ant pilvo ranką, norėdamas pažiūrėti, kaip ji reaguos, ją apėmė neviltis, bet priešintis nebepajėgė, pasijuto it apdujusi. Jai jau buvo tas pat... Greitai ji mirs. Rytoj... arba poryt, o gal šiąnakt... Koks skirtumas, ką tas niekšas padarys su jos kūnu? Ji tiek iškentė, kad beveik nieko nebejautė. Viena, ką juto, tai skausmą kakle, kurį draskė geležinis antkaklis... Katrina vėl užsimerkė ir nugrimzdo į palaimingą nebūtį, kurioje pasijusdavo vis dažniau. Ji neaiškiai juto, kaip Fagotas atsagstė

suknelę, iš nekantrumo traukydamas raištelius, suplėšė marškinius. Šaltis nutvilkė odą, kai žmogėnas ėmė čiupinėti jos kūną savo sunkiomis, godžiomis rankomis. Jis kriuksėjo kaip kaulė, guldamasis ant jos...

Katrina silpnai pamėgino apsiginti, bet tai buvo tas pat, kas eiti per vatos kalnus. Svoris ją maigė, bet staiga kažkas įvyko. Fagotas staigiai atsistojo, ir Katrina ėmė drebėti iš šalčio savo šiaudų guolyje. Tarsi pro rūką ji neaiškiai pamatė, kad prie jos stovi Garenas su rimbu rankoje... Dėl to Fagotas ir atsistojo.

Garenas atsiklaupė šalia ir uždėjo ranką ant jos kairiosios krūties. Ausyse ūžė, bet Katrina gerai suprato, ką jis sako.

- Ji leisgyvė! Ką jai padarei?

Idiotas atsakė:

- Be valgio... Ji blogai elgėsi su Fagotu...

- Nori pasakyti, kad ji nevalgė keturias dienas? Kretinas! Liepiau nubausti ją, o ne nužudyti! Ji numirs po dienos kitos... Atnešk sriubos... tučtuojau...

Garenas pasilenkė prie jos ir pataisė suknelę. Jo rankos buvo švelnios, ir Katrinai įsižiebė viltis. Turbūt jis gailisi, ką padarė su ja? Pagalvojo, kad galbūt net atleis jam, jeigu išvaduos ją iš šito pragaro.

Neilgai trukus, Fagotas sugrįžo su garuojančiu dubenėliu. Garenas pakėlė Katriną, kad ji atsigertų.

- Atsargiai... iš pradžių gurkštelkite sriubos...

Išdžiūvusios Katrinos lūpos godžiai pripuolė prie karšto viralo. Vienas, antras gurkšnis... Pamažu gyvybė sugrįžo į jos skaudamą kūną. Išgėrusi viską iki paskutinio lašo, Katrina pasijuto geriau ir giliai atsiduso. Išsižiojo, norėdama padėkoti Garenui už tai, kad pasigailėjo jos, bet vos tik jis pamatė, kad ji atsigavo, iškart išsišiepė:

- Matytumėt save! Dabar jau nė vienas princas nebepažvelgs į jus! Plaukai nešvarūs ir riebaluoti, oda pilka, ir jūs viskam pasiruošusi dėl duonos kąsnio... kaip išbadėjęs žvėriūkštis! Tik gaila, kad sutrukdžiau Fagotui paimti jus. Dabar kaip tik jam tinkate...

Kartu su jėgomis Katrinai sugrįžo ir išdidumas. Neatsimerkdama ji sušnibždėjo:

- Nešdinkitės! Šlykštus niekšas... Neapkenčiu jūsų!

- Norėtųsi tikėtis! - klyktelėjo Garenas keistu neseniai atsiradusiu falcetu. - Tik gaila, kad meilužis dabar jūsų nemato! Sunkiai pažintų! Kas nutiko nuostabiajai poniai de Brazi? Fėjai su juodu deimantu? Ji pavirto kaulėta kumele su išsipūtusiu pilvu... Turiu pasakyti, man malonu tai matyti, dabar galiu ramiai miegoti, nepersekiojamas tavo grožio...

Jis dar kurį laiką kalbėjo, bet Katrina nebesiklausė. Ji tetroško vieno: kad Garenas išeitų ir leistų jai ramiai numirti. Norėjosi užsikimšti ausis. Pagaliau Garenui nusibodo, stojo tyla, po to pasigirdo durų trinktelėjimas. Ji atsimerkė ir pamatė esanti viena. Garenas su Fagotu išėjo...

Glėbys malkų kūrenosi židinyje, ir priešais jaunąją moterį stovėjo dubenėlis su mėsa ir daržovėmis. Ji godžiai puolė valgyti, bet prisivertė neskubėti ir gerai sukramtyti kiekvieną kąsnį. Ledinis vanduo moliniame puodelyje atrodė nuostabus po šito skurdaus valgio. Nors alkio ir nenumalšino, bet pasijuto kur kas stipresnė, pakankamai stipri, kad atsisėstų ir pasitaisytų suknelę. Netgi įstengė prieiti prie židinio ir išsitiesti ant akmenų šalia jo. Šiluma skverbėsi į kiekvieną kūno dalelę. Deja, tai negalėjo trukti ilgai, nes malkos buvo smulkios ir greitai sudegė. Bet visgi šiluma pasiekė sustingusias kojas ir rankas. Židinys buvo tyki priebėga, rojaus kampelis... Pagaliau Katrina atsiplėšė skiautę nuo marškinių padurkų ir apvyniojo ja geležinį antkaklį. Audeklas trynė kaklą, bet ne taip skaudžiai kaip geležis. Ji vėl atsigulė, atsidususi pasidėjo galvą ant rankos ir ėmė snausti. Dar norėjo pasimėgauti malonia šviesa, nes kai prabus, ugnis bus išblėsusi. Tačiau miegas užmerkė akis...

Beveik tuoj pat ji vėl atsimerkė, išgirdusi garsiai kosint kažkur virš galvos. Kažkas sunkaus nukrito į ugnį ir pakilo stulpas žiežirbų. Katrina atšoko bijodama užsidegti ir užsiėmė ranka burną, kad nesuriktų. Daiktas, kuris ką tik nukrito į ugnį, pasirodė esąs žmogus, ir dabar jis baisiai keikdamasis daužėsi per šonus, norėdamas užgesinti svylančius drabužius.

Bokšto tamsoje Katrina įžiūrėjo tik tvirtą figūrą.

- Tik taip ir tebuvo įmanoma! - burnojo nepažįstamasis. - Velniai rautų! Na ir būdas pakliūti į kambarį!

Pamaniusi, kad jai turbūt vaidenasi, Katrina pasiliko kur esanti, nedrįsdama prašnekti. Bet keistoji būtybė priėjo prie jos, ir ji, nepaisant užkritusių suodžių, iškart pažino linksmą veidą ir šiurkščių juodų plaukų kuodą.

- Landri! - silpnai šūktelėjo ji. - Ar tai tikrai tu? Gal aš sapnuoju?

- Taip, tai aš! - linksmai atsakė jaunuolis. - Bet taip ilgai tavęs ieškojau! Tavo išprotėjęs vyras gudriai viską suplanavo!

Katrina vis dar negalėjo patikėti savo akimis.

- Aš netikiu, kad čia tikrai tu, - sumurmėjo ji. - Landri nenorėjo manęs pažinti. - Landri užmiršo Katriną.

Jis atsisėdo šalia ir apkabino jos drebančius pečius.

- Landri nenorėjo turėti nieko bendro su Gareno de Brazi žmona... ir su visagalio hercogo meilužė. Bet dabar tu auka, tu kenti, aš tau reikalingas. Tu vėl Katrina...

Jaunoji moteris nusišypsojo ir nulenkė galvą jam ant peties. Tai buvo taip netikėta - pagalba ir draugystė tiesiog nukrito iš dangaus.

- Kaip mane suradai? Kur mes?

- Malen pilyje. Kaip suradau tave, jau kita istorija. Kartą rytą eidamas namo po audringos nakties tavernoje, pamačiau, kaip nuo de Brazi namų nuvažiuoja vežimas, ir išgirdau, kaip vežime suriko moteris, - tik vieną kartą. Buvau girtas ir ėjau pėsčias... Kai išsiblaiviau, viską prisiminiau. Atėjau pas tave į namus ir pasakiau, kad noriu su tavimi pasikalbėti. Ten buvo tik kambarinė, vardu Perina, kuri raudojo taip, kad ašaros tryško fontanu. Ji pasakė, kad išvažiavai anksti rytą, netgi jos nepažadinusi. Ir pridūrė, kad turėjai susitikti su hercogu Paryžiuje... bet abejojanti, kad tu ten esi, nes visi tavo daiktai ir drabužiai pasiliko čia. Daugiau nieko iš jos nesužinojau, nes tuoj turėjo sugrįžti Garenas. Bet man visa tai pasirodė įtartina. Stebėjau tavo vyrą keletą dienų ir pagaliau šįryt pamačiau jį sėdantį ant arklio. Aš pasekiau jį. Jis ir atvedė mane čia; kažkas man kuždėjo, kad čia rasiu ko ieškau. Pilis tarp kaimo žmonių turi nekokią šlovę. Užvažiuojamajame kieme man pasakė girdėję šaukiant moterį. Čionykščiai gerieji žmonės pamanę, kad vaidenasi, ir nepasidomėjo, kaip buvo iš tikro. Naktį jie tiesiog

užsirakina ir prieš guldamiesi persižegnoja... Pamėginau rasti čionai kelią. Pastatas sugriautas ir, laimė, lengvai užlipau. Paskui pamačiau Gareno arklį, pririštą vidiniame kieme, ir lokį žmogaus pavidalu, kuris įėjo į lūšną su dubenėliu sriubos. Manęs niekas nepastebėjo. Lengvai įsikoriau į bokštą, paskui pamačiau kaminą, ir štai aš čia. Aš visuomet turiu prie savęs virvę. Dabar viską žinai. Na, metas judėti... Jis pašoko ir ištiesė jai ranką, norėdamas padėti atsistoti. Bet Katrina liūdnai palingavo galvą.

- Negaliu, Landri. Esu per silpna. Tas dubenėlis sriubos, kurį tu matei, skirtas buvo man. Mano prižiūrėtojas nedavė man valgyti keturias dienas, norėdamas priversti jam atsiduoti. Bet kokiu atveju... pažiūrėk! Garenas viską apgalvojo.

Ji parodė jam grandinę, paslėptą suknelės klostėse. Jaunuolis atšlijo, veidas persimainė. Tuomet atsiklaupė ir pasibaisėjęs palietė grandinę ir antkaklį.

- Kiaulė! Kaip jis išdrįso leisti tam pabaisai tave paliesti! Vargšelė! Iš pradžių prikausto grandine, paskui marina badu ir pagaliau palieka beginklę su ta riebia kiaule!

- Matai, kad negalėsiu eiti su tavim!

- Palauk!

Jaunuolis apžiūrėjo antkaklį ir grandinę. Grandinė buvo labai stora, ir nudildyti ją būtų prireikę keletos valandų, bet antkaklis buvo su spynele.

- Kur raktas? - paklausė Landri.

- Nežinau. Galbūt pas Fagotą.

- Fagotą. Pas tą riebią kiaulę, kurią mačiau?

- Tikriausiai... Bet nesu tikra, kad jis jį turi. Tai pusiau idiotas... Bijau, kad tas prakeiktas raktas kur nors Gareno kišenėse.

Landri veidas pajuodo. Jis nusprendė, kad geriausia būtų užmušti Katrinos sargą, paimti iš jo raktą ir išeiti pro duris. Tačiau gerai pagalvojus, vargu ar jis turi raktą, be to, išeiti su Katrina tuo pat keliu, kaip čia atsirado jis, irgi netiko. Taip nusilpusi, jaunoji moteris neįstengs virve prisitraukti prie kamino... nekalbant jau apie tai, kad paskui reikės lipti žemyn namo siena arba griuvėsiais. Tai, kas jam, profesionaliam raiteliui

galingais raumenimis, buvo vien mankšta, nelaimingai belaisvei taps neįveikiama kliūtimi.

- Klausyk! - tarė jis pagaliau. - Aš turėsiu išeiti iš čia kaip atėjęs, ir palikti tave kuriam laikui. Galėčiau užmušti sargybinį, bet tai nieko nepakeistų, nes neturiu nieko, kuo galėčiau nuimti tavo grandinę. Turėsi likti čia iki ryt vakaro. Sugrįšiu su dildėmis, kad nudildyčiau antkaklį, o per tą laiką sugalvosiu, kur galėsi pasislėpti...

- Dabar, kai žinau, kad tu čia ir rūpiniesi manimi, susidorosiu su bet kuo, - tarė Katrina. - Tu teisus - Garenas gali sugrįžti. Galbūt jis netoliese, ir mes nežinome, ar dar kas nors budi apačioje, ar ne. Vežime buvo dviese. Vienas - Fagotas, o kitas - kažkas labai į jį panašus... Aš išgyvensiu dar dieną čia... Blogiausia - šaltis...

Ji kaleno dantimis. Ugnis užgeso, o vasario naktis buvo žvarbi. Blyški šviesa, mirguliuojanti lange, bylojo, kad lauke veikiausiai sninga.

- Palauk, - tarė Landri. Jis greitai atsisegė diržą, nusivilko sunkią odinę striukę, kurią vilkėjo ant durtinio, ir ją, dar šiltą, užgobė ant drebančių Katrinos pečių. Ji dėkinga susisupo į ją.

- Dabar nebus taip šalta. Bet turėsi paslėpti striukę po šiaudais, kai išgirsi ateinant Fagotą.

- O tu? Sušalsi...

Landri nusišypsojo kaip tais laikais, kai buvo geras jos draugas ir jie kartu klajodavo Paryžiaus gatvėmis.

- Aš? Aš stipruolis, o ne vargšė sušalusi alkana mergaitė...

- Nėščia mergaitė, - pridūrė Katrina.

Landri apmirė. Katrina nematė jo tamsoje, bet pajuto jo reakciją iš padažnėjusio kvėpavimo.

- Nuo ko? - paklausė trumpai.

- Nuo Pilypo, žinoma! Garenas tik vadinasi mano vyru, jis niekada nepalietė manęs.

- Tai kur kas geriau! Ir dabar pradedu suprasti. Jis tave atgabeno todėl, kad esi nėščia, taip? Jo išdidumas nebegalėjo to pakelti. Na, tuomet juo labiau tave reikia iš jo pagrobti. Sugrįšiu rytoj nusileidus saulei su visais instrumentais, reikalingais

tau išvaduoti. Tik turėti užgesinti ugnį, jeigu prižiūrėtojas įkurs ją. Maniau, kad uždusiu dūmuose, kai leidausi.

- Gerai. Užgesinsiu, kai sutems.

- Teisingai. Dabar paimk šitą, bent jau turėsi kuo gintis.

Katrina pajuto, kaip kažkas šalto įslydo jai į ranką... Tai buvo durklas. Ji pamėgino atsisakyti, žinodama, kad tai vienintelis Landri ginklas.

- O tu? Jeigu sutiksi Fagotą?

Landri pasitikėdamas nusijuokė:

- Turiu kumščius... Šiaip ar taip, nė pagalvoti negaliu palikti čia tave vieną beginklę su tuo niekšu. Dabar miegok. Aš einu. Miegok kuo ilgiau, kaupk jėgas. Ateidamas atnešiu ko nors pavalgyti...

Katrina pajuto, kad Landri rankos ieško jos pečių. Jis apkabino ją ir greitai pabučiavo į kaktą.

- Būk ištverminga, - sušnibždėjo Landri. - Iki rytojaus...

Ji girdėjo, kaip jis nuėjo prie kamino, užkliuvo už žagarų ir tyliai nusikeikė ieškodamas virvės galo, kurią paliko kaboti kamine. Paskui pasigirdo kažkoks šlamesys, jis pasitempė, švelniai sušnarėjo krintantys suodžiai jam kylant kaminu, o paskui stojo tyla...

Katrina vėl liko viena tamsoje ir šaltyje, visiškai viena. Susisupusi į storą Landri striukę, pamėgino užsnūsti. Tačiau sunkus miegas, į kurį jau buvo benugrimzdanti, staiga pasirodžiusi jos draugui, apleido ją. Katrina negalėjo netgi sumerkti akių. Plykstelėjusi viltis sukėlė jai beveik nervinį šoką. Valandos iki Landri sugrįžimo atrodė tokios ilgos, begalinė daugybė minučių ir sekundžių. Staiga, savo nuostabai, susivokė vėl bijanti...

Katrinos vaizduotė karštligiškai įsisiūbavo. Landri gresiantis pavojus staiga pasirodė nepaprastai didelis, jos sudirginti smegenys pavojų regėjo dar baisesnį, negu jis buvo iš tikro. Jis galėjo paslysti lipdamas žemyn arba susidurti su milžinu Fagotu ar dar su kuo nors... Visos jos viltys, gyvenimas priklausė nuo vieno jaunuolio, narsaus jaunuolio, žinoma, bet jis galėjo sutikti per daug priešų. Jeigu Landri žus šiandien arba grįždamas rytoj, niekas niekuomet nesužinos, kas jai atsitiko. Visiškai beginklė

Katrina bus palikta prakeikto Fagoto patyčioms ir Gareno sadistiškiems kaprizams, ir niekas neateis į pagalbą...

Staiga lauke nakties tamsoje pasigirdo pratisas kauksmas, dar labiau sustiprinęs jos siaubą. Katrina vos ne vos susilaikė nesurikusi...

Ji ne iš karto susivokė, kad tai galėjo būti medžiojančio vilko kauksmas, o ne priešmirtinė žmogaus dejonė. Kurį laiką jos širdis beprotiškai daužėsi. Kai ji nusigandusi prisišliejo prie sienos, pajuto rankoje Landri durklą ir greitai įsikišo jį už suknelės korsažo. Odinio dėklo šaltis ramino. Malonu buvo justi, kad turi įrankį, kuriuo kartą visiems laikams gali nutraukti savo kančias, jei kas nors nutiktų Landri. Mintis, kad ji turi nors kokią išeitį, nors ir tokią baisią, teikė jai žvalumo. Jos įsitempę raumenys atsileido ir į sušalusius pirštus atsklido truputį šilumos. Susidėjusi rankas ant krūtinės, tarsi saugodama durklą, ji išsitiesė šiauduose, pasitaisė antkaklį, kad ne taip skaudėtų, ir užsimerkė. Katrina nugrimzdo į lengvą nervingą užmarštį, kurią vis nutraukdavo košmarai ir baimės priepuoliai.

Šviesos spindulys po durimis ir atsargiai atitraukiamo skląsčio džeržgesys bemat ją pažadino iš neramaus miego ir ji prisispaudė prie sienos. Pradėjo daužytis širdis, išpylė prakaitas. Tebebuvo visiškai tamsu, ir Katrina nenumanė, kiek valandų. Bet per daug gerai žinojo, kas bus toliau. Fagotas tikėjosi užklupti ją miegančią, todėl taip tyliai sėlino per kambarį... Jeigu Katrina nemiegotų taip jautriai, nieko neišgirstų.

Durys lėtai atsidarė. Po to pasirodė nekenčiama Fagoto figūra. Turbūt deglą jis pasidėjo kur nors už durų, nes kambaryje šmėkščiojo keisti mirgantys šešėliai... Paskui jis uždarė duris. Kambarys vėl paskendo tamsoje, bet Katrina girdėjo sunkų pabaisos šnopavimą. Ji karštligiškai užčiuopė durklą, kurį davė Landri, išsitraukė jį iš po korsažo ir sugniaužė rankoje. Paskui užuodė bjaurų Fagoto kvapą, jo didžiulės drėgnos rankos sugriebė ją... Viena ranka slinko gerkle, o kita įsikibo į liemenį...

Apimta panikos, Katrina nesuvokė, ką daro... Ji pakėlė ir nuleido ranką... Fagotas, sustaugęs iš skausmo, ją paleido.

- Išeik, - sušnypštė Katrina. - Išeik ir duok man ramybę arba aš tave užmušiu...

Matyt, skausmas buko idioto smegenyse sužadino kažką panašaus į baimę, nes ji išgirdo, kaip jis inkščia it žvėris... Durys atsidarė, ir Katrina pamatė jį išeinant susiėmusį už peties... Kurį laiką dar buvo girdėti jo dejonės. Katrina suprato, kad skubėdamas jis, matyt, nesandariai uždarė duris. Ji nepastebėjo, kad skląstis būtų buvęs užstumtas... Regis, pavojus praslinko, bet Katrina nutarė daugiau nebeužmigti.

Praėjo ištisa amžinybė, kol pradėjo brėkšti. Su palengvėjimo atodūsiu ji žvelgė į švintantį langą. Staiga išaušo visiškai, ir nakties košmarai nebeatrodė tokie baisūs. Katrina pajuto, kad vėl atgauna pasitikėjimą. Jei viskas gerai klostysis, ši baisi naktis bus paskutinioji jos naktis kalėjime... Ji pasijuto baisiai silpna. Vėl pradėjo kankinti alkis, bet viltis, galinti pajudinti kalnus, palaikė ją. Landri pasistengs ateiti kaip žadėjęs, antraip smūgis bus dar žiauresnis... Kitą naktį ji arba išsivaduos, arba numirs...

Diena slinko dar lėčiau, nes Fagotas vėl nedavė valgyti - gal iš baimės, o gal kerštaudamas. Katrina turėjo pasitenkinti keliais gurkšniais vandens. "Bus visai nesunku užgesinti ugnį, kuri nedega", - pagalvojo karčiai. O diena, regis, buvo dar šaltesnė negu vakar, bet Landri striukė gynė ją nuo nepakeliamo šalčio. Kai trumpa žiemos diena ėmė slinkti vakarop, Katrina vėl pradėjo jaudintis. "Kada ateis Landri? Ar lauks sutemstant, nenorėdamas rizikuoti, kad pamatys kas nors iš kaimynų?" Katrina to nežinojo, bet manė, kad greičiausiai jis pasirodys vėlai naktį. Landri tikrai luktels, kol aplinkybės bus visiškai palankios. Rytą ji džiaugsmingai stebėjo aušrą, o dabar su nerimu žvelgė, kaip už lango temsta. Naktis dar galėjo belaisvei atnešti nerimo.

Žingsniai bokšte privertė ją krūptelėti. Kažkas artinosi... mažų mažiausiai dviese, nes girdėjo kalbantis, be to, vienas iš jų buvo Fagotas. Katrina taip persigando, kad vos neišprotėjo. Galbūt Garenas grįžta vėl jos kankinti... Kas pasakys, koks naujas baisus įgeidis šaus į jo nesveiką galvą? O gal nutarė uždaryti ją kur nors kitur, kokiame nors rūsyje be oro ir šviesos? Tuomet niekas, netgi Landri, negalės jos išgelbėti. Katrinos širdis taip daužėsi, kad net gėlė. Ji vos nesuriko, kai atsidarė durys.

Įėjo du vyrai. Vienas rankoje laikė deglą, kitas - virvę. Išplėtusi iš siaubo akis, Katrina pamatė, kad deglą laiko Fagotas.

Antrasis buvo ne Garenas, tai buvo žmogus, dalyvavęs pagrobime, tas, kurį ji matė šalia Fagoto vežime. Jie buvo nepaprastai panašūs. Bet naujasis atvykėlis atrodė dar labiau atstumiantis, nes Fagotas buvo tiesiog pusprotis mužikas, o šis atrodė pikto būdo. Jis visai nebuvo kvailelis, akių spindesys bylojo apie nepaprastai stiprų charakterį.

Kikendamas ir sukdamas virvę, jis priėjo prie Katrinos ir pasilenkė.

- Tai štai kaip, mano gražuole! Vadinasi, rodom nagučius, taip? Nenorim suteikti Fagotui mažo malonumo, a? Tokiam šauniam vaikinui!

Fagotas, stovėjęs pagarbiu atstumu su deglu rankoje, piktai parodė į jaunąją moterį.

- Peilis! - tik tiek tepasakė.

Dabar Katrina pamatė, kad vienas jo petys sutvarstytas, bet tai jos nesujaudino. Tik pasigailėjo, kad ranka nebuvo pakankamai tvirta...

- Peilis, taip? - pakartojo naujasis atvykėlis įtartinai švelniai. - Na, turėsim jį atimti, taip?

Kol Katrina susiprotėjo, ką jis sumanė, tas sugriebė grandinę, pritvirtintą prie antkaklio, ir šiurkščiai patraukė ją į save. Katrinai pasirodė, kad nutrūks galva. Ji suriko iš skausmo, bet kankintojas neatkreipė jokio dėmesio ir trūktelėjo dar smarkiau, stengdamasis nutempti ją nuo šiaudų. Ji nusirito ant žemės, o durklas išsprūdo iš rankų ir nuriedėjo.

- Pakelk, Fagotai, - paliepė vyras. - Tai tas peilis, kuris mums reikalingas. Dabar tau nėra ko bijotis. Sėkmės! Gaila, kad turėjau palikti tave vieną su ta gudria katyte! Mesirui Garenui reikėjo žinoti, kad tu nedaug telaimėsi be mano pagalbos... Tavo gerojo brolio Pošaro... ir greitai pamatysim, kas čia įsakinėja. Pirmiausia turim sužinoti, kaip mergina gavo peilį. Ir dar tą puikią striukę. Juk ji neatėjo čia pati. Kažkas man kužda, kad būsi gera mergaitė ir viską mums papasakosi. Taip, mano gražuole?

Jis vėl šiurkščiai trūktelėjo grandinę, vos neuždusindamas Katrinos.

- Matai, - išsišiepė jis, - kokia ji švelni ir paklusni. Bet pirma užkurk ugnį, Fagotai. Jos mums prireiks... pasvilinti kojytes, jeigu tylės. Be to, čia išties šalta, bent jau man, nors ponia gana rausvutė...

Katriną smaugė geležinis antkaklis, atrodė, kad tuoj tuoj sprogs galva. Pošaras staiga paleido grandinę, ir ji sukniubo ant žemės. Tuomet jis sugriebė jos rankas ir surišo už nugaros.

- Dabar nėra ko jos bijoti! - riktelėjo jis įsiutęs. - Mes dabar ją šiek tiek papurtysim, taip? Eik čia, Fagotai, palik kol kas ugnį. Kadangi tau taip patinka panelė, aš suteiksiu tau malonumą. Palaikysiu, kol pasitenkinsi. Ir jeigu ji iš tikro gardus kąsnelis, kaip sakai, galbūt ir aš paskui pamėginsiu. Palauk... paruošiu ją...

Jis pradėjo plėšti nuo Katrinos menką sudriskusią suknelę, bet staiga baisus priešmirtinis krioksmas privertė jį atšokti, ir Katrina atsipeikėjo. Landri šoko ant Fagoto kaip tik tuo momentu, kai šis buvo benueinąs nuo didžiulio židinio, ir be žodžių suvarė jam peilį į nugarą. Fagotas sukniubo ir nugriuvo veidu į pelenus, iš burnos pliūptelėjo kraujas...

Landri ištraukė iš lavono durklą ir vikriai, kaip tigras, liuoktelėjo į priekį. Jis stovėjo išskėtęs rankas ir truputį pasilenkęs, juodos akys degė neapykanta.

- Na, dabar tavo eilė, kiaule! - suriko Pošarui. - Prisiekiu, kad gyvas iš čia neišeisi!

- Taip? - sukikeno Pošaras, išsitraukdamas iš už diržo ilgą peilį. - Tą žaidimą galima žaisti dviese, drauguži! Aš nudirsiu tau kailį, nes mylėjau brolį...

Jis pamiršo Katriną, kuri įsispraudė į kampą ir stengėsi išlaisvinti rankas. Laimė, Pošaras nelabai tvirtai surišo. Ji jautė tokį silpnumą, kad nežinojo, ar dėkoti dangui už tai, kad atsiuntė Landri pačiu laiku, ar drebėti dėl jo gyvybės. Jis buvo jaunas, vikrus ir, be abejo, gerai valdė ginklą, kaip visi hercogo kariai. Bet Pošaras buvo galva aukštesnis, ir visa jo masyvi figūra skleidė pavojingą ir grėsmingą jėgą. Tačiau Landri neatrodė nusigandęs, ir deglo šviesoje Katrina pamatė, kaip blizga jo dantys tamsiame veide: jis šypsojosi... Jiedu žvelgė vienas į kitą. Katrina suriko, pamačiusi, kad Landri atsidūrė po priešu. Vyrai

nugriuvo ant apdulkėjusių akmenų ir ėmė įnirtingai grumtis. Jie riaumojo kaip laukiniai žvėrys, besikaunantys dėl savo gyvybės; jie taip smarkiai raitėsi, kad Katrinai sunku buvo sekti kovos eigą. Susikibo mirtinai... Išsigandusiai Katrinai atrodė, kad visa tai trunka amžinybę. Staiga Pošarui pavyko prispausti priešininką prie žemės. Katrina pasibaisėjusi pamatė, kad jis įrėmė kelius Landri į krūtinę. Sugriebė už gerklės, ėmė smaugti...

Iš paskutiniųjų Katrina pakėlė savo grandinę ir kiek leido jėgos trenkė ja Pošarui per galvą. Jis apsvaigęs nugriuvo. Landri vienu šuoliu pašoko, koja apvertė Pošarą ant nugaros, o paskui šaltakraujiškai pasilenkė ir perpjovė gerklę. Kraujas plūstelėjo Katrinai ant suknelės. Ji irgi susmuko be sąmonės.

- Na štai! - sušuko patenkintas Landri. - Turime sprukti, kol kelias laisvas. Keti, juk tu išgelbėjai man gyvybę. Jei ne tu, ta kiaulė būtų mane pasmaugusi...

Jis kiek pastovėjo giliai alsuodamas, kol nurimo. Koja nustūmė kruviną Pošaro lavoną nuo Katrinos, atsiklaupė šalia jos ir paglostė susivėlusius plaukus.

- Vargšelė! Tu visai bejėgė. Palauk, nuimsiu antkaklį... Vargšelė Keti, jis kruvinai nutrynė tau kaklą...

Jos plonas kaklas buvo žaizdotas keliose vietose, ten, kur nutrynė grandinė, kurią tampė Pošaras. Landri atplėšė Katrinos marškinių gabalą ir padarė storą pagalvėlę, kurią padėjo tarp antkaklio ir kaklo. Tuomet pradėjo dildyti antkaklį didele atsinešta dilde. Fagoto kišenėse rakto nuo antkaklio nerado. Darbas vyko lėtai ir skausmingai, kad ir kaip Landri stengėsi būti atsargus. Šaižus dildės džeržgesys erzino ir taip įdirgusius nervus. Pagaliau antkaklis sutrūko, ir Katrina galėjo atsistoti. Ji norėjo pulti Landri į glėbį ir apkabinti jį, bet jis švelniai atstūmė ją.

- Padėkosi vėliau. Pirmiausia turime iš čia ištrūkti, ir kuo greičiau... Vargu ar čia dar yra sargų, bet neverta rizikuoti...

Jis apglėbė nusilpusią Katriną per liemenį ir nuvedė prie durų. Žengdama per slenkstį, Katrina kniubtelėjo ir nugriuvo. Ji buvo tokia išsekusi!

- Koks aš kvailys! - sušuko Landri. - Ar valgei šiandien?

- Ne... Nieko nevalgiau, tik atsigėriau vandens.

Landri išsitraukė iš kišenės gertuvą ir priglaudė prie Katrinos lūpų.

- Gurkštelk truputį! Tai vynas, iškart geriau pasijusi. Ir štai pyragaitis. Visai jį užmiršau.

Vynas bemat sušildė Katriną, širdis pradėjo plakti smarkiau. Ji prarijo pyragaitį ir pajuto tokį jėgų antplūdį, kad net pamėgino žengti keletą žingsnių. Tačiau tai buvo beviltiška. Ji sukniubo ant žemės ir išvėmė, ką buvo suvalgiusi.

- Taip, atrodo, reikės ieškoti kitos išeities, - tarė Landri.

Nieko netaręs, jis pakėlė ją ant rankų lengvai tarsi plunksnelę ir nubėgo žemyn laiptais. Akmeninius laiptus kur ne kur apšvietė į dervą geležiniuose įdėkluose įsmeigti nuodėguliai. Netrukus Landri su savo našta jau buvo kieme.

- Blogiausia jau praėjo, - sušnibždėjo jis kostelėjęs. - Šios pilies siena išgriuvusi, ten yra anga, pro kurią išlįsime.

Leisgyvė Katrina lyg pro miglą matė juodas sienas, ryškiai išsiskiriančias sniego fone. Sniegas baltomis juostomis buvo nuklojęs išgriuvusią sieną, kuria Landri kabarojosi vikriai kaip kalnų ožys. Greitai jie išlindo pro sieną, ir Katrina išvydo baltą lygumą po tamsiu dangumi. Dabar jie stovėjo kalvos pašlaitėje, kurios papėdėje kiūtojo keletas lūšnų nelyginant viščiukai po vištos sparnu. Stipriai spausdamas Katriną prie savęs, Landri švilptelėjo tris kartus. Iš už krūmų šmėkštelėjo šešėlis.

- Dėkui Dievui! - ištarė drebantis iš susijaudinimo balsas. - Kaip ji?

- Ne per geriausiai, - tarė Landri. - Ją reikia nedelsiant paguldyti į lovą.

- Viskas paruošta. Einam...

Nors ir nusilpusi, Katrina išplėtė akis, išgirdusi tą balsą. Ji buvo per daug išsikankinusi, kad kuo nors stebėtųsi, ir po pastarųjų siaubo dienų baiminosi, jog prarado nuovoką. Tačiau akys neapgavo: Sara sugrįžo taip pat netikėtai, kaip ir buvo išnykusi, išniro iš tamsos tarytum tai būtų savaime suprantama. Norėdama įsitikinti, kad ji tikra, Katrina pakėlė ranką siekdama prie jos palinkusio veido.

- Sara, ar čia tikrai tu? Sugrįžai?

Sara sugriebė jos ranką ir apibėrė ją ašaromis ir bučiniais.

- Jei žinotum, kaip man gėda, Katrina...

Bet Landri nutraukė šią išpažintį.

- Vėliau paaiškinsiu, kaip mes vėl susitikome, - tarė jis, stipriau apkabindamas Katriną. - Dabar turime eiti. Mes gerai matomės ant tos baltos sniego plynės, nors ir tamsu. Paliksiu tau Katriną, o paskui grįšiu sunaikinti pėdsakų.

- Kur mes einame? - paklausė Katrina.

- Netoli, nebijok... Tik į Maleną. Garenas niekuomet nesusiprotės ieškoti tavęs taip arti kalėjimo...

- Nereikia grįžti,- tarė Sara. - Aš pasirūpinsiu pėdsakais. Be to, - ji pakėlė į viršų pirštą, - vėl pradėjo snigti. Sniegas greitai užklos mūsų pėdsakus.

Aplink juos sukosi balti dideli dribsniai, vis smarkiau ir smarkiau besileidžiantys iš viršaus.

- Dangus mūsų pusėje! - linksmai šūktelėjo Landri. - Eime!

Jis nuskubėjo žemyn stačia pakriauše, kurios viršuje stūksojo niūri sena tvirtovė. Visur buvo tylu. Atrodo, tvirtovėje nebuvo kitų sargybinių, be dviejų šaltų lavonų, kurių kraujas jau buvo sukrešėjęs ant akmeninių grindų.

Kaimą Landri bėgte perbėgo. Sara žengė jam įkandin. Jie skubėjo prie namelio, stovinčio kalvos atšlaitėje pamiškėje, ten, kur spingsėjo silpnas žiburėlis. Mažas namelis buvo visas užpustytas ir panėšėjo į baltą pusnį, bet jo maži šviečiantys langeliai dvelkė namų jaukumu ir teikė viltį. Laiminga ir rami Katrina leido draugams ja pasirūpinti... Landri rankos buvo stiprios ir rūpestingos... Prie namo amtelėjo šuo. Atsivėrė durys ir pasirodė moters siluetas.

- Tai mes, - tarė Landri. - Viskas gerai...

- Išvadavai ją? - balsas buvo žemas, malonaus tembro. Moteris šiek tiek greblavo, tačiau jos burgundiškas akcentas buvo beveik nežymus.

- Greičiau, - tarė ji pasitraukdama atgal ir įleisdama juos vidun.

Septintas skyrius

Sara įtaria

Moteris, atidariusi Katrinai savo namų duris, buvo vardu Pakereta, ją laikė burtininke, tačiau ne tokia bjauria, nešvaria ir bedante, kaip pasakų ragana. Jos mažutis medinis namelis su plūktine asla buvo nepriekaištingai švarus, kaip flamandų biurgerio namas, o geležinis puodas, kabantis virš ugnies, žvilgėjo it sidabrinis. Pačiai Pakeretai nebuvo daugiau dvidešimties. Tai buvo viena iš tų baltaplaukių Burgundijos gražuolių, stiprių ir grakščių kaip jaunas medelis, kurių veido oda primena laukinę rožę, o tankūs plaukai - auksinius meldus. Pakeretos plaukai buvo tokie purūs ir vešlūs, kad jų nepajėgė paslėpti baltas drobinis kykas. Jos kūnas buvo puikus, pilnas ir aptakus, bet neapdribęs, oda lygi. Besišypsančios lūpos atverdavo nepriekaištingai baltus blizgančius dantis.

Katrina menkai suvokė, kur esanti. Įnešta į kambarį, ji pastebėjo tik du dalykus: linksmai šokinėjančią liepsną židinyje ir lovą - baltą kaip sniegas lizdelį už raudonų saržos užuolaidų, kur ją paguldė. Išgėrusi sriubą, kurią išvirė šeimininkė, Katrina nugrimzdo į sunkų miegą, ir visi siaubai ir kančios, kuriuos patyrė per keletą pastarųjų dienų, akimirksniu išdilo iš atminties. Ji apstulbo, kai kitą rytą atsibudusi pamatė, kad vietoj tamsaus ir niūraus kambario, kuriame kalėjo tvirtovėje, ją supa tokia jauki kaimiška aplinka.

Įtempusi atmintį, stengėsi prisiminti, kas iš tiesų atsitiko tą lemtingąją naktį: dviejų sargybinių mirtis, jos pabėgimas, stebuklingas Saros atsiradimas... Tačiau Landri stovėjo prie lovos, laukdamas, kol ji prabus; jis švelniai nusišypsojo, pamatęs, kaip atsimerkusi ji nustebo ir nusigando.

- Na, - švelniai tarė jaunuolis, - dabar nėra ko bijoti. Viskas gerai. Jūs čia visiškai saugi.

Atrodė, kad Katrinai sunku tuo patikėti. Jos akys klaidžiojo po kambarį, vis sugrįždamos prie ugnies, kurios jai taip stigo kalėjime. Nustojo snigti, netgi sušvito saulė. Blyški jos šviesa

atsimušė nuo sniego patalo ir tas spindesys užtvindė mažąjį namelį.

- Saulė... ir ugnis! - atsiduso Katrina silpnai šypsodamasi.

Tuo metu grįžo Sara su Pakereta, kurios buvo išėjusios į tvartą pamelžti ožkos. Atnešė keletą ritinių sūrio ir pusę kibiro pieno. Pamačiusi, jog Katrina jau prabudo, Sara puolė prie jos ir apkabinusi verkė ir aimanavo, kad jos ponia taip sumenko ir sunyko. Pakereta tuo tarpu smalsiai stebėjo bėglę. Landri pasakė, kad ši moteris - valstybės iždininko žmona ir visagalio Burgundijos hercogo meilužė. Tačiau Pakeretai sunku buvo tuo patikėti, žvelgiant į iškankintą būtybę, gulinčią priešais ją purviną, susivėlusiais plaukais. Netgi Sara, atslūgus susijaudinimui, žvelgė į Katriną apimta nevilties.

Kas galėtų pasakyti, kad šis išblyškęs veidas, tas sudraskytas ir kraujuojantis kaklas priklauso puikiajai poniai de Brazi?

- Koks siaubas! - sušnibždėjo ji. - Ką jis iš tavęs padarė, gailestingasis Dieve!

- Didžiausia nelaimė, kad ji baisiai nešvari! - linksmai tarė Landri. - Jumis dėtas, duočiau jai truputį pieno ir imčiau ją švarinti...

- Pašildysiu vandens, - tarė Pakereta ir, nusikabinusi nuo kablio kibirą, išėjo į šulinį vandens.

Kol Katrina gėrė pieną, o Sara ruošėsi ją maudyti, jie papasakojo, kaip ji čia atsidūrė. Landri papasakojo, kad jis sutiko Sarą Žako de la Mero smuklėje. Landri dažnai leisdavo ten vakarus. Sara ten pasirodė kaip tik tą dieną, pametusi čigoną, dėl kurio paliko Katriną, ir taborą Pako miškų apylinkėse.

- Ji nedrįso pareiti į tavo namus, - pridūrė jaunuolis.

- Man buvo gėda, jaučiausi kalta, - dorai prisipažino Sara. - Baisiai norėjau tave pamatyti, bet bijojau pažvelgti tau į akis. Visgi mane nenugalimai traukė į Dižoną, ir aš nuėjau pas Žako sužinoti, kas naujo. Sužinojusi, kad pradingai, pamaniau, jog išprotėsiu ir kad turbūt Dievas baudžia mane už tai, kad pamiršau savo pareigą. Išprašiau Landri leisti man ateiti ir padėti surasti tave.

- Mes tykojome paeiliui, - tarė Landri. - O kas buvo paskui - žinai. Tą naktį, kai palikau tave tvirtovėje, sugrįžau į Dižoną

Saros. O Pakereta... - jis prisitraukė merginą, apglėbęs ją per liemenį, ir smagiai pabučiavo į lūpas, - susipažinau su ja irgi Žako smuklėje maždaug prieš metus. Iki tol ji gyveno Fontenė su savo motina, bet senutę sučiupo ir sudegino kaip raganą. Pakereta turėjo bėgti. Ji pasislėpė pas Žako. Bet Dižone jautėsi blogai: jai reikia laisvės, kaimo. Žako turėjo pusbrolį, kuris kaip tik neseniai buvo miręs, ir Žako atidavė jai namelį, ir štai mes čia. Malenė jai nėra ko bijotis, nebent hercogas sumanytų atvesti čia kariuomenę ir sunaikinti visą kaimą.

- Bet kodėl jis turėtų tą daryti? - paklausė Katrina. - Juk ši vieta yra bažnyčios globoje. Maniau, kad ši žemė priklauso bažnyčiai. Argi tu man nesakei, kad tvirtovę valdo Sen Sin abatija?

- Taip, žinoma, nors kitas vienuolyno vyresnysis nuoširdžiai neigia šį ryšį, - juokdamasis tarė Landri. - Ir ši vieta iš tikro yra slėptuvė. Nors ir ne ta prasme, kurią teiki šiam žodžiui, greičiau priešingai. Čia niekas neužklysta dėl paprastos priežasties: kaime gyvena beveik vieni burtininkai. Visi tą žino. Tad viena mažiau ar daugiau - koks skirtumas. Pakeretai čia ramu, tyku, o tavo vyras žinojo, ką daro, uždarydamas tave senoje tvirtovėje. Geri žmonės nė artyn neina prie tų vietų, nebent kas priverstų. Kalbama, kad tvirtovėje vaidenasi, o kaimas - prakeiktas...

Kol Landri kalbėjo, Sara pripylė didelį kubilą karšto vandens ir pastatė jį prieš ugnį.

- Gana plepėti! - šūktelėjo ji, stumdama Landri prie durų. - Eik pasivaikščioti. Vyrai čia nereikalingi.

Landri atsidusęs užsivilko savo seną odinę striukę, užsikišo už juostos durklą ir švilptelėjo Pakeretos šuniui.

- Gerai, pasivaikščiosiu miške. Gal ką sumedžiosiu. Mėsos žiemą visuomet trūksta.

Jam išėjus, Sara padėjo Katrinai atsikelti ir nusivilkti sudriskusius marškinius, paskui pasodino ją į kubilą su šiltu vandeniu. Panirusi į vandenį, Katrina patenkinta atsiduso. Gerai išsimiegojusi patogioje lovoje, užvis labiau norėjo nusimaudyti. Dar niekuomet nesijautė tokia nešvari. Žvelgdama į savo odą ir plaukus, jautė gėdą ir pasibjaurėjimą. Dar keletas mėnesių tame kalėjime, ir ji būtų pavirtusi baidykle. Katrina mėgaudamasi

pasinėrė į vandenį, žiūrėdama pro langą, kaip Landri eina miško link, o šuo bėga iš paskos. Sara švelniai plovė sužeistas vietas ant kaklo ir tepė jas balzamu. Pakereta išėjo kartu su Landri, ir Katrina matė, kaip ji švelniai glaudėsi prie jaunuolio peties.

- Tai Pakereta, - tarė ji Sarai, - Landrio draugužė, kaip manai?

- Ji jo meilužė, ir man atrodo, kad yra beprotiškai jį įsimylėjusi. Bet nežinau, ką jis apie ją galvoja. Ar ją myli? Sunku pasakyti.

- Manai, ji iš tiesų ragana? Nepanaši į raganą...

- Sako, kad tai liga, kurią duktė paveldi iš motinos. Vis tiek niekas nepatikės, kad ji ne ragana.

- O ką tu manai?

Sara gūžtelėjo pečiais ir išmuilino skudurėlį, kuriuo maudė Katriną. Oda pamažu atgavo normalią spalvą, pasiliko tik mėlynės ir randai.

- Nežinau, nedrįsčiau tvirtinti, kad ne. Ji, matai, keista mergina. Aš dažnai mačiau ją pas Žako - vyrai jos prisibijojo - taip ji į juos žiūrėjo.

Prisiminusi keistas Pakeretos akis, - viena mėlyna, kita ruda,- Katrina pamanė, kad čia kažko esama. Tačiau greitai užmiršo savo šeimininkę: taip malonu buvo vėl pasijusti švariai! Sara padėjo išlipti iš kubilo ir pasodino priešais ugnį apdžiūti. Paskui atnešė dar vandens išplauti galvą. Katrina darė ką liepiama, paklusni kaip vaikas. Buvo taip malonu atsiduoti įgudusioms Saros rankoms, kaip tada, kai ji buvo maža. Purvas ir nuovargis, regis, bemat pasitraukė. Ji pasijuto tarsi atgimusi.

Sugrįžusi Pakereta sustingo ant slenksčio su glėbiu malkų rankose, išsižiojusi iš nustebimo. Katrina užsimerkusi sėdėjo ant suoliuko prie ugnies ir, regis, snaudė; rausvi atšvaitai krito ant jos kūno, susupto į baltą paklodę, matėsi tik nuogos grakščios kojos ir puikūs pečiai. Sara stovėjo jai už nugaros, šukuodama tankius auksinius plaukus, dar drėgnus, bet tokius plonus ir ilgus, kokių Pakereta nebuvo regėjusi. Ar gali būti, kad būtybė, dar vakar atrodžiusi pasigailėtina, krauju apsitaškiusi elgeta, pavirto šita nuostabia gražuole?

- Būk gera, uždaryk duris, - tarė jai Sara. - Šalta.

Pakereta paklusniai užtrenkė duris, bet jos akys negerai prisimerkė, ir Sara pastebėjo, kaip ji žiūrėjo į Katriną. Staiga nušvitęs Katrinos grožis Pakeretą paveikė kaip rimbo kirtis. Sara pajuto , kad merginos širdį graužia pavydas. Ji nutarė pernelyg nepasitikėti Pakereta ir slapta ją sekti.

Tą vakarą Landri grįžo vėlai, visas kruvinas, nešinąs jaunu šernu, kurį nudūrė durklu. Jis buvo baisiai nuvargęs, nors ir labai patenkintas. Bet pamatęs Katriną, vėl gaivią ir žavią, su kuklia mėlynos vilnos Pakeretos suknele, labai nudžiugo. Apkabino ją per liemenį ir pakėlė aukštyn.

- Taip jau geriau! - sušuko jis. - Kokia tu graži, mano Keti, pati puikiausia mergina pasaulyje! Tik per daug sulysusi... bet tai pataisoma...

Jis pabučiavo ją į abu skruostus ir pastatė ant žemės. Paskui atsisuko į Pakeretą.

- Aš alkanas, - tarė jis.

- Sriuba išvirta.

Merginos balsas buvo ramus, kaip lygus tvenkinio paviršius prie malūno, bet Sara pastebėjo pykčio žiburėlius jos akyse, kai Landri apkabino Katriną. Buvo aišku, kad mergina pavyduliavo, ir Sara abejojo, ar iš to bus kas gero.

Po vakarienės įvyko "karo taryba". Tvirtovėje kol kas visai nesimatė jokių gyvybės žymių; atrodė mažai tikėtina, kad jau aptikti du lavonai. Bet greitai turėjo grįžti Garenas, ir būtų neatsargu statyti Katriną į pavojų: kas nors iš kaimo gyventojų galėjo paskųsti, kad ji gyvena pas Pakeretą.

- Geriausia būtų duoti žinią monsinjorui Pilypui, - tarė Landri. - Bet tam reikia laiko. Jis dabar Paryžiuje.

- O mesiras de Rusė? - paklausė Katrina. - Argi jis ne Dižone?

- Manau, taip, bet jis negalės tau daug pagelbėti. Patinka tau ar ne, bet Garenas tebėra tavo vyras. Jis turi į tave visas teises, ir niekas, netgi gvardiečių kapitonas, negalės sutrukdyti jam vėl tave pasiimti. Hercogas - vienintelis žmogus, kurio Garenas neišdrįs nepaklausyti. Rytoj išvykstu į Paryžių...

Buvo aišku, kad tai protingiausias sprendimas, bet Katrinai buvo neramu: Landri išvyks! Kol jaunuolis buvo su ja, ji nieko

nebijojo. Jis buvo stiprus, narsus, linksmas! Visai kaip ankstesnysis Landri, kurį ji kažkada pažinojo.

- Kodėl negalėtume palaukti čia, kol sugrįš hercogas? Galbūt jis neilgam išvykęs?

- Negali žinoti, - tarė Landri. - Turėsiu keliauti ir surasti hercogą Paryžiuje. Tuomet jis galės pasirūpinti tavo saugumu, ir tai sutrukdys Garenui padaryti tau ką nors blogo. Jeigu nebūtum... tokioje padėtyje, pasiimčiau tave kartu, bet kelionė į Paryžių ilga, o keliai nesaugūs. Vienam man nieko neatsitiks, ir aš greičiau sugrįšiu. Na, prašau, nusišypsok. Tu puikiai žinai, kad rūpinuosi tavim labiau už viską pasaulyje!

Pastaruosius žodžius jis ištarė taip jausmingai, kad Sara nejučiomis žvilgtelėjo į Pakeretą. Ši rinko nuo stalo nešvarius indus; jos veidas buvo abejingas kaip akmuo.

- Aš suruošiu tave į kelionę, - tarė ji nežiūrėdama į Landri.

Tą naktį Sara (ji miegojo su Katrina lovoje, kurią joms didžiadvasiškai užleido Pakereta) staiga nubudo; ją pažadino tas šeštasis pojūtis, kuris būdingas klajoklių gentims. Ugnis buvo užgesusi ir namas skendėjo tamsoje, bet čigonė veikiau pajuto, negu pamatė, kad kažkas stovi prie lovos. Ji sulaikė kvėpavimą; Pakereta turėjo miegoti mansardoje virš jų, o Landri - tvarte su ožkomis ir savo arkliu. Toje lovos pusėje, kur miegojo Katrina, pasigirdo silpnas šnaresys. Sara galėjo prisiekti, kad ten kažkas yra. Ji jau buvo bešokanti iš lovos uždegti žvakės, bet tuo metu pasigirdo tylūs žingsniai; aiškiai girdėjosi, kad kažkas eina prie durų. Durys be garso atsidarė ir Sara pamatė moters siluetą. Paskui duris skubiai užtrenkė. Sara nelaukė. Ji užsimovė kojines ir batus, užsimetė skarą ir tyliai, kad nepažadintų Katrinos, išėjo paskui. Kaip tik tuo metu nuo vištidės pusės pasirodė Pakereta, ji kažką nešėsi po savo plačiu juodu apsiaustu. Sara vos spėjo pasislėpti šešėlyje. Burtininkė greitai ėjo miško link, kuris buvo už namo. Paėjėjusi tolėliau nuo namo, sustojo, užsidegė lempą ir nuskubėjo gilyn į mišką. Jos elgesys buvo toks keistas, kad Sara nusekė iš paskos. Kam prireikė Pakeretai išeiti iš namų tokią tamsią naktį?

Sutemus atšilo, sniegas ant žemės ir medžių šakų tirpo. Pakereta žengė sparčiai. Sara turėjo skubėti, kad neatsiliktų. Lempos šviesa, mirguliuojanti priekyje tarp medžių, rodė jai kelią. Mergina skubėjo vos matomu takeliu, lenkiančiu nuokalnę, pro didžiulius šlapius akmenis, mišku apaugusios kalno viršūnės link. Netikėtai lempos šviesa išnyko taip staiga, tarsi kiaurai žemę prasmego. Sara trumpam stabtelėjo, sutrikusi nepermatomoje tamsoje. Paskui nuėjo ton vieton, kur užgeso lempa. Pamažu jos akys apsiprato su tamsa, ir ji nesunkiai rado kelią. Greitai susivokė, kur pradingo šviesa. Keliukas ėjo palei masyvią uolą, kurioje buvo plyšys, toks siauras, kad pro jį vargiai galėjo pralįsti žmogus. Sara neabejojo, kad Pakereta pasislėpti galėjo tik tame plyšyje; minutę pasiklausė, ir jai pasirodė, kad išgirdo prislopintus balsus. Pasigailėjo, kad nepasiėmė jokio ginklo, bet drąsiai įsispraudė į plyšį ir pradėjo atsargiai žengti palei siaurą angą, kuri vedė į patį uolos centrą. Netrukus anga praplatėjo, tamsą perskrodė pilka šviesa, o balsai suskambėjo garsiau. Keistos maldos sklido kažkur iš žemės gelmių, iš tolimojo to keisto koridoriaus galo. Sara nuskubėjo pirmyn jau tvirtesniu žingsniu, nes kelias buvo apšviestas. Tunelis leidosi vis gilyn, žemė po kojomis buvo drėgna ir slidi, o oras šiltesnis. Paskui tunelis staigiai pasisuko, ir Sara atsidūrė priešais ryškiai apšviestą angą, pusiau užtvertą nugriuvusios uolos; greta rado akmenį, už kurio pasislėpė, norėdama pažiūrėti, kas ten vyksta.

Tai, ką išvydo, privertė ją skubiai persižegnoti. Anga uoloje vedė į didelę olą, kur kūrenosi ugnis. Ten matėsi kažkas panašaus į uoloje iškaltą altorių, ant kurio stovėjo negrabiai nutašyta medinė statula, vaizduojanti vyrišką būtybę su ožio galva; tarpuragyje degė trys juodos vaško žvakės. Tuzinas įvairaus amžiaus vyrų ir moterų valstietiškais drabužiais pusračiu sėdėjo parietę kojas abipus stabo. Jie nejudėjo, ir Sara būtų galėjusi palaikyti juos statulomis, jeigu ne daina. Senis ilgais kaip moters pilkais plaukais stovėjo priešais išsišiepusį stabą. Jis pasilenkė prie Pakeretos, susikišęs rankas į ilgo, juodo apsiausto, papuošto kabalistiniais simboliais, rankoves. Mergina atsismaukė gobtuvą ir klūpėjo priešais jį vienplaukė. Ji kažką jam kalbėjo, o jis atsakinėjo, bet Sara buvo per toli ir negirdėjo, apie ką jie

šnekėjosi. Ji pamanė netyčia pakliuvusi į Maleno raganų sueigą slaptoje šventykloje, kur jos garbino savo Viešpatį šėtoną.

Staiga Sara pamatė, kaip Pakereta seniui kažką padavė. Tai buvo auksinių plaukų sruoga, ir Sara suprato, kad jie turbūt Katrinos. Ragana nukirpo juos naktį.

Senis perskyrė sruogą į dvi dalis: vieną paslėpė kažkur savo drabužių klostėse, o kitą sudegino ir kruopščiai surinko pelenus. Tuomet Pakereta padavė jam juodą viščiuką (štai ko ji ėjo į vištidę). Burtininkas padėjo viščiuką ant altoriaus ir vienu peilio kirčiu nukirto jam galvą. Iš kaklo plūstelėjusį kraują jis suleido į medinį indą, dalį sumaišė su sudegintų plaukų pelenais, tuomet pridėjo į mišinį truputį miltų ir pakėlė tą šlykštų pyragėlį prie išsišiepusios stabo burnos.

Pakereta parkrito veidu į žemę, o raganų choras ritmingai siūbuodamas giedojo vis garsiau. Sara pasipurtė, norėdama nusikratyti nevalingai ją apėmusio negero jausmo. Ji suprato, kad Pakereta prašosi galingesnių jėgų pagalbos, negu jos pačios burtai.

Senis baigė užkeikimus ir atsisuko į Pakeretą. Pamirkęs pirštą į juodojo viščiuko kraują, ant jos kaktos nubrėžė kryžių. Paskui pasilenkė, pabučiavo į lūpas ir padavė jai maišelį su kažkokiais milteliais. Jis sušnibždėjo kažką jai į ausį ir parodė į išėjimą.

Tas mostas įspėjo Sarą: Pakereta rengiasi išeiti. Reikia sprukti, kol dar niekas jos nepastebėjo. Sara kiek įkerta pasileido prie išėjimo, atsitrenkdama į akmens sienas. Išbėgusi iš uolos, pasijuto daug geriau. Neklystantis instinktas žmogaus, gimusio ir užaugusio gamtos prieglobstyje, išvedė ją tiesiai į takelį, ir ji nuskubėjo juo norėdama pasiekti namus anksčiau už Pakeretą. Pagaliau miškas pasibaigė, priekyje matėsi namai. Buvo labai tylu. Katrina ramiai tebemiegojo. Sara nusirengė ir įsmuko į lovą. Pajutusi šalia savęs šaltą kūną, Katrina beveik prabudo. Ji kažką neaiškiai sumurmėjo, apsisuko ant kito šono ir vėl užmigo. Netrukus parėjo ir Pakereta. Šį kartą Sara budėjo, jos akys įsitempusios žvelgė į tamsą. Išgirdo girgždant laiptus, kuriais Pakereta lipo ant aukšto. Po kurio laiko mažasis namelis vėl nugrimzdo į tamsą, bet Sara niekaip negalėjo užmigti. Tai, ką ji pamatė, patvirtino, kad pavyduliaujanti Pakereta niekuo nepasibodės

norėdama pakenkti Katrinai. Sara netikėjo kaimo burtininkės kerais ir nė kiek nesijaudino, kad jie paveiks Katriną. Tiesiog reikia būti budriai. Bet ją neramino mažas maišelis, kurį senasis burtininkas davė merginai: gal jame nuodai?

Tačiau netrukus baimė išsisklaidė. Auštant, kai mažojo namelio langai ėmė švisti, Sara pamatė, kad Pakereta lipa laiptais žemyn. Ji neatkreipė jokio dėmesio į miegančiąsias. Įsibėrė į puodelį kvietinių miltų, įsipylė vandens ir padarė plokščius paplotėlius. Po to ėmė kepti juos geležinėje keptuvėje su ilga rankena. Pusiau prasimerkusi, Sara stebėjo ją ir gerai matė, kaip Pakereta subėrė į tešlą miltelius iš maišelio. Kai paplotėliai iškepė, Pakereta atpjovė keletą storų bryzų kumpio, pakabinto ant kablio kamine, suvyniojo viską į baltą skarelę ir įkišo ryšulį į kelionmaišį, kurį turėjo pasiimti Landri. Sara ironiškai nusišypsojo. Vadinasi, šie milteliai skirti Landri! Tuomet tai gali būti tik apžavų žolelės. Pernelyg švelnūs žvilgsniai, kuriuos jaunuolis svaidė į vaikystės draugę, matyt, paakino grėsmingąją meilužę griebtis magijos!

Po poros valandų Landri apkabino tris moteris ir linksmai šūktelėjęs "Iki pasimatymo!" įšoko į balną. Iš po žirgo kanopų į visas puses ištiško purvas. Katrinai buvo šiek tiek liūdna matyti, kaip jis šuoliais pasileido pro juodą, grėsmingą tvirtovę ir pranyko iš akių, aplenkęs kalno papėdę. Jis nusinešė visas jos viltis. Staiga Katrina suprato, kad beprotiškai nori pamatyti Pilypą. Tik su juo gyvenimas rodėsi ir lengvas, ir malonus...

Sniegą pakeitė lietus, kuris žemę pavertė šlapia buiza, kelius - pelkėmis, o šviesą - drėgnu pilku rūku, kabančiu už namelio langų it šlapia užuolaida.

Lauke pliaupte pliaupė, ir žemės gyventojai buvo apimti nevilties ir nuobodulio. Trys moterys, likusios po vienu stogu (jos neišeidavo iš namų dėl bjauraus oro), sutarė, kad sunku ištverti tokį atsiskyrėlišką gyvenimą. Lyti pradėjo beveik iškart išjojus Landri; taip griaudėjo, kad, atrodė, atkirs Katriną ir dvi jos tarnaites nuo viso pasaulio. Po kelių dienų gyventi pasidarė tiesiog nebepakenčiama.

Sara buvo suirzusi, Pakereta - nekalbi, o Katrina jautėsi nelabai smagiai, nors pati nesuprato kodėl. Kai pažvelgdavo į

langą, akys sustodavo ties pilimi, kurios niūrus siluetas stūksojo dangaus fone, - didžiulis, tylus pastatas, slepiantis tarp savo sienų dviejų lavonų paslaptį. Tačiau nuo jos pabėgimo ten nesimatė jokio judėjimo. Sara visą laiką buvo akyla - ar nesugrįžo valstybės iždininkas? Tačiau jis nesirodė. Tvirtovėje nesimatė jokių gyvybės ženklų.

Katrina pamažu atgavo jėgas. Dėl nėštumo jautėsi pavargusi, bet pykinimo priepuoliai praėjo baigiantis trečiam mėnesiui, ir šiaip jau viskas buvo gerai. Laiką stūmė triūsdama po namus. Jai patiko pačiai minkyti tešlą, mokėsi spausti sūrį iš ožkos pieno - paprastas darbas, nuo kurio seniai buvo atpratusi gyvendama Pergamentininkų gatvėje.

Maleno gyventojai, atrodo, buvo nematomi. Pirmąsias keturias dienas po Landri išvykimo pas Pakeretą išvis niekas neužėjo. Žemi kaimiečių nameliai tūnojo po žibančių čerpių stogais arba nerūpestingai užklotais šiaudų kūliais. Nesunku buvo įsivaizduoti, kaip jaukiai prie ugnies įsitaisę valstiečiai retkarčiais žvilgčioja pro mažutėlius langelius į siautėjančią stichiją.

Ir visgi penktąją dieną į Pakeretos namelį užėjo vyriškis. Pačios šeimininkės tuo metu nebuvo: ji buvo išėjusi į mišką žagarų. Prie židinio skalbusi Sara nusigando, atpažinusi aukštą senį, kurį matė miško oloje. Ji nesąmoningai atsistojo tarp svečio ir Katrinos, kuri sėdėjo prie akmeninės krosnies šalia židinio ir verpė.

- Ko norite, gerasis žmogau? - paklausė čigonė.

- Aš Pakeretos draugas. Ar jos nėra?

Sara mostelėjo į mišką.

- Ji ten, renka žagarus, bet galite palaukti, jei norite... - Jos balsas virptelėjo: pamatė, kad išblukusios mėlynos burtininko akys įsmeigtos į Katriną. Senis gūžtelėjo pečiais.

- Ne, užeisiu kitą kartą. Bet...

Ant slenksčio jis atsisuko.

- Galite jai pasakyti, kad Ževrė sugrįžo ir kad atliko, ko buvo prašiusi.

- O ką? - drąsiai paklausė Sara, kuriai vėl sukilo įtarimas.

Senis neaiškiai mostelėjo.

- O, nieko svarbaus. Ji supras. Gero jums vakaro.

- Gero vakaro.

Kai sugrįžo Pakereta, Sara abejingu veidu persakė senio žodžius. Ji pastebėjo, kad mergina nevalingai smarkiai nuraudo, ir tai patvirtino Saros nuojautas. Ji prisiminė, kaip senis paslėpė savo drabužio klostėse geltonų plaukų sruogą, kurią jam padavė Pakereta. Kodėl jis taip padarė? Kokiai nors apeigai? Vargu. Ne, kita plaukų sruoga, matyt, buvo skirta kažkam kitam. Bet kam? Visą naktį Sara nesudėjo akių, norėdama įspėti mįslę. Visgi paryčiais užsnūdo: miegas buvo gilus, kaip bedugnė, kurios nepasiekia nei garsas, nei šviesa. Ši būsena truko neilgai, tačiau kai prabudo, jau buvo įdienoję. Katrina atsikėlusi pjaustė kopūstus sriubai. Pakeretos niekur nesimatė.

- Kur ji? - paklausė Sara.

- Kas? Pekereta? Ką tik išėjo. Nesakė kur, bet mačiau einančią į kitą kaimo galą.

Katriną neramino Saros elgesys. Ji buvo kaip nesava, nervinosi, jaudinosi. Katrina matė, kad Sara visą laiką apie kažką mąsto. Katrina pasiūlė jai puodelį pieno, bet ši atsisakė.

- Pasakyk pagaliau, kas atsitiko? - neiškentė Katrina. - Šokinėji kaip katė ant karštos krosnies. Kas tave neramina?

Sara neatsakė. Ji įsistebeilijo į šiek tiek pragiedrėjusį dangų. Nors ir uždengtas debesų, bet jau nebe tokių tamsių kaip pirma. Kai kurie, nušviesti ryto saulės, atrodė švelniai rausvi. Liovėsi liję, bet visur telkšojo didžiulės balos, kuriose atsispindėjo dangaus spalvos. Staigaus impulso pagauta, Sara užsisiautė skraistę ir pasičiupo iš vakaro paruoštą padėklą su duonos kepaliukais.

- Einu į kaimo kepyklą, - paaiškino Katrinai. - Pakereta turėjo nueiti... nesuprantu, kodėl nepasiėmė duonos, jei jau išėjo į kaimą.

Nelaukdama Katrinos klausinėjimų, Sara šoko pro duris ir nuskubėjo purvinu keliu. Bendra kepykla stovėjo kaimo viduryje, tarp apsilaupiusios bažnytėlės ir senovinio akmeninio kryžiaus, kurio laipteliai buvo pažaliavę nuo laiko ir samanų. Iš čia atsivėrė vaizdas į kelią, kuris lenkė tvirtovę ir susijungė su kitu keliu, vedančiu į vakarus palei Ošo upę. Prie kepyklos jau buvo susirinkę keletas moterų, laukiančių savo eilės, kiekviena su pintine ant rankos. Visos buvo užsimetusios skraistes ir

užsidėjusios kykus. Jos mažai tesikalbėjo - trukdė šaltas vėjas - ir glaudėsi prie sienos kaip juodi paukščiai. Sara į jas nė nežvilgtelėjo. Jos skvarbios akys pastebėjo figūrą su pažįstama mėlyna suknele, sustingusią prie kelio, vedančio į tvirtovę. Ką veikė Pakereta ant seno romėnų pasienio akmens? Atrodė, ji laukė. Tačiau ko?

Staiga Sara aiktelėjo. Posūkyje pasirodė raitelių būrys. Jų buvo apie dvidešimt. Visi vilkėjo odinėmis striukėmis su metalinėmis blizgančiomis sagtimis. Priekyje jojo raitelis juodais drabužiais - Sarai beprotiškai ėmė daužytis širdis. Tas vyras juodais drabužiais, toks aukštas ir lieknas... Sara dar dvejojo, bet pamačius, kaip vyras sustojo ir pradėjo šnekėtis su Pakereta, o ši mostelėjo jam savo namo pusėn, abejonės išsisklaidė. Tas vyras - Garenas. Tai jo pasiuntė prakeiktoji ragana! Nors ir troško sučiupti Pakeretą ir užtvoti jai kaip reikiant už šlykščią išdavystę, Sara negaišo nė sekundės. Palikusi neiškeptą duoną prie šulinio, puolė namo. Plati skraistė plaikstėsi už jos nugaros kaip didžiuliai juodi sparnai. Katrina ramiai maišė sriubą, kai įlėkė uždususi išblyškusi Sara.

- Na, kas atsitiko? - paklausė Katrina.

Nieko netarusi, Sara nuplėšė nuo kobinio apsiaustą, užmetė jį Katrinai ant pečių ir ištempė ją iš namų pro mažas dureles į tvartą.

- Reikia bėgti! - išpyškino ji. - Garenas... joja čionai. Turbūt Pakereta paskundė... Ji veda jį čia!

Katrina taip išsigando, kad jai pakirto kojas.

- Bėgti? Bet kur? - sudejavo gailiai, su siaubu įsivaizduodama, kas jos laukia, jeigu vėl paklius į Gareno rankas. Akyse šmėkštelėjo baisūs vaizdai: kambarys tvirtovėje, kur buvo įkalinta, šiaudų gultas, grandinė, geležinis antkaklis, dviejų pabaisų lavonai...

- Dabar ne metas alpėti, - subarė Sara, - reikia bėgti, girdi? Negalima gaišti nė minutės. Į mišką, bėgam!

Ji sučiupo Katriną už rankos ir nusitempė paskui save, bijodama net pažvelgti į kelią. Baimė suteikė Katrinai stiprybės. Netrukus jos pasiekė miško laukymę ir pasislėpė tarp medžių. Nesusimąstydama Sara pasirinko takelį, kuriuo vakar naktį ji sekė paskui Pakeretą. Tikėjosi surasti slaptąją olą: buvo tikra,

kad ten Pakereta tikrai neišdrįs atvesti Gareno ir jo žmonių, - pabijos baisios bausmės, kurios, be abejonės, nusipelnys, jeigu jie aptiks medinį stabą su ožio galva. Kad ir kas nutiktų, reikia nusigauti į slėptuvę. Ten jos galės atsikvėpti.

Bėgdama Katrina pamatė, kad pavojus arčiau, negu ji manė: pro medžių kamienus jau matėsi raiteliai šalia Pakeretos namo... Ji išgirdo prunkščiant arklius.

- Greičiau! - sušnibždėjo Sara. - Greičiau!

Greitai bėgti buvo sunku: takelis kilo aukštyn, o po lietaus buvo labai slidu. Kareiviai taip išgąsdino Katriną, kad jos vos neištiko paralyžius. Netrukus uolos nuolauža uždengė baisų reginį, ir ji ėmė bėgti dvigubai greičiau. Pavojus buvo taip arti, kad girdėjosi sargybinių balsai. Pasigirdo Pakeretos šūksmas:

- Miške!.. Jos turbūt ten pasislėpė!

Po to kitas balsas - Gareno:

- Jokite pasiskirstę grupėmis!

- Tai Pakereta! - sušnypštė Sara. - Sugrįšiu pas ją vieną gražią dieną, tuomet pasigailės! Čia reikia pasukti iš takelio - regis, pažįstu tą vietą...

Ji kaip tik pamatė krūvą pilkų akmenų. Jei viską teisingai prisimena, tai turėjo būti tie patys, po kuriais slypi ola. Ant takelio stovėti buvo pavojinga. Ji privertė Katriną sekti paskui ją tarp medžių nukritusiais lapais, ant kurių nelikdavo pėdsakų. Tačiau einant tuo keliu, joms teko kabarotis akmenimis, ir Katrina labai pailso. Ji paslydo ant samanotos uolos ir nusidrėskė kelį. Sukandusi dantis kentėjo, kad nesuriktų. Tučtuojau prie jos pribėgo Sara, pakėlė už pažastų ir pastatė ant kojų.

- Klausyk, - sušnibždėjo Sara, stengdamasi padrąsinti Katriną. - Jie jau miške. Ten, viršuje, būsime saugios, bet reikia užlipti!

Saros raginimai ir baimė, kuri apėmė Katriną išgirdus mišku artėjančius kareivius, privertė ją įtempti paskutines jėgas. Reikėjo įveikti paskutinę kliūtį - didžiulį akmenį, po kuriuo matėsi anga į olą.

Katrina prigludo prie šlapios uolos, nusitvėrė už gervuogių krūmų ir ėmė šliaužti aukštyn - pačiu laiku. Tarp medžių šakų jau šmėkščiojo švytintys kareivių šalmai. Sara įstūmė Katriną į tunelį, vedantį gilyn į požeminę olą, o paskui šaka užlygino

visus pėdsakus, įsispaudusius drėgnoje žemėje. Tunelyje nebuvo labai tamsu. Pro plyšius viršuje sklido pakankamai šviesos, ir moterys galėjo eiti tolyn po žeme. Jos laimingai pasiekė didžiąją olą. Skliautuotose lubose žiojėjo skylė, apaugusi gervuogėmis, tad ola buvo šiek tiek apšviesta.

Kai akys apsiprato su prieblanda, viskas išryškėjo. Katrinos žvilgsnis užkliuvo už medinio stabo, ir Sara vos suspėjo užspausti jai burną ranka, kad toji nesuriktų.

- Tyliau! - sušnibždėjo ji. - Jie netoli. Tiesa, nemanau, kad Pakereta išdrįstų juos atvesti čia. Tai per daug rizikinga...

Katrina apžiūrinėjo šlykštų piktą dievuką, jos akys išsiplėtė iš siaubo. Pirmą kartą išvydo tokią pabaisą, ir sunku pasakyti, kas išgąsdino labiau - stabas ar persekiotojai.

- Kas tai? - paklausė ji drebančia ranka rodydama į statulą.

- Šėtonas! - atsakė Sara. - O ši ola - Maleno raganų susirinkimo vieta. Vakar naktį aš pasekiau mūsų draugę Pakeretą. Tyliau! Girdžiu žingsnius... Jie turbūt visai arti.

Iš tikrųjų kareiviai, matyt, buvo visai netoliese. Tačiau bėglėms sunku buvo suprasti, kur jie yra. Tai atrodė, kad jie visai šalia, tai - kad toli. Sara ir Katrina prisiglaudė viena prie kitos, sulaikiusios kvėpavimą. Katrina girdėjo, kaip daužosi jos širdis: ji plakė taip garsiai, tarsi dūžtančios bangos į krantą.

- Jei jis vėl mane sučiups, aš nusižudysiu, Sara... Prisiekiu, nusižudysiu, - sušnibždėjo ji apimta tokios nevilties, kad Sara ramindama suspaudė jai ranką. Sara jautė, kokia įsitempusi jos draugė. Ji baiminosi, kad Katrina neištvers ir užstaugs kaip į kampą užspeistas žvėris, jeigu joms teks čia pratūnoti ilgesnį laiką. Pati Sara irgi vos ne vos laikėsi nesurikusi: iš už medinės statulos išniro juoda figūra.

- Nestovėkite ten, - pasigirdo ramus balsas. - Eime su manimi.

Žmogaus veido tamsoje nesimatė.

Dvi moterys buvo tokios nusigandusios, kad neįstengė ištarti nė žodžio. Bet kai žmogus priėjo arčiau ir Sara pamatė jo veidą, ji nevalingai atšlijo - tai buvo vyriausiasis burtininkas Ževrė. Jis, matyt, suprato, ką ji jaučia ir, palingavęs galvą, paėmė čigonę už rankos.

- Nebijok! Gali manimi pasitikėti: Ževrė niekuomet neišdavė to, kuris ieškojo prieglobsčio po jo stogu.

- Galbūt, - šaltai tarė Sara staiga susitvardžiusi. - Bet pirmiausia norėčiau žinoti, ką padarėte su plaukų sruoga, kurią vakar vakare jums davė Pakereta. Su ta, kurią paslėpėte drabužio klostėse.

- Mano sūnėnas nugabeno ją į Dižoną. Ją atidavė sinjorui de Brazi, kaip įrodymą, kad jo žmona slapstosi kaime, - ramiai atsakė jis.

- Ir jūs drįstate tai prisipažinti! - pasipiktinusi sušuko Sara. - Manot, kad būsiu tokia neatsargi ir patikėsiu jums savo ir mano šeimininkės gyvybę?

- Neturite pasirinkimo. Be to, padėtis dabar pasikeitė. Pakereta manė galinti paniekinti šventus svetingumo įstatymus ir išduoti svečią, ieškantį prieglobsčio po jos stogu. Ji manęs prašė pagalbos nugalėti jos priešą, ir aš padėjau. Tačiau dabar jūs mano namuose ir prašote užtarimo, juk aš čia gyvenu. Padarysiu viską, ką galiu, kad išgelbėčiau jus. Ar einate? Pakereta jūsų taip stipriai neapkenčia, kad ryšis atvesti kareivius čia.

Katrina klausėsi Saros ir senio pokalbio, daug ko nesuprasdama, bet čia įsikišo.

- Reikia eiti su juo! Nebus blogiau, negu vėl pakliūti į Gareno rankas!

- O jeigu išduos?

Katrina pažvelgė į Ževrė akis ir, matyt, nusiramino, nes jos balsas dabar nuskambėjo ryžtingai:

- Neišduos. Tikiu juo. Mano gyvybė ar mirtis jo amžiaus žmogui neturi reikšmės, ypač tokiam, pasirinkusiam vienatvę gamtos prieglobstyje.

- Dėkui, jaunoji moterie. Tu išmintinga, - rimtai tarė Ževrė.

Jis nusivedė moteris už statulos, kur buvo dar vienas praėjimas - ilgas, siauras tunelis, vedantis į kitą olą, kurioje, pasirodo, jis gyveno. Tai buvo keistas, šykščiai apstatytas būstas: šiaudų čiužinys, keletas kėdžių prie visokiu šlamštu apversto stalo, krūva apdulkėjusių knygų kampe, šalia įkaitusios krosnelės.Toje landynėje tvyrojo keistas dūmų kvapas, sumišęs su sieros garais; šviesą

skleidė tik krosnelės ugnis ir plyšiai uoloje. Ževrė pasodino savo viešnias ir pripylė dvi lėkštes tirštos sriubos iš katiliuko.

- Valgykite! - paliepė jis. - Paskui galėsite pailsėti, kol sutems. Tuomet nuvesiu jus iš Maleno slaptu keliu į tokią vietą, kur kareiviai jūsų neras.

Katrina sugriebė ranką, pastačiusią priešais ją lėkštę sriubos.

- Ar galėsiu kada nors atsidėkoti jums už tai, ką padarėte?

Senis blankiai nusišypsojo.

- Jeigu užgesinsite ugnį, kai hercogui šaus į galvą iškepti mane gyvą! Tačiau aš viliuosi užbaigti savo dienas čia, motinos žemės prieglobstyje... Valgyk, mažyle, o paskui pamiegok. Tau reikia ir vieno, ir kito.

Katrinai nieko daugiau ir nereikėjo. Išvalgiusi sriubą, ji išsitiesė ant šiaudinio čiužinio ir tučtuojau užmigo. Ževrė atsisuko į Sarą.

- O tu? Ar nenori numigti? Ar manimi nepasitiki?

- Pasitikiu, - taikiai atsakė Sara, - bet negaliu miegoti. Pasikalbėkime, jei neturi ko veikti.

Kai atėjo naktis ir patekėjo mėnulis, Ževrė pažadino Katriną, pripylė visiems po lėkštę sriubos. Po to užsigobė juodą apsiaustą, pasiėmė tvirtą lazdą ir užgesino ugnį.

- Eime, jau metas.

Ilgam Katrinai įsiminė ta nakties kelionė per seną mišką. Ji nebebijojo. Miškas buvo toks taikus! Pro šakas matėsi mėnulis, skleidžiantis melsvą šviesą. Miške viešpatavo kerinti tyla. Aukšti medžiai buvo panašūs į paslaptingos bažnyčios kolonas, o iš tamsių šešėlių vis atsklisdavo medžiojančio žvėries riksmas arba paukščio sparnų šnaresys. Miškakirčio kirvis dar nebuvo palietęs to pirmykščio miško, jis tebebuvo išsaugojęs savo laukinį žavesį. Didžiuliai ąžuolai augo pramaišiui su juodomis pušimis; tai šen, tai ten iš žemės kyšojo uolos, apžėlusios gervuogynais ir samanomis. Retkarčiais pasigirsdavo upelio čiurlenimas, bet tyla buvo tokia nuostabi, tokia raminanti, kad Katrina stengėsi nekvėpuoti, nenorėdama jos sutrikdyti.

Ji ėjo paskui Ževrė, kuris slinko pirmyn sunkia, vienoda eisena valstiečio, tausojančio jėgas. Sara ėjo paskutinė. Katrina prisiminė, kad ji net nepaklausė Ževrė, kur jis jas veda. Visa

tai tuo metu atrodė nesvarbu. Svarbiausia - būti laisvai ir jaustis saugiai. Katrina būtų valandų valandas taip ėjusi paskui Ževrė. Jis žengė nesustodamas, tiesiai, nekreipdamas dėmesio yra takelis ar ne. Atrodė, pažįsta kiekvieną medį, kiekvieną akmenį. Kartais jų kelią perkirsdavo elnias ar šernas. Žvėrys akimirkai sustingdavo, tarsi atpažindami senį. Tarp miško gyvūnų jis atrodė panašus į piemenį savo bandoje.

Kiekviena savo esybės ląstele Katrina jautė pavasarį bundančioje gamtoje. Pavasario artėjimą juto juo aštriau, kad pati laukėsi kūdikio. Gyvybės tvinksniai pulsavo šlapios žolės kvape, išburkusiuose pumpuruose ant juodų šakų bei žvėrių, ieškančių savo draugės, riksmuose.

Aušra Katriną ir jos palydovus pasitiko ant riaumojančios upės kranto. Dideli pilki bangų skalaujami akmenys, sudėlioti lygiais tarpais, ženklino brastą.

- Tai Siuzonas, - tarė Ževrė, lazda rodydamas į upę. - Čia jus paliksiu. Perėjusios brastą, traukite tiesiai šiaurėn. Maždaug už dviejų mylių yra Sen Sin abatija, ten rasite prieglobstį pas priorą mesirą Žaną de Blezi. Jis geras ir gailestingas, priims jus širdingai.

Šis pasiūlymas, regis, nelabai pradžiugino Katriną. Ji paprieštaravo, kad būtent Sen Sin abatas yra Maleno pilies šeimininkas, ir jis leido Garenui ją ten įkalinti. Bet Ževrė atmetė tą pastabą.

- Esu įsitikinęs, kad mesiras Žanas nežinojo, kaip ponas valstybės iždininkas rengiasi pasinaudoti jo nuosavybe. Tikriausiai Garenas sugalvojo kokį nors asmeninį pretekstą prašydamas pilies. Nebijokite eiti į Sen Sin. Net jei būtumėt mirtinas jo šeimos priešas, Žanas de Blezi priimtų jus nedvejodamas. Jo akimis, kiekvienas bėglys, suklupęs prie jo bažnyčios slenksčio, pasiųstas Dievo, ir net pats hercogas neišdrįstų priversti jį išduoti svečią. Jums negalima keliauti keliais, jums reikia saugios priebėgos. Katrina svarstė. Ilgas ėjimas ją nuvargino: jie įveikė daugiau kaip dvi mylias, ir kelias buvo sunkus. Pamažėl jos veidas pragiedrėjo. Ji prisiminė, kad Žanas de Blezi - Ermengardos pusbrolis, ir tai ją nuramino. Be to, Ževrė, žinoma, buvo teisus sakydamas, kad jai negalima ilgai klajoti. Kas nors gali pasielgti

taip pat kaip Pakereta ir ją išduoti. Garenas turtingas. Jis nepašykštės kelių kapšelių aukso, kad sučiuptų ją. Jaunoji moteris ištiesė seniui ranką.

- Jūs teisus. Eisiu į Sen Sin. Bet jeigu kaime pamatysite vaikiną žaliais drabužiais, vieną iš hercogo žmonių...

- Žinau, - nutraukė ją Ževrė. - Pakeretos meilužis. Aš pasakysiu jam, kur jūs. Jis sugrįš jūsų, tiesa?

- Taip. O dabar noriu jums padėkoti. Dabar neturiu kuo atsilyginti, bet galbūt vėliau galėsiu...

Ževrė nutildė ją rankos mostu.

- Aš nieko neprašau ir nieko iš jūsų nesitikiu. Padėdamas jums, tik ištaisiau tą blogį, kurį Pakereta privertė mane jums padaryti. Dabar esame atsiteisę. Linkiu jums laimės...

Senis nuskubėjo atgal tuo pačiu keliu, kuriuo jie atėjo. Katrina ir Sara žiūrėjo, kaip tiesi jo figūra pranyksta tarp medžių.

- Einam, - tarė Sara.

Ji žengė ant brastos akmenų, kurie vos kyšojo iš putojančio vandens. Upę perėjo be nuotykių. Kitame krante moterys užkando duonos, kurios jiems davė Ževrė, atsigėrė upės vandens ir rengėsi keliauti toliau. Sara nupjovė dvi stiprias šakas ir padarė iš jų lazdas, kurių vieną padavė Katrinai.

- Mums reikia nueiti dar dvi mylias, o kelias nelengvas, - tarė ji.

Žingsniuodamos viena paskui kitą, jos lėtai kopė aukštyn iš Siuzono upės slėnio Sen Sin link. Tekėjo saulė, aušo pirmas saulėtas rytas po pastarųjų apsiniaukusių dienų. Neilgai trukus bundanti gamta jau maudėsi auksiniuose saulės spinduliuose.

Po kelių valandų gilioje dauboje, kur linksmai vinguriavo upelis, Sara ir Katrina pamatė pilką Sen Sin abatijos stogą, aukštą kvadratinį bokštą, kurį vainikavo abatijos bažnyčios kupolai, o žemiau, kaip būrelį viščiukų, besislepiančių po raibos perekšlės sparnu, - rudus namelių stogus su baltais dūmų kamuoliais.

- Atėjome! - sušuko Sara. - Dėkui Dievui!

Jos ėmė leistis nuokalne žemyn abatijos link, neatplėšdamas akių nuo bokšto; darbininkai kaip tik baigė darbą; skambėjo varpai, kviesdami vienuolius į pamaldas, aukšti iškilmingi garsai

aidžiai gaudė tyloje. Nors vidurdienį jos truputį pasiilsėjo, Katrina buvo visai išsekusi, beveik nejautė kojų, žengė kaip miegodama; gėlė tas vietas, kurios buvo nutrintos suplyšusių Pakeretos batų. Tačiau Gareno baimė buvo stipresnė už bet kokį skausmą. Kad ir pavargusi, ji beveik skriete skriejo nuo kalno į abatiją, svajodama pasislėpti už tų aukštų sienų ir apie šiaudų guolį, kur būtų galima atsigulti.

Po pusvalandžio bėglės sukniubo priešais abatijos geležimi kaustytas juodo ąžuolo duris. Kaimo moterys įtartinai dėbčiojo į nepažįstamąsias sudraskytais drabužiais, išvargusiais veidais. Aplink susispietė minia smalsuolių, kurie sekė paskui jas per kaimą. Šiame turtingame nedideliame miestelyje su dailiai prižiūrimais sodeliais ir pilnomis vištidėmis nemėgo elgetų. Berniūkščiai ėmė rankioti nuo kelio akmenis. Katrina suprato, koks pavojus joms gresia. Sara su savo mėlynai juodais plaukais ir tamsia oda visai nekėlė valstiečiams pasitikėjimo.

Baimė, kurią Katrina slopino nuo pat jos pagrobimo momento, staiga vėl užliejo lyg banga. Nuleidusi galvą ji prisiglaudė prie Saros, kad išvengtų akmenų, kurie jau lėkė jų pusėn. Bėglės pakliuvo į spąstus tarp jas apsupusių valstiečių ir uždarų abatijos vartų, į kurias jos žvelgė kaip užpjudyti žvėrys. Sarai pasirodė, kad viename iš mažų bokšto langelių šmėkštelėjo skusta vienuolio galva. Apglėbusi Katriną ir ją pridengdama, ji kimiai šūktelėjo:

- Priglauskite! Vardan visų šventųjų!

Dar vienas akmuo nukrito šalia, bet didžiuliai vartai iš lėto prasivėrė. Pasirodė niūri vienuolio figūra juodais drabužiais. Trečias akmuo, paleistas į moteris, nukrito prie jo kojų. Jis pastūmė jį sandalo nosimi ir griežtai pažvelgė į berniūkščius ir kaimo moteris, paskui priėjo prie Saros ir Katrinos, vis dar įsitvėrusias viena kitos.

- Įeikite! - tarė jis iškilmingai. - Čia jums bus saugu.

Bet Kartina nebeišlaikė to paskutinio išmėginimo ir neteko sąmonės. Ją nunešė į vienuolyno svečių namus.

Aštuntas skyrius

Užpuolimas

Žanas de Blezi, Sen Sin vienuolyno abatas, pasirodė esąs toks, kaip nupasakojo Ževrė, tai yra nepaprastai kilnus žmogus. Moterys paprašė jo priglausti vienuolyne, ir jis sutiko, neuždavęs nė vieno klausimo. Tačiau sužinojęs, kad viena iš moterų, apgyvendintų svečių name (abatijos dalis, skirta seniams ir ligoniams), nori su juo pasikalbėti, šiek tiek nustebo. Nors ir nešiojo skustą tonzūrą ir vienuolišką drabužį iš šiurkščios juodos medžiagos, jis niekuomet negalėjo įveikti tam tikros paniekos žemesnio sluoksnio žmonėms ir elgetoms, kad ir koks nuolankus buvo mazgodamas jiems kojas per Didįjį Ketvirtadienį ir klūpėdamas dulkėse priešais juos. Tačiau ši moteris pasisakė pažįstanti jo pusseserę Ermengardą de Šatovilen, tad jis paliepė atvesti ją kitą rytą į bažnyčią, kur žadėjo pasikalbėti po pamaldų.

Baigiantis pamaldoms, Katrina jau stovėjo atsišliejusi į vieną iš antkapinių plokščių, sustatytų palei sieną, ir kantriai laukė. Pamačiusi besiartinantį kilmingos išvaizdos jauną vienuolį, impozantiško stoto su griežta juoda sutana, virš kurios matėsi pailga galva su pilkų plaukų karūna ir plėšraus paukščio profiliu, ji atsiklaupė, bet galvos nenulenkė. Abatas stovėjo priešais ją susikišęs rankas į rankoves ir susimąstęs žvelgė į dailų veidą, apgaubtą sunkių auksinių kasų.

- Norėjote su manimi pasikalbėti, - tarė jis. - Aš jūsų paslaugoms.

- Šventasis tėve, - kreipėsi į jį Katrina. - Esu skolinga jums už savo gyvybę. Vakar atvėrėte vienuolyno vartus dviem nelaimingosioms, prieglobsčio ieškančioms moterims. O dabar turiu prašyti jūsų pusseserės vardu toliau mums padėti.

Plonas Žano de Blezi lūpas iškreipė skeptiška šypsena. Kažkas buvo ne taip: ši skarmaluota valstietė ir jos teiginys, kad yra pažįstama su viena įtakingiausių provincijos moterų, be to, jos tartis nepaprastai gera ir maloni išvaizda.

- Jūs pažįstama su ponia de Šatovilen? - Tai mane stebina.

- Ji mano draugė, artima draugė. Šventasis tėve, jūs nepaklausėte, kas aš ir iš kur. Mano vardas Katrina de Brazi, aš buvau amžiną atilsį hercogienės Margaritos freilina. Ten ir sutikau Ermengardą. Jeigu dabar matote mane tokią, apdriskusią bėglę, tai todėl, kad ką tik ištrūkau iš baisaus kalėjimo, kur mane uždarė mano vyras... jūsų pilyje Malene.

Abatas paniuro. Jis pasilenkė ir padėjo Katrinai atsistoti. Pastebėjęs, kad kai kurios kaimo moterys smalsiai dirsčioja jų pusėn, nusivedė ją į zakristiją.

- Eime, ten galėsime ramiai pasikalbėti.

Įėjus į nedidelį kambarį, kvepiantį smilkalais, švęstu vandeniu ir iškrakmolytais drabužiais, jis parodė jai kėdę, o pats atsisėdo ant suolo aukšta atkalte ir jauniems patarnautojams davė ženklą išeiti.

- Papasakokite man savo istoriją. Pirmiausia, kodėl jus uždarė Malene?

Lėtai, kruopščiai rinkdama žodžius, kad nepalaikytų jos beprote, Katrina papasakojo savo istoriją. Pasirėmęs ranka, abatas nepertraukinėdamas klausėsi. Istorija buvo fantastiška, nepanaši į tikrovę, bet žydros moters akys buvo nuoširdžios.

- Nežinau, ką man dabar daryti, - tarė Katrina, baigusi pasakoti. - Mano kaip žmonos pareiga - likti su vyru ir paklusti jam. Tačiau tai tolygu savižudybei. Jis mane tiesiog užrakins kalėjime, iš kurio niekuomet neištrūksiu. Pats hercogas...

Abatas greitai uždėjo savo sausą ranką ant Katrinos rankos ir nutraukė ją.

- Nebesakykite nieko, mano vaike. Privalote suprasti, kad aš negaliu pritarti jūsų santykiams su hercogu. Turiu prisipažinti, jūsų atvejis gana sudėtingas, kad šventikas galėtų pasakyti savo nuosprendį. Jūsų vyras turi į jūs šventas teises ir jeigu pareikalaus sugrįžti, negalėsiu jam atsakyti. Bet, kita vertus, sakote, kad jūsų gyvybei gresia pavojus, ir prašote prieglobsčio...

Abatas atsistojęs ėmė lėtai vaikštinėti pirmyn ir atgal baltomis akmeninėmis plokštėmis. Katrina sunerimusi žvelgė į jį.

- Neatiduokite manęs jam, šventasis tėve! Maldauju! Jeigu jums gaila nelaimingos moters, neatiduokite manęs Garenui. Prisiminkite, aš laukiuosi kūdikio, o jis nori jį nužudyti...

- Žinau! Paklausykite, aš negaliu nuspręsti per kelias minutes. Noriu ramiai visa tai apgalvoti ir išanalizuoti visus įmanomus šio sunkaus uždavinio sprendimus. Pranešiu, ką būsiu nusprendęs. O kol kas galite čia pasilikti. Pasirūpinsiu, kad jus ir tarnaitę atskirtų nuo ligonių ir apgyvendintų kitame kambaryje.

- Bet, šventasis tėve... - pradėjo Katrina, toli gražu nesijausdama rami.

Jis mostu sustabdė ją ir parodė į kryžių virš jos galvos.

- Eikite su Dievu, mano vaike. Jūs esate Dievo valioje.

Tęsti pokalbio nebuvo prasmės. Katrina ir nemėgino, bet, priėjusi prie Saros, buvo kur kas labiau sunerimusi, negu atrodė. Jeigu abatas nuspręs, kad jos vieta šalia vyro, tai niekas, ji buvo įsitikinusi, negalės išgelbėti jos iš baisios lemties, baisesnės už pačią mirtį. Tačiau ar galės šventikas išskirti tai, ką sujungė Dievas? Ar galės neišduoti vyrui žmonos? Katrina nebuvo visiškai tikra, kad jis patikėjo jos pasakojimu. Abatas nepažinojo jos ir neturėjo galimybės sužinoti, ar ji priklauso toms sugedusioms moterims, kurių palaidas gyvenimas užtraukia gėdą jų šeimoms, ir dažnai tenka griebtis rūsčių priemonių. Ji gailėjosi, kad nepaprašė leisti parašyti Ermengardai, kad ši už ją laiduotų.

Tačiau pasirodė, kad po asketiškais vienuolio bruožais slypėjo kur kas subtilesni jausmai, nes kitą vakarą abatijos vartai atsidarė suskambėjus skardiems trimitų garsams, ir į abatijos vidinį kiemą apsupta dulkių debesies įlėkė raitelių kavalkada. Priekyje ant didžiulio balto žirgo, pliaukšėdama rimbu su auksine rankena, jojo stambi moteris tamsiai raudonu kostiumu; šokdama nuo arklio ji vos nenusisuko sprando. Tai buvo Ermengarda de Šatovilen!

Šūktelėjusi iš džiaugsmo, grafienė puolė į Katrinos glėbį. Ji verkė ir juokėsi ir buvo tokia susijaudinusi, kad Sarą apkabino taip pat širdingai, kaip ir Katriną. Paskui tarė savo draugei:

- Mažoji nenaudėle! Kur, velniai rautų, buvai? Aš tiek savaičių ėjau iš proto, taip jaudinausi! Prakeikimas!

- Būčiau dėkingas, jeigu peržengusi mano vienuolyno slenkstį, nustotumėt keiktis kaip kareivis, Ermengarda, - pasigirdo ramus abato balsas. Jis ką tik buvo priėjęs, kai sužinojo atvykus savo pusseserę. - Kai rašiau jums laišką, nežinojau, kad suteiksite

mums garbę savo apsilankymu. Negaliu neprisipažinti, kad esu sužavėtas...

Didingos vienuolyno viršininko manieros Ermengardai neįkvėpė pamaldumo, kaip buvo galima laukti. Ji nusijuokė jam į veidą:

- Kaip jums ne gėda meluoti? Tokiam vienuoliui, kaip jūs? Tai juokinga! Juk žinote, kad nė kiek nesidžiaugiate mano pasirodymu. Aš labai triukšminga, užimu daug kambarių ir sutrikdau jūsų respektabilų ramų egzistavimą. Tačiau dabar padėtis rimta, ir galiu jus įspėti, kad jūsų gyvenimas taps dar neramesnis nė nebaigus mūsų pokalbio.

- Bet kodėl? - paklausė išsigandęs abatas.

- O todėl, mano drauge, kad jeigu ketinate vargšą kūdikį atiduoti tam niekšui, jos vyrui, tai tik per mano lavoną, - tarė Ermengarda, ramiai nusimovė kelionines pirštines ir, iš maišelio išsitraukusi didelę šilkinę išsiuvinėtą nosinę, energingai nusišluostė veidą. - O dabar tegu paduoda pietus. Mirštu iš alkio. Be to, turime pasišnekėti su Katrina be pašalinių.

Tad, savo griežtos pusseserės pastatytas į vietą, Žanas de Blezi atsidusęs pasitraukė. Tačiau dar nespėjus jam nueiti iki durų, iš vidinio kiemo vedančio į jo apartamentus, Ermengarda vėl jį pašaukė:

- Nepamirškite, pusbroli: jeigu Garenas de Brazi pasirodys prie vartų, uždarykite juos ir neįleiskite!

- Bijau, kad neturiu teisės šitaip pasielgti.

- Na, šiuo atveju turėsite eiti į kompromisą su savo sąžine. Reikia viskam pasirengti ir netgi apginkluoti vienuolius, kad atlaikytume ilgą apsiaustį. Leiskite jums priminti, kad teisė suteikti prieglobstį nesulaužoma, ir netgi pats karalius privalo šito paisyti. O be to, geriausias būdas įsigyti mirtiną priešą Pilypo Burgundiečio asmenyje - atiduoti ponią Brazi į jos žavingojo vyro rankas.

- Jūs nepakenčiama, Ermengarda, - atkirto abatas. - Kokia apsiaustis! Apie ką čia kalbate!

Tai, ką abatas palaikė Ermengardos fantazijomis, greitai ėmė pildytis. Kai vakare varpų gausmas pakvietė vienuolius iš lauko darbų ir jie išsirikiavo poromis po vienuolyno skliautais sugiedoti Viešpaties garbei, kai tarnas su trenksmu užvėrė masyvius abatijos vartus, o Ermengarda, Katrina ir Sara buvo pakeliui į koplyčią

vakarinėms pamaldoms, Sen Sin link šuoliavo grėsminga kavalkada ir greitai pasigirdo smūgiai į abatijos vartus.

Tai buvo iki dantų ginkluota banditų gauja. Jie turėjo ilgas ietis, didžiulius palašus ir karo kirvius, jojo ant stambių karo žirgų, pripratusių vežti šimtus svarų ginkluotės, neskaitant raitelio. Iš grėsmingos išvaizdos nesunku buvo suprasti, kad jie priklauso siautėjančioms plėšikų gaujoms, pasirengusioms tarnauti kiekvienam, kas turi pakankamai ekiu. Visi jie buvo galvažudžiai, nepaisantys jokių įstatymų. Jų nusikaltimai atsispindėjo kiekviename šiurkščių veidų bruože. Odinės striukės su metalinėmis plokštelėmis buvo nutaškytos sudžiūvusiu krauju, o stiprūs plieniniai šalmai įlenkti ir subraižyti. Tai buvo grėsminga gauja, kelianti žmonėms siaubą, ir kai jie prašuoliavo pro Sen Sin, gyventojai susislėpė savo namuose, užsibarikadavo ir drebėdami ėmė melsti Dievo, kad apgintų nuo įniršusių banditų. Gauja pasirodė taip netikėtai, kad žmonės nesuspėjo duoti pavojaus signalo ir pasislėpti už abatijos sienų, kaip buvo įprasta anais laikais. Gyventojai jau seniai gyveno taikoje išmintingo hercogo dėka ir buvo pamiršę, kaip gelbėdavosi anksčiau. Valstiečiai išsislapstė už savo siaurų langelių, pro kuriuos stebėjo įsiutusius karius, triukšmingai jojančius vakaro prieblandoje.

Būrio priešakyje jojo du vyrai. Vienas buvo apsirengęs beveik taip pat, kaip ir visi plėšikai, bet išdidus veidas ir auksinė grandinė ant krūtinės sakė, kad jis yra jų vadeiva. Kitas vyras buvo Garenas, kaip visuomet apsirengęs juodai. Su gobtuvu, užsmauktu ant akių, su juoda mantija, dengiančia jį nuo kaklo iki kojų, jis jojo nesidairydamas į šalis. Tačiau vienuolį vartininką išgąsdino du belaisviai ant dviejų priekinių arklių. Sudarkyti vyro ir moters kūnai, surakinti grandinėmis, tysojo permesti ant Gareno ir jo palydovo balnų. Ilgi šviesūs moters plaukai buvo kruvini ir vos dengė jos nuogą kūną, suraižytą rimbo. Kitos aukos balti plaukai ir barzda rodė, kad tai senis. Iš po jo ilgo juodo drabužio, sudraskyto į skutus, kyšojo basos kaulėtos kojos su įkaitinta geležimi padarytais randais. Abiejų akys buvo išdurtos.

Vartininko siaubui, baisioji gauja sustojo prie abatijos vartų. Vienuolis kiek įkerta nulėkė perspėti abatą, kuris laikė mišias

koplyčioje. Abatas tučtuojau išėjo iš koplyčios, paskui jį nusekė Ermengarda, Katrina ir Sara bei keletas vienuolių.

Kai jie priėjo prie dantytos sienos nuo pagrindinių vartų pusės, Ermengarda staigiai stumtelėjo Katriną atgal, leisdama Žanui de Blezi eiti vienam. Jau buvo beveik tamsu, bet kai kurie banditai rankoje laikė deglus, kurie metė niūrius atšvaitus ant raitelių ir jų nelaimingų belaisvių.

- Ko jums reikia? - griežtai paklausė abatas. - Ir ką reiškia tie ginkluoti vyrai ir nukankinti žmonės?

- O ką reiškia tie uždaryti vartai, mano garbusis abate? - pasigirdo vietoj atsakymo. Katrina, išgirdusi tą balsą, sudrebėjo. Tačiau smalsumas nugalėjo baimę: ji ištempė kaklą ir pro plyšį sienoje deglo šviesoje išvydo išblyškusį Gareno veidą. Jos žvilgsnis nuslydo žemyn, ant dviejų belaisvių, kuriuos numetė ant žemės veikiausiai jau negyvus. Ji juos atpažino, nors veidai ir buvo kruvini. Tai buvo Pakereta ir Ževrė! Sara užčiaupė Katrinos burną ranka ir smarkiai trūktelėjo ją atgal. Grėsminga tyla įsivyravo virš kaimo ir slėnio. Tyloje nuskambėjo ramus abato balsas:

- Mano vartai visada uždaromi nusileidus saulei, - tarė jis. - Argi tapote tokiu eretiku, kad užmiršote Dievo namų papročius?

- Aš jų neužmiršau. Tiesiog noriu įeiti.

- Kokiu tikslu? Ieškote prieglobsčio. Sunku tuo patikėti, kai jus supa ginkluoti žmonės. Žmonės turi palikti ginklus, peržengdami Dievo namų slenkstį. Jeigu norite įeiti, Garenai de Brazi, turite padaryti tai... vienas!

Tuomet prašneko de Brazi palydovas. Jo balsas tarsi pjūklas rėžė įtemptus Katrinos nervus.

- Kodėl nenori manęs įsileisti, vienuoli? Aš - Begiu de Peružas!

- Žinau, - ramiai atsakė Žanas de Blezi. - Aš atpažinau jus. Žinau, kiek praliejote kraujo: užsmaugtos moterys, negyvi vaikai, sudeginti kaimai liudija Aukščiausiajam per daugelį metų jūsų padarytas piktadarybes. Jūs - pavojinga šiukšlė, jums nėra čia vietos. Meskite savo ginklą, pasibarstykite galvą pelenais ir prašykite Dievo atleidimo. Tik tuomet įeisite čia. Pažįstu jūsų braižą, žvelgdamas į tuos nelaiminguosius, kuriuos čia atsigabenote.

Jei norite, kad jus išklausyčiau, leiskite pirmiau mano vienuoliams pasirūpinti jais.

Vietoj atsakymo Begiu de Peružas šlykščiai nusikvatojo.

- Be reikalo švaistai savo gailestį, vienuoli. Šitie du - šėtono garbintojai, be to, išdavikai. Jie nusipelnė būti sudeginti.

Bet Garenas ėmė netekti kantrybės. Jis pakėlė balsą, pasistiebęs balnakilpėse.

- Gana plepėti, pone abate! Atvykau pareikalauti savo žmonos Katrinos de Brazi, kuri pasislėpė jūsų abatijoje. Atiduokite ją man, ir mes pasitrauksime. Aš netgi pažadu neskausmingai ir greitai pribaigti tuos du niekšus, kurie ją slėpė ir atvedė čia.

- Neskausmingai? - paniekinamai pakartojo abatas. - Gal išsikraustėte iš proto, pone iždininke? Manote, jūsų valdovas atleis jums, kad susidėjote su tais galvažudžiais? Ir kodėl man įsakinėjate tarsi savo tarnui? Jūs, regis, užmiršote, kas aš esu? Mano gyslomis teka kur kas kilmingesnis kraujas negu jūsų, be to, aš Dievo tarnas, tad keliaukite savo keliu. Jūsų žmona atvyko čia vos gyva. Ji prašė prieglobsčio, kuris suteikiamas visiems nelaimingiesiems, atėjusiems prie abatijos vartų, ir aš ją priglobiau. Iš čia ji išeis tik savo valia.

Pasibaisėjusi baisiu Pakeretos ir Ževrė likimu, Katrina negalėjo nesižavėti oria vienuolyno viršininko ramybe. Jo aukšta liekna figūra ryškiai matėsi skaisčiai raudonos liepsnos fone. Jis stovėjo ant bedugnės krašto, o įsiutę Gareno, Begiu de Peružo ir jų karių veidai atrodė kaip pragaro išperų. Jis buvo panašus į juodąjį angelą Paskutiniojo Teismo dieną, pasitinkantį nusidėjėlius su išskleistais sparnais, atstumdamas vienus ir sveikindamas kitus.
- Aš esu Prisikėlimas ir Gyvenimas! - iškilmingai ištarė Sara, ir Katrina suprato, kad jos sena draugė jaučia tą patį, ką ir ji. O Ermengardos veidas švietė susižavėjimu ir džiaugsmu. Ji didžiavosi abatu. Jo balse skambėjo jos senos ir kilmingos šeimos intonacijos, be pykčio, bet išdidžiai.

- Klausykitės atidžiai, Žanai de Blezi, - suriko Garenas; iš įniršio jo balsas spiegė falcetu. - Duodu jums laiko iki aušros. Mes čia įsikursime ir nieko blogo nepadarysime jūsų kaimui, jeigu būsite išmintingas... bet tik iki aušros. Išaušus arba atidarysite

vartus ir atiduosite man žmoną, arba sulyginsime kaimą su žeme, padegsime namus ir pradėsime abatijos apgultį.

To jau buvo Ermengardai per daug. Ji žengė į priekį - deglų šviesoje atrodė grėsmingai.

- Padegsite kaimą ir pradėsite abatijos apgultį? O kas, jūsų manymu, apgins jus nuo Pilypo Burgundiečio pykčio, kai jis sužinos jūsų darbelius? Nemanykite, kad paliks ramybėje jūsų namus ir pilį, jūsų žemes, o jūsų nuodėmingą galvą - ant pečių. Kas ugnimi ir kalaviju užpuola bažnyčią, pasirašo sau mirties nuosprendį.

Garenas garsiai nusikvatojo.

- Tikėjausi, kad jūs čia, ponia Ermengarda. Išties labai rūpinatės savo valdovo meilės reikalais! Tai puikus vaidmuo poniai Šatovilen - sąvadautoja!

- Ne blogesnis už mėsininko vaidmenį ponui de Brazi! - šaltai atsikirto Ermengarda. - Tačiau užmiršau: juk jūs ne tikras de Brazi! Nešulinis mulas niekuomet netaps kovos žirgu!

Netgi skaisčiai raudonoje deglų šviesoje buvo matyti, kaip pažaliavo Gareno veidas. Jo randuotą skruostą sutraukė mėšlungis. Nespėjus jam prapliupti prakeiksmais, įsiterpė Begiu de Peružas:

- Gana šnekų! Girdėjai, ką pasakė Brazi, vienuoli! Arba atiduosite mums balandėlę, arba rytoj iš jūsų kaimo beliks sauja rūkstančių pelenų, o jūsų vienuolynas pavirs akmenų krūva. Ir aš pažadu pats jus pakarti ant jūsų bažnyčios kryžiaus. Štai jums mano žodis. O dabar kursimės nakčiai.

- Palaukit! - sustabdė jį Žanas de Blezi. - Priimu jūsų iššūkį. Rytoj auštant pranešiu, ką nuspręsiu. Tačiau dabar turiu atlikti vieną reikalą...

Jis atsitraukė, tyliai pasakė kažką vienuoliui, stovėjusiam šalia jo, davė ženklą Ermengardai stovėti vietoje ir ėmė lipti žemyn įvijais laiptais.

- Ką jis ketina daryti? - paklausė Katrina.

Ermengarda buvo sutrikusi. Ji sunerimusi žvelgė žemyn, į grėsmingą gaują, susibūrusią atšlaitėje prie vienuolyno sienų. Be abejonės, nerimaudama dėl savo pusbrolio, ji kreipėsi į dešimties karių, lydėjusių ją kelionėje į vienuolyną, vadą. Karininkas greitai sugrįžo su savo žmonėmis. Apsiginklavę didžiuliais arbaletais, jie

sustojo palei dantytą sieną su įtemptomis templėmis, pasirengę šauti.

- Regis, žinau, ką sumanė mano pusbrolis, - paaiškino ji Katrinai visiškai ramiai. - Todėl ir imuosi atsargumo priemonių.

Tuo metu apačioje pasigirdo bažnyčios choro giedojimas, po to sugirgždėjo vienuolyno vartai. Visos trys moterys persisvėrė per sieną. Nė vienas vyras apačioje nežiūrėjo jų pusėn. Regis, jie sustingo, išvydę priešais juos atsivėrusį reginį. Trys vienuoliai juodais drabužiais žengė pro abatijos vartus ir garsiai giedojo: "Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis mea et exultabit linqua mea justitiatur tuam!.."* Viduryje ėjęs vienuolis nešė didelį ąžuolinį kryžių. Paskui jį su Nukryžiuotuoju rankose, su mitra ant galvos, auksu siuvinėtu drabužiu, dengiančiu jį nuo galvos iki kojų, žengė abatas. Jis atrodė taip didingai su nuostabiais bažnytiniais drabužiais, kad banditai tarsi užkerėti vienas paskui kitą ėmė lipti nuo arklių. Kai kurie puolė ant kelių. Atrodė, jie suakmenėjo. Abatas su kryžiumi artinosi prie jų, praėjo visai pro pat juos, bet jie nė nekrustelėjo.

Nuo sienos baisiai susijaudinusi Katrina stebėjo, kaip Žanas de Blezi pasilenkė prie nelaimingųjų kankinių, kurių kančios dar nebuvo pasibaigusios.

Dabar, nutilus vienuolių giesmei ir banditų šūksmams, girdėjosi silpnos jų aimanos. Abatas pakėlė savo ploną ranką ir nubrėžė kryžiaus ženklą ant skausmo iškreiptų veidų. Verkdama Katrina matė, kaip abato lūpos taria nuodėmių atleidimo žodžius. Po to abatas apsisuko ir nuėjo šalin. Pasirodė žmogus su odine prijuoste, rankoje laikantis peilį. Ašmenys sublizgėjo ir įsmigo į abi širdis. Dejonės nutilo. Mažosios burtininkės ir aukštojo senio golgota pasibaigė.

Nepažvelgęs į budelį, Sen Sin vienuolyno abatas lėtai pasuko į abatiją. Dideli vartai užsivėrė. Ermengardos lankininkai nuleido savo arbaletus. Mirtina tyla nusileido ant tamsos apgaubto kaimo ir slėnio, virš kurio pakibo grėsmė. Katrina ir Ermengarda sugrįžo į kambarius. Katrina be perstojo verkė, stambios ašaros ritosi grafienės skruostais.

---

* Pirmieji nuodėmių atleidimo bažnytinės giesmės žodžiai.

- Jei jie būtų palietę bent plauką ant abato galvos, - tvirtai tarė Ermengarda, - neilgai tebūtų gyręsi tuo! Viena iš tų strėlių buvo skirta Garenui, kita - Begiu de Peružui.

Ta naktis Katrinai buvo viena sunkiausių, ji daug verkė. Ją apėmė siaubas, suvokus, kokį pavojų užtraukė kaimui ir abatijai. Iš nevilties netgi ryžosi pasiduoti, atėjus paskirtai valandai, ir visiems laikams nustoti priešintis. Garenas tikriausiai laimės - tad kokia tų visų kančių prasmė? Kam nekaltus žmones statyti į tokį pavojų? Baisi Ževrė ir Pakeretos mirtis, - juos kankino, išdūrė akis, tempė kaip gyvulius, - kėlė jai siaubą ir pasišlykštėjimą. Pakereta ją išdavė, taip, bet juk iš pradžių priglaudė ir rūpinosi. Pavydas pastūmėjo ją į išdavystę, bet tokios žiaurios bausmės nenusipelnė. Katrina nenorėjo matyti liepsnojančių Sen Sin namų. Ji buvo įsitikinusi, kad dėl jos neturi būti pralietas kraujas ,ir ketino sugrįžti pas vyrą. Tiesą sakant, ji buvo taip priblokšta pastarųjų įvykių, kad gyvenimas menkai ją betraukė.

O Ermengarda nenuleido nuo jos akių. Grafienė jautė, kas vyksta jaunosios moters širdyje, ir sekiojo paskui ją kaip šešėlis. Kai Katrina pagaliau paprašė palikti ją vieną, ši neištvėrė:

- Brangioji, visa tai liečia ne vien tave. Tikiuosi, neįsižeisi, jei pasakysiu, kad dabar tu nesi svarbiausias asmuo. Jeigu Garenas būtų taikiai atėjęs prie abatijos vartų, mandagiai pasišnekėjęs su mano pusbroliu ir paprašęs atiduoti jo žmoną, Žanas nebūtų galėjęs jam atsakyti, būtų turėjęs leisti su tavimi pasikalbėti, ir tas pokalbis būtų nulėmęs tolesnius įvykius. Bet Garenas atvyksta ginkluotas iki dantų su užkietėjusių banditų gauja ir svaido prakeiksmus ir grasinimus. Šito negalime pakęsti. Mūsų garbė pastatyta ant kortos. Niekas nenubaustas negali grasinti Blezi, ir juo labiau Šatovilenams.

- Bet kas dabar bus? - sudejavo Katrina, šluostydamasi ašaras.

- Tiesą sakant, nežinau. Palauksim - pamatysim. Vienuolyno sienos pakankamai tvirtos atlaikyti apgulčiai. Nepastebėjau, kad banditai turėtų kokius nors apgulties įnagius, jokių taranų. Todėl galime jaustis čia saugios, kol laikys vartai. Tik kaip apginti kaimo gyventojus nuo tų šėtonų įniršio...

- Vienintelis įmanomas būdas, tai man...

- Nustok vieną ir tą patį kartojusi, - pavargusi tarė Ermengarda. - Sakiau, kad privalai likti čia, net jei turėsiu užrakinti tave. Leisk abatui pasielgti taip, kaip jam atrodys reikalinga. Matei, kaip jis susidorojo su situacija. Šiaip ar taip, turėsi pakankamai laiko viską aptarti su Garenu, kai išaus, bet tik per sieną. O kol kas nusiramink. Suprantu, kad šiąnakt niekas iš mūsų nesudės akių, tad protingiausia bus nueiti į koplyčią pasimelsti. Mano nuojauta sako, kad niekas nepasikeis, jei ir pasiduosi Garenui, - tie žmonės trokšta kraujo!

Jos motyvai buvo nenuneigiami, tad Katrina nuleidusi galvą nusekė paskui Ermengardą. Eidamos didžiulės, dar nebaigtos statyti abatijos bažnyčios link, jos pamatė, kad ten kažkas vyksta. Kieme degė didžiuliai laužai, ant kurių kaito milžiniški geležiniai kubilai, į kuriuos vienuoliai pylė alyvą ir dervą. Jie traukė šakes ir dalgius iš daržinių, plaktukus ir aštrius įrankius iš dirbtuvių. Žanas de Blezi buvo tos ruošos centre, sutana užkišta už diržo, matėsi ilgaauliai batai su auksiniais pentinais. Prieš įstodamas į dvasininkų luomą, jis buvo įšventintas į riterius. Sen Sin vienuolyno abatas buvo ypatingas žmogus. Karių giminės, iš kurios jis buvo kilęs, kraujas skatino jį imtis veiklos. Jeigu Begiu de Peružas ir Garenas de Brazi išdrįs užpulti Dievo namus, tai juos pasitiks ugnimi ir kardu! Dievo žmogus pavirto kariu, o jo vienuoliai, be abejonės, sužavėti būsimo pavojingo nuotykio, paįvairinsiančio jų kasdienybę, entuziastingai pasekė vienuolyno viršininku. Tarp šių išblyškusių burgundų nebuvo nė vieno, kuris nebūtų jutęs savyje maištingos tamplieriaus dvasios... Kiemas knibždėte knibždėjo skustomis galvomis ir juodomis pasikaišytomis sutanomis, apnuoginusiomis jų raumeningas kojas ir dideles pėdas sandaluose. Po rytinių pamaldų, - Žanas de Blezi nenorėjo, kad toje sumaištyje vienuoliai pamirštų Dievą, - abatas sušaukė karinį pasitarimą, kuriame aukštesniesiems vienuolyno asmenims pranešė apie tolesnius veiksmus. Suprantama, moterys pasitarime nedalyvavo.

Koplyčioje Katrina atsiklaupė šalia Ermengardos, kuri karštai meldėsi, susiėmusi galvą rankomis, ir niekaip negalėjo savo minčių nukreipti į Dievą. Ją kankino neįveikiama baimė to, kas turėjo įvykti. Silpnas triukšmas, besiskverbiantis pro storas bažnyčios

sienas, dar labiau stiprino jos baimę. Ji žinojo, kad abatija gali apsiginti, kad jos sienos tvirtos ir Begiu de Peružui sunku bus jas įveikti. Žanas de Blezi buvo ryžtingas, o jo vienuoliai - narsūs. Bet ji nerimavo dėl nelaimingų kaimo gyventojų likimo. Suprato, kaip jiems buvo baisu jaustis beginkliams prieš tą kraujo ištroškusią plėšikų gaują. Jie jau matė, kaip žiauriai banditai pasielgė su Ževrė ir Pakereta, ir galėjo įsivaizduoti, kas laukia jų. Ir visa tai dėl moters, kuri pabėgo nuo savo vyro. Kiek jų, sudegintų ir nužudytų, mirs keikdami jos vardą?

Staiga Katrina pajuto, kad turi pamatyti, ką veikia banditai. Gal jie sulaužė savo žodį ir jau atakuoja kaimą? Niekas nežino, kiek galima pasitikėti tokiais žmonėmis. Ji žvilgtelėjo į Ermengardą. Grafienė taip karštai meldėsi, kad, atrodė, nieko aplink nematė. Ji klūpėjo veidą užsidengusi delnais, paskendusi savo mintyse Katrina nepastebimai pasitraukė. Ji ėjo palei navą, nenuleisdama akių nuo savo draugės, kuri nė neatsisuko. Bažnyčios durys buvo praviros. Katrina išlindo lauk ir pastebėjo, kad prie pilies vartų tamsu, nors kieme visur liepsnojo didžiuliai laužai. Abatas buvo savo apartamentuose ir rengė abatijos gynimo planą. Vienuoliai zujo aplink laužus, vis pildami į kunkuliuojančius kubilus alyvą ir degutą. Nuo jų krito fantastiški šešėliai. Niekas neatkreipė į ją dėmesio.

Katrina greitai perėjo kiemą akmeninių laiptų, vedančių į bokštą, link, ir ėmė kopti aukštyn. Sienos viršuje nieko nebuvo, bet apačioje, kaimo aikštėje, viešpatavo keistas šurmulys. Banditai sukūrė keletą laužų ir, sėdėdami apie vieną iš jų, valgė ir gėrė. Katrina pamatė Gareną ir Begiu de Peružą, kurie sėdėjo prie paties didžiausio laužo ir karštai kalbėjosi. Dauguma banditų dirbo, ir kai Katrina pamatė, ką jie daro, tai nejučia šūktelėjo iš siaubo.

Jie sutempė didžiulę krūvą medinių lentų, matyt, iš Sen Sin staliaus, ir užkalinėjo miestelio namų duris ir langus, kad niekas negalėtų išeiti. Kiti iš kaimo pakraščio nešė glėbius šiaudų ir krovė prie namų. Katrinos gyslose sustingo kraujas. Ji labai gerai įsivaizdavo, kas atsitiks išaušus, kai abatas atsisakys ją atiduoti. Visas kaimas akimirksniu paskęs liepsnose. Nelaimingi

valstiečiai, užkalti viduje, gyvi sudegs kartu su savo vaikais, gyvuliais ir manta.

Katrina staiga suvokė, kad ji šito neištvers. Jeigu pabėgimas nuo Gareno reiškia, jog bus sunaikintas tas taikus kaimelis ir žus nekalti žmonės, tai ji niekuomet nebeatgaus ramybės. Žinoma, Ermengardos motyvai buvo įtikinantys ir tikriausiai ji buvo teisi tvirtindama, kad Katrinos pasidavimas nebūtinai išgelbės kaimą, bet Katrina jautė, kad privalo rizikuoti. Net jei numirs kartu su kitais, bus visgi geriau. Bent jau negalės niekinti savęs. Katrina apsisprendė. Ji nubėgo laiptais žemyn. Anksčiau buvo pastebėjusi nedideles dureles šalia abatijos arklidžių. Durelės buvo sienos nišoje ir nelabai matėsi - tikriausiai abatas užmiršo jas, kai pastatė Ermengardos šaulius prie visų įėjimų į abatiją. Šmurkštelėjusi į šešėlį, kad niekas nepamatytų, Katrina nuskubėjo prie arklidžių. Ji buvo tokia susikaupusi, kad nejautė jokios baimės. Tai buvo panašu į egzaltaciją, kuri apima auką, aukojamą ant pagonių dievų altoriaus. Ji mirs, kad kiti gyventų...

Katrina apgraibomis susirado duris ir pamatė, kad jų tikrai niekas nesaugo, tačiau jos buvo užrakintos sunkiu metaliniu skląsčiu, kurį laikė geležiniai kabliai. Nelengva buvo jį ištraukti. Katrina pabandė pastumti. Įtempusi visas jėgas stūmė skląstį, ir jis iš lėto pajudėjo. Rankos kraujavo, prakaitas žliaugė per veidą, bet skląstis nukrito žemėn. Dabar galėjo išeiti išorėn, kur ras Gareną, puls jam po kojomis, jeigu reikės, nusižemins, kad numaldytų jo įniršį.

Ji patraukė sunkias duris į save. Bet tuo metu tamsoje išniro ranka ir staigiai vėl uždarė duris.

- Visiems kuo griežčiausiai uždrausta išeiti iš abatijos, - tarė ramus balsas. - Tai vienuolyno viršininko įsakymas.

Priešais ją stovėjo vienuolis su dideliu glėbiu šiaudų. Tikriausiai jis buvo arklidėje ir ieškojo, kuo uždegti naują laužą... Tamsoje ji įžvelgė kresną neaukštą figūrą skusta galva. Vienuolis ramiai padėjo šiaudus ant žemės, pakėlė geležinį skląstį ir įstatė jį į vietą. Katrina įsmeigė į jį laukinį žvilgsnį.

- Prašau, išleiskite mane iš čia! - maldavo ji. - Turiu eiti pas tuos žmones. Tai aš jiems reikalinga. Jeigu jie mane gaus,

nebebus reikalo pulti abatiją, ir kaimas bus išgelbėtas. Negaliu leisti, kad tai atsitiktų...

Bet vienuolis lėtai palingavo galvą. Jo balsas buvo švelnus ir ramus:

- Mano sesuo! Abatas viską daro gerai. Nežinomi Viešpaties keliai! Jeigu jis nori, kad mes visi rytoj žūtume, vadinasi, taip reikia. Aš esu davęs paklusnumo įžadus, ir jeigu ponas abatas įsako, nuolankiai paklūstu. Einam, mano vaike...

Viena ranka suėmęs šiaudus, kitą ištiesė Katrinai ir nusivedė ją kartu. Beprasmiška buvo jo maldauti - vienuolis buvo neperkalbamas. Jie nuėjo prie laužų. Tuo metu Ermengarda išlėkė iš bažnyčios smarkiai susijaudinusi. Pamačiusi Katriną, pribėgo prie jos.

- Kur buvai? Mirtinai persigandau...

- Sulaikiau ją, beketinančią išeiti pro duris prie arklidžių, - tarė vienuolis. - Ji norėjo pasiduoti. Tačiau abatas uždraudė bet kam išeiti, todėl aš ją parsivedžiau. Galiu dabar palikti ją su jumis?

- Žinoma, šventasis tėve! Pažadu, kad daugiau ji nebepaspruks nuo manęs.

Ermengarda buvo perpykusi. Ji nenorėjo girdėti jokių verkiančios Katrinos pasiaiškinimų ir nutempė ją į svečių namus, kur be jokių šnekų užrakino savo kambaryje.

- Dabar būsiu rami, - tarė ji. - Liksi čia.

Katrina parkrito ant lovos visiškai išsekusi, raudodama, bet tai nė kiek nesuminkštino jos sergėtojos, kuri susimąsčiusi žvelgė į ją, susidėjusi ant krūtinės rankas.

Taip praėjo naktis.

Kai ėmė brėkšti ir blyški šviesa pasidabravo abatijos pastatus, Katrina ir Ermengarda išėjo iš savo kambarių ir pamatė, kad vakarykštė taiki apystova visiškai pasikeitusi. Palei sienas šmėžavo vienuoliai, stebėdami rūkstančius kubilus, iš kurių kylantys kvapai nuodijo gaivų ryto orą. Kiti kurstė didžiulius kieme sukurtus laužus arba galando pjautuvus ir šakes. Treti nešiojo akmenis iš bažnyčios priestato. Tarp jų, susidėjęs už nugaros rankas, vaikštinėjo abatas kaip generolas, tikrinantis savo kariuomenę.

Pasirodžius moterims, jis iškart priėjo prie jų.

Jums reikia grįžti į bažnyčią, ten bus saugiau. Dabar užlipsiu ant sienos ir pažiūrėsiu, ką daro mūsų priešai.

- Aš eisiu su jumis! - sušuko Katrina. - Nėra jokios prasmės slėptis. Jeigu neleidžiate man pasiduoti, tai bent leiskite pasikalbėti su savo vyru. Galbūt įtikinsiu jį pakeisti savo planus.

Žanas de Blezi palingavo galvą skeptiškai šypsodamasis.

- Abejoju, ar pasiseks. Jeigu jis būtų vienas, gal ir turėtumėt šansą... bet aš pažįstu Begiu de Peružą. Jis su savo žmonėmis nusprendė apiplėšti turtingą abatiją. Pretekstas geras, tad jūs tik tuščiai aušinsite burną.

- Visgi norėčiau pamėginti.

- Kaip norite. Tuomet einam.

Kaip ir vakar vakare, jie trise, nes Ermengarda nenorėjo paleisti iš akių Katrinos (Sara padėjo vienuoliui vaistininkui ruošti tvarsliavą ir vaistus vienuolyno virtuvėje), užlipo ant sienos ir apžvelgė kaimą, iš kur sklido ginklų žvangesys ir keiksmai.

Raudona saulė, pakilusi virš kalvos, ant kurios stovėjo abatija, nušvietė Begiu de Peružo gaujos pasirengimus. Jie jau buvo pabaigę šėtonišką nakties darbą: visos durys buvo užkaltos, o namai iki pusės apkrauti šiaudais ir malkomis. Šalia namų stovėjo banditai su degančiais deglais. Neliko jokių abejonių dėl jų užmačių. Kiti banditai susigrūdo prie didžiulio medinio tąšo, kurį galas žino kur rado. Garenas ir Peružas sėdėjo ant arklių. Jie iš lėto artėjo prie uždarytų abatijos vartų. Iždininkas ant savo juodo apdaro buvo užsidėjęs šarvus, ir sunku buvo pasakyti, kuris iš jų - Garenas ar Peružas - atrodė grėsmingesnis. Pažvelgęs į sieną, jis pamatė abatą ir nusijuokė.

- Na, ką, ponas abate, koks jūsų atsakymas? - ramiai paklausė Garenas. - Atiduosite man žmoną ar kausitės? Kaip matote, mes ėmėmės kai kurių atsargumo priemonių!

Nespėjus abatui atsakyti, Katrina išlindo priekin. Atsistojusi prieš abatą, sušuko:

- Dėl Dievo, Garenai, pabaik šį žiaurų žaidimą! Ar dar mažai praliejai kraujo? Kodėl nekalti žmonės turi mirti dėl mūsų nesantaikos? Nejaugi nesupranti, kaip visa tai bjauru ir neteisinga?

- Norėjau žinoti, - skeptiškai šypsodamasis tarė Garenas, - kada tu pagaliau pasirodysi. Jei kas nors dėl to kaltas, tai tu,

o ne aš. Aš tavo vyras, ir tu privalai sekti paskui mane, o ne bėgti...

- Puikiai žinai, kodėl nuo tavęs pabėgau. Žinai, kad padariau tai gelbėdama savo ir savo kūdikio gyvybę. Jei nebūtum buvęs man toks žiaurus, niekuomet nebūčiau nuo tavęs pabėgusi, bet dar ne viskas prarasta. Aš nieko neprašau sau, tik pažadėk, kad pasigailėsi šito kaimo ir vienuolyno, jeigu grįšiu pas tave.

Garenui nespėjus atsakyti, prašneko Begiu.

- Pirma išeikite, - suurzgė jis, - o paskui pažiūrėsim! Nemėgstu tuščiai gaišti laiko.

Abatas patraukė Katriną atgal, į saugią vietą.

- Bergždžiai eikvojate jėgas ir be reikalo jaudinatės, - tarė jis. - Jie nori pulti, ir jūs tik pražudysite savo sielą. Nejaugi nesuprantate?..

Katrina nusiminusi atsisuko į Ermengardą ir nustebusi pamatė, kad grafienės veidą nušvietė palaiminga šypsena. Ji atlošė galvą, tarsi kažko klausydamasi.

- O, Ermengarda! - priekaištingai sušuko Katrina. - Kaip gali šypsotis, kai žmonės pasmerkti mirti?

- Klausykitės! - tarė Ermengarda, nekreipdama dėmesio į jos klausimą. - Ar ką nors girdite?

Katrina sukluso. Duslus, tolimas, bet aiškus garsas sklido iš slėnio.

- Aš nieko negirdžiu, - sumurmėjo abatas.

- Aš girdžiu! Mes turime išlošti laiko, pusbroli. Kuo ilgiau su jais kalbėkite!

Abatas pakluso, nelabai suprasdamas kodėl. Jis vėl žengė priekin ir ėmė įtikinėti banditus pasigailėti nekalto kaimo ir Viešpaties namų. Bet jie klausėsi aiškiai nekantraudami, ir Katrina suprato, kad vien žodžiai ilgam nesutūrės tų žmonių; kraujo troškulys buvo pernelyg stiprus...

Iš apačios pasigirdo įsiutęs Begiu de Peružo balsas.

- Gana poteriauti! Ne pamokslų klausytis čia atėjome! Neatiduodate moters - atakuojame!

Katrinos siaubo riksmas, pamačius plykstelint pirmąją šiaudų kupetą, nuslopo kitame šūktelėjime - Ermengardos triumfo šūksme.

- Pažiūrėkite! - suriko ji, ištiesusi ranką Dižono pusėn. - Mes išgelbėti!

Išgirdę jos riksmą, visi, taipogi ir banditai, atsisuko. Jie išvydo didelį būrį raitelių, nuo plynaukštės judančių Sen Sin link. Saulė tviskėjo ant jų šarvų, šalmų ir iečių. Jiems vadovavo riteris, ant kurio šalmo styrojo baltų plunksnų kuodas. Beveik alpdama iš džiaugsmo, Katrina atpažino vėliavą, plazdančią ant jo ieties.

- Žakas, Žakas de Rusė! Ir hercogo gvardija!

- Jie suspėjo laiku! - sumurmėjo Ermengarda už jos nugaros. - Gerai, kad susipratau abato laišką persiųsti tam jaunam idiotui. Jutau, kad turi atsitikti kažkas negero.

Jų išbandymai netrukus pasibaigs. Žmonės, stovintys ant sienos, galėjo stebėti, kaip toliau klostėsi įvykiai. Begiu de Peružas buvo narsus, to nenuneigsi. Jis niekada nebūtų sprukęs nuo galingesnio priešo, pabrukęs uodegą. Jo žmonės išsirikiavo mūšiui. Garenas, išsitraukęs kalaviją, prisidėjo prie jų. Tai pamačiusi, Katrina nesusilaikė:

- Nesivelkite į mūšį, Garenai! Jei pakelsite kalaviją prieš monsinjoro gvardiją, pražūsite!

Ji nesuvokė, kas per nepaaiškinamas gailestis privertė ją nerimauti dėl žmogaus, kuris tetroško jos žūties. Šiaip ar taip, jos gailestis buvo nereikalingas. Garenas išdidžiai truktelėjo pečiais ir, paspaudęs pentinais žirgą, iškėlęs ietį pasileido į atvykėlius; paskui jį pajudėjo visas būrys.

Mūšis buvo įnirtingas, bet trumpas. Rusė karių buvo žymiai daugiau. Nors ir smarkiai priešinosi, banditai vienas po kito krito nuo hercogo gvardiečių kalavijų. Žiūrovai ant abatijos sienos stebėjo žiaurią Žako de Rusė ir Begiu de Peružo dvikovą. Tuo tarpu Garenas susirėmė su kitu raiteliu, kuris buvo su tokiais pat šarvais, kaip ir kiti, bet be šalmo. Katrina atpažino Landri...

Mūšio baigtis išsisprendė per ketvirtį valandos. Rusė sužeidė ir numetė nuo žirgo priešą ir negaišdamas pakorė Begiu de Peružą ant artimiausio medžio. Po kelių minučių Garenas pasidavė...

Hercogo gvardijos kareiviai nuskubėjo vaduoti kaimelio gyventojų, atplėšinėti durų ir langų, o abatas paliepė atidaryti

abatijos vartus ir nulipo žemyn pasveikinti nugalėtojų. Katrina neišdrįso eiti paskui jį. Ji pasiliko ant sienos su Ermengarda. Žakas de Rusė lėtai kopė į abatiją, rankoje laikydamas savo šalmą. Netoli nuo jo du kareiviai padėjo Garenui užlipti ant arklio, prieš tai surišę jam rankas už nugaros. Valstybės iždininkas buvo visiškai abejingas. Atrodė, jis atsiribojo nuo to, kas dėjosi aplinkui, ir netgi nė sykio nežvilgtelėjo į vienuolyną. Toks pasipūtėliškumas sukėlė Katrinos įniršį. Ji buvo įbauginta, du nekalti žmonės mirė baisiose kančiose, o to pasipūtėlio, regis, visai nejaudina tai, ką yra padaręs. Baisi neapykanta apėmė ją... Jeigu ne Ermengardos tylėjimas, būtų puolusi ant belaisvio ir išliejusi jam savo panieką ir neapykantą. Ji pajuto neapsakomą džiaugsmą pamaniusi, kad jis pats save pasmerkė ir greitai žus. Norėtų, kad jis pamatytų, kaip ji džiaugiasi...

Devintas skyrius

Gareno paslaptis

Tą patį vakarą Žakas de Rusė išvyko į Dižoną, pasiėmęs savo kalinį. Nuo šiol Garenas buvo Burgundijos provosto valdžioje ir turėjo būti uždarytas kalėjiman iškart atvykus į Dižoną, nes buvo kaltinamas valstybės išdavimu, pasikėsinimu į savo žmonos gyvybę, - užtenkamai, kad atsidurtų ant ešafoto! Žakas de Rusė šito nė neslėpė savo trumpo pokalbio su Katrina metu. Nusprendęs užpulti vienuolyną, Garenas smarkiai pablogino savo padėtį. Juk Landri iš pradžių sargybos vadui įsakė tik pasirūpinti Katrinos saugumu - Garenui turėjo būti uždėtas namų areštas.

- Deja, kol kas negaliu jums leisti grįžti į savo namus, ponia de Brazi, - tarė Žakas. - Visas jūsų vyro kaip valstybės iždininko turtas bus areštuotas. Ar negalėtumėt grįžti pas savo motiną?

- Ji gyvens pas mane, - nutraukė jį Ermengardą. - Nejaugi manote, kad atiduosiu ją smalsiems Notr Damo kvartalo žuvies pardavėjų žvilgsniams? Ten nemažai bus tokių, kurie džiūgaus

valstybės iždininko pražūtimi...Nesu tikra, kad Katrina bus saugi tokioje aplinkoje.

Rusė neprieštaravo. Jis leido Katrinai apsigyventi pas Šatovilen. Reikia pasakyti, kad pastaruoju metu jaunojo kapitono ir Katrinos santykiai tapo nepaprastai santūrūs. Jis nežinojo, kaip su ja dabar elgtis: kaip su savo valdovo meiluže ar kaip su nusikaltėlio žmona? Slapta jis atskleidė savo abejones Ermengardai.

- Aš nebesuprantu, kieno pusėje esu, grafiene. Monsinjoras Pilypas įsakė man saugoti ponią de Brazi nuo bet kokių jos vyro pasikėsinimų, bet juk jis visai nieko nežino apie paskutinius įvykius. Jis tebėra Paryžiuje ir galiu tik spėlioti, kaip toks dievobaimingas žmogus sureaguos į žinią, kad Brazi užpuolė vienuolyną! Jis pašėls, ir bijau, kad jo pyktis kris ir ant jaunosios ponios, - gali pamanyti, kad ir ji iš dalies už tai atsakinga, kad gal net yra jo bendrininkė...

- Jūs turbūt nepilno proto, jaunuoli! Negi užmiršote, kaip stipriai hercogas myli Katriną? Jo širdį valdo tik ji, vien tik ji!

Žakas de Rusė pasikrapštė pakaušį. Jis aiškiai atrodė sutrikęs.

- Matote... Aš tuo nebesu tikras. Kalbama, kad jis Paryžiuje asistavo nuostabiai Solsberio grafienei. Pažįstate ją ne blogiau už mane. Jis nepastovus ir aistringai domisi moterimis. Man sunku įsivaizduoti, kad jis galėtų būti ištikimas vienai ilgesnį laiką. Ponia Katrina atsidūrė labai keblioje padėtyje, ir jos dabartinė situacija nieko gero jai nežada. Bijau...

- Jūs bijotės tik dėl savo ateities! Bijote žengti klaidingą žingsnį, ar ne? - kandžiai pridūrė Ermengarda. - Kaip kariui jums tikrai stinga narsumo! Ką gi, galbūt aš ir ne kareivis, bet šiuo atveju narsumo man pakaks: priglausiu Katriną po savo stogu ir pažadu ją apginti. Jeigu hercogas prieštaraus, turėsiu jam ką pasakyti! Galite elgtis su de Brazi nuosavybe kaip tinkamas, bet malonėkite atsiųsti man asmeninę Katrinos tarnaitę ir jos gydytoją maurą kartu su dviem jo vergais, taipogi asmeninius ponios de Brazi daiktus: drabužius, brangenybes ir visa kita. Štai! O visa kuo kitu pasirūpinsiu aš. Niekas niekuomet nepasakys, kad Šatovilenai nežino, kas yra draugystė. Ir jeigu Pilypas

pamėgins tam kūdikiui dar kaip nors kenkti, tai turės reikalą su manimi! O aš žodžių tuščiai nemėtau!

Daugiau nieko sakyti nebereikėjo: Rusė pasidavė. Grafienė, kaip jis puikiai žinojo, išties galėjo įvykdyti savo grasinimus ir pradėti elgtis su hercogu kaip su mažu bjauriu berniūkščiu. Išvykdamas iš vienuolyno, jaunasis kapitonas mąstė, kad jis nenorėtų atsidurti hercogo kailyje, jeigu šis pamėgins sukryžiuoti špagas su tuo baisiu vasalu. Pats Žakas geriau susikautų su visa turkų armija negu su įsiutusia ponia de Šatovilen...

Katrina ir Ermengarda iš vienuolyno turėjo išvykti kitą dieną. Katrinai labai reikėjo naktį gerai pailsėti, ir grafienė nusprendė, kad išmintingiausia bus sugrįžti į Dižoną iškart paskui Gareną, sukaustytą grandinėmis. Kai rytą abi moterys, atsisveikinusios su vienuolyno viršininku, lipo į neštuvus, Katrina nustebusi pamatė prie jų einantį Landri. Po mūšio jis švelniai apkabino ją, tačiau neleidęs padėkoti nuėjo į celę, kurią vienuolyno prižiūrėtojas jam buvo paskyręs. Katrina manė, kad jis labai išvargęs po ilgos kelionės ir kautynių. Bet šiandien jis atrodė dar blogiau.

- Atėjau su tavim atsisveikinti, Katrina, - tarė jis.

- Atsisveikinti? Bet kodėl? Maniau, kad vyksi su mumis į Dižoną.

Jis papurtė galvą ir nusisuko, nenorėdamas parodyti ištryškusių ašarų.

- Ne, į Dižoną aš negrįšiu, - tarė jis. - Pasitraukiu iš tarnybos.

Stojo tyla. Katrina bandė suvokti Landri žodžių prasmę.

- Palieki hercogo kavaleriją? Išprotėjai! Ar tau ten blogai? Gal tave kas nors įžeidė ar pavargai tarnauti monsinjorui Pilypui?

Landri palingavo galvą. Nors ir kaip tvardėsi, jo tamsiais skruostais ritosi ašaros. Katrina buvo sukrėsta. Ji niekada nebuvo mačiusi jo verkiančio. Jis visuomet gyvenimo negandas pasitikdavo ištvermingai ir buvo nepaprastai gyvybingas.

- Nenoriu, kad būtum nelaimingas! - karštai sušuko ji. Pasakyk, ką galėčiau padaryti, kaip tau padėti?

- Aš visuomet džiaugsiuos, kad išvadavau tave, - trumpai atsakė Landri. - Bet man niekuo negali padėti, Katrina. Aš ketinu pasilikti čia, šiame vienuolyne. Jau paprašiau vienuolyno

viršininko įšventinti mane į vienuolius, ir jis sutiko. Jis man patinka. Didžiuosiuos, kad būsiu jo valdžioje.

- Rengiesi tapti vienuoliu? Tu?

Katrina buvo priblokšta. Landri, linksmuolis Landri, su tamsia šiurkščia vienuolio sutana! Landri nuskusta galva, dieną naktį klūpantis ant šaltų akmeninių bažnyčios grindų, dirbantis žemę ir padedantis vargšams! Landri, mėgęs vyną, moteris ir puotas! Landri, kažkada šaipęsis iš Loizos, vos tik ji užsimindavo apie vienuolyną!

- Įdomu, ar ne? - blankiai šypsodamasis tarė jaunuolis. - Bet tai - vienintelis dalykas, kurio noriu. Matai... Aš mylėjau Pakeretą ir maniau, kad ir ji mane myli. Tikėjausi, kad kada nors man pavyks įtikinti ją pakeisti savo gyvenimo būdą ir užmiršti raganavimą, kad padarysiu iš jos padorią moterį, dorą šeimininkę su būriu vaikų. Norėjau pasiimti ją iš tos prakeiktos vietos. Ji buvo keista, bet, regis, supratome vienas kitą. Dabar jos nebėra...

Pavargęs Landri nusivylimo gestas staiga privertė Katriną pasijusti baisiai kalta. Jai pasidarė gėda, kad ji tebėra gyva, o kiti žmonės per ją patyrė tiek kančių. Argi jos tuščias, beprasmis gyvenimas buvo vertas pralieto kraujo? Ji nuleido galvą.

- Tai mano kaltė! - sušuko ji. - Tai aš kalta, kad ji mirė! O, Landri, kodėl taip atsitiko, kad aš tau atnešiau tiek nelaimių?

- Tyliau! Nekaltink savęs. Pakereta pati kalta dėl to, kas jai atsitiko. Jei apimta pavydo nebūtų išdavusi tavęs Garenui, nieko nebūtų atsitikę. Ji turėjo būti nubausta, nors ir ne taip barbariškai! Bet dabar, kai jos nebėra, tenoriu vieno - ramybės ir vienatvės. O tavęs laukia ilgas ir puikus gyvenimas.

Katrinos ašaros bemat išdžiūvo.

- Tikrai taip manai? - paklausė ji. - Ko dar galiu tikėtis? Mano vyrą greitai nubaus, aš neteksiu turto, o tu nutarei pasilaidoti šiame vienuolyne - ir visa tai per mane. Žmogus, kurį myliu, mane niekina. Aš nešu žmonėms nelaimes, aš prakeikta, prakeikta... Tau reikia bėgti nuo manęs...

Ją apėmė isterija. Ermengarda davė ženklą Landri pasitraukti, o pati ėmė įkalbinėti drebančią Katriną lipti į neštuvus.

- Einam, mano vaike. Nustok save kankinti. Vaikinas patyrė stiprų sukrėtimą, bet jis dar jaunas ir turi laiko pagalvoti ir vėl pajusti gyvenimo skonį. Į vienuolius neįšventina per vieną naktį visam gyvenimui. Gali pasitikėti mano pusbroliu Žanu: jeigu vaikinas neturi pašaukimo, tai jis jį perkalbės.

Šie išmintingi žodžiai Katriną nuramino. Ermengarda buvo teisi. Landri nebūtina pasilikti vienuolyne visą gyvenimą, bet kol kas jam čia bus geriausia, galės pasiilsėti, ir siela vėl atsigaus ir išsivaduos iš pykčio ir susikaupusios tulžies. Katrina pakluso Ermengardai.

Dideli vienuolyno vartai atsivėrė ir išleido neštuvus, kuriuos lydėjo raita ant mulo Sara ir keletas raitelių, priklausančių Žakui de Rusė, kartu su Ermengardos asmeniniu eskortu. Netrukus kortežas pajudėjo keliu, vedančiu į plynaukštę. Peizažą skaidrino neryški saulė. Trumpam apačioje blykstelėjo Sen Sin stogų žirgeliai, bet ir jie greitai pradingo, kai procesija pasiekė kelio vingį. Miškuose, augančiuose apie kvadratinį vienuolyno bažnyčios bokštą, vėl linksmai dainuodami dirbo akmenskaldžiai, jau beveik pamiršę dar neseniai jiems ir jų namams grėsusį pavojų.

Tą patį vakarą jie pasiekė Dižoną ir pro Giljomo vartus įjojo į miestą. Važiuodama pro pilį, Katrina sudrebėjusi nusisuko. Kaip tik į ją vakar Žakas de Rusė uždarė savo kalinį. Garenas buvo kažkur už tų niūrių sienų, kurių monotoniją ardė tik šaudymo angos ir keletas siauručių langelių. Apimta keisto jausmų mišinio - sielvarto ir įniršio - Katrina pagalvojo, kad būtent Pilypo suplanuota santuoka valstybės iždininkui atnešė tokius išbandymus.

Bet Katrina klydo. Žakas de Rusė kalinį uždarė ne senoje tvirtovėje, kuri saugojo sienas. Priešingai, jis nugabeno jį į mero kalėjimą, kurio tamsūs ir baisūs požemiai buvo senovinio romėnų bokšto, žinomo Turntoto vardu ir stovėjusio už Dižono miesto rotušės, pamatuose. Šitas pastatas, pakrikštytas Beždžionių namu dėl virš jo durų išraižyto bareljefo, vaizduojančio su kamuoliu žaidžiančią beždžionę, stovėjo tarp dviejų turtingų namų: la Tremujų vienoje pusėje ir Šatovilenų - kitoje. Tad Katrina, pati to nežinodama, apsigyveno visai netoli tos vietos, kur buvo įkalintas jos vyras.

Tačiau ji neilgai tegyveno nežinioje. Kitą dieną miesto šaukliai vaikščiojo gatvėmis, skelbdami apie Gareno nusikaltimus ir būsimą jo teismą, kuriam vadovauti turėjo pats meras Filipas Mašfuanas, hercogo aplinkos žmogus, jo patarėjas ir pieno brolis.

Ta žinia sukėlė Katrinai kartaus pasitenkinimo jausmą, sumišusio su baime. Ji neapkentė Gareno visa širdimi, tačiau, kad ir kaip stengėsi, negalėjo suvokti, kokie motyvai paskatino jį griebtis tokių beprotiškų žygių. Garenas visuomet taip įnirtingai ją atstumdavo, kad ji negalėjo patikėti jį pavyduliaujant. Ir visgi, kuo dar būtų galima paaiškinti visas jo beprotybes, kurių jis griebėsi sužinojęs, kad ji nėščia? Katrina prisiminė tą vakarą, kai įėjo į kambarį, norėdama sugundyti. Argi ji galėjo manyti esant jį abejingą, kai jis beveik buvo netekęs galvos? Visgi jis pavyduliavo, tiesiog kraustėsi iš proto... tačiau niekuonet nemėgino paimti jos. Gareno elgesio paslaptis ir siutino, ir kankino.

Pirmosios dienos vakarą ji pamatė, kaip nedidelis Žako de Rusė vadovaujamas karavanas traukia Šatovilenų namo link. Karavaną sudarė skryniomis apkrauti mulai. Perina, Abu al Chairas ir du jo juodaodžiai vergai jojo greta ant arklių. Kapitonas Ermengardos įsakymus įvykdė greitai ir tiksliai, ir orioji dama teikėsi jam padėkoti.

- O kaip namas? - paklausė ji. - Ką padarėte su juo?

- Miesto klerkas užantspaudavo duris mero antspaudu. Ten dabar niekas nebegyvena, ir nieko negalima liesti tol, kol nebus paskelbtas nuosprendis. Tas pat liečia ir de Brazi pilį, ir kitą Gareno turtą.

Kalbėdamas jaunuolis vengė žiūrėti į Katriną; ji stovėjo šalia Ermengardos, tiesi, juoda aksomine suknele (nešiojo gedulą). Paskui, sukaupęs visą drąsą, atsisuko į ją ir pažvelgė tiesiai į akis.

- Man baisiai gaila, Katrina... - tarė jis.

Ji gūžtelėjo pečiais ir šyptelėjo.

- Jūs nieko daugiau negalite padaryti, mano drauge. Jūs ir taip jau daug dėl manęs padarėte. Kaip galėčiau ant jūsų pykti? Kada paskelbs nuosprendį?

- Po savaitės, pradedant šia diena. Hercogas tebėra Paryžiuje, ir su juo - Nikolia Rolenas. Jis buvo jūsų vyro bičiulis ir galbūt jam pagelbės...

Ermengarda paniekinamai trūktelėjo pečiais.

- Aš juo nepasikliaučiau! Nikolia Rolenas niekuomet neateis į pagalbą žmogui, atsidūrusiam tokioje padėtyje, net jei tai būtų jo tikras brolis. Garenas užsitraukė hercogo nemalonę, ir Nikolia dabar nebepažįsta Gareno. Tai aišku kaip dieną.

Žakas de Rusė neatsakė. Jis žinojo, kad Ermengarda visiškai teisi, ir nenorėjo sužadinti Katrinai nerealios vilties. Nei jis, nei visas miestas nė kiek neabejojo proceso baigtimi: mirties bausmė su viso turto konfiskavimu. Jo vardas bus išbrauktas iš genealogijos knygų, o namas tikriausiai sulygintas su žeme, kaip ir jo pirmtako, Filipo Žozekeno, hercogystės lobyno saugotojo, kuris buvo įsipainiojęs į žmogžudystę ant Montero* tilto ir buvo ištremtas į Dofinė, kur ir mirė dideliame skurde. Išties tai nebuvo pati puikiausia tarnyba!

Išėjus kapitonui, Ermengarda paliko Katriną su Abu al Chairu, pasiuntusi Sarą padėti kambarinėms sutvarkyti jos šeimininkės drabužius. Čigonė vėl ėmėsi savo ankstesnių pareigų, o tai reiškė, kad Perina vėl turės grįžti į savo seną pirties tarnaitės vietą. Buvo nutarta, kad mergina kartu su Sara rūpinsis Katrinos drabužiais ir brangenybėmis.

Daug laiko praėjo nuo tada, kai Katrina paskutinį kartą matėsi su savo bičiuliu arabu. Jie kurį laiką patylėjo, po to daktaras atsisėdo į didžiulį krėslą, o Katrina priėjo prie židinio pasišildyti rankų.

- Kokia beprasmybė! - atsiduso ji. - Pirmiausia vos nenumiriau dėl išprotėjusio žmogaus, kurį man paskyrė vyru, o dabar abu atsidūrėme tokioje situacijoje, kad neturime kur gyventi ir esame laikomi nusikaltėliais. Jei ne Ermengarda, mane dabar turbūt

---

* Žmogžudystė ant Montero tilto - 1419 metų rugsėjo 10 dieną ant Montero tilto Paryžiaus apylinkėse oficialaus diplomatinio susitikimo metu su dofinu Karoliu, būsimuoju karaliumi Karoliu VII, buvo nužudytas Pilypo Gerojo tėvas Jonas Bebaimis. Daugelis aplinkybių leidžia teigti, kad būsimasis Prancūzijos karalius buvo mažų mažiausia šitos žmogžudystės iniciatorius.

badytų pirštais gatvėje, o aš nedrįsčiau nueiti netgi pas savo motiną, kad neužtraukčiau jai pavojaus. Ir dėl ko visa tai?

- Visa tai dėl tos baisios kvailybės, kuriai Alachas leido įsiskverbti į žmogaus kraują ir sielą, - dėl meilės! - atsakė Abu al Chairas, neatitraukdamas akių nuo savo pirštų, kuriais be perstojo barbeno.

Katrina staigiai atsisukusi pažvelgė į jį.

- Dėl meilės? Ar tik nenorite pasakyti, kad Garenas mane myli?

- Taip, ir jūs suprasite mane, jeigu nustosite galvoti tik apie dabartį. Jūsų vyras buvo didelio proto ir stipraus charakterio žmogus. Tokio būdo žmonės nesielgia kaip gyvuliai be rimtų priežasčių. Jis žinojo, kad rizikuoja savo turtu, savo reputacija, netgi gyvybe... Žodžiu, visu tuo, ko jis jau neteko arba greitai neteks. Ir visgi jis įvykdė tuos beprotiškus poelgius. Tokio beprotiško elgesio priežastis turėtų būti meilė arba bent jau pavydas.

- Jeigu Garenas būtų mane mylėjęs, - piktai sušuko Katrina, - jis būtų padaręs mane savo žmona lovoje, o ne vien bažnyčioje! Bet jis nė karto nepalietė manęs. Jis tiesiog vengė manęs...

- Ir šito negalite jam atleisti! Prisiekiu Mahometu, jūs - kur kas labiau moteris, negu maniau! Jūs atsidavėte vienam vyrui, nemylėdama jo, pykstate ant kito už tai, kad nepaėmė jūsų jėga, o visą tą laiką mylite trečią. Išties teisus buvo išminčius, pasakęs, kad aklo paukščio skrydyje daugiau proto negu moters galvoje! - karčiai tarė mauras.

Katriną įžeidė panieka, nuskambėjusi daktaro balse. Akys paplūdo pykčio ašaromis.

- Ne, ne to negaliu atleisti! - sušuko ji. - Aš negaliu atleisti tos neapykantos, kurią jis man jaučia. Iš pradžių pats įstumia mane į savo šeimininko glėbį, o paskui daro viską, kad pažemintų ir sunaikintų mane. Ir nesuprantu - kodėl? Jūs, regis, išmanote Visatos išminties paslaptis, tad pasakykite, kodėl mano santuoka taip ir neįvyko? Juk tas žmogus manęs troško, aš turiu įrodymų!

Abu al Chairas palingavo galvą. Jo kaktą išvagojo susirūpinimo raukšlės.

- Koks išminčius gali įžvelgti žmogaus širdies paslaptis? - tarė mauras, beviltiškai mostelėjęs ranka. - Jei norite suprasti savo vyro elgesį, kodėl neinate ir nepaklausiate jo, kol dar nenusinešė tos paslapties į kapą? Jo kamera netoli nuo čia, ir aš girdėjau, kad kalėjimo prižiūrėtojas Ruso, nors ir piktas, bet gana godus, ir aukso skambesys malonus jo ausiai.

Katrina neatsakė. Ji nejudėdama stovėjo prie židinio, žvelgdama į liepsnos liežuvius. Mintis, kad vėl jai teks susitikti su savo vyru akis į akį, privertė ją sudrebėti. Ji baiminosi, kad neįstengs sutramdyti savo pykčio. Nors daktaras buvo teisus: vienintelis būdas sužinoti Gareno paslaptį, - jeigu ji apskritai egzistavo, - tai paklausti jo paties. Tačiau pirma Katrina turėjo įveikti pasibjaurėjimą, kuris apėmė ją vien nuo minties, kad vėl jį pamatys. Tačiau nuspręsti turėjo ji pati.

Po savaitės Sen Šapel bažnyčios pastate pradėjo dirbti teismas, kurį sušaukė meras ir tarybos nariai. Miesto įstatymo sergėtojai pageidavo posėdžiauti čia, o ne Beždžionių name, kur teismo salė, esanti šalia baisiųjų požemių, visam procesui suteiktų tam tikrą subjektyvumo atspalvį ir apsunkintų darbą. Be to, pati byla, kurią jie turėjo išnagrinėti, jau savo esme reikalavo tam tikro slaptumo, o to sunku būtų pasiekti tarybos posėdžių salėje, kuri buvo rūmuose.

Gareno teismo procesas truko neilgai - tik vieną dieną. Jis prisipažino viskuo, kuo buvo kaltinamas, ir nesigynė. Katrina atsisakė dalyvauti teismo posėdyje. Nors ir nemylėjo savo vyro, bet jai buvo šlykštu ir pagalvoti, kad turės duoti prieš jį parodymus. Ermengarda tam visiškai pritarė.

- Jie galės pateikti nuosprendį ir be tavo pagalbos! - patikino ji Katriną.

Tos pačios dienos vakarą pas jas atvyko Žakas de Rusė pranešti Katrinai apie nuosprendį. Garenas de Brazi, nepaisant jo titulo, buvo nuteistas pakarti už šventvagystę, kurią jis padarė užpuldamas vienuolyną. Prieš tai jis bus kankinamas, išstatytas viešam pasmerkimui ir vilkte nuvilktas per miestą iki pat kartuvių Morimonte. Jo turtas bus konfisuotas, o namas ir pilis - nušluoti nuo žemės paviršiaus...

Abi moterys tą baisią žinią išklausė nepratarusios nė žodžio. Katrina žvelgė tiesiai priešais save, akys buvo sausos; atrodė, kad ji suakmenėjo. Ermengarda, visa pašiurpusi, priėjo prie židinio, kuriame spragsėjo malkos. Katrina bejausmiu balsu paklausė:

- Kada jį pakars?

- Rytoj, apie vidurdienį...

Moterys vėl nutilo, ir Žakas de Rusė sutrikęs nežinojo, kaip elgtis. Pagaliau nusilenkė ir paprašė leidimo išeiti. Ermengarda ženklu parodė, kad gali eiti. Nutilus jo pentinų žvangėjimui, Ermengarda priėjo prie Katrinos, kuri tebestovėjo sustingusi.

- Apie ką mąstai, Katrina? Kas dedasi tavo sieloje?

Jaunoji moteris lėtai atsisuko į Ermengardą, jos akys degė ryžtu.

- Privalau pamatyti jį, Ermengarda. Privalau pamatyti, kol...

- Manai, tas pasimatymas ką nors paaiškins?

- Jam galbūt ne, bet man - taip! - suriko Katrina. - Aš noriu žinoti! Noriu suprasti! Neįmanoma, kad jis pradingtų iš mano gyvenimo, taip ir nepaaiškinęs visko, kas atsitiko. Aš eisiu į kalėjimą. Man sakė, kad prižiūrėtoją galima papirkti. Jis leis man su juo pasikalbėti.

- Aš eisiu kartu.

- Norėčiau, kad nedarytum to. Tu ir taip per daug į visa tai įsipainiojai, Ermengarda. Leisk mane vieną. Sara gali eiti su manimi ir ten palaukti...

- Ką gi, gerai, - tarė Ermengarda. Ji priėjo prie šalia sienos stovinčios skrynios, ištraukė iš jos storą odinį kapšelį ir padavė jį Katrinai.

- Paimk. Manau, ketinai tam žmogui atiduoti ką nors iš savo brangenybių, nes nieko daugiau neturi. Grąžinsi skolą vėliau.

Katrina dėkinga paėmė kapšelį ir prisisegė jį prie diržo. Paskui pabučiavo draugę ir užlipo viršun į savo kambarį, norėdama apsivilkti tamsiais drabužiais ir susirasti Sarą.

Neilgai trukus dvi moterys, susisupusios į juodus apsiaustus ir paslėpusios veidus po kaukėmis, išėjo iš Šatovilenų namų ir nuskubėjo prie gretimo pastato. Jau buvo gana tamsu, lietus pylė kaip iš kibiro, todėl gatvė buvo visiškai tuščia. Katrina,

lydima Saros, įėjo į miesto rotušės vidinį kiemą ir įspaudė auksiną į snaudžiančio sargybinio delną, stengdamasi nežiūrėti į geležinį antkaklį ir į dybą, kurie, kaip visuomet, buvo pritaisyti prie la Tremujų namo ir tyliai girgždėjo vėjyje. Išvydęs auksą, sargybinis bemat atsibudo ir maloniai palydėjo moteris į vidinį kiemą, supamą niūrių belangių sienų su vienintelėmis mažomis durelėmis.

- Noriu matyti kalėjimo prižiūrėtoją Ruso, - tarė Katrina.

Netrukus pro mažąsias dureles išėjo Ruso. Tai buvo vidutinio ūgio vyras, bet toks platus, kad atrodė kvadratinis. Jis vilkėjo nešvariais, skylėtais odiniais drabužiais, o ant galvos mūvėjo riebaluotą kepurę, iš po kurios dryko tiesių ir nešvarių plaukų sruogos. Ilgos, raumeningos rankos karojo žemiau negu įprasta. Kad ir kaip norėtum, jo mažose pilkose akutėse nebūtum įžvelgęs nė menkiausios proto užuominos, tačiau aukso skambesys Katrinos kapšelyje privertė jas sužibėti. Jis nušveitė į kampą kaulą, kurį prieš tai graužė, atgalia ranka nusivalė burną ir nuolankiai pasiteiravo, kuo galėtų "pasitarnauti poniai".

- Noriu akis į akį pasimatyti su kaliniu, kuris rytoj turės mirti, - atsakė ji.

Prižiūrėtojas susiraukė ir pasikasė pakaušį. Tačiau jaunosios moters rankoje sublizgo keletas dukatų, ir Ruso, niekuomet dar neregėjęs tiek daug geltono metalo, linktelėjo ir viena ranka pasiėmė raktų ryšulį, kabėjusį jam prie juosmens, o kitą ranką tuo pat metu tystelėjo prie viliojamai tviskančių monetų.

- Gerai. Eikite paskui mane. Bet nebūkite ten per ilgai. Auštant ateis šventikas padėti jam pasirengti paskutinei kelionei...

Jis garsiai subliovė, bet akmeninis Katrinos veidas nė nekrustelėjo. Palikusi Sarą laukti kieme, ji nuėjo paskui prižiūrėtoją stačiais ir niūriais įvijais laiptais, besileidžiančiais, regis, į pačias žemės gelmes. Į veidą tvokstelėjo šaltas, drėgnas, puvėsiais atsiduodantis oras. Ji išsitraukė nosinę ir prispaudė ją prie nosies.

- Ne viskas čia, apačioje, puiku, a? - sukikeno Ruso.

Laiptai leidosi žemiau senojo romėnų bokšto pamatų, sienos buvo drėgnos. Jie praėjo keletą durų, užrakintų didžiulėmis pakabinamomis spynomis. Katrinos širdis pašėlusiai daužėsi.

- Ar dar toli? - paklausė ji prislėgtu balsu.

- Ne, beveik atėjome. Juk negalėjome tokį svarbų nusikaltėlį apgyvendinti kur papuolę! Tai "apkasas", specialiai jam...

- "Apkasas"?

- Na, duobė, jei taip jums labiau patinka. Štai ir atėjome!

Įviji laiptai staiga pasibaigė. Priešais juos atsivėrė kažkas panašaus į nešvarų aklakelį, kurio gale buvo durys, tokios mažulytės, kad žmogus įeiti galėjo tik susilenkęs pusiau. Tos nuo laiko pajuodusios ąžuolinės durys dar buvo užkaltos geležinėmis grotomis trijų pirštų storio virbais. Po gerokų pastangų Ruso pavyko atidaryti liūdnai sucypusias duris. Po to jis uždegė deglą, kurį nešėsi rankoje, ir padavė jį Katrinai.

- Štai! Dabar eikite ir viską atlikite greitai! Aš palauksiu ant laiptų, o kai reikės išeiti, pabelsiu į duris.

Katrina linktelėjo ir susilenkė, kad pralįstų pro durų angą, tokią žemą, kad vos neužsidegė nuo deglo jos kaukė. Įžengti į tą karsto duobę buvo tas pat, kas panerti į nežinomybę. Paskui ji išsitiesė ir pakėlė deglą, norėdama apsidairyti aplinkui.

- Aš čia, - ramiai tarė balsas, kurį ji sudrebėjusi atpažino.

Katrina atsisuko ton pusėn, iš kur sklido balsas, ir pamatė Gareną. Kad ir kiek jautė jam neapykantos, neįstengė susilaikyti nešūktelėjusi. Toje nešvarioje skylėje jis sėdėjo ant kažko, kas turėjo būti šiaudai. Plūktinė asla visa telkšojo balomis. Garenas buvo prirakintas prie sienos geležiniu antkakliu ir diržu, jo rankos ir kojos buvo surakintos kartu. Jis buvo prispaustas prie sienos ir beveik negalėjo pakrutėti. Iš po suplėšyto durtinio matėsi purvini ir sudriskę apatiniai baltiniai. Jo skruostus dengė žilstelėjusi barzda, užaugę plaukai susivėlę ir purvini. Jis buvo pametęs juodąjį raištį, kuris visada dengė akį, ir Katrina pirmą kartą išvydo jo žaizdą. Vietoj akies ten matėsi maža juoda skylė, aptraukta raukšlėta rausva oda, keistai nesiderinanti su jo baltu veidu. Katrina stovėjo žvelgdama į jį deglo šviesoje, pernelyg sukrėsta, kad pajudėtų iš vietos. Staiga nuaidėjęs Gareno juokas privertė ją krūptelėti.

- Sunku pažinti mane? O aš iškart tave pažinau, nors ir pridengei kauke savo žavų veidelį, mano brangioji Katrina.

Jo pašaipus tonas vėl pažadino visą jos įniršį. Jis nepasikeitė. Atrodo, niekas jo negali paveikti. Jis tebebuvo sarkastiškas ir pasipūtęs netgi tokioje apverktinoje ir beviltiškoje situacijoje, kurioje buvo atsidūręs.

- Nesirūpinkite, - griežtai tarė ji, - aš pažinau jus, nors turiu prisipažinti, šiek tiek pasikeitėte, Garenai... Kas galėjo pagalvoti, kad turtingas ir išdidus Garenas de Brazi kada nors patirs tokį pažeminimą? Koks netikėtas posūkis! Dar visai neseniai aš pati buvau surakinta grandine ir uždaryta tokiame pat šlykščiame požemyje, kaip šis, o jūs stovėjote šalia ir juokėtės! Dabar mano eilė juoktis, žvelgiant į jus, surakintomis rankomis ir kojomis ir negalintį nuskriausti netgi musės. Rytoj jie nuvilks jus per miestą ir pakars, ką jau seniai reikėjo padaryti.

Ji norėjo užgesinti tais žodžiais savo neapykantą, bet ilgas kalinio atodūsis sustabdė ją.

- Prašau, nebūk vulgari, - prislėgtu balsu tarė Garenas. - Elgiesi kaip kokia storulė namų šeimininkė, piktdžiugaujanti, kad miesto sargybiniai parvedė namo jos girtą vyrą. Jeigu po viso to, ko tave mokiau, tu tesugebi šitaip elgtis, tai turiu prisipažinti, kad patyriau nesėkmę. Norėjau iš tavęs padaryti tikrą damą... Atrodo, nepasisekė...

Sąmoninga panieka, nuskambėjusi šituose žodžiuose, buvo kaip kibiras šalto vandens ant Katrinos įniršio. Akimirką ji neteko žado. Garenas iškart paėmė iniciatyvą į savo rankas. Jo lūpose žaidė blanki šypsena. Tas ramus, beveik nerūpestingas atsiribojimas nuo aplinkybių sukrėtė Katriną. Ji pajuto, kad niekuomet nesupras šito žmogaus, ir visgi labiausiai troško kaip tik to - suprasti.

- Atėjai pasigėrėti, ką su manimi padarė mūsų gerojo hercogo žmonės? - paklausė jis. - Na ką gi, dabar matai. Ir jeigu teisingai tave supratau, esi patenkinta. Tuomet atsisveikink, mano brangioji, su manimi ir palik vieną su savo mintimis. Ne tiek jau daug laiko man liko.

“Bet kas čia dabar, jis mane išvaro! - pamanė Katrina. - Jis atstumia mane tarsi raupsuotąją”. Sunkiausia jai buvo susitaikyti su tuo, kad tas žmogus tebėra išdidus, nors ir surakintas grandinėmis šiame šlykščiame urve; tačiau suprato, kad jeigu duos valią savo susierzinimui, tai jis nesikalbės su ja. Todėl

labai ramiai priėjo prie jo ir atsisėdo ant didelio akmens, kuris, be Gareno grandinių ir antrankių, buvo vienintelis daiktas šiame požemyje.

- Ne, - tarė ji tyliai, įbesdama deglą į purviną aslą šalia savęs. Aš atėjau ne tyčiotis iš jūsų kančių. Jūs padarėte man daug blogo, ir dėl to jaučiu jums neapykantą. Manau, tai natūralu... Atėjau todėl, kad man paaiškintumėt...

- Ką turiu paaiškinti?

- Viską! Mūsų juokingą santuoką, mūsų bendro gyvenimo absurdą. Nuo pat mūsų vedybų man visą laiką atrodė, kad aš gyvenu tarsi miegodama, kad tai vienas iš tų kvailų sapnų, kur viskas atrodo visiškai realu, ir įsivaizduoji, kad žinai teisybę, bet paskui viskas pasikeičia ir įgyja keistus, neįmanomus pavidalus. Jūs greitai mirsite, Garenai, o aš nieko apie jus nežinau. Pasakykite man tiesą, tiesą apie save! Kodėl niekada nenorėjote mano kūno? Ne, nekalbėkite man apie hercogą! Esu tikra, kad tarp jūsų buvo kažkas daugiau, negu tas žeminantis susitarimas, apie kurį man papasakojote. Aš žinau, jaučiu tai. Yra dar kažkas, ko aš nesuprantu, tai, kas nuodija man gyvenimą!

Netikėtai užplūdę jausmai atėmė jai žadą. Ji žvilgtelėjo į Gareną. Iš tos vietos, kur ji sėdėjo, matėsi tik sustingęs profilis, sveikoji veido pusė, kuri atrodė paskendusi giliame susimąstyme.

- Atsakykite man! - maldavo ji.

- Nusiimk kaukę, - tarė jis švelniai.

Ji pakluso ir pajuto, kad skruostais slenkantis šilkas staiga sudrėko.

- Tu verki! - sukrėstas tarė Garenas. - Kodėl?

- Aš... aš nežinau. Negaliu paaiškinti...

- Tikriausiai geriau ir nemėginti. Įsivaizduoju tavo sumišimą, tuos klausimus, kuriuos sau užduodavai. Tikrai, tau buvo labai sunku suprasti žmogų, atstumiantį tavo įstabų grožį.

- Aš ėmiau galvoti, jog nepatinku jums, - tyliu, sujaudintu balsu ištarė Katrina.

- Ne, negalvojai taip, ir teisingai darei. Aš troškau tavęs lyg išprotėjęs, taip sukaustytas grandinėmis ir mirštantis iš troškulio žmogus trokšta ąsočio, iš kurio laša vanduo, tas ąsotis stovi pakankamai arti, kad būtų matomas, tačiau per toli, kad jį

pasiektum. Aš niekad nebūčiau atsidūręs ties išprotėjimo riba iš neapykantos ir įniršio, jeigu nebūčiau troškęs tavęs... ir jeigu nebūčiau mylėjęs tavęs taip stipriai!

Jis kalbėjo lygiu, monotonišku balsu, kuris traukė Katriną labiau, nei ji norėjo prisipažinti.

- Tačiau kodėl jūs visą laiką šalinotės... ir manęs, ir savęs?

Garenas atsakė ne iškart. Kurį laiką jis sėdėjo nuleidęs galvą ir mąstė. Paskui atsitiesė, ryžtingai apsisprendęs.

- Tai sena ir liūdna istorija, tačiau tu turi teisę ją žinoti. Tai atsitiko beveik prieš trisdešimt metų - prieš dvidešimt aštuonerius, jeigu visiškai tiksliai. Tuomet buvau šešiolikmetis nutrūktgalvis, apie nieką daugiau negalvojau, tik apie karo žygdarbius ir dailutes merginas. Aš netvėriau iš puikybės, nes turėjau lydėti grafą Ševerskietį, būsimąjį hercogą Žaną į kryžiaus žygį kaip jo ginklanešys. Tu labai jauna ir tikriausiai nieko negirdėjai apie tą beprotišką avantiūrą, kai armija jaunų ir narsių Prancūzijos, Vokietijos ir net Anglijos riterių patraukė į vengrų lygumas padėti karaliui Sigizmundui, užpultam nekrikštų turkų. Tai dešimttūkstantinei žmonių kavalkadai vadovavo grafas Žanas ir jaunasis maršalas Busiko. Niekada gyvenime daugiau nemačiau tokios prabangios ir beprotiškos ekspedicijos! Arklių pakinktai, apranga - viskas blizgėjo puikybe; dalyvių amžius - nuo aštuoniolikos iki trisdešimties, ir visi jie, kaip ir aš, buvo sužavėti šito sumanymo. Kai 1396 metų balandžio 30 armija pajudėjo iš Dižono Reino link, prašalaitis galėjo pamanyti, kad mes iškeliaujame į milžinišką turnyrą. Visa kavalkada spindėjo auksu, sidabru ir plienu; ore plaikstėsi šilkinės vėliavos ir kiekvienas garsiai skelbė apie žygdarbius, kuriuos buvo pasiryžęs įvykdyti savo šlovei ir savo mylimosios garbei. Aš buvau toks, kaip ir visi...

- Jūs norite pasakyti, kad buvote... įsimylėjęs?

- Taip, kodėl ne? Ją vadino Mari de la Šenel. Jai tebuvo penkiolika, ji buvo blondinė, kaip ir tu... galbūt ne tokia ryški ir ne tokia graži! Taigi mes leidomės žygin. Nepasakosiu smulkiai apie tos pražūtingos ekspedicijos baigtį, nulemtą mūsų jaunumo ir nepatyrimo. Disciplinos nebuvo nė kiek. Kiekvienas tegalvojo, kaip užsitarnauti šlovę, ir nė kiek nesirūpino dėl bendro reikalo,

neatsižvelgė į rūsčius karaliaus Sigizmundo, išgąsdinto mūsų krečiamų kvailysčių, perspėjimus. Karaliaus pranašumas buvo tas, kad jis gerai pažinojo savo priešus turkus, jų narsą ir atkaklumą. Turkams vadovavo sultonas Bajazetas, kurį jie vadino Ilderimu, tai yra "žaibu". Ir, patikėk manim, jis buvo vertas šito vardo! Jo janičarai kaip ugnis iš dangaus užgriūdavo pasirinktą tikslą, jie visur mus užklupdavo netikėtai. Su Bajazeto kariuomene mes susitikome prie Nikopolio ir buvome visiškai sutriuškinti. Ne dėl narsumo stokos, nes mūsų beprotiškos armijos riteriai kovėsi kaip didvyriai. Galbūt ši kaitri saulė dar niekada nematė tokio narsumo. Tačiau kai stojo rugsėjo dvidešimt aštuntosios vakaras, sultono nelaisvėje atsidūrė aštuoni tūkstančiai krikščionių, iš kurių trys šimtai priklausė pačioms seniausioms ir garbingiausioms Prancūzijos ir Burgundijos šeimoms: Žanas, grafas Navarietis ir aš, Anri de Baras, grafai de la Maršas, Angeranas de Kusi, maršalas Busiko - štai beveik ir visi, išlikę gyvi. Turkų pusėje nuostoliai irgi buvo labai dideli. Mes užmušėme jų tiek daug, kad sultonas tiesiog pasiuto. Didžiuma belaisvių buvo išžudyti iškart, ir aš niekada nebeužmiršiu tos kruvinos pirties siaubo. Mano gyvybės pagailėjo todėl, kad mane užtarė grafas Žanas, su kuriuo aš ir buvau išsiųstas į Bajazeto sostinę. Mus uždarė tvirtovėje, kur turėjom laukti, kol atkeliaus milžiniška išpirka, kurios pareikalavo sultonas. Ten prabuvome daug mėnesių - net mano akis, išmušta strėlės, suspėjo užsitraukti. Tačiau net ši žiauri pamoka ne visai mus prablaivė... bent jau mane. Nelaisvę ir nuobodulį vos galėjau ištverti. Ieškojau būdų prasiblaškyti. Pasinaudojęs tuo, kad tvirtovės viduje galėjome gana laisvai judėti, pamėginau nusigauti į tvirtovės vado haremą, - tikrai bepročio vertas užmojis! Mane užklupo staiga, kai bandžiau prasmukti pro sodo užtvaras, suėmė, sukaustė grandinėmis ir nuvedė pas bėjų. Jis norėjo nukirsti man galvą čia pat, tačiau grafas Žanas laiku apie tai sužinojo ir suspėjo įsikišti. Po ilgų ginčų ir įkalbinėjimų jis įtikino juos palikti mane gyvą, tačiau vis tiek buvau atiduotas budeliui į rankas, turėjau atsakyti už nusikaltimą, kurį padariau. Kai šis baigė savo darbą, aš buvau gyvas, tačiau nebe vyras! Jie sutvarkė mano žaizdą tokiu pat barbarišku būdu, kaip ir tiems, kurie būdavo skirti prižiūrėti

haremą: kelioms dienoms užkasė mane iki kaklo į smėlį. Vos nenumiriau, tačiau, matyt, tąsyk mano valanda dar nebuvo išmušusi. Sugrįžau į Prancūziją, pas savus... ir įkalbėjau Mari de Šenel ištekėti už kito.

Išsiplėtusiomis iš siaubo akimis Katrina tylėdama žiūrėjo į savo vyrą, tarsi būtų regėjusi jį pirmą kartą. Nebejautė pykčio: širdies gilumoje pajuto begalinį gailestį šiam žmogui, kurio kančias ji dabar pagaliau suprato. Keistai ramų, neskubrų Gareno balsą pakeitė slogi tyla, kurią trikdė tik nuo lubų lašantys vandens lašai.

Jausdama gniužulą gerklėje, Katrina ieškojo žodžių, kurie nebūtų nei kvaili, nei įžeidžiantys, nes suprato Gareno jautrumą ir baugulį. Kad ir kaip ten būtų, vis dėlto ji pirma sutrikdė tylą, prakalbusi santūriai ir kartu pagarbiai.

- O... ar hercogas žinojo apie jūsų sužeidimą, kai įsakė vesti mane?

- Žinoma, - skausmingai šyptelėjęs atsiliepė Garenas. - Anksčiau mano paslaptį žinojo tik hercogas Žanas, ir jis prisiekė ją saugoti. Pilypas apie tai sužinojo visiškai atsitiktinai, kai šalia jo buvau sužeistas mūšyje. Mes buvom vieni, visi kiti sargybiniai buvo atkirsti nuo mūsų. Jis pats mane slaugė, padėjo atgauti sąmonę ir išgelbėjo gyvybę, pasirūpinęs kuo greičiau mane išnešti iš mūšio lauko. Jis laikėsi duoto žodžio, tačiau visiškai nustojau jį gerbti tada, kai pasinaudojo proga tave ištekinti už manęs. Ėmau jo nekęsti po mūsų vestuvių nakties, kai tavo nuostabus grožis atsiskleidė man prieš akis. Tai buvo puiku, tačiau uždrausta, nepasiekiama man... amžiams! Aš mylėjau tave, mylėjau kaip beprotis, kokiu iš tikrųjų ir tapau...

Jo balsas užkimo, ir jis nusigręžė, tačiau besiplaikstančio fakelo šviesoje Katrina išvydo ašarą, vieną vienintelę ašarą, riedančią jo neskustu skruostu. Nugalėta ji parpuolė ant kelių priešais surakintą kalinį ir švelniai nušluostė ant skruosto likusį drėgną pėdsaką.

- Garenai, - sušnibždėjo ji, - kodėl apie tai nepapasakojote man anksčiau? Kodėl tylėjote? Nejaugi nesupratote, kad būčiau jums padėjusi? Jeigu tą baisią istoriją būčiau žinojusi anksčiau,

hercogas, prisiekiu, niekada nebūtų prie manęs prisilietęs; niekada nebūčiau užtraukusi jums tos gėdos, tos klaikios kančios!

- Tai būtų buvusi klaida, mano brangioji. Tu sukurta meilei ir laimei, kad neštum gyvybę. Su manim tavo gyvenimas būtų pražuvęs...

Katrinos rūstybė dabar buvo nukreipta į kitą. Dabar ji nekentė Pilypo... už tą žiaurų ir šaltakraujišką apskaičiavimą, kurio auka tapo Garenas. Kaip galėjo hercogas savo tikslams panaudoti paslaptį tragedijos, apie kurią sužinojo atsitiktinai? Jos neprielankumas savo vyrui išnyko.

- Negaliu jums leisti numirti, - paskubomis sušnibždėjo ji. - Turime kažką daryti, tas žmogus, kalėjimo prižiūrėtojas, mėgsta auksą. Jeigu jam pasiūlysim turto ir vietą, kur pasislėpti, jis leis jums pabėgti... Klausykite, aš neturiu pinigų, bet turiu brangenybes, visus brangakmenius, kuriuos jūs man davėt, net tą garsųjį juodą deimantą. Tam žmogui bet kuris jų bus didžiulis turtas...

- Ne, - tvirtai nukirto Garenas.. - Nekalbėk! Dėkoju už pasiūlymą, kurį padiktavo tavo širdis ir teisingumo jausmas, tačiau neturiu daugiau jokio noro gyventi! Filipas Mašfuanas ir jo patarėjai padarė man paslaugą, nuteisdami mirti.. Tu neįsivaizduoji, kaip pavargau gyventi...

Katrina nenuleido akių nuo Gareno rankų, sukaustytų grandinėmis. Tos rankos žadino mintis apie nepaprastą nusižeminimą ir trumpaamžiškumą.

- Laisvė! - šnibždėjo ji. - Laisvė - stebuklingas dalykas! Jūs dar jaunas ir kupinas gyvybės, ir būsite turtingas, jeigu panorėsite. To, ką aš išsaugojau, jums užteks pradėti naują gyvenimą kur nors kitoje vietoje... Toli nuo čia galėtum viską pradėti iš pradžių...

- Ką man veikti su savo laisve? Kentėti rafinuotas ir nežmogiškas tantalo kančias? Likti Prometėjumi, sukaustytam savo bejėgiškumo ir amžinai draskomam troškimų, kol viso to neužbaigs senatvė? Ne, Katrina, aš susitaikiau su tavimi ir dabar mirsiu laimingas, patikėk manim!

Ji dar ilgai būtų jį įtikinėjusi, įbauginta minties, kad netrukus jo laukia mirtis. Visa tai atrodė tokia siaubinga neteisybė! Ji nuoširdžiai užmiršo, kad visai neseniai jis su ja elgėsi dar negailestingiau. Tačiau laiptuose staiga pasigirdo žingsniai ir balsai.

- Kažkas ateina, - tarė Garenas. - Kalėjimo prižiūrėtojas, o su juo, žinoma, ir kunigas, išklausyti mano išpažinties. Tau reikia eiti. Sudie, Katrina... Atleisk, kad nesuteikiau tau laimės, ir prisimink retkarčiais mane savo maldose. Aš mirsiu su tavo vardu lūpose.

Jo randuotas veidas buvo sustingęs, tarsi iškaltas iš akmens. Katrinos akyse sužibo ašaros. Iš susijaudinimo ji grąžė rankas.

- Nejaugi iš tikrųjų niekuo negaliu jums padėti?.. Visiškai niekuo? Atiduočiau bet ką, kad tik turėčiau galimybę jums pagelbėti...

Sveikojoje Gareno akyje staiga švystelėjo viltis.

- Galbūt, - sušnibždėjo jis labai tyliai. - Klausyk! Aš nebijau nei kankinimų, nei mirties, tačiau mintis, kad mane vilks per miestą, varo į siaubą. Kad mane temptų kaip gyvulį į skerdyklą - dulkėse, per minią, keikiant ir spjaudant bukapročiams padugnėms... tai mane baugina! Jei tu mane išgelbėsi nuo šito, melsiu Dievą, kad jis tave laimintų...

- Tačiau kaip?

Atsidarė kameros durys ir įžengė Ruso, lydimas susijuosusio virve vienuolio, kurio rankos buvo paslėptos ilgose sutanos rankovėse, o veidą slėpė gobtuvo šešėlis.

- Laikas! - pasakė prižiūrėtojas Katrinai. - Ir taip jums čia leidau būti labai ilgai. Bet šventasis tėvas niekam nesakys. Eikite...

- Dar sekundę! - sušuko Garenas ir pažvelgė į Katriną maldaujančiu žvilgsniu. - Prieš baigdamas šį gyvenimą, norėčiau išgerti dar vieną pintą gero seno vyno... mano vynininkas Abu moka puikiai jį padaryti! Paprašyk šito žmogaus, kad tau leistų atsiųsti man butelį!

- Štai tikras burgundas! Nenori užversti kojų neišgėręs! Suprantu jį, aš irgi mėgstu gerą vyną!

- Sūnau mano, - sušuko pasipiktinęs vienuolis. - Dėl ko tu jaudiniesi, kai netrukus turėsi stoti prieš Dievo teismą...

- Tebūnie tai mano paskutinis sudie šiai žemei, kurią Jis sukūrė tokią nuostabią, - šypsodamasis atsakė Garenas.

Katrina neištarė nė žodžio. Ji suprato, ko nori Garenas. Kartu su prižiūrėtoju ji pasuko durų link, bet tarpduryje išvydusi į ją įsmeigtą kupiną meilės ir nevilties vyro žvilgsnį, nebesutramdė aimanos.

- Sudie, Garenai, - pro ašaras sušnibždėjo ji.

Iš kameros gilumos ją pasiekė grandinėmis surakinto žmogaus atsakas:

- Sudie, Katrina...

Neatsigręždama ji žengė iš kameros laiptų link. Kopdama laipteliais atsisuko ir pažvelgė prižiūrėtojui į veidą:

- Kiek norite už tai, kad būtų galima įvykdyti jo paskutinį prašymą?

Ruso nedvejojo. Jo akyse sužibėjo godžios ugnelės.

- Dešimt auksinių dukatų!

- Prisiekiate man, kad jis gaus tą vyną? Tik nesugalvokit manęs apgauti!

- Prisiekiu savo nemirtinga siela, kad vyną paduosiu jam savo rankomis!

- Gerai. Štai, imk auksą. Moteris, kuri laukia kieme, vyną atneš po kelių minučių.

Auksiniai dukatai išslydo iš rankų į rankas. Paskui Katrina nuskubėjo slidžiais laiptais į viršų ir sugrįžo pas Sarą, kuri vaikštinėjo pirmyn atgal po kiemą.

- Eime! - tiek teištarė.

Vos tik pasiekė Ermengardos namus, Katrina liepė pašaukti Abu al Chairą ir papasakojo jam paskutinį Gareno troškimą.

- Jis prašė atsiųsti butelį vyno, tačiau iš tikrųjų nori nuodų, kad išvengtų pažeminimo, kai jį vilks gatvėmis. Ar galite kuo nors jam padėti?

Gydytojas mauras nė nevirptelėjęs išklausė jos žodžius. Paskui linktelėjo galvą.

- Suprantu, - pasakė jis. - Atneškite butelį vyno. Užtruksiu tik minutę.

Sara nuėjo vyno, netrukus grįžo ir padavė jį abatui. Šis pasišalino į savo kambarį; po minutės sugrįžo, rankose laikydamas varinį bokalą, kurį buvo gavęs iš Saros. Atidavė jį Katrinai.

- Štai! Čia tai, ko jūs prašėte. Nusiųskite jam tuoj pat.

Katrina baimingai, lyg užburta pažiūrėjo į tamsiai raudoną skystį.

- Ar... jis nesikankins? - neryžtingai paklausė.

Abu al Chairas papurtė galvą ir liūdnai nusišypsojo.

- Jis paprasčiausiai užmigs... ir niekada neatsibus. Net pusės šio indo turinio visiškai pakaks. Eikite!

Sara mikliai pačiupo bokalą iš Katrinos rankų.

- Duok jį man! - sušuko. - Tau nedera liestis prie tokių daiktų.

Paslėpusi bokalą po juoda pelerina, čigonė dingo laiptuose. Katrina ir gydytojas kurį laiką nejudėdami žiūrėjo vienas į kitą. Po minutės Abu priėjo prie jaunosios moters ir piršto galiuku palietė jos akis.

- Jūs verkėte, - tarė jis. - Ašaros išplovė skausmo kartėlį iš jūsų širdies. Jūs vėl patirsite nusiraminimą... kada nors.

- Netikiu tuo! - sušuko Katrina. - Kaip galėsiu visa tai užmiršti? Šitaip baisu... šitaip baisiai neteisinga!

Abu al Chairas gūžtelėjo pečiais ir pasuko prie durų, tačiau prieš išeidamas iš kambario sustojo.

- Laikas gydo skausmą, sutramdo įniršį ir užslopina neapykantą, laikui tekant praeitis išnyksta.

1424 metų balandžio 6 dieną, auštant, visą naktį praleidusi besimelsdama, Katrina atsisėdo prie siauro lango į gatvę. Dangus buvo debesuotas ir pilkas, smulkus lietus gaubė miestą lyg šydas. Nors buvo ankstus metas ir blogas oras, priešais Beždžionių namą jau rinkosi minia, ištroškusi jai pažadėto kruvino reginio. Maldos labai gelbėjo Katrinai. Jos teikė paguodą ir nusiraminimą,

kurio jau seniai nebuvo patyrusi. Ji meldė Dievą būti gailestingą žmogui, kurio paslaptį pagaliau sužinojo; tragišką paslaptį, slėpusią tiek daug baisių kančių. Atvėręs jai savo širdį, Garenas užkariavo ir jos prieraišumą. Ji jaudinosi tik dėl vieno: ar įvykdė prižiūrėtojas savo pažadą?

Katrinos dėmesį patraukė staigus sujudimas minioje. Prie Beždžionių namo artinosi lankininkų būrys su aštriais kirvukais ant pečių, jų galvas dengė plieniniai šalmai, kuriais tekėjo lietaus srovelės. Lankininkai sudarė senstančio, bet dar žvalaus vyriškio eskortą, kurį Katrina, suvirpėjusi iš išgąsčio, pažino. Tai buvo Žozefas Bleni, budelis...

Kai ši nedidelė grėsminga žmonių grupelė dingo Beždžionių namo viduje, Katrinos širdis ėmė neramiai daužytis. Ji bijojo išvysti Gareną, išeinantį iš namo gyvą, apsuptą lankininkų kohortos! Priešais pastatą jau stovėjo stambus baltas arklys, tempiantis paskui save kažką panašaus į grubiai sukaltas medines grotas. Tai buvo rogutės, prie kurių privalėjo pririšti nuteistąjį vilkti per miestą. Minia šį reginį sutiko pasitenkinimo šūksniais...

Praslinko keletas minučių, kurios Katrinai virto amžinybe. Ji nematė, tik pajuto, kad šalia jos stovi Ermengarda ir Sara. Lauke pasigirdo nustebimo murmesys, kuris greitai virto pasipiktinimo staugsmu.

Žozefas Bleni vėl pasirodė priešais namą, rankomis tempdamas ilgą baltą kūną, visiškai nuogą, tik su raiščiu ant klubų. Jis numetė tą negyvą kūną ant rogučių. Tai buvo Garenas. Katrinai teko sukaupti visas jėgas, kad nepradėtų raudoti balsu.

- Jis miręs, - ištarė Sara.

Taip, tai buvo tik lavonas, kurį budelis stropiai rišo prie rogučių - minia neapsiriko. Tai ir sukėlė jos įniršį bei nusivylimą. Nedaug įdomumo išvysti, kaip karia negyvą kūną... Trys moterys iš lėto persižegnojo. Staiga Sara krūptelėjo.

- Štai! Žiūrėkit!- sušuko ji, rodydama į Beždžionių namo duris. Du lankininkai nešė ant rankų negyvo žmogaus kūną, kurį, savo nuostabai, Katrina pažino, - tai buvo kalėjimo

prižiūrėtojas Ruso. Ji žaibiškai suprato, kas atsitiko. Ruso, kaip ir žadėjo, padavė Garenui užnuodytą vyną, tačiau nesusilaikė ir iš godumo pats jo patraukė. Brangiai užmokėjo už savo godulį.

- Jis irgi miręs, - pasakė Katrina.

Išgirdo, kaip kažkur toliau už jos nugaros AbualChairas tyliai ištarė:

- Ką gi, dar geriau. Dabar, žinoma, jis neprasitars.

Tačiau Katrina nesiklausė. Ji stebėjo Žozefą Bleni. Budelis baigė rišti kūną prie rogučių ir, paėmęs vadeles, botagu suplieke arklį. Šis pajudėjo pirmyn, minia prasiskyrė, duodama jam kelią. Rogutės trūktelėjo ir ėmė slinkti tirštu kelio purvu; balkšvas kūnas apsitaškė purvo gurvuoliais. Rogučių galuose kadaravo kojos ir galva.

Staiga lietus įsilijo smarkiau, visos spalvos ir kontūrai išnyko, netekę ryškumo. Stovėdama prie lango Katrina pro ašarų šydą žiūrėjo, kaip valstybės iždininko, brangenybių saugotojo kūnas, su kuriuo kaprizas buvo ją susiejęs ir kurį mirtis išvadavo iš beviltiškos meilės, tolsta nuo jos, lydimas minios patyčių ir įžeidinėjimų.

Ž. Benconi. Katrina. 1
Romanas

Redaktorė J. Karinauskaitė

Leido UAB "Gamta". 1994 11 28
SL 522. Užsakymas 117
A. Jakšto 9, 2600 Vilnius

Spausdino "Vilties" spaustuvė,
Viršuliškių skg. 80, 2056 Vilnius